

Protokoll för landsmötet 2013

Aros Congress Center, Västerås
14–17 november 2013

Innehåll

§ 1.	Landsmötets öppnande	5
§ 2.	Öppningsanförande av Jan Björklund.....	5
§ 3.	Dagordning för förhandlingspasset.....	5
§ 4.	Justering av röstlängd	5
§ 5.	Val av ordförande och sekreterare för landsmötet	8
§ 6.	Val av beredningsutskott	8
§ 7.	Val av landsmötessekretariat	8
§ 8.	Val av protokollsjusterare för landsmötet.....	8
§ 9.	Val av rösträknare för landsmötet.....	9
§ 10.	Fråga om landsmötets behöriga utlysande.....	9
§ 11.	Fastställande av föredragningslista för landsmötet.....	9
§ 12.	Fastställande av förhandlingsordning (PS-förslag 1).....	9
§ 13.	Tillsättande av utskott samt val av dessa	9
§ 14.	Förhandlingspassets avslutande.....	9
§ 15.	Förhandlingspassets öppnande	10
§ 16.	Dagordning för förhandlingspasset.....	10
§ 17.	Justering av röstlängd	10
§ 18.	Justerare och rösträknare för förhandlingspasset.....	10
§ 19.	Liberal ideologi (programförslaget avsnitt 1–1.1 och 6–6.1)	10
§ 20.	Ajournering.....	19
§ 21.	Ekonomisk trygghet (programförslaget avsnitt 3.3.1)	20
§ 22.	Förhandlingspassets avslutande.....	26
§ 23.	Förhandlingspassets öppnande	27
§ 24.	Dagordning för förhandlingspasset.....	27
§ 25.	Justering av röstlängd	27
§ 26.	Justerare och rösträknare för förhandlingspasset.....	27
§ 27.	Partistyrelsens verksamhetsberättelse för perioden sedan föregående landsmöte	27
§ 28.	Dechargeutskottets betänkande	27
§ 29.	Rapport från riksdagsgruppen.....	28
§ 30.	Ekonomisk rapport	28
§ 31.	Revisionsberättelse	28
§ 32.	Fråga om ansvarsfrihet för avgående partistyrelse	28
§ 33.	Byte av förhandlingsordförande	28
§ 34.	Folkpartiets organisation och stadgar (PS-förslag 2–4 samt motionerna K1–K30).....	28
§ 35.	Förhandlingspassets avslutande.....	36
§ 36.	Förhandlingspassets öppnande	37
§ 37.	Dagordning för förhandlingspasset.....	37
§ 38.	Justering av röstlängd	37
§ 39.	Justerare och rösträknare för förhandlingspasset.....	37
§ 40.	Kultur och medier (programförslaget avsnitt 2.3)	37
§ 41.	Förhandlingspassets avslutande.....	45
§ 42.	Förhandlingspassets öppnande	46
§ 43.	Dagordning för förhandlingspasset.....	46
§ 44.	Justering av röstlängd	46
§ 45.	Justerare och rösträknare för förhandlingspasset.....	46
§ 46.	Nominering och val av partiordförande.....	46
§ 47.	Ekonomi, företagande och arbetsmarknad (programförslaget avsnitt 3–3.1.4 samt beredningsutskottets förslag nr 1)	46
§ 48.	Förhandlingspassets avslutande.....	78
§ 49.	Förhandlingspassets öppnande	79
§ 50.	Dagordning för förhandlingspasset.....	79
§ 51.	Justering av röstlängd	79
§ 52.	Justerare och rösträknare för förhandlingspasset.....	79
§ 53.	Utbildning och forskning (programförslaget avsnitt 2–2.2.5)	79
§ 54.	Bordläggning	110

§ 55.	Alliansframträdande	110
§ 56.	Utbildning och forskning (fortsatt behandling)	110
§ 57.	Förhandlingspassets avslutande	117
§ 58.	Förhandlingspassets öppnande	118
§ 59.	Dagordning för förhandlingspasset.....	118
§ 60.	Justering av röstlängd	118
§ 61.	Justerare och rösträknare för förhandlingspasset	118
§ 62.	Demokratifrågor (programförslaget avsnitt 5–5.1 samt 5.2.2–5.3)	118
§ 63.	Förhandlingspassets avslutande	134
§ 64.	Förhandlingspassets öppnande	135
§ 65.	Utdelning av Karl Staaff-medaljer.....	135
§ 66.	Dagordning för förhandlingspasset.....	135
§ 67.	Justering av röstlängd	135
§ 68.	Justerare och rösträknare för förhandlingspasset	135
§ 69.	Nominering och val av vice ordförande	135
§ 70.	Nominering av ledamöter i partistyrelsen.....	136
§ 71.	Miljö, klimat och energi m.m. (programförslaget avsnitt 4–4.4).....	136
§ 72.	Beredningsutskottets förslag nr 2: Folkpartiets organisation.....	163
§ 73.	Förhandlingspassets avslutande	163
§ 74.	Förhandlingspassets öppnande	164
§ 75.	Dagordning för förhandlingspasset.....	164
§ 76.	Justering av röstlängd	164
§ 77.	Justerare och rösträknare för förhandlingspasset	164
§ 78.	Rättstrygghet (programförslaget avsnitt 5.2.1)	164
§ 79.	Nominering	176
§ 80.	Förhandlingspassets avslutande	176
§ 81.	Förhandlingspassets öppnande	177
§ 82.	Dagordning för förhandlingspasset.....	177
§ 83.	Justering av röstlängd	177
§ 84.	Justerare och rösträknare för förhandlingspasset	177
§ 85.	Migration och integration (programförslaget avsnitt 3.2–3.2.2).....	177
§ 86.	Förhandlingspassets avslutande	194
§ 87.	Förhandlingspassets öppnande	195
§ 88.	Dagordning för förhandlingspasset.....	195
§ 89.	Justering av röstlängd	195
§ 90.	Justerare och rösträknare för förhandlingspasset	195
§ 91.	Folkhälsa, hälso- och sjukvård, äldreomsorg, valfrihet i vård och omsorg, funktionsnedsättning samt utsatta barn (programförslaget avsnitt 3.3.2–3.3.7)	195
§ 92.	Förhandlingspassets avslutande.....	230
§ 93.	Förhandlingspassets öppnande	231
§ 94.	Dagordning för förhandlingspasset.....	231
§ 95.	Justering av röstlängd	231
§ 96.	Justerare och rösträknare för förhandlingspasset	231
§ 97.	EU-politik, internationella frågor och försvar (programförslaget avsnitt 5.3.1–5.4.3)	231
§ 98.	Beredningsutskottets förslag nr 6: Språkvalet svenska/engelska.....	250
§ 99.	Beredningsutskottets förslag nr 8: Resursfördelning i skolan	250
§ 100.	Beredningsutskottets förslag nr 9: Kunskap i fokus	250
§ 101.	Beredningsutskottets förslag nr 11: Barnahus	250
§ 102.	Beredningsutskottets förslag nr 12: Medborgarskap	251
§ 103.	Beredningsutskottets förslag nr 13: Begreppet ”invandrare” m.m.	251
§ 104.	Beredningsutskottets förslag nr 4: Public service	251
§ 105.	Förhandlingspassets avslutande	252
§ 106.	Förhandlingspassets öppnande	253
§ 107.	Dagordning för förhandlingspasset.....	253
§ 108.	Justering av röstlängd	253
§ 109.	Justerare och rösträknare för förhandlingspasset	253
§ 110.	Plädering för och val av ledamöter i partistyrelsen.....	253
§ 111.	Allmänpolitisk debatt	254

§ 112.	Nominering till valberedning, dechargeutskott och revisorer.....	255
§ 113.	Förhandlingspassets avslutande.....	256
§ 114.	Förhandlingspassets öppnande.....	257
§ 115.	Dagordning för förhandlingspasset.....	257
§ 116.	Justerings av röstlängd.....	257
§ 117.	Justerare och rösträknare för förhandlingspasset.....	257
§ 118.	Val av valberedning.....	257
§ 119.	Val av dechargeutskott.....	258
§ 120.	Val av revisorer.....	258
§ 121.	Transporter och infrastruktur samt bostäder (programförslaget avsnitt 4.5–4.6).....	258
§ 122.	Förhandlingspassets avslutande.....	274
§ 123.	Förhandlingspassets öppnande.....	275
§ 124.	Dagordning för förhandlingspasset.....	275
§ 125.	Justerings av röstlängd.....	275
§ 126.	Justerare och rösträknare för förhandlingspasset.....	275
§ 127.	Jämställdhet och likabehandling (programförslaget avsnitt 2.4.1–2.4.2).....	275
§ 128.	Byte av förhandlingsordförande.....	289
§ 129.	Beredningsutskottets förslag nr 7.....	290
§ 130.	Beredningsutskottets förslag nr 3: Jämställdhet mellan kvinnor och män i Folkpartiet liberalerna.....	290
§ 131.	Beredningsutskottets förslag nr 5: Icke-konfessionell skola.....	291
§ 132.	Beredningsutskottets förslag nr 10: Nordisk samekonvention m.m.....	291
§ 133.	Beredningsutskottets förslag nr 14: Smittskyddslagen.....	292
§ 134.	Beredningsutskottets förslag nr 15: Tillsättning av ordförande för EU-kommissionen samt beredningsutskottets förslag nr 17: EU-konstitution.....	292
§ 135.	Beredningsutskottets förslag nr 16: Poliser m.fl. i internationella insatser.....	293
§ 136.	Beredningsutskottets förslag nr 18: Barn med funktionsnedsättningar.....	293
§ 137.	Beredningsutskottets förslag nr 19: Reseavdrag.....	293
§ 138.	Beredningsutskottets förslag nr 20: Hyressättning.....	294
§ 139.	Beredningsutskottets förslag nr 21: Eventuella obehandlade yrkanden.....	294
§ 140.	Fastställande av nytt partiprogram.....	294
§ 141.	Ordförandebyte.....	294
§ 142.	Avtackningar m.m.....	294
§ 143.	Landsmötets avslutande.....	294

Förhandlingspass 1, 14/11 kl. 13.00–14.30

§ 1. Landsmötets öppnande

Folkpartiet liberalernas landsmöte 2013 öppnades torsdagen den 14 november klockan 13.00.

§ 2. Öppningsanförande av Jan Björklund

§ 3. Dagordning för förhandlingspasset

Förste vice partiordförande Helene Odenjung inledde förhandlingarna och föredrog förslag till dagordning för förhandlingspasset.

Landsmötet beslutade:

- att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt utdelat förslag

§ 4. Justering av röstlängd

Den inför landsmötet upprättade röstlängden omfattade följande ombud:

Stockholms län

1	Daniel Adborn	18	Fredrik Malm
2	Hans-Erik Andersson	19	Gunnel Orselius-Dahl
3	Gulan Avci	20	Karin Pilsäter
4	Richard Bengtsson	21	Gabriel Romanus
5	Malin Danielsson	22	Lennart Rydberg
6	Abit Dundar	23	Stefan Saläng
7	Anders Ekegren	24	Charlotta Schenholm
8	Stella Fare	25	Madeleine Sjöstedt
9	Joar Forssell	26	Anna Starbrink
10	Ulf Fridebäck	27	Anna Steele
11	Lennart Gabrielsson	28	Yvonne Stein
12	Anna-Lena Johansson	29	Lars Tunberg
13	Nikoletta Jozsa	30	Karin Westerberg
14	Jan Jönsson	31	Eva Wittbom
15	Karin Karlsbro	32	Ann-Katrin Åslund
16	Björn Ljung	33	Martin Ängeby
17	Nina Lundström		

Uppsala län

34	Thea Andersson	37	Lina Nordquist
35	Malin Sjöberg Högrell	38	Cecilia Wikström
36	Ismail Kamil	39	Erik Wretling

Södermanlands län

40	Thomas af Bjur	43	Niklas Frykman
41	Ewa Callhammar	44	Thomas Stääv
42	Solweig Ericsson-Kurg		

Östergötlands län

45	Eva Bremer	49	Björn Jansson
46	Karin Granbom Ellison	50	Anita Jernberger
47	Rebecka Gabrielsson	51	Mathias Sundin
48	Alexander Höglund		

Jönköpings län

52	Frida Gårdmo	55	Magnus Olofsgård
53	Liselotte Heinson	56	Ann-Katrin Strand
54	Jimmy Henriksson	57	Lena Skaring Thorsén

Kronobergs län

58	Ann Arousell-Sålebo	60	Gunnar Nordmark
59	Yngve Filipsson		

Kalmar län

61	Kenneth Hardy Axelsson	63	Mathias Karlsson
62	Björn Brändewall	64	May-Britt Landin

Gotlands län

65	Amy Öberg		
----	-----------	--	--

Blekinge län

66	Börje Dovstad	68	Lena Mahrle
67	Christoffer Karlsson		

Skåne län

69	Tina Acketoft	77	Pierre Månsson
70	Ewa Bertz	78	Ulf Nilsson
71	Gustav Georgson	79	Maria Winberg Nordström
72	Cristina Glad	80	Christer Nylander
73	Magnus Grill	81	Fredrik Sjögren
74	Hanna Håkanson	82	Christer Sörliden
75	Carina Ingelsson	83	Allan Widman
76	Eva Kullenberg	84	Magnus Åkesson

Hallands län

85	Niclas Erlandsson	88	Tommy Rydfeldt
86	Jan Ertsborn	89	Suzanne Åkerlund
87	Marianne Nord Lyngdorf		

Göteborg

90	Daniel Andersson	95	Helena Holmberg
91	Kjell Björkqvist	96	Piotr Kiszkiel
92	Axel Darvik	97	Helene Odenjung
93	Eva Flyborg	98	Rosie Rothstein
94	Ann Catrine Fogelgren		

Bohuslän

99	Veronica Almroth	103	Elisabeth Mattsson
100	Marcus Claesson	104	Ann-Charlotte Strömwall
101	Martin Johansen	105	Lisbeth Svensson
102	Roland Karlsson	106	Lars Tysklind

Norra Älvsborg

107	Mikael Dockered	111	Mathias Forsell
108	Johan Ekström	112	Kerstin Sandqvist
109	Maj-Britt Elmvik	113	Finn Svensson
110	Rose-Marie Fihn		

Södra Älvsborg

114	Birgit Andersson	117	Owe Lundin
115	Morgan Hjalmarsson	118	Anna Svalander
116	Johan Lepp		

Skaraborg

119	Karl-Gustav Bynke	123	Pär Johnson
120	Annika Carp	124	Awaz Karim
121	Ulla-Britt Hagström	125	Elsy Lundberg Östrand
122	Edwin Hovemyr		

Värmlands län

126	Gösta Frödin	130	Gert Ohlsson
127	Malin Hedberg	131	Niklas Wikström
128	Michael Helmersson	132	Marianne Åhman
129	Inger Larén		

Örebro län

133	Birgitta Borg	136	Anna Ågerfalk
134	Lars Hultkrantz	137	Johan Åqvist
135	Karolina Wallström	138	Christina Örnebjär

Västmanlands län

139	Helena Berggren	142	Barbara Kabacinski Hallström
140	Jesper Brandberg	143	Ragnhild Källberg
141	Helena Hagberg	144	Jura Miniotaite

Dalarnas län

145	Fredrik Adolphson	148	Monica Lundin
146	Martina Henriksson	149	Svante Parsjö Tegnér
147	Lotten Kluck		

Gävleborgs län

149	Ann Berg	152	Ove Wallberg
150	Per-Åke Fredriksson	154	Lena Ödeen
151	Peter Nordebo		

Västernorrlands län

155	Henrik Edlund	157	Erica Markusson
156	Eva Olstedt Lundgren	158	Marie Melsom

Jämtlands län

159	Lennart Ledin	161	Malin Rimmö
160	Pär Löfstrand		

Västerbottens län

162	Simon Karström	166	Jens Wennberg
163	Marianne Normark	167	Andreas Westerberg
164	Peter Sedlacek	168	Peder Westerberg
165	Cecilia Festin Stenlund	169	Ulrica Westerlund

Norrbottens län

170	Anne Kotavuopio Jatko	173	Thomas Olofsson
171	Inger Lundberg	174	Jonas Wiandt
172	Maja Mella		

Liberala ungdomsförbundet

175	Linda Nordlund	177	Benny Lindholm (Liberala studenter)
176	Erik Scheller		

Liberala kvinnor

178	Jenny Sonesson	179	Fatima Svanå
-----	----------------	-----	--------------

Partisekreterare Nina Larsson anmälde följande förändringar för innevarande förhandlingspass i förhållande till ovanstående röstlängd:

Abit Dundar, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Björn Ljung, Stockholms län, ersattes av Sigrid Rydell Johnson
Ann-Katrin Åslund, Stockholms län, ersattes av Eila Bromme
Karin Granbom Ellison, Östergötland, ersattes av Tobias Josefsson
Pierre Månsson, Skåne, ersattes av Josefin Croneld
Karl-Gustav Bynke, Skaraborg, ersattes av Andreas Dahlborg
Anna Ågerfalk, Örebro län, ersattes av Erik Johansson

Vidare uppmanade Nina Larsson de ombud vilka inte hämtat ut sina röstkort att göra detta snarast.

Landsmötet beslutade:

2. att därmed fastställa röstlängden

§ 5. Val av ordförande och sekreterare för landsmötet

Nina Larsson föreslog Jonas Andersson som ordförande, Sara Svanström, Ulrika Francke och Lars Persson som vice ordförande samt Margareta Bosved som förhandlingssekreterare för landsmötet.

Landsmötet beslutade:

3. att välja Jonas Andersson till ordförande, Sara Svanström, Ulrika Francke och Lars Persson till vice ordförande och Margareta Bosved till förhandlingssekreterare för landsmötet

§ 6. Val av beredningsutskott

Nina Larsson föreslog Helene Odenjung och Erik Ullenhag som ledamöter i beredningsutskottet samt Johan Britz som beredningsutskottets sekreterare.

Landsmötet beslutade:

4. att välja Helene Odenjung och Erik Ullenhag till ledamöter i beredningsutskottet samt Johan Britz till beredningsutskottets sekreterare

§ 7. Val av landsmötessekreterariat

Nina Larsson föreslog Martin Andreasson som chef för protokollssekreterariatet samt Ulf Schyldt som biträdande chef för protokollssekreterariatet.

Landsmötet beslutade:

5. att välja Martin Andreasson till chef för protokollssekreterariatet samt Ulf Schyldt till biträdande chef för protokollssekreterariatet

§ 8. Val av protokollsjusterare för landsmötet

Nina Larsson föreslog Per-Åke Fredriksson, Gävle, Ulla-Britt Hagström, Skövde, Magnus Olofsgård, Vetlanda och Eva Wittbom, Täby samt Lina Nordquist, Uppsala, Ewa Bertz, Malmö, Piotr Kiszkiel, Göteborg och Peder Westerberg, Umeå till protokollsjusterare, att tjänstgöra växelvis fyra och fyra enligt nu nämnd ordning.

Landsmötet beslutade:

6. att välja Per-Åke Fredriksson, Gävle, Ulla-Britt Hagström, Skövde, Magnus Olofsgård, Vetlanda och Eva Wittbom, Täby samt Lina Nordquist, Uppsala, Ewa Bertz, Malmö, Piotr Kiszkiel, Göteborg och Peder Westerberg, Umeå till protokollsjusterare
7. att utse Per-Åke Fredriksson, Ulla-Britt Hagström, Magnus Olofsgård och Eva Wittbom till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 9. Val av rösträknare för landsmötet

Nina Larsson föreslog Maria Winberg Nordström, Helsingborg, Joar Forssell, Stockholm, Björn Brändewall, Kalmar och Helena Holmberg, Göteborg samt Niclas Erlandsson, Falkenberg, Johan Lepp, Kinna, Karolina Wallström, Örebro och Marianne Åhman, Sunne till rösträknare, att tjänstgöra växelvis fyra och fyra enligt nu nämnd ordning.

Landsmötet beslutade:

8. att välja Maria Winberg Nordström, Helsingborg, Joar Forssell, Stockholm, Björn Brändewall, Kalmar och Helena Holmberg, Göteborg samt Niclas Erlandsson, Falkenberg, Johan Lepp, Kinna, Karolina Wallström, Örebro och Marianne Åhman, Sunne till rösträknare

§ 10. Fråga om landsmötets behöriga utlysande

Nina Larsson redogjorde för bestämmelserna i partistadgarna § 6 mom. F om att tid och plats för ordinarie landsmöte ska offentliggöras minst åtta månader före mötet. Landsmötet hade kungjorts genom annons i tidningen Nu nummer 48 2012, som utkom den 29 november 2012.

Landsmötet beslutade:

9. att anse landsmötet behörigen utlyst

§ 11. Fastställande av föredragningslista för landsmötet

Nina Larsson föredrog bestämmelserna i partistadgarna § 6 mom. G om vilka ärenden som ska behandlas på landsmöte, samt partistyrelsens förslag till föredragningslista.

Landsmötet beslutade:

10. att fastställa förslaget till föredragningslista

§ 12. Fastställande av förhandlingsordning (PS-förslag 1)

Nina Larsson föredrog partistyrelsens förslag till förhandlingsordning.

Landsmötet beslutade:

11. att anta förslaget till förhandlingsordning

§ 13. Tillsättande av utskott samt val av dessa

Förslag till utskott och utskottsindelning hade utsänts till ombuden i förväg. Nina Larsson föredrog anmälda ändringar i utskottsindelningen.

Landsmötet beslutade:

12. att tillsätta utskott med anmälda ändringar i förhållande till utskickat förslag

§ 14. Förhandlingspassets avslutande

Helene Odenjung förklarade förhandlingarna ajournerade till klockan 19.00. Förhandlingarna ajournerades klockan 14.30.

Förhandlingspass 2, 14/11 kl. 19.04–20.45

§ 15. Förhandlingspassets öppnande

Jonas Andersson förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 19.04.

§ 16. Dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

13. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

I samband med denna punkt gav mötesordföranden även praktisk information till ombuden.

§ 17. Justering av röstlängd

Jonas Andersson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Abit Dundar, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Björn Ljung, Stockholms län, ersattes av Sigrid Rydell Johnson
Ann-Katrin Åslund, Stockholms län, ersattes av Eila Bromme
Cecilia Wikström, Uppsala län, ersattes av Gunnar Larsson
Ewa Callhammar, Södermanland, ersattes av Jan Andersson
Karin Granbom Ellison, Östergötland, ersattes av Tobias Josefsson
Gunnar Nordmark, Kronoberg, ersattes av Kristian Persson
Allan Widman, Skåne, ersattes av Josefin Croneld
Anna Ågerfalk, Örebro län, ersattes av Erik Johansson
Peter Nordebo, Gävleborg, ersattes av Helena Sjöberg
Erik Scheller, Liberala ungdomsförbundet, ersattes av Emma Söderberg Majanen

§ 18. Justerare och rösträknare för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

14. att utse Lina Nordquist, Ewa Bertz, Piotr Kiszkiel och Peder Westerberg till justerare för innevarande förhandlingspass
15. att utse Niclas Erlandsson, Johan Lepp, Karolina Wallström och Marianne Åhman till rösträkningsdelegation för innevarande förhandlingspass

§ 19. Liberal ideologi (programförslaget avsnitt 1–1.1 och 6–6.1)

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 1 Inledning skulle ges lydelsen:

1. Folkpartiet liberalerna är Sveriges liberala parti. Vårt uppdrag är att utifrån liberala idéer ta strid för varje människas frihet att forma sitt eget liv.
2. Under århundraden har liberaler identifierat, bekämpat och rivit hinder för människans frihet. Dessa insatser har lagt grunden till mycket av dagens samhälle, och arbetet fortsätter.
3. I globaliseringens tid, när människor knyts samman och nationsgränser blir mindre viktiga, skapas nya möjligheter men också nya utmaningar.
4. För att Sverige ska kunna ha fortsatt höga ambitioner för välfärden behövs socialliberala reformer för en mer dynamisk ekonomi, en mer dynamisk arbetsmarknad och ett mer gynnsamt klimat för entreprenörer och företagare.
5. För att alla ska ha jämlika förutsättningar att förbättra sin tillvaro behövs socialliberala reformer som skapar nya möjligheter för dem som har det svårast. Allra viktigast är en skola som genomsyras av kunskap och bildning, och som har höga ambitioner för alla.
6. För att alla människor ska känna trygghet när förändringarna går allt snabbare behövs en socialliberal politik för stabila välfärdssystem som ger stöd och ger individen nya livschanser.
7. För att övervinna miljöproblemen och hejda klimatförändringarna behövs en socialliberal miljöpolitik byggd på globalt samarbete, kunskap, ekonomiska styrmedel, nya idéer och ny teknik.

8. För att friheten inte ska bli ett privilegium för vissa behövs internationell solidaritet och stöd till demokratikrafterna i ofria länder. De demokratiska värdena måste försvaras också på hemmaplan, och varje tendens till rasism, ojämställdhet, inskränkthet och intolerans bekämpas.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 1.1 Liberalismen skulle ges lydelsen:

1. Den enskilda människan är liberalismens utgångspunkt. Målet är hennes frihet och livschanser.
2. Varje människa är unik och har förnuft, känsla, samvete och ansvar. Oavsett bakgrund, begåvning eller styrka måste alla människor få många möjligheter att utvecklas.
3. Vi har alla rätt till liv, frihet och sökande efter lycka. Samtidigt har vi ansvar för att dessa rättigheter tillkommer var och en. Liberal individualism är därför oförenlig med egoism. Respekten för att alla individer är jämlika i värde och värdighet innebär att varje människa har rätt till självbestämmande.
4. Liberalismen betraktar alla människor som jämlikar, men inte som lika. Alla ska ha jämlika möjligheter att göra sina egna livsval och utvecklas som självständiga individer. Skillnader som följer av människors fria val ska inte utjämnas av politiker. Liberal rättvisa handlar om lika förutsättningar, inte om lika resultat.
5. Det liberala samhället förblir oavslutat och i ständig förändring, eftersom varje människa måste få chansen att svara på frågan om vad som är viktigast.
6. Det socialliberala uppdraget är att förbättra varje individs livschanser genom att utjämna de förutsättningar som befinner sig bortom den enskildes kontroll. Friheten får inte bli ett privilegium för de resursstarka. Politiken ska prioritera att öka friheten för dem som har minst frihet.
7. Det liberala samhället förutsätter tankefrihet. Varje människa har rätt att fritt och öppet uttrycka sin åsikt, bilda opinion för den och försöka övertyga andra, uttrycka sig konstnärligt och söka ny kunskap. Varje människa har rätt att uttrycka sin religiösa tro och utöva sin religion i gemenskap, liksom frihet att inte tillhöra någon religion. Tryck- och yttrandefrihet, föreningsfrihet, mötes- och demonstrationsfrihet är nödvändiga delar av tankefriheten.
8. Det liberala samhället förutsätter politisk frihet. Den politiska makten ska vara begränsad och utövas genom folkstyre. Liberalismen sätter en tydlig gräns för den offentliga makten. De frågor som ska bli föremål för politiska beslut är de som hör till den gemensamma sfären i samhället. I ett samhälle där den politiska makten med oinskränkt beslutsrätt tar över människors privatliv finns ingen frihet.
9. Det liberala samhället förutsätter ekonomisk frihet. Äganderätten, rätten att köpa, sälja och ge bort egendom, rätten att starta företag och rätten att söka sig till ett visst yrke är nödvändiga för att den enskilda människan ska kunna forma sin tillvaro. Den fria marknadsekonomin är det mest framgångsrika ekonomiska system som finns för att skapa välstånd, men också det enda kända system som går att förena med individuell frihet. Alla marknadsekonomier är inte demokratier, men alla demokratier är marknadsekonomier.
10. Varje individ har rätt till kunskap och grundläggande ekonomisk och social trygghet. I en dynamisk ekonomi skapas den utveckling och välfärd som ökar människans möjligheter. I det liberala samhället får individen nya chanser, hela livet.
11. Liberal feminism handlar om kvinnors och mäns lika rätt till frihet, ansvar och makt. Det liberala uppdraget går ut på att frigöra individen från de begränsningar som bristande jämställdhet innebär, och bekämpa de attityder och föreställningar som ligger bakom.
12. I det liberala samhället råder respekt och tolerans för olika sätt att leva. Olika slags påtvingad konformism ska inte sätta tvångströja på individen.
13. I det liberala samhället är statens roll avgränsad till de gemensamma uppgifterna. Vaksamhet på hur den offentliga makten utövas, och en sund skepsis mot ökade offentliga maktanspråk, är självklart för liberaler.
14. Den enskildes värdighet och integritet får inte kränkas. Staten ska behandla alla människor med hänsyn och respekt och skydda den enskildes rätt så länge hon inte kränker andra människors rättigheter.
15. Alla har rätt att leva i ett samhälle präglad av rättstrygghet. Få saker drabbar den enskilda individen så hårt och bidrar så mycket till ojämlikhet som att rättsstaten inte fungerar.
16. Även den privata makten kan missbrukas. Marknadsekonomin kräver spelregler för att upprätthålla en sund konkurrens.
17. Det liberala samhället bärs upp av individer i gemenskap. Det måste alltid vara den enskilda människan som avgör vilka gemenskaper man vill tillhöra och känna delaktighet med. Tradition och kulturell bakgrund kan vara viktiga identitetsskapare men får aldrig bli en förevändning för att förneka en människa valmöjligheter eller begränsa hennes livschanser.

18. De liberala värderingarna är internationella och universella. Friheten känner inga nationsgränser och har varken kön, hudfärg eller religion. Friheten är fullt förverkligad först när den gäller alla människor på jorden och den sista diktatorn har fallit.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 6 Liberalismen – en frihetsrörelse skulle ges lydelsen:

1. Liberalismen är en frihetsrörelse som formats successivt i engagemanget för den enskilda individen. Liberaler kan vara stolta över framgångar, glada över att fler nu kallar sig liberala, men med det uppdrag vi tagit på oss kan vi aldrig slå oss till ro. Vi ska ständigt identifiera, bekämpa och riva hinder för friheten.
2. Historiskt sett har liberalismen sina rötter i de idéer som formulerades under den humanistiska renässansen. Viktiga bidrag till den tidiga liberalismens utveckling gjordes på 1600-talet, där den så kallade ärorika revolutionen i England innebar de första stegen mot parlamentarism och rättssäkerhet.
3. I 1700-talets upplysningstid formulerades de liberala principerna för näringsfrihet och tryckfrihet. Den amerikanska revolutionen 1776 blev det dittills radikalaste genombrottet för liberala idéer.
4. Liberaler på 1800-talet var pådrivande för frihetliga idéer som föreningsfrihet, religionsfrihet och frihandel. Det var inom den liberala idéströmningen som principer om jämställdhet och politisk demokrati kom till sitt tidigaste uttryck. På 1800-talet utvecklades även de socialliberala idéerna om allmän skolgång, arbetarskydd och sociala skyddsnet.
5. Den svenska liberalismen har alltid varit en bred rörelse som samlat människor från stad och land, från kulturradikaler till frisinnade med förankring i folkrörelserna. Några centrala namn är Anders Chydenius som var pådrivande för offentlighetsprincipen 1766, Adolf Hedin som i det sena 1800-talet drev på för utökad rösträtt och sociala reformer, Anna Whitlock som var förgrundsgestalt i kampen för kvinnors rösträtt, Selma Lagerlöf som var en av initiativtagarna till Folkpartiets bildande och Bertil Ohlin som på 1930-talet formulerade den moderna socialliberalismens grunder.
6. Det finns en stark kontinuitet från de tidiga liberala partierna till Folkpartiet liberalerna. År 1868 bildades Nyliberala partiet, ett radikalt riksdagsparti med rösträtt, religionsfrihet och sociala reformer på programmet. Sedan detta parti splittrats stod riksdagen utan liberal gruppering under några årtionden, men 1895 bildades den nya liberala riksdagsgruppen Folkpartiet, som 1900 ombildades till Liberala samlingspartiet. År 1902 fick Liberala samlingspartiet en nationell partiorganisation i form av Frisinnade landsföreningen, som hade starka band till rösträttsrörelsen. Efter partisprängningen 1923 levde Sverige med två liberala partier fram till 1934, då en återförening skedde under den nygamla beteckningen Folkpartiet. År 1990 kompletterades namnet till Folkpartiet liberalerna.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 6.1 Arbetet fortsätter skulle ges lydelsen:

1. Det Sverige som finns i dag är till stor del präglad av liberala framgångar. Men arbetet fortsätter.
2. Det var en liberal statsminister som åstadkom att parlamentarism och allmän och lika rösträtt för både kvinnor och män förverkligades i vårt land. I dag arbetar vi för att fördjupa demokratin i EU och visar solidaritet med kampen mot diktatur oavsett var den förs.
3. Det var liberala pionjärer som drev fram den allmänna folkskolan i Sverige och formulerade folkbildningstanken. I dag tar det liberala kunskapsidealet sig uttryck i vår politik för att den svenska skolan och forskningen ska vara världsledande.
4. Det var liberaler som kämpade för att Sverige skulle vara öppet för omvärlden, från 1800-talets frihandelsstrid och framåt. I dag är det liberaler som står upp för en human flyktingpolitik och driver på för fördjupad samverkan mellan länderna i Europa.
5. Det var liberaler som tog strid för både ekonomisk frihet och väl utbyggda sociala skyddsnet. I dag arbetar vi för bättre villkor för entreprenörer, ökad valfrihet i välfärdssektorn och jämlik tillgång till välfärdstjänster.
6. Det var liberaler som var först med att föra in miljöfrågorna i svensk politik, och som framgångsrikt kämpade för att rädda de sista stora älvarna från utbyggnad. I dag arbetar vi för att möta klimathotet och andra miljöutmaningar genom en miljöpolitik baserad på vetenskap, teknikutveckling och ekonomiska styrmedel.
7. Det var liberaler som formulerade idén att den enskilda människans rätt att bestämma över sitt eget liv går före traditioner eller gruppnormer, och liberaler var de första att kräva en lag mot könsdiskriminering. I dag arbetar vi vidare för jämställdhet och mot all slags diskriminering och intolerans.
8. Det finns en tydlig linje mellan den liberala traditionen och framtidens liberala uppgifter. Världen förändras och utmaningarna förändras, men liberalismens uppdrag är och förblir att riva hindren för varje människas frihet.

9. I tider av stora förändringar är idépartier bättre lämpade att möta utmaningarna än partier som är llerade med starka gruppintressen. Folkpartiet liberalerna är ett socialliberalt parti som förenas av idéerna.
10. Välkommen att delta i arbetet för frihet i globaliseringens tid.

I motion A1 hade yrkats:

1. att avsnitt 1 punkt 2 ges lydelsen: "Under århundraden har liberaler identifierat, bekämpat och rivit hinder för mäns och kvinnors frihet. Dessa insatser har lagt grunden till mycket av dagens samhälle, och arbetet fortsätter."

I motion A2 hade yrkats:

1. att avsnitt 1 kompletteras med en ny punkt med lydelsen: "För att alla kvinnor och män ska kunna ha jämställda rättigheter, skyldigheter och villkor behövs liberala feministiska reformer, där män och kvinnor arbetar med att se bortom könsrollernas begränsningar och jobbar för att skapa förutsättningar för ett mer jämställt samhälle."

I motion A3 hade yrkats:

1. att avsnitt 1 punkt 6 får följande lydelse: "För att alla människor ska känna trygghet när förändringarna går allt snabbare behövs en socialliberal politik för stabila välfärdssystem som ger stöd och ger individen nya livschanser. Skillnaden i ekonomisk makt mellan kvinnor och män ska utjämnas."

I motion A4 hade yrkats:

1. att tredje meningen i punkt 3 i avsnitt 1.1 stryks

I motion A5 hade yrkats:

1. att avsnitt 1.1 punkt 8 ges följande lydelse: "Det liberala samhället förutsätter politisk frihet. Den offentliga makten ska vara begränsad och utövas genom folkstyre som skyddas och regleras genom av medborgarna beslutade grundlagar. Liberalismen förutsätter att all offentlig makt får en tydlig gräns genom att den grundas på rättsstatens principer om rättssäkerhet. Det är medborgarna som ska besluta om vilka uppgifter som ska behandlas inom ramen för den offentliga makten."

I motion A6 hade yrkats:

1. att i punkt 8 i avsnitt 1.1 infoga följande text före sista meningen: "Ökad individuell frihet förutsätter dock ofta kollektiva beslut."

I motion A7 hade yrkats:

1. att första meningen i avsnitt 1.1 punkt 11 ändras till: "Liberalism rör kvinnors och mäns lika rätt till frihet, ansvar och makt."

I motion A8 hade yrkats:

1. att punkt 11 i avsnitt 1.1 omformuleras till: "Liberal feminism handlar om att se strukturer som lägger hinder i vägen för kvinnor kopplat med en vilja att åtgärda detta med lösningar som utgår från den enskilda individen. Jämställdhet mellan könen är ett vidare begrepp som gäller lika rättigheter och skyldigheter för kvinnor och män avseende bland annat frihet, ansvar och makt. Det liberala uppdraget går ut på att se till att staten säkerställer dessa likvärdiga förutsättningar genom könsneutral lagstiftning och annan verksamhet som bidrar till att frigöra individerna från begränsningar baserade på sociala attityder och föreställningar."

I motion A9 hade yrkats:

1. att i avsnitt 1.1 punkt 11 orden "liberal feminism" ersätts med ordet "liberalismen"

I motion A10 hade yrkats:

1. att i avsnitt 1 punkt 2 ordet "till" blir "för" i den andra meningen
2. att i avsnitt 1 punkt 4 ordet "socialliberala" tas bort
3. att i avsnitt 1 punkt 5 ordet "socialliberala" tas bort
4. att i avsnitt 1 punkt 5 de 15 sista orden ersätts av till exempel "förbättringar för sjuka och handikappade"
5. att i avsnitt 1 punkt 5 kommatecknet i den andra meningen tas bort
6. att i avsnitt 1 punkt 6 ordet "socialliberal" tas bort
7. att i avsnitt 1 punkt 7 ordet "socialliberal" tas bort

8. att i avsnitt 1.1 punkt 7 den andra meningen är för lång och på något sätt borde förändras
9. att i avsnitt 1.1 punkt 9 det åttonde ordet i den sista meningen ersätts av ”demokratiska länder”
10. att i avsnitt 1.1 punkt 16 de sex sista orden ersätts av ”så att en sund konkurrens upprätthålls”
11. att i avsnitt 1.1 punkt 7 ordet ”samt” placeras efter ”föreningsfrihet”

I motion A11 hade yrkats:

1. att i avsnitt 1.1 punkt 8 ordet ”ingen” ersätts av till exempel ”liten”
2. att i avsnitt 1.1 punkt 9 ”stor” placeras före ”individuell”
3. att i avsnitt 1.1 punkt 1 ordet ”hennes” ersätts av ”människans”
4. att i avsnitt 1.1 punkt 14 ”hon” ersätts av exempelvis ”den enskilde”

I motion A12 hade yrkats:

1. att avsnitt 6 punkt 5 ges lydelsen: ”Den svenska liberalismen har alltid varit en bred rörelse som samlat människor från stad och land, från kulturradikaler till frisinna med förankring i folkrörelserna. I den viktiga rösträttsfrågan spelade liberaler huvudroller för att allmän och lika rösträtt för kvinnor och män blev verklighet när Nils Edéns ministär drev igenom detta 1918. Stridbara kvinnor som Anna Whitlock och Selma Lagerlöf reste land och rike runt och pläderade för kvinnors rättigheter vilket banade väg för att en av grundpelarna i demokratin slogs fast. Selma Lagerlöf var också en av initiativtagarna till Folkpartiets bildande [...]”

I motion A13 hade yrkats:

1. att avsnitt 6.1 punkt 7, första meningen, avslutas med orden: ”[...] och det var liberaler som krävde en lag mot könsdiskriminering och som införde barnomsorgsgaranti och den första pappamånaden.”

I motion A14 hade yrkats:

1. att landsmötet uttalar att vi bör använda ordet liberal oftare

I motion A15 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att barnen får en egen minister

I motion A16 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att det införs en stadsminister

I motion A17 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att regeringen tillsätter en utredning så att en minister med ett tydligare uppdrag ska driva turismfrågorna i Sverige – en turistminister med andra ord

I motion A18 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att fler ser partipolitik som ett sätt att påverka och medverka i samhällsutvecklingen

I motion A19 hade yrkats:

1. att i avsnitt 6 punkt 2 den första meningen tas bort
2. att i avsnitt 6 punkt 2 orden ”den tidiga” i den andra meningen tas bort och ordet ”gjordes” ersätts av ”kom”
3. att i avsnitt 6 punkt 2 ordet ”där” ersätts av ”då” och ”de första stegen” av ”steg”
4. att i avsnitt 6 punkt 3 ordet ”de” tas bort och ”principerna” ersätts av ”principer”
5. att i avsnitt 6 punkt 3 orden ”det dittills radikalaste genombrottet” ersätts av ”ett radikalt genombrott”
6. att i avsnitt 6 punkt 4 den andra meningen ersätts av exempelvis ”Inom den liberala idéströmningen kom principer om jämställdhet och politisk demokrati till uttryck.”
7. att i avsnitt 6 punkt 6 alla meningarna, eller i alla fall den första, tas bort
8. att i avsnitt 6.1 punkt 2 den första meningen förändras
9. att i avsnitt 6.1 punkt 3 de tolv sista orden ersätts av exempelvis ”satsningar på skola och forskning”
10. att i avsnitt 6.1 punkterna 4–7 de fyra första orden ersätts av ”Liberaler”
11. att i avsnitt 6.1 punkt 4 orden 3–14 i den andra meningen ersätts av ”driver liberaler”
12. att i avsnitt 6.1 punkt 6 orden 1–10 ersätts av ”Liberaler förde tidigt fram”
13. att i avsnitt 6.1 punkt 7 orden ”var de första att kräva” ersätts av ”föreslog tidigt”
14. att i avsnitt 6.1 punkt 7 ordet ”mot” i den sista meningen ändras till ”emot”

15. att i avsnitt 6.1 punkterna 9 och 10 tas bort
16. att i avsnitt 6 punkt 4 orden "de socialliberala idéerna" ersätts av "idéer"
17. att i avsnitt 6 punkt 5 orden 38–47 i den andra meningen tas bort

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 1 skulle bifallas
2. att programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 2 skulle bifallas
3. att motion A1 yrkande 1 skulle anses besvarat
4. att motion A2 yrkande 1 skulle anses besvarat
5. att motion A10 yrkande 1–6 skulle anses besvarade
6. att programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 3 skulle bifallas
7. att programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 4 skulle bifallas
8. att programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 5 skulle bifallas
9. att programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 6 skulle bifallas
10. att motion A3 skulle anses besvarad
11. att avsnitt 1 punkt 7 skulle ges lydelsen: "För att övervinna miljöproblemen och hejda klimatförändringarna behövs en liberal miljöpolitik byggd på globalt samarbete, kunskap, ekonomiska styrmedel, nya idéer och ny teknik."
12. att motion A10 yrkande 7 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
13. att programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 8 skulle bifallas med den ändringen att "demokratikrafter" ändras till "demokratiska krafter"
14. att motion A11 yrkande 3 skulle avslås
15. att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 1 skulle bifallas
16. att avsnitt 1.1 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Varje människa är unik och ska oavsett bakgrund, begåvning eller styrka få många möjligheter att utvecklas."
17. att avsnitt 1.1 punkt 3 skulle ges lydelsen: "Människan är utrustad med förnuft, känsla, samvete och ansvar. Vi har alla rätt till liv, frihet och sökande efter lycka. Samtidigt har vi ansvar för att dessa rättigheter tillkommer var och en. Liberal individualism är därför oförenlig med egoism. Respekten för att alla individer är jämlika i värde och värdighet innebär att varje människa har rätt till självbestämmande."
18. att motion A4 skulle anses besvarad
19. att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 4 skulle bifallas
20. att avsnitt 1.1 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Det liberala samhället förblir oavslutat och i ständig förändring, eftersom varje människa måste få chansen att bestämma över sina egna livsvillkor så långt det är möjligt."
21. att avsnitt 1.1 punkt 6 skulle ges lydelsen: "Det socialliberala uppdraget är att förbättra varje individs livschanser genom att utjämna de förutsättningar som befinner sig bortom den enskildes kontroll. Politiken ska prioritera att öka friheten för dem som har minst frihet."
22. att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 7 skulle bifallas
23. att motion A10 yrkande 8–11 skulle anses besvarade
24. att motion A5 skulle anses besvarad
25. att motion A6 skulle avslås
26. att motion A11 yrkande 1 skulle avslås
27. att avsnitt 1.1 punkt 8 skulle ges lydelsen: "Det liberala samhället förutsätter politisk frihet. Den politiska makten ska vara begränsad och utövas genom folkstyre. Liberalismen sätter en tydlig gräns för den offentliga makten. De frågor som ska bli föremål för politiska beslut är de som hör till den gemensamma sfären i samhället. I ett samhälle där den politiska makten med oinskränkt beslutsrätt tar över människors privatliv finns ingen frihet. I det liberala samhället är vaksamhet på hur den offentliga makten utövas, och en sund skepsis mot ökade offentliga maktanspråk, därför en självklarhet."
28. att programkommitténs avsnitt 1.1 punkt 13 utgår
29. att motion A11 yrkande 2 skulle avslås
30. att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 9 skulle bifallas
31. att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 10 skulle bifallas
32. att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 11 skulle bifallas
33. att motionerna A7, A8 yrkande 1 och A9 skulle avslås
34. att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 12 skulle bifallas
35. att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 14 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas

36. att motion A11 yrkande 4 skulle avslås
37. att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 15 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
38. att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 16 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
39. att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 17 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
40. att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 18 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
41. att programkommitténs förslag avsnitt 6 punkterna 1–6 skulle bifallas
42. att motion A12 skulle anses besvarad
43. att motion A19 yrkande 1–7 och 16–17 skulle avslås
44. att programkommitténs förslag avsnitt 6.1 punkterna 1–10 skulle bifallas
45. att motion A19 yrkande 8–15 skulle avslås
46. att motion A13 skulle anses besvarad
47. att motion A14 skulle anses besvarad
48. att motionerna A15–A17 skulle anses besvarade
49. att motion A18 skulle anses besvarad

Utskottet yrkade:

1. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 1 skulle bifallas
2. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 2 skulle bifallas
3. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A1 yrkande 1 skulle anses besvarat
4. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A2 yrkande 1 skulle anses besvarat
5. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A10 yrkande 1–6 skulle anses besvarade
6. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 3 skulle bifallas
7. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 4 skulle bifallas
8. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 5 skulle bifallas
9. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 6 skulle bifallas
10. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A3 skulle anses besvarad
11. att avsnitt 1 punkt 7 skulle ges lydelsen: "För att övervinna miljöproblemen och hejda klimatförändringarna behövs en liberal miljöpolitik byggd på globalt samarbete, kunskap, nya idéer, ny teknik och tydliga styrmedel för en långsiktigt hållbar ekonomi."
12. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A10 yrkande 7 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
13. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 8 skulle bifallas med den ändringen att "demokratikrafter" ändras till "demokratiska krafter"
14. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A11 yrkande 3 skulle avslås
15. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 1 skulle bifallas
16. i enlighet med partistyrelsens förslag att avsnitt 1.1 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Varje människa är unik och ska oavsett bakgrund, begåvning eller styrka få många möjligheter att utvecklas."
17. att avsnitt 1.1 punkt 3 skulle ges lydelsen: "Människan är utrustad med förnuft, känsla, samvete och ansvar. Vi har alla rätt till liv, frihet och sökande efter lycka. Samtidigt har vi ansvar för att dessa rättigheter tillkommer var och en. Liberal individualism är inte det samma som egoism. Respekten för att alla individer är jämlika i värde och värdighet innebär att varje människa har rätt till självbestämmande."
18. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A4 skulle anses besvarad
19. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 4 skulle bifallas
20. i enlighet med partistyrelsens förslag att avsnitt 1.1 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Det liberala samhället förblir oavslutat och i ständig förändring, eftersom varje människa måste få chansen att bestämma över sina egna livsvillkor så långt det är möjligt."
21. i enlighet med partistyrelsens förslag att avsnitt 1.1 punkt 6 skulle ges lydelsen: "Det socialliberala uppdraget är att förbättra varje individs livschanser genom att utjämna de förutsättningar som befinner sig bortom den enskildes kontroll. Politiken ska prioritera att öka friheten för dem som har minst frihet."
22. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 7 skulle bifallas
23. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A10 yrkande 8–11 skulle anses besvarade
24. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A5 skulle anses besvarad
25. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A6 skulle avslås

26. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A11 yrkande 1 skulle avslås
27. i enlighet med partistyrelsens förslag att avsnitt 1.1 punkt 8 skulle ges lydelsen: ”Det liberala samhället förutsätter politisk frihet. Den politiska makten ska vara begränsad och utövas genom folkstyre. Liberalismen sätter en tydlig gräns för den offentliga makten. De frågor som ska bli föremål för politiska beslut är de som hör till den gemensamma sfären i samhället. I ett samhälle där den politiska makten med oinskränkt beslutsrätt tar över människors privatliv finns ingen frihet. I det liberala samhället är vaksamhet på hur den offentliga makten utövas, och en sund skepsis mot ökade offentliga maktanspråk, därför en självklarhet.”
28. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs avsnitt 1.1 punkt 13 utgår
29. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A11 yrkande 2 skulle avslås
30. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 9 skulle bifallas
31. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 10 skulle bifallas
32. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 11 skulle bifallas
33. i enlighet med partistyrelsens förslag att motionerna A7, A8 yrkande 1 och A9 skulle avslås
34. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 12 skulle bifallas
35. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 14 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
36. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A11 yrkande 4 skulle avslås
37. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 15 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
38. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 16 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
39. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 17 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
40. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 18 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
41. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 6 punkterna 1–6 skulle bifallas
42. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A12 skulle anses besvarad
43. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A19 yrkande 1–7 och 16–17 skulle avslås
44. i enlighet med partistyrelsens förslag att programkommitténs förslag avsnitt 6.1 punkterna 1 samt 3–10 skulle bifallas
45. att avsnitt 6.1 punkt 2 skulle ges lydelsen: ”Det var den liberala statsministern Nils Edén som åstadkom att parlamentarism och allmän och lika rösträtt för både kvinnor och män förverkligades i vårt land. I dag arbetar vi för att fördjupa demokratin i EU och visar solidaritet med kampen mot diktatur oavsett var den förs.”
46. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A19 yrkande 8–15 skulle avslås
47. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A13 skulle anses besvarad
48. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A14 skulle anses besvarad
49. i enlighet med partistyrelsens förslag att motionerna A15–A17 skulle anses besvarade
50. i enlighet med partistyrelsens förslag att motion A18 skulle anses besvarad

Utskottsreservation

Thomas Stääv reserverade sig i utskottet i utskottet till förmån för att ordet ”social-” skulle strykas i avsnitt 1 punkterna 4, 5 och 6 samt avsnitt 1.1 punkt 6.

I debatten yttrade sig:

Christer Nylander för programkommittén, Madeleine Sjöstedt för utskottet, Helene Odenjung för partistyrelsen, Axel Darvik, Lina Nordquist, Rose-Marie Fihn, Jasenko Selimovic, Maj-Britt Elmvik, Michelle Winkel, Fredrik Malm, Andreas Westerberg och Helene Odenjung.

Andreas Westerberg yrkade:

1. att motion A3 skulle bifallas

Lina Nordquist yrkade:

1. att meningen ”Liberal individualism är inte det samma som egoism.” i avsnitt 1.1 punkt 3 skulle strykas

Fredrik Malm yrkade med instämmande från partistyrelsen:

1. att orden ”förblir oavslutat och” skulle strykas i avsnitt 1.1 punkt 5, så att lydelsen skulle bli: ”Det liberala samhället är i ständig förändring, eftersom varje människa måste få chansen att bestämma över sina egna livsvillkor så långt det är möjligt.”

Maj-Britt Elmvik, Rose-Marie Fihn och Michelle Winkel yrkade:

1. att motion A17 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

16. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 1
17. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 2
18. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A1 yrkande 1 besvarat
19. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A2 yrkande 1 besvarat
20. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A10 yrkande 1–6 besvarade
21. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 3
22. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 4
23. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 5
24. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 6
25. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A3 besvarad
26. att därmed avslå Andreas Westerbergs yrkande
27. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 1 punkt 7 lydelsen: ”För att övervinna miljöproblemen och hejda klimatförändringarna behövs en liberal miljöpolitik byggd på globalt samarbete, kunskap, nya idéer, ny teknik och tydliga styrmedel för en långsiktigt hållbar ekonomi.”
28. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A10 yrkande 7 bifallet med vad partistyrelsen anfört
29. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1 punkt 8 med den ändringen att ”demokratikrafter” ändras till ”demokratiska krafter”
30. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion A11 yrkande 3
31. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 1
32. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 1.1 punkt 2 lydelsen: ”Varje människa är unik och ska oavsett bakgrund, begåvning eller styrka få många möjligheter att utvecklas.”
33. att ge avsnitt 1.1 punkt 3 lydelsen: ”Människan är utrustad med förnuft, känsla, samvete och ansvar. Vi har alla rätt till liv, frihet och sökande efter lycka. Samtidigt har vi ansvar för att dessa rättigheter tillkommer var och en. Respekten för att alla individer är jämlika i värde och värdighet innebär att varje människa har rätt till självbestämmande.”
34. att därmed bifalla Lina Nordquists yrkande
35. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A4 besvarad
36. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 4
37. att ge avsnitt 1.1 punkt 5 lydelsen: ”Det liberala samhället är i ständig förändring, eftersom varje människa måste få chansen att bestämma över sina egna livsvillkor så långt det är möjligt.”
38. att därmed bifalla Fredrik Malms yrkande
39. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 1.1 punkt 6 lydelsen: ”Det socialliberala uppdraget är att förbättra varje individs livschanser genom att utjämna de förutsättningar som befinner sig bortom den enskildes kontroll. Politiken ska prioritera att öka friheten för dem som har minst frihet.”
40. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 7
41. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A10 yrkande 8–11 besvarade
42. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A5 besvarad
43. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion A6

44. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion A11 yrkande 1
45. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 1.1 punkt 8 lydelsen: "Det liberala samhället förutsätter politisk frihet. Den politiska makten ska vara begränsad och utövas genom folkstyre. Liberalismen sätter en tydlig gräns för den offentliga makten. De frågor som ska bli föremål för politiska beslut är de som hör till den gemensamma sfären i samhället. I ett samhälle där den politiska makten med oinskränkt beslutsrätt tar över människors privatliv finns ingen frihet. I det liberala samhället är vaksamhet på hur den offentliga makten utövas, och en sund skepsis mot ökade offentliga maktanspråk, därför en självklarhet."
46. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta programkommitténs avsnitt 1.1 punkt 13 utgå
47. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion A11 yrkande 2
48. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 9
49. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 10
50. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 11
51. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna A7, A8 yrkande 1 och A9
52. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 12
53. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 14 (enligt programkommitténs numrering)
54. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion A11 yrkande 4
55. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 15 (enligt programkommitténs numrering)
56. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 16 (enligt programkommitténs numrering)
57. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 17 (enligt programkommitténs numrering)
58. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 1.1 punkt 18 (enligt programkommitténs numrering)
59. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 6 punkterna 1–6
60. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A12 besvarad
61. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion A19 yrkande 1–7 och 16–17
62. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 6.1 punkterna 1 samt 3–10
63. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 6.1 punkt 2 lydelsen: "Det var den liberala statsministern Nils Edén som åstadkom att parlamentarism och allmän och lika rösträtt för både kvinnor och män förverkligades i vårt land. I dag arbetar vi för att fördjupa demokratin i EU och visar solidaritet med kampen mot diktatur oavsett var den förs."
64. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion A19 yrkande 8–15
65. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A13 besvarad
66. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A14 besvarad
67. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna A15–A17 besvarade
68. att därmed avslå Maj-Britt Elmviks m.fl.:s yrkande
69. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A18 besvarad

§ 20. Ajournering

Jonas Andersson förklarade förhandlingarna ajournerade till klockan 19.50. Förhandlingarna ajournerades klockan 19.42.

§ 21. Ekonomisk trygghet (programförslaget avsnitt 3.3.1)

Förhandlingarna återupptogs kl. 19.50 av Ulrika Francke.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 3.3.1 Ekonomisk trygghet skulle ges lydelsen:

1. Generella socialförsäkringar är en hörnsten i den socialliberala välfärdspolitiken. Socialförsäkringarna är ett solidariskt sätt att skapa inkomsttrygghet oavsett individens egen risknivå, så att även den omfattas som inte skulle kunna teckna försäkringsskydd på den öppna marknaden. Genom att större delen av befolkningen omfattas kan premierna hållas låga. Socialförsäkringarna ska därför vara generella och obligatoriska.
2. Socialförsäkringarna ska erbjuda trygghet när individen inte kan försörja sig själv vid sjukdom, arbetsskada, arbetslöshet eller föräldraledighet. Även om det alltid behöver finnas en självrisk ska ersättningen motsvara större delen av inkomstbortfallet, upp till ett takbelopp som ska inkludera det stora flertalet av de försäkrade. En grundnivå ska finnas för personer som har låga inkomster.
3. Det ska finnas ett tydligt samband mellan förmåner och inbetalade premier. Detta bör ske genom att taken i socialförsäkringarna höjs successivt i kombination med att socialförsäkringsavgifterna på inkomster ovanför taket avvecklas i den takt som samhällsekonomin tillåter.
4. Socialförsäkringarna ska anpassas till studerandes och företagares situation. Företagares möjlighet att välja nivå på försäkringsskyddet ska öka.
5. Arbetslöshetsförsäkringen ska vara allmän och statlig. För att arbetslöshetsförsäkringen ska ge inkomstskydd och samtidigt drivkrafter att söka nytt arbete bör den vara tidsbegränsad med högre ersättning den första tiden och därefter en stegvis avtrappning.
6. Sjukförsäkringen ska ge ekonomisk trygghet vid både kortvarig och kronisk sjukdom, och ska vara kopplad till stöd och rehabilitering för att underlätta återgång till arbete. Den som efter långvarig sjukskrivning provar att arbeta ska kunna göra detta och sedan om så krävs återgå till sjukförsäkringen.
7. Föräldraförsäkringen ska göra det möjligt för föräldrar att stanna hemma utan alltför stort ekonomiskt bortfall. Taket i inkomstbortfallsskyddet ska därför ligga tillräckligt högt för att omfatta den breda majoriteten löntagare och företagare.
8. Den enskilde ska alltid kunna förbättra sin kommande pension genom att arbeta längre. Rätten att stanna kvar i arbetslivet till en viss ålder, liksom den lägsta åldersgränsen för uttag av pension, bör knytas till hur medellivslängden utvecklas. Den enskildes möjlighet att själv förvalta en del av pensionskapitalet är en viktig del av pensionssystemet. Pensionärer med hög boendekostnad och låg pension ska få ett särskilt ekonomiskt stöd vid sidan av pensionen.
9. Den viktigaste faktorn för att ge barn en ekonomiskt trygg uppväxt är goda förutsättningar för föräldrar att kunna försörja sig och sin familj. Goda möjligheter att kombinera arbete och föräldraskap, bland annat genom tillgång till barnomsorg, är en central del av en liberal familjepolitik.
10. Barnbidraget ska vara skattefritt och lika för alla. Barnfamiljer med låg inkomst och hög boendekostnad ska kunna få särskilt stöd.
11. Många ensamstående föräldrar har särskilt svårt att klara ekonomin. Stödet till ensamstående behöver utformas så att marginaleffekterna sänks och fler klarar sig utan behovsprövade bidrag. Separerade föräldrar ska betala underhåll utifrån sin betalningsförmåga. Staten ska endast träda in med bidrag när en förälder saknar möjlighet att ta sin del av underhållet.

I motion G1 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.3.1 punkt 2 läggs till meningen: "Vid handläggning av socialförsäkring, särskilt arbetslöshetsförsäkring och sjukförsäkring, är det av stor vikt att hänsyn tas till bakomliggande orsaker till individens situation."

I motion G2 hade yrkats:

1. att följande införs på lämpligt ställe i avsnitt 3.3.1: "CSN bör ha möjlighet att betala ut studiemedel även vid deltidssjukskrivning från studierna."

I motion G3 hade yrkats:

1. att följande skrivs in i avsnitt 3.3.1: "Trygghetssystemen ska vara neutrala inför människors livsval. Att en student med fullt studiemedel förlorar 50 procent av sin inkomst när en förvärvsarbetare i normalfallet förlorar 20 procent av sin inkomst är orättvist och leder till att människor av ekonomiska skäl väntar med att skaffa barn. Studielån och studiebidrag ska göras SGI-grundande."

I motion G4 hade yrkats:

1. att universitetsstudier likställs med arbete och ger de universitetsstuderande som blir sjuka och måste bli helt eller delvis sjukskrivna under längre perioder eller hela livet rätt till att ta del av det sociala skyddsnet andra medborgare har rätt till vid sjukdom, och får rätt till ersättning från Försäkringskassan

I motion G5 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att post doc-studier av Försäkringskassan räknas som överhoppningsbar tid i upp till tre år

I motion G6 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.1 sist i punkt 7 lägga till: "För att öka den ekonomiska tryggheten för mycket unga föräldrar (under 25 år) ska föräldrapenningens andel av lönen höjas för denna grupp."

I motion G7 hade yrkats:

1. att i punkt 14 i avsnitt 3.1.4 kompletteras med följande meningar i slutet: "Sveriges pensionsålder bör höjas i takt med befolkningen blir äldre. Det behövs för att finansiera vår välfärd. Samhället ska då hjälpa till och stödja individers yrkesbyte för dem som inte orkar ha ett fysiskt eller psykiskt krävande arbete på äldre dagar."

I motion G8 hade yrkats:

1. att lägga till följande text i avsnitt 3.3.1: "En åldrande befolkning kommer att ge utmaningar till politikerna för att kunna bekosta välfärden. Därför förslöar vi ett ökat barnbidrag för att öka barnbidraget och för att öka arbetskraften i Sverige som kan hjälpa till att bekosta den svenska välfärden."

I motion G9 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.1 punkt 11 lägga till: "Ensamstående föräldrars situation behöver stärkas, t.ex. genom att föräldrar som har delad vårdnad båda får hela barnbidraget."

I motion G10 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.1 punkt 11 ersätta sista meningen med: "Det statliga underhållsstödet är viktigt när en förälder saknar möjlighet att ta sin del av underhållet. En höjd nivå behövs för att förbättra villkoren för ekonomiskt utsatta barn och unga."

I motion G11 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.3.1 punkt 11 förs in: "Separerade föräldrar ska betala underhåll utifrån sin betalningsförmåga och barnets faktiska kostnader."

I motion G12 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.3.1 i partiprogrammet läggs in en ny punkt där det framgår att Folkpartiet anser att försörjningsstödet fortsättningsvis ska finansieras av staten

I motion G13 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för en utredning av förutsättningarna för att slå ihop de olika statliga försäkringssystemen dels för att ta bort överlappningar, dels stänga luckorna mellan systemen

I motion G14 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för en bättre samordning mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

I motion G15 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för en översyn av och ett förtydligande av ansvarsfördelningen mellan olika aktörer vid behov av långvarig rehabilitering för att minska risken att individer inte får det stöd som de behöver

I motion G16 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för en översyn om att se över hur också egna företagare som drabbas av sjukdom och/eller funktionshinder ska ges möjligheter till a-kassa samt stöd via Arbetsförmedlingen för att komma vidare till annat arbete

I motion G17 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för att sjukförsäkringsvillkoren för egenföretagare och företagare bör förbättras

I motion G18 hade yrkats:

1. att barnbidraget på sikt ska betalas ut med hälften vardera till båda föräldrarna. Det ska ske genom att varje framtida höjning av barnbidraget utbetalas till den av föräldrarna som inte får del av barnbidraget (i dag oftast pappan) till dess att föräldrarna erhåller halva barnbidraget var

I motion G19 hade yrkats:

1. att sjukskrivna med förtids- eller sjukpension ska få möjlighet att vid enstaka tillfällen få möjlighet att prova att jobba, om så är fallet också några få timmar mer än vad en eventuell deltidssjukskrivning ger möjlighet till

I motion G20 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.1.4 punkt 11 kompletteras med meningen: ”I de fall där omskolningen föranletts av sjukdom eller funktionshinder ska ett utökat ekonomiskt stöd kunna erbjudas.”

I motion G21 hade yrkats:

1. att Folkpartiet i rollen som arbetsgivare i stat, kommun och landsting verkar för att pensionsvillkoren inte försämras om man byter yrkeskarriär

I motion G22 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna utreder möjligheten att stegvis gå över från ett pensionssystem baserat på ålder till ett pensionssystem baserat på arbetsförmåga

I motion G23 hade yrkats:

1. att arbetslinjen även bör gälla hemmafruar

I motion G24 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för en höjning av taket för bostadstillägg till ålderspensionärer

I motion G25 hade yrkats:

1. att taket för kommunalt bostadstillägg bör höjas och kontinuerligt justeras för att tillförsäkra rimliga ekonomiska villkor för de pensionärer som har låg pension

I motion G26 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för att garantipensionen ska vara individuell och lika för alla oavsett privata förhållanden
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att utreda frågan om införande av individuell och lika garantipension

I motion G27 hade yrkats:

1. att Folkpartiet i budgetarbetet 2015 verkar för att sambeskattningen av garantipensionen upphör

I motion G28 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för en återbetalning av pengar som överförts från pensionsfonder till statskassan

I motion G143 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.1 punkt 2 ordet ”har” i den sista meningen ersätts av ”haft”
2. att i avsnitt 3.3.1 punkt 5 den första meningen tas bort
3. att i avsnitt 3.3.1 punkt 5 de tre sista orden ersätts av ”ha en nedtrappning” och att ”högre” ersätts av till exempel ”hög”
4. att i avsnitt 3.3.1 punkt 8 den andra meningen tas bort
5. att i avsnitt 3.3.1 punkt 11 ”så att” i andra meningen placeras före ordet ”fler”

I motion A2 hade yrkats:

7. att avsnitt 3.3.1 punkt 9 ges lydelsen: ”Den viktigaste faktorn för att ge barn en ekonomiskt trygg uppväxt är goda förutsättningar för föräldrar att kunna försörja sig och sin familj. Goda möjligheter att kombinera arbete och föräldraskap, bland annat genom tillgång till barnomsorg även på obekväma arbetstid, är en central del av en liberal familjepolitik.”

I motion E35 hade yrkats:

7. att i avsnitt 3.3.1 punkt 8 lägga till texten: ”Den enskildes rätt att förbättra sin kommande pension ska ske i dialog med arbetsgivaren.”

I motion E92 hade yrkats:

2. att i avsnitt 3.3.1 punkt 5 ordet ”statlig” i den första meningen ändras till ”allmän”

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att motion G1 skulle anses besvarad
2. att motion G143 yrkande 1 skulle avslås
3. att motionerna G2–G5 skulle anses besvarade
4. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkterna 1–4 skulle bifallas
5. att motion E92 yrkande 2 skulle avslås
6. att motion G143 yrkande 2 och 3 skulle avslås
7. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkt 5 skulle bifallas
8. att motion G6 skulle avslås
9. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkterna 6 och 7 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
10. att motion G143 yrkande 4 skulle avslås
11. att motionerna G7 och E35 yrkande 7 skulle anses besvarade
12. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkt 8 skulle bifallas, men läggas sist i avsnittet
13. att motion A2 yrkande 7 skulle anses besvarat
14. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkt 9 skulle bifallas men läggas före programkommitténs föreslagna punkt 7
15. att motion G8 skulle anses besvarad
16. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkt 10 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
17. att motionerna G9 och G143 yrkande 5 skulle avslås
18. att motionerna G10 och G11 skulle anses besvarade
19. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkt 11 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
20. att motion G12 skulle avslås
21. att motionerna G13–G15 skulle anses besvarade
22. att motionerna G16 och G17 skulle anses besvarade
23. att motion G18 skulle anses besvarad
24. att motion G19 skulle anses besvarad
25. att motion G20 skulle anses besvarad
26. att motion G21 skulle avslås
27. att motion G22 skulle avslås
28. att motion G23 skulle avslås
29. att motionerna G24 och G25 skulle anses besvarade
30. att motionerna G26 och G27 skulle anses besvarade
31. att motion G28 skulle avslås

Utskottet yrkade:

1. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion G1 skulle anses besvarad
2. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion G143 yrkande 1 skulle avslås
3. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna G2–G5 skulle anses besvarade
4. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkterna 1–4 skulle bifallas
5. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion E92 yrkande 2 skulle avslås
6. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion G143 yrkande 2 och 3 skulle avslås

7. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkt 5 skulle bifallas
8. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion G6 skulle avslås
9. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkterna 6 och 7 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
10. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion G143 yrkande 4 skulle avslås
11. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna G7 och E35 yrkande 7 skulle anses besvarade
12. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkt 8 skulle bifallas, men läggas sist i avsnittet
13. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion A2 yrkande 7 skulle anses besvarat
14. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkt 9 skulle bifallas men läggas före programkommitténs föreslagna punkt 7
15. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion G8 skulle anses besvarad
16. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkt 10 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
17. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna G9 och G143 yrkande 5 skulle avslås
18. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna G10 och G11 skulle anses besvarade
19. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkt 11 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
20. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion G12 skulle avslås
21. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna G13–G15 skulle anses besvarade
22. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna G16 och G17 skulle anses besvarade
23. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion G18 skulle anses besvarad
24. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion G19 skulle anses besvarad
25. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion G20 skulle anses besvarad
26. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion G21 skulle avslås
27. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion G22 skulle avslås
28. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion G23 skulle avslås
29. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna G24 och G25 skulle anses besvarade
30. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna G26 och G27 skulle anses besvarade
31. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion G28 skulle avslås

Utskottsreservation 1

Daniel Andersson och Josefin Croneld reserverade sig i utskottet till förmån för att avsnitt 3.3.1 punkt 1 skulle kompletteras med texten: ”Trygghetssystemen ska vara neutrala inför människors livsval. Studenters och unga forskares trygghet vid sjukdom och föräldraskap måste förstärkas.”

Utskottsreservation 2

Thomas af Bjur reserverade sig i utskottet till förmån för att motion E92 yrkande 2 skulle bifallas.

Utskottsreservation 3

Rose-Marie Fihn reserverade sig i utskottet till förmån för att motion G15 skulle bifallas.

Utskottsreservation 4

Rose-Marie Fihn reserverade sig i utskottet till förmån för att motionerna G16 och G17 skulle bifallas.

Utskottsreservation 5

Rose-Marie Fihn reserverade sig i utskottet till förmån för att motion G20 skulle bifallas.

Utskottsreservation 6

Rose-Marie Fihn reserverade sig i utskottet till förmån för att motionerna G24 och G25 skulle bifallas.

I debatten yttrade sig:

Anna Starbrink för utskottet, Staffan Werme för partistyrelsen, Niklas Frykman, Thomas af Bjur, Alexander Höglund, Benny Lindholm, Per-Åke Fredriksson, Daniel Andersson, Helena Sjöberg, Lina Nordquist, Tobias Josefsson, Josefin Croneld, Karin Pilsäter, Lars Hultkrantz, Helena Berggren, Ann-Charlotte Strömwall, Jasenko Selimovic, Rose-Marie Fihn, Jan Ertsborn, Dietmar Gleich, Maria Lundqvist-Brömster samt Andreas Froby.

Daniel Andersson yrkade:

1. att avsnitt 3.3.1 punkt 1 skulle kompletteras med texten: ”Trygghetssystemen ska vara neutrala inför människors livsval. Studenters och unga forskares trygghet vid sjukdom och föräldraskap måste förstärkas.”

Thomas af Bjur och Niklas Frykman yrkade:

1. att motion E92 yrkande 2 skulle bifallas

Staffan Werme, partistyrelsen, yrkade:

1. att avsnitt 3.3.1 punkt 5 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Per-Åke Fredriksson, Alexander Höglund och Helena Sjöberg yrkade:

1. att motion G10 skulle bifallas

Helena Sjöberg yrkade:

1. att motion G11 skulle bifallas

Rose-Marie Fihn yrkade:

1. att motion G15 skulle bifallas
2. att motion G20 skulle bifallas
3. att motionerna G24 och G25 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

70. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G1 besvarad
71. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G143 yrkande 1
72. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G2–G5 besvarade
73. att efter omröstning med röstsiffrorna 86–79 bifalla Daniel Anderssons yrkande att komplettera avsnitt 3.3.1 punkt 1 med: ”Trygghetssystemen ska vara neutrala inför människors livsval. Studenters och unga forskares trygghet vid sjukdom och föräldraskap måste förstärkas.”
74. att i övrigt i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkterna 1–4
75. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E92 yrkande 2
76. att därmed avslå Thomas af Bjurs och Niklas Frykmans yrkande
77. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G143 yrkande 2 och 3
78. att i enlighet med Staffan Wermes yrkande hänskjuta avsnitt 3.3.1 punkt 5 till beredningsutskottet
79. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G6
80. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkterna 6 och 7 (enligt programkommitténs numrering)
81. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G143 yrkande 4
82. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G7 och E35 yrkande 7 besvarade
83. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkt 8, men lägga punkten sist i avsnittet
84. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A2 yrkande 7 besvarat
85. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkt 9, men lägga punkten före programkommitténs föreslagna punkt 7
86. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G8 besvarad
87. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkt 10 (enligt programkommitténs numrering)
88. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna G9 och G143 yrkande 5
89. att bifalla motion G10
90. att därmed bifalla Per-Åke Fredrikssons m.fl.:s yrkande
91. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G11 besvarad
92. att därmed avslå Helena Sjöbergs yrkande
93. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.1 punkt 11 (enligt programkommitténs numrering)
94. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G12
95. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G13–G15 besvarade

96. att därmed avslå Rose-Marie Fihns yrkande 1
97. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G16 och G17 besvarade
98. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G18 besvarad
99. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G19 besvarad
100. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G20 besvarad
101. att därmed avslå Rose-Marie Fihns yrkande 2
102. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G21
103. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G22
104. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G23
105. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G24 och G25 besvarade
106. att därmed avslå Rose-Marie Fihns yrkande 3
107. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G26 och G27 besvarade
108. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G28

§ 22. Förhandlingspassets avslutande

Ulrika Francke förklarade förhandlingarna ajournerade till klockan 21.15. Förhandlingspasset avslutades klockan 20.45.

Förhandlingspass 3, 14/11 kl. 21.15–22.10

§ 23. Förhandlingspassets öppnande

Förhandlingarna återupptogs av Lars Persson kl. 21.15.

§ 24. Dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

109. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 25. Justering av röstlängd

Lars Persson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Abit Dundar, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Björn Ljung, Stockholms län, ersattes av Sigrid Rydell Johnson
Cecilia Wikström, Uppsala län, ersattes av Gunnar Larsson
Thomas af Bjur, Södermanland, ersattes av Göran Silfverling
Solweig Ericsson-Kurg, Södermanland, ersattes av Bengt-Erik Sandström
Thomas Stääv, Södermanland, ersattes av Fredrik Lundgren
Gunnar Nordmark, Kronoberg, ersattes av Kristian Persson
Amy Öberg, Gotland, ersattes av Bror Lindahl
Börje Dovstad, Blekinge, ersattes av Ylva Särnmark
Lena Mahrle, Blekinge, ersattes av Mikael Andersson
Pierre Månsson, Skåne, ersattes av Carolina Nordbeck
Allan Widman, Skåne, ersattes av Josefin Croneld
Anna Ågerfalk, Örebro län, ersattes av Erik Johansson
Peter Nordebo, Gävleborg, ersattes av Helena Sjöberg

§ 26. Justerare och rösträknare för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

110. att utse Per-Åke Fredriksson, Ulla-Britt Hagström, Magnus Olofsgård och Eva Wittbom till justerare för innevarande förhandlingspass
111. att utse Maria Winberg Nordström, Joar Forssell, Björn Brändewall och Helena Holmberg till rösträkningsdelegation för innevarande förhandlingspass

§ 27. Partistyrelsens verksamhetsberättelse för perioden sedan föregående landsmöte

Partisekreterare Nina Larsson föredrog partistyrelsens verksamhetsberättelse.

Landsmötet beslutade:

112. att lägga verksamhetsberättelsen till handlingarna

§ 28. Dechargeutskottets betänkande

Dechargeutskottets ordförande Ann Catrin Fogelgren föredrog dechargeutskottets betänkande.

I debatten yttrande sig även:

Carina Sándor, Håkan Welin, Gunnar Pihl, Barbro Westerholm samt Nina Larsson.

Landsmötet beslutade:

113. att lägga dechargeutskottets betänkande till handlingarna

§ 29. Rapport från riksdagsgruppen

Skriftlig rapport från riksdagsgruppen förelåg i handlingarna.

Landsmötet beslutade:

114. att lägga rapporten till handlingarna

§ 30. Ekonomisk rapport

Årsredovisningar för 2011 och 2012 förelåg i handlingarna.

Landsmötet beslutade:

115. att lägga årsredovisningarna för 2011 och 2012 till handlingarna

§ 31. Revisionsberättelse

För revisorernas räkning läste Lars Persson upp revisionsberättelsen.

Landsmötet beslutade:

116. att lägga revisionsberättelsen till handlingarna

§ 32. Fråga om ansvarsfrihet för avgående partistyreelse

Revisorerna hade yrkat:

1. att avgående partistyreelse skulle beviljas full och tacksam ansvarsfrihet för perioden sedan landsmötet 2011

Landsmötet beslutade:

117. att i enlighet med revisorernas yrkande bevilja avgående partistyreelse full och tacksam ansvarsfrihet för perioden sedan landsmötet 2011

§ 33. Byte av förhandlingsordförande

Lars Persson överlät ordförandeskapet till Sara Svanström för återstoden av förhandlingspasset.

§ 34. Folkpartiets organisation och stadgar (PS-förslag 2–4 samt motionerna K1–K30)

Partistyrelsen hade i PS-förslag 2 Medlemsavgift till riksorganisationen yrkat:

1. att riksorganisationens andel av årsavgiften för varje medlem ska vara 90 kronor under 2014 och år 2015
2. att årsavgiften för direktanslutna medlemmar fortsatt ska vara 250 kronor från och med år 2014

Partistyrelsen hade i PS-förslag 3 Redaktionella ändringar i partiprogrammet yrkat:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att vid behov vidta redaktionella ändringar i partiprogrammet med anledning av beslut på årets landsmöte

Partistyrelsen hade i PS-förslag 4: Jämställdhet mellan kvinnor och män i Folkpartiet liberalerna yrkat:

1. att rekommendera följande till länsförbund och kommunföreningar:
 - 1.1. Gå till valjarna med en varvad lista 2014
Vartannat namn på valsedeln bör vara en kvinna, vartannat namn en man. Detta gäller särskilt de översta platserna på listan. Om listan trots detta inte är varvad bör den på annat sätt ha en jämn könsfördelning.
 - 1.2. Jämn könsfördelning av de olika listornas förstanamn 2014
I det fall flera listor finns inom kommunen, för landstinget genom landstingsvalkretsar och inom länsförbundet flera riksdagslistor bör dessa växelvis toppas av kvinnor och män. Detta kräver i förekommande fall samverkan mellan nomineringskommittéerna för de olika listorna.

- 1.3. Aktivt arbete från nomineringskommittéerna 2014
Kommittén måste arbeta aktivt, uppsökande och förberedande för att skapa underlag för nomineringsmöten att fatta beslut enligt rekommendationen.
- 1.4. Varierad representation i styrelser, nämnder och bolag
Då platser i styrelser, nämnder och bolag fördelas bör nomineringskommittén föreslå en varvad representation, särskilt när det gäller de tyngsta posterna i de centrala nämnderna, styrelserna och bolagen, liksom när det gäller fördelning mellan ordinarie platser och ersättarplatser. Likaså måste valberedningarna för interna partiuppdrag eftersträva jämn könsfördelning på alla nivåer, och särskilt på de tyngsta posterna.
- 1.5. Aktivt arbete med jämställdhetsintegrering
Länsförbund och kommunföreningar bör se till att den interna jämställdheten integreras i allt löpande arbete. Ansvar för detta ska ligga på samma instanser och beslutsfattare som leder verksamheten i stort. Jämställdhetsintegrering av interna partiverksamheten kan innebära kartläggningar av könsfördelning, analyser av arbetsmetoder och arbetsklimat, utbildningar för förtroendevalda m.m. Särskilda åtgärder bör göras för att göra nomineringskommittéerna delaktiga i arbetet.
2. att uppdra följande åt partistyrelsen:
- 2.1. Jämn könsfördelning i arbetsgrupper
Tillse att det normalt är en fördelning på minst 40 procent av vardera könet i centrala arbetsgrupper och programgrupper
- 2.2. Jämställd profil
Tillse att partiet har en tydlig jämställdhetsprofil genom att det är en jämn könsfördelning bland Folkpartiets företrädare i samtliga externa och interna arrangemang samt i partiets centrala marknadsföring.
- 2.3. Aktiv jämställdhetsintegrering och jämställdhetsanalys
Integrera jämställdhetsperspektivet i Folkpartiets beslutsfattande på central nivå och i partiet som helhet. Uppmärksamma jämställdhetsfrågorna genom t.ex. seminarier vid riksmöten eller grupp- eller länsledningskonferenser, konferenser för nomineringskommittéer m.m. samt dialog även med riksdagsgruppen. Följ upp könsfördelningen bland Folkpartiets medlemmar och förtroendevalda.
- 2.4. Jämställdhetsbokslut
Presentera i verksamhetsberättelsen inför varje landsmöte ett jämställdhetsbokslut innehållande en kartläggning och utvärdering av den gångna perioden.
- 2.5. Nationella kandidatlistor
Uppmana nomineringskommittén inför Europaparlamentsvalet 2014 att arbeta aktivt, uppsökande och förberedande för att skapa underlag för en lista med jämn könsfördelning. Vartannat namn på valsedeln bör vara en kvinna, vartannat namn en man. Detta gäller särskilt de översta platserna på listan. Om listan trots detta inte är varvad bör den på annat sätt ha en jämn könsfördelning.
- Om partistyrelsen väcker frågan om en rikslista inför riksdagsvalet 2014 ska motsvarande gälla för den.
3. att uppdra följande åt dechargeutskottet:
att granska partistyrelsens jämställdhetsbokslut som en del av verksamhetsberättelsen

I motion K1 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska ha en rikslista som komplement till länens listor

I motion K2 hade yrkats:

1. att landsmötet uppdrar till partistyrelsen att ta fram en strategi för hur kunskap och erfarenheter av koalitionsarbete kan spridas samt skapa stödstrukturer med utbildning och interna bollplank

I motion K3 hade yrkats:

1. att Folkpartiet utarbetar en organisationsplan omfattande hela landet

I motion K4 hade yrkats:

1. att Folkpartiet prioriterar den lokala och regionala organisationen och politiken
2. att en biträdande partisekreterare arvoderas för att leda och organisera det lokala och regionala arbetet

I motion K5 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för att inrätta en servicebank

I motion K6 hade yrkats:

1. att Folkpartiet utarbetar en strategi, med tidsbestämda delmål, för hur arbetet med jämställdhetsintegrering av såväl organisationen som politiken ska genomföras

I motion K7 hade yrkats:

1. att respektive kansli/styrelse för de olika länen ges i uppgift att ta fram siffror för sitt län och rapportera dessa årligen på länsförbundens årsmöte samt att länsförbundens styrelse även rapporterar vilka åtgärder som genomförts för att öka balansen mellan könen
2. att länsförbundens styrelse ges i uppgift att bevaka frågan för länen som helhet och ställa frågan till varje kommun om hur de arbetar med att få fram kvinnor till de kommunala bolagen, både i presidieposter och som styrelseledamöter
3. att länsförbundens styrelse ser till att det tas fram styrelseutbildningar som riktar sig till kvinnor om vad det innebär att sitta i styrelsen för ett kommunalt bolag. Syftet med utbildningen är att dels peppa kvinnor att tacka ja till styrelseuppdrag och därmed skapa en bredare rekryteringsbas, dels att skapa nätverk bland kvinnor över kommungränserna
4. att det för länet som helhet ska vara minst 40 procent av det underrepresenterade könet i såväl bolagspresidium som i bolagsstyrelse

I motion K8 hade yrkats:

1. att landsmötet uttalar att internationella kvinnodagen (8 mars) och Europadagen (9 maj) är kampanjdagar för Folkpartiet liberalerna
2. att partiinterna aktiviteter, såsom riksmöte och landsmöte, aldrig förläggs på kampanjdagar

I motion K9 hade yrkats:

1. att samtliga medlemmar som önskar, ska tilldelas ett e-postkonto efter modellen fornamn.efternamn@folkpartiet.se samt att detta inkluderas i alla nytecknade medlemskap
2. att den nuvarande avgiften för e-postadresser med folkpartiet.se avskaffas

I motion K10 hade yrkats:

1. att landsmöten och riksmöten över tid ska förläggas till olika orter i landet

I motion K11 hade yrkats:

1. att Folkpartiets nationella evenemang inte får krocka med vare sig finalen av Melodifestivalen eller Eurovision Song Contest

I motion K12 hade yrkats:

1. att landsmöten endast ska förläggas i lokaler som är verkligt funktionshinderanpassade
2. att det alltid ska finnas ramper med ledstänger upp till podiet
3. att landsmöteslokalerna ska ha bord för handlingar
4. att länsförbund som har en/flera funktionshindrade ombud ska placeras längst fram
5. att det alltid ska finnas tillgång till lösa mikrofoner
6. att de aktuella beslutssatserna ska visas på storbild

I motion K13 hade yrkats:

1. att rätt frågor behandlas på landsmötet

I motion K14 hade yrkats:

1. att Folkpartiet i första hand ska köpa in svenska livsmedel

I motion K15 hade yrkats:

1. att ge partistyrelsen i uppdrag att förändra partistadgarna och normalstadgarna så att medlemsavgiften blir en och samma över hela landet oavsett vilken lokalavdelning medlemmen tillhör, samt att avgiften fastställs av landsmöte för perioden fram till nästkommande landsmöte

I motion K16 hade yrkats:

1. att partistadgarna § 6 mom. G punkt 16c ändras till: "högst 16 övriga ledamöter till partistyrelsen"
2. att antalet övriga ledamöter i partistadgarna § 8 konsekvensändras

I motion K17 hade yrkats:

1. att det i Folkpartiet liberalernas stadgar § 6 mom. I andra stycket införs meningen: "I valberedningens förslag till ledamöter av partistyrelsen ska det finnas personer som inte har sin huvudsakliga inkomst från politiska uppdrag."

I motion K18 hade yrkats:

1. att landsmötet ger valberedningen i uppdrag att i sitt nästa förslag till partistyrelse bredda kompetensen genom att också föreslå pensionärer samt fler människor än i dag med annan bakgrund än etnisk svensk och försörjning utanför politiken

I motion K19 hade yrkats:

1. att en rådgivande medlemsomröstning ska hållas innan nästkommande partiledare ska utses

I motion K20 hade yrkats:

1. att en regel införs om att tidsbegränsa innehavet av samma politiska förtroendeuppdrag till tre mandatperioder

I motion K21 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att utreda möjligheten för att tidsbegränsa politiska uppdrag till tre mandatperioder
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att utreda hur en så kallad rotationsprincip kan utformas

I motion K22 hade yrkats:

1. att sista meningen i första stycket i partistadgarna § 10 får lydelsen: "Beslut om kandidatlista inför val till Europaparlamentet ska fattas vid landsmöte eller partiråd senast sex månader innan valdagen."

I motion K23 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna i sina stadgar inskriver motionsförfattares rätt till samma talartid som ombud har

I motion K24 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna byter namn till Liberalerna

I motion K25 hade yrkats:

1. att frågan om ändring av partinamnet inte ska kunna bli föremål för beslut vid nästkommande ordinarie landsmöte utan först efter två ordinarie landsmöten eller efter fem år

I motion K26 hade yrkats:

1. att landsmötet rekommenderar länsförbunden att till Liberala ungdomsförbundet tilldela 7 procent av det regionala partistöd som länsförbunden mottar per verksamhetsår.

I motion K27 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att se över ställningen för nätverket Liberala företagare i partiorganisationen, både nationellt och på länsnivå

I motion K28 hade yrkats:

1. att landsmötet ger förbundsstyrelsen i uppdrag att se över ställningen för nätverket Liberala seniorer i partiorganisationen, både nationellt och på länsnivå

I motion K29 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalernas stadgar ändras på så vis att referenserna till Liberala kvinnor stryks i partistadgarna § 6 mom. A, 7 och 8

I motion K30 hade yrkats:

1. att landsmötet uttalar att de som hjälper till ska får alkoholfri dryck på bekostnad av Folkpartiet centralt
2. att Karl Staaff-medaljen skrotas
3. att en del av pengarna i valfonden sätts in på Flyktingfondens konto
4. att den som författat en debattartikel bör stå med som undertecknare
5. att landsmötet uttalar att det borde stå på internetsidan vad som beslutades vid de senaste partistyrelse- och partiledningsmötena
6. att landsmötet uttalar att partistyrelse- och partiledningsmötena borde sändas via internet
7. att landsmötet uttalar att partiledningen och partisekreteraren bör utses av landsmötena
8. att landsmötet uttalar att Folkpartiministrarna bör utses av partistyrelsen eller riksdagsgruppen
9. att landsmötesyrkandena som bifallits får en kontaktperson
10. att landsmötet fastställer en lista på de viktigaste sakpolitiska målen
11. att landsmötet tar ställning till vilka fyra ministerposter som bör prioriteras
12. att landsmötet uttalar att protokoll från partistyrelse- och partiledningsmötena borde bli tillgängliga för Folkpartimedlemmarna, i alla fall några år efteråt
13. att en representant från ett danskt parti bjuds in till landsmötet

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att motion K1 skulle anses besvarad
2. att motionerna K2–K5 skulle anses besvarade
3. att motionerna K6 och K7 skulle anses besvarade
4. att motion K8 skulle anses besvarad
5. att motion K9 skulle avslås
6. att motionerna K10 och K11 skulle anses besvarade
7. att motion K12 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anför
8. att motion K12 yrkande 2–6 skulle anses besvarade
9. att motion K13 skulle anses besvarad
10. att motion K14 skulle avslås
11. att motion K15 skulle avslås
12. att motion K16 skulle avslås
13. att motion K17 skulle avslås
14. att motion K18 skulle anses besvarad
15. att motion K19 skulle anses besvarad
16. att motionerna K20 och K21 skulle avslås
17. att motion K22 skulle avslås
18. att motion K23 skulle avslås
19. att motionerna K24 och K25 skulle avslås
20. att motion K26 skulle anses besvarad
21. att motionerna K27 och K28 skulle anses besvarade
22. att motion K29 skulle avslås
23. att motion K30 yrkande 1 och 13 skulle anses besvarade
24. att motion K30 yrkande 2–12 skulle avslås
25. att partistadgarna § 2 tredje stycket skulle ändras till: ”När särskilda skäl föreligger kan medlem uteslutas ur partiet. Beslut om uteslutning fattas av styrelse för länsförbund eller partistyrelsen. Inför beslut om uteslutning skall den som berörs underrättas om skälen för förslaget och beredas möjlighet att yttra sig. Om beslut fattats av länsförbund skall den uteslutne och partistyrelsen omedelbart underrättas. Den som vägrats inträde i partiet, eller uteslutits av länsförbund, kan inom sex veckor från beslutsdagen begära omprövning av beslutet hos partistyrelsen, som har det slutliga avgörandet.”

Utskottet yrkade:

1. att motion K1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
2. att motionerna K2–K5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
3. att motionerna K6 och K7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
4. att motion K8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad

5. att motion K9 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
6. att motionerna K10 och K11 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
7. att motion K12 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anför
8. att motion K12 yrkande 2–6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
9. att motion K13 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
10. att motion K14 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
11. att motion K15 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
12. att motion K16 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
13. att motion K17 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
14. att motion K18 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
15. att motion K19 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
16. att motionerna K20 och K21 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
17. att motion K22 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
18. att motion K23 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
19. att motionerna K24 och K25 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
20. att motion K26 skulle anses besvarad
21. att landsmötet skulle rekommendera länsförbunden att på alla sätt stödja Liberala ungdomsförbundet, bland annat genom att tilldela minst sju procent av det regionala partistöd som länsförbunden mottar per verksamhetsår
22. att motionerna K27 och K28 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
23. att motion K29 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
24. att motion K30 yrkande 1 och 13 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
25. att motion K30 yrkande 2–12 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
26. att partistadgarna § 2 tredje stycket i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ändras till: "När särskilda skäl föreligger kan medlem uteslutas ur partiet. Beslut om uteslutning fattas av styrelse för länsförbund eller partistyrelsen. Inför beslut om uteslutning skall den som berörs underrättas om skälen för förslaget och beredas möjlighet att yttra sig. Om beslut fattats av länsförbund skall den uteslutne och partistyrelsen omedelbart underrättas. Den som vägrats inträde i partiet, eller uteslutits av länsförbund, kan inom sex veckor från beslutsdagen begära omprövning av beslutet hos partistyrelsen, som har det slutliga avgörandet."
27. att riksorganisationens andel av årsavgiften, i enlighet med partistyrelsens yrkande i PS-förslag 2, för varje medlem skulle vara 90 kronor under 2014 och år 2015
28. att årsavgiften för direktansluten medlem, i enlighet med partistyrelsens yrkande i PS-förslag 2, fortsatt skulle vara 250 kronor från och med år 2014
29. att partistyrelsen, i enlighet med partistyrelsens yrkande i PS-förslag 3, skulle ges i uppdrag att vid behov vidta redaktionella ändringar i partiprogrammet med anledning av beslut på årets landsmöte
30. att, i enlighet med partistyrelsens yrkande i PS-förslag 4, rekommendera följande till länsförbund och kommunföreningar:
 - 1.1. Gå till valjarna med en varvad lista 2014
Vartannat namn på valsedeln bör vara en kvinna, vartannat namn en man. Detta gäller särskilt de översta platserna på listan. Om listan trots detta inte är varvad bör den på annat sätt ha en jämn könsfördelning.
 - 1.2. Jämn könsfördelning av de olika listornas förstanamn 2014
I det fall flera listor finns inom kommunen, för landstinget genom landstingsvalkretsar och inom länsförbundet flera riksdagslistor bör dessa växelvis toppas av kvinnor och män. Detta kräver i förekommande fall samverkan mellan nomineringskommittéerna för de olika listorna.
 - 1.3. Aktivt arbete från nomineringskommittéerna 2014
Kommittén måste arbeta aktivt, uppsökande och förberedande för att skapa underlag för nomineringsmöten att fatta beslut enligt rekommendationen.
 - 1.4. Varierad representation i styrelser, nämnder och bolag
Då platser i styrelser, nämnder och bolag fördelas bör nomineringskommittén föreslå en varvad representation, särskilt när det gäller de tyngsta posterna i de centrala nämnderna, styrelserna och bolagen, liksom när det gäller fördelning mellan ordinarie platser och ersättningsplatser. Likaså måste valberedningarna för interna partiuppdrag eftersträva jämn könsfördelning på alla nivåer, och särskilt på de tyngsta posterna.

- 1.5. Aktivt arbete med jämställdhetsintegrering
Länsförbund och kommunföreningar bör se till att den interna jämställdheten integreras i allt löpande arbete. Ansvaret för detta ska ligga på samma instanser och beslutsfattare som leder verksamheten i stort. Jämställdhetsintegrering av interna partiverksamheten kan innebära kartläggningar av könsfördelning, analyser av arbetsmetoder och arbetsklimat, utbildningar för förtroendevalda m.m. Särskilda åtgärder bör göras för att göra nomineringskommittéerna delaktiga i arbetet.
31. att, i enlighet med partistyrelsens yrkande i PS-förslag 4, uppdra följande åt partistyrelsen:
- 2.1. Jämn könsfördelning i arbetsgrupper
Tillse att det normalt är en fördelning på minst 40 procent av vardera könet i centrala arbetsgrupper och programgrupper
- 2.2. Jämställd profil
Tillse att partiet har en tydlig jämställdhetsprofil genom att det är en jämn könsfördelning bland Folkpartiets företrädare i samtliga externa och interna arrangemang samt i partiets centrala marknadsföring.
- 2.3. Aktiv jämställdhetsintegrering och jämställdhetsanalys
Integrera jämställdhetsperspektivet i Folkpartiets beslutsfattande på central nivå och i partiet som helhet. Uppmärksamma jämställdhetsfrågorna genom t.ex. seminarier vid riksmöten eller grupp- eller länsledningskonferenser, konferenser för nomineringskommittéer m.m. samt dialog även med riksdagsgruppen. Följ upp könsfördelningen bland Folkpartiets medlemmar och förtroendevalda.
- 2.4. Jämställdhetsbokslut
Presentera i verksamhetsberättelsen inför varje landsmöte ett jämställdhetsbokslut innehållande en kartläggning och utvärdering av den gångna perioden.
- 2.5. Nationella kandidatlistor
Uppmana nomineringskommittén inför Europaparlamentsvalet 2014 att arbeta aktivt, uppsökande och förberedande för att skapa underlag för en lista med jämn könsfördelning. Vartannat namn på valsedeln bör vara en kvinna, vartannat namn en man. Detta gäller särskilt de översta platserna på listan. Om listan trots detta inte är varvad bör den på annat sätt ha en jämn könsfördelning.
- Om partistyrelsen väcker frågan om en riklista inför riksdagsvalet 2014 ska motsvarande gälla för den.
32. att, i enlighet med partistyrelsens yrkande i PS-förslag 4, uppdra åt dechargeutskottet att granska partistyrelsens jämställdhetsbokslut som en del av verksamhetsberättelsen

Utskottsreservation 1

Richard Bengtsson reserverade sig i utskottet till förmån för att motionerna K3 och K4 yrkande 1 skulle bifallas.

Utskottsreservation 2

Richard Bengtsson och Madeleine Sjöstedt reserverade sig i utskottet till förmån för att landsmötet med anledning av motion K7 skulle rekommendera länsförbunden att arbeta enligt föreslagen modell med syfte att med konkreta åtgärder öka andelen kvinnor i kommunala bolag, både som ledamöter och på presidieposter, och att det kommer att följas upp i de jämställdhetsbokslut som görs på riksnivå.

Utskottsreservation 3

Edwin Hovemyr reserverade sig i utskottet till förmån för att motion K24 skulle bifallas.

I debatten yttrade sig:

Madeleine Sjöstedt för utskottet, Richard Bengtsson för utskottsreservanterna, Charlotta Schenholm, Linda Nordlund, Edwin Hovemyr, Nina Larsson för partistyrelsen, Karin Westerberg, Carina Sandor, Pär Löfstrand, Ylva Särnmark, Lennart Ledin, Monica Lundin, Ulla-Britt Hagström, Veronica Almroth, Nina Lundström, Anna Steele, Staffan Werme, Rose-Marie Fihn, Jan Jönsson, Martin Ängeby, Helene Odenjung, Björn Brändewall, Joar Forsell, Helena Sjöberg, Helena Berggren, Pär Johansson och Axel Darvik.

Pär Löfstrand yrkade:

1. att motion K1 skulle bifallas med tillägg att statsråd och länens toppkandidater ska vara med på listan

Richard Bengtsson och Staffan Werme yrkade:

1. att motion K3 skulle bifallas

Richard Bengtsson yrkade:

1. att motion K4 skulle bifallas

Veronica Almroth, Carina Sándor och Staffan Werme yrkade:

1. att motion K4 yrkande 1 skulle bifallas

Helene Odenjung yrkade:

1. att motionerna K2–K5 och K7 samt PS-förslag 4 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Ylva Särnmark yrkade:

1. att motion K6 skulle bifallas

Richard Bengtsson, Fatima Svanå och Karin Westerberg yrkade:

1. att motion K7 skulle bifallas

Lennart Ledin yrkade:

1. att motion K10 skulle bifallas

Jenny Sonesson och Fatima Svanå yrkade:

1. att motion K17 skulle bifallas

Lennart Ledin och Monica Lundin yrkade:

1. att motion K18 skulle bifallas

Linda Nordlund och Fatima Svanå yrkade:

1. att motion K21 skulle bifallas

Pär Johnson yrkade:

1. att motion K22 skulle bifallas

Edwin Hovemyr yrkade:

1. att motion K24 skulle bifallas

Björn Brändewall yrkade:

1. att motion K30 yrkande 9 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

118. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion K1 besvarad
119. att därmed avslå Pär Löfstrands yrkande
120. att i enlighet med Helene Odenjungs yrkande hänskjuta motionerna K2–K5 och K7 samt PS-förslag 4 till beredningsutskottet. Därmed hade Richard Bengtssons och Staffan Werme, Richard Bengtssons, Veronica Almroths m.fl.:s samt Richard Bengtssons m.fl.:s yrkanden fallit
121. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion K6 besvarad
122. att därmed avslå Ylva Särnmarks yrkande
123. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion K8 besvarad
124. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion K9
125. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna K10 och K11 besvarade
126. att därmed avslå Lennart Ledins yrkande
127. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion K12 yrkande 1 bifallet med vad partistyrelsen anfört
128. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion K12 yrkande 2–6 besvarade
129. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion K13 besvarad
130. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion K14
131. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion K15
132. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion K16

133. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion K17
134. att därmed avslå Jenny Sonessons och Fatima Svanås yrkande
135. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion K18 besvarad
136. att därmed avslå Lennart Ledins och Monica Lundins yrkande
137. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion K19 besvarad
138. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna K20 och K21
139. att därmed avslå Linda Nordlunds och Fatima Svanås yrkande
140. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion K22
141. att därmed avslå Pär Johnsons yrkande
142. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion K23
143. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna K24 och K25
144. att därmed avslå Edwin Hovemyrs yrkande
145. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion K26 besvarad
146. att i enlighet med utskottets yrkande rekommendera länsförbunden att på alla sätt stödja Liberala ungdomsförbundet, bland annat genom att tilldela minst sju procent av det regionala partistöd som länsförbunden mottar per verksamhetsår
147. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna K27 och K28 besvarade
148. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion K29
149. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion K30 yrkande 1 och 13 besvarade
150. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion K30 yrkande 2–12
151. att därmed avslå Björn Brändewalls yrkande
152. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande, och med kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de röstberättigade, ändra partistadgarna § 2 tredje stycket till: ”När särskilda skäl föreligger kan medlem uteslutas ur partiet. Beslut om uteslutning fattas av styrelse för länsförbund eller partistyrelsen. Inför beslut om uteslutning skall den som berörs underrättas om skälen för förslaget och beredas möjlighet att yttra sig. Om beslut fattats av länsförbund skall den uteslutne och partistyrelsen omedelbart underrättas. Den som vägrats inträde i partiet, eller uteslutits av länsförbund, kan inom sex veckor från beslutsdagen begära omprövning av beslutet hos partistyrelsen, som har det slutliga avgörandet.”
153. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande fastställa riksorganisationens andel av årsavgiften för varje medlem till 90 kronor under 2014 och år 2015
154. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande fastställa årsavgiften för direktansluten medlem till 250 kronor från och med år 2014
155. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge partistyrelsen i uppdrag att vid behov vidta redaktionella ändringar i partiprogrammet med anledning av beslut på årets landsmöte

§ 35. Förhandlingspassets avslutande

Sara Svanström förklarade förhandlingarna ajournerade till den 15 november klockan 08.30. Förhandlingspasset avslutades klockan 22.10.

Förhandlingspass 4, 15/11 kl. 08.33–09.42

§ 36. Förhandlingspassets öppnande

Förhandlingarna återupptogs av Sara Svanström kl. 08.33.

§ 37. Dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

156. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 38. Justering av röstlängd

Lars Persson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Abit Dundar, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Cecilia Wikström, Uppsala län, ersattes av Gunnar Larsson
Thomas af Bjur, Södermanland, ersattes av Göran Silfverling
Niklas Frykman, Södermanland, ersattes av Fredrik Lundgren
Gunnar Nordmark, Kronoberg, ersattes av Kristian Persson
Christoffer Karlsson, Blekinge, ersattes av Mikael Andersson
Allan Widman, Skåne, ersattes av Carolina Nordbeck
Suzanne Åkerlund, Halland, ersattes av Lovisa Aldrin
Karolina Wallström, Örebro län, ersattes av Ulrica Solver-Gustavsson
Anna Ågerfalk, Örebro län, ersattes av Erik Johansson
Jura Miniotaite, Västmanland, ersattes av Lennart Nilsson
Malin Rimmö, Jämtland, ersattes av Eva-Britt Boij

§ 39. Justerare och rösträknare för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

157. att utse Peder Westerberg, Ewa Bertz, Per-Åke Fredriksson och Ulla-Britt Hagström till justerare för innevarande förhandlingspass
158. att utse Niclas Erlandsson, Johan Lepp, Karolina Wallström och Marianne Åhman till rösträkningsdelegation för innevarande förhandlingspass

§ 40. Kultur och medier (programförslaget avsnitt 2.3)

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 2.3 Kultur och medier skulle ges lydelsen:

1. Tankens och ordets frihet är grunden i liberal kulturpolitik. Den liberala kulturpolitikens uppgift är inte att styra kulturen, utan att förbättra förutsättningarna för det konstnärliga skapandet och individens bildning.
2. Ett öppet samhälle behöver även litteratur, konst och andra kulturella uttryck som provocerar och utmanar. Den konstnärliga friheten ska värnas.
3. Utgångspunkten för kulturpolitiken är kulturens betydelse för att vidga rummet för tanken, reflektionen och fantasin. Kulturens ekonomiska och samhälleliga betydelse ska erkännas, men kulturpolitiken ska värna kulturens eget värde gentemot rena nyttoändamål.
4. Kulturpolitiken ska sträva efter kvalitet. Vad som är kvalitet definieras av professionen. Konstnärligt skapande av hög kvalitet ska ha goda villkor. Sverige ska erbjuda attraktiva förutsättningar för etablering och upprätthållande av konstnärliga miljöer på hög internationell nivå.
5. Det offentliga ska på alla nivåer gynna mångfalden i kulturlivet, öka kulturens tillgänglighet för hela befolkningen och skapa ekonomiska förutsättningar även för sådan kultur som är av hög kvalitet utan att vara kommersiellt lönsam.
6. Mångfalden i kulturlivet ska öka genom att fler kulturinstitutioner görs självständiga från staten. Fler stiftelser för kulturfinansiering ska skapas. Privat finansiering ska stimuleras genom ökad avdragsrätt för gåvor och gynnsamma skattevillkor för kultursponsring. Offentlig finansiering ska ske i former som garanterar kulturlivets oberoende gentemot politisk detaljstyrning.

7. Statliga museer ska ha fri entré. Biblioteken har en central roll för att alla ska ha kostnadsfri tillgång till litteratur och annan kultur.
8. Kulturarvet – vårt gemensamma minne i form av historiska lämningar, kulturlandskap, arkiv, traditioner, dialekter och annat – utvecklas ständigt genom att samtiden ger sitt bidrag. Det kulturarv som finns i Sverige är en del av mänsklighetens gemensamma kulturarv och ska hållas tillgängligt för kommande generationer.
9. Kulturskaparnas rätt att bestämma över sina verk är en förutsättning för kulturens frihet. Upphovsrätten ska anpassas till ny teknik och nya distributionsformer. Digitala allmänningar ska underlättas och formerna för att avstå rättigheterna till verk förenklas. Skyddstiderna för olika kulturformer bör bli mer enhetliga och skyddstiden för verk av avlidna bli kortare.
10. Sverige ska vara ett föredöme på området kultur av och för barn och ungdomar. Kultur ska ta större plats i skolan, och kvaliteten i musik- och kulturskolan ska säkras genom skapandet av ett nationellt kunskapscentrum.
11. Läsandet ska vara högt prioriterat i skolans alla stadier. Genom att läsa och skriva utvecklar eleven sitt språk och tänkande. Utbildade bibliotekarier ska ansvara för skolbiblioteken. Alla ska i skolan få läsa svenska och internationella skönlitterära klassiker.
12. Amatörkulturen ger möjligheter för enskild utveckling, stärker det civila samhället och blir för många även en brygga över till professionellt kulturutövande. Stödet för en levande amatörkultur kan med fördel ske via folkbildningens strukturer.
13. Sverige ska öka sitt engagemang i det internationella kultursamarbetet. Attraktiva förutsättningar för etablering och upprätthållande av konstnärliga miljöer på hög internationell nivå ska skapas. Sverige ska verka internationellt för den konstnärliga friheten, och erbjuda fristäder för förföljda kulturskapare.
14. Mediernas oberoende måste värnas. Den svenska tryck- och yttrandefrihetslagstiftningen ska upprätthållas gentemot europeiska rättstraditioner med mindre heltäckande konstitutionellt skydd för det fria ordet.
15. Reklamskatten ska avskaffas och en bortre tidsgräns för det nuvarande presstödet slås fast. En fristående fond ska inrättas för att stödja granskande journalistik.
16. Public service-medierna blir allt viktigare för det gemensamma samtalet i samhälleliga och kulturella frågor. Public service ska fortsatt ha brett uppdrag och sträva efter kvalitet och relevans. Bevakningen av vår omvärld, framför allt Europa, ska utvecklas. Finansieringen ska vara teknikoberoende och ge public service-medierna ett skydd från kortsiktiga politiska beslut.

I motion B137 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.3 punkt 3 ändras till: "Kulturens instrumentella, ekonomiska och samhälleliga betydelse ska erkännas, men kulturpolitiken ska också värna kulturens eget värde gentemot rena nyttoändamål."

I motion B138 hade yrkats:

1. att det sist i avsnitt 2.3 punkt 6 läggs till en mening med lydelsen: "Kultur momsens ska avskaffas."

I motion B139 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.3 punkt 6 stryka meningen: "Privat finansiering ska stimuleras genom ökad avdragsrätt för gåvor och gynnsammare skattevillkor för kultursponsring."

I motion B140 hade yrkats:

1. att meningen "Statliga museer ska ha fri entré." i avsnitt 2.3 punkt 7 ändras till: "Alla offentligt drivna museer ska ha fri entré."

I motion B141 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.3 punkt 7 får följande lydelse: "Biblioteken har en central roll för att alla ska ha kostnadsfri tillgång till litteratur och annan kultur. För att underlätta för låntagare ska det gå att använda samma bibliotekskort på alla bibliotek i Sverige."
2. att det sist i avsnitt 2.3 punkt 8 läggs till följande mening: "Museer, nationalscener och andra kulturinstitutioner ska digitalisera den del av världens kulturarv som Sverige förvaltar. Statliga museer ska ha fri entré."

I motion B142 hade yrkats:

1. att efter punkt 7 i avsnitt 2.3 en ny punkt läggs till med följande lydelse: "Museernas roll som bildningsinstitutioner måste stärkas. Resurserna för att bredda och bevara museernas föremålssamlingar

- behöver öka. Museernas forskningsanknytning ska förstärkas genom att ansvaret för huvuddelen av de statliga museerna överförs till utbildningsområdet. Statliga museer ska ha fri entré.”
- att första meningen i avsnitt 2.3 punkt 7 stryks som en konsekvens av ovanstående

I motion B143 hade yrkats:

- att Folkpartiet ska verka för att funktionshindrades liv skildras i museiverksamheten

I motion B144 hade yrkats:

- att i avsnitt 2.3 punkt 10 göra följande tillägg: ”Det ska vara obligatoriskt för varje kommun att ha en musik- och kulturskola.”

I motion B145 hade yrkats:

- att avsnitt 2.3 punkt 11 kompletteras med meningen: ”Lärarens och skolbibliotekariens främsta uppgift för att främja läsande är att på olika kreativa sätt försöka väcka läslusten hos alla elever.”

I motion B146 hade yrkats:

- att Folkpartiet liberalerna ska verka för att stärka bildningsperspektivet

I motion B147 hade yrkats:

- att avsnitt 2.3 punkt 12 får lydelsen: ”Amatörkulturen ger möjligheter för enskild utveckling, stärker det civila samhället och har en stor betydelse för kulturlivets mångfald, vitalitet och spridning. Det offentliga stödet för en levande amatörkultur kan med fördel fördelas via amatörkulturorganisationerna egna nationella eller regionala strukturer men också via folkbildningens strukturer.”

I motion B148 hade yrkats:

- att en ny punkt 17 om jämställdhet läggs till i avsnitt 2.3

I motion B149 hade yrkats:

- att Folkpartiet ska verka för en bättre samordning av fristadsarbetet i Sverige

I motion B150 hade yrkats:

- att punkt 14 i avsnitt 2.3 får följande lydelse: ”Mediernas oberoende måste värnas. Tryck- och yttrandefrihetslagstiftningen har en unik och stark reglering i Sverige och denna måste fortsatt värnas inom ramen för det europeiska samarbetet. I värnandet om den svenska tryck- och yttrandefriheten bör även så kallad förtalsturism bekämpas genom initiativ på Europeisk nivå. Sverige ska även vara en glasklar röst för starkt yttrande-, tryck- och pressfrihet i världen och särskilt inom EU.”

I motion B151 hade yrkats:

- att i avsnitt 2.3 punkt 16 lägga till en ny mening med följande lydelse: ”För att bredda utbud och utförande ska flera aktörer kunna ta del av medlen.”

I motion B152 hade yrkats:

- att i avsnitt 2.3 punkt 16 ersätta sista meningen med följande lydelse: ”Finansiering sker genom en särskild public service-skatt, utformad så att medierna skyddas från kortsiktiga politiska beslut.”

I motion B153 hade yrkats:

- att sista meningen i avsnitt 2.3 punkt 16 ändras till följande: ”I ljuset av den tekniska utvecklingen är nuvarande finansieringsform förlegad. Tv-licensen bör avskaffas och public service finansieras via ett fondsystem med minsta möjliga politiska inflytande.”

I motion B154 hade yrkats:

- att i avsnitt 2.3 punkt 16 lägga till meningen: ”Finansiering ska ske genom procentuell avgift baserad på inkomst i självdeklarationen.”

I motion B155 hade yrkats:

- att Folkpartiet ska verka för att licensavgiften för tv och radio avskaffas.

I motion B156 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.3 punkt 16 ändra ”public service-medierna” till ”public service-mediernas uppdrag”
2. att i avsnitt 2.3 punkt 16 ändra ”Public service ska fortsatt ha brett uppdrag” till: ”Public service ska fokusera på samhällsinriktade produktioner som inte redan erbjuds kommersiellt.”
3. att i avsnitt 2.3 punkt 16 ändra ”teknikoberoende” till ”skattebaserad”
4. att i avsnitt 2.3 punkt 16 lägga till mellan tredje och fjärde meningen: ”Regionala och lokala nyhetsredaktioner har en fortsatt viktig roll att spela och ska därför värnas.”

I motion B157 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.3 lägga till en punkt 17 med lydelsen: ”Kultursamverkansmodellen är ur demokrati- och decentraliseringssynpunkt en viktig reform. Fördelningen av de statliga medlen i modellen kan underbyggas ytterligare genom att begreppet Civilsamhället definieras i de regionala kulturplanerna och att det framgår till vilka regionen/länet vänder sig till under en sådan rubrik.”

I motion B158 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att det statliga åtagandet i kultursamverkansmodellen årligen räknas upp med åtminstone konsumentprisindex (KPI)
2. att Folkpartiet ska verka för att regionerna kompenseras för den ökade administration som modellen medför i form av en omfördelning av administrativa resurser från statlig nivå till regionerna

I motion B159 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för en kulturpeng som ska fungera på samma sätt som vårdpengen, där en summa pengar följer varje medborgare till den typ av kultur som denne person så önskar

I motion B160 hade yrkats:

1. att i partiprogrammet lägga till texten: ”51-procentsregeln, som säger att en idrottsförening inte får ägas till mer än 49 procent av externa aktörer, ska avskaffas.”

I motion B161 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för ett förbud mot boxning i Sverige
2. att Folkpartiet ska verka för ett förbud mot boxning internationellt

I motion B162 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för en mer rättvis fördelning av ATG:s spelintäkter, i enlighet med vad som framförs i motionen och i enlighet med gällande regeringsdirektiv, samt att hästnäringen ges ett större inflytande i fördelningsprocessen

I motion B163 hade yrkats:

1. att Folkpartiet på alla politiska nivåer ska verka för ett nyktert och aktivt nöjesliv
2. att Folkpartiet ska utarbeta ett nöjespolitiskt program

I motion B164 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.3 punkt 1 ordet ”för” placeras före ”individens”
2. att i avsnitt 2.3 punkt 2 ordet ”även” tas bort
3. att i avsnitt 2.3 punkt 4 det preciseras vad som menas med ”professionen”
4. att i avsnitt 2.3 punkt 5 orden ”på alla nivåer” och ”även” tas bort
5. att i avsnitt 2.3 punkt 7 den första meningen tas bort och ”kostnadsfri” ersätts av ”avgiftsfri”
6. att i avsnitt 2.3 punkt 11 ordet ”sitt” samt tredje och fjärde meningarna tas bort

I motion A2 hade yrkats:

3. att avsnitt 2.3 punkt 5 ges lydelsen: ”Det offentliga ska på alla nivåer gynna mångfalden och jämställdheten i kulturlivet, öka kulturens tillgänglighet för hela befolkningen och skapa ekonomiska förutsättningar även för sådan kultur som är av hög kvalitet utan att vara kommersiellt lönsam.”

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 1 skulle bifallas med den ändringen att ”individens bildning” ändras till ”för individens bildning”

2. att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 2 skulle bifallas med den ändringen att ordet "även" stryks
3. att motion B164 yrkande 1 och 2 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
4. att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 3 skulle bifallas
5. att motion B137 skulle anses besvarad
6. att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 4 skulle bifallas
7. att motion B164 yrkande 3 skulle anses besvarat
8. att avsnitt 2.3 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Det offentliga ska på alla nivåer gynna mångfalden av kulturuttryck, öka kulturens tillgänglighet för hela befolkningen och skapa ekonomiska förutsättningar även för sådan kultur som är av hög kvalitet utan att vara kommersiellt lönsam."
9. att motionerna A2 yrkande 3 och B164 yrkande 4 skulle anses besvarade
10. att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 6 skulle bifallas
11. att motion B138 skulle avslås
12. att motion B139 skulle avslås
13. att motion B140 och B164 yrkande 5 skulle avslås
14. att avsnitt 2.3 punkt 7 skulle ges lydelsen: "Biblioteken har en central roll för att alla ska ha kostnadsfri tillgång till litteratur och annan kultur samt för att uppmuntra till läsning."
15. att avsnitt 2.3 punkt 8 skulle ges lydelsen: "Kulturarvet – vårt gemensamma minne i form av historiska lämningar, kulturlandskap, arkiv, traditioner, dialekter och annat – utvecklas ständigt genom att samtiden ger sitt bidrag. Det kulturarv som finns i Sverige är en del av mänsklighetens gemensamma kulturarv och ska hållas tillgängligt för kommande generationer. Museernas roll som bildningsinstitutioner och deras forskningsanknytning ska stärkas. Statliga museer ska ha fri entré."
16. att motion B141 och B142 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
17. att motion B143 skulle anses besvarad
18. att avsnitt 2.3 punkt 9 skulle ges lydelsen: "Den nya tekniken ökar tillgängligheten till kultur. Kulturskaparnas rätt att bestämma över sina verk är en förutsättning för kulturens frihet. Upphovsrätten måste dock anpassas till ny teknik och nya distributionsformer. Digitala allmänningar ska underlättas och formerna för att avstå rättigheterna till verk förenklas. Skyddstiderna för olika kulturformer bör bli mer enhetliga och skyddstiden för verk av avlidna bli kortare."
19. att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 10 skulle bifallas
20. att motion B144 skulle anses besvarad
21. att motion B164 yrkande 6 skulle avslås
22. att motion B145 skulle anses besvarad
23. att avsnitt 2.3 punkt 11 skulle ges lydelsen: "Läsandet ska vara högt prioriterat i skolans alla stadier. Genom att läsa och skriva utvecklar eleven sitt språk och tänkande. Utbildade bibliotekarier ska ansvara för skolbiblioteken. En litterär kanon bör tas fram för skolan. Alla ska i skolan få läsa svenska och internationella skönlitterära klassiker."
24. att motion B146 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
25. att avsnitt 2.3 punkt 12 skulle ges lydelsen: "Amatörkulturen ger möjligheter för enskild utveckling, stärker det civila samhället och kan bli en brygga över till professionellt kulturutövande. Det offentliga stödet för en levande amatörkultur kan fördelas via amatörkulturorganisationerna men också via folkbildningens strukturer."
26. att motion B147 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
27. att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 13 skulle bifallas
28. att i avsnitt 2.3 en ny punkt skulle läggas till efter punkt 13 med lydelsen: "Insatser måste göras för att öka jämställdheten inom kulturen."
29. att motion B148 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
30. att motion B149 skulle bifallas
31. att avsnitt 2.3 punkt 14 skulle ges lydelsen: "Mediernas oberoende måste värnas. Tryck- och yttrandefrihetslagstiftningen har en unik och stark reglering i Sverige och denna måste fortsatt försvaras inom ramen för det europeiska samarbetet. Åtal mot ansvariga utgivare ska behandlas i respektive lands nationella rättsinstans. Sverige ska även vara en glasklar röst för stärkt yttrande-, tryck- och pressfrihet internationellt."
32. att motion B150 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
33. att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 15 skulle bifallas
34. motion B164 yrkande 7 skulle anses besvarat
35. att avsnitt 2.3 punkt 16 skulle ges lydelsen: "Public service-medierna blir allt viktigare för det gemensamma samtalet i samhälleliga och kulturella frågor. Public service ska fortsatt ha ett brett

uppdrag och sträva efter kvalitet och relevans. Bevakningen av vår omvärld, framför allt Europa, ska utvecklas. Tv-licensen i dess nuvarande form ska avskaffas. Finansieringen av public service-medierna ska slå vakt om bolagens oberoende.”

36. att motion B151 skulle avslås
37. att motionerna B152–B155 skulle anses besvarade
38. att motion B156 skulle anses besvarad
39. att motion B157 och B158 skulle anses besvarade
40. att motion B159 skulle avslås
41. att motion B160 skulle anses besvarad
42. att motion B161 skulle avslås
43. att motion B162 skulle avslås
44. att motion B163 yrkande 1 skulle anses besvarat
45. att motion B163 yrkande 2 skulle avslås

Utskottet yrkade:

1. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 1 skulle bifallas med den ändringen att ”individens bildning” ändras till ”för individens bildning”
2. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 2 skulle bifallas med den ändringen att ordet ”även” stryks
3. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B164 yrkande 1 och 2 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
4. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 3 skulle bifallas
5. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B137 skulle anses besvarad
6. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 4 skulle bifallas
7. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B164 yrkande 3 skulle anses besvarat
8. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.3 punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Det offentliga ska på alla nivåer gynna mångfalden av kulturuttryck, öka kulturens tillgänglighet för hela befolkningen och skapa ekonomiska förutsättningar även för sådan kultur som är av hög kvalitet utan att vara kommersiellt lönsam.”
9. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna A2 yrkande 3 och B164 yrkande 4 skulle anses besvarade
10. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 6 skulle bifallas
11. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B138 skulle avslås
12. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B139 skulle avslås
13. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B140 och B164 yrkande 5 skulle avslås
14. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.3 punkt 7 skulle ges lydelsen: ”Biblioteken har en central roll för att alla ska ha kostnadsfri tillgång till litteratur och annan kultur samt för att uppmuntra till läsning.”
15. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.3 punkt 8 skulle ges lydelsen: ”Kulturarvet – vårt gemensamma minne i form av historiska lämningar, kulturlandskap, arkiv, traditioner, dialekter och annat – utvecklas ständigt genom att samtiden ger sitt bidrag. Det kulturarv som finns i Sverige är en del av mänsklighetens gemensamma kulturarv och ska hållas tillgängligt för kommande generationer. Museernas roll som bildningsinstitutioner och deras forskningsanknytning ska stärkas. Statliga museer ska ha fri entré.”
16. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B141 och B142 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
17. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B143 skulle anses besvarad
18. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.3 punkt 9 skulle ges lydelsen: ”Den nya tekniken ökar tillgängligheten till kultur. Kulturskaparnas rätt att bestämma över sina verk är en förutsättning för kulturens frihet. Upphovsrätten måste dock anpassas till ny teknik och nya distributionsformer. Digitala allmänningar ska underlättas och formerna för att avstå rättigheterna till verk förenklas. Skyddstiderna för olika kulturformer bör bli mer enhetliga och skyddstiden för verk av avlidna bli kortare.”
19. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 10 skulle bifallas
20. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B144 skulle anses besvarad
21. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B164 yrkande 6 skulle avslås
22. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B145 skulle anses besvarad
23. i enlighet med programkommitténs ursprungliga yrkande att avsnitt 2.3 punkt 11 skulle ges lydelsen: ”Läsandet ska vara högt prioriterat i skolans alla stadier. Genom att läsa och skriva utvecklar eleven sitt

- språk och tänkande. Utbildade bibliotekarier ska ansvara för skolbiblioteken. Alla ska i skolan få läsa svenska och internationella skönlitterära klassiker.”
24. att motion B146 skulle anses besvarad
 25. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.3 punkt 12 skulle ges lydelsen: ”Amatörkulturen ger möjligheter för enskild utveckling, stärker det civila samhället och kan bli en brygga över till professionellt kulturutövande. Det offentliga stödet för en levande amatörkultur kan fördelas via amatörkulturorganisationerna men också via folkbildningens strukturer.”
 26. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B147 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 27. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 13 skulle bifallas
 28. i enlighet med partistyrelsens yrkande att i avsnitt 2.3 en ny punkt skulle läggas till efter punkt 13 med lydelsen: ”Insatser måste göras för att öka jämställdheten inom kulturen.”
 29. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B148 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 30. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B149 skulle bifallas
 31. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.3 punkt 14 skulle ges lydelsen: ”Mediernas oberoende måste värnas. Tryck- och yttrandefrihetslagstiftningen har en unik och stark reglering i Sverige och denna måste fortsatt försvaras inom ramen för det europeiska samarbetet. Åtal mot ansvariga utgivare ska behandlas i respektive lands nationella rättsinstans. Sverige ska även vara en glasklar röst för stärkt yttrande-, tryck- och pressfrihet internationellt.”
 32. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B150 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 33. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 15 skulle bifallas
 34. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B164 yrkande 7 skulle anses besvarat
 35. att avsnitt 2.3 punkt 16 skulle ges lydelsen: ”Public service-medierna blir allt viktigare för det gemensamma samtalet i samhällseliga och kulturella frågor. Public service ska fortsatt ha brett uppdrag och sträva efter kvalitet och relevans. Bevakningen av vår omvärld, framför allt Europa, ska utvecklas. Tv-licensen i dess nuvarande form ska avskaffas. Finansieringen av public-service-medierna ska vara teknikoberoende och slå vakt om bolagens oberoende.”
 36. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B151 skulle avslås
 37. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna B152–B155 skulle anses besvarade
 38. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B156 skulle anses besvarad
 39. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B157 och B158 skulle anses besvarade
 40. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B159 skulle avslås
 41. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B160 skulle anses besvarad
 42. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B161 skulle avslås
 43. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B162 skulle avslås
 44. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B163 yrkande 1 skulle anses besvarat
 45. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B163 yrkande 2 skulle avslås

Utskottsreservation

Martin Ängeby reserverade sig till förmån för att avsnitt 2.3 punkt 16 andra meningen skulle ges lydelsen: ”Public service ska fortsatt sträva efter kvalitet och relevans.”

I debatten yttrade sig:

Ulf Nilsson för utskottet, Håkan Lindh för partistyrelsen, Daniel Andersson, Madeleine Sjöstedt, Björn Brändewall, Jens Sundström, Andreas Westerberg, Eva Bremer, Christer Nyländer, Jasenko Selimovic, Peter Nordebo, Lena Ödeen, Ann Berg, Tina Acketoft, Martin Ängeby, Marie Melsom, Inger Lundberg, Thomas Olofsson, Håkan Borg, Jimmy Henriksson, Haralampos Karatzas, André Frisk, Eva Halling, Fredrik Adolfsson, Helene Odenjung och Jan Björklund.

Daniel Andersson yrkade:

1. att avsnitt 2.3 punkt 7 skulle kompletteras med meningen: ”För att underlätta för låntagare ska det gå att använda samma bibliotekskort på alla folkbibliotek i Sverige.”

Lena Ödeen yrkade:

1. att motion B146 skulle bifallas

Björn Brändewall yrkade:

1. att motion B156 yrkandena 1, 3 och 4 skulle bifallas

Håkan Lindh, partistyrelsen, yrkade:

1. att avsnitt 2.3 punkt 16 samt motionerna B151–B156 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Andreas Westerberg yrkade:

1. att punkt 2 i motion B158 skulle bifallas

Håkan Borg yrkade:

1. att motion B161 skulle bifallas
2. att motion B163 yrkande 2 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

159. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 1 med den ändringen att ”individens bildning” ändras till ”för individens bildning”
160. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 2 med den ändringen att ordet ”även” stryks
161. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B164 yrkande 1 och 2 bifallna med vad partistyrelsen anför
162. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 3
163. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B137 besvarad
164. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 4
165. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B164 yrkande 3 besvarad
166. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.3 punkt 5 lydelsen: ”Det offentliga ska på alla nivåer gynna mångfalden av kulturuttryck, öka kulturens tillgänglighet för hela befolkningen och skapa ekonomiska förutsättningar även för sådan kultur som är av hög kvalitet utan att vara kommersiellt lönsam.”
167. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna A2 yrkande 3 och B164 yrkande 4 besvarade
168. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 6
169. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B138
170. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B139
171. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B140 och B164 yrkande 5
172. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.3 punkt 7 lydelsen: ”Biblioteken har en central roll för att alla ska ha kostnadsfri tillgång till litteratur och annan kultur samt för att uppmuntra till läsning.”
173. att därmed avslå Daniel Anderssons yrkande
174. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.3 punkt 8 lydelsen: ”Kulturarvet – vårt gemensamma minne i form av historiska lämningar, kulturlandskap, arkiv, traditioner, dialekter och annat – utvecklas ständigt genom att samtiden ger sitt bidrag. Det kulturarv som finns i Sverige är en del av mänsklighetens gemensamma kulturarv och ska hållas tillgängligt för kommande generationer. Museernas roll som bildningsinstitutioner och deras forskningsanknytning ska stärkas. Statliga museer ska ha fri entré.”
175. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B141 och B142 bifallna med vad partistyrelsen anför
176. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B143 besvarad
177. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.3 punkt 9 lydelsen: ”Den nya tekniken ökar tillgängligheten till kultur. Kulturskaparnas rätt att bestämma över sina verk är en förutsättning för kulturens frihet. Upphovsrätten måste dock anpassas till ny teknik och nya distributionsformer. Digitala allmänningar ska underlättas och formerna för att avstå rättigheterna till verk förenklas. Skyddstiderna för olika kulturformer bör bli mer enhetliga och skyddstiden för verk av avlidna bli kortare.”
178. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 10

179. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B144 besvarad
180. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B164 yrkande 6
181. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B145 besvarad
182. att i enlighet med utskottets och programkommitténs ursprungliga yrkande ge avsnitt 2.3 punkt 11 lydelsen: "Läsandet ska vara högt prioriterat i skolans alla stadier. Genom att läsa och skriva utvecklar eleven sitt språk och tänkande. Utbildade bibliotekarier ska ansvara för skolbiblioteken. Alla ska i skolan få läsa svenska och internationella skönlitterära klassiker."
183. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion B146 besvarad
184. att därmed avslå Lena Ödeens yrkande
185. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.3 punkt 12 lydelsen: "Amatörkulturen ger möjligheter för enskild utveckling, stärker det civila samhället och kan bli en brygga över till professionellt kulturutövande. Det offentliga stödet för en levande amatörkultur kan fördelas via amatörkulturorganisationerna men också via folkbildningens strukturer."
186. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B147 bifallen med vad partistyrelsen anfört
187. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 13
188. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande lägga till en ny punkt i avsnitt 2.3 efter punkt 13 med lydelsen: "Insatser måste göras för att öka jämställdheten inom kulturen."
189. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B148 bifallen med vad partistyrelsen anfört
190. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion B149
191. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.3 punkt 14 lydelsen: "Mediernas oberoende måste värnas. Tryck- och yttrandefrihetslagstiftningen har en unik och stark reglering i Sverige och denna måste fortsatt försvaras inom ramen för det europeiska samarbetet. Åtal mot ansvariga utgivare ska behandlas i respektive lands nationella rättsinstans. Sverige ska även vara en glasklar röst för stärkt yttrande-, tryck- och pressfrihet internationellt."
192. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B150 bifallen med vad partistyrelsen anfört
193. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.3 punkt 15
194. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B164 yrkande 7 besvarat
195. att i enlighet med Håkan Lindhs yrkande hänskjuta avsnitt 2.3 punkt 16 samt motionerna B151–B156 till beredningsutskottet. Därmed hade Björn Brändewalls yrkande fallit
196. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B157 och B158 besvarade
197. att därmed avslå Andreas Westerbergs yrkande
198. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B159
199. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B160 besvarad
200. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B161
201. att därmed avslå Håkan Borgs yrkande 1
202. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B162
203. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B163 yrkande 1 besvarat
204. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B163 yrkande 2
205. att därmed avslå Håkan Borgs yrkande 2

Särskilt yttrande 1

Daniel Andersson anmälde särskilt yttrande med lydelsen: "Vid utskottsbehandlingen av avsnitt 2.3 punkt 7 ställde jag frågan till partistyrelsen varför idén om ett nationellt bibliotekskort skulle inskränka för mycket på det kommunala självstyret 2013 men var en rimlig idé att driva 2010 i det kulturpolitiska programmet 'Bildning, nyskapande, kvalitet'. Styrelsen svarade med tystnad."

§ 41. Förhandlingspassets avslutande

Sara Svanström förklarade förhandlingarna ajournerade till klockan 09.45. Förhandlingspasset avslutades klockan 09.42.

Förhandlingspass 5, 15/11 kl. 09.45–12.25

§ 42. Förhandlingspassets öppnande

Förhandlingarna återupptogs av Jonas Andersson kl. 09.45.

§ 43. Dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

206. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 44. Justering av röstlängd

Jonas Andersson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Abit Dundar, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Ewa Callhammar, Södermanland, ersattes av Göran Silfverling
Thomas Stääv, Södermanland, ersattes av Jan Andersson
Allan Widman, Skåne, ersattes av Carolina Nordbeck
Niclas Erlandsson, Halland, ersattes av Emma Gröndahl
Marianne Nord Lyngdorf, Halland, ersattes av Ann Molander
Suzanne Åkerlund, Halland, ersattes av Lovisa Aldrin
Morgan Hjalmarsson, Södra Älvsborg, ersattes av Anne-Marie Ekström
Birgitta Borg, Örebro län, ersattes av Azita Iranipour
Anna Ågerfalk, Örebro län, ersattes av Erik Johansson
Jura Miniotaite, Västmanland, ersattes av Lennart Nilsson
Malin Rimmö, Jämtland, ersattes av Eva-Britt Boij

§ 45. Justerare och rösträknare för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

207. att utse Per-Åke Fredriksson, Ulla-Britt Hagström, Magnus Olofsgård och Eva Wittbom till justerare för innevarande förhandlingspass
208. att utse Maria Winberg Nordström, Joar Forssell, Björn Brändewall och Helena Holmberg till rösträkningsdelegation för innevarande förhandlingspass

§ 46. Nominering och val av partiordförande

Valberedningens föredragande Jan Ertsborn nominerade Jan Björklund.

Landsmötet beslutade enhälligt:

209. att välja Jan Björklund till partiordförande

§ 47. Ekonomi, företagande och arbetsmarknad (programförslaget avsnitt 3–3.1.4 samt beredningsutskottets förslag nr 1)

Programkommittén hade yrkat att inledningen till avsnitt 3 Väststånd skulle ges lydelsen:

1. Globaliseringen innebär framsteg och förändringar i en allt snabbare takt. Samtidigt innebär detta att konkurrensen hårdnar och att kraven på omvandling höjs.
2. Sverige ska vara ett land som präglas av en dynamisk ekonomi. Ett öppet, fritt land som erbjuder kreativa miljöer och som lockar till sig människor, idéer och kapital. Ett land där man kan förverkliga sina drömmar och samtidigt veta att den som har det svårt får nya chanser att komma igen. Sverige ska vara ett öppet land som välkomnar nya invånare och som tar ansvar för en human flyktingpolitik.
3. Sverige ska ha goda villkor för de välståndsbildande krafterna. Det ska löna sig att arbeta, starta företag, utbilda sig och ta ansvar. Det ska löna sig att ta risker, vara entreprenör och tänka nytt. Människor ska försörja sig själva så långt som möjligt.

4. Med stigande välstånd höjs människors förväntningar på välfärdsutbudets kvalitet. Sverige ska vara ett land med väl fungerande och gemensamt finansierad välfärd. Ett land där jämlikhet inte innebär att alla ska ha det likadant, utan att alla kan förbättra sina livschanser. Sverige ska vara ett land där den sociala välfärden håller högsta kvalitet, präglas av valfrihet och är tillgänglig för alla på likvärdiga villkor.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 3.1 Den fria ekonomin skulle ges lydelsen:

1. Marknadsekonomin är det ekonomiska system som går att förena med demokrati, personlig frihet och ett hållbart samhälle. En marknadsekonomi grundad på starkt skydd för äganderätt och goda samhällsinstitutioner ger också förutsättningar för ett samhälle med effektivt resursutnyttjande och växande välstånd.
2. Marknaden fungerar bäst i samhällen som präglas av tillit, hederlighet och ansvarstagande, men också i sådana samhällen måste marknaden regleras genom politiska beslut. Lagar och regler ska slå vakt om äganderätt, konkurrens på lika villkor, rättssäkerhet och att enskilda människor har likvärdiga och goda möjligheter att nå sina livsmål.
3. Den enskilda människans skapande och arbete utgör grunden för vårt gemensamma välstånd och samhällets utveckling. Fri företagsamhet och fler människor som tar steget att bli företagare är avgörande för hög sysselsättning och långsiktig konkurrenskraft i den svenska ekonomin.
4. Tillväxt skapar möjligheter. Att en ekonomi står stilla eller krymper ger allvarliga konsekvenser för människors välfärd när livschanserna minskar och sociala orättvisor och arbetslöshet ökar som följd.
5. Alla har rätt till en grundläggande ekonomisk standard. Om vissa människor på grund av fattigdom eller utanförskap utestängs från möjligheten att delta i samhällslivet på jämlika villkor inskränks deras frihet, och den sociala sammanhållningen hotas. Den socialliberala marknadsekonomin måste därför kombineras med en generell välfärdspolitik med omfördelade inslag.
6. Den socialliberala ekonomiska politiken syftar till att bekämpa fattigdom, inte rikedom. Målet är bättre möjligheter för den som har ett sämre utgångsläge. Det viktigaste fördelningspolitiska verktyget är skola, sjukvård, socialförsäkringar och andra tjänster som vi bekostar gemensamt.
7. I en fungerande marknadsekonomi har konsumenten kunskap och makt att fatta beslut. Därför behövs en stark konkurrenslagstiftning och konsumentlagar som ger rätt till korrekt produktinformation. Konsumenterna ska ha tillgång till budget- och skuldrådgivning och opartisk konsumentvägledning i hela landet. Målet ska vara att all konsumentlagstiftning är harmoniserad på hög nivå i hela EU.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 3.1.1 Svensk ekonomi i globaliseringen skulle ges lydelsen:

1. Sveriges välstånd byggs genom global handel, och som liberaler bejakar vi de möjligheter som skapas i en öppen värld. Ökad efterfrågan stärker Sveriges välstånd och svenska företags växtkraft. Globaliseringen ökar även förändringstrycket i hela ekonomin. Förmågan till dynamik och kreativitet blir allt mer avgörande för att skapa välstånd och finansiera den gemensamma välfärden.
2. Sverige ska vara en stark röst för frihandel, i första hand genom globala avtal men annars genom regionala överenskommelser. EU ska helt avskaffa tullar och andra handelshinder mot omvärlden. Svenska exportfrämjande verksamheter ska stärkas.
3. Sverige är särskilt beroende av den europeiska marknaden. Det är avgörande för vårt välstånd att EU-samarbetet och euron fungerar väl. Den inre marknaden ska utvecklas och reformtakten för konkurrenskraft och produktivitet vara hög.
4. Den europeiska valutan, euron, är både ett politiskt och ett ekonomiskt projekt. Genom en gemensam valuta fördjupas den integration som ytterst syftar till att omöjliggöra konflikter mellan Europas länder. Den skapar också förutsättningar för ökad rörlighet och fördjupning av den inre marknaden. Det ligger i Sveriges intresse att den monetära unionen stabiliseras genom gemensamma regelverk och fördjupat ekonomiskt samarbete. När detta är uppfyllt ska Sverige införa euron som valuta.
5. Stabila offentliga finanser och låg statsskuld skapar utrymme för Sverige att möta kriser utan att välfärden hotas. När förutsägbarheten i statens agerande ökar stärks också den enskildes trygghet.
6. Globaliseringen skapar regionala möjligheter och utmaningar inom Sverige. Förutsättningarna för företagande, innovationer och tillväxt ska stärkas i hela landet. Viktigast är generella åtgärder för att förbättra företagsklimatet och infrastrukturen, samt en fungerande offentlig service.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 3.1.2 Ett skattesystem för tillväxt skulle ges lydelsen:

1. Den ökade rörligheten över gränserna förändrar förutsättningarna för svensk ekonomi. För att vårt land ska vara attraktivt för kapital, företag och högutbildad arbetskraft behöver skatterna vara internationellt konkurrenskraftiga.

2. Sverige ska fortsatt vara en välfärdsnation i världsklass. Viktigast för att klara välfärdens finansiering på lång sikt är en god ekonomisk tillväxt. För välfärdens skull behöver därför skattepolitiken förändras i takt med den ökade globaliseringen och gynna de välståndsbildande krafterna.
3. Det ska löna sig bättre att arbeta, utbilda sig och ta ansvar. Skatteskalen ska göras plattare genom att värnskatten avskaffas och färre betalar statlig skatt. Marginalskatterna ska på sikt inte skilja sig väsentligt från läget i jämförbara konkurrentländer. Skatten på arbete ska sänkas.
4. Det ska löna sig bättre för den enskilde att spara. Ett eget sparande ökar individens trygghet och oberoende. Därför ska ett grundavdrag på kapitalinkomster införas.
5. Utrymmet för skattesänkningar skapas av en växande ekonomi och ett mer effektivt utnyttjande av resurser. Skattesänkningar ska inte finansieras genom sänkta ambitioner i välfärdspolitik.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 3.1.3 Företagandet skulle ges lydelsen:

1. Sveriges välstånd byggs av företagsamma och strävsamma människor. I ett dynamiskt samhälle möts företagare och entreprenörer av positiva attityder. Goda villkor för företag och företagare skapar tillväxt och fler jobb, vilket i sin tur säkrar den generella välfärden.
2. Regelbördan för småföretag ska minska och offentliga beslut analyseras ur småföretagarperspektiv. Företagare ska få bättre möjlighet att göra avsättningar till den egna pensionen. Den som vill starta företag ska ha större rätt till tjänstledighet än i dag.
3. Goda möjligheter att försörja sig själv genom företagande – så kallat levebrödsföretagande – vidgar arbetsmarknaden och ökar människors frihet.
4. Skattesystemet behöver förändras för att förbättra investeringsklimatet och möjliggöra en vital marknad för privat riskkapital. En skatterabatt för forskning och utveckling ska finnas. Företagandet ska ha så goda villkor att fler internationella bolag väljer att ha huvudkontoret i Sverige.
5. Företagens sjuklöneansvar bör slopas, samtidigt som arbetsgivarnas incitament att förebygga arbetsrelaterade skador och sjukdomar och bidra till rehabilitering av anställda ska bli tydligare.
6. Enskilda alternativ i välfärdssektorn spelar en viktig roll för att driva på kvalitetsarbetet och öka mångfalden och därmed den enskildes valfrihet. I alla kommuner, landsting och regioner ska det finnas rätt att utmana offentligt driven verksamhet. Offentlig upphandling ska ske på sätt som ger skattebetalarna låga kostnader, säkrar likabehandling och stimulerar konkurrens.
7. Det offentliga ska endast driva affärsverksamhet om det finns ett starkt samhällsintresse. Det offentliga ska inte driva verksamheter som tränger ut fungerande privata alternativ eller försvårar nyföretagande. Staten ska inte äga flygbolag, banker och telebolag.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 3.1.4 Arbetsmarknaden skulle ges lydelsen:

1. Globaliseringen förändrar arbetsmarknaden. När gamla jobb och arbetsuppgifter försvinner behövs ett attraktivt företagsklimat som gör att nya arbetstillfällen växer fram. En socialliberal arbetsmarknad kännetecknas av låga trösklar och hög rörlighet i kombination med starka trygghetssystem som bidrar till att den enskilde kommer tillbaka i arbete så snart som möjligt.
2. Hög sysselsättning är avgörande för välfärden. Vi människor lever inte för att arbeta, men för att stärka den enskildes möjlighet till ett självständigt liv och för den gemensamma välfärdens skull är det viktigt att hävda arbetslinjen och sträva mot full sysselsättning. Individerna har ett ansvar att så långt som möjligt försörja sig själv. Det ska alltid löna sig att arbeta.
3. Sverige ska vara ett land där kunskap värderas högt. Därför är ökad lönespridning önskvärd, så att kompetens, ansvarstagande och erfarenhet premieras bättre i alla slags yrken. Lägre ingångslöner gör det också lättare för den som saknar erfarenhet att få sitt första jobb.
4. Den fackliga friheten och möjligheten till kollektivavtal är en viktig del av förenings- och avtalsfriheten. Den svenska arbetsmarknadsmodellen, där villkoren i huvudsak bestäms genom avtal och inte i lag, bidrar till ansvarstagande på arbetsmarknaden.
5. För att sänka trösklarna till arbetsmarknaden och göra den mer dynamisk måste arbetsrätten anpassas till nya förhållanden. Skillnaden mellan osäkra tillfälliga jobb och hårt reglerade tillsvidareanställningar behöver minskas. Turordningsreglerna i lagen om anställningsskydd (Las) ska utgå ifrån kompetens, inte anställningstid. En förändring av arbetsrätten ska kombineras med ett bättre omställningsstöd för den enskilde i form av generell och förstärkt statlig arbetslöshetsförsäkring och ökade möjligheter till kompetensutveckling.
6. Fler anställda bör ha inflytande över sin egen arbetstid, till exempel genom en timbank eller en arbetstid som varierar över året.
7. Framväxten av jobb som inte kräver formella kunskaper eller erfarenheter ska underlättas, till exempel genom utökad avdragsrätt och sänkt skatt för arbetsintensiva verksamheter. Den offentliga sektorn ska ta

- ökat ansvar för att människor som står långt från den ordinarie arbetsmarknaden ska kunna få jobb. Särskilda välfärdsjobb med enklare arbetsuppgifter ska införas för att underlätta för dessa personer att bli mer anställningsbara.
8. Den som blir av med jobbet måste få större trygghet i omställningen. Därför ska arbetslöshetsförsäkringen vara allmän och statlig, och ge en inkomstrelaterad ersättning till alla som har arbetat en viss tid. Taket och ersättningsnivån ska vara generösare i början, för att successivt trappas ner samtidigt som Arbetsförmedlingens aktivitet trappas upp och kraven på rörlighet utökas.
 9. Ansvaret för unga utan arbete ska ligga hos Arbetsförmedlingen, inte socialtjänsten. För att undvika att unga arbetslösa hamnar i försörjningsstöd ska arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen ersättas med ett relativt lågt inkomstvillkor. Ungdomar som inte kvalificerat sig till arbetslöshetsförsäkringen ska få en särskild ungdomsersättning, som kopplas till krav på utbildning, praktik eller annan motprestation.
 10. Arbetsförmedlingens myndighetsuppdrag ska tydligt skiljas från utförarrollen. Privata aktörer ska bidra till att utveckla matchningen på arbetsmarknaden.
 11. Den enskilde ska alltid ha många möjligheter att lära nytt och utvecklas. Möjligheten att vidareutbilda sig eller lära sig ett helt nytt yrke mitt i livet måste förbättras kraftigt.
 12. Fler kunniga människor ska lockas att arbetskraftsinvandra till vårt land och bidra till vårt gemensamma välstånd.
 13. En av samhällets största orättvisor är svårigheten för personer med funktionsnedsättning att hitta egen försörjning. En huvuduppgift är därför att riva hindren på arbetsmarknaden. Ett system med jobbcheckar ska ge arbetsgivare enkel information om vilka stödformer som en arbetssökande är berättigad till. För att fler ska kunna få anställning på den reguljära arbetsmarknaden ska lönebidraget reformeras, med inspiration från det danska systemet med flexjobb.
 14. Att äldre ges större möjlighet att fortsätta arbeta ökar den enskildes valfrihet och förbättrar samhällsekonomin.

I motion E1 hade yrkats:

1. att det i inledningen till avsnitt 3 läggs till en ny punkt efter punkt 4 med lydelsen: "Varje människa har rätt att få kunskap om hur goda levnadsvanor påverkar människokroppen positivt, både fysiskt, psykiskt, socialt och själsligt. Kunskapen om hur de egna levnadsvanorna påverkar hälsan så som mat, fysisk aktivitet inklusive tobak, alkohol och droger är nödvändigt för att individen ska kunna ta kloka beslut. Denna kunskap ska förmedlas från skolans början och uppåt."

I motion E2 hade yrkats:

1. att i inledningen till avsnitt 3 en ny punkt 5 läggs till med följande lydelse: "Ett jämställt samhälle där kvinnor och män behandlas lika är en välbärande faktor. Att kvinnors kompetenser som samhällsresurser värderade på samma sätt som männens är givet. Män som är mer med sina barn under småbarnstiden blir mindre riskbenägna, mindre benägna att inta alkohol och mindre benägna att begå våld mot kvinnor visar studier från Island. Deltidsarbetande kvinnor i den grad som är vanligt nu är ett resursslöseri när färre arbetsföra ska klara att bära den offentliga sektorn. En barnomsorg som är tillförlitlig och flexibel är en förutsättning för vårt välbärande samhälle."

I motion E3 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.1 punkt 1 kompletteras med en ny mening: "Tillväxt bör grundas på ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet."

I motion E4 hade yrkats:

1. att följande mening infogas i avsnitt 3.1 punkt 2 efter första meningen: "För att skydda konsumenterna mot oseriösa företagare bör auktorisation införas i utsatta branscher."

I motion E5 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.1 punkt 2 får en ny sista mening som lyder: "Lagar och regler ska slå vakt om äganderätt, transparent information, konsumentens rättigheter, konkurrens på lika villkor, rättssäkerhet och att enskilda människor har likvärdiga och goda möjligheter att nå sina livsmål."

I motion E6 hade yrkats:

1. att sista meningen i avsnitt 3.1 punkt 7, ändras till följande lydelse: "Målet ska vara en effektiv konsumentlagstiftning som är harmoniserad över hela EU."

I motion E7 hade yrkats:

1. att till avsnitt 3.1 lägga till texten: "Den enskildes inflytande över de avtal som ingås i vardagen behöver stärkas genom att förbättra befintliga konsumentlagar och upprätta ny lagstiftning avseende konsumentabonnemang."

I motion E8 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.1 förs in en ny punkt som lyder: "En marknadsekonomi kan bara fungera på lång sikt om alla kostnader, även externa, bärs av marknadsaktörerna. Externa kostnader är nackdelar för tredje part som är konsekvens av marknadsaktörernas handlande. Tredje part inkluderar alla människor på jorden och kommande generationer. Ett typiskt exempel är klimatförändringar och annan miljöpåverkan. Det kan krävas lagar och förordningar för att internalisera externa kostnader."

I motion E9 hade yrkats:

1. att en ny mening med följande lydelse läggs till i slutet av avsnitt 3.1.1 punkt 3: "EU ska inte tillföras beskattningsrätt."

I motion E10 hade yrkats:

1. att det i punkt 3 i avsnitt 3.1.1 läggs till en mening med lydelsen: "Kvinnor ska förvärvsarbeta i lika hög grad som män i EU."

I motion E11 hade yrkats:

1. att följande text läggs till i avsnitt 3.1.1 som en ny punkt 4: "Trots att många handelshinder har rivits för fysiska varors rörlighet inom EU hämmas fortfarande utvecklingen av digitala tjänster i Europa av gammalmodiga nationella regelverk och brist på gemensamma europeiska system. Sverige ska vara pådrivande för att skapa en gemensam digital inre marknad där digitala tjänster och e-handel kan tillhandahållas över nationsgränserna."

I motion E12 hade yrkats:

1. att de sista två meningarna i avsnitt 3.1.1 punkt 4 ändras så att punkten ges följande lydelse: "Den europeiska valutan, euron, är både ett politiskt och ett ekonomiskt projekt. Genom en gemensam valuta fördjupas den integration som ytterst syftar till att omöjliggöra konflikter mellan Europas länder. Den skapar också förutsättningar för ökad rörlighet och fördjupning av den inre marknaden. Sverige ska införa euron som valuta. Som medlem i valutasamarbetet ska Sverige verka för en stabilisering genom gemensamma regelverk och fördjupat ekonomiskt samarbete."

I motion E13 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.1.1 punkt 4 läggs till "och efterlevs" efter "När detta är uppfyllt"

I motion E14 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.1.1 punkt 4 ändras till: "Den europeiska valutan, euron, bör ses som ett ekonomiskt projekt i första hand. Euron har inte klarat av de prövningar den utsatts för genom de senaste årens skuld kris. Därför ska Sverige behålla sin nationella valuta med flytande växelkurs."
2. att andra meningen i avsnitt 3.1.1 punkt 3 ändras till: "Det är avgörande för vårt välstånd att EU-samarbetet fungerar väl."

I motion E15 hade yrkats:

1. att en ny mening införs i slutet av punkt 4 i avsnitt 3.1.1 med följande lydelse: "För att förbereda Sverige för byte av valuta till euron bör en ny folkomröstning äga rum under nästa mandatperiod."

I motion E16 hade yrkats:

1. att den sista meningen i avsnitt 3.1.1 punkt 4 ändras till: "När detta är uppfyllt kan Sverige överväga att införa euron som valuta."

I motion E17 hade yrkats:

1. att en ny punkt 4 införs i avsnitt 3.1.1, med följande lydelse: "Sverige bör ansluta sig till EU:s bankunion efter att en fördragsändring genomförts så att icke-euroländer får samma rösträtt som euroländer i ECB:s högsta beslutande organ."

I motion E18 hade yrkats:

1. att landsmötet beslutar att partiprogrammets skrivning om regionala utmaningar och möjligheter (avsnitt 3.1.1 punkt 6) kompletteras med en text om behovet av ett nytt samhällskontrakt där nuvarande rollfördelning mellan offentlig och privat sektor ersätts med samarbete för ett starkt, globalt konkurrenskraftigt och överlevnadsbart Sverige

I motion E19 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.1.1 punkt 6 ändras till: "Globaliseringen skapar inte bara utmaningar utan också möjligheter. Genom företagande och innovationer i hela landet står vi oss inte bara i konkurrensen i omvärlden utan också kan locka hit besökare från omvärlden som turister och affärsresenärer."

I motion E20 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att förstärka vård- och utbildningssystemet för barn och sedan avskaffa skatteutjämningsystemet

I motion E21 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att skatteutjämningsystemet ersätts av ett nytt statskommunalt finansieringssystem som utgår från en modifierad markvärdesprincip med en arealbaserad grundskatt kompletterad med en kommunal fastighets- eller förädlingsbeskattning

I motion E22 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.3 punkt 7 får följande lydelse: "Oavsett bostadsort har individer rätt att få likvärdig kvalitet på vården, omsorgen, socialtjänsten och andra välfärdstjänster. De ekonomiska villkoren för kommuner och regioner behöver därför utjämnas med avseende på faktorer som till exempel åldersstruktur och geografiska avstånd. Utjämningsystemet ska innehålla drivkrafter för att långsiktigt främja tillväxt i hela landet."

I motion E23 hade yrkats:

1. att en permanent arbetsgrupp för landsbygdsfrågor med en talesperson för politikområdet tillsätts
2. att en bred politisk konsekvensutredning för kunskapsspridning och ökad medvetenhet i frågan initieras
3. att fortsatt arbete med regionfrågorna ska bedrivas för att belysa de möjligheter som därigenom kan skapas
4. att förslag utarbetas till en satsning på smarta servicelösningar, såväl i kommuner som regioner – för goda förebilder
5. att Folkpartiet ska verka för en balanserad tillväxt i storstadscentra – för en mera hållbar utveckling både i centrum och periferi

I motion E24 hade yrkats:

1. att Folkpartiet landsbygdssäkrar sin politik och blir det parti som går från ord till handling när det gäller devisen "hela Sverige ska leva"
2. att Folkpartiet verkar för en decentralisering av statliga myndigheter utanför storstadsområdena
3. att Folkpartiet verkar för att grundläggande samhällsservice och infrastruktur i glest befolkade områden upprätthålls

I motion E25 hade yrkats:

1. att Folkpartiet utvecklar sin politik för människor i en levande landsbygd

I motion E26 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att det på alla platser i Sverige där verksamheter eller permanentboende är tillåtet även ska finnas tillgång till fysiska posttjänster, tillgång till kassaservice, tillgång till varuleveranser samt tillgång till dagligvaruhandel

I motion E27 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.4 läggs till följande text: "Navet och förutsättningen för levande landsbygder är livskraftiga företag och basnäringar, vilka genererar såväl sysselsättning, råvaror, miljö- och naturtjänster och för många en värdefull boendemiljö."

I motion E28 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för en utredning av lagstiftning om offentlig avyttring

I motion E29 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ställer sig positivt till en lagstiftning mot bonussystem i banker och den övriga finanssektorn

I motion E30 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att den svenska statsbudgeten uppdelas i en driftbudget och en investeringsbudget

I motion E31 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska arbeta för en blocköverskridande överenskommelse för en långsiktig politik för att minska utanförskapet i Sveriges storstadsområden

I motion E32 hade yrkats:

1. att skatt på arbete ska växlas ned genom att höja skatterna på andra, mindre tillväxtskadliga, skattebaser
2. att ingen ska betala skatt på sina första inkomster. Jobbskatteavdraget ska omvandlas till ett generellt grundavdrag som gäller alla
3. att kommuners och landstings möjlighet att höja skatten på arbete måste kunna begränsas genom statliga beslut om skattetak eller skatteväxlingar där staten tar ett större lokalt ansvar
4. att antalet aktörer som har rätt att ta ut skatt på arbete bör på sikt minskas för att öka möjligheten att hålla ihop skattesystemet både vad gäller skattenivåer och marginalskatt

I motion E33 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3 stycke 2 kommatecknet i den andra meningen ersätts av ordet "och"
2. att i avsnitt 3 stycke 2 orden "tar ansvar" i den sista meningen tas bort
3. att i avsnitt 3 stycke 4 de två sista orden i den andra meningen ersätts av "finansierade välfärdssystem"
4. att i avsnitt 3 stycke 4 den tredje meningen blir exempelvis "Jämlikhet bör inte innebära att alla har det likadant, utan snarare att alla kan förbättra sina livschanser"
5. att i avsnitt 3 stycke 4 ordet "högsta" i den sista meningen ersätts av "hög"
6. att i avsnitt 3 stycke 4 "den sociala välfärden" ersätts av "vård och omsorg"

I motion E34 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.1 punkt 3 "skapande och arbete" ersätts av "arbete och skapande"
2. att i avsnitt 3.1 punkt 3 ordet "för" placeras före "samhällets"
3. att i avsnitt 3.1 punkt 3 "fler människor som" ersätts av "att fler människor"
4. att i avsnitt 3.1 punkt 3 de sju sista orden tas bort eller att i alla fall "i" i den sista meningen ersätts av "för"
5. att i avsnitt 3.1 punkt 4 de 14 sista orden ersätts av "såsom ökad arbetslöshet, ökade sociala orättvisor och minskade livschanser"
6. att i avsnitt 3.1 punkt 5 "Den socialliberala" tas bort
7. att i avsnitt 3.1 punkt 6 de fem första orden bör ersättas av "Den ekonomiska politiken bör syfta"
8. att i avsnitt 3.1 punkt 6 den sista meningen inte ser bra ut och borde förbättras på något sätt
9. att i avsnitt 3.1 punkt 7 "hela landet" ersätts av till exempel "varje län" eller "varje kommun"
10. att i avsnitt 3.1 punkt 7 den sista meningen blir till exempel "Målet ska vara att konsumentlagstiftningen är harmoniserad inom EU"
11. att i avsnitt 3.1.1 punkt 1 den sista meningen tas bort eller att i alla fall mellanrummet mellan "allt" och "mer" försvinner
12. att i avsnitt 3.1.1 punkt 3 den sista meningens sex sista ord ersätts av "när det gäller näringslivets konkurrenskraft vara hög"
13. att i avsnitt 3.1.1 punkt 4 den sista meningen förändras på något sätt
14. att i avsnitt 3.1.1 punkt 5 den sista meningen verkar flummig och saknar en bra preposition
15. att i avsnitt 3.1.1 punkt 6 den första meningen tas bort
16. att i avsnitt 3.1.1 punkt 6 i den sista meningen "Viktigast är" ersätts av "Det behövs", att ord 8 och 10 får obestämd form samt att "samt" ersätts av "och även"
17. att i avsnitt 3.1.2 punkt 2 ord 7–14 i den sista meningen tas bort
18. att i avsnitt 3.1.3 punkt 2 ordet "ett" placeras i den första meningen efter "ur"

19. att i avsnitt 3.1.3 punkt 4 den första meningen blir till exempel "Investeringsklimatet behöver förbättras och en vital marknad för privat riskkapital möjliggöras"
20. att i avsnitt 3.1.3 punkt 5 en punkt sätts in efter det fjärde ordet
21. att ett par språkexperter anlitas för att gå igenom alltihop
22. att i avsnitt 3.1.4 punkt 1 de tre första orden i den tredje meningen ersätts av "Arbetsmarknaden bör"
23. att i avsnitt 3.1.4 punkt 1 "i kombination" ersätts av "och kombineras"
24. att i avsnitt 3.1.4 punkt 1 "starka trygghetssystem" ersätts av "ekonomiska incitament"
25. att i avsnitt 3.1.4 punkt 1 de tio sista orden ersätts av "arbetslösa kommer tillbaka i arbete"
26. att i avsnitt 3.1.4 punkt 2 den sista meningen tas bort eftersom folkpartisterna tycker att det är okej att den som uppbär ersättning från a-kassan och samtidigt utför låglönejobb förlorar på att arbeta
27. att landsmötet uttalar att den som uppbär ersättning från a-kassan och samtidigt utför låglönejobb får ett jobbtillägg
28. att i avsnitt 3.1.4 punkt 5 den sista meningen tas bort
29. att i avsnitt 3.1.4 punkt 7 de två sista meningarna tas bort
30. att i avsnitt 3.1.4 punkt 7 de åtta sista orden i den första meningen ersätts av "nedtrappning av aktivitetsstödet och försörjningsstödet"
31. att i avsnitt 3.1.4 punkt 8 de två första meningarna tas bort
32. att i avsnitt 3.1.4 punkt 9 de tio sista orden tas bort
33. att det i avsnitt 3.1.4 punkt 10 klargörs vad som avses
34. att i avsnitt 3.1.2 punkt 3 den sista meningen ersätts av en mening om att kommunernas beskattningsrätt tas bort
35. att i den första meningen i avsnitt 3.1.3 punkt 6 orden "att driva på" och "öka" tas bort samt att ordet "för" placeras efter "därmed"
36. att i avsnitt 3.1.2 punkt 3 en mening om att om mandatperioderna blir ettåriga kan värnskatten försvinna läggs till
37. att i avsnitt 3.1.2 punkt 3 de tolv sista orden i den tredje meningen ersätts av "bör inte vara klart högre än i våra viktigaste konkurrentländer"

I motion E35 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.1.1 punkt 3 ta bort ordet "särskilt" bort eftersom världen är vår marknad
2. att i avsnitt 3.1.3 punkt 2 förtydliga innebörden i ordet minska
3. att i avsnitt 3.1.3 punkt 5 ändra texten "Företagens sjuklöneansvar bör slopas" till "Företagens sjuklöneansvar ska slopas"
4. att i avsnitt 3.1 punkt 3 de sju sista orden tas bort eller att i alla fall "i" i den sista meningen ersätts av "för"
5. att i avsnitt 3.1.4 punkt 6 ändra "inflytande" till "inflytande i dialog med arbetsgivaren"
6. att i avsnitt 3.1.4 punkt 7 ändra ordet "Framväxten" till "Tillväxten"

I motion E36 hade yrkats:

1. att en ny punkt införs i avsnitt 3.1.2 med följande lydelse: "På sikt behövs en skattereform där skatter på arbete, kapital och sparande sänks, medan skatter och avgifter på konsumtion, fasta skattebaser och miljöfarlig verksamhet höjs."

I motion E37 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.1.2. punkt 1 kompletteras med följande text i slutet: "Sveriges skattesystem måste bli mer transparent, neutralt och lättförståeligt. Om det krävs alltför hög kunskap för att förstå systemet leder det till ett demokratiskt problem för befolkningen och kostsam skatteplanering för företagen. Därför behövs en ny stor skattereform som minskar antalet avdrag och differentierade momssatser till fördel för lägre, plattare och mer enhetliga skatteskalor som gynnar välståndsbildande krafter såsom arbete och företagande. Undantag ska göras när särlagstiftning kan göra svarta branscher vita. Sverige ska också lagstifta om att arbetsgivaravgifterna måste synas i lönekuvertet."

I motion E38 hade yrkats:

1. att en ny punkt förs in i partiprogrammet med följande lydelse: "Sveriges skattesystem måste bli mer transparent, neutralt och lättförståeligt. Om det krävs alltför hög kunskap för att förstå systemet leder det till ett demokratiskt problem för befolkningen och kostsam skatteplanering för företagen. Därför behövs en ny stor skattereform som minskar antalet avdrag och differentierade momssatser till fördel för lägre, plattare och mer enhetliga skatteskalor som gynnar välståndsbildande krafter såsom arbete och företagande. Undantag ska göras när särlagstiftning kan göra svarta branscher vita. Sverige ska också lagstifta om att arbetsgivaravgifterna måste synas i lönekuvertet."

I motion E39 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.1.2 punkt 3 ges lydelsen: ”Det ska löna sig bättre att arbeta, utbilda sig och ta ansvar. I ett första steg ska värnskatten avskaffas, så att principen ’hälften kvar uppnås’, och färre ska betala statlig skatt. Marginalskatterna ska på sikt inte skilja sig väsentligt från läget i jämförbara konkurrentländer. Skatten på arbete ska sänkas.”
2. att avsnitt 3.1.2 punkt 5 ges lydelsen: ”Utrymmet för skattesänkningar skapas av en växande ekonomi och ett mer effektivt utnyttjande av resurser. Samtidigt höjs ständigt människors förväntningar på välfärdsutbudets kvalitet. Skattesänkningar ska därför inte finansieras genom sänkta ambitioner för välfärdspolitiken.”

I motion E40 hade yrkats:

1. att meningen ”Skatteskalen ska göras plattare genom att värnskatten avskaffas och färre betalar statlig skatt.” stryks i punkt 3 avsnitt 3.1.2

I motion E41 hade yrkats:

1. att tredje meningen i punkt 3 i avsnitt 3.1.2 får följande lydelse: ”Den statliga inkomstskatten ska successivt sänkas så att den högsta marginalskatten blir 50 procent.”

I motion E42 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna vid förändringar av skattesystemet prioriterar att höja det skattefria grundbeloppet över normen för försörjningsstöd. På sikt ska gälla att den som är berättigad till bidrag inte ska behöva betala inkomstskatt och den som betalar inkomstskatt inte är berättigad till att ta emot bidrag

I motion E43 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.1.2 punkt 3 det efter andra meningen infogas följande: ”Den statliga inkomstskatten ska stegvis sänkas för att på sikt avskaffas.” Vidare gör ett tillägg till sista meningen: ”[...] och i ökande omfattning ersätts av skatter på utsläpp och miljöpåverkande verksamhet.”

I motion E44 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att ränteavdraget avskaffas
2. att det i avsnitt 3.1.2 punkt 4 läggs till texten: ”Ränteavdraget bidrar till ökad belåning och minskat incitament att spara. Detta skadar ekonomin. Därför ska ränteavdraget börja fasas ut för att på sikt avskaffas helt.”

I motion E45 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.1.2 punkt 4 stryka meningen ”Därför ska ett grundavdrag på kapitalinkomster införas.”

I motion E46 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.1.2 kompletteras med en text om att Folkpartiet vill skapa förutsättningar för att vanligt hushållssparande ska ske skattefritt, så att alla kan skaffa en sparbuffert att ha vid oförutsedda utgiftstillfällen

I motion E47 hade yrkats:

1. att en ny punkt läggs till mellan punkt 3 och 4 i avsnitt 3.1.2: ”För att öka sparandet införs en sparform för obeskattade inkomster som beskattas först när uttag görs.”
2. att en ny punkt läggs till mellan punkt 3 och 4 i avsnitt 3.1.2: ”Ett skattesystem för tillväxt”: Skattesubventionen för lån avskaffas på sikt genom att avdraget för räntekostnader minskas med en procentenhet per år till dess att avdraget är helt avskaffat.”

I motion E48 hade yrkats:

1. att andra meningen i avsnitt 3.1.2 punkt 5 ändras till: ”Skattesänkningar ska inte finansieras genom sänkta ambitioner i välfärdspolitiken, eller genom budgetunderskott.”

I motion E49 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att ta fram en plan med målet att inkomst av pension beskattas enligt samma skatteskala som inkomst av tjänst

I motion E50 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att ett ritt-avdrag införs i ridsporten

I motion E51 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att se över bot-avdragets fördelar för att ge människor råd att förebygga ohälsa på sina egna villkor, så att kort- och långsjukskrivning kan minska, och samtidigt skapa ökade skatteintäkter genom en serie dynamiska effekter på samma sätt som för rot- och rut-avdrag i dag

I motion E52 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska arbeta för att rut- och rot-avdragen endast ska gälla i Sverige. Du ska inte som svensk kunna använda rut- och rot-avdragen i annat EU land

I motion E53 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att arbeta för att rut-avdraget blir 75 procent för personer som under taxeringsåret fyller minst 75 år

I motion E54 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att även golf och ridning inkluderas i friskvårdsbidraget

I motion E55 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna utreder hur ett radikalt förenklat skattesystem skulle kunna se ut som i övrigt följer socialliberala grundsatser

I motion E56 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att enskilda löntagare ges samma möjlighet som för företag att utjämna beskattningen över tiden

I motion E57 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna utreder möjligheten att introducera en kommunal fastighetsskatt där kommunerna får stor frihet att gestalta detaljerna

I motion E58 hade yrkats:

1. att landsmötet överlämnar frågan om slopad alternativt kraftigt begränsad reavinstskatt för att öka rörligheten på bostadsmarknaden till partistyrelsen för vidare handläggning.

I motion E59 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att det blir möjligt att uppskjuta reavinst vid försäljning av villa

I motion E60 hade yrkats:

1. att Folkpartiet verkar för att en statlig utredning tillsätts för att undersöka möjligheten att reformera skatter för köp av bostad. Till exempel bör utredningen undersöka möjligheten att kraftigt sänka ränteavdragen, införa amorteringstvång och införande av en köpskatt på köp av bostadsrätter och småhus. Utredningen bör särskilt studera det belgiska systemet där bostadsspekulation hållits framgångsrikt tillbaka

I motion E61 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verkar för en reform som gör det möjligt att folkbokföra sig på mer än en ort under samma år så att kommunalskatten delas upp mellan kommunerna i proportion till hur länge man bor i respektive kommun under året

I motion E62 hade yrkats:

1. att tredje meningen i avsnitt 3.1.3 punkt 2 stryks

I motion E63 hade yrkats:

1. att det efter nuvarande punkt 2 i avsnitt 3.1.3 läggs till en ny punkt med följande lydelse: "Hinder mot företags och människors frihet och utveckling kommer av beslut på alla nivåer i den offentliga maktutövningen. Förenklingar av beslutsprocesser, avskaffande av regleringar och annat praktiskt frihetsarbete ska genomföras i kommuner såväl som på statlig nivå."

I motion E64 hade yrkats:

1. att följande text läggs till i avsnitt 3.1.3 som en ny punkt 3: "Det finns fortfarande för många hinder för små och medelstora företags deltagande på EU:s inre marknad. Det begränsar konsumenters tillgång till innovativa tjänster och produkter samtidigt som företag inte ges möjligheten att växa. Små och medelstora företags möjligheter att dra full nytta av den inre marknaden ska vara ett särskilt prioriterat mål för Sverige."

I motion E65 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.1.3 punkt 3 eller 4 görs tillägget att allmänheten och enskilda individer ska gynnas skattemässigt av att satsa eget kapital i levebröds-, nya och mindre företag
2. att Folkpartiet ska verka för skattestimulerade finansieringsformer där enskilda individer stimuleras att satsa eget kapital i nya och mindre företag

I motion E66 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.1.2 läggs till en ny punkt 6 med lydelsen: "Det ska vara lättare att starta och driva ett nytt företag. Inför ett start- och tillväxtkonto liknande skogskontot."

I motion E67 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.1.3 punkt 8 göra följande tillägg: "Folkpartiet tar ställning för en ändring av lagen om offentlig upphandling så att den på ett bättre sätt anpassas efter småföretagarnas villkor på marknaden och skattebetalarnas önskemål om effektivt använda skattemedel."

I motion E68 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.1.3 punkt 6 sista meningen byts ut mot: "Offentlig upphandling ska ske på så sätt att även mindre företag kan delta liksom att hänsyn kan tas till sociala, etiska och miljökriterier. Upphandlingen ska säkra likabehandling under givna förutsättningar och stimulera konkurrens."

I motion E69 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.1.3 lägga till en ny punkt 8 med lydelsen: "Större fokus bör läggas på etiskt producerade varor. Arbetsförhållanden och löner till anställda på fabriker, odlingar och plantager runt om i världen strider i de flesta fall mot mänskliga rättigheter och alla människors lika värde. Kommuner, landsting och myndigheter bör därför ställa etiska krav på tillverkare och producenter vid upphandlingar."

I motion E70 hade yrkats:

1. att ge avsnitt 3.1.3 punkt 7 följande lydelse: "All offentlig verksamhet ska bedrivas i myndighetsform på sikt. Det offentliga ska inte bedriva verksamheter som tränger fungerade privata alternativ eller försvårar nyföretagande. Alla offentliga verksamheter som verkar på konkurrensutsatta marknader ska på sikt avvecklas."

I motion E71 hade yrkats:

1. att det i punkt 7 i avsnitt 3.1.3 läggs till en mening med lydelsen: "I de fall då offentligt driven affärsverksamhet är motiverad ska dess medarbetare omfattas av meddelarfrihet."

I motion E72 hade yrkats:

1. att det i avsnittet 3.1.3 läggs till en ny punkt 8 i med innebörden att riksdags-, region-, landstings- och kommunfullmäktigeledamöter ska äga närvaro-, yttrande- och förslagsrätt vid bolagsstämmor där de som valda företrädare äger ansvar gentemot väljarna

I motion E73 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.1.3 tillägga en ny punkt 8 med lydelsen: "Sverige behöver fler och livskraftiga företag. Statens stöd till rådgivning för nystart och utveckling av företag ska utvärderas kontinuerligt och vid behov ska medel omfördelas till de verksamheter som visar bäst resultat."

I motion E74 hade yrkats:

1. att en ny punkt om social ekonomi läggs till i avsnitt 3.1.3

I motion E75 hade yrkats:

1. att en ny punkt läggs till i avsnitt 3.1.3: ”Kvinnors företagande behöver synliggöras och stimuleras för att få fler kvinnor att starta och utveckla företag. Dessutom måste möjligheter att starta företag inom kvinnodominerande områden värnas.”

I motion E76 hade yrkats:

1. att landsmötet uttalar att Folkpartiet aktivt verkar för en sänkning av arbetsgivaravgifterna så att viljan till nyanställning ökar i Sverige och konkurrenssituationen förbättras

I motion E77 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska arbeta för att sänka arbetsgivaravgifterna

I motion E78 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att införa en arbetsgivaravgiftsrabatt under lika lång tidsperiod som en person varit arbetslös

I motion E79 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för ett bättre småföretagarklimat i Sverige och för att det skapas jobb när våra småföretag kan växa

I motion E80 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att ställa samman ett kort och koncist småföretagarprogram på nationell nivå, att användas i valrörelsen 2014

I motion E81 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att ta fram konkreta förslag som kan bidra till ökade incitament och förutsättningar för människor med funktionsnedsättning att starta och driva egna företag som alternativ till arbetslöshet

I motion E82 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska arbeta för att ta fram nya regler för arbetslösa som arbetar enstaka timmar eller enstaka dagar och samtidigt vill kunna komplettera upp sin inkomst med a-kassa. Varje arbetad timme ska löna sig!

I motion E83 hade yrkats:

1. att Folkpartiet i samband med det fortsatta arbetet för att lyfta företagandet uppmärksammar besöksnäringens (turismens) potential och behov för att utvecklas och växa ytterligare.

I motion E84 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska lyfta fram fisketurism som turistnäring

I motion E85 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska ta fram ett program för hur den lokala vidareförädlingen av råvaror kan underlättas och öka

I motion E86 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för skapandet av en gruvfond
2. att Folkpartiet tar ställning för en höjning av gruvavgiften

I motion E87 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att en komplettering av lagstiftningen så att kapitaluttag från företag som bedriver verksamhet som bekostas av offentliga medel på lämpligt sätt begränsas till rimlig avkastning på insatt kapital i sådana företag

I motion E88 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att privata utförare inom välfärdsområdet, dess verksamhetsvinst, ska beskattas i Sverige

I motion E89 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att regering och riksdag snarast ser över lagreglerna för avtal och med dessa sammanhängande lagar i syfte att öka skyddet för småföretagare och konsumenter

I motion E90 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.1.4 läggs till en punkt med lydelsen: "Sveriges könssegregerade arbetsmarknad måste bli jämställd. Individens begåvning och kompetens ska avgöra yrkesval."
2. att det i avsnitt 3.1.4 punkt 2 läggs till en mening med lydelsen: "Barnomsorg, även på obekvämt arbetstid, främjar arbetslinjen."

I motion E91 hade yrkats:

1. att lägga till "och användningen av vår interkulturella kompetens" i avsnitt 3.1.1 punkt 6. Den nya lydelsen blir då: "Globaliseringen skapar regionala möjligheter och utmaningar inom Sverige. Förutsättningarna för företagande, innovationer och tillväxt ska stärkas i hela landet. Viktigast är generella åtgärder för att förbättra företagsklimatet, infrastrukturen och användningen av vår interkulturella kompetens, samt en fungerande offentlig service."

I motion E92 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.1.4 punkt 5 ordet "statlig" i den fjärde meningen ändras till "allmän och obligatorisk"

I motion E93 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.1.4 införs en text om att flexicurity-modellen ska införas i Sverige

I motion E94 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.1.4 lägga till en punkt om flexibla röda dagar för arbetstagare, förslagsvis lydande: "Systemet med röda dagar ska ersättas med ett modernare och flexiblare system som tillvaratar individens behov utifrån religion, kultur, sedvanor och intressen."

I motion E95 hade yrkats:

1. att sista meningen i avsnitt 3.1.4 punkt 7 ändras till: "Särskilda jobb med enklare arbetsuppgifter ska införas på hela arbetsmarknaden för att underlätta för dessa personer att bli mer anställningsbara."

I motion E96 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.1.4 efter punkt 8 lägga till en ny punkt med följande text: "Staten ska bära huvudansvaret för arbetsmarknadspolitiken. Den som är arbetslös ska ha sin ersättning från staten, inte från socialtjänsten."

I motion E97 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.1.4 införs följande text: "Det ska införas ett studentmedarbetarsystem efter dansk modell, för att ge studerande på teoretiska universitetsutbildningar möjlighet till arbetslivserfarenhet och erfarenhet av för utbildningen relevanta arbetsuppgifter, för att så underlätta möjligheterna för studenter att efter avslutade studier ta sig in på arbetsmarknaden och få ett jobb."

I motion E98 hade yrkats:

1. att en ny punkt förs in i partiprogrammet med följande lydelse: "Trösklarna mellan högre utbildning och arbetsliv måste sänkas. Därför bör den danska studentmedarbetarmodellen bli norm på arbetsmarknaden, där studenter får jobba med relevanta arbetsuppgifter under studietiden inom offentlig som privat sektor."

I motion E99 hade yrkats:

1. att en ny mening införs i slutet av avsnitt 3.1.4 punkt 10: "För att motverka diskriminering ska tjänster med varaktighet om 6 månader eller längre utlysas så alla med rätt meriter bereds möjlighet att söka dem."

I motion E100 hade yrkats:

1. att det i slutet av punkt 10 avsnitt 3.1.4 införs en ny text med följande lydelse: "Arbetsförmedlingen bör reformeras för att bli mer branschspecifik. Myndigheten ska arbeta mer studievägledande för de arbetslösa mot de branscher där det beräknas råda arbetskraftsbrist i framtiden."

I motion E101 hade yrkats:

1. att det i punkt 13 i avsnitt 3.1.4 läggs till följande mening: "Offentliga arbetsgivare ska vara förebilder i att anställa personer med funktionsnedsättning."

I motion E102 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.1.4 lägga till ny punkt med lydelsen: "Arbetsintegrerande sociala företag är ett alternativ för att slussa in långtidsarbetslösa och funktionsnedsatta på arbetsmarknaden."

I motion E103 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att de människor som ansöker om a-kassa ska få en första bedömning på högst 5 arbetsdagar
2. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att en första utbetalning baserad på en minimilön ska göras inom en månad om den som ansöker uppfyller grundkraven

I motion E104 hade yrkats:

1. att de skyddade verkstäderna återupprättas i sin ursprungliga form
2. att verkstäderna under perioder med hög arbetslöshet även ska rikta sig till friska arbetslösa

I motion E105 hade yrkats:

1. att Folkpartiet som arbetsgivare i stat, kommun och landsting verkar för att människor efter fyllda 65 år, om de så önskar, ska kunna fortsätta förvärvsarbete i enlighet med motionens förslag och intentioner

I motion A1 hade yrkats:

5. att avsnitt 3.1 punkt 2 ges lydelsen: "Marknaden fungerar bäst i samhällen som präglas av tillit, hederlighet och ansvarstagande, men också i sådana samhällen måste marknaden regleras genom politiska beslut. Lagar och regler ska slå vakt om äganderätt, konkurrens på lika villkor, rättssäkerhet och att enskilda män och kvinnor har likvärdiga och goda möjligheter att nå sina livsmål."
6. att avsnitt 3.1 punkt 3 ges lydelsen: "Den enskilda människans skapande och arbete utgör grunden för vårt gemensamma välstånd och samhällets utveckling. Fri företagsamhet och fler kvinnor och män som tar steget att bli företagare är avgörande för hög sysselsättning och långsiktig konkurrenskraft i den svenska ekonomin."

I motion F54 hade yrkats:

12. att i avsnitt 3.1.2 punkt 3 orden "genom att" placeras före "färrer"

I motion G74 hade yrkats:

4. att landsmötet tar ställning för att arbetslinjen och delaktigheten i samhället stärks genom att utökade insatser riktas till unga personer med psykiska funktionshinder, t.ex. Asperger, svår ADHD eller andra neuropsykiatriska problem

I motion G105 hade yrkats:

2. att Folkpartiet tar initiativ till en genomgång av samtliga lagstiftade yrkesregleringar för att få tillstånd en modernisering och liberalisering där kraven på de legitimerade yrkena utvecklas och onödiga yrkesregleringar ska tas bort

I motion J27 hade yrkats:

12. att landsmötet uttalar att UD lokalt bör efterfråga bilaterala handelskammare
13. att landsmötet uttalar att den kultur- och språkkompetens som finns hos dem som har invandrat bör efterfrågas aktivt och organiserat inom utrikeshandelspolitiken
14. att landsmötet uttalar att det statligt finansierade Exportrådets verksamhet är storbolagsorienterad och att Folkpartiet verkar för att även småföretagens intresse tillvaratas

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att avsnitt 3 punkt 1 skulle ges lydelsen: "Globaliseringen innebär framsteg och förändringar i en allt snabbare takt. Samtidigt innebär detta att konkurrensen hårdnar och att kraven på omvandling höjs. Den ökade handeln mellan länder har skapat välstånd som inneburit stora välfärdslyft för många, men har också lett till nya utmaningar."

2. att avsnitt 3 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Sverige ska vara ett land som präglas av en dynamisk ekonomi. Ett öppet, fritt land som erbjuder kreativa miljöer och som lockar till sig människor, idéer och kapital. Ett land där man kan förverkliga sina drömmar och samtidigt veta att den som har det svårt får nya chanser att komma igen. Sverige ska vara ett öppet land som välkomnar nya invånare och som tar ansvar för en human flyktingpolitik. Sverige ska vara en jämställd ekonomi där män och kvinnor har lika makt och inflytande."
3. att motion E1 skulle avslås
4. att motion E2 skulle anses besvarad
5. att motion E33 skulle anses besvarad
6. att programkommitténs förslag avsnitt 3 punkt 3 skulle bifallas
7. att programkommitténs förslag avsnitt 3 punkt 4 skulle bifallas
8. att avsnitt 3.1 punkt 1 skulle ges lydelsen: "Marknadsekonomin är det ekonomiska system som går att förena med demokrati, personlig frihet och ett hållbart samhälle. En marknadsekonomi grundad på starkt skydd för äganderätt och goda samhällsinstitutioner ger förutsättningar för ett samhälle med välstånd och ett såväl effektivt som hållbart resursutnyttjande."
9. att motion E3 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
10. att motion E4 skulle avslås
11. att motion A1 yrkande 5 skulle avslås
12. att motion A1 yrkande 6 skulle bifallas
13. att motion E5 skulle anses besvarad
14. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1 punkt 2 skulle bifallas
15. att avsnitt 3.1 punkt 3 skulle ges lydelsen: "Den enskilda människans skapande och arbete utgör grunden för vårt gemensamma välstånd och samhällets utveckling. Fri företagsamhet och fler kvinnor och män som tar steget att bli företagare är avgörande för hög sysselsättning och långsiktig konkurrenskraft i den svenska ekonomin."
16. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1 punkt 4 skulle bifallas
17. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1 punkt 5 skulle bifallas
18. att avsnitt 3.1 punkt 6 skulle ges lydelsen: "Den socialliberala ekonomiska politiken syftar till att bekämpa fattigdom, inte rikedom. Målet är bättre möjligheter för den som har ett sämre utgångsläge. De viktigaste fördelningspolitiska verktygen är skola, sjukvård, socialförsäkringar och tjänster som utjämnar livschanser och som vi bekostar gemensamt. Därutöver kan skatter spela en viss – men begränsad – omfördelande roll."
19. att avsnitt 3.1 punkt 7 skulle ges lydelsen: "I en fungerande marknadsekonomi har konsumenten kunskap och makt att fatta välinformerade beslut. Därför behövs en stark konkurrenslagstiftning och konsumentlagar som ger rätt till korrekt produktinformation. Konsumenter ska ha tillgång till budget- och skuldrådgivning och opartisk konsumentvägledning i hela landet. Målet ska vara att konsumentlagstiftningen i EU-länderna ligger på en hög ambitionsnivå, men med respekt för den inre marknadens grundläggande princip om ömsesidigt erkännande av varandras regler."
20. att motion E6 skulle anses besvarad
21. att motion E34 yrkande 10 skulle anses besvarat
22. att motion E7 skulle anses besvarad
23. att motion E8 skulle anses besvarad
24. att motion E34 yrkande 1–9 och 11–16 skulle anses besvarade
25. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.1 punkt 1 skulle bifallas
26. att avsnitt 3.1.1 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Sverige ska vara en stark röst för frihandel, i första hand genom globala avtal men annars genom regionala överenskommelser. EU ska helt avskaffa tullar och andra handelshinder mot omvärlden."
27. att motion E9 skulle anses besvarad
28. att motion E10 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
29. att motion E35 yrkande 1 skulle avslås
30. att motion E11 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
31. att motion E12 skulle avslås
32. att motion E13 skulle bifallas
33. att motion E14 skulle avslås
34. att motion E15 skulle avslås
35. att motion E16 skulle anses besvarad
36. att motion E17 skulle anses besvarad

37. att avsnitt 3.1.1 punkt 3 skulle ges lydelsen: "Sverige är särskilt beroende av den europeiska marknaden. Det är avgörande för vårt välstånd att EU-samarbetet och euron fungerar väl. Den inre marknaden ska utvecklas och reformtaket för konkurrenskraft och produktivitet vara hög. Sverige ska vara pådrivande för att skapa en gemensam digital inre marknad där digitala tjänster och e-handel lättare kan tillhandahållas över nationsgränserna."
38. att avsnitt 3.1.1 punkt 4 skulle ges lydelsen: "Den europeiska valutan, euron, är både ett politiskt och ett ekonomiskt projekt. Genom en gemensam valuta fördjupas den integration som ytterst syftar till att omöjliggöra konflikter mellan Europas länder. Den skapar också förutsättningar för ökad rörlighet och fördjupning av den inre marknaden. Det ligger i Sveriges intresse att den monetära unionen stabiliseras genom gemensamma regelverk som efterlevs och fördjupat ekonomiskt samarbete. När detta är uppfyllt ska Sverige snarast införa euron som valutan."
39. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.1 punkt 5 skulle bifallas
40. att motion E18 skulle avslås
41. att motion E19 skulle anses besvarad
42. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.1 punkt 6 skulle bifallas
43. att det efter avsnitt 3.1.1 punkt 6 införs en ny punkt med lydelsen: "Oavsett bostadsort har individer rätt att få likvärdig kvalitet på vården, omsorgen, socialtjänsten och andra välfärdstjänster. De ekonomiska villkoren för kommuner och regioner behöver därför utjämnas med avseende på faktorer som inte går att påverka. Utjämnningssystemet ska innehålla drivkrafter för tillväxt."
44. att motion E20 skulle avslås
45. att motionerna E21 och E22 skulle avslås
46. att motion E23 yrkande 1 skulle anses besvarat
47. att motionerna E23 yrkande 4 samt E24 yrkande 1 och 3 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
48. att motion E23 yrkande 2 och 3 skulle anses besvarade
49. att motion E23 yrkande 5 skulle avslås
50. att motion E24 yrkande 2 skulle anses besvarat
51. att motion E25 skulle avslås
52. att motionerna E26 och E27 skulle anses besvarade
53. att motion E28 skulle anses besvarad
54. att motion E29 skulle avslås
55. att motion E30 skulle anses besvarad
56. att motion E31 skulle anses besvarad
57. att motion E32 skulle anses besvarad
58. att motion J27 yrkande 12 och 14 skulle avslås
59. att motion J27 yrkande 13 skulle anses besvarat
60. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.2 punkt 1 skulle bifallas
61. att avsnitt 3.1.2 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Sverige ska fortsatt vara en välfärdsnation i världsklass. Viktigast för att klara välfärdens finansiering på lång sikt är en god ekonomisk tillväxt. Skattepolitiken behöver förändras i takt med ekonomins tilltagande internationalisering. Skattepolitiken ska i denna föränderliga värld gynna de välbildande krafterna, vara så enkel och transparent som möjligt och främja ett hållbart klimat och en god miljö."
62. att motionerna E36 och E38 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
63. att motion E37 skulle anses besvarad
64. att avsnitt 3.1.2 punkt 3 skulle ges lydelsen: "Det ska löna sig bättre att arbeta, utbilda sig och ta ansvar. I ett första steg ska värnskatten avskaffas så att principen 'hälften kvar' uppnås, och färre ska betala statlig inkomstskatt. Marginalskatterna ska på sikt inte skilja sig väsentligt från läget i jämförbara konkurrentländer. Skatten på arbete ska sänkas."
65. att motion E39 yrkande 1 skulle bifallas
66. att motion E40 skulle avslås
67. att motion E41 skulle avslås
68. att motion E42 skulle avslås
69. att motionerna E43 och E54 yrkande 12 skulle anses besvarade
70. att avsnitt 3.1.2 punkt 4 skulle ges lydelsen: "Det ska löna sig bättre för den enskilde att spara. Ett eget sparande ökar individens trygghet och oberoende. Därför ska skatteförändringar som stimulerar ökat sparande införas. Det kan till exempel handla om att införa ett grundavdrag på kapitalinkomster."
71. att motionerna E44, E45, E46 och E47 skulle anses besvarade

72. att avsnitt 3.1.2 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Utrymmet för skattesänkningar skapas av en växande ekonomi och ett mer effektivt utnyttjande av resurser. Samtidigt höjs ständigt människors förväntningar på välfärdsutbudets kvalitet. Skattesänkningar ska därför inte finansieras genom sänkta ambitioner för välfärdspolitiken."
73. att motion E39 yrkande 2 skulle bifallas
74. att motion E48 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
75. att motion E49 skulle anses besvarad
76. att motion E50 skulle anses besvarad
77. att motion E51 skulle avslås
78. att motion E52 skulle avslås
79. att motion E53 skulle avslås
80. att motion E54 skulle anses besvarad
81. att motion E55 skulle anses besvarad
82. att motion E56 skulle avslås
83. att motion E57 skulle avslås
84. att motion E58 skulle anses besvarad
85. att motion E59 skulle anses besvarad
86. att motion E60 skulle anses besvarad
87. att motion E61 skulle avslås
88. att motion E34 yrkande 17, 34, 36 och 37 skulle anses besvarade
89. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.3 punkt 1 skulle bifallas
90. att avsnitt 3.1.3 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Regelbördan för småföretag ska minska, genom ansträngningar på både kommunal, statlig och EU-nivå, och offentliga beslut analyseras ur småföretagarperspektiv. Företagare ska få bättre möjlighet att göra avsättningar till den egna pensionen. Den som vill starta företag ska ha större rätt till tjänstledighet än i dag."
91. att motion E62 skulle avslås
92. att motionerna E34 yrkande 18 och E35 yrkande 2 skulle anses besvarade
93. att motion E63 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
94. att motion E64 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
95. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.3 punkt 3 skulle bifallas
96. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.3 punkt 4 skulle bifallas
97. att motionerna E65 och E66 skulle anses besvarade
98. att motion E34 yrkande 19 skulle avslås
99. att avsnitt 3.1.3 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Företagens kostnader för anställdas sjukfrånvaro ska minskas och sjuklöneansvaret ses över. Samtidigt bör arbetsgivarnas incitament att förebygga arbetsrelaterade skador och sjukdomar och bidra till rehabilitering av anställda bli tydligare. Även andra träffsäkra åtgärder bör övervägas mot företag med höga sjuktal. Det är prioriterat att minska mindre företags kostnader."
100. att motionerna E34 yrkande 20 och E35 yrkande 3 skulle anses besvarade
101. att avsnitt 3.1.3 punkt 6 skulle ges lydelsen: "Enskilda alternativ i välfärdssektorn spelar en viktig roll för att driva på kvalitetsarbetet och öka mångfalden och därmed den enskildes valfrihet. I alla kommuner, landsting och regioner ska det finnas rätt att utmana offentligt driven verksamhet. Offentlig upphandling ska ske på sätt som ger skattebetalarna låga kostnader, hög kvalitet, säkrar likabehandling och stimulerar konkurrens."
102. att motion E34 yrkande 35 skulle anses besvarat
103. att motionerna E67–E69 skulle anses besvarade
104. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.3 punkt 7 skulle bifallas
105. att motion E70 skulle anses besvarad
106. att motion E35 yrkande 4 skulle anses besvarat
107. att motion E71 skulle anses besvarad
108. att motion E72 skulle avslås
109. att motion E73 skulle anses besvarad
110. att motion E74 skulle anses besvarad
111. att motion E75 skulle anses besvarad
112. att motionerna E76–E78 skulle anses besvarade
113. att motionerna E79 och E80 skulle anses besvarade
114. att motion E81 skulle anses besvarad
115. att motion E82 skulle anses besvarad

116. att motionerna E83 och E84 skulle anses besvarade
117. att motion E85 skulle avslås
118. att motion E86 yrkande 1 skulle anses besvarat
119. att motion E86 yrkande 2 skulle anses besvarat
120. att motion E87 skulle avslås
121. att motion E88 skulle avslås
122. att motion E89 skulle anses besvarad
123. att motion G105 yrkande 2 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
124. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 1 skulle bifallas
125. att motion E90 yrkande 2 skulle anses besvarat
126. att motion E91 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
127. att avsnitt 3.1.4 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Hög sysselsättning är avgörande för välfärden. Vi människor lever inte för att arbeta, men för att stärka den enskildes möjlighet till ett självständigt liv och för den gemensamma välfärdens skull är det viktigt att hävda arbetslinjen och sträva mot full sysselsättning. Individerna har ett ansvar att så långt som möjligt försörja sig själv. Det ska alltid löna sig att arbeta. Kompetensen hos dem som invandrat till vårt land måste tas tillvara på ett bättre sätt än i dag, och det gäller även den interkulturella kompetensen."
128. att avsnitt 3.1.4 punkt 3 skulle ges lydelsen: "Sverige ska vara ett land där kunskap värderas högt. Därför är ökad lönespridning önskvärd, så att kompetens, ansvarstagande och erfarenhet premieras bättre. Det gäller särskilt för vissa yrkesgrupper, såsom lärare och vårdpersonal. Lägre ingångslöner gör det också lättare för den som saknar erfarenhet att få sitt första jobb."
129. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 4 skulle bifallas
130. att motion E92 yrkande 1 skulle avslås
131. att motion E93 skulle anses besvarad
132. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 5 skulle bifallas
133. att motion E94 skulle avslås
134. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 6 skulle bifallas
135. att motion E35 yrkande 5 skulle anses besvarat
136. att avsnitt 3.1.4 punkt 7 skulle ges lydelsen: "Framväxten av jobb som inte kräver formella kunskaper eller erfarenheter ska underlättas, till exempel genom utökad avdragsrätt och sänkt skatt för arbetsintensiva verksamheter eller genom utökad samverkan med civilsamhället. Den offentliga sektorn ska ta ökat ansvar för att människor som står långt från den ordinarie arbetsmarknaden ska kunna få jobb."
137. att motion E35 yrkande 6 skulle avslås
138. att motion E95 skulle avslås
139. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 8 skulle bifallas
140. att avsnitt 3.1.4 punkt 9 skulle ges lydelsen: "För att anpassa arbetslöshetsförsäkringen till dagens arbetsmarknad ska arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen ersättas med ett inkomstvillkor. Arbetslöshetsförsäkringen skyddar mot förlorad inkomst och det är därför rimligt att det är ett inkomstvillkor, snarare än ett tidsvillkor, som avgör tillgång till försäkringen. Inkomstgränsen måste sättas på en nivå som värnar arbetslinjen."
141. att en ny punkt läggs till efter punkt 9 med lydelsen: "För att inte fastna i utanförskap ska unga socialbidragstagare med arbetsförmåga mötas av höga förväntningar. Den enskilde ska erbjudas tidiga insatser eller vägledning. Kommunen ska ställa tydliga krav på den enskilde att genomgå praktik, utbildning eller att söka arbete, även utanför kommungränsen. Om en ung socialbidragstagare med arbetsförmåga inte lever upp till de krav som kommunen eller arbetsförmedlingen ställer bör ersättningen minskas."
142. att motion E96 skulle anses besvarad
143. att motionerna E97 och E98 skulle anses besvarade
144. att motion E99 skulle avslås
145. att avsnitt 3.1.4 punkt 10 (enligt programkommitténs numrerings) skulle ges lydelsen: "Arbetsförmedlingens myndighetsuppdrag ska tydligt skiljas från utförarrollen. Privata aktörer, även branschspecifika sådana, ska bidra till att utveckla matchningen på arbetsmarknaden. En fristående Arbetsmarknadsinspektion bör inrättas."
146. att motion E100 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
147. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 11 skulle bifallas
148. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 12 skulle bifallas

149. att avsnitt 3.1.4 punkt 13 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: ”En av samhällets största orättvisor är svårigheten för personer med funktionsnedsättning att hitta en egen försörjning. En huvuduppgift är därför att riva hindren på arbetsmarknaden. Jobbcheckar är ett sätt att ge arbetsgivare information om vilka stöd en arbetssökande är berättigad till. Lönebidraget bör reformeras och det danska systemet med flexjobb kan tjäna som en inspiration. Arbetsintegrerande sociala företag kan också bidra till att slussa in långtidsarbetslösa och funktionsnedsatta på arbetsmarknaden. Offentliga arbetsgivare har ett särskilt ansvar.”
150. att motionerna E101, E102 och G74 yrkande 4 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
151. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 14 skulle bifallas
152. att motion E90 yrkande 1 skulle anses besvarad
153. att motion E103 skulle anses besvarad
154. att motion E104 skulle anses besvarad
155. att motion E105 skulle anses besvarad
156. att motion E34 yrkande 21–33 skulle anses besvarade

Utskottet yrkade:

1. att avsnitt 3 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”Globaliseringen innebär framsteg och förändringar i en allt snabbare takt. Samtidigt innebär detta att konkurrensen hårdnar och att kraven på omvandling höjs. Den ökade handeln mellan länder har skapat välstånd som inneburit stora välfärdslyft för många, men har också lett till nya utmaningar.”
2. att avsnitt 3 punkt 2 skulle ges lydelsen: ”Sverige ska vara ett land som präglas av mångfald och en dynamisk ekonomi. Ett öppet, fritt land som erbjuder kreativa miljöer och som lockar till sig människor, idéer och kapital. Ett land där man kan förverkliga sina drömmar och samtidigt veta att den som har det svårt får nya chanser att komma igen. Sverige ska vara ett öppet land som välkomnar nya invånare och som tar ansvar för en human flyktingpolitik. Sverige ska vara en jämställd ekonomi där män och kvinnor har lika makt och inflytande.”
3. att motion E1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås.
4. att motion E2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
5. att motion E33 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
6. att programkommitténs förslag avsnitt 3 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
7. att programkommitténs förslag avsnitt 3 punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
8. att avsnitt 3.1 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”Marknadsekonomin är det ekonomiska system som går att förena med demokrati, personlig frihet och ett hållbart samhälle. En marknadsekonomi grundad på starkt skydd för äganderätt och goda samhällsinstitutioner ger förutsättningar för ett samhälle med välstånd och ett såväl effektivt som hållbart resursutnyttjande.”
9. att motion E3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
10. att motion E4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
11. att motion A1 yrkande 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
12. att motion A1 yrkande 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
13. att motion E5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
14. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
15. att avsnitt 3.1 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”Den enskilda människans skapande och arbete utgör grunden för vårt gemensamma välstånd och samhällets utveckling. Fri företagsamhet och fler kvinnor och män som tar steget att bli företagare är avgörande för hög sysselsättning och långsiktig konkurrenskraft i den svenska ekonomin.”
16. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1 punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
17. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1 punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
18. att avsnitt 3.1 punkt 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”Den socialliberala ekonomiska politiken syftar till att bekämpa fattigdom, inte rikedom. Målet är bättre möjligheter för den som har ett sämre utgångsläge. De viktigaste fördelningspolitiska verktygen är skola, sjukvård, socialförsäkringar och tjänster som utjämnar livschanser och som vi bekostar gemensamt. Därutöver kan skatter spela en viss – men begränsad – omfördelning roll.”
19. att avsnitt 3.1 punkt 7 skulle ges lydelsen: ”I en fungerande marknadsekonomi har konsumenten kunskap och makt att fatta välinformerade beslut. Därför behövs en stark konkurrenslagstiftning och konsumentlagar som ger rätt till korrekt produktinformation. Konsumenter ska ha tillgång till budget- och skuldrådgivning och opartisk konsumentvägledning i hela landet. Målet ska vara att konsumentlagstiftningen i EU-länderna ligger på en hög ambitionsnivå, men med respekt för den inre marknadens grundläggande princip om ömsesidigt erkännande av varandras regler. Den enskildes

- inflytande över de avtal som ingås i vardagen behöver stärkas genom förbättrad konsument- och avtalslagstiftning.”
20. att motion E6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 21. att motion E34 yrkande 10 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
 22. att motion E7 i enlighet med partistyrelsens förslag skulle anses besvarad
 23. att motion E8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 24. att motion E34 yrkande 1–9 och 11–16 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
 25. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.1 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
 26. att avsnitt 3.1.1 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”Sverige ska vara en stark röst för frihandel, i första hand genom globala avtal.
 27. att motion E9 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 28. att motion E10 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 29. att motion E35 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
 30. att motion E11 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 31. att motion E12 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
 32. att motion E13 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
 33. att motion E14 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
 34. att motion E15 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
 35. att motion E16 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 36. att motion E17 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 37. att avsnitt 3.1.1 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”Sverige är särskilt beroende av den europeiska marknaden. Det är avgörande för vårt välbefinnande att EU-samarbetet och euron fungerar väl. Den inre marknaden ska utvecklas och reformtaket för konkurrenskraft och produktivitet vara hög. Sverige ska vara pådrivande för att skapa en gemensam digital inre marknad där digitala tjänster och e-handel lättare kan tillhandahållas över nationsgränserna.”
 38. att avsnitt 3.1.1 punkt 4 skulle ges lydelsen: ”Sverige ska införa euron som valuta. Den europeiska valutan, euron, är både ett politiskt och ett ekonomiskt projekt. Genom en gemensam valuta fördjupas den integration som ytterst syftar till att omöjliggöra konflikter mellan Europas länder. Den skapar också förutsättningar för ökad rörlighet och fördjupning av den inre marknaden. Det ligger i Sveriges intresse att den monetära unionen stabiliseras genom gemensamma regelverk som efterlevs och fördjupat ekonomiskt samarbete. När detta är uppfyllt ska Sverige snart införa euron som valutan.”
 39. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.1 punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
 40. att motion E18 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
 41. att motion E19 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 42. att programkommitténs förslag i enlighet med partistyrelsens yrkande avsnitt 3.1.1 punkt 6 skulle bifallas
 43. att det efter avsnitt 3.1.1 punkt 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande införs en ny punkt med lydelsen: ”Oavsett bostadsort har individer rätt att få likvärdig kvalitet på vården, omsorgen, socialtjänsten och andra välfärdstjänster. De ekonomiska villkoren för kommuner och regioner behöver därför utjämnas med avseende på faktorer som inte går att påverka. Utjämningsystemet ska innehålla drivkrafter för tillväxt.”
 44. att motion E20 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
 45. att motionerna E21 och E22 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
 46. att motion E23 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 47. att motionerna E23 yrkande 4 samt E24 yrkande 1 och 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
 48. att motion E23 yrkande 2 och 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
 49. att motion E23 yrkande 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
 50. att motion E24 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
 51. att motion E25 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
 52. att motionerna E26 och E27 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
 53. att motion E28 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 54. att motion E29 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
 55. att motion E30 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 56. att motion E31 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 57. att motion E32 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad

58. att motion J27 yrkande 12 och 14 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
59. att motion J27 yrkande 13 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
60. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.2 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
61. att avsnitt 3.1.2 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Sverige ska fortsatt vara en välfärdsnation i världsklass. Viktigast för att klara välfärdens finansiering på lång sikt är en god ekonomisk tillväxt. Skattepolitiken behöver förändras i takt med ekonomins tilltagande internationalisering. Skattepolitiken ska i denna föränderliga värld gynna de välståndsbildande krafterna, vara så enkel och transparent som möjligt och främja ett hållbart klimat och en god miljö."
62. att motionerna E36 och E38 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
63. att motion E37 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
64. att avsnitt 3.1.2 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens förslag skulle ges lydelsen: "Det ska löna sig bättre att arbeta, utbilda sig och ta ansvar. I ett första steg ska värnskatten avskaffas så att principen 'hälften kvar' uppnås, och färre ska betala statlig inkomstskatt. Marginalskatterna ska på sikt inte skilja sig väsentligt från läget i jämförbara konkurrentländer. Skatten på arbete ska sänkas."
65. att motion E39 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
66. att motion E40 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
67. att motion E41 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
68. att motion E42 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
69. att motionerna E43 och F54 yrkande 12 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
70. att avsnitt 3.1.2 punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Det ska löna sig bättre för den enskilde att spara. Ett eget sparande ökar individens trygghet och oberoende. Därför ska skatteförändringar som stimulerar ökat sparande införas. Det kan till exempel handla om att införa ett grundavdrag på kapitalinkomster."
71. att motionerna E44, E45, E46 och E47 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
72. att avsnitt 3.1.2 punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Utrymmet för skattesänkningar skapas av en växande ekonomi och ett mer effektivt utnyttjande av resurser. Samtidigt höjs ständigt människors förväntningar på välfärdsutbudets kvalitet. Skattesänkningar ska därför inte finansieras genom sänkta ambitioner för välfärdspolitik."
73. att motion E39 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
74. att motion E48 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
75. att motion E49 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
76. att motion E50 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
77. att motion E51 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
78. att motion E52 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
79. att motion E53 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
80. att motion E54 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
81. att motion E55 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
82. att motion E56 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
83. att motion E57 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
84. att motion E58 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
85. att motion E59 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
86. att motion E60 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
87. att motion E61 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
88. att motion E34 yrkande 17, 34, 36 och 37 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
89. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.3 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
90. att avsnitt 3.1.3 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Regelbördan för småföretag ska minska, genom ansträngningar på både kommunal, statlig och EU-nivå, och offentliga beslut analyseras ur småföretagarperspektiv. Företagare ska få bättre möjlighet att göra avsättningar till den egna pensionen. Den som vill starta företag ska ha större rätt till tjänstledighet än i dag."
91. att motion E62 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
92. att motionerna E34 yrkande 18 och E35 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
93. att motion E63 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
94. att motion E64 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört

95. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.3 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
96. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.3 punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
97. att motionerna E65 och E66 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
98. att motion E34 yrkande 19 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
99. att avsnitt 3.1.3 punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Företagens kostnader för anställdas sjukfrånvaro ska minskas och sjuklöneansvaret ses över. Samtidigt bör arbetsgivarnas incitament att förebygga arbetsrelaterade skador och sjukdomar och bidra till rehabilitering av anställda bli tydligare. Även andra träffsäkra åtgärder bör övervägas mot företag med höga sjuktal. Det är prioriterat att minska mindre företags kostnader."
100. att motionerna E34 yrkande 20 och E35 yrkande 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
101. att avsnitt 3.1.3 punkt 6 får följande lydelse: "Enskilda alternativ i välfärdssektorn spelar en viktig roll för att driva på kvalitetsarbetet och öka mångfalden och därmed den enskildes valfrihet. I alla kommuner, landsting och regioner ska det normalt finnas möjlighet att utmana offentligt driven verksamhet. Offentlig upphandling ska ske på sätt som ger skattebetalarna låga kostnader, hög kvalitet, säkrar likabehandling och stimulerar konkurrens."
102. att motion E34 yrkande 35 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
103. att motionerna E67–E69 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
104. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.3 punkt 7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
105. att motion E70 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
106. att motion E35 yrkande 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
107. att motion E71 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
108. att motion E72 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
109. att motion E73 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
110. att motion E74 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
111. att motion E75 skulle anses besvarad
112. att motionerna E76–E78 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
113. att motionerna E79 och E80 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
114. att motion E81 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
115. att motion E82 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
116. att motionerna E83 och E84 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
117. att motion E85 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
118. att motion E86 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
119. att motion E86 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
120. att motion E87 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
121. att motion E88 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
122. att motion E89 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
123. att motion G105 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
124. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
125. att motion E90 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
126. att motion E91 skulle anses bifallen med partistyrelsens yrkande med vad partistyrelsen anfört
127. att avsnitt 3.1.4 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Hög sysselsättning är avgörande för välfärden. Vi människor lever inte för att arbeta, men för att stärka den enskildes möjlighet till ett självständigt liv och för den gemensamma välfärdens skull är det viktigt att hävda arbetslinjen och sträva mot full sysselsättning. Individerna har ett ansvar att så långt som möjligt försörja sig själv. Det ska alltid löna sig att arbeta. Kompetensen hos dem som invandrat till vårt land måste tas tillvara på ett bättre sätt än i dag, och det gäller även den interkulturella kompetensen."
128. Utskottet beslutade att 3.1.4 punkt 3 ges följande lydelse:
129. "Sverige ska vara ett land där kunskap värderas högt. Därför är ökad lönespridning önskvärd, så att kompetens, ansvarstagande och erfarenhet premieras bättre. Det gäller särskilt för vissa yrkesgrupper, såsom lärare och vårdpersonal. Lägre ingångslöner gör det lättare för den som saknar erfarenhet att få sitt första jobb."

130. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
131. att motion E92 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
132. att motion E93 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
133. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
134. att motion E94 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
135. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
136. att motion E35 yrkande 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
137. att avsnitt 3.1.4 punkt 7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Framväxten av jobb som inte kräver formella kunskaper eller erfarenheter ska underlättas, till exempel genom utökad avdragsrätt och sänkt skatt för arbetsintensiva verksamheter eller genom utökad samverkan med civilsamhället. Den offentliga sektorn ska ta ökat ansvar för att människor som står långt från den ordinarie arbetsmarknaden ska kunna få jobb."
138. att motion E35 yrkande 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
139. att motion E95 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
140. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
141. att avsnitt 3.1.4 punkt 9 skulle ges lydelsen: "För att anpassa arbetslöshetsförsäkringen till dagens arbetsmarknad ska arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen ersättas med ett inkomstvillkor. Arbetslöshetsförsäkringen skyddar mot förlorad inkomst och det är därför rimligt att det är ett inkomstvillkor, snarare än ett tidsvillkor, som avgör tillgång till försäkringen. Kvalifikationsreglerna måste stödja arbetslinjen men utformas så att försäkringen breddas."
142. att en ny punkt läggs till efter punkt 9 i enlighet med partistyrelsens förslag med lydelsen: "För att inte fastna i utanförskap ska unga socialbidragstagare med arbetsförmåga mötas av höga förväntningar. Den enskilde ska erbjudas tidiga insatser eller vägledning. Kommunen ska ställa tydliga krav på den enskilde att genomgå praktik, utbildning eller att söka arbete, även utanför kommungränsen. Om en ung socialbidragstagare med arbetsförmåga inte lever upp till de krav som kommunen eller arbetsförmedlingen ställer bör ersättningen minska."
143. att motion E96 enlighet med partistyrelsens förslag skulle anses besvarad
144. att motionerna E97 och E98 enlighet med partistyrelsens förslag skulle anses besvarade
145. att motion E99 enlighet med partistyrelsens förslag skulle avslås
146. att avsnitt 3.1.4 punkt 10 (enligt programkommitténs numrering) enlighet med partistyrelsens förslag skulle ges lydelsen: "Arbetsförmedlingens myndighetsuppdrag ska tydligt skiljas från utförarrollen. Privata aktörer, även branschspecifika sådana, ska bidra till att utveckla matchningen på arbetsmarknaden. En fristående Arbetsmarknadsinspektion bör inrättas."
147. att motion E100 i enlighet med partistyrelsens förslag skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
148. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 11 enlighet med partistyrelsens förslag skulle bifallas
149. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 12 enlighet med partistyrelsens förslag skulle bifallas
150. att avsnitt 3.1.4 punkt 13 (enligt programkommitténs numrering) enlighet med partistyrelsens förslag skulle ges lydelsen: "En av samhällets största orättvisor är svårigheten för personer med funktionsnedsättning att hitta en egen försörjning. En huvuduppgift är därför att riva hindren på arbetsmarknaden. Jobbcheckar är ett sätt att ge arbetsgivare information om vilka stöd en arbetssökande är berättigad till. Lönebidraget bör reformeras och det danska systemet med flexjobb kan tjäna som en inspiration. Arbetsintegrerande sociala företag kan också bidra till att slussa in långtidsarbetslösa och funktionsnedsatta på arbetsmarknaden. Offentliga arbetsgivare har ett särskilt ansvar."
151. att motionerna E101, E102 och G74 yrkande 4 i enlighet med partistyrelsens förslag skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
152. att programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 14 enlighet med partistyrelsens förslag skulle bifallas
153. att motion E90 yrkande 1 enlighet med partistyrelsens förslag skulle anses besvarad
154. att motion E103 enlighet med partistyrelsens förslag skulle anses besvarad
155. att motion E104 i enlighet med partistyrelsens förslag skulle anses besvarad
156. att motion E105 i enlighet med partistyrelsens förslag skulle anses besvarad
157. att motion E34 yrkande 21–33 i enlighet med partistyrelsen skulle anses besvarade

Utskottsreservation 1

Erika Markusson reserverade sig i utskottet till förmån för att programkommitténs förslag till lydelse av avsnitt 3.1.1 punkt 2 skulle bifallas.

Utskottsreservation 2

Karin Pilsäter reserverade sig i utskottet till förmån för att lägga sist i avsnitt 3.1.2 punkt 2 lägga till meningen: "Det behövs en ny samlad skattereform."

Utskottsreservation 3

Helena Berggren, Mia Franzén, Björn Jansson och Karin Pilsäter reserverade sig i utskottet till förmån för att avsnitt 3.1.3 punkt 2 skulle få lydelsen: "Regelbördan för småföretag ska minska, genom ansträngningar på både kommunal, statlig och EU-nivå, och offentliga beslut analyseras ur småföretagarperspektiv. Företagare ska få bättre möjlighet att göra avsättningar till den egna pensionen."

Utskottsreservation 4

Helena Berggren, Mats Eriksson, Per-Åke Fredriksson, Magnus Grill och Olle Schmidt reserverade sig i utskottet till förmån för att avsnitt 3.1.3 punkt 5 skulle få lydelsen: "Företagens sjuklöneansvar bör slopas på sikt, samtidigt som arbetsgivarnas incitament att förebygga arbetsrelaterade skador och sjukdomar och bidra till rehabilitering av anställda ska bli tydligare. I första hand bör ett avskaffande av den andra sjuklöneveckan prioriteras."

Utskottsreservation 5

Annika Carp, Rebecka Gabrielsson och Rosie Rothstein reserverade sig i utskottet till förmån för att motion E68 skulle bifallas.

Utskottsreservation 6

Annika Carp reserverade sig i utskottet till förmån för att motion E74 yrkande 1 skulle bifallas.

Utskottsreservation 7

Helena Berggren, Annika Carp, Rebecka Gabrielsson och Rosie Rothstein reserverade sig i utskottet till förmån för att motion E75 skulle bifallas.

Utskottsreservation 8

Annika Carp, Per-Åke Fredriksson, Rebecka Gabrielsson, Mathias Karlsson och Magnus Olofsgård reserverade sig i utskottet till förmån för att motion E77 skulle bifallas.

Utskottsreservation 9

Helena Berggren, Per-Åke Fredriksson, Matthias Karlsson och Lars Tunberg reserverade sig i utskottet till förmån för att motion E86 yrkande 1 skulle bifallas.

Utskottsreservation 10

Helena Berggren, Per-Åke Fredriksson, Lars Hultkrantz, Björn Jansson, Matthias Karlsson, Erika Markusson och Lars Tunberg reserverade sig i utskottet till förmån för att motion E86 yrkande 2 skulle bifallas.

Utskottsreservation 11

Helena Berggren, Mia Franzén och Karin Pilsäter reserverade sig i utskottet till förmån för att avsnitt 3.1.4 punkt 3 skulle få lydelsen: "Sverige ska vara ett land där kunskap värderas högt. Därför är ökad lönespridning önskvärd, så att kompetens, ansvarstagande och erfarenhet premieras bättre. Det gäller särskilt för vissa yrkesgrupper, såsom lärare och vårdpersonal."

Utskottsreservation 12

Helena Berggren, Annika Carp, Michael Helmersson, Björn Jansson, Mathias Karlsson, Rosie Rothstein reserverade sig i utskottet till förmån för att avsnitt 3.1.4 punkt 4 skulle få lydelsen: "Den fackliga friheten och möjligheten till kollektivavtal är en viktig del av förenings- och avtalsfriheten. Den svenska arbetsmarknadsmodellen, där villkoren i huvudsak bestäms genom avtal och inte i lag, bidrar till ansvarstagande på arbetsmarknaden. Staten bör dock utforma sin politik, till exempel när det gäller offentliga upphandlingar och yrkesutbildningssatsningar, så att företag utan kollektivavtal inte missgynnas."

Utskottsreservation 13

Helena Berggren och Per-Åke Fredriksson reserverade sig i utskottet till förmån för att motion E92 skulle bifallas.

Utskottsreservation 14

Helena Berggren, Mia Franzen, Björn Jansson, Erika Markusson, Karin Pilsäter och Svante Parsjö Tegner reserverade sig i utskottet till förmån för att avsnitt 3.1.4 punkt 5 skulle få lydelsen: "För att sänka trösklarna till arbetsmarknaden och göra den mer dynamisk måste arbetsrätten anpassas till nya förhållanden. Skillnaden mellan osäkra tillfälliga jobb och hårt reglerade tillsvidareanställningar behöver minskas. En förändring av arbetsrätten ska kombineras med ett bättre omställningsstöd för den enskilde i form av generell och förstärkt statlig arbetslöshetsförsäkring och ökade möjligheter till kompetensutveckling."

Utskottsreservation 15

Rebecka Gabrielsson reserverade sig i utskottet till förmån för att motion E94 skulle bifallas.

I debatten yttrade sig:

Christer Nylander för utskottet, Karin Pilsäter, Erika Markusson och Per-Åke Fredriksson som utskottsreservanter, Carl B. Hamilton för partistyrelsen, Karin Pilsäter, Carl B. Hamilton, Mia Franzén, Annika Carp, Olle Schmidt, Erik Scheller, Carl B. Hamilton, Erik Scheller, Linda Nordlund, Anne-Marie Ekström, Per-Åke Fredriksson, Rosie Rothstein, Mats Persson, Erik Scheller, Mats Persson, Magnus Grill, Jens Sundström, Carl B. Hamilton, Jens Sundström, Helena Berggren, Mats Persson, Erik Ullenhag, Benny Lindholm, Carl B. Hamilton, Benny Lindholm, Helena Holmberg, Michael Helmersson, Andreas Westerberg, Svante Parsjö Tegnér, Ulla-Britt Hagström, Charlotta Schenholm, Gösta Frödin, Elsy Lundberg Östrand, Christer Nylander, Eva Flyborg, Karin Pilsäter, Anna Steele, Johan Pehrson, Erik Scheller, Anita Jernberger, Ann Molander, Christer Nylander, Magnus Olofsgård, Mathias Karlsson, Rebecka Gabrielsson, Staffan Werme, Axel Darvik, Carl B. Hamilton, Maria Lundqvist-Brömster, Peter Nordebo, Björn Jansson, Lina Nordqvist, Rose-Marie Fihn, Gulan Avci, Cecilia Wikström, Lennart Rydberg, Fredrik Malm, Thomas af Bjur, Malin Sjöberg Högrell och Jasenko Selimovic.

Anna Steele yrkade:

1. att motion E2 skulle bifallas

Björn Jansson yrkade:

1. att motion E7 skulle bifallas

Erika Markusson yrkade:

1. att det i avsnitt 3.1.1 punkt 2 skulle göras följande tillägg: "Svenskt näringsliv ska ges förutsättningar att agera på en global marknad."

Fredrik Malm yrkade:

1. att avsnitt 3.1.1 punkt 4 skulle ges lydelsen: "Sverige ska införa euron som valuta. Den europeiska valutatan, euron, är både ett politiskt och ett ekonomiskt projekt. Genom en gemensam valuta fördjupas den integration som ytterst syftar till att omöjliggöra konflikter mellan Europas länder. Den skapar också förutsättningar för ökad rörlighet och fördjupning av den inre marknaden. Det ligger i Sveriges intresse att den monetära unionen stabiliseras genom gemensamma regelverk som efterlevs och fördjupat ekonomiskt samarbete. När detta är uppfyllt ska Sverige införa euron som valuta."

Helena Holmberg yrkade:

1. att det sist i avsnitt 3.1.1 punkt 5 skulle läggas till följande mening: "Sänkningar av skatter och öknningar av offentliga utgifter ska endast ske på ett sätt som inte hotar stabiliteten i statens finanser."

Andreas Westerberg och Marianne Åhman yrkade:

1. att sista meningen i avsnitt 3.1.1 punkt 7 skulle ersättas med: "Utjämningsystemet ska innehålla drivkrafter för att långsiktigt främja tillväxt i hela landet."

Mathias Karlsson yrkade:

1. att motion E25 skulle bifallas

Magnus Grill yrkade:

1. att motion E30 skulle bifallas

Jens Sundström yrkade:

1. att motion E32 skulle bifallas

Malin Sjöberg Högrell, Karin Pilsäter och Charlotta Schenholm yrkade:

1. att det sist i partiprogrammets avsnitt 3.1.2 punkt 2 skulle läggas till meningen: "Det behövs en ny samlad skattereform."

Rose-Marie Fihn och Anita Jernberger yrkade:

1. att motion E49 skulle bifallas

Helena Berggren yrkade:

1. att avsnitt 3.1.3 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Regelbördan för småföretag ska minska, genom ansträngningar på både kommunal, statlig och EU-nivå, och offentliga beslut analyseras ur småföretagarperspektiv. Företagare ska få bättre möjlighet att göra avsättningar till den egna pensionen."

Helena Berggren, Anne-Marie Ekström, Per-Åke Fredriksson och Magnus Olofsgård yrkade:

1. att avsnitt 3.1.3 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Företagens sjuklöneansvar bör slopas på sikt, samtidigt som arbetsgivarnas incitament att förebygga arbetsrelaterade skador och sjukdomar och bidra till rehabilitering av anställda ska bli tydligare. I första hand bör ett avskaffande av den andra sjuklöneveckan prioriteras."

Karin Pilsäter och Stefan Saläng yrkade:

1. att avsnitt 3.1.3 punkt 6 skulle ges lydelsen: "Enskilda alternativ i välfärdssektorn spelar en viktig roll för att driva på kvalitetsarbetet och öka mångfalden och därmed den enskildes valfrihet. Offentlig upphandling ska ske på sätt som ger skattebetalarna låga kostnader, hög kvalitet, säkrar likabehandling och stimulerar konkurrens."

Anne-Marie Ekström yrkade:

1. att avsnitt 3.1.3 punkt 6 skulle ges lydelsen: "Enskilda alternativ i välfärdssektorn spelar en viktig roll för att driva på kvalitetsarbetet och öka mångfalden och därmed den enskildes valfrihet. I alla kommuner, landsting och regioner ska det finnas möjlighet att utmana offentligt driven verksamhet. Offentlig upphandling ska ske på sätt som ger skattebetalarna låga kostnader, hög kvalitet, säkrar likabehandling och stimulerar konkurrens. Offentlig upphandling ska ske på sätt att även mindre företag kan delta liksom att hänsyn kan tas till sociala etiska och miljökriterier."

Annika Carp och Rebecka Gabrielsson yrkade:

1. att motion E68 skulle bifallas

Annika Carp, Anne-Marie Ekström, Rebecka Gabrielsson, Rosie Rothstein och Anna Steele yrkade:

1. att motion E75 skulle bifallas

Annika Carp, Ulla-Britt Hagström och Magnus Olofsgård yrkade:

1. att motion E77 skulle bifallas

Finn Svensson och Andreas Westerberg yrkade:

1. att motion E83 skulle bifallas

Per-Åke Fredriksson yrkade:

1. att motion E86 punkt 1 skulle bifallas

Helena Berggren och Per-Åke Fredriksson yrkade:

1. att motion E86 yrkande 2 skulle bifallas

Mia Franzén och Lina Nordquist yrkade:

1. att avsnitt 3.1.4 punkt 3 skulle ges lydelsen: "Sverige ska vara ett land där kunskap värderas högt. Därför är ökad lönespridning önskvärd, så att kompetens, ansvarstagande och erfarenhet premieras bättre. Det gäller särskilt för vissa yrkesgrupper, såsom lärare och vårdpersonal."

Björn Brändewall yrkade:

1. att avsnitt 3.1.4 punkt 3 skulle ges lydelsen: "Sverige ska vara ett land där kunskap värderas högt. Därför är ökad lönespridning önskvärd, så att kompetens, ansvarstagande och erfarenhet premieras bättre. Det gäller särskilt för vissa yrkesgrupper, såsom lärare och vårdpersonal. Lägre ingångslöner gör det också lättare för dem som saknar erfarenhet att få sitt första jobb."

Michael Helmersson och Rosie Rothstein yrkade:

1. att avsnitt 3.1.4 punkt 4 skulle ges lydelsen: "Den fackliga friheten och möjligheten till kollektivavtal är en viktig del av förenings- och avtalsfriheten. Den svenska arbetsmarknadsmodellen, där villkoren i huvudsak bestäms genom avtal och inte i lag, bidrar till ansvarstagande på arbetsmarknaden. Staten bör dock utforma sin politik, till exempel när det gäller offentliga upphandlingar och yrkesutbildningssatsningar, så att företag utan kollektivavtal inte missgynnas."

Karin Pilsäter yrkade:

1. att avsnitt 3.1.4 punkt 5 skulle ges lydelsen: "För att sänka trösklarna till arbetsmarknaden och göra den mer dynamisk måste arbetsrätten anpassas till nya förhållanden. Skillnaden mellan osäkra tillfälliga jobb och hårt reglerade tillsvidareanställningar behöver minskas. En förändring av arbetsrätten ska kombineras med ett bättre omställningsstöd för den enskilde i form av generell och förstärkt statlig arbetslöshetsförsäkring och ökade möjligheter till kompetensutveckling."

Hanna Håkanson, Benny Lindholm och Cecilia Wikström yrkade:

1. att motion E98 skulle bifallas

Beredningsutskottet yrkade i beredningsutskottets förslag nr 1:

1. att det sist i avsnitt 3.3.1 punkt 5 skulle läggas till en ny mening med lydelsen: "Kvalifikationsreglerna måste stödja arbetslinjen men utformas så att försäkringen breddas."
2. att punkt 3.1.4 punkt 9 därmed skulle strykas

Landsmötet beslutade:

210. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3 punkt 1 lydelsen: "Globaliseringen innebär framsteg och förändringar i en allt snabbare takt. Samtidigt innebär detta att konkurrensen hårdnar och att kraven på omvandling höjs. Den ökade handeln mellan länder har skapat välstånd som inneburit stora välfärdslyft för många, men har också lett till nya utmaningar."
211. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 3 punkt 2 lydelsen: "Sverige ska vara ett land som präglas av mångfald och en dynamisk ekonomi. Ett öppet, fritt land som erbjuder kreativa miljöer och som lockar till sig människor, idéer och kapital. Ett land där man kan förverkliga sina drömmar och samtidigt veta att den som har det svårt får nya chanser att komma igen. Sverige ska vara ett öppet land som välkomnar nya invånare och som tar ansvar för en human flyktingpolitik. Sverige ska vara en jämställd ekonomi där män och kvinnor har lika makt och inflytande."
212. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E1
213. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E2 besvarad
214. att därmed avslå Anna Steeles yrkande
215. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E33 besvarad
216. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3 punkt 3
217. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3 punkt 4
218. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.1 punkt 1 lydelsen: "Marknadsekonomin är det ekonomiska system som går att förena med demokrati, personlig frihet och ett hållbart samhälle. En marknadsekonomi grundad på starkt skydd för äganderätt och goda samhällsinstitutioner ger förutsättningar för ett samhälle med välstånd och ett såväl effektivt som hållbart resursutnyttjande."

219. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E3 bifallen med vad partistyrelsen anfört
220. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E4
221. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion A1 yrkande 5
222. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande motion A1 yrkande 6 bifalls
223. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E5 besvarad
224. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1 punkt 2
225. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.1 punkt 3 lydelsen: ”Den enskilda människans skapande och arbete utgör grunden för vårt gemensamma välbefinnande och samhällets utveckling. Fri företagsamhet och fler kvinnor och män som tar steget att bli företagare är avgörande för hög sysselsättning och långsiktig konkurrenskraft i den svenska ekonomin.”
226. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1 punkt 4
227. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1 punkt 5
228. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.1 punkt 6 lydelsen: ”Den socialliberala ekonomiska politiken syftar till att bekämpa fattigdom, inte rikedom. Målet är bättre möjligheter för den som har ett sämre utgångsläge. De viktigaste fördelningspolitiska verktygen är skola, sjukvård, socialförsäkringar och tjänster som utjämnar livschanser och som vi bekostar gemensamt. Därutöver kan skatter spela en viss – men begränsad – omfördelande roll.”
229. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 3.1 punkt 7 lydelsen: ”I en fungerande marknadsekonomi har konsumenten kunskap och makt att fatta välinformerade beslut. Därför behövs en stark konkurrenslagstiftning och konsumentlagar som ger rätt till korrekt produktinformation. Konsumenterna ska ha tillgång till budget- och skuldrådgivning och opartisk konsumentvägledning i hela landet. Målet ska vara att konsumentlagstiftningen i EU-länderna ligger på en hög ambitionsnivå, men med respekt för den inre marknadens grundläggande princip om ömsesidigt erkännande av varandras regler. Den enskildes inflytande över de avtal som ingås i vardagen behöver stärkas genom förbättrad konsument- och avtalslagstiftning.”
230. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E6 besvarad
231. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E34 yrkande 10 besvarat
232. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E7 besvarad
233. att därmed avslå Björn Janssons yrkande
234. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E8 besvarad
235. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E34 yrkande 1–9 och 11–16 besvarade
236. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.1 punkt 1
237. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.1.1 punkt 2 lydelsen: ”Sverige ska vara en stark röst för frihandel, i första hand genom globala avtal men annars genom regionala överenskommelser. EU ska helt avskaffa tullar och andra handelshinder mot omvärlden.”
238. att därmed avslå Erika Markussons yrkande
239. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E9 besvarad
240. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E10 bifallen med vad partistyrelsen anfört
241. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E35 yrkande 1
242. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E11 bifallen med vad partistyrelsen anfört
243. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E12
244. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion E13
245. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E14
246. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E15
247. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E16 besvarad
248. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse E17 anses besvarad
249. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.1.1 punkt 3 lydelsen: ”Sverige är särskilt beroende av den europeiska marknaden. Det är avgörande för vårt välbefinnande att EU-samarbetet och euron fungerar väl. Den inre marknaden ska utvecklas och reformtaket för konkurrenskraft och

- produktivitet vara hög. Sverige ska vara pådrivande för att skapa en gemensam digital inre marknad där digitala tjänster och e-handel lättare kan tillhandahållas över nationsgränserna.”
250. att ge avsnitt 3.1.1 punkt 4 lydelsen: ”Sverige ska införa euron som valuta. Den europeiska valutan, euron, är både ett politiskt och ett ekonomiskt projekt. Genom en gemensam valuta fördjupas den integration som ytterst syftar till att omöjliggöra konflikter mellan Europas länder. Den skapar också förutsättningar för ökad rörlighet och fördjupning av den inre marknaden. Det ligger i Sveriges intresse att den monetära unionen stabiliseras genom gemensamma regelverk som efterlevs och fördjupat ekonomiskt samarbete. När detta är uppfyllt ska Sverige införa euron som valutan.”
251. att därmed bifalla Fredrik Malms yrkande
252. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.1 punkt 5
253. att därmed avslå Helena Holmbergs yrkande
254. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E18
255. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E19 besvarad
256. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.1 punkt 6
257. att efter votering med röstsiffrorna 87–82 i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande införa en ny punkt efter avsnitt 3.1.1 punkt 6 med lydelsen: ”Oavsett bostadsort har individer rätt att få likvärdig kvalitet på vården, omsorgen, socialtjänsten och andra välfärdstjänster. De ekonomiska villkoren för kommuner och regioner behöver därför utjämnas med avseende på faktorer som inte går att påverka. Utjämnningssystemet ska innehålla drivkrafter för tillväxt.”
258. att därmed avslå Andreas Westerbergs och Marianne Åhmans yrkande
259. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E20
260. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna E21 och E22
261. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E23 yrkande 1 besvarat
262. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E23 yrkande 4 samt E24 yrkande 1 och 3 bifallna med vad partistyrelsen anför
263. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E23 yrkande 2 och 3 besvarade
264. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E23 yrkande 5
265. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E24 yrkande 2 besvarat
266. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E25
267. att därmed avslå Mathias Karlssons yrkande
268. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E26 och E27 besvarade
269. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E28 besvarad
270. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E29
271. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E30 besvarad
272. att därmed avslå Magnus Grills yrkande
273. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E31 besvarad
274. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E32 besvarad
275. att därmed avslå Jens Sundströms yrkande
276. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J27 yrkande 12 och 14
277. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J27 yrkande 13 besvarat
278. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.2 punkt 1
279. att efter omröstning med röstsiffrorna 98–74 i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.1.2 punkt 2 lydelsen: ”Sverige ska fortsatt vara en välfärdsnation i världsklass. Viktigast för att klara välfärdens finansiering på lång sikt är en god ekonomisk tillväxt. Skattepolitiken behöver förändras i takt med ekonomins tilltagande internationalisering. Skattepolitiken ska i denna föränderliga värld gynna de välfärdsbildande krafterna, vara så enkel och transparent som möjligt och främja ett hållbart klimat och en god miljö.”
280. att därmed avslå Malin Sjöberg Högrells, Karin Pilsäters och Charlotta Schenholms yrkande
281. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E36 och E38 bifallna med vad partistyrelsen anför
282. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E37 besvarad
283. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.1.2 punkt 3 lydelsen: ”Det ska löna sig bättre att arbeta, utbilda sig och ta ansvar. I ett första steg ska värnskatten avskaffas så att principen ’hälften kvar’ uppnås, och färre ska betala statlig inkomstskatt. Marginalskatterna ska på sikt inte skilja sig väsentligt från läget i jämförbara konkurrentländer. Skatten på arbete ska sänkas.”

284. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion E39 yrkande 1
285. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E40
286. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E41
287. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E42
288. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E43 och F54 yrkande 12 besvarade
289. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.1.2 punkt 4 lydelsen: ”Det ska löna sig bättre för den enskilde att spara. Ett eget sparande ökar individens trygghet och oberoende. Därför ska skatteförändringar som stimulerar ökat sparande införas. Det kan till exempel handla om att införa ett grundavdrag på kapitalinkomster.”
290. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E44–E47 besvarade
291. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.1.2 punkt 5 lydelsen: ”Utrymmet för skattesänkningar skapas av en växande ekonomi och ett mer effektivt utnyttjande av resurser. Samtidigt höjs ständigt människors förväntningar på välfärdsutbudets kvalitet. Skattesänkningar ska därför inte finansieras genom sänkta ambitioner för välfärdspolitiken.”
292. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion E39 yrkande 2
293. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E48 bifallen med vad partistyrelsen anfört
294. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E49 besvarad
295. att därmed avslå Rose-Marie Fihns och Anita Jernbergers yrkande
296. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E50 besvarad
297. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E51
298. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E52
299. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E53
300. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E54 besvarad
301. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E55 besvarad
302. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E56
303. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E57
304. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E58 besvarad
305. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E59 besvarad
306. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E60 besvarad
307. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E61
308. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E34 yrkande 17, 34, 36 och 37 besvarade
309. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.3 punkt 1
310. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.1.3 punkt 2 lydelsen: ”Regelbördan för småföretag ska minska, genom ansträngningar på både kommunal, statlig och EU-nivå, och offentliga beslut analyseras ur småföretagarperspektiv. Företagare ska få bättre möjlighet att göra avsättningar till den egna pensionen. Den som vill starta företag ska ha större rätt till tjänstledighet än i dag.”
311. att därmed avslå Helena Berggrens yrkande
312. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E62
313. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E34 yrkande 18 och E35 yrkande 2 besvarade
314. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E63 bifallen med vad partistyrelsen anfört
315. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E64 bifallen med vad partistyrelsen anfört
316. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.3 punkt 3
317. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.3 punkt 4
318. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E65 och E66 besvarade
319. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E34 yrkande 19
320. att ge avsnitt 3.1.3 punkt 5 lydelsen: ”Företagens sjuklöneansvar bör slopas på sikt, samtidigt som arbetsgivarnas incitament att förebygga arbetsrelaterade skador och sjukdomar och bidra till

- rehabilitering av anställda ska bli tydligare. I första hand bör ett avskaffande av den andra sjuklöneveckan prioriteras.”
321. att därmed bifalla Helena Berggrens, Anne-Marie Ekströms, Per-Åke Fredrikssons och Magnus Olofsgårds yrkande
322. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E34 yrkande 20 och E35 yrkande 3 besvarade
323. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 3.1.3 punkt 6 lydelsen: ”Enskilda alternativ i välfärdssektorn spelar en viktig roll för att driva på kvalitetsarbetet och öka mångfalden och därmed den enskildes valfrihet. I alla kommuner, landsting och regioner ska det normalt finnas möjlighet att utmana offentligt driven verksamhet. Offentlig upphandling ska ske på sätt som ger skattebetalarna låga kostnader, hög kvalitet, säkrar likabehandling och stimulerar konkurrens.”
324. att därmed avslå Karin Pilsäters och Stefan Salängs yrkande samt Anne-Marie Ekströms yrkande
325. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E34 yrkande 35 besvarad
326. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E67 besvarad
327. att bifalla motion E68
328. att därmed bifalla Annika Carps och Rebecka Gabrielssons yrkande
329. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E69 besvarad
330. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.3 punkt 7
331. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E70 besvarad
332. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E35 yrkande 4 besvarad
333. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E71 besvarad
334. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E72
335. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E73 besvarad
336. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E74 besvarad
337. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E75 besvarad
338. att därmed avslå Annika Carps, Rebecka Gabrielssons, Anne-Marie Ekströms, Rosie Rothsteins och Anna Steeles yrkande
339. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E76–E78 besvarade
340. att därmed avslå Annika Carps, Ulla-Britt Hagströms och Magnus Olofsgårds yrkande
341. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E79 och E80 besvarade
342. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E81 besvarad
343. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E82 besvarad
344. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E83 och E84 besvarade
345. att därmed avslå Finn Svenssons och Andreas Westerbergs yrkande
346. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E85
347. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E86 yrkande 1 besvarat
348. att därmed avslå Per-Åke Fredrikssons yrkande
349. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E86 yrkande 2 besvarat
350. att därmed avslå Helena Berggrens och Per-Åke Fredrikssons yrkande
351. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E87
352. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E88
353. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E89 besvarad
354. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G105 yrkande 2 bifallen med vad partistyrelsen anfört
355. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 1
356. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E90 yrkande 2 besvarat
357. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E91 bifallen med vad partistyrelsen anfört
358. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.1.4 punkt 2 lydelsen: ”Hög sysselsättning är avgörande för välfärden. Vi människor lever inte för att arbeta, men för att stärka den enskildes möjlighet till ett självständigt liv och för den gemensamma välfärdens skull är det viktigt att hävda arbetslinjen och sträva mot full sysselsättning. Individerna har ett ansvar att så långt som möjligt försörja sig själv. Det ska alltid löna sig att arbeta. Kompetensen hos dem som invandrat till vårt land måste tas tillvara på ett bättre sätt än i dag, och det gäller även den interkulturella kompetensen.”
359. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 3.1.4 punkt 3 lydelsen: ”Sverige ska vara ett land där kunskap värderas högt. Därför är ökad lönespridning önskvärd, så att kompetens, ansvarstagande och

- erfarenhet premieras bättre. Det gäller särskilt för vissa yrkesgrupper, såsom lärare och vårdpersonal. Lägre ingångslöner gör det lättare för den som saknar erfarenhet att få sitt första jobb.”
360. att därmed avslå Mia Franzéns och Lina Nordquists yrkande samt Björn Brändewalls yrkande
361. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 4
362. att därmed avslå Michael Helmerssons och Rosie Rothsteins yrkande
363. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E92 yrkande 1
364. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E93 besvarad
365. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 5
366. att därmed avslå Karin Pilsäters yrkande
367. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E94
368. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 6
369. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E35 yrkande 5 besvarat
370. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.1.4 punkt 7 lydelsen: ”Framväxten av jobb som inte kräver formella kunskaper eller erfarenheter ska underlättas, till exempel genom utökad avdragsrätt och sänkt skatt för arbetsintensiva verksamheter eller genom utökad samverkan med civilsamhället. Den offentliga sektorn ska ta ökat ansvar för att människor som står långt från den ordinarie arbetsmarknaden ska kunna få jobb.”
371. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E35 yrkande 6
372. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E95
373. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 8
374. att i enlighet med beredningsutskottets yrkande 1 sist i avsnitt 3.3.1 punkt 5 lägga till en ny mening med lydelsen: ”Kvalifikationsreglerna måste stödja arbetslinjen men utformas så att försäkringen breddas.”
375. att i enlighet med beredningsutskottets yrkande 2 stryka avsnitt 3.1.4 punkt 9
376. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande införa en ny punkt efter avsnitt 3.1.4 punkt 9 med lydelsen: ”För att inte fastna i utanförskap ska unga socialbidragstagare med arbetsförmåga mötas av höga förväntningar. Den enskilde ska erbjudas tidiga insatser eller vägledning. Kommunen ska ställa tydliga krav på den enskilde att genomgå praktik, utbildning eller att söka arbete, även utanför kommungränsen. Om en ung socialbidragstagare med arbetsförmåga inte lever upp till de krav som kommunen eller arbetsförmedlingen ställer bör ersättningen minskas.”
377. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E96 besvarad
378. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E97 och E98 besvarade
379. att därmed avslå Hanna Håkansons, Benny Lindholms och Cecilia Wikströms yrkande
380. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E99
381. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.1.4 punkt 10 lydelsen: ”Arbetsförmedlingens myndighetsuppdrag ska tydligt skiljas från utförarrollen. Privata aktörer, även branschspecifika sådana, ska bidra till att utveckla matchningen på arbetsmarknaden. En fristående Arbetsmarknadsinspektion bör inrättas.”
382. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E100 bifallen med vad partistyrelsen anfört
383. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 11
384. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 12
385. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.1.4 punkt 13 lydelsen: ”En av samhällets största orättvisor är svårigheten för personer med funktionsnedsättning att hitta en egen försörjning. En huvuduppgift är därför att riva hindren på arbetsmarknaden. Jobbcheckar är ett sätt att ge arbetsgivare information om vilka stöd en arbetssökande är berättigad till. Lönebidraget bör reformeras och det danska systemet med flexjobb kan tjäna som en inspiration. Arbetsintegrerande sociala företag kan också bidra till att slussa in långtidsarbetslösa och funktionsnedsatta på arbetsmarknaden. Offentliga arbetsgivare har ett särskilt ansvar.”
386. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E101, E102 och G74 yrkande 4 bifallna med vad partistyrelsen anfört
387. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.1.4 punkt 14

- 388. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E90 yrkande 1 besvarat
- 389. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E103 besvarad
- 390. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E104 besvarad
- 391. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E105 besvarad
- 392. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E34 yrkande 21–33 besvarade

Reservation 1

Ulla-Britt Hagström reserverade sig till förmån för att motion E77 skulle bifallas.

§ 48. Förhandlingspassets avslutande

Jonas Andersson förklarade förhandlingarna ajournerade till klockan 12.30. Förhandlingspasset avslutades klockan 12.25.

Förhandlingspass 6, 15/11 kl. 12.30–15.14

§ 49. Förhandlingspassets öppnande

Förhandlingarna återupptogs av Lars Persson kl. 12.30.

§ 50. Dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

393. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 51. Justering av röstlängd

Lars Persson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Abit Dundar, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Thomas af Bjur, Södermanland, ersattes av Jan Andersson
Solweig Ericsson-Kurg, Södermanland, ersattes av Bengt-Erik Sandström
Niklas Frykman, Södermanland, ersattes av Fredrik Lundgren
Thomas Stääv, Södermanland, ersattes av Sarah Kinberg
Eva Bremer, Östergötland, ersattes av Helena von Schantz
Gunnar Nordmark, Kronoberg, ersattes av Kristian Persson
Christoffer Karlsson, Blekinge, ersattes av Mikael Andersson
Allan Widman, Skåne, ersattes av Carolina Nordbeck
Jan Ertsborn, Halland, ersattes av Emma Gröndahl
Tommy Rydfeldt, Halland, ersattes av Ann Molander
Anna Ågerfalk, Örebro län, ersattes av Azita Iranipour
Henrik Edlund, Västernorrland, ersattes av Eva Halling
Thomas Olofsson, Norrbotten, ersattes av Johan Althén

§ 52. Justerare och rösträknare för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

394. att utse Lina Nordquist, Ewa Bertz, Piotr Kiszkiel och Peder Westerberg till justerare för innevarande förhandlingspass
395. att utse Niclas Erlandsson, Johan Lepp, Karolina Wallström och Marianne Åhman till rösträkningsdelegation för innevarande förhandlingspass

§ 53. Utbildning och forskning (programförslaget avsnitt 2–2.2.5)

Programkommittén hade yrkat att inledningen till avsnitt 2 Människor i utveckling skulle ges lydelsen:

1. Vi lever i en värld där människans möjligheter aldrig varit större. En värld som förändras snabbt och där förändringar ställer nya krav.
2. Sverige ska vara ett jämställt land där varje människa har chans att förbättra sin situation och den sociala rörligheten är hög. En människas bakgrund ska betyda mindre, och hennes förmåga, ambition och livsdrömmar ska betyda mer.
3. Kunskap är den viktigaste faktorn för att stärka varje människas livschanser. Utbildningssystemet ska ha höga förväntningar och prioritera kunskap, kreativitet och kritiskt tänkande. Bildningstraditionen ska hållas levande och kulturens frihet värnas.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 2.1 Social rörlighet skulle ges lydelsen:

1. Ingen människa ska vara fången i de villkor han eller hon föddes in i. En socialliberal huvuduppgift är att sträva efter jämlikhet i livschanser. Den sociala rörligheten ska underlättas.
2. Även i dagens Sverige lever människor i maktlöshet, men orsakerna varierar. Otillräcklig skolgång eller bristande integration är förklaringen för en del. För andra växer maktlösheten när det egna jobbet försvinner. Bristande tillgänglighet skapar ofrihet för den som lever med en funktionsnedsättning.

- Fördomar och könsrelaterat förtryck håller människor kvar i maktlöshet. Med uttrycket ”det glömda Sverige” vill socialliberaler rikta ljuset på de människor som själva har svårt att göra sina röster hörda.
3. En dynamisk ekonomi, trygga uppväxtvillkor, en skola med höga kunskapsmål, en välfungerande arbetsmarknad och starka sociala trygghetsystem är några områden som är avgörande för att varje människa ska kunna utveckla sin potential. Att motverka fördomar, gruppträck och intolerans är centralt för att öka jämlikheten. Att öka friheten för de människor som just nu lever i ”det glömda Sverige” är en oskiljaktig del av det socialliberala uppdraget.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 2.2 Kunskap är makt skulle ges lydelsen:

1. Kunskap är en enskild människas viktigaste redskap för att växa. Utbildning bryter barriärer och öppnar nya vägar.
2. Sverige ska vara en ledande kunskapsnation. En kunskapsnation byggs från grunden av många kunniga individer med höga ambitioner. Efter att kunskap under lång tid nedvärderats i svensk skola behövs stora och långsiktiga förändringar. Sverige ska ha ett utbildningsväsende i världsklass.
3. Sverige har en stark bildningstradition som måste hållas levande. Bildning och kunskap stärker den enskildes egenmakt och förmåga att orientera sig och fatta egna självständiga beslut. Därför värnar liberaler bildningstanken, främjar bildningsresor och stödjer den fria folkbildningen.
4. En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska få samma möjligheter. Det svenska skolsystemet ska bidra till att utjämna skillnader mellan elever genom att de som har störst behov ska få mest stöd.
5. Varje elev ska varje dag mötas av höga ambitioner och ges hjälp att nå högt uppsatta mål utifrån sina egna förutsättningar. Lusten att lära ska uppmuntras. Kunskap, kreativitet och kritiskt tänkande ska genomsyra skolan.
6. En framgångsrik skola förutsätter att läraryrket har hög status och ett tydligt pedagogiskt ledarskap. De mest lämpade ska attraheras av läraryrket och få goda förutsättningar för sitt arbete.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 2.2.1 Lärande lek i förskolan skulle ges lydelsen:

1. Förskolan ska ta tillvara barns naturliga lust att lära. Genom en blandning av lek och pedagogik utvecklas barn och lär sig om världen. En ambition ska vara att de flesta barnen kan läsandets grunder när de lämnar förskolan.
2. Förskolan har en avgörande roll för att lägga grunden för ett barns utveckling. Därför ska alla barn erbjudas plats i förskolan från ett års ålder. Om kommunen inte klarar detta åtagande ska familjen få ersättning för att kunna ordna barnomsorgen på egen hand. Den allmänna förskolan ska successivt byggas ut.
3. Förskolan är till för barnen. Alla barn, även barn till arbetslösa och föräldralediga, ska därför ha möjlighet att delta i förskolans heldagsverksamhet. Barn till utrikesfödda stimuleras i sin språkutveckling och klarar i större utsträckning grundskolan genom att delta i förskolan.
4. Förskolan ska ge en trygg och säker omsorg. Verksamheten ska ledas av legitimerade förskollärare. För att ge alla barn lika förutsättningar ska förskolan arbeta aktivt med genusfrågor.
5. Den öppna förskolan har en viktig roll för de barn som inte går i förskola. De barn som deltar i öppen förskola ska mötas av pedagogiskt utbildad personal.
6. Barnomsorg ska erbjudas på obekvämt arbetstid till de familjer som behöver det på grund av sitt arbete och sin familjesituation.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 2.2.2 En skola för kunskap skulle ges lydelsen:

1. Kunskap är skolans huvuduppdrag. Varje människa har en naturlig lust att lära sig. Skolans uppgift är att stimulera och utveckla denna egenskap. Tydliga kunskapskrav, tidiga insatser så att ingen kommer efter, trygga klassrum och studier är en förutsättning för lärande.
2. Skolans likvärdighet behöver förbättras. En skola med jämn och hög kvalitet är den absolut viktigaste faktorn för att skapa jämlika livschanser och öka den sociala rörligheten. Detta är särskilt betydelsefullt för elever som fått en svår start i livet eller kommer från hem utan studietradition.
3. Varje förälder har ett ansvar att utifrån sina förutsättningar stödja sitt barn. Varje elev har också ett eget ansvar för sina studier.
4. Utbildningssystemet ska inte vara värderingsfritt. Skolan ska aktivt verka för demokrati och mänskliga rättigheter. Genom hela utbildningssystemet behövs aktivt genusarbete för att flickor och pojkar ska möta likvärdiga förväntningar och få likvärdiga chanser.

5. Utvärdering behövs för att mäta kunskap och garantera stöd och hjälp i tid. Tidiga betyg och kontinuerliga kunskapsmätningar hjälper eleven själv, läraren och föräldrarna att få överblick över hur eleven utvecklas i sina studier.
6. Varje elev har rätt till likvärdiga förutsättningar, oavsett var eleven bor. Huvudmannaskapet för den offentliga grund- och gymnasieskolan ska därför vara statligt.
7. Kvaliteten och valfriheten ska värnas. Full etableringsfrihet ska råda för fristående skolor och förskolor som drivs av seriösa och långsiktiga ägare som uppfyller kvalitetskraven. Villkoren mellan offentliga och fristående skolor ska vara lika. Skolor som inte klarar kvalitetskraven ska stängas.
8. Skolan ska vara icke-konfessionell. Undervisningen och andra för eleverna gemensamma aktiviteter ska vara öppna för alla och fria från förkunnande, också i friskolor som drivs av huvudmän med religiös inriktning.
9. För att tillvarata barns lust att lära ska skolstarten ske vid sex års ålder. Den obligatoriska grundskolan ska vara tio år och indelad i tre stadier. Elevernas rätt till lärarledd undervisning ska stärkas genom ökat antal lektioner per läsår. Sommarskolor ska ordnas för elever som inte ännu nått kunskapsmålen eller är intresserade av fördjupning.
10. Skolan ska ge möjlighet till läxhjälp för elever. Fritidshemmen ska i ökad utsträckning stödja skolarbetet, till exempel genom läxhjälp.
11. Skolan ska erbjuda stimulans och utvecklingsmöjligheter också för elever som är högpresterande i något ämne. Möjlighet ska finnas för elever att gå före i undervisningen eller att läsa i elitklasser.
12. För att öka elevens valfrihet och motverka bostadssegregationens effekter ska rätten till skolskjuts eller annan transport till skolor utanför det egna bostadsområdet förstärkas.
13. Alla elever har rätt till stöd och utmaningar oavsett individuella förutsättningar. Specialpedagogiskt stöd och tillgång till speciallärare är av största betydelse. Mer insatser ska inriktas på de tidiga skolåren.
14. Skolan ska vara tillgänglig för barn och ungdomar med funktionsnedsättning, både fysiskt och metodmässigt. Skolgång i anpassad skolform ska vara en valmöjlighet för elever som använder teckenspråk eller behöver hörselanpassad studiemiljö. I särskolan ska barn och ungdomar med utvecklingsstörning försäkras en trygg studiegång, byggd på specialistkunskap och utbildning utifrån egna förutsättningar.
15. I skolor i områden som präglas av låga skolresultat, låg utbildningsnivå och hög arbetslöshet är utmaningarna stora. Det behöver därför bli mer attraktivt för lärare att söka sig till sådana skolor, till exempel genom bättre löne- eller anställningsvillkor.
16. Den elev som är nyanländ till Sverige ska mötas av höga förväntningar och en undervisning som är anpassad till elevens förkunskaper. Alla skolor ska erbjuda introduktionsgrupper för nyanlända när tillräckligt många elever söker sig dit. Nyanlända som inte aktivt väljer skola ska erbjudas plats i den introduktionsgrupp som har de bästa resultaten.
17. Nyanlända barn ska tidigt få hjälp och tid att lära sig svenska. Elever med annat modersmål än svenska ska kunna utveckla och fördjupa sina kunskaper i modersmålet.
18. Språkkunskaper blir allt viktigare i en öppen värld. Redan från grundskolans årskurs ett bör eleverna börja läsa engelska. Antalet världsspråk som kan studeras i skolan behöver ökas. Gymnasieelevers möjlighet att studera utomlands ska öka genom att skolpengen följer med vid utlandsstudier i upp till ett år.
19. Avhoppet från gymnasieskolan måste minska. Ungdomar har olika mål, ambitioner och förhoppningar. Gymnasieskolan ska erbjuda högkvalitativ utbildning inom både teoretiska och yrkesinriktade områden, och alla ska oavsett studieval kunna läsa in högskolebehörighet. Yrkesutbildningarna ska ha nära anknytning till arbetsmarknaden och stärka elevens kontakter med arbetslivet. Lärlingsutbildningar ska vara ett naturligt alternativ för unga som vill lära sig ett yrke.
20. Elever som saknar gymnasiebehörighet ska ha möjlighet att läsa in enstaka och yrkesinriktade gymnasiekurser. Studietiden ska vara flexibel och anpassad till arbetsmarknaden. Efter avslutad kurs ska yrkeskunskapsbevis utdelas.
21. Gymnasieskolan ska avslutas med en yrkes- eller studentexamen. Utbildningar som leder till högskolebehörighet ska avslutas med examensprov.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 2.2.3 Stärk lärarrollen skulle ges lydelsen:

1. Lärarens roll är central för elevers framgång i skolan. Det som händer i klassrummet är avgörande för hur mycket en elev lär sig. Lärarkyrkets status ska höjas och lärarna avlastas administration så att de kan ägna sig åt undervisningen.

2. Det ska löna sig att vara en skicklig pedagog. För det behövs ökad lönespridning och bättre karriärmöjligheter så att duktiga lärare vill stanna och utvecklas i yrket. Lektorstjänster och andra särskilt kvalificerade tjänster ska finnas.
3. Läraryrkets ställning och kvalitet upprätthålls med hjälp av en lärarlegitimation. Lärarutbildningarna och lärarnas fortbildningsmöjligheter ska fortsatt stärkas. Fokus ska vara på ämneskunskaper och pedagogisk förmåga.
4. Det ska finnas flera vägar till lärarlegitimation. Personer med dokumenterad ämnes- eller yrkeskunskap ska kunna läsa in kompletterande pedagogisk utbildning. Personer med forskarutbildning ska kunna tillgodoräkna sig såväl ämneskompetens som undervisningserfarenhet.
5. I en välfungerande skola finns en tydlig ledare. Rektorsrollen ska fokusera på det pedagogiska ledarskapet på skolan.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 2.2.4 Det livslånga lärandet skulle ges lydelsen:

1. På en allt mer rörlig och krävande arbetsmarknad ställs krav på vidareutbildning och omskolning i en allt högre takt. Därför ska individen ha goda möjligheter att förnya sin kompetens under hela arbetslivet.
2. Den som saknar fullständig grundskole- eller gymnasieutbildning ska ha rätt att när som helst komplettera sina kunskaper genom vuxenutbildning. Särskilt viktigt är det att arbetslösa ges goda förutsättningar att höja sin kompetens.
3. Individen måste ges större möjlighet att senare i livet välja ny inriktning, förnya sina kunskaper och likaså förbättra resultat på tidigare utbildningar även om man erhållit godkända betyg från dem. Detta åstadkoms genom en väl fungerande och flexibel vuxenutbildning samt en yrkeshögskola med hög kvalitet.
4. Anställda ska kunna gå ner i lön och arbetstid för att kompetensutveckla sig på deltid. Arbetsmarknadens parter ska genom skattelättnader uppmuntras att bygga upp öronmärkta medel för individens kompetensutveckling. Dessa medel ska kunna kombineras med studiemedel.
5. Individens avdragsgilla pensionssparande ska breddas till ett pensions- och kompetenssparande och gränsen för det avdragsgilla beloppet höjas. Ett särskilt avdrag för egeninitierad fortbildning ska införas.
6. Folkbildningen är en viktig aktör i arbetet med att höja kunskapsnivån i samhället. För att möta olika människors behov ska utbildningsmöjligheter som skapas av offentliga och privata aktörer kompletteras med goda villkor för den fria folkbildningen.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 2.2.5 Högre utbildning och forskning skulle ges lydelsen:

1. Högre utbildning och forskning bidrar till individens utveckling och kritiska tänkande, samtidigt som den bidrar till samhällelig och ekonomisk utveckling. Ytterst är både utbildning och forskning uttryck för människans kunskapssökande och längtan efter att förstå mer om sig själv och sin omvärld.
2. De akademiska lärosätenas oberoende ska värnas. Fler statliga högskolor och universitet bör överföras i stiftelseform. Utländska toppuniversitet ska uppmuntras att etablera filialer i Sverige.
3. Individen ska alltid ha goda möjligheter till utbildning. Högre utbildning av god kvalitet ska finnas tillgänglig i hela landet. Studentinflytandet ska värnas.
4. All högre utbildning ska vara forskningsanknuten. Statens roll är att finansiera utbildningen, att fastställa mål för den och att utvärdera dess kvalitet. Varje högskola bestämmer själv, utifrån kvalitetskraven, vilka utbildningar som erbjuds och hur utbildningen bedrivs.
5. Hög akademisk kvalitet och stor efterfrågan på utbildningen ska leda till ökade resurser för högskolan. Låg kvalitet på en utbildning ska kunna leda till att utbildningen stoppas. Treterminssystem och intensivkurser ska kunna erbjudas för den som vill fullfölja utbildningen snabbare.
6. Studiemedelssystemet ska skapa förutsättningar för alla oavsett ekonomisk bakgrund att studera på akademisk nivå. En examensbonus ska finnas för studenter som fullföljer sin utbildning på utsatt tid. Åldersgränserna i studiemedelssystemet ska slopas och ersättas av principen att den som inte gått i pension ska kunna få studiemedel.
7. För att Sverige ska vara en kunskapsnation i en internationaliserad värld behövs konkurrenskraftiga och långsiktiga villkor för forskning och utveckling, både i akademien och i näringslivet. För det behövs goda villkor för doktorander och forskare, ökad samverkan mellan högskola och näringsliv och bättre villkor för näringslivets forsknings- och utvecklingsverksamhet. Avdragsrätt ska finnas för privatpersoners gåvor till forskning.
8. Fortsatt höga statliga forskningsanslag är nödvändigt. Forskningsanslagen ska fördelas utifrån kvalitet. Kvalitet handlar inte bara om kortsiktiga resultat, utan även om att ta risker och ifrågasätta invanda frågeställningar.

I motion B1 hade yrkats:

1. att ordet "jämfällt" i avsnitt 2 punkt 2 byts ut mot "jämlikt"

I motion B2 hade yrkats:

1. att avsnitt 2 får en ny punkt 4 med följande lydelse: "I en starkt föränderlig värld ökar behovet av bildning, eftersom bildning ökar individens förmåga att orientera sig, att fatta egna beslut samt att möta det nya med nyfikenhet i stället för med fördomar. Bildningstraditionen ska hållas levande och kulturens frihet värnas."
2. att sista meningen i avsnitt 2 punkt 3 stryks (för att flyttas till den nya punkten ovan)

I motion B3 hade yrkats:

1. att det i partiprogrammet läggs till att Folkpartiet ser äldre – årsrika människor – som en viktig samhällsresurs

I motion B4 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.2 punkt 2 ta bort meningen som börjar: "Efter att kunskap under lång tid ..."

I motion B5 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2 punkt 4 får lydelsen: "En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska få samma möjligheter. Alla ska kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar." Sista meningen stryks därmed

I motion B6 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.2 punkt 6 lägga till följande efter sista meningen: "Läraryrket ska främja jämställdhet så att kvinnor och män söker utbildning till de läraryrken inom områden där jämställdhet ännu inte uppnåtts för att vara förebilder för sina framtida elever."

I motion B7 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.1 punkt 1 läggs till en mening med lydelsen: "Barngrupperna ska inte vara större än att alla barn kan ses och känna sig trygga i vuxen närvaro."
2. att den nuvarande texten i avsnitt 2.2.1 punkt 1 ändras till: "Förskolan ska ta tillvara barns naturliga lust att lära. Tyngdpunkten ska ligga på barns rätt till lek. Genom en blandning av lek och pedagogik utvecklas barn och lär sig om världen. En ambition ska vara att de flesta barnen kan läsandets grunder när de lämnar förskolan."

I motion B8 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.1 punkt 1 läggs till en sista mening: "De ska också ha ett grundläggande ordförråd."

I motion B9 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.1 läggs till en punkt med lydelsen: "Pedagogisk omsorg är ett betydelsefullt alternativ till förskolan, inte minst i glesbygd och för barn med särskilda behov. Enskilda som bedriver sådan omsorg bör erbjudas relevant utbildning och kompetensutveckling."

I motion B10 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2.1 punkt 4 ges lydelsen: "Förskolan ska ge en trygg och säker barnomsorg av hög pedagogisk kvalitet. Verksamheten ska ledas av legitimerade förskollärare. För att ge alla barn möjlighet att utvecklas som fria och unika individer och slippa begränsas av könsrollernas snäva förväntningar, ska genuspedagogisk kompetens och jämställdhetsplaner tydligt kopplade till det pedagogiska arbetet, finnas på alla förskolor."

I motion B11 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.2.1 införa en ny punkt med lydelsen: "Barn i förskolan bör få möta kompetent personal och ha vuxna förebilder som är både kvinnor och män."

I motion B12 hade yrkats:

2. att på lämpligt ställe i partiprogrammet lägga till meningen: "Pojkars vikande skolresultat är en central jämställdhetsutmaning."

3. att i avsnitt 2.2.1 på lämpligt ställe lägga till en mening med den ungefärliga lydelsen: "Det är viktigt med både kvinnliga och manliga förebilder i förskolan."

I motion B13 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att öppen förskola, organiserad inom ramen för en familjecentral, blir en lagstadgad verksamhet som ska erbjudas alla barn i åldrarna 0–5 år

I motion B14 hade yrkats:

1. att punkt 6 i avsnitt 2.2.1 flyttas till avsnitt 3.1.4

I motion B15 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att en utredning kommer till stånd, med uppdraget att föreslå en indexerad årlig uppräknings av avgifterna inom förskola och skolbarnomsorg

I motion B16 hade yrkats:

1. att det som en ny andra mening läggs till följande i avsnitt 2.2.2 punkt 1: "Skolan ska också bidra till individens utveckling och kritiska tänkande."

I motion B17 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 1 kompletteras med meningen: "Alla elever ska kunna läsa, skriva, räkna och tala inför andra när de lämnar grundskolan."

I motion B18 hade yrkats:

1. att stycke 2.2.2 kompletteras med en ny punkt: "Pojkar presterar ofta sämre än flickor i skolan. En orsak är bristen på manliga förebilder. Skolan ska därför arbeta för en jämnare fördelning av manliga och kvinnliga lärare."

I motion B19 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för en riktad satsning på specialpedagogiskt stöd till elever i skolor i socialt och ekonomiskt utsatta områden som når låga resultat

I motion B20 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 3 ges lydelsen: "Varje förälder har ett ansvar att utifrån sina förutsättningar stödja sitt barn eller se till att stöd på annat sätt kommer barnet tillgodo. Varje elev har också ett eget ansvar för sina studier."

I motion B21 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 3 ges lydelsen: "Varje förälder har ett ansvar att utifrån sina förutsättningar stödja sitt barn. Varje elev har också ett eget ansvar för sina studier. Varje förälder har också ett ansvar att hjälpa läraren skapa en pedagogisk miljö i klassrummet genom att diskutera med och stödja sitt barn vid behov, utifrån egna förutsättningar."

I motion B22 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.2 förs in en text med lydelsen: "Skolan ska kunna kräva att föräldrar/vårdnadshavare är med i skolan om eleven har problem som skolan tror kan bemästras om föräldrarna/vårdnadshavarna är närvarande. Om skolan underlåter att samarbeta med skolan, engagera sig och ta sitt ansvar ska föräldrarna kunna ställas till ansvar och någon form av sanktion måste kunna utdömas."

I motion B23 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att det ska vara ett krav att föräldrar eller annan vårdnadshavare tar sitt ansvar för att barn kommer till skolan, deltar i undervisningen, uppför sig, och gör sina läxor och andra uppgifter. Föräldrarnas ansvar måste öka. Det samtidigt som lärarnas ansvar för detta ska minska
2. att Folkpartiet tar ställning för att lärare ska undervisa och inte uppfostra barnen och ta ett föräldraansvar. Skolan måste få tydligare riktlinjer för vad som ingår i deras uppgifter respektive inte ingår. Likaså måste politiker ge skolan redskap för att kunna dra gränser och avsäga sig ansvar och uppgifter som ligger utanför lärarnas och skolans roll

3. att Folkpartiet tar ställning för att föräldrarna/vårdnadshavarna ska kunna tilldömas böter m.m. om de inte tar detta ansvar. Det ska finnas påföljder om man inte tar ansvar för sina barn, precis som det blir påföljder om vi inte sköter våra bilar och besiktigar dem och håller dem i kördugligt skick
4. att Folkpartiet tar ställning för att föräldrar som på grund av fysisk eller psykisk sjukdom eller andra omständigheter inte kan klara av att ta sitt föräldransvar för barnen ska få hjälp av socialen, och det ska ske omgående

I motion B24 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.2. förs in en text med lydelsen: "Det är föräldrarnas ansvar att barnen redan vid skolstart är redo för att tillgodogöra sig undervisningen."

I motion B25 hade yrkats:

1. att sista meningen i avsnitt 2.2.2 punkt 4 avslutas med "och respektera varandras olikheter"

I motion B26 hade yrkats:

1. att en ny mening läggs till i avsnitt 2.2.2 punkt 4 mellan mening 2 och 3 med lydelsen: "Skolan ska också låta eleverna möta representanter för olika politiska ideologier och religioner så att de självständigt kan skaffa sig värderingar att bära med sig i livet."

I motion B27 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.2.2 punkt 4 lägga till efter sista meningen: "Hedersrelaterat förtryck får inte användas som skäl för att neka barn fullt deltagande i skolgången."

I motion B28 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 5 får följande lydelse: "Utvärdering behövs för att mäta kunskap och garantera stöd och hjälp i tid. Betyg från årskurs ett och kontinuerliga kunskapsmätningar hjälper eleven själv, läraren och föräldrarna att få överblick över hur eleven utvecklas i sina studier."

I motion B29 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att stat och kommun ger skolan uppdraget att eleven ska klara uppsatta mål för varje läsår, i motsats till i dag då eleven bara går vidare utan kunskapskontroll

I motion B30 hade yrkats:

1. att det i partiprogrammet förtydligas statens ansvar för grundskolor och gymnasieskolor
2. att det i partiprogrammet införs en text om ekonomisk detaljstyrning av skolans verksamhet, till exempel att alla skolor är skyldiga att utreda elevers svårigheter och placera dem i rätt lärmiljö och att klassrummen ska uppfylla en viss fysisk standardutrustning som är likvärdig i hela landet
3. att det i partiprogrammet införs en text som tydligt uppmärksammar lärarnas arbetsvillkor

I motion B31 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 6 ges ordalydelsen: "Varje elev har rätt till likvärdiga förutsättningar, oavsett var eleven bor. Detta sker främst med lokal kompetens och lokalt ansvarstagande. Huvudmannskapet för den offentliga grund- och gymnasieskolan ska därför alljämt vara kommunal. För att utveckla och säkra likvärdighet ska Skolverket och Skolinspektionen förstärkas."

I motion B32 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 7 ges lydelsen: "Kvaliteten och valfriheten ska värnas. Full etableringsfrihet ska råda för fristående skolor som drivs av huvudmän som uppfyller kvalitetskraven."

I motion B33 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 7 förses med följande tillägg: "Fristående skolor och förskolor ska lämna ekonomiska garantier som ger förutsättningar för att eleverna ska kunna fullfölja sin skolgång vid den aktuella skolan."

I motion B34 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.2 punkt 7 läggs till en mening med lydelsen: "Anställda i utbildningsföretag ska genom lag garanteras meddelarfrihet."

I motion B35 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.2.2 läggs följande mening till i punkt 7: "Miljön inomhus och utomhus är en viktig del av kvalitetskraven, skolgårdar och förskolegårdar ska ge utrymme för lek och pedagogiska aktiviteter."

I motion B36 hade yrkats:

1. att i slutet av avsnitt 2.2.2 punkt 7 lägga till följande text: "Tydlig information om skolors kvalitet ska underlätta för elever och föräldrar att välja de skolor där undervisningens kvalitet är som högst."

I motion B37 hade yrkats:

1. att punkt 8 i avsnitt 2.2.2 ges lydelsen: "Skolan ska vara icke-konfessionell. Undervisningen och andra aktiviteter under skoltid ska vara öppen för alla elever och fri från förkunnande. Skolor ska ej kunna drivas av huvudman med religiös inriktning."

I motion B38 hade yrkats:

1. att ordet "sommarskolor" i avsnitt 2.2.2 punkt 9 ändras till "lovskolor"
2. att orden "ska ordnas" i stycke 2.2.2 punkt 9 ändras till "ska erbjudas"

I motion B39 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 9 delas upp i flera nya punkter

I motion B40 hade yrkats:

1. att i stycke 2.2.2 punkt 9 ta bort första meningen och i stället skriva: "För att ta tillvara barns lust att lära ska skolstarten ske så tidigt som möjligt. Åldern för skolstarten bestäms av förskolepedagogerna utifrån varje enskild individs utvecklingsnivå. Skolstarten bör ske mellan fem och sju års ålder."

I motion B41 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 10 ges lydelsen: "Läxhjälpen ska utföras av utbildade lärare. Personalen på fritidshemmen har inte rätt kompetens för att bedriva denna läxhjälp."

I motion B42 hade yrkats:

1. att första meningen i avsnitt 2.2.2 punkt 10 ändras till: "Alla skolor som ger läxor ska också ge möjlighet till läxhjälp för eleverna."

I motion B43 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för ett synligare samband mellan hur grundskolans olika stadier samverkar så att lärarna jobbar med relevanta arbetsområden i de olika ämnena för att eleverna ska bli godkända i årskurs sex och årskurs nio. Ett tätare samarbete mellan skolorna och de ansvariga för våra nationella prov skulle också förbättra arbetet i skolorna, ibland blir eleverna mycket duktiga på ett arbetsområde som inte alls kommer på nationella proven. Folkpartiet ska även arbeta för ett forum där gymnasieskolorna och grundskolorna samarbetar för att grundskolans elever ska komma rustade med rätt sorts kunskaper för att klara kunskapskraven på gymnasiet

I motion B44 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 11 första meningen får lydelsen: "Skolan ska erbjuda stimulans och utvecklingsmöjligheter också för elever som är särbegåvade eller högpresterande i något ämne."

I motion B45 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att Sverige får skolor eller klasser som riktar sig enbart till särbegåvade elever
2. att Folkpartiet tar ställning för att det anslås pengar till forskning om och hur skolan bäst möter särbegåvade elever
3. att Folkpartiet tar ställning för att det skrivs in i skollagen att särbegåvade elever har rätt till en undervisning och ett bemötande som överensstämmer med deras nivå och att de har rätt till en stimulerande och utvecklande undervisning, precis som normalbegåvade elever i den traditionella skolan och undervisningen

I motion B46 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att det ska vara en skyldighet för skolor att ge högpresterande elever uppgifter och undervisning som motsvarar deras nivå. Det ska eleverna och föräldrarna vara garanterade, och inte som i dag, behöva förlita sig till lärarnas och skolans godtycke i denna fråga för att få undervisning på rätt nivå

I motion B47 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att fler elever över riket ges möjlighet att gå före i undervisning, t.ex. genom tvååriga gymnasieprogram

I motion B48 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.2.2 punkt 12 stryka orden "och motverka bostadssegregationens effekter"
2. att i avsnitt 2.2.2 punkt 19 ändra första meningen till: "Alla gymnasieelever ska gå färdigt sin utbildning."

I motion B49 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.2 förs in en text med lydelsen: "Det är ett måste att det inrättas fler skoldaghem."

I motion B50 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för ökade möjligheter att anpassa studiegång vid sjukdom samt ökad kunskap i skolan kring hur sjukdom och psykisk ohälsa kan påverka elevers studieprestation

I motion B51 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 17 delas upp i två punkter: "Nyanlända barn ska tidigt få hjälp och tid att lära sig svenska." samt "Elever med annat modersmål än svenska ska kunna utveckla och fördjupa sina kunskaper i modersmålet."

I motion B52 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.2.2 punkt 16 den andra meningen stryks
2. att i avsnitt 2.2.2 punkt 17 en ny mening läggs till med lydelsen: "Introduktionsgrupper för nyanlända ska i första hand förläggas till huvudsakligen svenskspråkiga skolor."

I motion B53 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.2 lägga till en punkt med lydelsen: "Varje elev har rätt till individuell studieplan vilket även skapar möjligheter för nyanlända barn att via utökad studietid för att nå sina mål och behörighet till gymnasiestudier. Den utökade studietiden kan vara under termin samt även sommarstudier."

I motion B54 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 17 ges lydelsen: "Det ska inte vara skolans uppgift att erbjuda elever möjligheter att utveckla och fördjupa sina kunskaper i modersmålet. Det ansvaret vilar på föräldrarna, olika invandrarföreningar m.m. Skattepengar ska ej finansiera hemspråksundervisning. Om något, så ska pengar satsas på svenskundervisning."

I motion B55 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.2.2 punkt 17 ordet "modersmål" ersätts med ordet "hemspråk"
2. att ordet "hemspråk" används i pluralis

I motion B56 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att alla barn oavsett ålder ska tillförsäkras rätten att lära in, behålla och utveckla föräldrarnas modersmål
2. att Folkpartiet ska verka för att särskild uppmärksamhet ska ägnas utvecklingen av modersmålet hos barn som är placerade i svenska familjehem
3. att Folkpartiet ska verka för att ansvaret för placerade barns modersmålsundervisning klarläggs, om det är vistelsekommunens eller den placerande kommunens ansvar

I motion B57 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.2 lägga till punkten: "Undervisning och prov i grundskola och gymnasium ska kunna ske på andra språk än svenska på orter där elevunderlaget är tillräckligt stort. Särskild vikt måste här läggas

vid att lärare som undervisar på ett annat språk uppnår samma kvalifikationer som lärare i övrigt. Svensk läroplan ska följas.”

I motion B58 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 18 kompletteras med följande text: ”Språk som har många användare i världen ska prioriteras.”

I motion B59 hade yrkats:

1. att i punkt 18 i avsnitt 2.2.2 lägga till två meningar med lydelsen: ”Det andra främmande språket bör bli obligatoriskt i grundskolan och möjligheten för den språkintresserade att lära sig fler än två främmande språk bör säkerställas både i grundskolan och på gymnasiet. Elevernas möjlighet till språkresor och utbyte bör förbättras genom statliga stipendier.”
2. att i punkt 18 i avsnitt 2.2.2 meningen ”Gymnasieelevers möjlighet att studera utomlands ska öka genom att skolpengen följer med vid utlandsstudier i upp till ett år.” stryks

I motion B60 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ställer sig bakom att det andra främmande språket blir ett obligatoriskt och behörighetsgivande ämne i grundskolan

I motion B61 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att språkvalet svenska/engelska tas bort.

I motion B62 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att elevernas möjlighet att läsa fler än två främmande språk säkerställs inom såväl det obligatoriska skolväsendet som det frivilliga
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att elevernas möjlighet att fördjupa kunskaperna i det andra främmande språket säkerställs inom samtliga gymnasieprogram, samt inom vuxenutbildningen

I motion B63 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att motverka en ogynnsam snedfördelning i språkvalet
2. att Folkpartiet tar ställning för att ett bredare utbud av världsspråk erbjuds som elevens val
3. att Folkpartiet tar ställning för att möjligheter till distansstudier i språk vidareutvecklas, samt att distansstudier i språk görs tillgängliga såväl inom det frivilliga som inom det obligatoriska skolväsendet
4. att Folkpartiet tar ställning för att studier i prioriterade språk ska kunna kombineras med offentligt finansierade språkresor till målspråkslandet

I motion B64 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att svenska ungdomar ska kunna tillgodogöra sig gymnasiepoäng för gymnasiestudier utomlands, särskilt inom språk
2. att Folkpartiet ska verka för att stipendier ska erbjudas till behövande svenska gymnasiestudenter som vill tillgodogöra sig gymnasiestudier utomlands i upp till ett år
3. att Folkpartiet ska verka för att svenska gymnasieskolor som tar emot en utbytesstudent ska erhålla skolpeng för utbytesstudenters utbildning
4. att Folkpartiet ska verka för att det civila samhällets organisationer ska få i uppdrag att genomföra de gymnasieutbyten som myndigheten Universitets- och högskolerådet (UH) i dag har i uppdrag att genomföra
5. att Folkpartiet ska verka för att införa ett licenskrav för civila samhällets organisationer och företag som erbjuder gymnasieutbytesstudier

I motion B65 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.2 förs in en punkt med lydelsen: ”Alla elever är inte studiemotiverade och/eller har inte för avsikt att läsa vidare på universitet. Därför ska de praktiska utbildningarna på gymnasiet inte innehålla samma omfattande kurser i t.ex. matte, engelska m.m. som på de teoretiska utbildningarna. De praktiska utbildningarna ska vara just praktiska med mindre omfattande och mindre tunga teoretiska kurser som tar sin utgångspunkt i den aktuella utbildningen och den tilltänkta arbetsuppgiften och arbetsmarknaden. Att tvinga alla gymnasieelever att läsa tunga teoretiska kurser på gymnasiet även om eleven går en teoretisk utbildning gör att elever väljer bort eller hoppar av gymnasiet.”

- att det i avsnitt 2.2.2 förs in en punkt med lydelsen: "Det ska finnas möjlighet för de elever som läst de mindre omfattande teoretiska kurserna i t.ex. kärnämnen på gymnasiet att – om eleven så önskar och har behov av det – läsa in de tunga kurserna som erbjuds på de tunga teoretiska utbildningarna."

I motion B66 hade yrkats:

- att Folkpartiet ska verka för att återinföra möjligheten att kunna ta B-körkort på inriktningen Anläggningsfordon på bygg- och anläggningsprogrammet

I motion B67 hade yrkats:

- att sista meningen i avsnitt 2.2.2 punkt 20 stryks

I motion B68 hade yrkats:

- att i avsnitt 2.2 lägga till en punkt med lydelsen: "Inför ett rättningssamarbete mellan kommunala skolor när det gäller rättning av nationella prov i grund- och gymnasieskolan."

I motion B69 hade yrkats:

- att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för ett centralt rättat examensprov med preliminärbedömning och möjlighet att begära överprövning av den centrala bedömningen för den undervisande läraren
- att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att studentexamen utformas som ett komplement till slutbetyget
- att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att eleverna har möjlighet att göra om examensprovet
- att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att examensprovet ersätter samtliga nationella prov i gymnasieskolan
- att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att de nuvarande kursbetygen ersätts med slutbetyg samt att eleverna medges möjlighet att få prövning för ett högre betyg

I motion B70 hade yrkats:

- att Folkpartiet tar ställning för att skrota nationellt prov i matematik 1 A

I motion B71 hade yrkats:

- att det i avsnitt 2.2.3 förs in en punkt med lydelsen: "Trakasserier mot lärare måste hanteras på samma vis som den som trakasserats inom andra områden i samhället, med straffrättsliga påföljder för den elev som fyllt 15 år och med åtgärder från sociala myndigheter för den elev som ännu ej är straffmyndig. Lagen måste här bli mycket tydligare än i dag och det måste bli nolltolerans mot att elever utsätter lärare för mobbing, trakasserier m.m. Den elev som mobbar eller trakasserar en lärare ska omedelbart anmälas och kunna flyttas från klassen eller skolan, och åtgärder vidtas."

I motion B72 hade yrkats:

- att Folkpartiet liberalerna ska verka för att de medel som regeringen avsatt för fortbildning av studie- och yrkesvägledare inkluderar fortbildning i genuskunskap
- att en extra punkt läggs till i avsnitt 2.2.2 med innebörden att grundskolan ska förbereda flickor och pojkar för att göra val som inte begränsas av stereotypa könsroller
- att avsnitt 2.2.3 punkt 3 kompletteras med meningen: "I utbildningen av lärare samt studie- och yrkesvägledare ska genuskunskap ingå."

I motion B73 hade yrkats:

- att en ny punkt läggs till i avsnitt 2.2.2 med lydelsen: "Flickor ska stimuleras att specialisera sig inom naturvetenskaps- och teknikområdet."

I motion B74 hade yrkats:

- att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för undervisning i privatekonomi i grundskolans högstadium och gymnasiets samtliga program
- att en ny mening införs i avsnitt 2.2.2 med lydelsen: "Obligatorisk undervisning i privatekonomi förbereder elever för vuxenlivets val och möjligheter."

I motion B75 hade yrkats:

- att följande punkt läggs till i avsnitt 2.2.2: "Skolan och universiteten ska använda moderna hjälpmedel, såväl för kontaktskapande som för de pedagogiska läromomenten och för det administrativa arbetet."

Nätet, samt datorer, läsplatlor och mobiler är viktiga redskap som i undervisningen kan underlätta och effektivisera för alla elever, samtidigt som undervisningen bättre än förr kan ta hänsyn till olika elevers olika förutsättningar. Lärarutbildningen behöver ta tydlig hänsyn till dessa möjligheter.”

I motion B76 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.6 lägga till en punkt med följande lydelse: ”Grundläggande teckenspråk bör ingå i den obligatoriska svenska undervisningen i grundskolan. För att garantera att människor som behöver teckenspråk ska likvärdiga förutsättningar som alla andra att delta i det demokratiska samtalet.”

I motion B77 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att ett nationellt institut för skolforskning med uppgift att ta fram och sammanställa skolforskning för pedagogik och metoder i klassrummet inrättas

I motion B78 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att Skolinspektionen får ansvar för en systematisk uppföljning av den svenska skolan. Uppföljningen ska bestå av centralrättade nationella prov, en centralrättad studentexamen och årsvisa centrala enkäter i utvalda årskurser
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att Skolverket och Skolinspektionen i samverkan följer upp den systematiska resultatkontrollen ett prioriterat kvalitetsområde i taget, samt att arbetet både består av att goda exempel lyfts och av att krav på åtgärder ställs

I motion B79 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att den regelbundna tillsynen fasas ut och att Skolinspektionen i stället idkar tillsyn av enskilda skolor i form av slumpvisa stickprov, som åtgärd efter anmälan, samt i samband med underprestation som uppdragats vid den systematiska resultatuppföljningen
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för en kontinuerlig utvärdering av Skolinspektionens arbete och effekt

I motion B80 hade yrkats:

1. att partiprogrammet kompletteras med en ny punkt med lydelsen: ”Utbildning i entreprenörskap ska ingå som obligatorium eller erbjudas som tillval i grundskolans högstadium samt gymnasieskolans program och alla elever ska ges möjlighet att prova på företagande.”

I motion B81 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att utreda hur elevnämnd/ombud kan organiseras i skolorna och vem som kan vara huvudmannen för en sådan verksamhet
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att påskynda införandet av en så kallad Lex Sarah för skolan

I motion B82 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att göra regelverket som styr journalhanteringen i friskolor rättssäkert och tryggt för eleverna

I motion B83 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för obligatorisk simundervisning i årskurs 1

I motion B84 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.3 läggs till en mening med lydelsen: ”Kunskap om elever i behov av särskilt stöd och med olika typer av funktionsnedsättningar ska vara en obligatorisk del av lärarutbildningen.”
2. att det i avsnitt 2.2.3 läggs till en mening med lydelsen: ”Inrätta ett nytt lärarlyft med inriktning på barn i behov av särskilt stöd.”

I motion B85 hade yrkats:

1. att lägga till följande i avsnitt 2.2.3 i slutet av punkt 3: ”Lärarna ska utbildas att känna igen de vanligaste psykiska och fysiska hindren för inlärning hos eleverna, t.ex. dyslexi, för att eleven ska få snabbare utredning och hjälp.”

I motion B86 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.3 läggs till en text om att lärare är skyldiga att kontinuerligt förkovra sig i sina ämnen. Om en lärare inte deltagit i en viss kurs, vidareutbildning, fördjupning etc. vid ett angivet tillfälle, får läraren inte praktisera sitt yrke förrän den inhämtat denna kurs, utbildning el.dyl. Likaså måste en lärare ha undervisat ett visst antal timmar under en angiven tidsperiod för att få fortsätta praktisera sitt yrke

I motion B87 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för en skärpning av lärarnas rätt till fortbildning
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för ett statligt individuellt fortbildningsanslag för ämneslärare
3. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att summan kan ackumuleras
4. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att lärare får ett stärkt inflytande över val av fortbildning
5. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att språklärare får statligt bidrag för utbildning i målspråkslandet eller för resa till målspråkslandet

I motion B88 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska driva frågan om en skärpning av kravet på rektorers behörighet, så att rektorer utöver adekvat rektorsutbildning själva måste vara behöriga till undervisning i ett eller flera ämnen på den nivå som motsvarar utbildningsnivån på den skola som tjänsten avser

I motion B89 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.3 läggs till en ny punkt 6 med lydelsen: "Så länge grundskola och gymnasium förblir en kommunal angelägenhet så gäller följande. Skolpengen ska revideras i paritet med lärarnas löneökningar minus eventuellt höjda statsbidrag. Annars tvingas skolan sänka lärartätheten och rektorn i ökad utsträckning tvingas bort från fokusering på det pedagogiska ledarskapet."

I motion B90 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att utarbeta ett förslag till att kunna öka bidragen för verksamhetsförslag utbildning
2. att det i partiprogrammet införs en text som uppmärksammar vikten av bra verksamhetsförslag utbildning

I motion B91 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.3 läggs till en punkt om att uppdelningen av högstadie- och gymnasielärare avskaffas, liksom den skilda utbildningen till högstadie- respektive gymnasielärare
2. att det i avsnitt 2.2.3 läggs till en punkt om att adjunkter ska återinföras på högstadiet och gymnasiet, det vill säga en ämneslärarutbildning och en ett- till tvåårig provtjänstgöring

I motion B92 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att de som ska undervisa i sexualkunskap i skolan måste ha genomgått utbildning i sexualundervisning

I motion B93 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att utreda vilka professioner bör ingå runt en elev i skolan

I motion B94 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att ge äldre lärare möjlighet att arbeta stödjande och utbildande för yngre personal

I motion B95 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att det skapas ökat intresse för lärarstudier
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att utreda frågan om hur man kan öka intresset för läraryrket

I motion B96 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att Skolverket inrättar ämnesråd där ämneslärare, fackförbund, representanter för högskola, myndighet, partier och departement möts för samverkan, ämnesutveckling och dialog
2. att Folkpartiet tar ställning för att ämnesråd för kärnämnen ska inrättas ämnesvis

3. att Folkpartiet tar ställning för att ämnesråd för övriga ämnen ska inrättas så att det finns ett ämnesråd för praktisk-estetiska ämnen, ett för hemspråk och moderna språk, ett för naturvetenskapliga ämnen, ett för samhällsämnen och ett råd för yrkesutbildning och entreprenörskap

I motion B97 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska arbeta för att det ska inrättas lärarassistenter i varje skola för att underlätta för lärarna att vara just lärare

I motion B98 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.4 punkt 1 läggs till: "Genom att använda digitaliseringens möjligheter skapas förutsättningar för kompetensutveckling oavsett tid och rum."

I motion B99 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska ta initiativet för att fortsätta utvecklingen av Yrkehögskolan genom 400 ytterligare utbildningar

I motion B100 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för en inventering av vakansyrken och arbetar för att få fler lärlingsjobb och utbildningar till dessa yrken

I motion B101 hade yrkats:

1. att följande text läggs till som en ny punkt 4 i avsnitt 2.2: "För att Sverige ska kunna vara en aktiv aktör i den globaliserade ekonomin måste utbildningens internationalisering stärkas. Studenters möjligheter till internationella perspektiv i utbildningen måste förstärkas, inte minst genom utbytesprogram med andra europeiska och utomeuropeiska länder. Svenska universitet och högskolor bör också uppmuntras att delta i olika typer av samarbeten med lärosäten i Europa och resten av världen. Fri rörlighet för kunskap bör räknas som Europas femte grundläggande frihet."

I motion B102 hade yrkats:

1. att följande skrivs in på lämpligt ställe i partiprogrammet i avsnitt 2.2.5: "Den svenska högskolan är fortfarande i många viktiga avseenden en ojämförbar och starkt konsupplad arena. En årlig utvärdering av jämställdheten inom forskning och högre utbildning ska genomföras och någon form av ekonomiska incitament för en mer jämställd akademi införs."

I motion B103 hade yrkats:

1. att det i slutet av punkt 6 i avsnitt 2.2.5 läggs till meningen: "Antalet tillåtna veckor med studiemedel ska öka."

I motion B104 hade yrkats:

1. att sista meningen i punkt 6 i avsnitt 2.2.5 ändras till: "Åldersgränserna i studiemedelssystemet ska höjas till 60 år. Fribeloppet ska avskaffas."

I motion B105 hade yrkats:

1. att följande mening läggs till i avsnitt 2.2.5 punkt 6: "Fribeloppet i studiestödssystemet är kontraproduktivt och bör på sikt avskaffas."

I motion B106 hade yrkats:

1. att följande förs in i avsnitt 3.3.1: "Fribeloppet, det vill säga den summa en student får tjäna innan studiemedlen begränsas, ska avskaffas."

I motion B107 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för förbättrade studievillkoren för vuxna studenter i enlighet med vad som nämns i motionen

I motion B108 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.4 läggs till texten: "Åldersgränsen för att kunna söka studiemedel via CSN ska höjas eller avskaffas."

I motion B109 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ställer sig bakom en utredning om rätt till studiestöd för alla med uppehållstillstånd i Sverige

I motion B110 hade yrkats:

1. att följande skrivs in i avsnitt 4.6: "Lärosäten bör ha laglig möjlighet att själva bygga och förvalta bostäder för att underlätta den pressade bostadssituationen som råder för studenter."

I motion B111 hade yrkats:

1. att följande punkt införs i avsnitt 2.2.5: "Doktorander som utför arbete ska vara anställda, erhålla lön och omfattas av de sociala trygghetssystemen, vilket kräver ytterligare forskningsanslag. Stipendier ska kunna erbjudas i undantagsfall men i sådana fall kombineras med försäkringslösningar."

I motion B112 hade yrkats:

1. att byta ut den näst sista meningen i avsnitt 2.2.5 punkt 7 mot följande text: "För det behövs goda villkor för doktorander och forskare. Doktorander ska ha anställning. Det behövs också en ökad samverkan mellan högskola och näringsliv och bättre villkor för näringslivets forsknings- och utvecklingsverksamhet."

I motion B113 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.5 punkt 7 läggs till en mening med lydelsen: "Institutioner för forskning ska i högre grad än i dag tillföras medel för att skapa fasta anställningar för forskning och undervisning."

I motion B114 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för tryggare, mer jämställdhetsfrämjande karriärvägar inom universitetsvärlden
2. att det i avsnitt 2.2.5 punkt 7 läggs en skrivning med ovanstående innebörd

I motion B115 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att det införs fria terminer för universitetslärare vid lärosäten för högre utbildning
2. att universitetslärares fritermener ska riktas mot forskning, internationella utbyten eller utveckling av samverkansprojekt

I motion B116 hade yrkats:

1. att följande punkt förs in på lämpligt ställe i partiprogrammet i avsnitt 2.2.5: "Forskningsanknytningen ger akademisk undervisning dess värde och särprägel samt stärker studenters kritiska tänkande och problemlösningsförmåga. Den högre utbildningens dramatiska expansion har dock urholkat sambandet mellan forskning och utbildning varför andelen lärare med forskarutbildning måste höjas. All undervisande personal på ett lärosäte bör erbjudas någon form av högskolepedagogisk utbildning."

I motion B117 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för ett förtydligande av högskolelagen 1 kap. 6 § så att det framgår att friheterna tillkommer varje enskild anställd för vilken forskning ingår i arbetsuppgifterna
2. att avsnitt 2.2.5 punkt 8 kompletteras med följande formulering: "Den enskilda forskarens individuella akademiska frihet ska värnas."

I motion B118 hade yrkats:

1. att följande text läggs till som en ny punkt 9 i avsnitt 2.2.5: "Genom samarbeten mellan svenska universitet och högskolor och lärosäten i övriga Europa skapas möjligheter att bygga upp expertis och kraftsamla för att lösa gåtor som inga enskilda länder klarar av på egen hand. Europeiskt forskningssamarbete möjliggör även för investeringar i avancerade forskningsanläggningar i världsklass som inga länder enskilt klarar av att finansiera. Den europeiska forskningspolitiken bör därför tilldelas mer resurser för att än mer effektivt bidra till att lösa framtidens utmaningar."

I motion B119 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.5 görs ett tillägg av en ny punkt 9 med lydelsen: "Universitet och högskolor har ett uppdrag att bidra till nya innovationer och kommersialisering av forskningsresultat. Forskare ska

kompenstras för patenterbara uppfinningar inom ramen för sin tjänst men lärarundantaget som fråntar universiteten rätten till patent ska avskaffas.”

I motion B120 hade yrkats:

1. att en ny punkt i avsnitt 2.2 införs med lydelsen: ”För att garantera en större fokus på relevant kunskap vid antagning till högskola och universitet, kommer Folkpartiet att verka för att de obligatoriska kvoterna till svenska lärosäten ska avskaffas.”

I motion B121 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.2.5 införa texten: ” Som underlag för intagning till universitet och högskolor ska i första hand resultaten från högskoleprovet räknas.”

I motion B122 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att den svenska läkarutbildningen dimensioneras så att den på sikt svarar mot landets eget behov

I motion B123 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för en utredning av möjligheten att tilldela läkarutbildningen vid Umeå universitet fler platser

I motion B124 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för utbildning av fler läkare och tandläkare

I motion B125 hade yrkats:

1. att partiprogrammet kompletteras med en punkt om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården: ”Nyckeln till att Sverige ska kunna erbjuda hälso- och sjukvård i världsklass är att kompetensförsörjningen säkerställs. Därför måste utbildningarna till vårdens yrken, särskilt sjuksköterskor, utvecklas. Möjligheterna till specialisering och utvecklingen inom sitt yrke och en god löneutveckling är några komponenter i den nödvändig strategi för framtidens hälso- och sjukvård.”
2. att Folkpartiet ska verka för att säkerställa kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården i framtiden i enlighet med motionen

I motion B126 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att staten stimulerar och stödjer en intensifierad specialistutbildning av sjuksköterskor i allmänmedicin samt att förutsättningarna för att dessa sköterskor ges användning för sin utbildning ökar

I motion B127 hade yrkats:

1. att det i partiprogrammet framgår att Folkpartiet verkar för ökade satsningar på äldreforskning

I motion B128 hade yrkats:

3. att Folkpartiet ska verka för mer undervisning kring miljön i skolan och ett större anslag till klimatforskningsbudgeten, vilket kommer att göra forskning kring miljön samt forskning i allmänhet mer attraktivt för ungdomar samt arbetare

I motion B129 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för att öka stödet till Hamlet-forskningen för att bota cancer

I motion B130 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska arbeta för forskning om äldre invandrares behov

I motion B131 hade yrkats:

1. att en ny punkt förs in i avsnitt 2.2.5 med följande lydelse: ”En oproportionerligt stor andel av anslagen till högre utbildning och forskning går till vinster i det statliga fastighetsbolaget Akademiska hus. I syfte att värna svensk forskning och högre utbildning ska lärosätena ha det avgörande inflytandet över Akademiska hus fastighetsinnehav.”

I motion B132 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att Mälardalens högskola ska ges universitetsstatus
2. att Folkpartiet tar ställning för att Sveriges ingenjörstättaste stad borde ha universitet
3. att Folkpartiet tar ställning för att utländska besökares första kontakt med Sverige borde vara med en dynamisk stad med universitet
4. att Folkpartiet tar ställning för att en världsledande industri bör ha kompetenta samarbetspartner
5. att Folkpartiet tar ställning för att utveckla Mälardalens högskola

I motion B133 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för en språkbonus för doktorander

I motion B134 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att studenters rättigheter skyddas genom att Högskoleverket ges vidgad befogenhet att inspektera en examinatorns bedömning av en vetenskaplig uppsats

I motion B135 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.1 punkt 3 ordet "områden" ersätts av till exempel "saker"
2. att i avsnitt 2.2 punkt 1 i alla fall ordet "viktigaste" tas bort och ersätts av ett annat
3. att i avsnitt 2.2 punkt 2 ordet "utbildningsväsende" ersätts av "utbildningsväsen"
4. att i avsnitt 2.2 punkt 5 den första meningen tas bort
5. att i avsnitt 2.2.2 punkt 1 meningarna på något sätt förändras så att man inte säger emot sig själv
6. att i avsnitt 2.2.2 punkt 1 orden "en förutsättning" ersätts av "förutsättningar"
7. att i avsnitt 2.2.2 punkt 7 orden "seriösa och långsiktiga ägare" ersätts av "aktörer"
8. att i avsnitt 2.2.2 punkt 7 den tredje meningen ersätts av: "Offentliga och icke-offentliga skolor ska ha samma villkor."
9. att i avsnitt 2.2.2 punkt 8 de tio sista orden placeras efter den andra meningens "ska", att ordet "öppen" ersätts av "öppna" och att ordet "förkunnande" ersätts av ett annat ord
10. att avsnitt 2.2.2 punkt 9 tas bort
11. att i avsnitt 2.2.2 punkt 10 den andra meningen tas bort
12. att i avsnitt 2.2.2 punkt 14 den sista meningen görs mer begriplig och enbart innehåller rättstavade ord
13. att i avsnitt 2.2.2 punkt 16 i den första meningen orden 11–13 tas bort och de två sista orden ersätts av "förkunskaperna"
14. att i avsnitt 2.2.3 punkt 1 "ägna sig åt" ersätts av "koncentrera sig på"
15. att i avsnitt 2.2.3 punkt 2 ordet "för" tas bort
16. att i avsnitt 2.2.3 punkt 5 andra meningen ändras till: "Rektorn ska fokusera på det pedagogiska ledarskapet i skolan."
17. att i avsnitt 2.2.4 punkt 1 mellanrummet mellan "allt" och "mer" tas bort
18. att i avsnitt 2.2.5 punkt 1 ordet "om" placeras före "sin" i sista meningen
19. att i avsnitt 2.2.5 punkt 1 orden "samtidigt som den bidrar" ersätts av "och också"
20. att i avsnitt 2.2.5 punkt 3 orden "hela landet" ersätts av till exempel "varje län" eller "varje kommun"
21. att i avsnitt 2.2.5 punkt 5 den sista meningen eller i alla fall ordet "för" tas bort
22. att i avsnitt 2.2.5 punkt 7 ordet "för" tas bort i den andra meningen
23. att i avsnitt 2.2.5 punkt 8 orden "om att" placeras före ordet "ifrågasätta"
24. att i avsnitt 2.2.4 punkt 6 den första meningen ändras till: "Folkbildningen bidrar till höjd kunskapsnivå i samhället."
25. att i avsnitt 2.2.2 punkt 6 den sista meningen ersätts av en mening om att det ekonomiska stödet till elever med särskilda behov bör komma från staten och inte från kommunerna
26. att det i avsnitt 2.2.2 punkt 11 läggs till att ungdomar i grundskole- och gymnasieåldern via antagningsprov får komma in på högskolan

I motion B136 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 21 ersätts av en mening om att antalet påtvingade ämnen borde minska

I motion A1 hade yrkats:

1. att avsnitt 2 punkt 2 ges lydelsen: "Sverige ska vara ett jämställt land där varje kvinna och man har chans att förbättra sin situation och den sociala rörligheten är hög. En människas bakgrund ska betyda mindre, och hennes förmåga, ambition och livsdrömmar ska betyda mer."

3. att avsnitt 2.1 punkt 3 ges lydelsen: "En dynamisk ekonomi, trygga uppväxtvillkor, en skola med höga kunskapsmål, en välfungerande arbetsmarknad och starka sociala trygghetssystem är några områden som är viktiga för att varje man och kvinna kunna utveckla sin potential. Att motverka fördomar, gruppträck och intolerans är centralt för att öka jämlikheten. Att öka friheten för de människor som just nu lever i 'det glömda Sverige' är en oskiljaktig del av det socialliberala uppdraget."
4. att avsnitt 2.2.1 punkt 1 ges lydelsen: "Förskolan ska ta tillvara barns naturliga lust att lära. Genom en blandning av lek och pedagogik utvecklas barn och lär sig om världen. En ambition ska vara att de flesta flickor och pojkar kan läsandets grunder när de lämnar förskolan."

I motion A2 hade yrkats:

2. att avsnitt 2.2.2 punkt 4 ges lydelsen: "Utbildningssystemet ska inte vara värderingsfritt. Skolan ska aktivt verka för demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter. Genom hela utbildningssystemet behövs aktivt genusarbete för att flickor och pojkar ska möta likvärdiga förväntningar och få likvärdiga chanser."

I motion A8 hade yrkats:

3. att punkt 4 i avsnitt 2.2.1 omformuleras till: "Förskolan ska ge en trygg och säker omsorg. Verksamheten ska ledas av legitimerade förskollärare och bedrivs med respekt för pojkars och flickors förutsättningar och intressen."

I motion C5 hade yrkats:

2. att en ny punkt läggs till i avsnitt 2.2.1 med följande lydelse: "I förskolan ska alla barn vara och känna sig trygga. Detta innebär att förskolan måste aktivt arbeta förebyggande, aktivt och konsekvent mot mobbing oavsett vilket uttryck det tar sig."

I motion G86 hade yrkats:

3. att partistyrelsen ges i uppdrag att driva frågan om fler utbildningsplatser för geriatriker och äldrejsjuksköterskor

I motion G88 hade yrkats:

14. att under det nya avsnittet införa följande punkt: "Unga homo- och bisexuella, transpersoners och queeras psykiska och fysiska hälsa behöver prioriteras. Ungdomsgårdar för unga hbtq-personer och utbildning om hbtq för skolpersonal och fritidspersonal är några viktiga insatser."

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att programkommitténs förslag avsnitt 2 punkt 1 skulle bifallas
2. att programkommitténs förslag avsnitt 2 punkt 2 skulle bifallas
3. att motion B1 skulle avslås
4. att motion A1 yrkande 2 skulle anses besvarat
5. att programkommitténs förslag avsnitt 2 punkt 3 skulle bifallas
6. att motion B2 skulle anses besvarad
7. att motion B3 skulle anses besvarad
8. att programkommitténs förslag avsnitt 2.1 punkt 1 skulle bifallas
9. att programkommitténs förslag avsnitt 2.1 punkt 2 skulle bifallas
10. att avsnitt 2.1 punkt 3 skulle ges lydelsen: "En dynamisk ekonomi, trygga uppväxtvillkor, en skola med höga kunskapsmål, en välfungerande arbetsmarknad och starka sociala trygghetssystem är några förutsättningar för att varje människa ska kunna utveckla sin potential. Att motverka fördomar, gruppträck och intolerans är centralt för att öka jämlikheten. Att öka friheten för de människor som för tillfället lever i 'det glömda Sverige' är en oskiljaktig del av det socialliberala uppdraget."
11. att motion A1 yrkande 3 skulle anses besvarat
12. att motion B135 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anför
13. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2 punkt 1 skulle bifallas
14. att motion B135 yrkande 2 skulle avslås
15. att avsnitt 2.2 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Sverige ska vara en ledande kunskapsnation. En kunskapsnation byggs från grunden av många kunniga individer med höga ambitioner. Synen på bildning och kunskap måste uppvärderas och Sverige ska sträva efter ett utbildningsväsende i världsklass."
16. att motion B135 yrkande 3 skulle avslås

17. att motion B4 skulle anses besvarad
18. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2 punkt 3 skulle bifallas
19. att avsnitt 2.2 punkt 4 skulle ges lydelsen: "En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska få samma möjligheter. I det svenska skolsystemet ska alla kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar och de som har störst behov ska få mest stöd."
20. att motion B5 skulle anses besvarad
21. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2 punkt 5 skulle bifallas
22. att motion B135 yrkande 4 skulle avslås
23. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2 punkt 6 skulle bifallas
24. att motion B6 skulle anses besvarad
25. att avsnitt 2.2.1 punkt 1 skulle ges lydelsen: "Förskolan ska ta till vara barns naturliga lust att lära och ge en trygg och säker omsorg. Verksamheten ska ledas av legitimerade förskollärare och genom en blandning av lek och pedagogik utvecklas barn och lär sig om världen. En ambition ska vara att de flesta barnen kan läsandets grunder när de lämnar förskolan."
26. att motion B7 yrkande 2 skulle avslås
27. att motion B7 yrkande 1 skulle anses besvarat
28. att motion B8 skulle anses besvarad
29. att motion A1 yrkande 4 skulle anses besvarat
30. att motion B9 skulle anses besvarad
31. att avsnitt 2.2.1 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Förskolan har en avgörande roll för att lägga grunden för ett barns utveckling. Därför ska alla barn erbjudas plats i förskolan från ett års ålder. Om kommunen inte klarar detta åtagande ska familjen ha rätt till ersättning. Den allmänna förskolan ska successivt byggas ut."
32. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.1 punkt 3 skulle bifallas
33. att avsnitt 2.2.1 punkt 4 skulle ges lydelsen: "För att ge alla barn lika förutsättningar ska förskolan arbeta aktivt med genusfrågor. Fler män ska lockas till förskolläraryrket."
34. att motion A8 yrkande 3 skulle avslås
35. att motion B10 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
36. att motion B11 och motion B12 yrkande 3 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
37. att motion C5 yrkande 2 skulle anses besvarat
38. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.1 punkt 5 skulle bifallas
39. att motion B13 skulle anses besvarad
40. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.1 punkt 6 skulle bifallas
41. att motion B14 skulle anses besvarad
42. att motion B15 skulle anses besvarad
43. att avsnitt 2.2.2 punkt 1 skulle ges lydelsen: "Kunskap är skolans huvuduppgift. Varje människa har en naturlig lust att lära sig och skolans uppgift är att stimulera och utveckla denna egenskap. Förutsättningar för lärande är tydliga kunskapskrav, tidiga insatser så att ingen kommer efter, trygga klassrum och studiero."
44. att motion B135 yrkande 5 och 6 skulle anses besvarade
45. att motion B16 skulle anses besvarad
46. att motion B17 skulle anses besvarad
47. att avsnitt 2.2.2 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Skolan ska vara likvärdig. En skola med jämn och hög kvalitet är den absolut viktigaste faktorn för att skapa jämlika livschanser och öka den sociala rörligheten. Detta är särskilt betydelsefullt för elever som fått en svår start i livet eller kommer från hem utan studietradition. Särskilt pojkars kunskapsresultat behöver höjas. Resurser ska fördelas till skolorna utifrån socioekonomiska faktorer."
48. att motion B18 skulle anses besvarad
49. att motion B12 yrkande 2 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
50. att motion B19 skulle anses besvarad
51. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 3 skulle bifallas
52. att motionerna B20–B23 skulle anses besvarade
53. att motion B24 skulle avslås
54. att avsnitt 2.2.2 punkt 4 skulle ges lydelsen: "Utbildningssystemet ska inte vara värderingsfritt. Skolan ska aktivt verka för demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter. Genom hela utbildningssystemet behövs aktivt genusarbete för att flickor och pojkar ska möta likvärdiga förväntningar och få likvärdiga chanser."
55. att motion A2 yrkande 2 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört

56. att motion B25 skulle anses besvarad
57. att motion B26 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
58. att motion B27 skulle anses besvarad
59. att avsnitt 2.2.2 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Utvärdering behövs för att mäta kunskap och garantera stöd och hjälp i tid. Tidiga betyg och kontinuerliga kunskapsmätningar hjälper eleven, läraren och föräldrarna att få överblick över hur eleven utvecklas i sina studier."
60. att motion B28 skulle anses besvarad
61. att motion B29 skulle anses besvarad
62. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 6 skulle bifallas
63. att motionerna B30 yrkande 1 och B135 yrkande 25 skulle anses besvarade
64. att motion B31 skulle avslås
65. att avsnitt 2.2.2 punkt 7 skulle ges lydelsen: "Kvaliteten och valfriheten ska värnas. En förutsättning för att fristående förskolor och skolor ska få tillstånd är att de drivs av seriösa och långsiktiga ägare och att de uppfyller kvalitetskraven. Skolor, såväl kommunala som fristående, som inte klarar kvalitetskraven ska stängas. För att underlätta skolvalet behövs tydlig information om skolornas kvalitet."
66. att motionerna B32 och B135 yrkande 7 skulle anses besvarade
67. att motionerna B30 yrkande 2, B33–B35 samt B135 yrkande 8 skulle anses besvarade
68. att motion B36 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
69. att avsnitt 2.2.2 punkt 8 skulle ges lydelsen: "Skolan ska vara icke-konfessionell. Undervisningen och andra för eleverna gemensamma aktiviteter ska vara öppen för alla och fri från förkunnande, också i friskolor som har en konfessionell inriktning. Den friskola som inte efterlever detta ska förlora sitt tillstånd."
70. att motion B135 yrkande 9 skulle anses besvarat
71. att motion B37 skulle avslås
72. att avsnitt 2.2.2 punkt 9 skulle ges lydelsen: "För att tillvarata barns lust att lära ska skolstarten ske vid sex års ålder. Den obligatoriska grundskolan ska vara tio år och indelad i tre stadier."
73. att motion B135 yrkande 10 skulle avslås
74. att motion B38 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
75. att avsnitt 2.2.2 punkt 10 skulle ges lydelsen: "Elevernas rätt till lärarledd undervisning ska stärkas genom ökat antal lektioner per läsår. Lovskolor ska ordnas för elever som ännu inte nått kunskapsmålen. Skolan ska också erbjuda läxhjälp. Även fritidshemmen ska i ökad utsträckning stödja skolarbetet."
76. att motion B39 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
77. att motion B40 skulle anses besvarad
78. att motionerna B38 yrkande 2, B41 och B135 yrkande 11 skulle avslås
79. att motion B42 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
80. att motion B43 skulle anses besvarad
81. att avsnitt 2.2.2 punkt 11 skulle ges lydelsen: "Skolan ska erbjuda stimulans och utvecklingsmöjligheter också för elever som är särbegåvade eller högpresterande i något ämne. Möjlighet ska finnas för elever att gå före i undervisningen eller att läsa i elitklasser."
82. att motion B44 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
83. att motion B135 yrkande 26 skulle anses besvarat
84. att motion B45 yrkande 1 och 3, B46 samt B47 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
85. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 12 skulle bifallas
86. att motion B48 yrkande 1 skulle anses besvarat
87. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 13 skulle bifallas
88. att motion B49 skulle anses besvarad
89. att motion B50 skulle anses besvarad
90. att avsnitt 2.2.2 punkt 14 skulle ges lydelsen: "Skolan ska vara tillgänglig för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. För elever som använder teckenspråk eller behöver hörselanpassad studiemiljö ska skolgång i en anpassad skolform vara en valmöjlighet. Barn och ungdomar med utvecklingsstörning ska i särskolan erbjudas en trygg studiegång, som bygger på specialistkunskap och där utbildning ges utifrån varje individs förutsättningar."
91. att motion B135 yrkande 12 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
92. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 15 skulle bifallas
93. att avsnitt 2.2.2 punkt 16 skulle ges lydelsen: "Den elev som är nyanländ till Sverige ska mötas av höga förväntningar och en undervisning som är anpassad till elevens förkunskaper. Introduktionsklasser ska finnas på många skolor, också i områden som inte präglas av utanförskap. En nyanländ elev ska tidigt få

- hjälp och tid att lära sig svenska och även andra särskilda insatser kan behövas initialt, men eleven bör tidigt ges möjlighet att delta i ordinarie undervisning.”
94. att motion B135 yrkande 13 skulle avslås
95. att avsnitt 2.2.2 punkt 17 skulle ges lydelsen: ”Elever med annat modersmål än svenska ska kunna utveckla och fördjupa sina kunskaper i modersmålet.”
96. att motion B51 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
97. att motion B52 skulle anses besvarad
98. att motion B53 skulle anses besvarad
99. att motion B54 skulle avslås
100. att motion B55 skulle avslås
101. att motion B56 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
102. att motion B57 skulle anses besvarad
103. att avsnitt 2.2.2 punkt 18 skulle ges lydelsen: ”Språkkunskaper blir allt viktigare i en öppen värld. Redan i grundskolans årskurs ett bör eleverna börja läsa engelska och eleverna ska uppmuntras att läsa fler främmande språk. Fler världsspråk bör kunna studeras i skolan. Gymnasieelevers möjlighet att studera utomlands ska öka.”
104. att motion B58 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
105. att motion B59 yrkande 1, B60 och B61 skulle anses besvarade
106. att motion B62 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
107. att motion B63 yrkande 1 skulle avslås
108. att motion B63 yrkande 2 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
109. att motion B63 yrkande 3 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
110. att motion B59 yrkande 2 skulle avslås
111. att motion B63 yrkande 4 och B64 skulle anses besvarade
112. att avsnitt 2.2.2 punkt 19 skulle ges lydelsen: ”Ungdomar har olika mål, ambitioner och förhoppningar. Gymnasieskolan ska erbjuda högkvalitativ utbildning inom både teoretiska och yrkesinriktade områden, och alla ska oavsett studieval kunna välja att läsa in högskolebehörighet. Yrkesutbildningarna ska ha nära anknytning till arbetsmarknaden och stärka elevens kontakter med arbetslivet. Lärlingsutbildningar där arbetsgivarna tar ett stort ansvar ska vara ett naturligt alternativ för unga som vill lära sig ett yrke. Avhoppet från gymnasieskolan måste minska.”
113. att motion B48 yrkande 2 skulle anses besvarat
114. att motion B65 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
115. att motion B66 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
116. att avsnitt 2.2.2 punkt 20 skulle ges lydelsen: ”Elever som saknar gymnasiebehörighet ska ha möjlighet att läsa enstaka yrkesinriktade gymnasiekurser. Studietidens längd ska vara flexibel och utbildningen ska vara anpassad till arbetsmarknaden. Efter fullföljd utbildning ska yrkeskunskapsbevis utdelas.”
117. att motion B67 skulle avslås
118. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 21 skulle bifallas
119. att motion B136 skulle avslås
120. att motion B68 samt B69 yrkande 1, 2, 3 och 5 skulle anses besvarade
121. att motion B69 yrkande 4 skulle anses besvarat
122. att motion B70 skulle avslås
123. att i avsnitt 2.2.2 en första punkt skulle läggas till efter punkt 21 med lydelsen: ”Vuxna i skolan ansvarar för att ingripa mot mobbning. Skolan måste arbeta målmedvetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Elevhälsan ska ha kompetens inom både fysisk och psykisk hälsa.”
124. att motionerna B71 och G88 yrkande 14 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
125. att i avsnitt 2.2.2 en andra punkt skulle läggas till efter punkt 21 med lydelsen: ”För att eleverna ska få trygghet och studiero ska lärare och andra elever mötas av respekt. Om en elev stör undervisningen eller har ogiltig frånvaro ska det uppmärksammas direkt av skolan.”
126. att i avsnitt 2.2.2 en tredje punkt skulle läggas till efter punkt 21 med lydelsen: ”Elever behöver god information inför studie- och yrkesval. Oavsett bakgrund ska eleverna kunna överblicka vilka möjligheter deras val ger.”
127. att motion B72 yrkande 2 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
128. att motion B73 skulle anses besvarad
129. att motion B72 yrkande 1 skulle anses besvarat
130. att motion B74 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
131. att motion B74 yrkande 2 skulle anses besvarat
132. att motion B75 skulle anses besvarad

133. att motion B76 skulle avslås
134. att motion B77 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
135. att motion B78 och B79 skulle anses besvarade
136. att motion B80 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
137. att motion B81 skulle anses besvarad
138. att motion B82 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
139. att motion B83 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
140. att avsnitt 2.2.3 punkt 1 skulle ges lydelsen: "Lärarens roll är central för elevers framgång i skolan. Det som händer i klassrummet är avgörande för hur mycket en elev lär sig. Läraryrkets status ska höjas och lärarna avlastas administration så att de kan koncentrera sig på undervisningen."
141. att motion B135 yrkande 14 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
142. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.3 punkt 2 skulle bifallas
143. att motion B135 yrkande 15 skulle avslås
144. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.3 punkt 3 skulle bifallas
145. att motion B72 yrkande 3, B84 samt B85 skulle anses besvarade
146. att motion B86 skulle avslås
147. att motion B87 skulle anses besvarad
148. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.3 punkt 4 skulle bifallas
149. att motion B88 skulle anses besvarad
150. att avsnitt 2.2.3 punkt 5 skulle ges lydelsen: "I en välfungerande skola finns en tydlig ledare. Rektor ska fokusera på det pedagogiska ledarskapet."
151. att motion B135 yrkande 16 skulle anses besvarat
152. att motion B30 yrkande 3 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
153. att motion B89 skulle avslås
154. att motion B90 skulle anses besvarad
155. att motion B91 skulle anses besvarad
156. att motion B92 skulle anses besvarad
157. att motion B93 skulle avslås
158. att motion B94 skulle avslås
159. att motion B95 skulle avslås
160. att motion B96 skulle anses besvarad
161. att motion B97 skulle anses besvarad
162. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.4 punkt 1 skulle bifallas med den ändringen att "allt mer" ändras till "alltmer"
163. att motion B135 yrkande 17 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
164. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.4 punkt 2 skulle bifallas
165. att motion B98 skulle anses besvarad
166. att avsnitt 2.2.4 punkt 3 skulle ges lydelsen: "Individen måste ges större möjlighet att senare i livet välja ny inriktning, förnya sina kunskaper och likaså förbättra resultat på tidigare utbildningar även om man erhållit godkända betyg från dem. Detta åstadkoms genom en väl fungerande och flexibel kommunal vuxenutbildning samt en utbyggd yrkeshögskola med hög kvalitet."
167. att motion B99 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
168. att motion B100 skulle anses besvarad
169. att avsnitt 2.2.4 punkt 4 skulle ges lydelsen: "Anställda ska kunna gå ner i lön och arbetstid för att kompetensutveckla sig på deltid. Arbetsmarknadens parter ska genom skattelättnader uppmuntras att bygga upp öronmärkta medel för individens kompetensutveckling."
170. att avsnitt 2.2.4 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Det ska finnas incitament för den enskilde att själv satsa på kompetensutveckling. Fortbildning som ökar möjligheterna på arbetsmarknaden ska uppmuntras."
171. att avsnitt 2.2.4 punkt 6 skulle ges lydelsen: "Folkbildningen bidrar till höjd kunskapsnivå i samhället. För att möta olika människors behov ska utbildningsmöjligheter som skapas av offentliga och privata aktörer kompletteras med goda villkor för den fristående folkbildningen."
172. att motion B135 yrkande 24 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
173. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.5 punkt 1 skulle bifallas med den ändringen att "sin omvärld" ändras till "om sin omvärld"
174. att motion B135 yrkande 18 skulle anses besvarat
175. att motion B135 yrkande 19 skulle avslås
176. att avsnitt 2.2.5 punkt 2 skulle ges lydelsen: "De akademiska lärosätenas oberoende ska värnas. Fler statliga universitet och högskolor bör överföras i stiftelseform. Svensk högre utbildning ska konkurrera

- på den internationella utbildningsmarknaden och kännetecknas av hög internationalisering. Utländska toppuniversitet ska uppmuntras att etablera filialer i Sverige. Jämställdhet mellan könen ska genomsyra verksamheten inom såväl högre utbildning som forskning.”
177. att motion B101 och B102 skulle anses besvarade
178. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.5 punkt 3 skulle bifallas
179. att motion B135 yrkande 20 skulle avslås
180. att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.5 punkt 4 skulle bifallas
181. att avsnitt 2.2.5 punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Hög akademisk kvalitet och stor efterfrågan på utbildningen ska leda till ökade resurser för högskolan. Låg kvalitet på en utbildning ska kunna leda till att utbildningen stoppas. Treterminssystem och intensivkurser är viktiga för att möjliggöra att utbildningen kan fullföljas snabbare.”
182. att motion B135 yrkande 21 skulle avslås
183. att motion B103 skulle anses besvarad
184. att avsnitt 2.2.5 punkt 6 skulle ges lydelsen: ”Studiemedelssystemet ska skapa förutsättningar för alla oavsett ekonomisk bakgrund att studera på akademisk nivå. Studiemedelssystemet ska förändras för att stimulera studenter att tillgodogöra sig en examen med normal eller högre studietakt, exempelvis genom införandet av en examensbonus. Åldersgränserna i studiemedelssystemet bör successivt höjas i takt med att vi arbetar längre.”
185. att motionerna B104–B106 skulle anses besvarade
186. att motionerna B107 och B108 skulle anses besvarade
187. att motion B109 skulle anses besvarad
188. att motion B110 skulle anses besvarad
189. att motionerna B111 och B112 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anför
190. att motionerna B113–B116 skulle anses besvarade
191. att motion B117 skulle anses besvarad
192. att motion B118 skulle anses besvarad
193. att motion B119 skulle avslås
194. att motion B135 yrkande 22 och 23 skulle anses besvarade
195. att avsnitt 2.2.5 punkt 7 skulle ges lydelsen: ”För att Sverige ska vara en framgångsrik kunskapsnation i en internationaliserad värld behövs konkurrenskraftiga och långsiktiga villkor för forskning och utveckling, både i akademien och i näringslivet. Fortsatt höga statliga forskningsanslag är nödvändiga.”
196. att avsnitt 2.2.5 punkt 8 skulle ges lydelsen: ”Forskningsanslagen ska fördelas utifrån kvalitet. Kvalitet handlar inte bara om kortsiktiga resultat, utan även om att ta risker och om att ifrågasätta invanda frågeställningar.”
197. att det i avsnitt 2.2.5 efter punkt 8 skulle läggas till en ny punkt med lydelsen: ”Det behövs goda villkor för doktorander och forskare, ökad samverkan mellan högskola och näringsliv och bättre villkor för näringslivets forsknings- och utvecklingsverksamhet. Avdragsrätt ska finnas för privatpersoners gåvor till forskning. Internationella forskningssamarbeten, exempelvis inom EU, möjliggör kraftsamling som enskilda länder inte kan åstadkomma.”
198. att motion B120 och B121 skulle avslås
199. att motionerna B122–B124 skulle anses besvarade
200. att motionerna B125, B126 och G86 yrkande 3 skulle anses besvarade
201. att motionerna B127, B128 yrkande 3, B45 yrkande 2, B129 och B130 skulle anses besvarade
202. att motion B131 skulle anses besvarad
203. att motion B132 skulle avslås
204. att motion B133 skulle anses besvarad
205. att motion B134 skulle anses besvarad

Utskottet yrkade:

1. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2 punkt 1 skulle bifallas
2. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2 punkt 2 skulle bifallas
3. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B1 skulle avslås
4. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion A1 yrkande 2 skulle anses besvarat
5. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2 punkt 3 skulle bifallas
6. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B2 skulle anses besvarad
7. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B3 skulle anses besvarad
8. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.1 punkt 1 skulle bifallas
9. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.1 punkt 2 skulle bifallas

10. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.1 punkt 3 skulle ges lydelsen: "En dynamisk ekonomi, trygga uppväxtvillkor, en skola med höga kunskapsmål, en välfungerande arbetsmarknad och starka sociala trygghetssystem är några förutsättningar för att varje människa ska kunna utveckla sin potential. Att motverka fördomar, gruppträck och intolerans är centralt för att öka jämlikheten. Att öka friheten för de människor som för tillfället lever i 'det glömda Sverige' är en oskiljaktig del av det socialliberala uppdraget."
11. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion A1 yrkande 3 skulle anses besvarat
12. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
13. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2 punkt 1 skulle bifallas
14. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 2 skulle avslås
15. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Sverige ska vara en ledande kunskapsnation. En kunskapsnation byggs från grunden av många kunniga individer med höga ambitioner. Synen på bildning och kunskap måste uppvärderas och Sverige ska sträva efter ett utbildningsväsende i världsklass."
16. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 3 skulle avslås
17. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B4 skulle anses besvarad
18. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2 punkt 3 skulle bifallas
19. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2 punkt 4 skulle ges lydelsen: "En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska få samma möjligheter. I det svenska skolsystemet ska alla kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar och de som har störst behov ska få mest stöd."
20. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B5 skulle anses besvarad
21. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2 punkt 5 skulle bifallas
22. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 4 skulle avslås
23. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2 punkt 6 skulle bifallas
24. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B6 skulle anses besvarad
25. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.1 punkt 1 skulle ges lydelsen: "Förskolan ska ta till vara barns naturliga lust att lära och ge en trygg och säker omsorg. Verksamheten ska ledas av legitimerade förskollärare och genom en blandning av lek och pedagogik utvecklas barn och lär sig om världen. En ambition ska vara att de flesta barnen kan läsandets grunder när de lämnar förskolan."
26. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B7 yrkande 2 skulle avslås
27. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B7 yrkande 1 skulle anses besvarat
28. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B8 skulle anses besvarad
29. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion A1 yrkande 4 skulle anses besvarat
30. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B9 skulle anses besvarad
31. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.1 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Förskolan har en avgörande roll för att lägga grunden för ett barns utveckling. Därför ska alla barn erbjudas plats i förskolan från ett års ålder. Om kommunen inte klarar detta åtagande ska familjen ha rätt till ersättning. Den allmänna förskolan ska successivt byggas ut."
32. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.1 punkt 3 skulle bifallas
33. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.1 punkt 4 skulle ges lydelsen: "För att ge alla barn lika förutsättningar ska förskolan arbeta aktivt med genusfrågor. Fler män ska lockas till förskolläraryrket."
34. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion A8 yrkande 3 skulle avslås
35. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B10 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
36. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B11 och motion B12 yrkande 3 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
37. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C5 yrkande 2 skulle anses besvarat
38. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.1 punkt 5 skulle bifallas
39. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B13 skulle anses besvarad
40. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.1 punkt 6 skulle bifallas
41. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B14 skulle anses besvarad
42. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B15 skulle anses besvarad
43. att landsmötet skulle ta ställning för att Folkpartiet ska verka för en översyn av maxtaxan inom förskola och skolbarnsomsorg och dess effekter

44. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.2 punkt 1 skulle ges lydelsen: "Kunskap är skolans huvuduppgift. Varje människa har en naturlig lust att lära sig och skolans uppgift är att stimulera och utveckla denna egenskap. Förutsättningar för lärande är tydliga kunskapskrav, tidiga insatser så i enlighet med partistyrelsens yrkande att ingen kommer efter, trygga klassrum och studero."
45. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 5 och 6 skulle anses besvarade
46. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B16 skulle anses besvarad
47. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B17 skulle anses besvarad
48. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.2 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Skolan ska vara likvärdig. En skola med jämn och hög kvalitet är den absolut viktigaste faktorn för att skapa jämlika livschanser och öka den sociala rörligheten. Detta är särskilt betydelsefullt för elever som fått en svår start i livet eller kommer från hem utan studietradition. Särskilt pojkars kunskapsresultat behöver höjas. Resurser ska fördelas till skolorna utifrån socioekonomiska faktorer."
49. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B18 skulle anses besvarad
50. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B12 yrkande 2 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
51. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B19 skulle anses besvarad
52. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 3 skulle bifallas
53. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna B20–B23 skulle anses besvarade
54. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B24 skulle avslås
55. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.2 punkt 4 skulle ges lydelsen: "Utbildningssystemet ska inte vara värderingsfritt. Skolan ska aktivt verka för demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter. Genom hela utbildningssystemet behövs aktivt genusarbete för att flickor och pojkar ska möta likvärdiga förväntningar och få likvärdiga chanser."
56. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion A2 yrkande 2 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
57. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B25 skulle anses besvarad
58. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B26 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
59. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B27 skulle anses besvarad
60. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.2 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Utvärdering behövs för att mäta kunskap och garantera stöd och hjälp i tid. Tidiga betyg och kontinuerliga kunskapsmätningar hjälper eleven, läraren och föräldrarna att få överblick över hur eleven utvecklas i sina studier."
61. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B28 skulle anses besvarad
62. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B29 skulle anses besvarad
63. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 6 skulle bifallas
64. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna B30 yrkande 1 och B135 yrkande 25 skulle anses besvarade
65. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B31 skulle avslås
66. att avsnitt 2.2.2 punkt 7 skulle ges lydelsen: "Kvaliteten och valfriheten ska värnas. En förutsättning för att fristående förskolor och skolor ska få tillstånd är att de drivs av seriösa ägare som tar ett långsiktigt ägaransvar och att de uppfyller kvalitetskraven. Skolor, såväl kommunala som fristående, som inte klarar kvalitetskraven ska stängas. För att underlätta skolvalet behövs tydlig information om skolornas kvalitet."
67. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna B32 och B135 yrkande 7 skulle anses besvarade
68. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna B30 yrkande 2, B33–B35 samt B135 yrkande 8 skulle anses besvarade
69. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B36 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
70. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.2 punkt 8 skulle ges lydelsen: "Skolan ska vara icke-konfessionell. Undervisningen och andra för eleverna gemensamma aktiviteter ska vara öppen för alla och fri från förkunnande, också i friskolor som har en konfessionell inriktning. Den friskola som inte efterlever detta ska förlora sitt tillstånd."
71. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 9 skulle anses besvarat
72. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B37 skulle avslås
73. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.2 punkt 9 skulle ges lydelsen: "För att tillvarata barns lust att lära ska skolstarten ske vid sex års ålder. Den obligatoriska grundskolan ska vara tio år och indelad i tre stadier."

74. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 10 skulle avslås
75. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B38 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
76. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.2 punkt 10 skulle ges lydelsen: ”Elevernas rätt till lärarledd undervisning ska stärkas genom ökat antal lektioner per läsår. Lovskolor ska ordnas för elever som ännu inte nått kunskapsmålen. Skolan ska också erbjuda läxhjälp. Även fritidshemmen ska i ökad utsträckning stödja skolarbetet.”
77. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B39 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
78. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B40 skulle anses besvarad
79. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna B38 yrkande 2, B41 och B135 yrkande 11 skulle avslås
80. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B42 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
81. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B43 skulle anses besvarad
82. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.2 punkt 11 skulle ges lydelsen: ”Skolan ska erbjuda stimulans och utvecklingsmöjligheter också för elever som är särbegåvade eller högpresterande i något ämne. Möjlighet ska finnas för elever att gå före i undervisningen eller att läsa i elitklasser.”
83. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B44 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
84. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 26 skulle anses besvarat
85. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B45 yrkande 1 och 3, B46 samt B47 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
86. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 12 skulle bifallas
87. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B48 yrkande 1 skulle anses besvarat
88. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 13 skulle bifallas
89. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B49 skulle anses besvarad
90. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B50 skulle anses besvarad
91. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.2 punkt 14 skulle ges lydelsen: ”Skolan ska vara tillgänglig för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. För elever som använder teckenspråk eller behöver hörselanpassad studiemiljö ska skolgång i en anpassad skolform vara en valmöjlighet. Barn och ungdomar med utvecklingsstörning ska i särskolan erbjudas en trygg studiegång, som bygger på specialistkunskap och där utbildning ges utifrån varje individs förutsättningar.”
92. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 12 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
93. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 15 skulle bifallas
94. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.2 punkt 16 skulle ges lydelsen: ”Den elev som är nyanländ till Sverige ska mötas av höga förväntningar och en undervisning som är anpassad till elevens förkunskaper. Introduktionsklasser ska finnas på många skolor, också i områden som inte präglas av utanförskap. En nyanländ elev ska tidigt få hjälp och tid att lära sig svenska och även andra särskilda insatser kan behövas initialt, men eleven bör tidigt ges möjlighet att delta i ordinarie undervisning.”
95. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 13 skulle avslås
96. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.2 punkt 17 skulle ges lydelsen: ”Elever med annat modersmål än svenska ska kunna utveckla och fördjupa sina kunskaper i modersmålet.”
97. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B51 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
98. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B52 skulle anses besvarad
99. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B53 skulle anses besvarad
100. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B54 skulle avslås
101. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B55 skulle avslås
102. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B56 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
103. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B57 skulle anses besvarad
104. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.2 punkt 18 skulle ges lydelsen: ”Språkkunskaper blir allt viktigare i en öppen värld. Redan i grundskolans årskurs ett bör eleverna börja läsa engelska och eleverna ska uppmuntras att läsa fler främmande språk. Fler världsspråk bör kunna studeras i skolan. Gymnasieelevers möjlighet att studera utomlands ska öka.”
105. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B58 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
106. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B59 yrkande 1, B60 och B61 skulle anses besvarade
107. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B62 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört

108. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B63 yrkande 1 skulle avslås
109. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B63 yrkande 2 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
110. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B63 yrkande 3 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
111. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B59 yrkande 2 skulle avslås
112. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B63 yrkande 4 och B64 skulle anses besvarade
113. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.2 punkt 19 skulle ges lydelsen: "Ungdomar har olika mål, ambitioner och förhoppningar. Gymnasieskolan ska erbjuda högkvalitativ utbildning inom både teoretiska och yrkesinriktade områden, och alla ska oavsett studieval kunna välja att läsa in högskolebehörighet. Yrkesutbildningarna ska ha nära anknytning till arbetsmarknaden och stärka elevens kontakter med arbetslivet. Lärlingsutbildningar där arbetsgivarna tar ett stort ansvar ska vara ett naturligt alternativ för unga som vill lära sig ett yrke. Avhoppet från gymnasieskolan måste minska."
114. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B48 yrkande 2 skulle anses besvarat
115. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B65 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
116. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B66 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
117. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.2 punkt 20 skulle ges lydelsen: "Elever som saknar gymnasiebehörighet ska ha möjlighet att läsa enstaka yrkesinriktade gymnasiekurser. Studietidens längd ska vara flexibel och utbildningen ska vara anpassad till arbetsmarknaden. Efter fullföljd utbildning ska yrkeskunskapsbevis utdelas."
118. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B67 skulle avslås
119. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 21 skulle bifallas
120. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B136 skulle avslås
121. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B68 samt B69 yrkande 1, 2, 3 och 5 skulle anses besvarade
122. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B69 yrkande 4 skulle anses besvarat
123. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B70 skulle avslås
124. i enlighet med partistyrelsens yrkande att i avsnitt 2.2.2 en första punkt skulle läggas till efter punkt 21 med lydelsen: "Vuxna i skolan ansvarar för att ingripa mot mobbning. Skolan måste arbeta målmedvetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Elevhälsan ska ha kompetens inom både fysisk och psykisk hälsa."
125. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna B71 och G88 yrkande 14 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
126. att i avsnitt 2.2.2 en andra punkt skulle läggas till efter punkt 21 med lydelsen: "För att eleverna ska få trygghet och studiero ska lärare och andra elever mötas av respekt. Om en elev stör undervisningen eller har ogiltigt frånavaro ska skolan direkt vidta åtgärder."
127. i enlighet med partistyrelsens yrkande att i avsnitt 2.2.2 en tredje punkt skulle läggas till efter punkt 21 med lydelsen: "Elever behöver god information inför studie- och yrkesval. Oavsett bakgrund ska eleverna kunna överblicka vilka möjligheter deras val ger."
128. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B72 yrkande 2 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
129. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B73 skulle anses besvarad
130. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B72 yrkande 1 skulle anses besvarat
131. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B74 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
132. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B74 yrkande 2 skulle anses besvarat
133. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B75 skulle anses besvarad
134. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B76 skulle avslås
135. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B77 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
136. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B78 och B79 skulle anses besvarade
137. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B80 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
138. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B81 skulle anses besvarad
139. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B82 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
140. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B83 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
141. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.3 punkt 1 skulle ges lydelsen: "Lärarens roll är central för elevers framgång i skolan. Det som händer i klassrummet är avgörande för hur mycket en

- elev lär sig. Läraryrkets status ska höjas och lärarna avlastas administration så att de kan koncentrera sig på undervisningen.”
142. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 14 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
143. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.3 punkt 2 skulle bifallas
144. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 15 skulle avslås
145. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.3 punkt 3 skulle bifallas
146. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B72 yrkande 3, B84 samt B85 skulle anses besvarade
147. att partistyrelsen skulle ges i uppdrag att verka för att ett nytt läraryft med inriktning på barn i behov av särskilt stöd inrättas
148. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B86 skulle avslås
149. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B87 skulle anses besvarad
150. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.3 punkt 4 skulle bifallas
151. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B88 skulle anses besvarad
152. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.3 punkt 5 skulle ges lydelsen: ”I en välfungerande skola finns en tydlig ledare. Rektor ska fokusera på det pedagogiska ledarskapet.”
153. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 16 skulle anses besvarat
154. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B30 yrkande 3 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
155. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B89 skulle avslås
156. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B90 skulle anses besvarad
157. att landsmötet skulle ta ställning för att Folkpartiet fortsatt ska arbeta för att utveckla och förstärka verksamhetsförlagd utbildning i lärarutbildningen
158. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B91 skulle anses besvarad
159. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B92 skulle anses besvarad
160. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B93 skulle avslås
161. att motion B94 skulle anses besvarad
162. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B95 skulle avslås
163. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B96 skulle anses besvarad
164. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B97 skulle anses besvarad
165. att en ny punkt skulle läggas till i avsnitt 2.2.3 med lydelsen: ”Tjänsterna som förstelärare är viktiga för skolans utveckling och syftar till att höja den pedagogiska och didaktiska kompetensen inom skolan.”
166. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.4 punkt 1 skulle bifallas med den ändringen att ”allt mer” ändras till ”alltmer”
167. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 17 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
168. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.4 punkt 2 skulle bifallas
169. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B98 skulle anses besvarad
170. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.4 punkt 3 skulle ges lydelsen: ”Individen måste ges större möjlighet att senare i livet välja ny inriktning, förnya sina kunskaper och likaså förbättra resultat på tidigare utbildningar även om man erhållit godkända betyg från dem. Detta åstadkoms genom en väl fungerande och flexibel kommunal vuxenutbildning samt en utbyggd yrkeshögskola med hög kvalitet.”
171. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B99 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
172. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B100 skulle anses besvarad
173. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.4 punkt 4 skulle ges lydelsen: ”Anställda ska kunna gå ner i lön och arbetstid för att kompetensutveckla sig på deltid. Arbetsmarknadens parter ska genom skattelättnader uppmuntras att bygga upp örönmärkta medel för individens kompetensutveckling.”
174. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.4 punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Det ska finnas incitament för den enskilde att själv satsa på kompetensutveckling. Fortbildning som ökar möjligheterna på arbetsmarknaden ska uppmuntras.”
175. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.4 punkt 6 skulle ges lydelsen: ”Folkbildningen bidrar till höjd kunskapsnivå i samhället. För att möta olika människors behov ska utbildningsmöjligheter som skapas av offentliga och privata aktörer kompletteras med goda villkor för den fristående folkbildningen.”

176. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 24 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
177. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.5 punkt 1 skulle bifallas med den ändringen att "sin omvärld" ändras till "om sin omvärld"
178. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 18 skulle anses besvarat
179. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 19 skulle avslås
180. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.5 punkt 2 skulle ges lydelsen: "De akademiska lärosätenas oberoende ska värnas. Fler statliga universitet och högskolor bör överföras i stiftelseform. Svensk högre utbildning ska konkurrera på den internationella utbildningsmarknaden och kännetecknas av hög internationalisering. Utländska toppuniversitet ska uppmuntras att etablera filialer i Sverige. Jämställdhet mellan könen ska genomsyra verksamheten inom såväl högre utbildning som forskning."
181. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B101 och B102 skulle anses besvarade
182. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.5 punkt 3 skulle bifallas
183. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 20 skulle avslås
184. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.2.5 punkt 4 skulle bifallas
185. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.5 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Hög akademisk kvalitet och stor efterfrågan på utbildningen ska leda till ökade resurser för högskolan. Låg kvalitet på en utbildning ska kunna leda till att utbildningen stoppas. Treterminssystem och intensivkurser är viktiga för att möjliggöra att utbildningen kan fullföljas snabbare."
186. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 21 skulle avslås
187. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B103 skulle anses besvarad
188. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.5 punkt 6 skulle ges lydelsen: "Studiemedelssystemet ska skapa förutsättningar för alla oavsett ekonomisk bakgrund att studera på akademisk nivå. Studiemedelssystemet ska förändras för att stimulera studenter att tillgodogöra sig en examen med normal eller högre studietakt, exempelvis genom införandet av en examensbonus. Åldersgränserna i studiemedelssystemet bör successivt höjas i takt med att vi arbetar längre."
189. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna B104–B106 skulle anses besvarade
190. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna B107 och B108 skulle anses besvarade
191. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B109 skulle anses besvarad
192. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B110 skulle anses besvarad
193. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna B111 och B112 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
194. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna B113–B116 skulle anses besvarade
195. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B117 skulle anses besvarad
196. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B118 skulle anses besvarad
197. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B119 skulle avslås
198. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B135 yrkande 22 och 23 skulle anses besvarade
199. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.5 punkt 7 skulle ges lydelsen: "För att Sverige ska vara en framgångsrik kunskapsnation i en internationaliserad värld behövs konkurrenskraftiga och långsiktiga villkor för forskning och utveckling, både i akademien och i näringslivet. Fortsatt höga statliga forskningsanslag är nödvändiga."
200. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.2.5 punkt 8 skulle ges lydelsen: "Forskningsanslagen ska fördelas utifrån kvalitet. Kvalitet handlar inte bara om kortsiktiga resultat, utan även om att ta risker och om att ifrågasätta invanda frågeställningar."
201. i enlighet med partistyrelsens yrkande att det i avsnitt 2.2.5 efter punkt 8 skulle läggas till en ny punkt med lydelsen: "Det behövs goda villkor för doktorander och forskare, ökad samverkan mellan högskola och näringsliv och bättre villkor för näringslivets forsknings- och utvecklingsverksamhet. Avdragsrätt ska finnas för privatpersoners gåvor till forskning. Internationella forskningssamarbeten, exempelvis inom EU, möjliggör kraftsamling som enskilda länder inte kan åstadkomma."
202. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B120 och B121 skulle avslås
203. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna B122–B124 skulle anses besvarade
204. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna B125, B126 och G86 yrkande 3 skulle anses besvarade
205. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna B127, B128 yrkande 3, B45 yrkande 2, B129 och B130 skulle anses besvarade
206. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B131 skulle anses besvarad

207. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B132 skulle avslås
208. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B133 skulle anses besvarad
209. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B134 skulle anses besvarad

Utskottsreservation 1

Ewa Callhammar, Marie Melsom, Linda Nordlund och Erik Wretling reserverade sig i utskottet till förmån för att motion B28 skulle bifallas och att avsnitt 2.2.2 punkt 5 mening 2 skulle ges lydelsen: "Betyg från årskurs ett och kontinuerliga kunskapsmätningar hjälper eleven själv, läraren och föräldrarna att få överblick över hur eleven utvecklas i sina studier."

Motivering: "Genom att införa betyg i åk 1 blir det viktigt för läraren att redan från skolstarten diskutera hur eleven ligger till i relation till betygskriterierna och läroplanen, vilket uppmuntrar till mer och tydligare feedback. Låt betygen vara en naturlig del av skolgången redan från början, och bifall motion B28!"

Utskottsreservation 2

Pär Löfstrand, Marie Melsom och Martin Ängeby reserverade sig i utskottet till förmån för att ordet "friskola" i avsnitt 2.2.2 punkt 8 sista meningen skulle ersättas med "skola".

Motivering: "Skolan ska vara icke-konfessionell. Undervisningen och andra för eleverna gemensamma aktiviteter ska vara öppen för alla och fri från förkunnande, även i friskolor. Den skola som inte efterlever detta ska förlora sitt tillstånd."

Utskottsreservation 3

Marie Melsom och Karolina Wallström reserverade sig i utskottet till förmån för att motion B40 skulle bifallas.

Utskottsreservation 4

Lotten Kluck, Ragnhild Källberg, Inger Lundberg och Christina Örnebjär reserverade sig i utskottet till förmån för att motionerna B59 yrkande 1, B60 och B61 skulle bifallas.

Utskottsreservation 5

Pär Löfstrand, Peter Sedlacek och Lena Ödeen reserverade sig i utskottet till förmån för att motionerna B113–B116 skulle bifallas.

Motivering: "Folkpartiets visioner och profil för frågor avseende forskare och lärare vid de högre lärosätena måste stärkas i partiprogrammet."

I debatten yttrade sig:

Tina Acketoft för utskottet, Lotta Edholm för partistyrelsen, Helena Sjöberg, Roger Haddad, Inger Lundberg, Anne Kotavuopio Jatko, Helene Odenjung, Marie Melsom, Awaz Karim, Pär Johnson, Ulla-Britt Hagström, Pär Löfstrand, Fredrik Sjögren, Yngve Filipsson, Jenny Sonesson, Fatima Svanå, Kristian Persson, Lina Nordquist, Mathias Sundin, Rebecka Gabrielsson, Tina Acketoft, Lotta Edholm, Ragnhild Källberg, Karolina Wallström, Anita Jernberger, Lennart Ledin, Marianne Normark, Malin Danielsson, Linda Nordlund, Kenneth Hardy Axelsson, Christina Örnebjär, Roger Haddad, Erik Scheller, Jens Wennberg, Birgitta Borg, Andreas Westerberg, Linda Nordlund (replik), Andreas Westerberg (kontrareplik), Helena von Schantz, Jan Jönsson, Fredrik Malm, Lotten Kluck, Birgitta Ohlsson, Lena Ödeen, Helene Odenjung, Cecilia Wikström, Ann-Katrin Strand, Anna Ekström, Karolina Wallström, Ulf Nilsson, Ewa Callhammar, Inger Lundberg, Benny Lindholm, Erik Wretling, Tina Acketoft, Yvonne Stein, Marcus Claesson, Anna Svalander, Veronica Almroth, Inger Lundberg, Per-Åke Fredriksson, Awaz Karim och Lennart Nordfors.

Anita Jernberger yrkade:

1. att motion B3 skulle bifallas

Pär Johnson yrkade:

1. att motion B7 yrkande 1 skulle bifallas
2. att motion B53 skulle bifallas

Veronica Almroth yrkade:

1. att motion A8 yrkande 3 skulle bifallas

Jenny Sonesson, Karolina Wallström och Christina Örnebjär yrkade:

1. att avsnitt 2.2.1 punkt 4 skulle ges lydelsen: "För att ge alla barn lika förutsättningar ska förskolan ha genuspedagogisk kompetens. Fler män ska lockas till förskolläraryrket."

Partistyrelsen yrkade:

1. att avsnitt 2.2.1 punkt 4 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Birgitta Borg yrkade:

1. att motion B16 skulle bifallas

Yvonne Stein yrkade:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 2 sista meningen skulle ges lydelsen: "Resurser kan fördelas till skolorna utifrån socioekonomiska faktorer."

Martina Henriksson yrkade:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 2 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Ewa Callhammar och Marie Melsom yrkade:

1. att motion B28 skulle bifallas

Lennart Ledin yrkade:

1. att ordet "friskola" i avsnitt 2.2.2 punkt 8 sista meningen skulle ersättas med "skola".

Kenneth Hardy Axelsson yrkade:

1. att i avsnitt 2.2.2 en mening skulle läggas till med lydelsen: "Inga barn eller ungdomar ska av religiösa skäl eller andra skäl hindras från att delta i den ordinarie skolgången, exempelvis simundervisning eller sex och samlevnad."

Helene Odenjung yrkade:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 8 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Awaz Karim yrkade:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 10 sista meningen skulle ges lydelsen: "Även fritidshemmen bör i ökad utsträckning stödja skolarbetet."
2. att avsnitt 2.2.2 punkt 16 andra meningen skulle ges lydelsen: "Introduktionsklasser bör finnas på många skolor, också i områden som inte präglas av utanförskap."

Marie Melsom och Karolina Wallström yrkade:

1. att motion B40 skulle bifallas

Rose-Marie Fihn yrkade:

1. att motion B50 skulle bifallas

Lotten Kluck och Ragnhild Källberg yrkade:

1. att motionerna B59 yrkande 1 och B60 skulle bifallas

Karolina Wallström och Christina Örnebjär yrkade:

1. att motion B61 skulle bifallas

Helene Odenjung och Helena von Schantz yrkade:

1. att motion B61 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Anne Kotavuopio Jatko yrkade:

1. att motion B81 skulle bifallas
2. att en ny punkt skulle läggas till i avsnitt 2.2.2 med lydelsen: "Kunskapspolitik utgår från elever i fokus och deras behov av att kunna tillgodogöra sig kunskap utifrån sina förutsättningar."

Lars Persson yrkade för presidietts räkning:

1. att Anne Kotavuopio Jatkos yrkande 2 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Helena Berggren, Jenny Sonesson och Fatima Svanå yrkade med instämmande från partistyrelsen:

1. att motion B72 yrkande 3 skulle bifallas

Helena von Schantz yrkade:

1. att motion B87 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Ann-Katrin Strand yrkade:

1. att motion B94 skulle bifallas

Lena Ödeen yrkade:

1. att motionerna B113 och B114 skulle bifallas

Pär Löfstrand och Lena Ödeen yrkade:

1. att motion B115 skulle bifallas

Benny Lindholm och Lena Ödeen yrkade:

1. att motion B116 skulle bifallas

Helena Berggren och Lina Nordquist yrkade med instämmande från partistyrelsen:

1. att den av utskottet och partistyrelsen föreslagna nya punkten i avsnitt 2.2.5 punkt 8 skulle kompletteras enligt följande: "Det behövs goda villkor och social trygghet för doktorander och forskare ..."

Yngve Filipsson, Marianne Normark, Kristian Persson och Lena Skaring Thorsén yrkade:

1. att motion B122 skulle bifallas

Marianne Normark yrkade:

1. att motionerna B123 och B124 skulle bifallas

Benny Lindholm yrkade:

1. att motion B131 skulle bifallas

§ 54. Bordläggning

Lars Persson förklarade debatten om utbildning och forskning bordlagd.

§ 55. Alliansframträdande

De fyra partiledarna i Alliansen Jan Björklund, Göran Hägglund, Annie Lööf och Fredrik Reinfeldt höll ett gemensamt samtal inför landsmötet.

§ 56. Utbildning och forskning (fortsatt behandling)

Landsmötet beslutade:

396. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2 punkt 1
397. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2 punkt 2
398. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B1
399. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion A1 yrkande 2
400. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2 punkt 3
401. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B2 besvarad
402. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B3 besvarad
403. att därmed avslå Anita Jernbergers yrkande

404. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.1 punkt 1
405. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.1 punkt 2
406. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.1 punkt 3
407. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A1 yrkande 3 besvarat
408. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion B135 yrkande 1
409. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2 punkt 1
410. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B135 yrkande 2
411. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2 punkt 2
412. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B135 yrkande 3
413. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B4 besvarad
414. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2 punkt 3
415. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2 punkt 4
416. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B5 besvarad
417. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2 punkt 5
418. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B135 yrkande 4
419. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2 punkt 6
420. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B6 besvarad
421. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.1 punkt 1
422. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B7 yrkande 2
423. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B7 yrkande 1 besvarat
424. att därmed avslå Pär Johnsons yrkande 1
425. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B8 besvarad
426. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A1 yrkande 4 besvarat
427. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B9 besvarad
428. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.1 punkt 2
429. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.1 punkt 3
430. att i enlighet med partistyrelsens yrkande hänskjuta avsnitt 2.2.1 punkt 4 till beredningsutskottet. Därmed hade Jenny Sonessons, Karolina Wallströms och Christina Örnebjärs yrkande fallit
431. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion A8 yrkande 3
432. att därmed avslå Veronica Almroths yrkande
433. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B10 bifallen med vad partistyrelsen anfört
434. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B11 och motion B12 yrkande 3 bifallna med vad partistyrelsen anfört
435. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C5 yrkande 2 besvarat
436. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.1 punkt 5
437. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B13 besvarad
438. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.1 punkt 6
439. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B14 och B15 besvarade
440. att i enlighet med utskottets yrkande ta ställning för att Folkpartiet ska verka för en översyn av maxtaxan inom förskola och barnomsorg och dess effekter
441. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 1
442. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B135 yrkande 5 och 6 besvarade

443. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B16 och B17 besvarade
444. att därmed avslå Birgitta Borgs yrkande
445. att i enlighet med Martina Henrikssons yrkande hänskjuta avsnitt 2.2.2 punkt 2 till beredningsutskottet. Därmed hade Yvonne Steins yrkande fallit
446. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B18 besvarad
447. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B12 yrkande 2 bifallet med vad partistyrelsen anförde
448. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B19 besvarad
449. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 3
450. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B20–B23 besvarade
451. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B24
452. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 4
453. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A2 yrkande 2 bifallet med vad partistyrelsen anförde
454. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande att anse motion B25 besvarad
455. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B26 bifallen med vad partistyrelsen anförde
456. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 5
457. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B28 och B29 besvarade
458. därmed avslå Ewa Callhammars och Marie Melsoms yrkande
459. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 6
460. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B30 yrkande 1 och B135 yrkande 25 besvarade
461. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B31
462. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 2.2.2 punkt 7 lydelsen: ”Kvaliteten och valfriheten ska värnas. En förutsättning för att fristående förskolor och skolor ska få tillstånd är att de drivs av seriösa ägare som tar ett långsiktigt ägaransvar och att de uppfyller kvalitetskraven. Skolor, såväl kommunala som fristående, som inte klarar kvalitetskraven ska stängas. För att underlätta skolvalet behövs tydlig information om skolornas kvalitet.”
463. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B32 och B135 yrkande 7 besvarade
464. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B30 yrkande 2, B33–B35 samt B135 yrkande 8 besvarade
465. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B36 bifallen med vad partistyrelsen anförde
466. att i enlighet med Helene Odenjungs yrkande hänskjuta avsnitt 2.2.2 punkt 8 till beredningsutskottet. Därmed hade Lennart Ledins och Kenneth Hardy Axelssons yrkanden fallit
467. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B135 yrkande 9 besvarat
468. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B37
469. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 9
470. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B135 yrkande 10
471. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B38 yrkande 1 bifallet med vad partistyrelsen anförde
472. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 10
473. att därmed avslå Awaz Karims yrkande 1
474. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B39 bifallen med vad partistyrelsen anförde
475. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B40 besvarad
476. att därmed avslå Marie Melsoms och Karolina Wallströms yrkande
477. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna B38 yrkande 2, B41 och B135 yrkande 11

478. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B42 bifallen med vad partistyrelsen anfört
479. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B43 besvarad
480. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 11
481. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B44 bifallen med vad partistyrelsen anfört
482. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B135 yrkande 26 besvarat
483. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B45 yrkande 1 och 3, B46 samt B47 bifallna med vad partistyrelsen anfört
484. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 12
485. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B48 yrkande 1 besvarat
486. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 13
487. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B49 och B50 besvarade
488. att därmed avslå Rose-Marie Fihns yrkande
489. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 14
490. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B135 yrkande 12 bifallet med vad partistyrelsen anfört
491. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 15
492. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 16
493. att därmed avslå Awaz Karims yrkande 2
494. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B135 yrkande 13
495. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 17
496. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B51 bifallen med vad partistyrelsen anfört
497. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B52 och B53 besvarade
498. att därmed avslå Pär Johnsons yrkande 2
499. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna B54 och B55
500. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B56 bifallen med vad partistyrelsen anfört
501. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B57 besvarad
502. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 18
503. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B58 bifallen med vad partistyrelsen anfört
504. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B59 yrkande 1 och B60 besvarade
505. att därmed avslå Lotten Klucks och Ragnhild Källbergs yrkande
506. att i enlighet med Helene Odenjungs och Helena von Schantz yrkande hänskjuta motion B61 till beredningsutskottet. Därmed hade Karolina Wallströms och Christina Örnebjärs yrkande fallit
507. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B62 bifallen med vad partistyrelsen anfört
508. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B63 yrkande 1
509. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B63 yrkande 2 och 3 bifallna med vad partistyrelsen anfört
510. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B59 yrkande 2
511. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B63 yrkande 4 och B64 besvarade
512. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 19
513. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B48 yrkande 2 besvarat
514. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B65 och B66 bifallna med vad partistyrelsen anfört

515. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 20
516. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B67
517. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.2 punkt 21
518. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B136
519. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B68 samt B69 yrkande 1, 2, 3 och 5 besvarade
520. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B69 yrkande 4 besvarat
521. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B70
522. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande lägga till en ny första punkt efter avsnitt 2.2.2 punkt 21 med lydelsen: "Vuxna i skolan ansvarar för att ingripa mot mobbning. Skolan måste arbeta målmedvetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Elevhälsan ska ha kompetens inom både fysisk och psykisk hälsa."
523. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B71 och G88 yrkande 14 bifallna med vad partistyrelsen anfört
524. att i enlighet med utskottets yrkande lägga till en ny andra punkt efter avsnitt 2.2.2 punkt 21 med lydelsen: "För att eleverna ska få trygghet och studiero ska lärare och andra elever mötas av respekt. Om en elev stör undervisningen eller har ogiltig frånvaro ska skolan direkt vidta åtgärder."
525. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande lägga till en ny tredje punkt efter avsnitt 2.2.2 punkt 21 med lydelsen: "Elever behöver god information inför studie- och yrkesval. Oavsett bakgrund ska eleverna kunna överblicka vilka möjligheter deras val ger."
526. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B72 yrkande 2 bifallet med vad partistyrelsen anfört
527. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B73 och B72 yrkande 1 besvarade
528. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B74 yrkande 1 bifallet med vad partistyrelsen anfört
529. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B74 yrkande 2 besvarade
530. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B75 besvarad
531. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B76
532. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B77 bifallen med vad partistyrelsen anfört
533. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B78 och B79 besvarade
534. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B80 bifallen med vad partistyrelsen anfört
535. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B81 besvarad
536. att därmed avslå Anne Kotavuopio Jatkos yrkande
537. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B82 och B83 bifallna med vad partistyrelsen anfört
538. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.2.3 punkt 1 lydelsen: "Lärarens roll är central för elevers framgång i skolan. Det som händer i klassrummet är avgörande för hur mycket en elev lär sig. Läraryrkets status ska höjas och lärarna avlastas administration så att de kan koncentrera sig på undervisningen."
539. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B135 yrkande 14 bifallet med vad partistyrelsen anfört
540. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.3 punkt 2
541. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B135 yrkande 15
542. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.3 punkt 3
543. att i enlighet med Helena Berggrens, Jenny Sonesson och Fatima Svanås yrkande bifalla motion B72 yrkande 3
544. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B84 och B85 besvarade
545. att i enlighet med utskottets yrkande ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att ett nytt läraryft med inriktning på barn i behov av särskilt stöd inrättas
546. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B86
547. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B87 besvarad

548. att därmed avslå Helena von Schantz yrkande
549. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.3 punkt 4
550. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B88 besvarad
551. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.2.3 punkt 5 lydelsen: "I en välfungerande skola finns en tydlig ledare. Rektor ska fokusera på det pedagogiska ledarskapet."
552. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B135 yrkande 16 besvarat
553. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B30 yrkande 3 bifallet med vad partistyrelsen anfört
554. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B89
555. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B90 besvarad
556. att i enlighet med utskottets yrkande ta ställning för att Folkpartiet fortsatt ska arbeta för att utveckla och förstärka verksamhetsförlagd utbildning i lärarutbildningen
557. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B91 och B92 besvarade
558. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B93
559. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B94 besvarad
560. att därmed avslå Ann-Katrin Strands yrkande
561. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B95
562. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B96 och B97 besvarade
563. att i enlighet med utskottets yrkande lägga till en ny punkt i avsnitt 2.2.3 med lydelsen: "Tjänsterna som förstelärare är viktiga för skolans utveckling och syftar till att höja den pedagogiska och didaktiska kompetensen inom skolan."
564. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.4 punkt 1 med den ändringen att: "allt mer" ändras till "alltmer"
565. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B135 yrkande 17 bifallet med vad partistyrelsen anfört
566. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.4 punkt 2
567. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B98 besvarad
568. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.2.4 punkt 3 lydelsen: "Individen måste ges större möjlighet att senare i livet välja ny inriktning, förnya sina kunskaper och likaså förbättra resultat på tidigare utbildningar även om man erhållit godkända betyg från dem. Detta åstadkoms genom en väl fungerande och flexibel kommunal vuxenutbildning samt en utbyggd yrkeshögskola med hög kvalitet."
569. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B99 bifallen med vad partistyrelsen anfört
570. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B100 besvarad
571. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.2.4 punkt 4 lydelsen: "Anställda ska kunna gå ner i lön och arbetstid för att kompetensutveckla sig på deltid. Arbetsmarknadens parter ska genom skattelättnader uppmuntras att bygga upp öronmärkta medel för individens kompetensutveckling."
572. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.2.4 punkt 5 lydelsen: "Det ska finnas incitament för den enskilde att själv satsa på kompetensutveckling. Fortbildning som ökar möjligheterna på arbetsmarknaden ska uppmuntras."
573. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.2.4 punkt 6 lydelsen: "Folkbildningen bidrar till höjd kunskapsnivå i samhället. För att möta olika människors behov ska utbildningsmöjligheter som skapas av offentliga och privata aktörer kompletteras med goda villkor för den fristående folkbildningen."
574. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B135 yrkande 24 bifallet med vad partistyrelsen anfört
575. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.5 punkt 1 med den ändringen att "sin omvärld" ändras till "om sin omvärld"
576. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B135 yrkande 18 besvarat
577. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B135 yrkande 19
578. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.2.5 punkt 2 lydelsen: "De akademiska lärosätenas oberoende ska värnas. Fler statliga universitet och högskolor bör överföras i stiftelseform. Svensk högre utbildning ska konkurrera på den internationella utbildningsmarknaden och kännetecknas av hög internationalisering. Utländska toppuniversitet ska uppmuntras att etablera filialer i

- Sverige. Jämställdhet mellan könen ska genomsyra verksamheten inom såväl högre utbildning som forskning.”
579. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B101 och B102 besvarade
580. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.5 punkt 3
581. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B135 yrkande 20
582. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.2.5 punkt 4
583. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.2.5 punkt 5 lydelsen: ”Hög akademisk kvalitet och stor efterfrågan på utbildningen ska leda till ökade resurser för högskolan. Låg kvalitet på en utbildning ska kunna leda till att utbildningen stoppas. Treterminssystem och intensivkurser är viktiga för att möjliggöra att utbildningen kan fullföljas snabbare.”
584. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B135 yrkande 21
585. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B103 besvarad
586. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.2.5 punkt 6 lydelsen: ”Studiemedelssystemet ska skapa förutsättningar för att alla oavsett ekonomisk bakgrund att studera på akademisk nivå. Studiemedelssystemet ska förändras för att stimulera studenter att tillgodogöra sig en examen med normal eller högre studietakt, exempelvis genom införandet av en examensbonus. Åldersgränserna i studiemedelssystemet bör successivt höjas i takt med att vi arbetar längre.”
587. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B104–B110 besvarade
588. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B111 och B112 bifallna med vad partistyrelsen anfört
589. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B113–B118 besvarade
590. att därmed avslå Lena Ödeens, Pär Löfstrands och Lena Ödeens samt Benny Lindholms och Lena Ödeens yrkanden
591. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B119
592. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B135 yrkande 22 och 23 besvarade
593. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.2.5 punkt 7 lydelsen: ”För att Sverige ska vara en framgångsrik kunskapsnation i en internationaliserad värld behövs konkurrenskraftiga och långsiktiga villkor för forskning och utveckling, både i akademien och i näringslivet. Fortsatt höga statliga forskningsanslag är nödvändiga.”
594. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.2.5 punkt 8 lydelsen: ”Forskningsanslagen ska fördelas utifrån kvalitet. Kvalitet handlar inte bara om kortsiktiga resultat, utan även om att ta risker och om att ifrågasätta invanda frågeställningar.”
595. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande samt Helena Berggrens och Lina Nordquists tilläggsyrkande lägga till en ny punkt efter avsnitt 2.2.5 punkt 8 med lydelsen: ”Det behövs goda villkor och social trygghet för doktorander och forskare, ökad samverkan mellan högskola och näringsliv och bättre villkor för näringslivets forsknings- och utvecklingsverksamhet. Avdragsrätt ska finnas för privatpersoners gåvor till forskning. Internationella forskningssamarbeten, exempelvis inom EU, möjliggör kraftsamling som enskilda länder inte kan åstadkomma.”
596. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna B120 och B121
597. att efter votering med röstsiffrorna 92–69 i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B122 besvarad
598. att därmed avslå Yngve Filipssons m.fl.:s yrkande
599. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B123–B124 besvarade
600. att därmed avslå Marianne Normarks yrkande
601. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B125, B126 och G86 yrkande 3 besvarade
602. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B45 yrkande 2, B127, B128 yrkande 3, B129 och B130 besvarade
603. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B131 besvarad
604. att därmed avslå Benny Lindholms yrkande
605. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B132
606. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B133 och B134 besvarade
607. att i enlighet med Lars Perssons yrkande hänskjuta Anne Kotavuopio Jatkos yrkande 2 till beredningsutskottet

Reservation 2

Marie Melsom reserverade sig till förmån för att motion B40 skulle bifallas.

Reservation 3

Lotten Kluck reserverade sig till förmån för att motion B60 skulle bifallas.

Motivering: "Alla ämnen i den obligatoriska skolan ska vara obligatoriska och betygsgrundande."

§ 57. Förhandlingspassets avslutande

Lars Persson förklarade förhandlingarna förhandlingspasset avslutat klockan 15.14.

Förhandlingspass 7, 15/11 kl. 15.15–16.18

§ 58. Förhandlingspassets öppnande

Förhandlingarna återupptogs av Jonas Andersson kl. 15.15.

§ 59. Dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

608. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 60. Justering av röstlängd

Jonas Andersson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Abit Dundar, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Elisabeth Gunnars, Stockholms län, ersattes av Sigrid Rydell Johnson
Solweig Ericsson-Kurg, Södermanland, ersattes av Fredrik Lundgren
Thomas Stääv, Södermanland, ersattes av Sarah Kinberg
Gunnar Nordmark, Kronoberg, ersattes av Kristian Persson
Lena Mahrle, Blekinge, ersattes av Ylva Särnmark
Jan Ertsborn, Halland, ersattes av Bengt Eliasson
Tommy Rydfeldt, Halland, ersattes av Lovisa Aldrin
Suzanne Åkerlund, Halland, ersattes av Ulrika Landergren
Pär Johnson, Skaraborg, ersattes av Andreas Dahlborg
Anna Ågerfalk, Örebro län, ersattes av Erik Johansson
Erica Markusson, Västernorrland, ersattes av Jonas Bylund

§ 61. Justerare och rösträknare för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

609. att utse Per-Åke Fredriksson, Ulla-Britt Hagström, Magnus Olofsgård och Eva Wittbom till justerare för innevarande förhandlingspass
610. att utse Maria Winberg Nordström, Joar Forssell, Björn Brändewall och Helena Holmberg till rösträkningsdelegation för innevarande förhandlingspass

§ 62. Demokratifrågor (programförslaget avsnitt 5–5.1 samt 5.2.2–5.3)

Programkommittén hade yrkat att inledningen till avsnitt 5 En demokratisk värld skulle ges lydelsen:

1. Globaliseringen förändrar världen. Våra ömsesidiga kontakter med andra länder och världsdelar fördjupas. Vi liberaler välkomnar detta. Vi bejakar det europeiska samarbetet och fortsätter arbeta för en öppnare värld.
2. De fria länderna har ett ansvar att underlätta spridningen av den samhällsmodell som förenar demokrati, marknadsekonomi och mänskliga rättigheter. Sverige ska vara en stark röst för dessa värden och ge stöd åt de människor som utmanar förtrycket.
3. Sverige ska vara ett land där vi tar gemensamt ansvar för att utveckla demokratin, där rättstrygghet råder och där det civila samhället blomstrar.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 5.1 Det civila samhället skulle ges lydelsen:

1. Människan är beroende av kontakter med andra. För att skapa ett stabilt samhälle, där människor tillåts växa, känna trygghet och utveckla sig själv och sin omgivning behöver vi förankringar, fasta punkter i livet och sammanhang där vi känner oss bekräftade och hemma. Det skapar en grund för ökat ansvarstagande, samarbete och tilltro mellan människor.
2. Den bästa garantin för ett civiliserat samhälle är sociala nätverk som skapar tillit. Kopplingarna som skapas mellan människor i frivilliga möten skapar den förmåga till fredlig samverkan som möjliggör demokrati, marknadsekonomi och välfärd.

3. Det civila samhället ökar det demokratiska deltagandet och människors inflytande i samhällliga processer. Den offentliga makten ska söka dialog med civilsamhällets aktörer.
4. Utrymmet för ideella insatser i vård och omsorg, utbildning och kultur, bistånd och totalförsvaret ska öka. Det offentliga ska i sin samverkan med civilsamhället respektera civilsamhällets oberoende.
5. Politiken ska bidra till att det civila samhället ges goda förutsättningar. Det ska vara enkelt och uppskattat att engagera sig i en idrottsklubb, scoutklubb, folkbildningsorganisation, social hjälpporganisation, intresseorganisation eller någon annan del av det civila samhället.
6. Trossamfunden är en central del av det civila samhället. Staten har ett ansvar för att säkra en fri religionsutövning, men ska inte ta ställning för en viss religion eller vissa samfund. För att Svenska kyrkan ska stå helt fri från statlig styrning ska den särskilda lagen om Svenska kyrkan avskaffas.
7. För att stärka civilsamhällets finansiering ska avdragsrätten för enskilda gåvor till ideella organisationer utökas kraftigt. Möjligheten att tillfälligt gå ned i arbetstid och lön för att utföra ett förtroendeuppdrag behöver öka.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 5.2.2 Rättssäkerhet och integritet skulle ges lydelsen:

1. Rättssäkerheten och skyddet för de medborgerliga fri- och rättigheterna behöver förstärkas. Därför ska en författningsdomstol inrättas i Sverige. Justitieombudsmannens ställning ska stärkas, bland annat genom att JO ges rätt att utöva tillsyn över hur myndigheter lever upp till svenska åtaganden enligt internationella konventioner.
2. Den enskildes möjligheter att hävda sina rättigheter gentemot myndigheterna måste öka. Tillsynen över myndigheternas maktutövning mot enskilda behöver utvecklas genom starka tillsynsmyndigheter för bland annat polis, kriminalvård och socialtjänst. Rätten till kompensation eller skadestånd vid myndigheters misstag eller övergrepp behöver förbättras.
3. Skyddet för den enskildes integritet ska stärkas. Åtgärder som påverkar den personliga integriteten negativt är endast berättigade om ett motstående intresse väger uppenbart tyngre och åtgärden är effektiv. Alla nya lagförslag ska analyseras ur integritetssynpunkt. Datainspektionen ska omvandlas till en heltäckande integritetsinspektion.
4. Övervakning och registrering ska inte användas för andra syften än vad som var de ursprungliga motiven eller vad som var känt för den individ som lämnade uppgifterna. Om samhällsutvecklingen gör att nya behov uppstår måste det avgöras politiskt och i vissa fall rättsligt om dessa behov väger tillräckligt tungt för att vidga insamling och användning av uppgifterna.
5. Restriktivitet ska råda när det gäller kameraövervakning på gator och torg. Alla ska enkelt kunna få information om på vilka platser kameraövervakning förekommer och inte.
6. Den enskildes rätt att få insyn i privata företags hantering av personuppgifter måste öka. Det behövs en ökad medvetenhet om företags lagring av personuppgifter exempelvis på nätet och i kunddatabaser.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 5.3 Det levande folkstyret skulle ges lydelsen:

1. Ansvar för demokratins fortlevnad ligger ytterst hos medborgarna själva. Det behövs ett ständigt och uthålligt arbete för att upprätthålla demokratiska värderingar. Varje generation behöver på nytt erövra demokratin.
2. Demokratin förutsätter aktiva medborgare och ett levande demokratiskt samtal. Det behövs fler möjligheter att följa den politiska processen och påverka beslutsfattandet. Särskilt viktigt är det att motverka maktklyftor som baseras på skillnader i kunskap eller tilltro till den politiska processen.
3. För att förstärka väljarens makt ska procentspärrarna i personvalet slopas, så att ett partis kandidater tar mandat i samma ordning som de fått personkrävs.
4. Antalet riksdagsledamöter ska minskas för att skapa större helhetssyn. I samband med detta bör valkretsarna bli större och riksdagsutskotten färre, så att även mindre partier kan ha representation från hela landet och i alla utskott.
5. Parlamentarismen bör förtydligas genom att riksdagen endast ska kunna avsätta en regering genom att välja ny statsminister. En karensregel bör införas för statsråd som går vidare till enskilda uppdrag där känslig regeringsinformation kan komma till användning.
6. Partiernas skyldighet att redovisa källorna för sin finansiering ska regleras i lag.
7. Oavsett bostadsort har individer rätt att få likvärdig kvalitet på vården, omsorgen, socialtjänsten och andra välfärdstjänster. De ekonomiska villkoren för kommuner och regioner behöver därför utjämnas med avseende på faktorer som inte går att påverka. Utjämningsystemet ska innehålla drivkrafter för tillväxt.

8. På regional nivå ska Sverige vara indelat i direktvalda regioner med ansvar för bland annat sjukvård, kollektivtrafik, näringslivsutveckling och regionplanering. Staten ska underlätta för de kommuner som vill gå samman för att höja kvaliteten på servicen och minska sårbarheten.
9. Offentlighetsprincipen är en förutsättning för granskning och debatt. Offentligt finansierad verksamhet ska så långt som möjligt omfattas av samma regler om sekretess och meddelarskydd oavsett om den bedrivs i allmän eller privat regi. Extra viktigt är detta i vård, skola, omsorg och andra områden som särskilt påverkar enskilda människor.

I motion D1 hade yrkats:

1. att följande text läggs till som en ny punkt 4 under ingressen till hela avsnitt 5: "Europa ska vara en kontinent där vi löser konflikter genom samarbete i stället för våld och som med trovärdighet kan leda världen i kampen för demokrati, frihet och respekt för varje människas rätt att själv göra sina livsval. Det kräver ett starkt liberalt engagemang för att alla europeiska medborgares rättigheter respekteras på hemmaplan och för en tydlig och samlad europeisk röst i utrikespolitiken."

I motion D2 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.1 punkterna 1 och 2 ändras till en inledande och förklarande text om det civila samhället
2. att avsnitt 5.1 punkt 7 ändras till två punkter, "För att stärka civilsamhällets finansiering ska avdragsrätten för enskilda gåvor till ideella organisationer utökas kraftigt." respektive "Möjligheten att tillfälligt gå ned i arbetstid och lön för att utföra ett förtroendeuppdrag behöver öka."

I motion D3 hade yrkats:

1. att ordet "scoutklubb" i avsnitt 5.1 punkt 5 ändras till det korrekta ordet scoutkår

I motion D4 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska påskynda samarbetet med den ideella sektorn för att teckna lokala och regionala överenskommelser

I motion D5 hade yrkats:

1. att benämningar ses över så att de blir konsekventa i partiprogrammet, exempelvis kring civilsamhället

I motion D6 hade yrkats:

1. att det tillförs en ny punkt i avsnitt 5.1 med följande lydelse: "Idrotten är Sveriges största folkrörelse och bidrar till folkhälsa, gemenskap, fysisk och social utveckling för människor. Olika verksamheter som spontan utövning, träning och tävling samt bredd och elit är viktiga. Arrangerande av idrottsevenemang och samarbete med skolan ska uppmuntras."

I motion D7 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna under nästa mandatperiod ska driva frågan om att trossamfund som alla andra ideella föreningar ska ha ansvaret att driva in sina medlemsavgifter utan hjälp av staten.

I motion D8 hade yrkats:

1. att staten slutar driva in medlemsavgiften till Svenska kyrkan och andra trossamfund
2. att statliga bidrag till trossamfund avskaffas

I motion D9 hade yrkats:

1. att det i partiprogrammet införs att destruktiva sekter ska förbjudas enligt lag

I motion D10 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att utreda om begravningsverksamheten ska få utföras av fler aktörer på marknaden eller kommunaliseras
2. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att finansieringen av begravingar sker via erläggande av kommunalskatt och ett eventuellt pengsystem till den som utför begravingen
3. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att information om begravingar är sekulär och att det skapas en officiell hemsida för detta

I motion D11 hade yrkats:

1. att uppdra åt partistyrelsen att driva frågan om att återigen se över vilket skatteunderlag som ska ligga till grund för begravningsavgiften

I motion D12 hade yrkats:

1. att Boverket ges i uppdrag stödja utbyggnad av vackra sekulära samlingslokaler
2. att stödet till allmänna samlingslokaler anpassas för att möta ett ökat behov av sekulära samlingslokaler

I motion D13 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.1.2 införs att avdragsrätten för gåvor ska utgå och reformeras

I motion D63 hade yrkats:

1. att punkt 1 i avsnitt 5.2.2 kompletteras med en ny mening efter nuvarande sista meningen enligt följande: "Lagrådets ställning bör också stärkas så att rådet alltid ska lämna ett yttrande över propositioner från regeringen i de fall där rådet haft anmärkningar avseende förslagets grundlagsenlighet i samband med lagrådsremissen."

I motion D64 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att en uppföljning av den stora prövningstillståndsreformen genomförs
2. att följande punkt förs in på lämpligt ställe i avsnitt 5.2: "Möjligheten till överprövning av domstolars och myndigheters beslut är ett viktigt inslag i rättssäkerheten. Begränsning av möjligheterna till överprövning och införandet av krav på prövningstillstånd i allt fler typer av mål i domstolarna kan hota rättssäkerheten. Innan fler krav på prövningstillstånd införs ska en omfattande utredning av dagens system genomföras ur ett rättssäkerhetsperspektiv."

I motion D65 hade yrkats:

1. att en ny mening införs i slutet av punkt 4 i 5.2.2: "Redan införda lagar med stark påverkan på den personliga integriteten ska regelbundet utvärderas ur en integritetsaspekt."

I motion D66 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.2.2 punkt 5 omformuleras till: "Stor restriktivitet ska råda när det gäller kameraövervakning på offentliga platser. Alla ska enkelt och tydligt kunna få information om på vilka platser kameraövervakning förekommer."

I motion D67 hade yrkats:

1. att punkt 5 i avsnitt 5.2.2 stryks

I motion D68 hade yrkats:

1. att en ny punkt läggs till i avsnitt 5.3 med lydelsen: "Medborgarförslag i fullmäktige bör avskaffas. Initiativrätten bör ligga på de förtroendevalda."

I motion D69 hade yrkats:

1. att det i avsnitt punkt 2 görs följande tillägg direkt efter andra meningen: "Den globala demokratin behöver kompletteras av en lokal demokrati, som gör det möjligt för medborgarna att komma i mer direkt kontakt med beslutsfattandet, en närdemokrati."

I motion D70 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 5.3 läggs till en punkt med lydelsen: "Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och påverka beslutsfattandet. En jämn könsfördelning bland de folkvalda ska gälla."

I motion D71 hade yrkats:

1. att en ny punkt läggs till i avsnitt 5.3 med lydelsen: "En systematisk och väl strukturerad medborgardialog bidrar till att medborgarnas kunskaper och intresse tas tillvara även mellan valen. Likaså kan den leda till bättre underbyggda beslut och större förståelse hos medborgarna för den demokratiska processen."

I motion D72 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 5.3 införs en ny punkt 10 med lydelsen: "Folkpartiet ska verka för att alla kommuner har äkta och verkliga möjligheter för unga och unga vuxna att komma till tals i frågor som rör dom."

I motion D73 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.3 kompletteras med en ny punkt 2: "Demokratin förutsätter att medborgare engagerar sig och vill och vågar driva politiska ståndpunkter. Viljan att bli förtroendevald måste värnas. Därför är det av extra stor vikt att hot och trakasserier gentemot politiskt aktiva och förtroendevald beivras med största allvar. Det är vårt gemensamma ansvar att värna den grundläggande rättigheten att kunna engagera sig politiskt."

I motion D74 hade yrkats:

1. att förslaget i punkt 3 i avsnitt 5.3 om slopande av procentspärrar i personvalet stryks

I motion D75 hade yrkats:

1. att det av partiprogrammet ska framgå att Folkpartiet liberalerna anser att det ska vara skilda valdagar för riksdagsval respektive landstings- och kommunalval. Mandatperioden ska vara fyra år i båda fallen vilket innebär att landstings- och kommunalval hålls två år efter ordinarie riksdagsval

I motion D76 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.3 punkt 4 ska ändras till: "Antalet riksdagsledamöter ska ökas för att skapa en bredare demokrati så att även mindre partier kan ha representation från hela landet och i alla utskott."

I motion D77 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.3 punkt 4 stryks
2. att det i avsnitt 5.3 införs en ny punkt 10 med lydelsen: "Folkpartiet stödjer den så kallade Torekov-kompromissen, som utgör grunden för vår nuvarande grundlag. Den innebär att Sverige förblir en monarki, men att monarken endast har representativa uppgifter."

I motion D78 hade yrkats:

1. att en ny punkt införs i avsnitt 5.3 med följande lydelse: "EU-nämnden ska avskaffas; ministers samråd med riksdagen inför rådsmöten ska ske med aktuellt fackutskott."

I motion D79 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 5.3 införs en ny punkt med lydelsen: "Representativitet och legitimitet är ledord i ett demokratiskt samhälle. Det nuvarande valsystemet missgynnar utländska svenskar som en självklar del av det svenska samhället. Deras röster faller bort och därmed är deras valdeltagande alltför låg. Sverige måste införa nya valkretsar för utlandssvenskar."

I motion D80 hade yrkats:

1. att följande text läggs till i avsnitt 3.2.2 som en ny punkt 13: "EU-medlemskapet har möjliggjort för svenskar och andra européer att studera, arbeta och leva i andra länder än sitt ursprungsland. EU-medborgare som lever i ett annat EU-land än det egna ursprungslandet har i dag rätt att rösta i lokala och regionala val i det land där de bor. Tiden är nu mogen att ta steget fullt ut och ge alla EU-medborgare som är folkbokförda i Sverige rösträtt även till riksdagen. Utländska medborgare som varit folkbokförda i Sverige mer än tre år i följd bör också få rösträtt i riksdagsval. Sverige bör även verka för att få till stånd ett övergripande regelverk som ger alla EU-medborgare som är folkbokförda i ett annat EU-land rösträtt i nationella val."

I motion D81 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna utreder ett regelverk som möjliggör för alla i Sverige permanent bosatta medborgare i Europeiska unionen att rösta i alla val, även till riksdagen

I motion D82 hade yrkats:

1. att en riksdagsplats ska reserveras för Sveriges ursprungsbefolkning, samerna

I motion D83 hade yrkats:

1. att en mening läggs till i slutet av punkt 4 i avsnitt 5.3 enligt följande: "Riksdagens utskott ska inte längre bedriva sin verksamhet bakom stängda dörrar utan i full öppenhet för allmänheten. Om särskilda skäl föreligger ska möten undantagsvis kunna hållas bakom stängda dörrar."

I motion D84 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att införas ett "landsbygdsråd" som granskar alla beslut utifrån glesbygdens, landsortens och de mindre tätorternas perspektiv

I motion D85 hade yrkats:

1. att följande mening läggs till i avsnitt 5.3 punkt 5 efter första meningen: "Statsråd ska innan de tillträder sitt ämbete delta i en offentlig utfrågning i ansvarigt utskott i riksdagen."

I motion D86 hade yrkats:

1. att i förslaget till nytt partiprogram ge avsnitt 5.3 punkt 6 denna lydelse: "Partierna ska redovisa sina intäkter för väljarna, dock att detta av integritetsskäl och partiernas obundenhet ska ske genom överenskommelse mellan partierna och ej genom lagstiftning; om något parti ej vill medverka till detta – eller följa vad som överenskommit – ska detta tillkännages väljarna."

I motion D87 hade yrkats:

1. att följande text tillförs i punkt 8 i avsnitt 5.3: "På regional nivå ska Sverige vara indelat i direktvalda regioner med ansvar för bland annat sjukvård, kollektivtrafik, näringslivsutveckling och regionplanering. En mer symmetrisk struktur än dagens ska eftersträvas. Staten ska underlätta för de kommuner som vill gå samman för att höja kvaliteten på servicen och minska sårbarheten."

I motion D88 hade yrkats:

1. att Folkpartiet inom regering och riksdag ska verka för att beslut snarast tas om att bevilja ansökningarna från de landsting som ansökt om regionstatus, så att landstingen kan inrätta organisation och val till landstinget såsom region från och med mandatperioden 2015–2018

I motion D89 hade yrkats:

1. att en ny sista mening i avsnitt 5.3 punkt 8 läggs till med följande lydelse: "Detta kan i förlängningen också innebära att det behövs en kommunreform i Sverige som skapar färre kommuner men som i gengäld garanterar en service av hög kvalitet för medborgarna."

I motion D90 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för en mer decentraliserad kommunstruktur i Sverige med ett mål att Sverige bör ha 500 kommuner

I motion D91 hade yrkats:

1. att en ny punkt tillförs avsnitt 5.3 med följande lydelse: "Den kommunala självstyrelsen ska stärkas genom minskad statlig detaljstyrning."
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för ett återinförande av frikommuner i modern tappning

I motion D92 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 5.3 läggs in en ny punkt med lydelsen: "Folkpartiet liberalerna vill genomföra en ändring av kommunallagen, innebärande att kommun-, landstings- och regionstyrelserna enbart består av de partier som bildar majoritet. Detta genomförs i första hand som en försöksverksamhet i vissa kommuner."

I motion D93 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska arbeta för en reformering av bestämmelserna kring kommunala folkomröstningar i enlighet med vad i motionen anförs

I motion D94 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för en utredning av nytt ersättningssystem för förtroendevalda
2. att Folkpartiet ska verka för att det skapas tydliga rutiner och processer för att underlätta för noviser att ta plats i den demokratiska församlingen

I motion D95 hade yrkats:

1. att följande punkt läggs till i avsnitt 5.3: ”En grundsten i den svenska demokratin är förtroendet mellan medborgare och myndighet, vare sig det är stat, kommun eller landsting. Detta djupa förtroende är unikt för Sverige men det finns risk att det håller på att urholkas. Det finns skäl till detta minskande förtroende, speciellt i kommuner, på grund av tendenser till korruption och att kommunen i ökad utsträckning ser sig som en affärsdrivande inrättning. Detta är djupt oroande. Folkpartiet ska arbeta för att bevara förtroendet, till exempel genom ökad transparens, skydd för whistleblowers och mindre hemlighetsmakeri i kommunala bolag.”

I motion D96 hade yrkats:

1. att till avsnitt 5.3 lägga en ny punkt 10 med följande lydelse: ”Offentlighetsprincipen har en grundläggande betydelse för att förankra och fördjupa folkstyret. Kommuner Folkpartiet är med om att styra ska verka för att bli Sveriges öppnaste i tillämpningen av offentlighetsprincipen. Informationsteknologins möjligheter bör utnyttjas, bland annat genom aktivt offentliggörande av offentliga handlingar.”

I motion D97 hade yrkats:

1. att polisens förundersökningsprotokoll inte borde vara offentlig handling

I motion D98 hade yrkats:

1. att partistyrelsen får i uppdrag att verka för att berörda myndigheter åläggs att delge medborgarna information om vilande grundlagsförändringar i tydlig och lättfattlig form i samband med övrig officiell personligt adresserad valinformation inför valet 2014

I motion D99 hade yrkats:

1. att det i Folkpartiets partiprogram förtydligas politikens ansvar att begränsa byråkratin i samhällsaktiviteterna, så att skattebetalarnas pengar används till rätt i vår gemensamt finansierade välfärd

I motion D100 hade yrkats:

1. att sparkade myndighetschefer inte ska behålla sin lön hela förordnandetiden

I motion D101 hade yrkats:

1. att allmänna valdagar även ska bli allmänna flaggdagar

I motion D102 hade yrkats:

1. att landsmötet uttalar att Folkpartiet i regeringsställning ska verka för att pressträffar och andra officiella regeringsframträdanden i media har Svenska flaggan i bakgrunden

I motion D103 hade yrkats:

1. att i avsnitt 5.3 ange att Sverige bör införa republik

I motion D104 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 5.3 läggs till en punkt med lydelsen: ”Inga offentliga ämbeten ska gå i arv. Därför ska monarkin avskaffas och ersättas av republik.”

I motion D105 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna tar ställning för att Sverige ska vara en republik

I motion D106 hade yrkats:

1. att det i Folkpartiet liberalernas partiprogram ska finnas ett förslag om att successionsordningen ändras så att religionsfrihet även gäller vår statschef och de människor som ingår i den svenska tronföljden

I motion D107 hade yrkats:

1. att i avsnitt 5.3 i programmet ange att även medlemmar av kungahuset ska kunna välja livsåskådning och fortfarande vara berättigade till kronan

I motion D108 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska arbeta för att § 4 i successionsordningen tas bort och statschefen därmed fritt får välja trosuppfattning

I motion D109 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att upphäva 4 § successionsordningen som lyder: "Såsom 2 § i 1809 års regeringsform uttryckligen stadgar, att Konung alltid ska vara av den rena evangeliska läran, sådan som den, uti den oförändrade Augsburgiska bekännelsen, samt Uppsala mötes beslut av år 1593, antagen och förklarad är, sålunda skola ock prinsar och prinsessor av det kungl. huset uppfödas i samma lära och inom riket. Den av kungl. familjen som ej sig till samma lära bekänner, vare från all successionsrätt utesluten."

I motion D110 hade yrkats:

1. att Folkpartiet verkar för att kungahuset snarast redovisar sina utgifter på samma sätt som övrig skattefinansierad verksamhet

I motion D111 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.3 punkt 4 tas bort
2. att i avsnitt 5.3 punkt 7 den andra meningen tas bort
3. att i avsnitt 5.3 punkt 8 orden "delas eller" i den andra meningen placeras efter "vill"

I motion A1 hade yrkats:

8. att avsnitt 5.1 punkt 5 ges lydelsen: "Politiken ska bidra till att det civila samhället ges goda förutsättningar för både flickor och pojkar. Det ska vara enkelt och uppskattat att engagera sig i en idrottsklubb, scoutklubb, folkbildningsorganisation, social hjälporganisation, intresseorganisation eller någon annan del av det civila samhället."

I motion H90 hade yrkats:

2. första meningen i avsnitt 5.3 punkt 8 ändras till: "På regional nivå ska Sverige vara indelat i direktvalda regioner med ansvar för bland annat sjukvård, kollektivtrafik, transportinfrastruktur, näringslivsutveckling och regionplanering."

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att programkommitténs förslag avsnitt 5 punkt 1 skulle bifallas
2. att programkommitténs förslag avsnitt 5 punkt 2 skulle bifallas
3. att det efter avsnitt 5 punkt 2 skulle införas en ny punkt med lydelsen: "Den bästa garantin för ett öppet och tolerant samhälle är sociala nätverk som skapar tillit. De kopplingar som skapas mellan människor i frivilliga möten skapar den förmåga till fredlig samverkan som möjliggör demokrati, marknadsekonomi och välfärd."
4. att motion D2 yrkande 1 därmed skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anför
5. att programkommitténs förslag avsnitt 5 punkt 3 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
6. att det efter avsnitt 5 punkt 2 skulle införas en ny punkt med lydelsen: "Europa ska vara en kontinent där vi löser konflikter genom samarbete i stället för våld och som med trovärdighet kan leda världen i kampen för demokrati, frihet och respekt för varje människas rätt att själv göra sina livsval. Det kräver ett starkt liberalt engagemang för att alla europeiska medborgares rättigheter respekteras på hemmaplan och för en tydlig och samlad europeisk röst i utrikespolitiken."
7. att motion D1 därmed skulle bifallas
8. att programkommitténs förslag avsnitt 5.1 punkt 1 skulle bifallas
9. att avsnitt 5.1 punkt 2 skulle utgå (och flyttas upp till kapitlets inledning efter den nuvarande punkt 2)
10. att avsnitt 5.1 punkt 3 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "Det civila samhället ökar det demokratiska deltagandet och människors inflytande i samhällsliga processer. Den offentliga makten ska söka dialog med civilsamhällets aktörer och ska även bidra till att främja jämställda villkor i den civila sektorn."
11. att motion D3 skulle bifallas
12. att programkommitténs förslag avsnitt 5.1 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
13. att avsnitt 5.1 punkt 5 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "Politiken ska bidra till att det civila samhället ges goda förutsättningar. Det ska vara enkelt och uppskattat att engagera sig i

- en idrottsklubb, scoutkår, folkbildningsorganisation, social hjälporganisation, intresseorganisation eller någon annan del av det civila samhället.”
14. att motion A1 yrkande 8 skulle anses besvarat
 15. att motion D4 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 16. att motion D5 skulle anses besvarad
 17. att motion D6 skulle anses besvarad
 18. att programkommitténs förslag avsnitt 5.1 punkt 6 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
 19. att motion D7 skulle avslås
 20. att motion D8 skulle avslås
 21. att motion D9 skulle avslås
 22. att motion D10 yrkande 1 och 3 skulle anses besvarade
 23. att motion D10 yrkande 2 skulle avslås
 24. att motion D11 skulle anses besvarad
 25. att motion D12 skulle anses besvarad
 26. att motion D13 skulle avslås
 27. att motion D2 yrkande 2 skulle avslås
 28. att avsnitt 5.1 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: ”För att stärka civilsamhällets finansiering ska avdragsrätten för enskilda gåvor till ideella organisationer utökas kraftigt. Möjligheten att tillfälligt gå ned i arbetstid och motsvarande lön för att utföra ett förtroendeuppdrag behöver öka.”
 29. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.2 punkt 1 skulle bifallas
 30. att motion D63 skulle anses besvarad
 31. att motion D64 skulle anses besvarad
 32. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.2 punkt 2 skulle bifallas
 33. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.2 punkt 3 skulle bifallas med tillägg i slutet av en ny mening med lydelsen: ”Redan införda lagar med stark påverkan på den personliga integriteten ska regelbundet utvärderas.”
 34. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.2 punkt 4 skulle bifallas
 35. att motion D65 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 36. att avsnitt 5.2.2 punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Restriktivitet ska råda när det gäller kameraövervakning på offentliga platser. Alla ska enkelt kunna få information om på vilka platser kameraövervakning förekommer.”
 37. att motion D66 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 38. att motion D67 skulle avslås
 39. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.2 punkt 6 skulle bifallas
 40. att motion D68 skulle avslås
 41. att motion D69 skulle anses besvarad
 42. att programkommitténs förslag avsnitt 5.3 punkt 1 skulle bifallas
 43. att avsnitt 5.3 punkt 2 skulle ges lydelsen: ”Demokratin förutsätter aktiva medborgare och ett levande demokratiskt samtal. Det behövs fler möjligheter att följa den politiska processen och påverka beslutsfattandet. Särskilt viktigt är det att verka för att kvinnor och män har samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare, och att motverka maktklyftor som baseras på skillnader i kunskap eller tilltro till den politiska processen. Medborgardialoger bidrar till att medborgarnas kunskaper och intresse tas tillvara även mellan valen.”
 44. att motionerna D70 och D71 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
 45. att motion D72 skulle anses besvarad
 46. att det efter punkt 2 skulle införas en ny punkt med lydelsen: ”Demokratin förutsätter att medborgare vill och vågar engagera sig politiskt. Den grundläggande rättigheten att engagera sig politiskt måste värnas och hot och trakasserier mot politiskt aktiva och förtroendevalda måste aktivt bekämpas.”
 47. att motion D73 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 48. att motion D74 skulle avslås
 49. att avsnitt 5.3 punkt 3 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: ”Skilda valdagar för kommuner och landsting/regioner ökar utrymmet för debatt och insyn i lokala och regionala frågor. Lokala och regionala val ska hållas mitt emellan riksdagsvalen. För att förstärka väljarens makt ska procentspärrarna i personvalet slopas, så att ett partis kandidater tar mandat i samma ordning som de fått personkryss.”
 50. att motion D75 skulle bifallas
 51. att programkommitténs förslag avsnitt 5.3 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas

52. att motion D76, motion D111 yrkande 1–3 och D77 yrkande 1 skulle avslås
53. att motion D78 skulle avslås
54. att motion D79 skulle avslås
55. att motion D80 och D81 yrkande 1 skulle avslås
56. att motion D82 skulle avslås
57. att motion D83 skulle avslås
58. att motion D84 skulle anses besvarad
59. att avsnitt 5.3 punkt 5 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: ”En karensregel bör införas för statsråd och statssekreterare som går vidare till enskilda uppdrag där känslig regeringsinformation kan komma till användning.”
60. att motion D85 skulle anses besvarad
61. att programkommitténs förslag avsnitt 5.3 punkt 6 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
62. att motion D86 skulle avslås
63. att programkommitténs förslag avsnitt 5.3 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering) skulle utgå
64. att programkommitténs förslag avsnitt 5.3 punkt 8 skulle bifallas
65. att motion H90 yrkande 2 samt D87–D90 skulle anses besvarade
66. att motion D91 yrkande 1 skulle anses besvarad
67. att motion D91 yrkande 2 skulle avslås
68. att motion D92 skulle anses besvarad
69. att motion D93 skulle anses besvarad
70. att motion D94 skulle anses besvarad
71. att avsnitt 5.3 punkt 9 skulle ges lydelsen: ”Offentlighetsprincipen har en grundläggande betydelse för att förankra och fördjupa folkstyret, och är en förutsättning för granskning och debatt. Diarier och allmänna handlingar bör i större utsträckning göras tillgängliga på nätet för att underlätta insyn. Offentligt finansierad verksamhet ska omfattas av samma regler om sekretess och meddelarskydd oavsett om den bedrivs i allmän eller privat regi, och även om den drivs i bolagsform. Extra viktigt är detta i vård, skola, omsorg och andra områden som särskilt påverkar enskilda människor.”
72. att motionerna D95 och D96 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anför
73. att motion D97 skulle avslås
74. att motion D98 skulle anses besvarad
75. att motion D99 skulle anses besvarad
76. att motion D100 skulle anses besvarad
77. att motionerna D101 och D102 skulle anses besvarade
78. att motionerna D103–D105 och D77 yrkande 2 skulle avslås
79. att motionerna D106–D109 skulle anses besvarade
80. att motion D110 skulle anses besvarad

Utskottet yrkade:

1. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5 punkt 1 skulle bifallas
2. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5 punkt 2 skulle bifallas
3. att det efter avsnitt 5 punkt 2 skulle införas en ny punkt med lydelsen: ”**En bra garanti** för ett öppet och tolerant samhälle är sociala nätverk som skapar tillit. De kopplingar som skapas mellan människor i frivilliga möten skapar den förmåga till fredlig samverkan som möjliggör demokrati, marknadsekonomi och välfärd
4. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D2 yrkande 1 därmed skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anför
5. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5 punkt 3 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
6. att i enlighet med partistyrelsens yrkande det efter avsnitt 5 punkt 2 skulle införas en ny punkt med lydelsen: ”Europa ska vara en kontinent där vi löser konflikter genom samarbete i stället för våld och som med trovärdighet kan leda världen i kampen för demokrati, frihet och respekt för varje människas rätt att själv göra sina livsval. Det kräver ett starkt liberalt engagemang för att alla europeiska medborgares rättigheter respekteras på hemmaplan och för en tydlig och samlad europeisk röst i utrikespolitiken.”
7. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D1 skulle bifallas
8. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5.1 punkt 1 skulle bifallas
9. att i enlighet med partistyrelsens yrkande avsnitt 5.1 punkt 2 skulle utgå (och flyttas upp till kapitlets inledning efter den nuvarande punkt 2)

10. att i enlighet med partistyrelsens yrkande avsnitt 5.1 punkt 3 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "Det civila samhället ökar det demokratiska deltagandet och människors inflytande i samhällseliga processer. Den offentliga makten ska söka dialog med civilsamhällets aktörer och ska även bidra till att främja jämställda villkor i den civila sektorn."
11. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D3 skulle bifallas
12. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5.1 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
13. att i enlighet med partistyrelsens yrkande avsnitt 5.1 punkt 5 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "Politiken ska bidra till att det civila samhället ges goda förutsättningar. Det ska vara enkelt och uppskattat att engagera sig i en idrottsklubb, scoutkår, folkbildningsorganisation, social hjälporganisation, intresseorganisation eller någon annan del av det civila samhället."
14. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion A1 yrkande 8 skulle anses besvarat
15. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D4 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
16. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D5 skulle anses besvarad
17. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D6 skulle anses besvarad
18. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5.1 punkt 6 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
19. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D7 skulle avslås
20. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D8 skulle avslås
21. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D9 skulle avslås
22. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D10 yrkande 1 och 3 skulle anses besvarade
23. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D10 yrkande 2 skulle avslås
24. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D11 skulle anses besvarad
25. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D12 skulle anses besvarad
26. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D13 skulle avslås
27. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D2 yrkande 2 skulle avslås
28. att avsnitt 5.1 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "För att stärka civilsamhällets finansiering ska avdragsrätten för enskilda gåvor till ideella organisationer utökas kraftigt."
29. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5.2.2 punkt 1 skulle bifallas
30. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D63 skulle anses besvarad
31. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D64 skulle anses besvarad
32. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5.2.2 punkt 2 skulle bifallas
33. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5.2.2 punkt 3 skulle bifallas med tillägg i slutet av en ny mening med lydelsen: "Redan införda lagar med stark påverkan på den personliga integriteten ska regelbundet utvärderas."
34. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5.2.2 punkt 4 skulle bifallas
35. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D65 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
36. att i enlighet med partistyrelsens yrkande avsnitt 5.2.2 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Restriktivitet ska råda när det gäller kameraövervakning på offentliga platser. Alla ska enkelt kunna få information om på vilka platser kameraövervakning förekommer."
37. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D66 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
38. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D67 skulle avslås
39. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5.2.2 punkt 6 skulle bifallas
40. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D68 skulle avslås
41. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D69 skulle anses besvarad
42. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5.3 punkt 1 skulle bifallas
43. att i enlighet med partistyrelsens yrkande avsnitt 5.3 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Demokratin förutsätter aktiva medborgare och ett levande demokratiskt samtal. Det behövs fler möjligheter att följa den politiska processen och påverka beslutsfattandet. Särskilt viktigt är det att verka för att kvinnor och män har samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare, och att motverka maktklyftor som baseras på skillnader i kunskap eller tilltro till den politiska processen. Medborgardialoger bidrar till att medborgarnas kunskaper och intresse tas tillvara även mellan valen."

44. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna D70 och D71 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
45. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D72 skulle anses besvarad
46. att i enlighet med partistyrelsens yrkande det efter punkt 2 skulle införas en ny punkt med lydelsen: ”Demokratin förutsätter att medborgare vill och vågar engagera sig politiskt. Den grundläggande rättigheten att engagera sig politiskt måste värnas och hot och trakasserier mot politiskt aktiva och förtroendevalda måste aktivt bekämpas.”
47. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D73 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
48. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D74 skulle avslås
49. att i enlighet med partistyrelsens yrkande avsnitt 5.3 punkt 3 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: ”Skilda valdagar för kommuner och landsting/regioner ökar utrymmet för debatt och insyn i lokala och regionala frågor. Lokala och regionala val ska hållas mitt emellan riksdagsvalen. För att förstärka väljarens makt ska procentspärrarna i personvalet slopas, så att ett partis kandidater tar mandat i samma ordning som de fått personkryss.”
50. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D75 skulle bifallas
51. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5.3 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
52. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D76, motion D111 yrkande 1–3 och D77 yrkande 1 skulle avslås
53. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D78 skulle avslås
54. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D79 skulle avslås
55. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D80 och D81 yrkande 1 skulle avslås
56. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D82 skulle avslås
57. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D83 skulle avslås
58. att i enlighet med partistyrelsens yrkande D84 skulle anses besvarad
59. att i enlighet med partistyrelsens yrkande avsnitt 5.3 punkt 5 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: ”En karenregel bör införas för statsråd och statssekreterare som går vidare till enskilda uppdrag där känslig regeringsinformation kan komma till användning.”
60. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D85 skulle anses besvarad
61. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5.3 punkt 6 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
62. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D86 skulle avslås
63. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5.3 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering) skulle utgå
64. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 5.3 punkt 8 skulle bifallas
65. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H90 yrkande 2 samt D87–D90 skulle anses besvarade
66. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D91 yrkande 1 skulle anses besvarat
67. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D91 yrkande 2 skulle avslås
68. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D92 skulle anses besvarad
69. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D93 skulle anses besvarad
70. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D94 skulle anses besvarad
71. att i enlighet med partistyrelsens yrkande avsnitt 5.3 punkt 9 skulle ges lydelsen: ”Offentlighetsprincipen har en grundläggande betydelse för att förankra och fördjupa folkstyret, och är en förutsättning för granskning och debatt. Diarier och allmänna handlingar bör i större utsträckning göras tillgängliga på nätet för att underlätta insyn. Offentligt finansierad verksamhet ska omfattas av samma regler om sekretess och meddelarskydd oavsett om den bedrivs i allmän eller privat regi, och även om den drivs i bolagsform. Extra viktigt är detta i vård, skola, omsorg och andra områden som särskilt påverkar enskilda människor.”
72. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna D95 och D96 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
73. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D97 skulle avslås
74. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D98 skulle anses besvarad
75. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D99 skulle anses besvarad
76. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D100 skulle anses besvarad
77. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna D101 och D102 skulle anses besvarade
78. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna D103–D105 och D77 yrkande 2 skulle avslås
79. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna D106–D109 skulle anses besvarade
80. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D110 skulle anses besvarad

Utskottsreservation 1

Björn Brändewall och Niklas Frykman reserverade sig i utskottet till förmån för att motion D8 punkt 1 skulle bifallas.

Utskottsreservation 2

Björn Brändewall reserverade sig i utskottet till förmån för att motion att motion D8 punkt 2 skulle bifallas.

Utskottsreservation 3

Jesper Brandberg reserverade sig i utskottet till förmån för partistyrelsens förslag att avsnitt 5.1 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "För att stärka civilsamhällets finansiering ska avdragsrätten för enskilda gåvor till ideella organisationer utökas kraftigt. Möjligheten att tillfälligt gå ned i arbetstid och motsvarande lön för att utföra ett förtroendeuppdrag behöver öka."

Utskottsreservation 4

Jesper Brandberg, Björn Brändewall, Mathias Forsell, Lennart Rydberg och Charlotta Schenholm reserverade sig i utskottet till förmån för att avsnitt 5.3 punkt 3 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "Skilda valdagar för kommuner och landsting/regioner ökar utrymmet för debatt och insyn i lokala och regionala frågor. Lokala och regionala val ska hållas mitt emellan riksdagsvalen. För att förstärka väljarens makt ska procentspärrarna i personvalet sänkas, så att ett partis kandidater tar mandat i samma ordning som de fått personkryss."

Utskottsreservation 5

Jesper Brandberg och Fatima Svanå reserverade sig i utskottet till förmån för att avsnitt 5.3 punkt 4 skulle utgå.

Utskottsreservation 6

Björn Brändewall, Niklas Frykman, Tobias Josefsson, Benny Lindholm, Charlotta Schenholm och Fatima Svanå reserverade sig i utskottet till förmån för att motion D104 skulle bifallas.

I debatten yttrade sig:

Lennart Gabrielsson för utskottet, Lennart Rydberg som utskottsreservant, Ulrika Landergren för partistyrelsen, Fredrik Malm, Malin Rimmö, Charlotta Schenholm, Niklas Frykman, Anna Steele, Gösta Frödin, Richard Bengtsson, Björn Brändewall, Ulla-Britt Hagström, Benny Lindholm, Helena Berggren, Helena Holmberg, Ulrika Landergren, Marianne Åhman, Lotten Kluck, Majbritt Elmvik, Staffan Werme, Emma Söderberg Majanen, Jenny Sonesson, Ann Berg, Karin Granbom Ellison, Michael Helmersson, Lennart Gabrielsson, Johan Pehrson och Ulrika Landergren.

Staffan Werme yrkade:

1. att tilläggs punkten efter avsnitt 5 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Den bästa garantin för ett öppet och tolerant samhälle är sociala nätverk som skapar tillit. De kopplingar som skapas mellan människor i frivilliga möten skapar den förmåga till fredlig samverkan som möjliggör demokrati, marknadsekonomi och välfärd."
2. att avsnitt 5.1 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "För att stärka civilsamhällets finansiering ska avdragsrätten för enskilda gåvor till ideella organisationer utökas kraftigt. Möjligheten att tillfälligt gå ned i arbetstid och motsvarande lön för att utföra ett förtroendeuppdrag behöver öka."

Björn Brändewall och Niklas Frykman yrkade:

1. att motion D8 yrkande 1 skulle bifallas

Jenny Sonesson yrkade:

1. att i avsnitt 5.3 punkt 2 en ny mening skulle läggas till med lydelsen: "En jämn könsfördelning bland de folkvalda ska gälla."

Helena Berggren yrkade:

1. att motion D70 skulle bifallas

Ann Berg, Jesper Brandberg, Markus Claesson, Fredrik Malm, Lennart Rydberg och Charlotta Schenholm yrkade:

1. att avsnitt 5.3 punkt 3 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: ”Skilda valdagar för kommuner och landsting/regioner ökar utrymmet för debatt och insyn i lokala och regionala frågor. Lokala och regionala val ska hållas mitt emellan riksdagsvalen. För att förstärka väljarens makt ska procentspärrarna i personvalet sänkas, så att ett partis kandidater tar mandat i samma ordning som de fått personkryss.”

Ulrika Landergren och Marianne Åhman yrkade:

1. att Folkpartiet skulle ta ställning för att behålla den gemensamma valdagen för kommun-, landstings/region- och riksdagsval

Jesper Brandberg, Markus Claesson och Ulla-Britt Hagström yrkade:

1. att avsnitt 5.3 punkt 4 skulle utgå

Lotten Kluck yrkade:

1. att motion D84 skulle bifallas

Michael Helmersson yrkade:

1. att avsnitt 5.3 punkt 5 skulle utgå

Gösta Frödin yrkade:

1. att avsnitt 5.3 punkt 8 skulle ges lydelsen: ”På regional nivå ska Sverige vara indelat i direktvalda regioner med ansvar för bland annat sjukvård, kollektivtrafik, näringslivsutveckling och regionplanering. En mer symmetrisk struktur än dagens ska eftersträvas. Staten ska ta ansvar för att en mer symmetrisk regional organisation än dagens skapas.”

Björn Brändewall, Niklas Frykman och Anna Steele yrkade:

1. att motion D104 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

611. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5 punkt 1
612. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5 punkt 2
613. att i enlighet med utskottets yrkande införa en ny punkt efter avsnitt 5 punkt 2 med lydelsen: ”En bra garanti för ett öppet och tolerant samhälle är sociala nätverk som skapar tillit. De kopplingar som skapas mellan människor i frivilliga möten skapar den förmåga till fredlig samverkan som möjliggör demokrati, marknadsekonomi och välfärd.”
614. att därmed avslå Staffan Wermes yrkande 1
615. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed anse motion D2 yrkande 1 bifallen med vad partistyrelsen anför
616. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5 punkt 3 (enligt programkommitténs numrering)
617. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande införa en ny punkt efter avsnitt 5 punkt 2 med lydelsen: ”Europa ska vara en kontinent där vi löser konflikter genom samarbete i stället för våld och som med trovärdighet kan leda världen i kampen för demokrati, frihet och respekt för varje människas rätt att själv göra sina livsval. Det kräver ett starkt liberalt engagemang för att alla europeiska medborgares rättigheter respekteras på hemmaplan och för en tydlig och samlad europeisk röst i utrikespolitiken.”
618. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion D1
619. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.1 punkt 1
620. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta avsnitt 5.1 punkt 2 utgå (och flyttas upp till kapitlets inledning efter den nuvarande punkt 2)
621. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.1 punkt 3 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: ”Det civila samhället ökar det demokratiska deltagandet och

- människors inflytande i samhällliga processer. Den offentliga makten ska söka dialog med civilsamhällets aktörer och ska även bidra till att främja jämställda villkor i den civila sektorn.”
622. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion D3
623. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.1 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering)
624. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.1 punkt 5 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: ”Politiken ska bidra till att det civila samhället ges goda förutsättningar. Det ska vara enkelt och uppskattat att engagera sig i en idrottsklubb, scoutkår, folkbildningsorganisation, social hjälporganisation, intresseorganisation eller någon annan del av det civila samhället.”
625. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A1 yrkande 8 besvarat
626. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D4 bifallen med vad partistyrelsen anfört
627. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D5 besvarad
628. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D6 besvarad
629. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.1 punkt 6 (enligt programkommitténs numrering)
630. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D7
631. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D8
632. att därmed avslå Björn Brändewalls och Niklas Frykmans yrkande
633. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D9
634. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D10 yrkande 1 och 3 besvarade
635. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D10 yrkande 2
636. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D11 besvarad
637. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D12 besvarad
638. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D13
639. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D2 yrkande 2
640. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 5.1 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: ”För att stärka civilsamhällets finansiering ska avdragsrätten för enskilda gåvor till ideella organisationer utökas kraftigt.”
641. att därmed avslå Staffan Wermes yrkande 2
642. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.2.2 punkt 1
643. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D63 besvarad
644. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D64 besvarad
645. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.2.2 punkt 2
646. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.2.2 punkt 3 med tillägg i slutet av en ny mening med lydelsen: ”Redan införda lagar med stark påverkan på den personliga integriteten ska regelbundet utvärderas.”
647. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.2.2 punkt 4
648. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D65 bifallen med vad partistyrelsen anfört
649. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.2.2 punkt 5 lydelsen: ”Restriktivitet ska råda när det gäller kameraövervakning på offentliga platser. Alla ska enkelt kunna få information om på vilka platser kameraövervakning förekommer.”
650. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D66 bifallen med vad partistyrelsen anfört
651. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D67
652. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.2.2 punkt 6
653. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D68
654. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D69 besvarad
655. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.3 punkt 1
656. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.3 punkt 2 lydelsen: ”Demokratin förutsätter aktiva medborgare och ett levande demokratiskt samtal. Det behövs fler möjligheter att följa

- den politiska processen och påverka beslutsfattandet. Särskilt viktigt är det att verka för att kvinnor och män har samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare, och att motverka maktklyftor som baseras på skillnader i kunskap eller tilltro till den politiska processen. Medborgardialoger bidrar till att medborgarnas kunskaper och intresse tas tillvara även mellan valen.”
657. att därmed avslå Jenny Sonessons yrkande
658. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna D70 och D71 bifallna med vad partistyrelsen anfört
659. att därmed avslå Helena Berggrens yrkande
660. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D72 besvarad
661. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande införa en ny punkt efter avsnitt 5.3 punkt 2 med lydelsen: ”Demokratin förutsätter att medborgare vill och vågar engagera sig politiskt. Den grundläggande rättigheten att engagera sig politiskt måste värnas och hot och trakasserier mot politiskt aktiva och förtroendevalda måste aktivt bekämpas.”
662. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D73 bifallen med vad partistyrelsen anfört
663. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D74
664. att efter votering med röstsiffrorna 83–80 besluta att Folkpartiet tar ställning för att behålla den gemensamma valdagen för kommun-, landstings/region- och riksdagsval
665. att därmed bifalla Ulrika Landergrens och Marianne Åhmans yrkande
666. att ge avsnitt 5.3 punkt 3 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: ”För att förstärka väljarens makt ska procentspärrarna i personvalet sänkas, så att ett partis kandidater tar mandat i samma ordning som de fått personkryss.”
667. att därmed bifalla Ann Bergs m.fl.:s yrkande
668. att låta avsnitt 5.3 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering) utgå
669. att därmed bifalla Jesper Brandbergs m.fl.:s yrkande
670. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna D76, D111 yrkande 1–3 och D77 yrkande 1
671. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D78
672. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D79
673. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna D80 och D81 yrkande 1
674. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D82
675. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D83
676. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D84 besvarad
677. att därmed avslå Lotten Klucks yrkande
678. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.3 punkt 5 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: ”En karensregel bör införas för statsråd och statssekreterare som går vidare till enskilda uppdrag där känslig regeringsinformation kan komma till användning.”
679. att därmed avslå Michael Helmerssons yrkande
680. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D85 besvarad
681. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.3 punkt 6 (enligt programkommitténs numrering)
682. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D86
683. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta programkommitténs förslag avsnitt 5.3 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering) utgå (och flyttas till avsnitt 3.1.1)
684. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.3 punkt 8
685. att därmed avslå Gösta Frödins yrkande
686. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna H90 yrkande 2 samt D87–D90 besvarade
687. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D91 yrkande 1 besvarat
688. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D91 yrkande 2
689. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D92 besvarad
690. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D93 besvarad
691. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D94 besvarad
692. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.3 punkt 9 lydelsen: ”Offentlighetsprincipen har en grundläggande betydelse för att förankra och fördjupa folkstyret, och är en förutsättning för granskning och debatt. Diarier och allmänna handlingar bör i större utsträckning göras tillgängliga på nätet för att underlätta insyn. Offentligt finansierad verksamhet ska omfattas av

samma regler om sekretess och meddelarskydd oavsett om den bedrivs i allmän eller privat regi, och även om den drivs i bolagsform. Extra viktigt är detta i vård, skola, omsorg och andra områden som särskilt påverkar enskilda människor.”

693. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna D95 och D96 bifallna med vad partistyrelsen anfört
694. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D97
695. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D98 besvarad
696. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D99 besvarad
697. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D100 besvarad
698. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna D101 och D102 besvarade
699. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna D103–D105 och D77 yrkande 2
700. att därmed avslå Björn Brändewalls m.fl.:s yrkande
701. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna D106–D109 besvarade
702. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D110 besvarad

Reservation 4

Fredrik Adolphson, Martina Henriksson, Lotten Kluck, Monica Lundin och Svante Parsjö Tegnér reserverade sig till förmån för att motion D84 skulle bifallas.

Motivering: ”Det finns liberala svar på landsbygdens frågor. Låt oss som bor där bestämma vilka frågor som påverkar oss. Sverige behöver ett landsbygdsråd som granskar alla beslut utifrån glesbygdens, landsortens och de mindre tätorternas perspektiv. Folkpartiet liberalerna måste visa att vi bryr oss om landsbygden också.”

§ 63. Förhandlingspassets avslutande

Jonas Andersson förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 16.18.

Förhandlingspass 8, 15/11 kl. 16.20–19.10

§ 64. Förhandlingspassets öppnande

Förhandlingarna återupptogs av Ulrika Francke klockan 16.20.

§ 65. Utdelning av Karl Staaff-medaljer

Jan Björklund delade ut Karl Staaff-medaljen i guld till Jörgen Ullenhag och Olle Wästberg.

§ 66. Dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

703. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 67. Justering av röstlängd

Ulrika Francke anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Karin Pilsäter, Stockholms län, ersattes av Eila Bromme
Ann-Katrin Åslund, Stockholms län, ersattes av Sigrid Rydell Johnson
Erik Wretling, Uppsala län, ersattes av Anna Manell
Ewa Callhammar, Södermanland, ersattes av Göran Silfverling
Thomas Stääv, Södermanland, ersattes av Sarah Kinberg
Gunnar Nordmark, Kronoberg, ersattes av Kristian Persson
Björn Brändewall, Kalmar län, ersattes av Mikael Petersson
Amy Öberg, Gotland, ersattes av Bror Lindahl
Lena Mahrle, Blekinge, ersattes av Ylva Särnmark
Rose-Marie Fihn, Norra Älvsborg, ersattes av Anita Brodén
Anna Ågerfalk, Örebro län, ersattes av Erik Johansson
Fredrik Adolphson, Dalarna, ersattes av André Frisk
Martina Henriksson, Dalarna, ersattes av Åsa Nilser
Lotten Kluck, Dalarna, ersattes av Bo Brännström
Erica Markusson, Västernorrland, ersattes av Jonas Bylund
Fatima Svanå, Liberala kvinnor, ersattes av Anna Mårtensson

§ 68. Justerare och rösträknare för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

704. att utse Lina Nordquist, Ewa Bertz, Piotr Kiszkiel och Peder Westerberg till justerare för innevarande förhandlingspass
705. att utse Niclas Erlandsson, Johan Lepp, Karolina Wallström och Marianne Åhman till rösträkningsdelegation för innevarande förhandlingspass

§ 69. Nominering och val av vice ordförande

Jan Ertsborn för valberedningen nominerade Helene Odenjung till förste vice ordförande.

Landsmötet beslutade enhälligt:

706. att välja Helene Odenjung till förste vice ordförande

Jan Ertsborn för valberedningen nominerade Erik Ullenhag till andre vice ordförande.

Landsmötet beslutade enhälligt:

707. att välja Erik Ullenhag till andre vice ordförande

§ 70. Nominering av ledamöter i partistyrelsen

Jan Ertsborn för valberedningen nominerade Jonas Andersson, Maria Arnholm, Adam Cwejman, Lotta Edholm, Anna Ekström, Roger Haddad, Carl B. Hamilton, Frida Johansson Metso, Ulrika Landergren, Håkan Lindh, Christer Nylander, Birgitta Ohlsson, Johan Pehrson, Mats Persson, Carina Sándor, Anna Starbrink, Torkild Strandberg, Jens Sundström, Anna Svalander, Sverker Thorén och Staffan Werme till ledamöter i partistyrelsen.

Anita Brodén och Maria Lundqvist-Brömster nominerade Maria Johansson till ledamot i partistyrelsen.

§ 71. Miljö, klimat och energi m.m. (programförslaget avsnitt 4-4.4)

Programkommittén hade yrkat att inledningen till avsnitt 4 Ett hållbart samhälle skulle ges lydelsen:

1. Mänskligheten står i dag inför globala utmaningar som klimatförändringar, brist på rent vatten, utarmning av den biologiska mångfalden och livsmedelsförsörjning för en växande befolkning. Dessa utmaningar hänger samman.
2. Att bryta beroendet av fossila bränslen är nödvändigt för klimatet. När förnybar energi byggs ut måste hänsyn tas till biologisk mångfald och naturvärden.
3. De krav på förändring som miljöhoten innebär får inte leda till ökad isolering mellan länder, detaljstyrning av människors vardagsliv eller motverkande av den fria ekonomins förutsättningar.
4. Sverige ska vara en förebild och en pådrivande kraft i det globala arbetet för ett hållbart samhälle. Ett land som visar ledarskap och förenar välstånd med ansvar för miljö och klimat. Fler gemensamma beslut på EU-nivå och global nivå är nödvändiga, både för miljöns skull och för att skapa rättvis konkurrens.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 4.1 Miljö och klimat skulle ges lydelsen:

1. Miljöproblemen kräver handling på global, nationell och lokal nivå. På grund av mänsklig aktivitet håller klimatet på att rubbas, den biologiska mångfalden minskar i snabb takt och havsmiljön är allvarligt skadad. Vattenförsörjningen är hotad på många ställen på vår planet. Näringsläckage urläkar den odlingsbara jorden och övergöder haven.
2. Det finns både ekologiska och ekonomiska argument för att slå vakt om miljön. Djupast sett är det en moralisk fråga. Vi har inte rätt att lämna över en värld till våra barn som är fattigare än den vi ärvt av våra föräldrar. Denna förvaltarskapstanke bottenar i en liberal idétradition som manar till ett ansvarsfullt nyttjande av naturens resurser.
3. Varje människa har ett eget ansvar för sina handlingar i rollen som ägare, brukare, producent eller konsument. Liberal miljöpolitik handlar om ansvarstagande utifrån kunskap och marknadsekonomiskt tänkande. Ett samhälle som främjar kunskap och nytänkande har bäst möjlighet att ta sig an miljöutmaningarna. Liberal miljöpolitik tar avstånd från symbolpolitik och åtgärder som dövar samveten i stället för att rädda miljön.
4. EU-samarbetet är vårt viktigaste instrument för att driva på miljöarbetet. EU:s ambitioner på miljö- och klimatområdet måste höjas och regelverken skärpas.
5. Klimatförändringarna är vår generations största miljöhot. Endast genom globala överenskommelser kan de klimatpåverkande utsläppen minskas i tillräcklig omfattning för att hålla ökningen av jordens medeltemperatur under kontroll. Ambitionerna för det internationella samarbetet i klimatfrågor måste höjas, och Sverige ska tillhöra de pådrivande krafterna.
6. För att stabilisera klimatet är miljöanpassning inom transportsystemet, energisystemet och jord- och skogsbruket särskilt viktiga utmaningar. Generella och teknikneutrala ekonomiska styrmedel, såsom koldioxidskatt och handel med utsläppsrätter, är det mest effektiva redskapet. De ekonomiska styrmedlen bör i första hand samordnas på EU-nivå, till exempel genom minimiskatter.
7. Teknisk utveckling är en central del av lösningen på dagens miljöproblem. Därför behövs fortsatt höga ambitioner för forskning och utveckling. Sverige ska erbjuda internationellt attraktiva forskningsmiljöer på miljöområdet.
8. Principen att förorenaren betalar ska upprätthållas. Vi vill driva en tillväxtpolitik där effektivisering stimuleras. Därför behöver miljöavgifter och miljöskatter höjas samtidigt som andra skatter sänks och andra satsningar genomförs för att stärka näringslivets konkurrenskraft. Vid offentlig upphandling ska tydliga miljö- och klimatkrav ställas och långsiktigt hållbara produkter premieras.
9. Sverige omges av hav som behöver skyddas genom avtal mellan alla kuststater. Det behövs tydliga sanktioner vid överträdelse av bestämmelser gällande utsläpp, vattenrening, transportsäkerhet och fiske.
10. Alla har rätt till rent vatten. Dricksvattenförsörjningen måste säkras och fler yt- och grundvattentäkter ges skydd.

11. Kemikalielagstiftningen ska utgå från försiktighetsprincipen. Den europeiska kemikalielagstiftningen behöver skärpas, och särskild hänsyn tas till barn och ungas känslighet samt till den samlade effekten då flera olika kemikalier samverkar. Tillsynen behöver förbättras och sanktionerna skärpas. Det behövs ett globalt samarbete inom FN för att få bort användningen av de farligaste kemikalierna.
12. Avfallens miljöpåverkan ska minskas genom fungerande återanvändning. Ett kretslopp av växtnäring mellan stad och land måste utvecklas. Målet ska vara att alla grundläggande råvaror, såsom växtnäring och mineraler, ska cirkulera i produktionssystemet och att de små mängder med farliga ämnen som ändå återstår ska hanteras på ett miljösäkert sätt. Avfallspolitiken måste förebygga att tungmetaller, läkemedelsrester och andra farliga ämnen sprids i naturen.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 4.2 Energi skulle ges lydelsen:

1. Energifrågan är global. Klimatförändringarna fortsätter, samtidigt som det alltså finns stor tillgång till relativt billiga fossila bränslen. Energisystemet behöver ställas om så att alla människor får tillgång till el och annan energi producerad på ett sätt som varken hotar klimatet eller utarmar värdefull natur.
2. EU:s gemensamma energipolitik ska utvecklas. Detta behövs både för att näringslivet ska ha jämlika villkor och av säkerhetspolitiska skäl.
3. Energisystemets miljö- och klimateffekter ska minskas genom energieffektivisering och en successiv introduktion av klimatneutrala produktionsformer. För att driva på miljöanpassningen behövs generella regelverk för utsläpp och säkerhet, samt ekonomiska styrmedel. Staten ska i största möjliga mån vara neutral mellan energislag som uppfyller miljö- och säkerhetskraven.
4. Höjningar av miljöskatter och slopade subventioner ska kompenseras med skattesänkningar som bibehåller näringslivets konkurrenskraft och enskilda människors köpkraft.
5. För alla energislag ska finnas tydliga miljö- och säkerhetskrav. Det finns en stor potential att fortsätta bygga ut förnybara energislag, bland annat vindkraft, solenergi, biogas och vågkraft.
6. Utbyggnad av vindkraft ska koncentreras till redan exploaterade områden och platser med relativt låga värden för naturvård, kulturmiljö och friluftsliv. Vindkraftsparker får inte inkräkta på skyddade naturområden, och särskild hänsyn ska tas till miljöerna i kust- och fjällandskapet.
7. Vattenkraften kan utvecklas genom effektivisering, inte genom ökad exploatering. Denna modernisering ska också innebära krav på att kraftverken lever upp till dagens miljöregler. De fyra nationalälvarna ska fredas från utbyggnad, liksom övriga i lag skyddade vattendrag samt bäckar, åar och andra mindre vattendrag. Anläggningar för vattenkraft ska vara utformade så att skadorna för vandrande fisk minimeras.
8. Kärnkraften är viktig för klimatneutral elproduktion. Nya kärnkraftsreaktorer som klarar högt ställda säkerhetskrav ska kunna byggas i Sverige. Fortsatt forskning och utveckling behövs för att minimera riskerna vid drift samt hantering av bränsle och avfall.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 4.3 Naturvård skulle ges lydelsen:

1. Naturvården måste få en renässans. För att bevara och utveckla den biologiska mångfalden i form av olika naturtyper och arter behövs ökade restaureringsinsatser och fler skyddade sammanhängande områden både på land och i vatten. Staten ska sträva efter god samverkan med markägare och lokalbefolkning i naturvården.
2. Allmänhetens tillgång till skog, mark och stränder ska värnas. Värdefulla fjäll-, skogs- och kustområden, kulturlandskap samt sjöar och vattendrag ska ha ett starkt skydd.
3. För den biologiska mångfaldens och friluftslivets skull behövs det ett starkare strandskydd i trakter med högt exploateringsstryck. Det bör samtidigt vara lättare att få dispens från strandskyddet i områden med lågt exploateringsstryck.
4. Allemansrätten ska värnas. Allmänhetens möjlighet att utan avgifter kunna röra sig i skog och mark tillhör det mest centrala i den svenska synen på människans relation till naturen. Särskilda friluftsanläggningar ska kunna finansieras via användaravgifter.
5. Allt fler arter hotas av utrotning. Hotade växter och djur ska skyddas genom fridlysning, information och biotopskydd. Det internationella samarbetet mot smuggling och olovlig jakt ska fördjupas.
6. Sverige ska ha livskraftiga stammar av alla de fem stora rovdjuren: björn, järv, lo, varg och kungsörn. Dialog med lokalbefolkningen i berörda områden är en viktig del av rovdjursförvaltningen.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 4.4 Jordbruk, skogsbruk och fiske skulle ges lydelsen:

1. Den växande befolkningen innebär stora utmaningar när det gäller att trygga en hållbar livsmedelsförsörjning. Att öppna marknader för handel stimulerar livsmedelsproduktion och effektiv användning av åkermark. Ny teknik och ekonomiska styrmedel driver på miljöanpassningen.

2. Ett hållbart jord- och skogsbruk är en del av lösningen på dagens miljöutmaningar. Redan med nuvarande teknik skulle jord- och skogsbruket kunna vara självförsörjande på hållbar energi. Det finns goda möjligheter att förbättra avkastningen på ett miljövänligt sätt genom att anpassa växtsorter, brukningsmetoder och näringsämnen efter lokala förhållanden. Rätt använd kan bioteknik bidra till att få fram bättre skördar och näringsinnehåll.
3. EU:s jordbrukspolitik behöver reformeras i grunden. Samtliga direktstöd och marknadsregleringar ska fasas ut så snart som möjligt, och i stället behövs ökade satsningar på landskapsvård, miljöskydd och bevarad biologisk mångfald. Jordbruks- och livsmedelspolitiken ska ha ett tydligt konsument- och hållbarhetsperspektiv.
4. Ett kretslopp där näringen går från jord till bord och sedan tillbaka till jorden är avgörande för en hållbar livsmedelsförsörjning. Läckaget av näringsämnen från odlingsmark och hushåll ut i sjöar, vattendrag och hav behöver bromsas och återvinning av biologiskt avfall introduceras i bred skala. Särskilt viktigt är detta i ljuset av att fosfor är på väg att bli en bristvara.
5. Jordbruket ska i likhet med andra sektorer bära sina egna miljö- och klimatkostnader. Därigenom förstärks drivkrafterna för effektivisering och klimatsmart teknik.
6. Skogsnäringen bör ges frihet under ansvar att bedriva skogsbruk. Skogens potential inom förnybara material, kemiska produkter, textilier och energiproduktion ska tillvaratas. Miljöhänsynen inom skogsbruket måste öka. Avverkningsmetoder måste kunna variera utifrån miljöhänsyn. Både staten och skogsnäringen har ett långtgående ansvar att skydda skogens ekosystemtjänster och bevara den biologiska mångfalden.
7. Från statens sida ska skogspolitik inriktas på naturvård, miljöhänsyn och biologisk mångfald men även bättre förutsättningar för turism och friluftsliv. Tillsyn och sanktioner ska präglas av tydlighet och rättssäkerhet. De återstående gammelskogarna ska ges starkare skydd.
8. Fisket måste bedrivas på ett långsiktigt hållbart sätt och hålla sig inom ramen för vetenskapliga bedömningar av vad bestånden tål. Fiskemetoder som skadar havsbotten och de lokala ekosystemen ska avvecklas.
9. Hur vi hanterar våra djur är ett mått på vår civilisation och en förutsättning för en god folkhälsa. All djurhållning måste garantera djuren ett värdigt liv och en anständig död. Kontrollen av att nationella lagar och EU-regler efterlevs måste skärpas.

I motion H1 hade yrkats:

1. att "Det hållbara samhället" i det kommande partiprogrammet bör vara en överrubrik över områden som behandlar ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet
2. att avsnitt 4 i stället får en rubrik i stil med "Miljömässig hållbarhet"
3. att avsnitt 4.1 i stället får rubriken "Klimat"

I motion H2 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4 läggs till en punkt 5 med lydelsen: "Hållbarhetsbegreppet utgörs även av den ekonomiska och den sociala dimensionen. Jämställdhet är ett centralt mål i den sociala dimensionen och även en förutsättning för att kunna uppnå ett hållbart samhälle."

I motion H3 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.1 punkt 5 läggs en mening om klimatbistånd, så att punkten får lydelsen: "Klimatförändringarna är vår generations största miljöhot. Endast genom globala överenskommelser kan de klimatpåverkande utsläppen minskas i tillräcklig omfattning för att hålla ökningen av jordens medeltemperatur under kontroll. Ambitionerna för det internationella samarbetet i klimatfrågor måste höjas, additionellt klimatbistånd ska utbetalas och Sverige ska tillhöra de pådrivande krafterna."

I motion H4 hade yrkats:

1. att i slutet av avsnitt 4.1 punkt 6 lägga till orden "men Sverige bör också kunna gå före och aldrig ligga under genomsnittet i EU"

I motion H5 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.1 införa en ny punkt med lydelsen: "Bevarandet av bördig jordbruksmark är viktig för matförsörjningen av den växande världsbefolkningen. Samtidig hotas bördigheten av klimatförändringar, erosion och bebyggelse för bostäder, industri och infrastruktur. Om möjlig ska annan mark användas för byggnationer."

I motion H6 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.1 punkt 8 kompletteras med en mening: "Statliga normer för energieffektivitet ska vara vassa och ligga i framkant."

I motion H7 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.1 läggs till ett stycke med lydelsen: "Livsstilsförändringar är en central del av lösningen på dagens klimat- och miljöproblem. Därför behövs politiska beslut på alla nivåer som underlättar för människor som vill göra livsstilsval som är gynnsamma för miljö och klimat."

I motion H8 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.1 punkt 10 lägga till meningarna: "Avloppsvatten ska renas tillräckligt och förhindras förorena dricksvattentäkter. Enskilda avloppsanläggningar ska deklarerars vid fastighetsöverlåtelse."

I motion H9 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.1 punkt 10 lägga till en avslutande mening: "En myndighet ska ges det övergripande ansvaret för avloppsvattnet och att det renas innan det släpps ut i vattnets kretslopp."

I motion H10 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.1 punkt 11 läggs till: "När det är möjligt och det finns bevis på negativa konsekvenser för miljö och hälsa bör Sverige gå före och stoppa användningen av skadliga ämnen."

I motion H11 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.1 punkt 12 läggs till "och återbruk" i den första meningen och att det i den sista meningen efter "Avfallspolitiken måste förebygga ..." lägga till "och förhindra"

I motion H12 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar initiativ till att öka samarbetet med dem som i dag använder SROI- metoden, för att bättre kunna bedöma och fatta beslut om vår välfärd, miljö och sociala tillväxt

I motion H13 hade yrkats:

1. att ekonomiskt stödja landets kommuner i arbetet att utreda nödvändig anpassning av samhället på grund av klimatförändringens påverkan
2. att tilldela väsentligt utökade medel till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) för att stödja genomförande av preventiva åtgärder mot havsytehöjning översvämningar, erosion, jordskred, slamströmmar och förorenings-spridning

I motion H14 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att rötslam ska betecknas som farligt avfall

I motion H15 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för urinseparering vid källan, toaletten
2. att Folkpartiet ska verka för att storskalig skörd av vass införs

I motion H16 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna utreder möjligheten att introducera ett skattesystem för klimatverksamma gaser, främst för koldioxid

I motion H17 hade yrkats:

1. att begravningslagen ändras så att det blir möjligt att återvinna metaller vid kremering

I motion H18 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.2 punkt 2 lägga till meningen: "Beroendet av importerad energi ska minska."

I motion H19 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.2 punkt 4 ges ändrad lydelse enligt följande: "Höjda energipriser till den del de förorsakas av energiomställningsåtgärder föranledda av offentlig styrning, ska kompenseras med skattesänkningar som bibehåller näringslivets konkurrenskraft och enskilda människors köpkraft."

I motion H20 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.2 punkt 4 ändras till: "Höjningar av miljöskatter och slopade subventioner ska kompenseras med allmänna skattesänkningar eller direkta överföringar till befolkningen."

I motion H21 hade yrkats:

1. att rubriken på avsnitt 3.1.2, "Ett skattesystem för tillväxt", ändras till "Ett skattesystem för hållbar utveckling"
2. att i avsnitt 3.1.2 tillföra en punkt 6 med texten: "För att skapa hållbar utveckling utan arbetslöshet och fortsatt resursnedbrytning ska en omfattande skatteväxling från belastning på mänskligt arbete till ökat uttag på energi, särskilt fossil energi, ändliga råvaror och miljöskadliga produkter"

I motion H22 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.2 tillförs en ny punkt 4 med följande lydelse: "Den svenska elproduktionen är i det närmaste helt klimatneutral. I Sverige behövs i första hand insatser för att minska transportsektorns klimatpåverkan."

I motion H23 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.2 punkt 5 i partiprogramförslaget förkortas till: "För alla energislag ska det finnas tydliga miljö- och säkerhetskrav."

I motion H24 hade yrkats:

1. att den avslutande meningen avsnitt 4.2 punkt 5 utgår

I motion H25 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.2 punkt 5 ersätta uttrycket "biogas" med "bioenergi"

I motion H26 hade yrkats:

1. att det till listningen av energislag i avsnitt 4.2 punkt 5 fogas "geotermisk energi"

I motion H27 hade yrkats:

1. att första meningen i avsnitt 4.2 punkt 5 flyttas till avsnitt 4.3 punkt 3 före sista meningen ("Staten ska ...") och avsnitt 4.2 punkt 5 kompletteras med meningen: "Elproduktionen från förnybara energikällor är dock ojämn. För att kunna tillgodogöra oss av dessa energislag på ett storskaligt sätt krävs tekniska lösningar för lagring och distribution. Kraftfulla satsningar ska göras på forskning och utveckling inom dessa områden."

I motion H28 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.2 punkt 6 kompletteras med följande mening: "Närboendes möjligheter att hävda sitt intresse att slippa vindkraft i sin boendemiljö bör stärkas."

I motion H29 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.2 punkt 6 skrivningen "relativt låga värden" ändras till "ringa värden"

I motion H30 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.2 punkt 6 tillförs meningen: "Vid vindkraftsetableringar ska i första hand tas hänsyn till de människor som drabbas."

I motion H31 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att genom lagstiftning eller direktiv till hälsovårdande myndigheter verka för att Naturvårdsverkets riktlinjer för vindkraftbuller skärps och att därvid särskilt ska beaktas den forskning som bedrivs vid Aalborgs universitet av professor Henrik Möller m.fl.

I motion H32 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att snarast granska vindkraftsatsningen med tonvikt på dess kostnader i förhållande till den s.k. klimatnyttan, inverkan på elkraftsystemet och på natur och boendemiljö. En rapport bör vara klar i god tid före valet 2014

I motion H33 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska ta ställning för en minskning av utbyggnaden av svensk vindkraft från 30 TWh till 10 TWh

I motion H34 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.2 Energi kompletteras med en ny punkt: ”Statligt ägda fallrättigheter i utbyggda, eller outbyggda, älvar och vattendrag ska kvarstå i statlig ägo.”

I motion H35 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.2 punkt 7 lägga till meningen: ”Detta gäller också de existerande kraftverken.”

I motion H36 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska arbeta för att regeringen snarast utarbetar och förelägger riksdagen ett program med åtgärder för att årligen undanröja vandringshinder för fisk och andra vattenlevande djur i den utsträckning som behövs för att senast till år 2021 uppfylla EU:s vattendirektiv, samt att det för programmets förverkligande knyts de finansiella medel som behövs för detta

I motion H37 hade yrkats:

1. att andra meningen i avsnitt 4.2 punkt 8 ändras till: ”Nya kärnkraftsreaktorer som klarar högt ställda säkerhetskrav ska kunna byggas i Sverige, utan restriktioner av antal eller placering.”

I motion H38 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.2 punkt 8 ges ändrad lydelse enligt följande: ”Kärnkraften är viktig för klimatneutral elproduktion. Nya kärnkraftsreaktorer som klarar högt ställda säkerhetskrav får byggas i Sverige, utan restriktioner av antal eller placering. Fortsatt forskning och utveckling behövs för att minimera riskerna vid drift samt hantering av bränsle och avfall.”

I motion H39 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.2 punkt 8, tredje meningen, ändras till följande: ”Fortsatt forskning och utveckling behövs för att minimera riskerna vid drift, hantering av bränsle och avfall, för att begränsa kärnvapenspridningen samt för att kommersialisera reaktorer som utnyttjar bränslet bättre än nuvarande lättvattenreaktorer.”
2. att avsnitt 4.2 punkt 8 förses med en ny fjärde mening som lyder: ”Svenska staten och Europeiska unionen har ett ansvar att även fortsättningsvis stödja kärnteknisk forskning för fredliga ändamål.”

I motion H40 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att arbeta för att kärnteknisk forskning med inriktning på den fjärde generationens kärnkraftverk ges ökade personella och finansiella resurser. Speciellt bör en inriktning med smält bly, som moderator, stödjas

I motion H41 hade yrkats:

1. att Folkpartiet verkar för ökade anslag till forskning inom kärnteknik.

I motion H42 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.2 punkt 8 kompletteras med meningen: ”Lagstiftning ska reglera ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor. Innehavare av kärnkraftsreaktorer ska finansiera skadeståndsansvaret.”

I motion H43 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.2 punkt 8 kompletteras med meningen: ”När de gamla reaktorerna byts ut mot nya moderna kärnkraftsreaktorer bör möjligheten att ta till vara spillvärmen för fjärrvärme utnyttjas.”

I motion H44 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.2 kompletteras med en ny punkt 9 med lydelsen: ”Sverige och Norden har genom den goda tillgången på vattenkraft en god potential att hjälpa våra grannländer att minska koldioxidutsläppen från sin elproduktion. Det behövs fler utlandsförbindelser i elnätet för att underlätta handel med el över gränserna.”

I motion H45 hade yrkats:

1. att det i partiprogrammet läggs till följande text: "Folkpartiet kommer att sträva efter att skapa ett mer gemensamt Norden som hjälper de involverade nationerna och kommer därför att satsa för ett energisjälvförsörjande Norden för att bryta oljebehovet och spara kronor från importer av olja och gas för att i stället satsa dessa pengar på arbetsskapande reformer samt en utökad nationell energiproduktion tillsammans med de övriga nordiska länderna."
2. att Folkpartiet arbetar för att Sverige ska sträva efter att bryta oljeberoendet och satsa på forskning och produktion av alternativa energikällor i Sverige

I motion H46 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att det på alla platser i Sverige där verksamheter eller permanentboende är tillåtet även ska finnas tillgång till el med hög tillgänglighet
4. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att påskynda säkringen av elnäten (undvik luftledning) samt höja påföljden vid elavbrott kraftigt

I motion H47 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.2 kompletteras med en ny punkt som lyder: "Biobränsle kan bidra till energiomställningen mot mindre klimatpåverkan. Men den kan även skada biologisk mångfald och bidra till högre växthusgasemissioner samt konkurrera med matproduktion. Därför bör bioenergi i första linje utvinnas ur avfallsprodukter eller odlas på mark med ringa naturvärden som ej kan användas för matproduktion. Bioenergi som riskerar att konkurrera med matproduktion eller direkt eller indirekt bidrar till uppodling av naturområden ska inte vara berättigad till subventioner eller annat stöd."

I motion H48 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4:2 Energi tillfogas en ny punkt 8: "För mikroproduktion av el ska nettodebitering tillämpas, det vill säga att den el som enskilda hushåll eller företag producerar ska kvittas mot annan el som de tar emot från elnätet."

I motion H49 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för införande av timbaserad elenergi och informationsöverföring av priset på elenergi till elkonsument

I motion H50 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.2 införs en punkt 9 med följande lydelse: "Solenergi. Montering av elgenererande solceller ska stödjas vid ny- och ombyggnad av fastigheter. Med solceller genereras elkraft lokalt, vilket minskar samhällens utsatthet och kraven på kraftnätskapacitet. Solceller skapar inga utsläppsproblem och ger inga bullerstörningar. Kraven på service och underhåll är minimala."
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att utbyggnaden av elgenererande solceller underlättas t.ex. genom lagstiftning, bygglovsregler, skatte- och tariffsystem etc.

I motion H51 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.2 kompletteras med ny punkt: "Energilösningar för bostäder ska vara teknikneutrala."

I motion H52 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att elenergi ska genereras så miljövänligt som möjligt
2. att Folkpartiet tar ställning för att de olika elenergi källorna ska vägas så objektivt som möjligt mot varandra
3. att Folkpartiet tar ställning för att antalet dödade ska minimeras
4. att Folkpartiet tar ställning för att naturpåverkan ska minska

I motion H53 hade yrkats:

1. att landsmötet uttalar att effektskatten på kärnkraft ska slopas och att alla kraftslag ska ha en likvärdig produktionsbeskattning
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att driva denna fråga

I motion H54 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att Sveriges tillgångar på uran bör utvinnas

I motion H55 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna arbetar för gemensamma nordiska och europeiska lösningar för kärnavfallshantering, däribland ett gemensamt slutförvar för högaktivt avfall tillsammans med Finland och eventuellt flera partner

I motion H56 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för forskning om strålningens inverkan på människan
2. att Folkpartiet ska verka för utredning av förändrade gränsvärden
3. att Folkpartiet ska verka för utredning beträffande bakgrundsstrålning från 1960-tal och framåt

I motion H57 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att skyndsamt ta ett initiativ i regeringskretsen så att vi svenskar snarast kan välja vem som ska vara vår leverantör av värme, på samma sätt som vi redan kan välja leverantör av elektricitet, hemtjänst och skola

I motion H58 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.3 punkt 1 görs följande tillägg efter andra meningen: ”Exempelvis måste de unika ängs- och hagmarkerna med inslag av gamla ekar i Östergötland och Småland särskilt bevaras.”

I motion H59 hade yrkats:

1. att första meningen i avsnitt 4.3 punkt 1 ändras till: ”Naturvärden måste fortsätta att vara ett prioriterat område.”

I motion H60 hade yrkats:

1. att den andra meningen i avsnitt 4.3 punkt 2 får följande lydelse: ”Fjäll-, skogs- och kustområden samt sjöar och vattendrag med höga naturvärden ska ha ett starkt skydd.”

I motion H61 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.3 punkt 6 görs följande tillägg: ”De djurägare som drabbas av rovdjursangrepp ska få full ersättning för sina kostnader. Detsamma ska gälla förebyggande åtgärder som rovdjursstängsel m.m.”

I motion H62 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.3 punkt 6 läggs till en mening med följande lydelse: ”Vad som är en livskraftig stam ska bestämmas av vetenskapen.”
2. att det i avsnitt 4.3 punkt 6 läggs till en mening med följande lydelse: ”God ekonomisk kompensation till djurägare som drabbas av rovdjursangrepp är viktigt för acceptansen för rovdjur.”
3. att det i avsnitt 4.3 punkt 6 läggs till en mening med följande lydelse: ”Forskning och utbildning om metoder för att förebygga rovdjursangrepp på tamdjur ska förstärkas, och bevisat effektiva åtgärder ska i stor utsträckning subventioneras med allmänna medel.”

I motion H63 hade yrkats:

1. att sista meningen i avsnitt 4.3 punkt 6 (”Dialog med ...”) tas bort och följande text läggs till: ”Förvaltningen av vargstammen ska bli tydligare och mera långsiktig genom att: 1. En nationell förvaltningsplan tas fram med tydliga mål och åtgärdsplaner 2. Vargfria zoner tillskapas. 3. Bidrag ska ges även för underhåll av stängsel. 4. Viltförvaltningsdelegationerna får en klarare och tydligare roll så att dialogen med lokalbefolkningen i berörda områden kan förbättras.”

I motion H64 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.3 lägga till texten: ”En större del av vårt lands yta behöver skyddas i form av naturreservat och nationalparker. Det gäller alla naturtyper och i alla delar av landet. De statliga anslagen till detta behöver öka, samtidigt som också kommuner har ett ansvar för att skapa fler naturreservat.”

I motion H65 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för inrättandet av marina reservat för att förhindra exploatering av fossila tillgångar i Arktis mest känsliga havsområden. Initiera ett starkt regelverk och miljöpolicy vid utvinning av naturresurser inom varje lands territorium, genom bindande avtal mellan de arktiska länderna

I motion H66 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att kommuner ges i uppdrag att inventera och skapa ett register över natursköna platser

I motion H67 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.4 punkt 9 omformuleras enligt följande: ”Hur vi hanterar våra djur är ett mått på vår civilisation och en förutsättning för en god folkhälsa. All djurhållning måste garantera djuren ett värdigt liv och ett värdigt avslut. God djurhållning ska ingå som krav i all offentlig livsmedelsupphandling. EU:s medlemsländer bör skyndsamt anpassa sig till Sveriges nivå på djurskyddet.”
2. att avsnitt 4.4 punkt 1 omformuleras enligt följande: ”Den växande befolkningen innebär stora utmaningar när det gäller att trygga en hållbar livsmedelsförsörjning. Att öppna marknaderna för handel stimulerar till bättre livsmedelsproduktion, både ur miljösynpunkt, djuromsorg och produktivitet. Detta kräver att offentliga sektorn ställer samma höga krav på livsmedelsproduktionen vid upphandling som vi i Sverige kräver av lagstiftningen. Med höga krav på spårbarhet, miljömässig produktion och god djurhållning säkrar vi att våra barn, sjuka och äldre får i sig hälsosam mat.”

I motion H68 hade yrkats:

1. att en ny text införs i partiprogrammet med lydelse: ”Vi i Folkpartiet gillar energi framförallt den som framställs på ett miljövänligt sätt. Skattelättnader, forskning och regelförenklingar ska göra det mer lönsamt och effektivt att satsa på ny teknik, bioteknik, energieffektivisering och bioenergi.”
2. att avsnitt 4.4 punkt 2 omformuleras enligt följande: ”Ett hållbart jord- och skogsbruk är en del av lösningen på dagens miljöutmaningar som finns i samhället. Lämpliga åtgärder är att ställa om kommunernas energiförsörjning till bioenergi, efterfråga miljöaspekter vid livsmedelsupphandling i offentlig sektor och införa metanreduceringsstöd. Ny teknik kan också bidra till förbättrad effektivitet och klimat smartare jordbruksproduktion. Det kan vara bioteknik som bidrar till att få fram bättre skördar och näringsinnehåll.”
3. att avsnitt 4.4 punkt 4 omformuleras enligt följande: ”Ett kretslopp där näringen går från jord till bord och sedan tillbaka till jorden är en dröm som kan bli verklighet. Det är viktigt att återvinning av biologiskt avfall introduceras. Detta i takt med att forskning och olika försök garanterar att det kan ske utan att förstöra våra marker med medicinavfall och tungmetaller.”
4. att avsnittet 4.4 punkt 5 stryks eftersom svenskt skogs- och jordbruk är en miljöinsats i sig och bär redan andra sektorers miljöpåverkan. Exempelvis klimatkompenserar vissa flygplatser med att investera i skogsmark. Andemeningen av sista meningen i avsnitt 4.4 punkt 5 finns med i motionens omformulerade avsnitt 4.4 punkt 2.

I motion H69 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.4 punkt 3 lägga till följande text: ”Matkonsumtionen måste bära sina kostnader.”

I motion H70 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.4 punkt 3 i partiprogrammet ändras till: ”Stöd och marknadsregleringar ska fokuseras till marknadens efterfrågan och rationell drift, vinstdrivande företag ska vara i fokus genom slopandet av myndighetshinder exempelvis av rapportering skyldigheter och villkor för drift. Folkpartiet ska jobba för en långsiktig och hållbar strategi för jord-, skogs- och vattenbruket där företagaren fokus kommer fram.”

I motion H71 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att det svenska jordbruksstödet inom ramen för EU-reglerna i så stor del som möjligt kanaliseras till den djurhållande delen av Sveriges jordbruk i syfte att bevara och återställa betesmark och därmed nå målen i de fokusområden som landsbygdsprogrammet 2014–2020 omfattar

I motion H72 hade yrkats:

1. att Folkpartiet särskilt värnar de delar av Sverige, däribland Östergötland med kringlän, som alltjämt har kvar ängs-, hag- och ekmarker och inte tillåter att dessa ytterligare drastiskt försvinner
2. att Folkpartiet arbetar för att mjölkbönder inte ska tvingas lägga ned sin gärning, utan att Sveriges självförsörjningsgrad gällande mjölkproduktionen ökas och den nedåtgående spiralen stoppas

I motion H73 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.4 punkt 5 ändras till: "Jordbruket ska i likhet med andra sektorer bära sina egna miljö- och klimatkostnader, men också ersättas för kollektiva nyttigheter som naturvård samt bevarande av den biologiska mångfalden. Därigenom förstärks drivkrafterna för effektivisering och klimatsmart teknik."

I motion H74 hade yrkats:

1. att sista meningen i avsnitt 4.4 punkt 7 ändras till: "De återstående gammelskogarna ska ges ett starkare skydd i de geografiska områden där avverkningen gått som längst. Skogsägarnas kvalitet och långsiktighet i förvaltningen av beståndet samt ingreppet i den enskildas äganderätt ska också beaktas när skyddsvärda gammelskogar väljs ut."

I motion H75 hade yrkats:

1. att sista meningen i stycke 7 får följande lydelse: "De återstående orörda gammelskogarna ska ges starkare skydd."

I motion H76 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.4 punkt 7 meningen "De återstående gammelskogarna ska ges starkare skydd" ändras till: "De återstående gammelskogarna ska fredas helt."

I motion H77 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.4 punkt 7 ändras till: "Staten ska aktivt bidra till forskning och utveckling av det svenska skogsbruket med inriktning på höjd produktivitet och produktion. En lika viktig uppgift för staten är att bedriva en skogspolitik inriktad på naturvård, miljöhänsyn osv."

I motion H78 hade yrkats:

1. att punkt 7 i avsnitt 4.4 tas bort

I motion H79 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.4 punkt 7 kompletteras med en formulering om att staten ska främja lokalt skogsägande. Den nya formuleringen blir då: "Från statens sida ska skogspolitiken inriktas på naturvård, miljöhänsyn och biologisk mångfald men även bättre förutsättningar för turism och friluftsliv. Tillsyn och sanktioner ska präglas av tydlighet och rättssäkerhet. De återstående gammelskogarna ska ges starkare skydd. Staten ska verka för ett ökat lokalt ägande av den skog som i dag ägs av staten eller dess bolag."

I motion H80 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.4 punkt 8 stryka andra meningen och ersätta den med: "Regelverket ska gynna småskaligt och kustnära fiske. Främja utveckling av fiskemetoder och fiskeredskap med stor selektivitet för att förhindra icke önskvärda bifångster och vara skonsamt för de lokala ekosystemen."

I motion H81 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.4 kompletteras med ytterligare en punkt: "Lämplig mark är en avgörande förutsättning för jordbruket. Bevarandet av jordbruksmark ska tillmätas stor betydelse vid infrastrukturplaneringen och annan byggplanering."

I motion H82 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.4 kompletteras med en ny punkt: "Föreningar som främjar miljöskydd enligt lagar, förordningar och konventioner bör även i vissa fall ges möjlighet till talerätt i frågor som rör viss jakt."

I motion H83 hade yrkats:

1. att följande text införs i partiprogrammet: "En modern lagstiftning är nödvändig för att trygga en långsiktig jakt och viltvård. De EU-rättsliga åtagandena ska påverka utvecklingen av nationell lagstiftning avseende jakt och viltvård."

I motion H84 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.4 kompletteras med en ny punkt: "Sveriges viltstammar utgör en nationell tillgång som är av omistligt värde och förtjänar stor omsorg. Viltvård och jakt bidrar till att hålla den svenska viltstammen frisk och livskraftig."

I motion H85 hade yrkats:

1. att en ny punkt i avsnitt 4.4 läggs in med följande lydelse: ”Regler och myndighetskrav som bedöms vara irrelevanta, ointressanta eller där nyttan är låg i förhållande till arbetsinsatsen för den enskilda företagaren, ska avvecklas. Därutöver ska regler förenklas för att gemene man ska kunna förstå och ta till sig innebörden. Dessutom bör alla regelverk presentera i lättläst form och en inläst variant för att möjliggöra tillgänglighet för alla.”

I motion H86 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.4 kompletteras med en ny punkt: ”Stadsnära odlingar, och möjlighet att odla i kolonilotter, bidrar till vackrare stadsbild, rekreation, ökad folkhälsa och en grönare stadsmiljö. Möjligheten till stadsnära odling bör värnas och utvecklas.”

I motion H87 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för rättvisa regler för ålfisket i Östersjön och i Öresund
2. att Folkpartiet tar ställning för att motverka orättvisan att Danmark tillåter fiske av ål med en längd av minst 38 cm men att längden i Sverige måste vara minst 70 cm
3. att Folkpartiet tar ställning för att släppa yrkesfiskarna med ålfisketillstånd fria, så att dessa kan överlåta tillståndet till exempelvis sina barn eller andra familjemedlemmar
4. att Folkpartiet tar ställning för att släppa ålen fri och aktivt arbeta för att få bort hinder för ålens vandring och fortlevnad
5. att Folkpartiet tar ställning för att släppa den kultur fri som så starkt är förankrad till ålfisket, t.ex. ålabodarna och ålavandringarna, som måste kunna betraktas som ett världsarv med månghundraåriga vanor
6. att Folkpartiet ser positivt på dessa frågor med fortsatta utvecklingsmöjligheter i en allt svårare och mera konkurrensutsatt värld

I motion H88 hade yrkats:

1. att Folkpartiet markerar med skarpa ordalag att det måste bli ett slut på djurplågeriet och i handling visar att Folkpartiet värnar om djurens rättigheter, samt att Folkpartiet verkar för att polisen får särskilda styrkor som specialiserar sig på att spåra upp och behandla ärenden där grymheter mot djur förekommer

I motion H89 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att ta fram en lappmarkslag som bygger på allas lika rätt och allas medverkan för att kunna bo och verka i Norrbotten. Hur de gemensamma fri- och rättigheter förvaltas här uppe i Norrbotten måste klargöras

I motion B128 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.1 skapas ett underavsnitt 4.1.1 som endast fokuserar på forskning kring miljö och klimat
2. att det i det nya avsnitt 4.1.1 om forskning kring miljön läggs till följande text: ”Framtidens fordon ska inte skada miljön och ej drivas av miljöfarliga bränslen. Detta ska genomföras genom satsningar på forskning samt satsningar på förnybara energikällor och andra drivmedel som kan bryta vårt oljeberoende.”

I motion G122 hade yrkats:

2. att ordet brukare inte används i avsnitt 4.1 punkt 3

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att programkommitténs förslag avsnitt 4 punkt 1 skulle bifallas
2. att programkommitténs förslag avsnitt 4 punkt 2 skulle bifallas
3. att programkommitténs förslag avsnitt 4 punkt 3 skulle bifallas
4. att programkommitténs förslag avsnitt 4 punkt 4 skulle bifallas
5. att motion H1 skulle anses besvarad
6. att motion H2 skulle anses besvarad
7. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 1 skulle bifallas
8. att motion B128 yrkande 1 och 2 skulle avslås
9. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 2 skulle bifallas
10. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 3 skulle bifallas

11. att motion G122 yrkande 2 skulle avslås
12. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 4 skulle bifallas
13. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 5 skulle bifallas
14. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 6 skulle bifallas
15. att motion H3 skulle avslås
16. att motion H4 skulle anses besvarad
17. att motion H5 skulle avslås
18. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 7 skulle bifallas
19. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 8 skulle bifallas
20. att motion H6 skulle anses besvarad
21. att motion H7 skulle anses besvarad
22. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 9 skulle bifallas
23. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 10 skulle bifallas
24. att motion H8 skulle avslås
25. att motion H9 skulle anses besvarad
26. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 11 skulle bifallas
27. att motion H10 skulle anses besvarad
28. att motion H11 skulle bifallas
29. att avsnitt 4.1 punkt 12 skulle ges lydelsen: ”Avfallens miljöpåverkan ska minskas genom fungerande återanvändning och återbruk. Ett kretslopp av växtnäring mellan stad och land måste utvecklas. Målet ska vara att alla grundläggande råvaror, såsom växtnäring och mineraler, ska cirkulera i produktionssystemet och att de små mängder med farliga ämnen som ändå återstår ska hanteras på ett miljösäkert sätt. Avfallspolitiken måste förebygga och förhindra att tungmetaller, läkemedelsrester och andra farliga ämnen sprids i naturen.”
30. att motion H12 skulle avslås
31. att motion H13 skulle anses besvarad
32. att motion H14 skulle avslås
33. att motion H15 skulle avslås
34. att motion H16 skulle avslås
35. att motion H17 skulle anses besvarad
36. att motion H18 skulle anses besvarad
37. att programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 1 skulle bifallas
38. att avsnitt 4.2 punkt 2 skulle ges lydelsen: ”EU:s gemensamma energipolitik ska utvecklas. Detta behövs för att EU-medborgarna ska ha en tillförlitlig energitillförsel, för att näringslivet ska ha jämlika villkor samt av säkerhetspolitiska skäl.”
39. att programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 3 skulle bifallas
40. att motion H68 yrkande 1 skulle avslås
41. att programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 4 skulle bifallas
42. att motionerna H19–H21 skulle anses besvarade
43. att motion H22 skulle anses besvarad
44. att motionerna H23–H26 skulle avslås
45. att programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 5 skulle bifallas
46. att motion H27 skulle avslås
47. att motionerna H28–H30 skulle avslås
48. att motion H31 skulle anses besvarad
49. att motion H32 skulle anses besvarad
50. att programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 6 skulle bifallas
51. att motion H33 skulle avslås
52. att motion H34 skulle avslås
53. att motion H35 skulle anses besvarad
54. att programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 7 skulle bifallas
55. att motion H36 skulle anses besvarad
56. att motion H37 skulle anses besvarad
57. att motion H38 skulle anses besvarad
58. att motion H39 skulle anses besvarad
59. att motion H40 skulle anses besvarad
60. att motion H41 skulle anses besvarad
61. att motion H42 skulle anses besvarad

62. att motion H43 skulle anses besvarad
63. att programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 8 skulle bifallas
64. att motion H44 skulle anses besvarad
65. att motion H45 skulle anses besvarad
66. att motion H46 yrkande 1 och 4 skulle anses besvarade
67. att motion H47 skulle anses besvarad
68. att motion H48 skulle anses besvarad
69. att motion H49 skulle anses besvarad
70. att motion H50 yrkande 1 skulle avslås
71. att motion H50 yrkande 2 skulle anses besvarat
72. att motion H51 skulle anses besvarad
73. att motion H52 skulle anses besvarad
74. att motion H53 skulle anses besvarad
75. att motion H54 skulle anses besvarad
76. att motion H55 skulle anses besvarad
77. att motion H56 skulle avslås
78. att motion H57 skulle anses besvarad
79. att avsnitt 4.3 punkt 1 skulle ges lydelsen: "Naturvården måste få en renässans. För att bevara och utveckla den biologiska mångfalden i form av olika naturtyper och arter behövs ökade restaureringsinsatser och fler skyddade sammanhängande områden både på land och i vatten. Staten ska sträva efter god samverkan med markägare och lokalbefolkning i naturvård och viltförvaltning."
80. att motion H58 skulle avslås
81. att motion H59 skulle avslås
82. att motion H60 skulle bifallas
83. att avsnitt 4.3 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Allmänhetens tillgång till skog, mark och stränder ska värnas. Fjäll-, skogs- och kustområden samt sjöar och vattendrag med höga naturvärden ska ha ett starkt skydd."
84. att programkommitténs förslag avsnitt 4.3 punkt 3 skulle bifallas
85. att programkommitténs förslag avsnitt 4.3 punkt 4 skulle bifallas
86. att programkommitténs förslag avsnitt 4.3 punkt 5 skulle bifallas
87. att programkommitténs förslag avsnitt 4.3 punkt 6 skulle bifallas
88. att motion H61 skulle avslås
89. att motion H62 skulle avslås
90. att motion H63 skulle avslås
91. att motion H64 skulle anses besvarad
92. att motion H65 skulle anses besvarad
93. att motion H66 skulle avslås
94. att motion H67 yrkande 2 skulle avslås
95. att programkommitténs förslag avsnitt 4.4 punkt 1 skulle bifallas
96. att motion H68 yrkande 2 skulle avslås
97. att programkommitténs förslag avsnitt 4.4 punkt 2 skulle bifallas
98. att programkommitténs förslag avsnitt 4.4 punkt 3 skulle bifallas
99. att motion H69 skulle avslås
100. att motion H70 skulle avslås
101. att motion H71 skulle avslås
102. att motion H72 skulle avslås
103. att avsnitt 4.4 punkt 4 skulle ges lydelsen: "Ett kretslopp där näringen går från jord till bord och sedan tillbaka till jorden är avgörande för en hållbar livsmedelsförsörjning. Läckaget av näringsämnen från odlingsmark och hushåll ut i sjöar, vattendrag och hav behöver bromsas och hållbar återvinning av biologiskt avfall introduceras i bred skala. Särskilt viktigt är detta i ljuset av att fosfor är på väg att bli en bristvara."
104. att motion H68 yrkande 3 skulle avslås
105. att motion H68 yrkande 4 skulle avslås
106. att motion H73 skulle bifallas
107. att avsnitt 4.4 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Jordbruket ska i likhet med andra sektorer bära sina egna miljö- och klimatkostnader, men också ersättas för kollektiva nyttigheter som naturvård samt bevarande av den biologiska mångfalden. Därigenom förstärks drivkrafterna för effektivisering och klimatsmart teknik."

108. att avsnitt 4.4 punkt 6 skulle ges lydelsen: ”Den svenska skogspolitiken ska vila på två jämställda mål, produktionsmålet och miljömålet. Skogens potential inom förnybara material, kemiska produkter, textilier och energiproduktion ska tillvaratas. Miljöhänsynen inom skogsbruket måste öka. Avverkningsmetoder måste kunna variera utifrån miljöhänsyn. Både staten och skogsnäringen har ett långtgående ansvar att skydda skogens ekosystemtjänster, bevara den biologiska mångfalden och slå vakt om naturvård och miljöhänsyn. De återstående gammelskogarna ska ges starkare skydd.”
109. att motion H74 skulle anses besvarad
110. att motion H75 skulle avslås
111. att motion H76 skulle avslås
112. att motion H77 skulle avslås
113. att motion H78 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
114. att motion H79 skulle avslås
115. att programkommitténs förslag avsnitt 4.4 punkt 7 skulle utgå
116. att avsnitt 4.4 punkt 8 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: ”Fisket måste bedrivas på ett långsiktigt hållbart sätt och hålla sig inom ramen för vetenskapliga bedömningar av vad bestånden tål. Regelverket ska gynna småskaligt och kustnära fiske samt främja utveckling av fiskemetoder och fiskeredskap med stor selektivitet som är skonsamma för de lokala ekosystemen och förhindrar icke önskvärda bifångster.”
117. att motion H80 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
118. att programkommitténs förslag avsnitt 4.4 punkt 9 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
119. att motion H67 yrkande 1 skulle avslås
120. att motion H81 skulle avslås
121. att motion H82 skulle avslås
122. att motion H83 skulle avslås
123. att motion H84 skulle avslås
124. att motion H85 skulle avslås
125. att motion H86 skulle anses besvarad
126. att motion H87 yrkande 1, 3, 5 och 6 skulle avslås
127. att motion H87 yrkande 2 och 4 skulle anses besvarade
128. att motion H88 skulle avslås
129. att motion H89 skulle avslås

Utskottet yrkade:

1. att programkommitténs förslag avsnitt 4 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
2. att programkommitténs förslag avsnitt 4 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
3. att programkommitténs förslag avsnitt 4 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
4. att programkommitténs förslag avsnitt 4 punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
5. att motion H1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
6. att motion H2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
7. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
8. att motion B128 yrkande 1 och 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
9. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
10. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
11. att motion G122 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
12. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
13. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
14. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
15. att motion H3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
16. att motion H4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
17. att motion H5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
18. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
19. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
20. att motion H6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
21. att motion H7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
22. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 9 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
23. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 10 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
24. att motion H8 skulle anses besvarad
25. att motion H9 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad

26. att programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 11 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
27. att motion H10 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
28. att motion H11 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
29. att avsnitt 4.1 punkt 12 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”Avfallets miljöpåverkan ska minskas genom fungerande återanvändning och återbruk. Ett kretslopp av växtnäring mellan stad och land måste utvecklas. Målet ska vara att alla grundläggande råvaror, såsom växtnäring och mineraler, ska cirkulera i produktionssystemet och att de små mängder med farliga ämnen som ändå återstår ska hanteras på ett miljösäkert sätt. Avfallspolitiken måste förebygga och förhindra att tungmetaller, läkemedelsrester och andra farliga ämnen sprids i naturen.”
30. att motion H12 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
31. att motion H13 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
32. att motion H14 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
33. att motion H15 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
34. att motion H16 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
35. att motion H17 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
36. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H18 skulle anses besvarad
37. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 1 skulle bifallas
38. att i enlighet med partistyrelsens yrkande avsnitt 4.2 punkt 2 skulle ges lydelsen: ”EU:s gemensamma energipolitik ska utvecklas. Detta behövs för att EU-medborgarna ska ha en tillförlitlig energitillförsel, för att näringslivet ska ha jämlika villkor samt av säkerhetspolitiska skäl.”
39. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 3 skulle bifallas
40. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H68 yrkande 1 skulle avslås
41. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 4 skulle bifallas
42. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna H19-21 skulle anses besvarade
43. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H22 skulle anses besvarad
44. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna H23-26 skulle avslås
45. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 4.2.5 skulle bifallas
46. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H27 skulle avslås
47. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna H28-H30 skulle avslås
48. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H31 skulle anses besvarad
49. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H32 skulle anses besvarad
50. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 6 skulle bifallas
51. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H33 skulle avslås
52. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H34 skulle avslås
53. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H35 skulle anses besvarad
54. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 7 skulle bifallas
55. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H36 skulle anses besvarad
56. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H37 skulle anses besvarad
57. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H38 skulle anses besvarad
58. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H39 skulle anses besvarad
59. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H40 skulle anses besvarad
60. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H41 skulle anses besvarad
61. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H42 skulle anses besvarad
62. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H43 skulle anses besvarad
63. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 8 skulle bifallas
64. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H44 skulle anses besvarad
65. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H45 skulle anses besvarad
66. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H46 yrkande 1 och 4 skulle anses besvarade
67. att avsnitt 4.2 kompletteras med en ny punkt som lyder: ”Biobränsle kan bidra till energiomställningen mot mindre klimatpåverkan. Men det kan även skada biologisk mångfald och konkurrera med matproduktion. Bioenergi bör i första hand utvinnas ur avfallsprodukter eller odlas på mark med ringa naturvärden som inte kan användas för matproduktion.”
68. att motion H47 med detta skulle anses bifallen
69. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H48 skulle anses besvarad
70. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H49 skulle anses besvarad
71. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H50 yrkande 1 skulle avslås
72. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H50 yrkande 2 skulle anses besvarat
73. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H51 skulle anses besvarad

74. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H52 skulle anses besvarad
75. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H53 skulle anses besvarad
76. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H54 skulle anses besvarad
77. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H55 skulle anses besvarad
78. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H56 skulle anses besvarad
79. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H57 skulle anses besvarad
80. att avsnitt 4.3 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Naturvärden måste få en renässans. För att bevara och utveckla den biologiska mångfalden i form av olika naturtyper och arter behövs ökade restaureringsinsatser och fler skyddade sammanhängande områden både på land och i vatten. Staten ska sträva efter god samverkan med markägare och lokalbefolkning i naturvård och viltförvaltning."
81. att motion H58 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
82. att motion H59 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
83. att motion H60 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
84. att avsnitt 4.3 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Allmänhetens tillgång till skog, mark och stränder ska värnas. Fjäll-, skogs- och kustområden samt sjöar och vattendrag med höga naturvärden ska ha ett starkt skydd."
85. att programkommitténs förslag avsnitt 4.3 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
86. att programkommitténs förslag avsnitt 4.3 punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
87. att programkommitténs förslag avsnitt 4.3 punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
88. att programkommitténs förslag avsnitt 4.3 punkt 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
89. att motion H61 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
90. att motion H62 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
91. att motion H63 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
92. att motion H64 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
93. att motion H65 skulle bifallas
94. att motion H66 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
95. att motion H67 yrkande 2 skulle anses besvarat
96. att programkommitténs förslag avsnitt 4.4 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
97. att motion H68 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
98. att programkommitténs förslag avsnitt 4.4 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
99. att programkommitténs förslag avsnitt 4.4 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
100. att motion H69 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
101. att motion H70 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
102. att motion H71 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
103. att motion H72 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
104. att avsnitt 4.4 punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Ett kretslopp där näringen går från jord till bord och sedan tillbaka till jorden är avgörande för en hållbar livsmedelsförsörjning. Läckaget av näringsämnen från odlingsmark och hushåll ut i sjöar, vattendrag och hav behöver bromsas och hållbar återvinning av biologiskt avfall introduceras i bred skala. Särskilt viktigt är detta i ljuset av att fosfor är på väg att bli en bristvara."
105. att motion H68 yrkande 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
106. att motion H68 yrkande 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
107. att motion H73 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
108. att avsnitt 4.4 punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Jordbruket ska i likhet med andra sektorer bära sina egna miljö- och klimatkostnader, men också ersättas för kollektiva nyttigheter som naturvård samt bevarande av den biologiska mångfalden. Därigenom förstärks drivkrafterna för effektivisering och klimatsmart teknik."
109. att avsnitt 4.4 punkt 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Den svenska skogspolitiken ska vila på två jämställda mål, produktionsmålet och miljömålet. Skogens potential inom förnybara material, kemiska produkter, textilier och energiproduktion ska tillvaratas. Miljöhänsynen inom skogsbruket måste öka. Avverkningsmetoder måste kunna variera utifrån miljöhänsyn. Både staten och skogsnäringen har ett långtgående ansvar att skydda skogens ekosystemtjänster, bevara den biologiska mångfalden och slå vakt om naturvård och miljöhänsyn. De återstående gammelskogarna ska ges starkare skydd."
110. att motion H74 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
111. att motion H75 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
112. att motion H76 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås

113. att motion H77 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
114. att motion H78 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
115. att motion H79 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
116. att i enlighet med partistyrelsens yrkande programkommitténs förslag avsnitt 4.4 punkt 7 skulle utgå
117. att avsnitt 4.4 punkt 8 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Fisket måste bedrivas på ett långsiktigt hållbart sätt och hålla sig inom ramen för vetenskapliga bedömningar av vad bestånden tål. Regelverket ska gynna småskaligt och kustnära fiske samt främja utveckling av fiskemetoder och fiskeredskap med stor selektivitet som är skonsamma för de lokala ekosystemen och förhindrar icke önskvärda bifångster."
118. att motion H80 i enlighet med partistyrelsen yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
119. att programkommitténs förslag avsnitt 4.4 punkt 9 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
120. att motion H67 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
121. att motion H81 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
122. att motion H82 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
123. att motion H83 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
124. att motion H84 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
125. att motion H85 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
126. att motion H86 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
127. att motion H87 yrkande 1, 3, 5 och 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
128. att motion H87 yrkande 2 och 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
129. att motion H88 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
130. att motion H89 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås

Utskottsreservation 1

Kjell Björkqvist reserverade sig i utskottet till förmån för att avsnitt 4 punkt 4 skulle ges lydelsen: "Sverige ska vara en förebild och en pådrivande kraft i det globala arbetet för ett hållbart samhälle. Ett land som visar ledarskap och förenar de sociala, ekologiska och ekonomiska dimensionerna till det hållbara samhället. Fler gemensamma beslut på EU-nivå och global nivå är nödvändiga för att skapa förutsättningar för det hållbara samhälle vi vill uppnå."

Utskottsreservation 2

Karin Karlsbro reserverade sig i utskottet till förmån för att i avsnitt 4.1 punkt 10 lägga till en avslutande mening: "Avloppsvatten ska renas och förhindras att förorena grundvattensystemet. Avloppsanläggningar ska kvalitetssäkras."

Utskottsreservation 3

Ewa Bertz, Carina Ingelsson och Magnus Åkesson reserverade sig i utskottet till förmån att näst sista meningen i avsnitt 4.2 punkt 3 skulle sluta med: "som t.ex. extra rotavdrag vid energibesparing."

Utskottsreservation 4

Morgan Hjalmarsson reserverade sig i utskottet till förmån för att motion H30 skulle bifallas.

Utskottsreservation 5

Carina Ingelsson reserverade sig i utskottet till förmån för att motion H32 skulle bifallas.

I debatten yttrade sig:

Nina Lundström för utskottet, Mats Persson för partistyrelsen, Karin Karlsbro, Marit Paulsen, Kjell Björkqvist, Morgan Hjalmarsson, Ewa Bertz, Anders Ekegren, Olle Wallberg, Anne Kotavuopio Jatko, Maja Mella, Stella Fare, Jens Sundström, Erik Ullenhag, Hans-Erik Andersson, Mathias Forsell, Sverker Thorén, Mikael Dockered, Andreas Westerberg, Gösta Frödin, Inger Larén, Marianne Åhman, Lars Tysklind, Peter Nordebo, Jasenko Selimovic, Mats Persson, Eva Flyborg, Carl B Hamilton, Anita Jernberger, Anita Brodén, Bror Lindahl, Pär Löfstrand, Frida Gårdmo, Michael Helmersson, Mats Persson, Michael Helmersson, Björn Ljung, Axel Darvik, Sverker Thorén, Eva Flyborg, Erik Johansson, Niklas Frykman, Magnus Grill, Marit Paulsen.

Helene Odenjung yrkade:

1. att rubriken på avsnitt 4 skulle vara "Ett miljömässigt hållbart samhälle"

Niklas Frykman yrkade:

1. att rubriken på avsnitt 4 skulle skickas till beredningsutskottet för omformulering

Kjell Björkqvist yrkade:

1. att mening 2 i avsnitt 4 punkt 4 skulle ges lydelsen: "Ett land som visar ledarskap och förenar de sociala, ekologiska och ekonomiska dimensionerna till det hållbara samhället."

Jimmy Henriksson yrkade:

1. att avsnitt 4.1 punkt 1 i programförslaget skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Anita Brodén, Mikael Dockered, Stella Fare, Per-Åke Fredriksson och Marit Paulsen yrkade:

1. att motion H5 skulle bifallas

Sverker Thorén yrkade:

1. att motion H5 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Hans Andersson yrkade:

1. att sista meningen i avsnitt 4.1 punkt 8 skulle ges lydelsen: "Vid offentlig upphandling ska tydliga miljö-, klimat- och hälsoskydds krav ställas och långsiktigt hållbara produkter premieras."

Anita Brodén, Anders Ekegren, Stella Fare och Mathias Forsell yrkade:

1. att motion H8 skulle bifallas

Gösta Frödin yrkade

1. att motion H13 skulle bifallas

Ove Wallberg yrkade:

1. att motion H14 skulle bifallas
2. att partistyrelsen skulle ges i uppdrag att verka för rötslam från avlopp betecknas som farligt avfall
3. att partistyrelsen skulle ges i uppdrag att verka för att opartiska forskningsmedel anslås för klargörande om läkemedelsrester från avloppsslam som sprids på landets åkrar tas upp av växter och andra organismer

Anita Brodén yrkade:

1. att motion H15 skulle anses besvarad
2. att det i den av utskottet föreslagna nya punkten i avsnitt 4.2 skulle strykas orden "eller odlas på mark med ringa naturvärden som inte kan användas för matproduktion"

Ewa Bertz yrkade:

1. att avsnitt 4.2 punkt 3 näst sista meningen skulle få lydelsen: "För att driva på miljöanpassningen behövs generella regelverk för utsläpp och säkerhet, samt ekonomiska styrmedel som t.ex. extra rotavdrag vid energibesparing."

Niklas Frykman yrkade:

1. att motion H26 skulle anses besvarad
2. att i avsnitt 4.2 punkt 5 geoenergi skulle läggas till i listan över energislag

Inger Larén yrkade:

1. att avsnitt 4.2 punkt 5 skulle kompletteras med: "Elproduktion från förnybara energislag är dock i många fall ojämn. För att kunna tillgodogöra oss av dessa energislag på ett storskaligt sätt, krävs fortsatt forskning och utveckling för lagring och distribution."

Bror Lindahl yrkade:

1. att motion H28 skulle bifallas
2. att motion H31 skulle bifallas

Morgan Hjalmarsson och Bror Lindahl yrkade:

1. att motion H30 skulle bifallas

Eva Flyborg, Carin Ingelsson och Bror Lindahl yrkade:

1. att motion H32 skulle bifallas

Morgan Hjalmarsson yrkade:

1. att avsnitt 4.2 punkt 6 skulle kompletteras med: "Vid vindkraftsetablering ska i första hand tas hänsyn till de människor som drabbas."

Carina Ingelsson och Bror Lindahl yrkade:

1. att motion H33 skulle bifallas

Pär Lövstrand yrkade:

1. att motion H34 skulle bifallas
2. att motion H36 skulle bifallas

Karin Karlsbro yrkade med instämmande från partistyrelsen:

1. att den av utskottet föreslagna nya punkten i avsnitt 4.2 skulle ges lydelsen: "Biobränsle kan bidra till energiomställningen mot mindre klimatpåverkan. Men på global nivå kan det även skada biologisk mångfald och konkurrera med matproduktion. Bioenergi bör i första hand utvinnas ur avfallsprodukter eller odlas på mark med ringa naturvärden som inte kan användas för matproduktion."

Lennart Nilsson yrkade:

1. att motion H48 skulle bifallas

Carina Ingelsson yrkade:

1. att motion H53 skulle bifallas

Anita Jernberger yrkade:

1. att motion H58 skulle bifallas

Alexander Höglund yrkade:

1. att motion H58 skulle bifallas eller, om så inte skedde, hänskjutas till beredningsutskottet för omformulering så vad motionen anför blir gällande på nationell nivå och ej pekar ut endast enskilda landskap

Karin Granbom Ellison yrkade:

1. att motion H58 och avsnitt 4.3 punkt 2 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Inger Larén och Marianne Åhman yrkade:

1. att avsnitt 4.3 punkt 6 skulle kompletteras med: "Tillräckligt med samhällsstöd ska finnas för förebyggande åtgärder i områden med fasta vargrevir. I de områden där det är ekonomiskt eller praktiskt omöjligt att skydda tamboskap ska särskilda regler gälla."

Mikael Dockered yrkade:

1. att motion H61 skulle bifallas

Andreas Westerberg yrkade:

1. att avsnitt 4.4 punkt 6 skulle kompletteras med: "Staten ska verka för ett ökat lokalt ägande av den skog som i dag ägs av staten eller dess bolag i norra Sverige."

Anne Kotavuopio Jatko yrkade:

1. att motion H89 skulle bifallas

Beredningsutskottet yrkade:

1. att motion H89 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Landsmötet beslutade:

708. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 4 titeln "Ett hållbart samhälle"
709. att därmed avslå Helene Odenjungs yrkande och Niklas Frykmans yrkande

710. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4 punkt 1
711. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4 punkt 2
712. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4 punkt 3
713. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4 punkt 4
714. att därmed avslå Kjell Björkqvists yrkande
715. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H1 besvarad
716. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H2 besvarad
717. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 1
718. att därmed avslå Jimmy Henrikssons yrkande
719. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B128 yrkande 1 och 2
720. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 2
721. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 3
722. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G122 yrkande 2
723. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 4
724. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 5
725. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 6
726. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H3
727. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H4 besvarad
728. att bifalla motion H5
729. att därmed bifalla Anita Brodéns och Mikael Dockereds m.fl.:s yrkande samt avslå Sverker Thoréns yrkande
730. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 7
731. att bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 8 med Hans Anderssons tillägg: ”Principen att förorenaren betalar ska upprätthållas. Vi vill driva en tillväxtpolitik där effektivisering stimuleras. Därför behöver miljöavgifter och miljöskatter höjas samtidigt som andra skatter som andra skatter sänks och andra satsningar genomförs för att stärka näringslivets konkurrenskraft. Vid offentlig upphandling ska tydliga miljö-, klimat-, och hälsoskyddskrav ställas och långsiktigt hållbara produkter premieras.”
732. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H6 besvarad
733. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H7 besvarad
734. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 9
735. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 10
736. att i enlighet med utskottets yrkande med röstisiffrorna 102–61 efter votering med namnupprop anse motion H8 besvarad
737. att därmed avslå Anita Brodéns och Anders Ekegrens m.fl.:s yrkande
738. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H9 besvarad
739. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.1 punkt 11
740. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H10 besvarad
741. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion H11
742. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 4.1 punkt 12 lydelsen: ”Avfallens miljöpåverkan ska minskas genom fungerande återanvändning och återbruk. Ett kretslopp av växtnäring mellan stad och land måste utvecklas. Målet ska vara att alla grundläggande råvaror, såsom växtnäring och mineraler, ska cirkulera i produktionssystemet och att de små mängder med farliga ämnen som ändå återstår ska hanteras på ett miljösäkert sätt. Avfallspolitiken måste förebygga och förhindra att tungmetaller, läkemedelsrester och andra farliga ämnen sprids i naturen.”

743. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H12
744. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H13 besvarad
745. att därmed avslå Gösta Frödins yrkande
746. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H14
747. att därmed avslå Ove Wallbergers yrkanden 1–3
748. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H15
749. att därmed avslå Anita Brodéns yrkande 1
750. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H16
751. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H17 besvarad
752. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H18 besvarad
753. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 1
754. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 4.2 punkt 2 lydelsen: ”EU:s gemensamma energipolitik ska utvecklas. Detta behövs för att EU-medborgarna ska ha en tillförlitlig energitillförsel, för att näringslivet ska ha jämlika villkor samt av säkerhetspolitiska skäl.”
755. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 3
756. att därmed avslå Ewa Bertz yrkande
757. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H68 yrkande 1
758. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 4
759. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna H19–H21 besvarade
760. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H22 besvarad
761. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna H23–H26
762. att därmed avslå Niklas Frykmans yrkande 1
763. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 5
764. att därmed avslå Niklas Frykmans yrkande 2 och Inger Laréns yrkande
765. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H27
766. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna H28–H30
767. att därmed avslå Bror Lindahls yrkande 1 samt Morgan Hjalmarssons och Bror Lindahls yrkande
768. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H31 besvarad
769. att därmed avslå Bror Lindahls yrkande 2
770. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H32 besvarad
771. att därmed avslå Eva Flyborgs, Carina Ingelssons och Bror Lindahls yrkande
772. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 6
773. att därmed avslå Morgan Hjalmarssons yrkande
774. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H33
775. att därmed avslå Carina Ingelssons och Bror Lindahls yrkande
776. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H34
777. att därmed avslå Pär Löfstrands yrkande 1
778. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H35 besvarad
779. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 7
780. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H36 besvarad
781. att därmed avslå Pär Löfstrands yrkande 2
782. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H37 besvarad
783. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H38 besvarad
784. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H39 besvarad
785. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H40 besvarad
786. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H41 besvarad
787. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H42 besvarad
788. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H43 besvarad
789. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.2 punkt 8
790. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H44 besvarad
791. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H45 besvarad

792. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H46 yrkande 1 och 4 besvarade
793. att i enlighet med utskottets yrkande samt Karin Karlsbros tilläggsyrkande införa en ny punkt i avsnitt 4.2 med lydelsen: ”Biobränsle kan bidra till energiomställningen mot mindre klimatpåverkan. Men på global nivå kan det även skada biologisk mångfald och konkurrera med matproduktion. Bioenergi bör i första hand utvinna ur avfallsprodukter eller odlas på mark med ringa naturvärden som inte kan användas för matproduktion.”
794. att därmed anse motion H47 bifallen och avslå Anita Brodén's yrkande 2
795. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H48 besvarad
796. att därmed avslå Lennart Nilssons yrkande
797. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H49 besvarad
798. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H50 yrkande 1
799. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H50 yrkande 2 besvarat
800. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H51 besvarad
801. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H52 besvarad
802. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H53 besvarad
803. att därmed avslå Carina Ingelssons yrkande
804. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H54 besvarad
805. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H55 besvarad
806. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H56 besvarad
807. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H57 besvarad
808. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 4.3 punkt 1 lydelsen: ”Naturvärden måste få en renässans. För att bevara och utveckla den biologiska mångfalden i form av olika naturtyper och arter behövs ökade restaureringsinsatser och fler skyddade sammanhängande områden både på land och i vatten. Staten ska sträva efter god samverkan med markägare och lokalbefolkning i naturvård och viltförvaltning.”
809. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H58
810. att därmed avslå Karin Granbom Ellisons, Alexander Höglunds och Anita Jernbergers yrkanden
811. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H59
812. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion H60
813. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 4.3 punkt 2 lydelsen: ”Allmänhetens tillgång till skog, mark och stränder ska värnas. Fjäll-, skogs- och kustområden samt sjöar och vattendrag med höga naturvärden ska ha ett starkt skydd.”
814. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.3 punkt 3
815. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.3 punkt 4
816. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.3 punkt 5
817. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.3 punkt 6
818. att därmed avslå Inger Laréns och Marianne Åhmans yrkande
819. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H61
820. att därmed avslå Mikael Dockereds yrkande
821. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H62
822. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H63
823. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H64 besvarad
824. att i enlighet med utskottets yrkande bifalla motion H65
825. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H66
826. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion H67 yrkande 2 besvarat
827. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.4 punkt 1
828. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H68
829. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.4 punkt 2
830. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.4 punkt 3
831. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H69
832. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H70

833. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H71
834. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H72
835. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 4.4 punkt 4 lydelsen: "Ett kretslopp där näringen går från jord till bord och sedan tillbaka till jorden är avgörande för en hållbar livsmedelsförsörjning. Läckaget av näringsämnen från odlingsmark och hushåll ut i sjöar, vattendrag och hav behöver bromsas och hållbar återvinning av biologiskt avfall introduceras i bred skala. Särskilt viktigt är detta i ljuset av att fosfor är på väg att bli en bristvara."
836. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H68 yrkande 3
837. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H68 yrkande 4
838. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande motion bifalla H73
839. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 4.4 punkt 5 lydelsen: "Jordbruket ska i likhet med andra sektorer bära sina egna miljö- och klimatkostnader, men också ersättas för kollektiva nyttigheter som naturvård samt bevarande av den biologiska mångfalden. Därigenom förstärks drivkrafterna för effektivisering och klimatsmart teknik."
840. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 4.4 punkt 6 lydelsen: "Den svenska skogspolitiken ska vila på två jämställda mål, produktionsmålet och miljömålet. Skogens potential inom förnybara material, kemiska produkter, textilier och energiproduktion ska tillvaratas. Miljöhänsynen inom skogsbruket måste öka. Avverkningsmetoder måste kunna variera utifrån miljöhänsyn. Både staten och skogsnäringen har ett långtgående ansvar att skydda skogens ekosystemtjänster, bevara den biologiska mångfalden och slå vakt om naturvård och miljöhänsyn. De återstående gammelskogarna ska ges starkare skydd."
841. att därmed avslå Andreas Westerbergs yrkande
842. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H74 besvarad
843. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H75
844. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H76
845. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H77
846. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H78 bifallen med vad partistyrelsen anför
847. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H79
848. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta programkommitténs förslag avsnitt 4.4 punkt 7 utgå
849. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 4.4 punkt 8 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: "Fisket måste bedrivas på ett långsiktigt hållbart sätt och hålla sig inom ramen för vetenskapliga bedömningar av vad bestånden tål. Regelverket ska gynna småskaligt och kustnära fiske samt främja utveckling av fiskemetoder och fiskeredskap med stor selektivitet som är skonsamma för de lokala ekosystemen och förhindrar icke önskvärda bifångster."
850. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H80 bifallen med vad partistyrelsen anför
851. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.4 punkt 9 (enligt programkommitténs numrering)
852. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H67 yrkande 1
853. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H81
854. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H82
855. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H83
856. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H84
857. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H85
858. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H86 besvarad
859. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H87 yrkande 1, 3, 5 och 6
860. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H87 yrkande 2 och 4 besvarade
861. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H88
862. att hänskjuta motion H89 till beredningsutskottet. Därmed hade Anne Kotavuopio Jatkos yrkande fallit

Vid voteringen med namnupprop under beslutspunkt 736 avgavs röster enligt följande (ja för bifall till utskottet, nej för bifall till Brodéns m.fl.:s yrkande):

Stockholms län

1	Daniel Adborn	Ja
2	Hans-Erik Andersson	Ja
3	Gulan Avci	Frånvarande
4	Richard Bengtsson	Nej
5	Malin Danielsson	Ja
6	Abit Dundar	Ja
7	Anders Ekegren	Nej
8	Stella Fare	Nej
9	Joar Forssell	Ja
10	Ulf Fridebäck	Nej
11	Lennart Gabrielsson	Frånvarande
12	Anna-Lena Johansson	Ja
13	Nikoletta Jozsa	Ja
14	Jan Jönsson	Nej
15	Karin Karlsbro	Ja
16	Björn Ljung	Nej
17	Nina Lundström	Nej
18	Fredrik Malm	Nej
19	Gunnel Orselius-Dahl	Ja
20	Eila Bromme	Ja
21	Gabriel Romanus	Nej
22	Lennart Rydberg	Nej
23	Stefan Saläng	Nej
24	Charlotta Schenholm	Nej
25	Madeleine Sjöstedt	Frånvarande
26	Anna Starbrink	Ja
27	Anna Steele	Nej
28	Yvonne Stein	Ja
29	Lars Tunberg	Ja
30	Karin Westerberg	Nej
31	Eva Wittbom	Ja
32	Sigrid Rydell Johnson	Ja
33	Martin Ångeby	Frånvarande

Uppsala län

34	Thea Andersson	Nej
35	Malin Sjöberg Högrell	Nej
36	Ismail Kamil	Nej
37	Lina Nordquist	Nej
38	Cecilia Wikström	Frånvarande
39	Anna Manell	Nej

Södermanlands län

40	Thomas af Bjur	Ja
41	Göran Silfverling	Ja
42	Solweig Ericsson-Kurg	Ja
43	Niklas Frykman	Ja
44	Sarah Kinberg	Frånvarande

Östergötlands län

45	Eva Bremer	Nej
46	Karin Granbom Ellison	Ja
47	Rebecka Gabrielsson	Ja
48	Alexander Höglund	Ja

Signeras:

49	Björn Jansson	Nej
50	Anita Jernberger	Nej
51	Mathias Sundin	Ja
Jönköpings län		
52	Frida Gårdmo	Nej
53	Liselotte Heinonen	Nej
54	Jimmy Henriksson	Nej
55	Magnus Olofsgård	Nej
56	Ann-Katrin Strand	Nej
57	Lena Skaring Thorsén	Nej
Kronobergs län		
58	Ann Arousell-Sålebo	Nej
59	Yngve Filipsson	Ja
60	Kristian Persson	Ja
Kalmar län		
61	Kenneth Hardy Axelsson	Nej
62	Mikael Petersson	Ja
63	Mathias Karlsson	Ja
64	May-Britt Landin	Ja
Gotlands län		
65	Bror Lindahl	Ja
Blekinge län		
66	Börje Dovstad	Ja
67	Christoffer Karlsson	Ja
68	Ylva Särnmark	Ja
Skåne län		
69	Tina Acketoft	Ja
70	Ewa Bertz	Ja
71	Josefin Croneld	Frånvarande
72	Gustav Georgson	Ja
73	Cristina Glad	Ja
74	Magnus Grill	Ja
75	Hanna Håkanson	Ja
76	Carina Ingelsson	Ja
77	Eva Kullenberg	Ja
78	Ulf Nilsson	Ja
79	Maria Winberg Nordström	Ja
80	Christer Nylander	Ja
81	Fredrik Sjögren	Ja
82	Christer Sörliden	Ja
83	Allan Widman	Ja
84	Magnus Åkesson	Ja
Hallands län		
85	Niclas Erlandsson	Ja
86	Jan Ertsborn	Ja
87	Marianne Nord Lyngdorf	Ja
88	Tommy Rydfeldt	Ja
89	Suzanne Åkerlund	Nej

Göteborg

90	Daniel Andersson	Ja
91	Kjell Björkqvist	Ja
92	Axel Darvik	Ja
93	Eva Flyborg	Ja
94	Ann Catrine Fogelgren	Ja
95	Helena Holmberg	Ja
96	Piotr Kiszkiel	Ja
97	Helene Odenjung	Ja
98	Rosie Rothstein	Frånvarande

Bohuslän

99	Veronica Almroth	Frånvarande
100	Marcus Claesson	Ja
101	Martin Johansen	Frånvarande
102	Roland Karlsson	Nej
103	Elisabeth Mattsson	Ja
104	Ann-Charlotte Strömwall	Nej
105	Lisbeth Svensson	Ja
106	Lars Tysklind	Nej

Norra Älvsborg

107	Mikael Dockered	Nej
108	Johan Ekström	Nej
109	Maj-Britt Elmvik	Nej
110	Anita Brodén	Nej
111	Mathias Forsell	Nej
112	Kerstin Sandqvist	Nej
113	Finn Svensson	Nej

Södra Älvsborg

114	Birgit Andersson	Ja
115	Morgan Hjalmarsson	Ja
116	Johan Lepp	Ja
117	Owe Lundin	Ja
118	Anna Svalander	Ja

Skaraborg

119	Karl-Gustav Bynke	Ja
120	Annika Carp	Ja
121	Ulla-Britt Hagström	Ja
122	Edwin Hovemyr	Ja
123	Pär Johnson	Frånvarande
124	Awaz Karim	Nej
125	Elsy Lundberg Östrand	Nej

Värmlands län

126	Gösta Frödin	Nej
127	Malin Hedberg	Nej
128	Michael Helmersson	Ja
129	Inger Larén	Nej
130	Gert Ohlsson	Ja
131	Niklas Wikström	Nej
132	Marianne Åhman	Nej

Örebro län

133	Birgitta Borg	Ja
134	Lars Hultkrantz	Nej

Signeras:

135	Karolina Wallström	Ja
136	Erik Johansson	Nej
137	Johan Åqvist	Nej
138	Christina Örnebjär	Ja
Västmanlands län		
139	Helena Berggren	Frånvarande
140	Jesper Brandberg	Ja
141	Helena Hagberg	Ja
142	Barbara Kabacinski Hallström	Nej
143	Ragnhild Källberg	Frånvarande
144	Jura Miniotaite	Ja
Dalarnas län		
145	André Frisk	Ja
146	Åsa Nilser	Ja
147	Bo Brännström	Ja
148	Monica Lundin	Nej
149	Svante Parsjö Tegnér	Ja
Gävleborgs län		
149	Ann Berg	Ja
150	Per-Åke Fredriksson	Ja
151	Peter Nordebo	Ja
152	Ove Wallberg	Ja
154	Lena Ödeen	Ja
Västernorrlands län		
155	Henrik Edlund	Nej
156	Eva Olstedt Lundgren	Nej
157	Jonas Bylund	Ja
158	Marie Melsom	Nej
Jämtlands län		
159	Lennart Ledin	Ja
160	Pär Löfstrand	Nej
161	Malin Rimmö	Nej
Västerbottens län		
162	Simon Karström	Ja
163	Marianne Normark	Ja
164	Peter Sedlacek	Nej
165	Cecilia Festin Stenlund	Ja
166	Jens Wennberg	Ja
167	Andreas Westerberg	Ja
168	Peder Westerberg	Ja
169	Ulrica Westerlund	Ja
Norrbottens län		
170	Anne Kotavuopio Jatko	Ja
171	Inger Lundberg	Nej
172	Maja Mella	Ja
173	Thomas Olofsson	Ja
174	Jonas Wiandt	Ja

Liberala ungdomsförbundet

175	Linda Nordlund	Frånvarande
176	Erik Scheller	Frånvarande
177	Benny Lindholm	Ja

Liberala kvinnor

178	Jenny Sonesson	Frånvarande
179	Anna Mårtensson	Nej

Reservation 5

Anders Ekegren, Björn Ljung, Stefan Saläng och Charlotta Schenholm reserverade sig till förmån för att motion H8 skulle bifallas.

Motivering: ”Vid första voteringen med rösträkning var det så jämnt att presidiet beslutade om upprop. Partistyrelseledamoten och förste vice partiordföranden Helene Odenjung argumenterade under ordningsfråga mot motion H8. Detta är en klandervärd och otillbörlig påverkan när debatten var avslutad.”

Reservation 6

Anita Brodén och Nina Lundström reserverade sig till förmån för att det i den nya punkten i avsnitt 4.2 skulle strykas orden ”eller odlas på mark med ringa naturvärden som inte kan användas för matproduktion”.

§ 72. Beredningsutskottets förslag nr 2: Folkpartiets organisation*Beredningsutskottet yrkade:*

1. att Folkpartiet ska sätta ökat fokus på de organisatoriska utmaningar som gör att vi kan öka vår förmåga att vinna val i hela landet
2. att motion K2–K5 i övrigt anses besvarade

Landsmötet beslutade:

863. att bifalla beredningsutskottets yrkanden

§ 73. Förhandlingspassets avslutande

Ulrika Francke förklarade förhandlingarna ajournerade till den 16/11 klockan 09.00. Förhandlingspasset avslutades klockan 19.10.

Förhandlingspass 9, 16/11 kl. 09.00–10.55

§ 74. Förhandlingspassets öppnande

Förhandlingarna återupptogs av Ulrika Francke kl. 09.00.

§ 75. Dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

864. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 76. Justering av röstlängd

Ulrika Francke anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Solweig Ericsson-Kurg, Södermanland, ersattes av Fredrik Lundgren
Thomas Stääv, Södermanland, ersattes av Sarah Kinberg
Björn Jansson, Östergötland, ersattes av Tobias Josefsson
Amy Öberg, Gotland, ersattes av Mats-Ola Rödén
Niclas Erlandsson, Halland, ersattes av Emma Gröndahl
Marianne Nord Lyngdorf, Halland, ersattes av Lovisa Aldrin
Tommy Rydfeldt, Halland, ersattes av Bengt Eliasson
Anna Ågerfalk, Örebro län, ersattes av Erik Johansson
Svante Parsjö Tegnér, Dalarna, ersattes av André Frisk
Ove Wallberg, Gävleborg, ersattes av Helena Sjöberg
Pär Löfstrand, Jämtland, ersattes av Eva-Britt Boij
Erik Scheller, Liberala ungdomsförbundet, ersattes av Emma Söderberg Majanen
Jenny Sonesson, Liberala kvinnor, ersattes av Anna Mårtensson

§ 77. Justerare och rösträknare för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

865. att utse Per-Åke Fredriksson, Ulla-Britt Hagström, Magnus Olofsgård och Eva Wittbom till justerare för innevarande förhandlingspass
866. att utse Maria Winberg Nordström, Joar Forssell, Björn Brändewall och Helena Holmberg till rösträkningsdelegation för innevarande förhandlingspass

§ 78. Rättstrygghet (programförslaget avsnitt 5.2.1)

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 5.2.1 Rättstrygghet skulle ges lydelsen:

1. Rättsstaten ska stärkas. Sverige ska vara ett tryggt land att leva i. Alla kan bidra till ett tryggare Sverige, men det är endast staten som ska bekämpa brott och ansvara för en fungerande rättsordning. Effektiviteten i rättsväsendet behöver förbättras så att handläggningstiderna kortas, fler brott anmälas och klaras upp samt färre brottsanmälningar avskrivs.
2. Ingen människa föds kriminell eller är dömd att förbli kriminell. Dåliga uppväxtvillkor, missbruk och socialt utanförskap ökar risken för kriminalitet. En socialliberal rättspolitik förenar brottsbekämpning med ett brett förebyggande arbete samt med en kriminalvård som ger individen förutsättningar att bryta med en kriminell livsstil.
3. I ett samhälle med öppnare gränser krävs också starkare internationell samverkan mot brott. Det europeiska polissamarbetet Europol ska utvecklas till en europeisk polismyndighet med befogenhet att utreda gränsöverskridande brott, och åklagarsamarbetet Eurojust bli en europeisk åklagarmyndighet med rätt att bedriva förundersökningar. Gemensamma brottsregister och gemensamma polis- och insatsstyrkor bör upprättas.
4. Polisverksamheten ska vara samlad i en nationell myndighet med lokal närvaro i hela landet. Synlighet och närhet är avgörande för polisens långsiktiga förtroende och möjlighet att förhindra brott.

5. En stor del av alla brott sker under inflytande av alkohol och andra droger. Narkotikahandeln är också en central inkomstkälla för den organiserade brottsligheten. En effektiv brottsbekämpning hänger därför ihop med en restriktiv alkoholpolitik och nolltolerans mot narkotika.
6. Tidiga och tydliga insatser för unga brottslingar ökar möjligheten att bryta ett kriminellt beteende. Samarbetet mellan polis och socialtjänst behöver utvecklas och rättsprocesser med ungdomar som misstänkta eller målsägande handläggas snabbare. Kvaliteten på den slutna ungdomsvården ska förbättras och alla intagna garanteras individuell uppföljning.
7. Insatser för att stödja brottsoffer är ett huvuduppdrag för både rättsväsende och socialtjänst. Även barn som bevittnar våld inom familjen är brottsoffer. Brottsofferjourerna och kvinnojourerna är ett omistligt komplement till samhällets stöd.
8. Skadestånd som döms ut i domstol ska utbetalas i förskott av staten, som sedan återkräver beloppet av den dömda. Den allmänna rättshjälpen ska stärkas.
9. Nämndemannasystemet ska reformeras och rekryteringen breddas genom bättre villkor och utbildning. Den som är nämndeman ska aldrig låta partipolitiken påverka ställningstagandena. Nämndemän ska finnas i första instans.
10. Straffsystemet ska förändras så att återfall och upprepad brottslighet ger strängare påföljd, liksom medverkan i organiserad brottslighet.
11. Kriminalvården ska präglas av tydlighet och humanitet. Förhållandena för de psykiskt störda intagna måste förbättras. Alla fängelsedömda som behöver det ska erbjudas behandling för att bryta ett destruktivt beteende, och ska också få möjlighet att lära sig ett yrke.
12. Den som avtjänat sitt straff ska få ökade möjligheter till ett tidsbegränsat jobb med offentligt stöd för att underlätta anpassningen till ett vanligt liv. Det civila samhället kan stärka den enskildes väg ut från den brottsliga banan när nya nätverk behövs för att etablera en ny start på livet.

I motion D14 hade yrkats:

1. att en ny punkt införs i avsnitt 5.2.1 med följande lydelse: "Det mest effektiva sättet att förebygga brott är att öka uppklarandegraden av brottsanmälningar. Hårdare straff påverkar inte kriminalitetsnivån i samhället. Rättspolitikens fokus ska vara förebyggande arbete samt rehabilitering och återanpassning av dömda förbrytare."

I motion D15 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.2.1 punkt 3 ändras till: "I ett samhälle med öppna gränser krävs också starkare internationell samverkan mot brott. Det europeiska polissamarbetet Europol ska utvecklas till en europeisk polismyndighet med befogenhet att utreda gränsöverskridande brott i enlighet med en europeisk brottsbalk för gränsöverskridande brott, och åklagarsamarbetet Eurojust bli en europeisk åklagarmyndighet med rätt att bedriva förundersökningar. Gemensamma brottsregister och gemensamma polis- och insatsstyrkor bör upprättas. Innan dessa institutioner kommer på plats behövs ett gemensamt regelverk som motsvarar det som finns på nationell nivå, som brottsbalk och regler kring hur olika register behandlas och förundersökningar startas."

I motion D16 hade yrkats:

1. att punkt 4 avsnitt 5.2.1 kompletteras med följande mening: "En utvecklad polisutbildning ska kompletteras med forskningssatsningar på vilket polisarbete som ger resultat och förebygger brottsligheten."

I motion D17 hade yrkats:

1. att följande skrivs in på lämpligt ställe i avsnitt 5.2: "Polismakten är ett uttryck för det statliga våldsmonopol som är statsmaktens unika egenskap jämfört med andra sammanslutningar. Polisen ska därför vara allmänt finansierad via skattsedeln. Avgifter för polisinsatser ska inte få förekomma. Arrangörer av stora evenemang som inte följer på förhand uppställda ordningskrav ska kunna åläggas ett kraftigt vite."

I motion D18 hade yrkats:

1. att följande meningar läggs till i slutet av avsnitt 5.2.1 punkt 4: "Tillsynen av polisen är viktig ur ett rättssäkerhetsperspektiv. Polisen kan inte förvänta ha förmåga att kritiskt granska sig själv. Därför ska en fristående myndighet inrättas med uppgiften att löpande granska polisens arbete."

I motion D19 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att det snarast behöver byggas upp en beredskapspolisorganisation
2. att Folkpartiet tar ställning för att denna organisation ska finnas i hela landet
3. att partistyrelsen ges i uppdrag att utreda frågan om införandet av beredskapspoliser

I motion D20 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska arbeta för att en nationell beredskapspolisorganisation snarast byggs upp
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att närmare utreda denna fråga

I motion D21 hade yrkats:

1. att polisens bilar bör vara utrustade på samma sätt som tävlingsbilar

I motion D22 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att få till stånd en utredning som undersöker möjligheten till inrättande av en nationell trafikbrottsenhet inom Rikspolisstyrelsen, RPS

I motion D23 hade yrkats:

1. att i avsnitt 5.2.1 punkt 5 ersätta ordet ”nolltolerans” med ”kraftigt agerande”

I motion D24 hade yrkats:

1. att drogpåverkan inte ska vara en förmildrande omständighet vid grova brott

I motion D25 hade yrkats:

1. att ordet ”bevittnar” i avsnitt 5.2.1 punkt 7 ändras till ”upplever”

I motion D26 hade yrkats:

1. att i avsnitt 5.2.1 lägga till att samtliga som medverkar i förhör av eller med barn ska ha särskild utbildning för ändamålet

I motion D27 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att det inrättas rättsvårdcentraler i varje län

I motion D28 hade yrkats:

1. att sista meningen i avsnitt 5.2.1 punkt 7 omformuleras till följande lydelse: ”Brottsofferjourer, kvinnojourer och tjej- och killjourer är ovärderliga komplement till samhällets stöd.”

I motion D29 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska säkerställa att Sveriges tjej- och kvinnojourer får de resurser som krävs för att genomföra en ur alla skyddsaspekter kvalitativt bra verksamhet

I motion D30 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 5.2.2. läggs till en ny punkt 7 med lydelsen: ”Vardagen måste underlättas för personer med skyddad identitet. Spärrmarkering i folkbokföringsregistret innebär ökade svårigheter att för personer som lever under hot och förföljelse. Kommuner, landsting och myndigheter måste förenkla snarare än försvåra livet för brottsoffer som tvingas leva i flykt.”

I motion D31 hade yrkats:

1. att en mening med följande lydelse läggs till efter första meningen i avsnitt 5.2.2 punkt 1: ”Ingen ska utsättas för brott på grund av etnicitet, religion, sexuell läggning eller könsidentitet.”
2. att en ny punkt med följande lydelse läggs till i avsnitt 5.2.2: ”Brott mot de mänskliga rättigheterna ska aldrig accepteras. Rättsväsendet ska ha god kunskap om straffrättsregeln i brottsbalken 29 kap. 2 § punkt 7. Det ska råda nolltolerans mot hatbrott.”

I motion D32 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.4.1 kompletteras med att Folkpartiet liberalerna ska verka för att komplettera bevisregeln i 6 kap. 13 § i brottsbalken så att den också omfattar bristande samtycke

I motion D33 hade yrkats:

1. att en ny fjärde mening med följande lydelse införs i punkt 12 i avsnitt 2.4.1: "En straffbestämmelse med oaktsamhetsrekvisit ska införas för att komplettera uppsåtsbrotten i sexualbrottslagstiftningen."

I motion D34 hade yrkats:

1. att tredje meningen i punkt 12 i avsnitt 2.4.1 ändras till följande två meningar: "Varje människa har rätt till sexuell integritet och självbestämmande. Straffbestämmelsen om våldtäkt i sexualbrottslagstiftningen ska konstrueras med rekvisit om bristande samtycke."

I motion D35 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.4.1 punkt 12 efter fjärde meningen lägga till en ny mening med den ungefärliga lydelsen: "I de fall av våld i nära relationer där en stark hotbild föreligger ska omvänd kommunarrest eller i grova fall omvänd länsarrest gälla för förövaren."
2. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att män som gör sig skyldiga till grovt våld mot kvinnor i nära relationer och som upprepat bryter mot besöksförbud obligatoriskt ska förses med elektronisk fotboja

I motion D36 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.4.1 punkt 15 ersätts med: "Det generella förbudet mot sexköp ska ersättas med förbud att köpa sex av den som är utsatt för tvång. Prostitution är i dag ofta en del av den gränslösa organiserade människohandeln. Prostituerade ska få skydd och stöd att gå vidare."

I motion D37 hade yrkats:

1. att Folkpartiet driver en bred kampanj om att avkriminalisera prostitution och köp av sex
2. att det i partiprogrammet skrivs in att vi stödjer lagförslag om prostitution, då kvinnan har rätt att bestämma över sin kropp men att prostitution ska klassas som ett vanligt arbete där arbetarna betalar skatt

I motion D38 hade yrkats:

1. att följande text förs in i avsnitt 2.4.1 punkt 15 "Kopplerlagstiftningen cementerar en otrygghet för många människor och måste därför reformeras."

I motion D39 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 5.2.2 införs en ny punkt: "Det ska vara förbjudet att köpa sex för svenskar, även utomlands."

I motion D40 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.4.1 punkt 15 lägga till texten: "Personer som utsatts för trafficking ska ges möjlighet att få stanna i Sverige i stället för att skickas tillbaka till sitt hemland."

I motion D41 hade yrkats:

1. att första meningen i avsnitt 5.2.1 punkt 8 ändras till: "Skadestånd som döms ut i samband med brott enligt brottsbalken ska utbetalas i förskott av staten, som sedan återkräver beloppet av den dömde."

I motion D42 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.2.1 punkt 9 ges lydelsen: "Nämndemannasystemet ska reformeras och rekryteringen breddas genom bättre villkor och utbildning. Den dömande makten ska vara skild från den politiska makten, och nämndemännen ska därför inte rekryteras via de politiska partierna. Nämndemän ska finnas i första instans."

I motion D43 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.2.1 punkt 9 ges lydelsen: "Nämndemannasystemet ska reformeras och rekryteringen breddas genom bättre villkor och utbildning. Den dömande makten ska vara skild från den politiska makten, och nämndemännen ska därför inte rekryteras via de politiska partierna. Nämndemän ska finnas i första instans."

I motion D44 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska arbeta för en översyn av nämndemännens villkor, i enlighet med motionen

I motion D45 hade yrkats:

1. att i avsnitt 5.2.1 punkt 10 lägga till en ny mening: ”Straffrabatten och den automatiska tvåtredjedelsfrigivningen ska avskaffas.”

I motion D46 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för en striktare straffpolitik och motverka straffrabatter för alla individer, oavsett ålder

I motion D47 hade yrkats:

1. att åtalseftergift för återfallsförbrytare ska tas bort

I motion D48 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för större användning av fotbojor och husarrest kombinerat med utbildning och arbete för brottslingar i början av sin karriär

I motion D49 hade yrkats:

1. att ett nationellt huliganregister ska inrättas

I motion D50 hade yrkats:

1. att landsmötet ska besluta om att lägga till ”och intagna med missbruksproblematik” i avsnitt 5.2.1 punkt 11 så att den lyder: ”Kriminalvården ska präglas av tydlighet och humanitet. Förhållandena för de psykiskt störda intagna och intagna med missbruksproblematik måste förbättras. Alla fängelsedömda som behöver det ska erbjudas behandling för att bryta ett destruktivt beteende, och ska också få möjlighet att lära sig ett yrke.”

I motion D51 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att åtgärderna mot vapenbrottslighet bör inriktas på kriminellas användning av illegala vapen snarare än mot laglydiga personers innehav av legala vapen

I motion D52 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att lagen om avskaffande av fideikommiss ska ändras så att möjligheten till ytterligare förlängningar av existerande fideikommiss upphör

I motion D53 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att kravet på tillstånd för att anordna offentlig danstillställning avskaffas

I motion D54 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att äktenskapet i juridisk mening blir civilrättsligt

I motion D55 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att vigselförrättare som nekar att viga par efter godkänd hindersprövning ska förlora sin vigselrätt

I motion D56 hade yrkats:

1. att i enlighet med landsmötets beslut från 2011 om att liberalisera skuldsaneringslagen skriva in i partiprogrammet Folkpartiet liberalernas uppfattning om vilka möjligheter överskuldsatta ska ha för att kunna bli fria från sina skulder och komma igen, samt att partistyrelsen får i uppdrag att formulera denna text

I motion D57 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för en översyn av 2006 års lagändring om umgängesrätt för andra än föräldrar

I motion D58 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.4.2 läggs till en ny punkt: ”Alla ska ha samma rätt att veta om de är biologiska föräldrar. Inför obligatoriskt erbjudande om gratis faderskapstest vid födseln.”

I motion D59 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för hårdare krav på att jäv inte får förekomma på myndigheter

I motion D60 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska ta initiativ till en översyn av överförmyndarorganisationen och därmed sammanhängande verksamhet

I motion D61 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska ta initiativ till en rikstäckande översyn över gode mäns och förvaltares uppdrag i syfte att förbättra för de ytterst svaga i vårt samhälle

I motion D62 hade yrkats:

1. att i avsnitt 5.2.1 punkt 2 de fem första orden i den tredje meningen bör ersättas av "Brottsbekämpningen bör förenas"
2. att i avsnitt 5.2.1 punkt 1 den sista meningen ersätts av: "Inom polis-, domstols- och fängelseverksamheten behövs icke-offentliga aktörer och mer av ekonomiska incitament så att fler brott klaras upp och handläggningstiderna kortas."
3. att i avsnitt 5.2.1 punkt 4 de två sista orden i den första meningen ersätts av till exempel "varje kommun" eller "varje län"
4. att i avsnitt 5.2.1 punkt 5 ordet "och" i den första meningen ersätts av "eller" samt att ordet "också" tas bort
5. att i avsnitt 5.2.1 punkt 7 "rättsväsende" ersätts av "rättsväsen"
6. att avsnitt 5.2.1 punkt 9 tas bort
7. att i avsnitt 5.2.2 punkt 5 den första meningen ersätts av till exempel: "Kameraövervakning minskar brottsligheten."
8. att i avsnitt 5.2.2 punkt 5 de två sista orden tas bort
9. att avsnitt 5.2.2 punkt 6 tas bort

I motion A2 hade yrkats:

5. att avsnitt 2.4.1 punkt 12 ges lydelsen: "Mäns våld och förtryck mot kvinnor är den mest extrema uttrycket för kvinnors utsatthet och har sin grund i synen på kön, makt och sexualitet. Alla former av våld i relationer och könsrelaterat våld ska förebyggas. Sexualbrottslagstiftningen måste utgå från brottsoffrets rätt till sexuell integritet. Insatserna för att förebygga och förhindra könsrelaterat våld måste fokusera på förövarna. Dömda ska genomgå behandling."

I motion C29 hade yrkats

8. att i avsnitt 2.4.1 punkt 12 ordet "Dömda" ersätts av exempelvis "De som fällt"
10. att i avsnitt 2.4.1 punkt 15 "att gå vidare" tas bort

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 1 skulle bifallas
2. att motion D14 skulle anses besvarad
3. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 2 skulle bifallas
4. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 3 skulle bifallas
5. att motion D15 skulle avslås
6. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 4 skulle bifallas
7. att motion D16 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
8. att motion D17 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
9. att motion D18 skulle anses besvarad
10. att motionerna D19 och D20 skulle anses besvarade
11. att motion D21 skulle anses besvarad
12. att motion D22 skulle anses besvarad
13. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 5 skulle bifallas
14. att motion D23 skulle avslås
15. att motion D24 skulle anses besvarad
16. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 6 skulle bifallas
17. att avsnitt 5.2.1 punkt 7 skulle ges lydelsen: "Insatser för att stödja brottsoffer är ett huvuduppdrag för både rättsväsende och socialtjänst. Även barn som upplever våld inom familjen är brottsoffer. Brottsofferjourerna och kvinnojourerna är ett omistligt komplement till samhällets stöd."
18. att motion D25 skulle bifallas
19. att motionerna D26–D28 skulle anses besvarade

20. att motion D29 skulle anses besvarad
21. att motion D30 skulle anses besvarad
22. att motion D31 skulle anses besvarad
23. att det i avsnitt 5.2.1 efter programkommitténs förslag punkt 7 skulle införas en ny punkt med lydelsen: "Sexualbrottslagstiftningen måste utgå från brottsoffrets rätt till sexuell integritet. Insatserna för att förebygga och förhindra könsrelaterat våld måste fokusera på förövarna. Dömda ska genomgå behandling."
24. att motion A2 yrkande 5 skulle bifallas
25. att motion C29 yrkande 8 skulle anses besvarat
26. att motion D32 skulle avslås
27. att motion D33 skulle anses besvarad
28. att motion D34 skulle avslås
29. att motion D35 yrkande 1 skulle anses besvarat
30. att motion D35 yrkande 2 skulle anses besvarat
31. att det direkt efter den ovan föreslagna tilläggs punkten skulle införas en ny punkt med lydelsen: "Det ska vara förbjudet att köpa sex. Prostitution är i dag ofta en del av den gränslösa organiserade människohandeln. Den viktigaste insatsen är att få bort efterfrågan. Prostituerade ska få skydd och stöd att gå vidare."
32. att motion D36 och D37 skulle avslås
33. att motion D38 skulle avslås
34. att motion C29 yrkande 10 skulle anses besvarat
35. att motion D39 skulle avslås
36. att motion D40 skulle anses besvarad
37. att avsnitt 5.2.1 punkt 8 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "Skadestånd som döms ut i samband med brott ska kunna utbetalas i förskott av staten, som sedan återkräver beloppet av den dömda. Den allmänna rättshjälpen ska stärkas."
38. att motion D41 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
39. att avsnitt 5.2.1 punkt 9 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "Nämndemannasystemet ska reformeras och rekryteringen breddas genom bättre villkor och utbildning. Nämndemän ska finnas i första instans."
40. att motionerna D42 och D43 skulle avslås
41. att motion D44 skulle anses besvarad
42. att motionerna D45–D48 skulle anses besvarade
43. att avsnitt 5.2.1 punkt 10 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "Påföljdssystemet ska förändras så att återfall och upprepad brottslighet ger strängare straff, liksom medverkan i organiserad brottslighet. Det kan även finnas särskilda brottstyper där det kan vara befogat att skärpa straffsatserna för att underlätta rehabilitering eller markera allvaret i den kränkning som brottet utgör."
44. att motion D49 skulle bifallas
45. att avsnitt 5.2.1 punkt 11 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "Intagna på fängelser ska erbjudas arbete, behandling och utbildning under strafftiden. Den som lider av psykisk sjukdom måste kunna erbjudas en god vård. Målet med tiden i fängelse är att den intagne efter avtjänat straff ska ha bättre förutsättningar att klara ett liv i frihet."
46. att motion D50 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
47. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 12 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
48. att motion D51 skulle anses besvarad
49. att motion D52 skulle anses besvarad
50. att motion D53 skulle bifallas
51. att motion D54 skulle avslås
52. att motion D55 skulle avslås
53. att motion D56 skulle anses besvarad
54. att motion D57 skulle anses besvarad
55. att motion D58 skulle avslås
56. att motion D59 skulle avslås
57. att motion D60 och D61 skulle bifallas
58. att motion D62 skulle anses besvarad

Utskottet yrkade:

1. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
2. att motion D14 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
3. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
4. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
5. att motion D15 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
6. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
7. att motion D16 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
8. att motion D17 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
9. att motion D18 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
10. att motionerna D19 och D20 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
11. att motion D21 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
12. att motion D22 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
13. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
14. att motion D23 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
15. att motion D24 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
16. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
17. att avsnitt 5.2.1 punkt 7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Insatser för att stödja brottsoffer är ett huvuduppdrag för både rättsväsende och socialtjänst. Även barn som upplever våld inom familjen är brottsoffer. Brottsofferjourerna och kvinnojourerna är ett omistligt komplement till samhällets stöd."
18. att motion D25 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
19. att motionerna D26–D28 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
20. att motion D29 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
21. att motion D30 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
22. att motion D31 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
23. att det i avsnitt 5.2.1 efter programkommitténs förslag punkt 7 skulle införas två nya punkter med lydelsen: "Sexualbrottslagstiftningen måste utgå från brottsoffrets rätt till sexuell integritet. Sexualbrottslagstiftningen ska kompletteras med en separat straffbestämmelse om sexuella handlingar som genomförs utan en persons samtycke." "Insatserna för att förebygga och förhindra könsrelaterat våld måste fokusera på förövarna. Förövarna ska genomgå behandling samt kunna åläggas omfattande begränsningar i den geografiska rörelsefriheten."
24. att motion A2 yrkande 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
25. att motion C29 yrkande 8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
26. att motion D32 skulle anses besvarad
27. att motion D33 skulle anses bifallen med vad utskottet anfört
28. att motion D34 skulle anses bifallen med vad utskottet ovan anfört
29. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D35 yrkande 1 skulle anses besvarat
30. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion D35 yrkande 2 skulle anses besvarat
31. att det direkt efter de ovan föreslagna tilläggs punkterna skulle införas en ny punkt med lydelsen: "Det ska vara förbjudet att köpa sexuella handlingar. Prostitution är i dag ofta en del av den gränslösa organiserade människohandeln. Den viktigaste insatsen är att få bort efterfrågan. Prostituerade ska få skydd och stöd att gå vidare."
32. att motion D36 och D37 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
33. att motion D38 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
34. att motion C29 yrkande 10 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
35. att motion D39 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
36. att motion D40 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
37. att avsnitt 5.2.1 punkt 8 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Skadestånd som döms ut i samband med brott ska kunna utbetalas i förskott av staten, som sedan återkräver beloppet av den dömda. Den allmänna rättshjälpen ska stärkas."
38. att motion D41 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört

39. att avsnitt 5.2.1 punkt 9 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Nämndemannasystemet ska reformeras och rekryteringen breddas genom bättre villkor och utbildning. Nämndemän ska finnas i första instans."
40. att motionerna D42 och D43 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
41. att motion D44 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
42. att motionerna D45-D48 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
43. att avsnitt 5.2.1 punkt 10 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Påföljdssystemet ska förändras så att återfall och upprepad brottslighet ger strängare straff, liksom medverkan i organiserad brottslighet. Det kan även finnas särskilda brottstyper där det kan vara befogat att skärpa straffsatserna för att underlätta rehabilitering eller markera allvaret i den kränkning som brottet utgör."
44. att motion D49 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
45. att avsnitt 5.2.1 punkt 11 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Intagna på fängelser ska erbjudas arbete, behandling och utbildning under strafftiden. Den som lider av psykisk sjukdom måste kunna erbjudas en god vård. Målet med tiden i fängelse är att den intagne efter avtjänat straff ska ha bättre förutsättningar att klara ett liv i frihet."
46. att motion D50 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
47. att programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 12 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
48. att motion D51 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
49. att motion D52 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
50. att motion D53 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
51. att motion D54 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
52. att motion D55 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
53. att motion D56 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
54. att motion D57 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
55. att motion D58 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
56. att motion D59 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
57. att motion D60 och D61 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
58. att motion D62 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad

Utskottsreservation 1

Gustav Georgson, Tobias Josefson, Benny Lindholm, Charlotta Schenholm och, Fatima Svanå reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion D18.

Utskottsreservation 2

Fatima Svanå reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion D39.

Utskottsreservation 3

Niklas Frykman reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motionerna D42 och D43.

Motivering: "Nämndemännen ska vara det allmänna rättsmedvetandets röst i domstolen. De bör alltså som grupp spegla svenska folket. De politiska partierna är idag en för smal rekryteringsbas. Inte heller får nämndemännen på något sätt ge uttryck för sin politiska uppfattning när de utövar sitt uppdrag."

Utskottsreservation 4

Niklas Frykman reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion D45.

Motivering: "Straffrabatter och tvåtredjedelsfrigivning (villkorligt) är företeelser som gör rättssystemet mer svårbegripligt för allmänheten och ofta strider emot den allmänna rättsuppfattningen. Tre års fängelse borde helt enkelt vara tre års fängelse och inte två. Folkpartiet arbetar enligt PS svar för att förändra detta. Det borde i så fall framgå av partiprogrammet.

Utskottsreservation 5

Niklas Frykman reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion D54.

Motivering: "Att viga är en form av myndighetsutövning och ska inte läggas ut på samfund eller andra föreningar. Eventuell ceremoni eller ritual kan hållas separat från den juridiska vigseln."

I debatten yttrade sig:

Lennart Gabrielsson för utskottet, Johan Pehrson för partistyrelsen, Anna Mårtensson, Niklas Frykman, Lina Nordquist, Yvonne Stein, Per-Åke Fredriksson, Helena Berggren, Birgitta Ohlsson, Fatima Svanå, Johan Åqvist, Mathias Sundin, Christina Örnebjär, Peter Nordebo, Helena Sjöberg, Linda Nordlund, Eva Bremer, Maria Lundqvist-Brömster, Tobias Josefsson, Olle Schmidt, Johan Pehrson, Charlotta Schenholm, André Frisk, Ann Berg, Marcus Claesson, Ulrika Landergren, Lovisa Aldrin, Erik Ullenhag, Karin Karlsbro, Emma Söderberg Majanen, Benny Lindholm, Jan Ertsborn, Maj-Britt Elmvik, Anita Jernberger, Stefan Saläng, Erika Markusson, Björn Brändewall, Jan Jönsson, Johan Pehrson, Fredrik Adolphson, Fatima Svanå, Helena Sjöberg, Johan Åqvist, Anna Mårtensson, Ann Berg, André Frisk, Tove Henriksson och Andreas Froby.

Charlotta Schenholm, Tobias Josefsson, Fatima Svanå och Marcus Claesson yrkade:

1. att motion D18 skulle bifallas

André Frisk yrkade:

1. att motion D23 skulle bifallas

Christina Örnebjär och Helena Berggren yrkade:

1. att motion D26 skulle bifallas

Eva Bremer yrkade:

1. att landsmötet i anslutning till motion D27 skulle uttala att det bör inrättas barnahus i varje landsting. Alla barn har rätt till professionell hjälp, inte bara i några landsting

Erik Ullenhag yrkade

1. att motion D27 med tillhörande yrkande skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Anna Mårtensson, Tobias Josefsson och Helena Sjöberg yrkade:

1. att utskottets förslag till första tilläggs punkt efter avsnitt 5.2.1 punkt 7 skulle kompletteras enligt följande: "Sexualbrottslagstiftningen måste utgå från brottsoffrets rätt till sexuell integritet. Sexualbrottslagstiftningen ska kompletteras med en separat straffbestämmelse om sexuella handlingar som genomförs utan en persons samtycke, samt om att den ska kunna dömas som borde förstått att samtycke inte förelegat."

Erika Markusson yrkade med instämmande av partistyrelsen:

1. att utskottets förslag till andra tilläggs punkt efter avsnitt 5.2.1 punkt 7 skulle justeras på så sätt att "könsrelaterat våld" skulle bytas ut mot "våld i nära relationer"

Helena Sjöberg yrkade:

1. att motion D32 skulle bifallas

Helena Sjöberg, Helena Berggren och Ann Berg yrkade:

1. att motion D35 yrkande 1 skulle bifallas

Fatima Svanå yrkade:

1. att motion D39 skulle bifallas

Ulrika Landergren yrkade:

1. att avsnitt 5.2.1 punkt 9 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges följande lydelse: "Nämndemannasystemet ska reformeras och rekryteringen breddas. Villkoren och utbildning måste förbättras. Nämndemän ska finnas i första instans."

Niklas Frykman och Stefan Saläng yrkade:

1. att motionerna D42 och D43 skulle bifallas

Niklas Frykman yrkade:

1. att motion D45 skulle bifallas
2. att motion D54 skulle bifallas

Anita Jernberger yrkade:

1. att motion D48 skulle bifallas

Maj-Britt Elmvik yrkade:

1. att andra meningen i avsnitt 5.2.1 punkt 11 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "Vid sjukdom måste god vård kunna erbjudas."

Stefan Saläng yrkade:

1. att motion D52 skulle bifallas

Per-Åke Fredriksson, Marcus Claesson, Peter Nordebo och Helena Sjöberg yrkade med instämmande från partistyrelsen och utskottet:

1. att det i avsnitt 5.2.1 skulle införas en ny punkt med lydelsen: "Reglerna för skuldsanering ska ändras så att överskuldsatta får större möjlighet att bli skuldfria."

Anita Jernberger, Helena Berggren, Andreas Westerberg, Ann Berg och Erika Markusson yrkade:

1. att motion D57 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

868. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 1
869. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D14 besvarad
870. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 2
871. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 3
872. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D15
873. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 4
874. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D16 bifallen med vad partistyrelsen anfört
875. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D17 bifallen med vad partistyrelsen anfört
876. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D18 besvarad
877. att därmed avslå Charlotta Schenholms, Tobias Josefssons, Fatima Svanås och Marcus Claessons yrkande
878. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna D19 och D20 besvarade
879. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D21 besvarad
880. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D22 besvarad
881. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 5
882. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D23
883. att därmed avslå André Frisks yrkande
884. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D24 besvarad
885. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 6
886. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.2.1 punkt 7 lydelsen: "Insatser för att stödja brottsoffer är ett huvuduppdrag för både rättsväsende och socialtjänst. Även barn som upplever våld inom familjen är brottsoffer. Brottsofferjourerna och kvinnojourerna är ett omistligt komplement till samhällets stöd."
887. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion D25
888. att bifalla motion D26
889. att därmed bifalla Christina Örnebjärs och Helena Berggrens yrkande
890. att i enlighet med Erik Ullenhags yrkande hänskjuta motion D27 med tillhörande yrkanden till beredningsutskottet. Därmed hade Eva Bremers yrkande fallit
891. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D28 besvarad
892. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D29 besvarad
893. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D30 besvarad

894. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D31 besvarad
895. att i enlighet med utskottets yrkande samt Anna Mårtenssons m.fl.:s och Erika Markussons tilläggsyrkanden efter avsnitt 5.2.1 punkt 7 införa två nya punkter med lydelsen: "Sexualbrottslagstiftningen måste utgå från brottsoffrets rätt till sexuell integritet. Sexualbrottslagstiftningen ska kompletteras med en separat straffbestämmelse om sexuella handlingar som genomförs utan en persons samtycke, samt om att den ska kunna dömas som borde ha förstått att samtycke inte förelegat." "Insatserna för att förebygga och förhindra våld i nära relationer måste fokusera på förövare. Förövare ska genomgå behandling samt kunna åläggas omfattande begränsningar i den geografiska rörelsefriheten."
896. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion A2 yrkande 5
897. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C29 yrkande 8 besvarat
898. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion D32 besvarad
899. att därmed avslå Helena Sjöbergs yrkande
900. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion D33 bifallen med vad utskottet anfört
901. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion D34 bifallen med vad utskottet anfört
902. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D35 yrkande 1 besvarat
903. att därmed avslå Helena Sjöbergs, Helena Berggrens och Ann Bergs yrkande
904. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D35 yrkande 2 besvarat
905. att i enlighet med utskottets yrkande efter avsnitt 5.2.1 punkt 8 införa en ny punkt med lydelsen: "Det ska vara förbjudet att köpa sexuella handlingar. Prostitution är i dag ofta en del av den gränslösa organiserade människohandeln. Den viktigaste insatsen är att få bort efterfrågan. Prostituerade ska få skydd och stöd att gå vidare."
906. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna D36 och D37
907. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D38
908. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C29 yrkande 10 besvarat
909. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D39
910. att därmed avslå Fatima Svanås yrkande
911. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D40 besvarad
912. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.2.1 punkt 8 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: "Skadestånd som döms ut i samband med brott ska kunna utbetalas i förskott av staten, som sedan återkräver beloppet av den dömda. Den allmänna rättshjälpen ska stärkas."
913. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D41 bifallen med vad partistyrelsen anfört
914. att ge avsnitt 5.2.1 punkt 9 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: "Nämndemanssystemet ska reformeras och rekryteringen breddas. Villkoren och utbildning måste förbättras. Nämndemän ska finnas i första instans."
915. att därmed bifalla Ulrika Landergrens yrkande
916. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna D42 och D43
917. att därmed avslå Niklas Frykmans och Stefan Salängs yrkande
918. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D44 besvarad
919. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna D45–D48 besvarade
920. att därmed avslå Niklas Frykmans yrkande 1 samt Anita Jernbergers yrkande
921. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.2.1 punkt 10 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: "Påföljdssystemet ska förändras så att återfall och upprepad brottslighet ger strängare straff, liksom medverkan i organiserad brottslighet. Det kan även finnas särskilda brottstyper där det kan vara befogat att skärpa straffsatserna för att underlätta rehabilitering eller markera allvaret i den kränkning som brottet utgör."
922. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion D49
923. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.2.1 punkt 11 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: "Intagna på fängelser ska erbjudas arbete, behandling och utbildning under strafftiden. Den som lider av psykisk sjukdom måste kunna erbjudas en god vård. Målet med tiden i fängelse är att den intagne efter avtjänat straff ska ha bättre förutsättningar att klara ett liv i frihet."
924. att därmed avslå Maj-Britt Elmviks yrkande
925. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D50 bifallen med vad partistyrelsen anfört

926. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.2.1 punkt 12 (enligt programkommitténs numrering)
927. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D51 besvarad
928. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande motion D52 anses besvarad
929. att därmed avslå Stefan Salängs yrkande
930. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion D53
931. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D54
932. att därmed avslå Niklas Frykmans yrkande 2
933. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D55
934. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D56 besvarad
935. att i avsnitt 5.2.1 införa en ny punkt med lydelsen: ”Reglerna för skuldsanering ska ändras så att överskuldssatta får större möjlighet att bli skuldfria.”
936. att därmed bifalla Per-Åke Fredrikssons, Marcus Claessons, Helena Sjöbergs och Peter Nordebos yrkande
937. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D57 besvarad
938. att därmed avslå Anita Jernbergers, Helena Berggrens, Andreas Westerbergs, Ann Bergs och Erika Markussons yrkande
939. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D58
940. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D59
941. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion D60 och D61

§ 79. Nominering

Jan Björklund nominerade Marit Paulsen till Folkpartiets kandidatlista inför Europaparlamentsvalet 2014.

§ 80. Förhandlingspassets avslutande

Ulrika Francke förklarade förhandlingarna ajournerade till klockan 11.00. Förhandlingspasset avslutades klockan 10.55.

Förhandlingspass 10, 16/11 kl. 11.00–13.55

§ 81. Förhandlingspassets öppnande

Förhandlingarna återupptogs av Jonas Andersson kl. 11.00.

§ 82. Dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

942. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 83. Justering av röstlängd

Jonas Andersson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Lina Nordquist, Uppsala län, ersattes av Carl Franks
Thomas af Bjur, Södermanland, ersattes av Bengt-Erik Sandström
Ewa Callhammar, Södermanland, ersattes av Göran Silfverling
Thomas Stääv, Södermanland, ersattes av Fredrik Lundgren
Kenneth Hardy Axelsson, Kalmar län, ersattes av Mikael Petersson
Anna Ågerfalk, Örebro län, ersattes av Erik Johansson
Christina Örnebjär, Örebro län, ersattes av Azita Iranipour
Martina Henriksson, Dalarna, ersattes av Åsa Nilser
Svante Parsjö Tegnér, Dalarna, ersattes av André Frisk
Henrik Edlund, Västernorrland, ersattes av Jonas Bylund
Marie Melsom, Västernorrland, ersattes av Eva Halling
Pär Löfstrand, Jämtland, ersattes av Eva-Britt Boij
Erik Scheller, Liberala ungdomsförbundet, ersattes av Emma Söderberg Majanen
Jenny Sonesson, Liberala kvinnor, ersattes av Maria Nilsson

§ 84. Justerare och rösträknare för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

943. att utse Lina Nordquist, Ewa Bertz, Piotr Kiszkiel och Peder Westerberg till justerare för innevarande förhandlingspass
944. att utse Niclas Erlandsson, Johan Lepp, Karolina Wallström och Marianne Åhman till rösträkningsdelegation för innevarande förhandlingspass

§ 85. Migration och integration (programförslaget avsnitt 3.2–3.2.2)

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 3.2 Rörlighet för en öppen värld skulle ges lydelsen:

1. Vår vision är att fri rörlighet världen över erkänns som en mänsklig fri- och rättighet. Som liberaler strävar vi efter att stegvis förverkliga det långsiktiga målet om en värld där människor kan röra sig fritt utan politiska hinder och där var och en själv kan bestämma var han eller hon ska söka skydd, bo och arbeta. Viktigast i dag är att värna asylrätten och driva på för en gemensam och human flyktingpolitik i hela EU.
2. Stängda gränser gör världen fattigare. Att människor flyttar till arbete bidrar till utveckling.
3. Den fria rörligheten för individer är grunden i Europasamarbetet. Möjligheten för tredjelandsmedborgare som tar ansvar för sin egen försörjning att invandra till EU och mellan EU-länder ska stärkas.
4. EU:s visumpolitik ska lättas upp. Den långsiktiga ambitionen är att helt avskaffa visumkraven.
5. Arbetskrafts- och företagarinvandringen bidrar till Sveriges tillväxt, och student- och forskarinvandringen stärker Sverige som kunskapsnation. Både tillfällig arbetskraft och nya invånare ska välkomnas.
6. Det ska bli enklare att få tillstånd att komma hit för att söka arbete eller starta företag för den som kan försörja sig under tiden i Sverige.

7. Reglerna för förlängning av uppehållstillstånd för den som vistas här lagligt ska förenklas. Asylsökande som får jobb under pågående asylprocess ska enklare kunna växla spår och ansöka om uppehållstillstånd som arbetskraftsinvandrare.
8. Utländska studenter ska ha rätt att söka arbete i Sverige också efter fullföljd utbildning. Utländska doktorander och deras medföljande ska få samma rättigheter beträffande permanent uppehållstillstånd och arbetstillstånd som gäller för personer med uppehållstillstånd för arbete.
9. Den enskilde har ett försörjningskrav för anhöriga som invandrar till Sverige. Försörjningskravet ska inte gälla vid återförening mellan föräldrar och minderåriga barn. Flyktingar och skyddsbehövande samt personer som varit långvarigt bosatta i Sverige ska inte omfattas av försörjningskravet för att ta hit sin närmaste familj.
10. De generella välfärdssystemen ska underlätta en trygg migration både in i och ut ur Sverige. En ökad mellanstatlig samordning är önskvärd så att personer som flyttar mellan länder inte ska riskera att falla utanför de nationella systemen för skydd vid t.ex. arbetslöshet eller sjukdom.
11. Även om invandringen är reglerad lever många människor utan tillstånd i Sverige, så kallade papperslösa. Att de vistas här utan tillstånd gör inte att de saknar de grundläggande mänskliga rättigheter som tillkommer alla. Så länge de befinner sig här ska de ha tillgång till skolgång och sjukvård och skyddas mot exploatering. Att vara papperslös är inte att vara rättslös.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 3.2.1 Försvara asylrätten skulle ges lydelsen:

1. Asylrätten är en grundläggande mänsklig rättighet. I länder som präglas av förtryck och förföljelse riskerar människor sina liv för frihet.
2. I dagens Europa respekteras inte asylrätten fullt ut. Det måste skapas trygga och lagliga flyktvägar till EU. Sverige ska verka inom EU-samarbetet för att göra det möjligt att få inresevisum för att söka asyl. Transportörsansvaret ska avskaffas.
3. Då stora konflikter utbryter ska EU tillfälligt slopa visumkraven gentemot personer som flyr från området, och FN:s medlemsländer ta ett större ansvar för att avlasta angränsande regioner.
4. EU:s asylpolitik ska vara human och rättssäker och i linje med internationella konventioner, och ansvaret för flyktingmottagandet fördelas jämnare mellan länderna för att fler flyktingar ska få skydd. EU-länderna ska ta gemensamt ansvar för en rättssäker asylprocess och sanktioner utdömas vid brister i kvalitet. Sverige ska arbeta för att alla EU-länder tar emot kvotflyktingar och för att de länder som gör så i dag ökar sin kvot.
5. Asylprocessen i Sverige behöver förändras för att leva upp till folkrättsliga åtaganden. Kritik från FN:s flyktingorgan UNHCR och FN:s tortyrkommitté ska vägleda svensk asylprövning. Särskild hänsyn ska tas till barns asylskäl och ensamkommande barn ska särskilt värnas. Avvisningar och utvisningar från Sverige ska utvärderas och kvalitetsgranskas. Ingen ska utsättas för skadlig eller förnedrande behandling under avvisning eller utvisning.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 3.2.2 Integration i ett öppet samhälle skulle ges lydelsen:

1. Sverige ska vara ett öppet land som välkomnar nya invånare, ett land där vi oavsett ursprung skapar en gemensam framtid.
2. Integrationen är en ömsesidig process mellan människor, där känslan av samhörighet är resultatet. Språk, jobb, kunskaper om det nya landet och frihet från diskriminering är medel och förutsättningar för den processen.
3. Huvudprincipen för integrationspolitiken är att den ska vara generell. Den ska bygga på lagar och regler som tillämpas lika för alla. Reformen som sänker trösklarna till arbets- och bostadsmarknaden stärker också möjligheten för nya invånare att skapa sig en framtid i Sverige.
4. att underlätta introduktionen i det nya landet är avgörande, framför allt vad gäller att lära sig språket, hitta egen försörjning, finna en bostad och skaffa sig kunskap om samhället. Kortvariga insatser behövs därför under den första tiden i det nya landet. Arbete och kunskaper i svenska språket är viktigast för att människor från andra länder snabbt ska komma in i samhället.
5. Den som är nyanländ har både ansvar och rättighet att skaffa sig kunskaper i svenska. Det är av största vikt att svenskundervisningen kombineras med drivkrafter till egen försörjning och når män och kvinnor i samma utsträckning.
6. Att fullt ut tillhöra ett samhälle är att acceptera landets demokratiska institutioner som legitima och följa de spelregler och lagar dessa formulerar. Det handlar också om att se samhällsförhållandena som en gemensam angelägenhet där vi har att delta i formandet av den gemensamma framtiden. Medborgarskapet är det tydligaste steget att visa att man önskar denna tillhörighet. Liberalismen utgår från ett inkluderande medborgarbegrepp.

7. Vad som räknas som svenskt är inte statiskt. Traditioner, sociala normer och livsstilar kommer alltid att förändras, och vetenskapen om detta ger också en trygghet i mötet med nya influenser.
8. Svenska är och ska vara det samhällsbärande språket. Samtidigt innebär internationaliseringen större behov av flerspråkig service. För att nyanlända så fort som möjligt ska kunna ta personligt ansvar i kontakten med det allmänna ska vi sträva efter att förverkliga visionen om en flerspråkig förvaltning i stat och kommun. Språkkunskaper ska ses som en extra merit i arbetslivet.
9. En förutsättning för att integrationen ska lyckas är ett effektivt arbete mot diskriminering. Det ska kosta att diskriminera och den som drabbas ska kunna få hjälp att få upprättelse. Den offentliga sektorn ska vara en förebild genom icke-diskriminerande rekrytering i myndigheter och offentliga bolag.
10. Staten ska inte styra var nyanlända ska bo. Det är angeläget att nyanlända har förutsättningar att bo i kommuner med god arbetsmarknad. Kommuner bör inte kunna säga nej till att ta emot nyanlända.
11. Utbildning om hur det svenska samhället fungerar ska erbjudas alla som flyttar till Sverige. För den som vill ansöka om medborgarskap ska det vara obligatoriskt att ha genomgått kursen.
12. Att bli medborgare är för många den slutliga bekräftelsen på samhörighet med det nya hemlandet. Samhället bör bekräfta betydelsen av detta val genom frivilliga ceremonier. Alla ska ha möjlighet att ansöka om medborgarskap efter två års vistelse i Sverige. Grundläggande svenskunskaper ska vara ett villkor för medborgarskap.

I motion F1 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.2 punkt 1 texten "söka skydd" stryks
2. att i avsnitt 3.2 punkt 1 sista meningen stryks och i stället görs till första mening i avsnitt 3.2.1 punkt 1
3. att i avsnitt 3.2.1 punkt 1 första meningen ändras till: "Ett liv i frihet ska vara en grundläggande mänsklig rättighet. Rätten att söka asyl ska vara en självklar rättighet för alla som flytt från länder där de förföljs."
4. att i avsnitt 3.2 punkt 2 andra meningen ersätts med: "Öppna gränser berikar. De betyder många möjligheter – utbyte av erfarenheter, utveckling och mångfald."

I motion F2 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.2 punkt 5 ges lydelsen: "Invandring av kvalificerad arbetskraft och företagarinvandringen bidrar till Sveriges tillväxt, och student- och forskarinvandringen stärker Sverige som kunskapsnation. Både tillfällig kvalificerad arbetskraft och nya invånare ska välkomnas."
2. att avsnitt 3.2 punkt 6 ges lydelsen: "Det ska bli enklare för den kvalificerade arbetskraften att få tillstånd att komma hit för att söka arbete eller starta företag för den som kan försörja sig under tiden i Sverige. Så länge lågkonjunkturen består måste man tyvärr vara extra restriktiv med arbetstillstånd för okvalificerad arbetskraft. Invandring av okvalificerad arbetskraft i lågkonjunktur bidrar inte till vår tillväxt men förvärrar i stället problemen på arbetsmarknaden."

I motion F3 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.2 punkt 6 kompletteras med följande två meningar: "Alla som har uppehållstillstånd eller medborgarskap ska ha rätt att ta anställning för att försörja sig själv. Systemet med separata arbetstillstånd ska avskaffas."

I motion F4 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.2 punkt 7 ges lydelsen: "Reglerna för förlängning av uppehållstillstånd för den som vistas här lagligt ska förenklas. Asylsökande som får jobb under pågående asylprocess ska enklare kunna växla spår och få uppehållstillstånd som arbetskraftsinvandrare. Papperslösa som har ett lagligt arbete ska, liksom arbetskraftsinvandrare, få uppehållstillstånd."

I motion F5 hade yrkats:

1. att papperslösa migranter som olovligt stannar i Sverige ska kunna beviljas uppehållstillstånd som arbetskraftsinvandrare i de fall de förmår visa att de skaffat ett lagligt arbete

I motion F6 hade yrkats:

1. att svensk arbetsmarknad ska vara öppen för utländska medborgare som lever upp till en rad krav om utbildning och självförsörjande

I motion F7 hade yrkats:

1. att en ny punkt läggs till i avsnitt 3.2 med lydelsen: "Borttagande av byråkratiska regler som är vardagshinder för människor som bor i gränsområden ska prioriteras. En särskild gränshindersutredare ska utses för att intensifiera integrationsprocessen mellan länderna i Öresundsregionen och södra Östersjöområdet."

I motion F8 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.2 punkt 11 ersätts med följande text: "Även om invandringen är reglerad lever många människor utan tillstånd i Sverige, så kallade papperslösa. Att de vistas här utan tillstånd gör inte att de saknar de grundläggande mänskliga rättigheter som tillkommer alla. Så länge de befinner sig här ska de skyddas mot exploatering och ha tillgång till skolgång, sjukvård, tandvård, habilitering och hjälpmedel på samma villkor som personer som är folkbokförda i Sverige eller har uppehållstillstånd. Att vara papperslös är inte att vara rättslös."

I motion F9 hade yrkats:

1. att den så kallade tvåårsregeln slopas och att detta förs in i partiprogrammet som en ytterligare punkt i avsnitt 3.2

I motion F10 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 5.2.1 införs en punkt 13 med lydelsen: "Tvåårsregeln, som innebär att kvinnor riskerar avvisning om relationen med mannen bryts inom två år, måste ändras."

I motion F11 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att LVU, lagen om vård av unga, blir överordnad utlänningslagen

I motion F12 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.2.1 införs en ny punkt med lydelsen: "Folkpartiet ska verka för att det ska vara möjligt att söka asyl i Sverige på svenska ambassader."

I motion F13 hade yrkats:

1. att landsmötet uttalar att Sverige alltid bör bevilja inresevisum till de personer som genom sitt arbete för svensk militär utomlands utsätts för fara när den svenska militären åker hem, och som då önskar söka asyl i Sverige
2. att partiprogrammet kompletteras med en text som sakligt motsvarar innehållet i yrkande 1

I motion F14 hade yrkats:

1. att staten ska ta fullt ekonomiskt ansvar för de kostnader som uppkommer i samband med mottagande av ensam kommande flyktingbarn/ungdomar. Det är inte den enskilde kommunen som ska axla de kostnaderna
2. att kommuner inte ska kunna tvingas att ta emot ensamkommande flyktingbarn eller ungdomar
3. att kommuner inte ska tvingas ta emot flyktingar om inte staten fullt ut ersätter kommunerna för alla kostnader – både på kort och lång sikt – för flyktingen och flyktingmottagandet. Det är staten Sverige som tar emot flyktingar och fattar beslut därom, och därför också den instans som ska ansvara för kostnaderna, inte kommunerna
4. att staten ska ersätta kommuner fullt ut för ökade kostnader i samband med flyktingmottagande
5. att Sverige i högre grad måste trycka på för att fler länder i EU och utanför ska ta ett större ansvar för flyktingmottagandet
6. att Sverige ska satsa mer på att hjälpa flyktingar i närområdena

I motion F15 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.2.1 punkt 5 läggs till en ny mening med lydelsen: "Migrationsverket och polisen ska arbeta för att återvinna förtroendet för Sverige som en rättsstat inom asyl- och migrationsområdet."

I motion F16 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.2.1 punkt 5 läggs till en ny mening med lydelsen: "En rättssäker praxis för prövning av sexuell identitet och trosuppfattning som asylskäl ska utvecklas, anställda vid myndigheter och domstolar ska genomgå fortbildning inom området."

I motion F17 hade yrkats:

1. att Folkpartiet verkar för att en ordentlig utvärdering av den nya instansordningen i utlänningsmål
2. att Folkpartiet verkar för att utnämmandet av offentliga biträden flyttas från Migrationsverket till någon annan myndighet
3. att Folkpartiet verkar för att domare och anställda på migrationsdomstolarna utbildas mer och får större möjligheter att själva ta fram material som kan utreda situationen i den asylsökandes hemland
4. att Folkpartiet verkar för att ändringsdispens införs som grund för prövningstillstånd i migrationsmålen
5. att följande stycke förs in på lämpligt ställe i avsnitt 3.2 i partiprogrammet: "Migrationsdomstolarna har inneburit ökad rättssäkerhet. Systemet måste dock utvärderas. Migrationsverket ska inte behöva utse sina egna "motståndare" i asylprocessen, anställda i migrationsdomstolarna måste få större utredningsmöjligheter och samma möjligheter att få sin rätt prövad i överrätt ska gälla för asylsökande som för alla andra."

I motion F18 hade yrkats:

1. att införa en punkt i avsnitt 3.2 med lydelsen: "En gemensam flyktingmottagning bör inrättas inom EU där EU är den som prövar en ansökan om asyl, utan inblandning av medlemsländerna. Om asyl godkänns har personen rätt att fritt röra sig inom EU och slå sig ned där den finner det vara lämpligast. Dublinförordningens princip om förstaland bör avskaffas."

I motion F19 hade yrkats:

1. att följande införs i avsnitt 5.3.1 i partiprogrammet: "Dublinförordningen ska reformeras så att en medlemsstat enklare tillåts avbryta överföringar till ett land där en asylsökandes rättigheter inte kan garanteras eller där behandlingen av dem är inhuman."

I motion F20 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att höja ersättningen till asylsökande

I motion F21 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.2.2 punkt 1 ges lydelsen: "Sverige ska vara ett öppet land som välkomnar nya invånare, ett land där vi strävar efter sammanhållning och oavsett ursprung skapar en gemensam framtid för all invånare i landet."

I motion F22 hade yrkats:

1. att landsmötet uppdrar åt partistyrelsen att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att föreslå förändringar så att inte transfereringar riskerar att försvåra integration av nyanlända

I motion F23 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för det blir lättare för invandrare att erhålla jobb inom sitt eget kompetensområde

I motion F24 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.2.2 punkt 10 följande mening stryks: "Kommuner bör inte kunna säga nej till att ta emot nyanlända."

I motion F25 hade yrkats:

1. att samtliga landets kommuner ska ha ansvar att ta emot nyanlända

I motion F26 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.2 kompletteras med ett stycke som lyder: "Staten ska under längre tid än vad som nu är fallet ekonomiskt kompensera kommunerna för omhändertagande av flyktingar."

I motion F27 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.2.2 punkt 8 orden "och ska vara" stryks, så att första meningen får lydelsen: "Svenskan är det samhällsbärande språket."

I motion F28 hade yrkats:

1. att stryka avsnitt 3.2.2 punkt 6 i sin helhet

I motion F29 hade yrkats:

1. att andra meningen i avsnitt 3.2.2 punkt 11 stryks

I motion F30 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.2.2 punkt 11 sista meningen ändras till: "För den som vill ansöka om medborgarskap ska genomgången samhällsutbildning vara obligatorisk."

I motion F31 hade yrkats:

1. att punkt 12 i avsnitt 3.2.2 ändras till: "Att bli medborgare är för många den slutliga bekräftelsen på samhörighet med det nya hemlandet. Samhället bör bekräfta betydelsen av detta val genom frivilliga ceremonier. Alla ska ha möjlighet att ansöka om medborgarskap efter två års vistelse i Sverige. Grundläggande svensk- och samhällskunskaper ska vara ett villkor för medborgarskap."

I motion F32 hade yrkats:

1. att sista meningen i avsnitt 3.2.2 punkt 12 omformuleras till: "Grundläggande svenskkunskaper och kunskaper om hur det svenska samhället fungerar ska vara ett villkor för medborgarskap."

I motion F33 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.2.1 införa texten: "Även fast Folkpartiet strävar efter en liberal invandringspolitik och en global demokrati med fri rörlighet är det ett måste att ställa höga krav på de nya människorna som tillkommer till vårt samhälle. Därför kommer dessa berörda personer tvingas att anpassa sig efter svenskt lagsystem och om man inte följer dessa regler och lagar kan detta resultera i en bannlysning från det svenska samhället beroende på allvarligheten av brottet. Detta är ett måste för att minska kriminaliteten i samhället och hjälpa nytillkomna att hålla sig borta från brott som kan leda till socialt utanförskap och arbetslöshet."
2. att Folkpartiet tar ställning för att ställa högre krav på nytillkomna invandrare att lära sig språket och skaffa sig en bra utbildning ifall att man inte redan har någon. Detta ska vara ett måste för medborgarskap i Sverige för att öka kravet på våra framtida medmänniskor och minska segregationen och andra negativa effekter som språksvårigheter har i en nation
3. att Folkpartiet, eftersom vi ställer högre krav, även måste verka för att samhället erbjuder den hjälp som dessa människor faktiskt behöver. Därför kommer ytterligare satsningar att göras på kortare utbildningar i skolor för invandrare utan tidigare utbildning för att de så snabbt som möjligt kommer in i det svenska samhället och får en möjlighet till ordentlig utbildning för att kunna kliva in på arbetsmarknaden i framtiden

I motion F34 hade yrkats:

1. att Folkpartiet arbetar för en utveckling av åtgärderna kring flyktingmottagandet. Det behövs förutom språkliga kunskaper även en djupare kännedom om hur samhället fungerar och vilka värderingar som styr livet i Sverige inklusive jämställdhet och respektfullt bemötande. Det är kanske dags att gå ett steg vidare och underteckna ett dokument att som gäst i det nya landet Sverige ge ett bindande löfte om att följa svensk lag, lära sig språket och göra sitt bästa för att bli en produktiv del av det svenska samhället

I motion F35 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.2.2 punkt 12 meningen "Grundläggande svenskkunskaper ska vara ett villkor för medborgarskap." ändras till: "Kunskaper i svenska ska vara ett villkor för medborgarskap."

I motion F36 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.2.2 punkt 5 läggs till texten: "Den som är nyanländ har både ansvar och rättigheter att skaffa sig kunskaper i svenska. Det är av största vikt att svenskundervisningen kombineras med drivkrafter till egen försörjning och når män och kvinnor i samma utsträckning. Om inte individen tar ansvar för att lära sig svenska språket ska inte ett medborgarskap bli aktuellt."

I motion F37 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.2.2 förs in en ny punkt med texten: "Utlänningar som önskar ett svenskt medborgarskap med härtill hörande rättigheter och skyldigheter ska behärska det svenska språket, ha kännedom om det svenska samhället, om svensk kultur och historia, och i gengäld mot ett svenskt medborgarskap bidra till det svenska samhället genom att vara självförsörjande."

I motion F38 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att en förutsättning för medborgarskap är att behärska svenska

I motion F39 hade yrkats:

1. att texten ”Grundläggande svenskkunskaper ska vara ett villkor för medborgarskap.” stryks ur programmet

I motion F40 hade yrkats:

1. att sista meningen i avsnitt 3.2.2 punkt 12 om krav på grundläggande svenskkunskaper stryks ur partiprogrammet

I motion F41 hade yrkats:

1. att sista meningen i avsnitt 3.2.2 punkt 12 stryks

I motion F42 hade yrkats:

1. att punkt 12 i avsnitt 3.2.2. ändras till: ”Ett liberalt synsätt på staten och individen innebär att det inte kan ställas kunskapskrav för medborgarskap. Nationella gemenskaper och kultur är dynamiska företeelser som inte låter sig styras av politiska mål, utan utvecklas bäst mellan fria individer.”

I motion F43 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.2.2 införs följande text: ”Utlänningar som begått upprepade eller grova brott ska inte få svenskt medborgarskap och inte heller få stanna i landet.”

I motion F44 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.2.2 förs in en ny punkt 13 med lydelsen: ”Regelsystemet ska ändras så att barn som föds i Sverige enklare direkt kan bli svenska medborgare.”

I motion F45 hade yrkats:

1. att en ny punkt i avsnitt 3.2.2 ska införas med lydelsen: ”Barn som föds i Sverige ges olika rättigheter beroende på föräldrarnas ursprung och medborgarskap. Ett barns rättigheter och möjligheter ska inte avgöras av föräldrarnas härkomst, vilket är fallet i dag när Sverige enbart använder sig av härstamningsprincipen vid utdelning av medborgarskap till nyfödda barn. Medborgarskap bör ges till alla barn som föds i Sverige. Territorialprincipen bör därför införas jämte härstamningsprincipen.”

I motion F46 hade yrkats:

1. att det efter punkt 6 i avsnitt 3.2.2 läggs till ett nytt stycke med lydelsen: ”I ett inkluderande medborgarbegrepp ingår att svenskar med invandrarbakgrund ska uppfattas som svenskar och inte som invandrare. Staten ska föregå med gott exempel och sända rätt signaler genom att sluta använda begrepp som första generationens invandrare och andra generationens invandrare, och i stället anta mer inkluderande definitioner i likhet med de definitioner som används i USA.”

I motion F47 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att förändra normerande uttryck som ökar känslan av ett vi-och-dom-samhälle
2. att Folkpartiet ska verka för att ändra uttrycket ”andra generationens invandrare” till ”första generationens svenskar”
3. att Folkpartiet ska verka för att ändra uttrycket ”invandrare” till ”svensk” kombinerat med var personen kommer ifrån, till exempel svensk-polack

I motion F48 hade yrkats:

1. att kapitel 3.2.2 utökas med en punkt om att Folkpartiet ska verka för framtagande av en modell för integrationsintegrering

I motion F49 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.2.2, förslagsvis efter punkt 2, införs en ny punkt med lydelsen: ”Riksdagen ska instifta ett institut som ska samla och bearbeta kunskap och erfarenheter, för- och nackdelar respektive styrkor och svagheter av och från integration, i detalj och i generella sammanhang. Institutets mål är att eliminera främlingsfientlighet, rasism och fördomar primärt hos det svenska folket, sekundärt i

riksdagen. Institutet ska arbeta fullständigt oberoende, neutralt i sakfrågorna, proaktivt och effektivt, med målet att snabbt och i rätt sammanhang offentliggöra fakta och sakliga grunder. Institutets arbete ska baseras på vetenskapliga grunder och ska vara fullständigt opolitiskt. Alla resultat ska offentliggöras och det ska ske genom rapporter, artiklar på webb och i annonser i tidningar och massmedia. Riksdagen ska garantera institutets oberoende och finansiering. Finansiering ska också kunna baseras på donationer från andra parter.”

I motion F50 hade yrkats:

1. att det i partiprogrammet införs en text om att alla nyanlända individer oberoende av skälet till att de kommit till Sverige ska ha lika rätt till introduktionsersättning och etableringsersättning

I motion F51 hade yrkats:

1. att Folkpartiet verkar för att det tas fram ett system som ger ej folkbokförda, regelbundna besökare i Sverige rätten att vara fullgoda konsumenter

I motion F52 hade yrkats:

1. att sfi-läraren ska ha kurs i läs- och skrivinläring i sin examen
2. att sfi-lärare ska ha kurs inom vuxenpedagogik i sin examen

I motion F53 hade yrkats:

1. att det i sfi på A-nivån läggs in en alfabetiseringskurs genom en utökning om cirka 3–6 timmar per vecka
2. att kunna ge särvidundervisning för de elever inom sfi (oavsett nivå) som har stora problem med att följa den ordinarie undervisningen
3. att mer grundläggande kurser på grundvux ska kunna studeras i kombination med sfi

I motion F54 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.2 punkt 6 de tio sista orden tas bort
2. att i avsnitt 3.2 punkt 9 de tio sista orden ersätts av exempelvis ”behöva försörja sina närmaste familjemedlemmar”
3. att i avsnitt 3.2 punkt 11 de tre sista orden i den första meningen tas bort
4. att i avsnitt 3.2.1 punkt 3 det första kommatecknet ersätts av en punkt
5. att i avsnitt 3.2.2 punkt 1 de tio sista orden tas bort
6. att meningarna i avsnitt 3.2.2 punkt 2 tas bort
7. att i avsnitt 3.2.2 punkt 8 den sista meningen tas bort
8. att i avsnitt 3.2.2 punkt 9 ”att få” ersätts av ”till”
9. att i avsnitt 3.2.2 punkt 11 den första meningen på något sätt ändras
10. att i avsnitt 3.2.2 punkt 12 den sista meningen tas bort
11. att landsmötet uttalar att skolplikt till 18 års ålder inte behövs för invandrare

I motion A2 hade yrkats:

6. att avsnitt 3.2.2 punkt 11 ges lydelsen: ”Utbildning om hur det svenska samhället fungerar ska vara obligatoriskt för alla som flyttar till Sverige.”

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att motion F1 yrkandena 1–2 skulle avslås
2. att avsnitt 3.2 punkt 1 skulle ges lydelsen: ”Vår vision är att fri rörlighet världen över erkänns som en mänsklig fri- och rättighet. Som liberaler strävar vi efter att stegvis förverkliga det långsiktiga målet om en värld där människor kan röra sig fritt utan politiska hinder och där var och en själv kan bestämma var han eller hon ska söka skydd, bo och arbeta. Under överskådlig tid ska Sverige ha reglerad invandring. Viktigast i dag är att värna asylrätten och driva på för en gemensam och human flyktingpolitik i hela EU.”
3. att motion F1 yrkande 4 skulle anses besvarat
4. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 2 skulle bifallas
5. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 3 skulle bifallas
6. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 4 skulle bifallas
7. att motion F2 yrkandena 1–2 skulle avslås
8. att motion F3 skulle anses besvarad

9. att motion F54 yrkande 1 skulle avslås
10. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 5 skulle bifallas
11. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 6 skulle bifallas
12. att avsnitt 3.2 punkt 7 skulle ges lydelsen: "Fler ska på plats i Sverige kunna söka om uppehållstillstånd för att arbeta. Reglerna för ansökan om och förlängning av uppehållstillstånd för den som vistas här lagligt ska förenklas. Asylsökande som får jobb under pågående asylprocess ska enklare kunna växla spår och ansöka om uppehållstillstånd som arbetskraftsinvandrare."
13. att motionerna F4 och F5 skulle anses besvarade
14. att motion F6 skulle avslås
15. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 8 skulle bifallas
16. att motion F54 yrkande 2 skulle avslås
17. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 9 skulle bifallas
18. att motion F7 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
19. att avsnitt 3.2 punkt 10 skulle ges lydelsen: "De generella välfärdssystemen ska underlätta för en trygg rörlighet. En ökad mellanstatlig samordning är önskvärd så att såväl personer som flyttar mellan länder som personer som bor i ett land och arbetar i ett annat, inte ska riskera att falla utanför de nationella systemen för skydd vid t.ex. arbetslöshet eller sjukdom."
20. att motion F54 yrkande 3 skulle avslås
21. att motion F8 skulle avslås
22. att avsnitt 3.2 punkt 11 skulle ges lydelsen: "Många människor lever utan tillstånd i Sverige, så kallade papperslösa. Att de vistas här utan tillstånd gör inte att de saknar de grundläggande mänskliga rättigheter som tillkommer alla. Så länge de befinner sig här ska de ha tillgång till skolgång och sjukvård och skyddas mot exploatering. Att vara papperslös är inte att vara rättslös."
23. att motionerna F9 och F10 skulle anses besvarade
24. att motion F11 skulle anses besvarad
25. att motion F12 skulle anses besvarad
26. att motion F1 yrkande 3 skulle anses besvarat
27. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.1 punkt 1 skulle bifallas
28. att motion F13 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
29. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.1 punkt 2 skulle bifallas
30. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.1 punkt 4 skulle bifallas
31. att motion F14 yrkande 6 skulle avslås
32. att motion F14 yrkande 5 skulle anses besvarat
33. att motion F54 yrkande 4 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
34. att avsnitt 3.2.1 punkt 3 skulle ges lydelsen: "EU:s asylpolitik ska vara human och rättssäker och i linje med internationella konventioner. Ansvaret för flyktingmottagandet ska fördelas jämnare mellan länderna så att fler flyktingar ska få skydd. EU-länderna ska ta gemensamt ansvar för en rättssäker asylprocess och sanktioner utdömas vid brister i kvalitet. Sverige ska arbeta för att alla EU-länder tar emot kvotflyktingar och för att de länder som gör så i dag ökar sin kvot."
35. att motion F15 skulle anses besvarad
36. att motion F16 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
37. att avsnitt 3.2.1 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Asylprocessen i Sverige behöver förändras för att leva upp till folkrättsliga åtaganden. Kritik från FN:s flyktingorgan UNHCR ska vägleda svensk asylprövning. Särskild hänsyn ska tas till barns asylskäl och ensamkommande barn ska särskilt värnas. Avvisningar och utvisningar från Sverige ska utvärderas och kvalitetsgranskas. Ingen ska utsättas för skadlig eller förnedrande behandling under avvisning eller utvisning."
38. att motion F17 yrkande 1 skulle anses besvarat
39. att motion F17 yrkande 2 skulle bifallas
40. att motion F17 yrkande 3 skulle anses besvarat
41. att motion F17 yrkande 4 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
42. att motion F17 yrkande 5 skulle anses besvarat
43. att motionerna F18–F20 skulle anses besvarade
44. att avsnitt 3.2.2 punkt 1 skulle ges lydelsen: "Sverige ska vara ett öppet land som välkomnar nya invånare, ett land där vi strävar efter sammanhållning och oavsett ursprung skapar en gemensam framtid för alla invånare i landet."
45. att motion F21 därmed skulle bifallas
46. att motion F54 yrkande 5 skulle anses besvarat
47. att motion F54 yrkande 6 skulle avslås

48. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 2 skulle bifallas
49. att avsnitt 3.2.2 punkt 3 skulle ges lydelsen: "Huvudprincipen för integrationspolitiken är att den ska vara generell. Den ska bygga på lagar och regler som tillämpas lika för alla. Reformen som sänker trösklarna till arbets- och bostadsmarknaden stärker också möjligheten för nya invånare att skapa sig en framtid i Sverige. Det finns dock behov av särskilda insatser för nyanlända under de första åren."
50. att motion F22 skulle anses besvarad
51. att motion F23 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
52. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 4 skulle bifallas
53. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 5 skulle bifallas
54. att motionerna F14 yrkande 3 och 4 samt F24–F26 skulle anses besvarade
55. att avsnitt 3.2.2 punkt 10 skulle ges lydelsen: "Staten ska inte styra var nyanlända ska bo. Det är angeläget att nyanlända har förutsättningar och drivkrafter att bo i kommuner med god arbetsmarknad. Alla kommuner bör ta emot nyanlända."
56. att motion F14 yrkande 1 skulle anses besvarad
57. att motion F14 yrkande 2 skulle avslås
58. att motion F54 yrkande 7 skulle avslås
59. att motion F27 skulle anses besvarad
60. att avsnitt 3.2.2 punkt 8 skulle ges lydelsen: "Svenska är och ska vara det samhällsbärande språket. Samtidigt innebär internationaliseringen större behov av flerspråkig service. För att nyanlända så fort som möjligt ska kunna ta personligt ansvar i kontakten med det allmänna bör fler myndigheter och offentlig förvaltning tillhandahålla viktig information på de största invandrarspråken."
61. att motion F54 yrkande 8 skulle anses besvarad
62. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 9 skulle bifallas
63. att motionerna F28 och F29 samt F54 yrkande 9 skulle avslås
64. att motionerna F30–F32 och A2 yrkande 6 skulle anses besvarade
65. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 6 skulle bifallas
66. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 11 skulle bifallas
67. att motionerna F33 yrkande 1 och F34 skulle avslås
68. att motionerna F33 yrkande 2 och F35–F38 skulle anses besvarade
69. att motionerna F39–F42 och F54 yrkande 10 skulle avslås
70. att motion F43 skulle anses besvarad
71. att motionerna F44 och F45 skulle anses besvarade
72. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 7 skulle bifallas
73. att avsnitt 3.2.2 punkt 12 skulle ges lydelsen: "Att bli medborgare är för många den slutliga bekräftelsen på samhörighet med det nya hemlandet. Samhället bör bekräfta betydelsen av detta val genom frivilliga ceremonier. Den som lär sig grundläggande kunskaper i svenska ska kunna ansöka om medborgarskap efter högst fyra års hemvist i Sverige. Grundläggande svenskkunskaper ska vara ett villkor för medborgarskap."
74. att motionerna F46–F48 skulle anses besvarade
75. att motion F49 skulle avslås
76. att motion F50 skulle anses besvarad
77. att motion F51 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
78. att motion F54 yrkande 11 skulle avslås
79. att motion F33 yrkande 3 skulle anses besvarad
80. att motionerna F52 och F53 skulle anses besvarade

Utskottet yrkade:

1. att motion F1 yrkande 1–2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
2. att avsnitt 3.2 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Vår vision är att fri rörlighet världen över erkänns som en mänsklig fri- och rättighet. Som liberaler strävar vi efter att stegvis förverkliga det långsiktiga målet om en värld där människor kan röra sig fritt utan politiska hinder och där var och en själv kan bestämma var han eller hon ska söka skydd, bo och arbeta. Under överskådlig tid ska Sverige ha reglerad invandring. Viktigast i dag är att värna asylrätten och driva på för en gemensam och human flyktingpolitik i hela EU."
3. att motion F1 yrkande 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
4. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
5. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
6. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas

7. att motion F2 yrkandena 1–2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
8. att motion F3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
9. att motion F54 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
10. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
11. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
12. att avsnitt 3.2 punkt 7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”Fler ska på plats i Sverige kunna söka om uppehållstillstånd för att arbeta. Reglerna för ansökan om och förlängning av uppehållstillstånd för den som vistas här lagligt ska förenklas. Asylsökande som får jobb under pågående asylprocess ska enklare kunna växla spår och ansöka om uppehållstillstånd som arbetskraftsinvandrare.”
13. att motionerna F4 och F5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
14. att motion F6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
15. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
16. att motion F54 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
17. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 9 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
18. att motion F7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
19. att avsnitt 3.2 punkt 10 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”De generella välfärdssystemen ska underlätta för en trygg rörlighet. En ökad mellanstatlig samordning är önskvärd så att såväl personer som flyttar mellan länder som personer som bor i ett land och arbetar i ett annat, inte ska riskera att falla utanför de nationella systemen för skydd vid t.ex. arbetslöshet eller sjukdom.”
20. att motion F54 yrkande 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
21. att motion F8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
22. att avsnitt 3.2 punkt 11 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”Många människor lever utan tillstånd i Sverige, så kallade papperslösa. Att de vistas här utan tillstånd gör inte att de saknar de grundläggande mänskliga rättigheter som tillkommer alla. Så länge de befinner sig här ska de ha tillgång till skolgång och sjukvård och skyddas mot exploatering. Att vara papperslös är inte att vara rättslös.”
23. att motionerna F9 och F10 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
24. att motion F11 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
25. att motion F12 anses i enlighet med partistyrelsens yrkande besvarad
26. att motion F1 yrkande 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
27. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.1 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
28. att motion F13 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
29. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.1 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
30. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.1 punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
31. att motion F14 yrkande 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
32. att motion F14 yrkande 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
33. att motion F54 yrkande 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
34. att avsnitt 3.2.1 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”EU:s asylpolitik ska vara human och rättssäker och i linje med internationella konventioner. Ansvaret för flyktingmottagandet ska fördelas jämnare mellan länderna så att fler flyktingar ska få skydd. EU-länderna ska ta gemensamt ansvar för en rättssäker asylprocess och sanktioner utdömas vid brister i kvalitet. Sverige ska arbeta för att alla EU-länder tar emot kvotflyktingar och för att de länder som gör så i dag ökar sin kvot.”
35. att motion F15 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
36. att motion F16 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
37. att avsnitt 3.2.1 punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”Asylprocessen i Sverige behöver förändras för att leva upp till folkrättsliga åtaganden. Kritik från FN:s flyktingorgan UNHCR ska vägleda svensk asylprövning. Särskild hänsyn ska tas till barns asylskäl och ensamkommande barn ska särskilt värnas. Avvisningar och utvisningar från Sverige ska utvärderas och kvalitetsgranskas. Ingen ska utsättas för skadlig eller förnedrande behandling under avvisning eller utvisning.”
38. att motion F17 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
39. att motion F17 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas

40. att motion F17 yrkande 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
41. att motion F17 yrkande 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
42. att motion F17 yrkande 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
43. att motionerna F18 och F19 i enlighet med vad partistyrelsen yrkat skulle anses besvarade
44. att motion F20 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen har anfört
45. att programkommitténs ursprungliga förslag skulle bifallas och att avsnitt 3.2.2 punkt 1 därmed skulle ges lydelsen: "Sverige ska vara ett öppet land som välkomnar nya invånare, ett land där vi oavsett ursprung skapar en gemensam framtid."
46. att motion F21 skulle anses besvarad
47. att motion F54 yrkande 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
48. att motion F54 yrkande 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
49. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
50. att avsnitt 3.2.2 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Huvudprincipen för integrationspolitiken är att den ska vara generell. Den ska bygga på lagar och regler som tillämpas lika för alla. Reformerna som sänker trösklarna till arbets- och bostadsmarknaden stärker också möjligheten för nya invånare att skapa sig en framtid i Sverige. Det finns dock behov av särskilda insatser för nyanlända under de första åren."
51. att motion F22 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
52. att motion F23 anses i enlighet med partistyrelsens yrkande bifallen med vad partistyrelsen anfört
53. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
54. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
55. att motionerna F14 yrkande 3 och 4 samt F24–F26 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
56. att avsnitt 3.2.2 punkt 10 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Staten ska inte styra var nyanlända ska bo. Det är angeläget att nyanlända har förutsättningar och drivkrafter att bo i kommuner med god arbetsmarknad. Alla kommuner bör ta emot nyanlända."
57. att motion F14 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
58. att motion F14 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
59. att motion F54 yrkande 7 skulle anses bifallet
60. att motion F27 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
61. att avsnitt 3.2.2 punkt 8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Svenska är och ska vara det samhällsbärande språket. Samtidigt innebär internationaliseringen större behov av flerspråkig service. För att nyanlända så fort som möjligt ska kunna ta personligt ansvar i kontakten med det allmänna bör fler myndigheter och offentlig förvaltning tillhandahålla viktig information på de största invandarspråken."
62. att motion F54 yrkande 8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
63. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 9 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
64. att motionerna F28 och F29 samt F54 yrkande 9 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
65. att motion F30 skulle anses bifallen
66. att motionerna F31–F32 och A2 yrkande 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
67. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
68. att avsnitt 3.2.2 punkt 11 skulle ges lydelsen: "Utbildning om hur det svenska samhället fungerar ska erbjudas alla som flyttar till Sverige. För den som vill ansöka om medborgarskap ska genomgången samhällsutbildning vara obligatorisk."
69. att motionerna F33 yrkande 1 och F34 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
70. att motionerna F33 yrkande 2 och F35–F38 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
71. att motionerna F39–F42 och F54 yrkande 10 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
72. att motion F43 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
73. att motionerna F44 och F45 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
74. att programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas

75. att avsnitt 3.2.2 punkt 12 skulle ges lydelsen: ”Att bli medborgare är för många den slutliga bekräftelsen på samhörighet med det nya hemlandet. Samhället bör bekräfta betydelsen av detta val genom frivilliga ceremonier. Den som lär sig grundläggande kunskaper i svenska ska kunna ansöka om medborgarskap tidigare. Grundläggande svensk kunskaper ska vara ett villkor för medborgarskap.”
76. att motionerna F46–F48 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
77. att motion F49 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
78. att motion F50 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
79. att motion F51 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
80. att motion F54 yrkande 11 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
81. att motion F33 yrkande 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
82. att motionerna F52 och F53 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade

Utskottsreservation 1

Ismail Kamil och Piotr Kiszkiel reserverade sig i utskottet till förmån för att motion F3 skulle bifallas.

Utskottsreservation 2

Awaz Karim reserverade sig i utskottet till förmån för att sista meningen i avsnitt 3.2 punkt 7 skulle utgå.

Utskottsreservation 3

Ismail Kamil, Lena Mahrle och Yvonne Stein reserverade sig i utskottet till förmån för att motion F4 skulle bifallas.

Utskottsreservation 4

Ismail Kamil reserverade sig i utskottet till förmån för att motion F8 yrkande 1 skulle bifallas.

Utskottsreservation 5

Piotr Kiszkiel reserverade sig i utskottet till förmån för att motion F9 skulle bifallas.

Utskottsreservation 6

Lena Mahrle reserverade sig i utskottet till förmån för att motion F10 skulle bifallas.

Utskottsreservation 7

Ismail Kamil reserverade sig i utskottet till förmån för att motion F19 yrkande 1 skulle bifallas.

Utskottsreservation 8

Jimmy Henriksson reserverade sig i utskottet till förmån för att motion F20 skulle bifallas.

Utskottsreservation 9

Jan Jönsson och Monica Lundin reserverade sig i utskottet till förmån för att sista meningen i avsnitt 3.2.2 punkt 10 skulle ges lydelsen: ”Kommuner ska inte kunna avsäga sig ansvaret att hjälpa till att ta emot nyanlända.”

Utskottsreservation 10

Lena Mahrle reserverade sig i utskottet till förmån för att motion A2 yrkande 6 skulle bifallas.

Utskottsreservation 11

Ismail Kamil reserverade sig i utskottet till förmån för att motion F40 skulle bifallas.

I debatten yttrade sig:

Gulan Avcı för utskottet, Erik Ullenhag för partistyrelsen, Ismail Kamil, Jan Jönsson, Awaz Karim, Lena Mahrle, Monica Lundin, Yvonne Stein, Martin Ängeby, Per-Åke Fredriksson, Frida Johansson Metso, Ulla-Britt Hagström, Peter Nordebo, Tina Acketoft, Karin Westerberg, Malin Sjöberg Högrell, Magnus Grill, Annika Carp, Alexander Högberg, Amy Öberg, Rosie Rothstein, Linda Nordlund, Anne Kotavuopio Jatko, Benny Lindholm, Carl Franks, Thomas af Bjur, Edwin Hovemyr, Cecilia Wikström, Jens Sundström, Erik Ullenhag, Martin Ängeby, Erik Ullenhag, Åsa Nilser, Björn Brändewall, Michael Helmersson, Jasenko Selimovic, Maria Nilsson, Maria Arnholm, Fatima Svanå, Anita Jernberger, Torkild Strandberg, Andreas Westerberg, Helena Berggren, Inger Lundberg, Elsie Lundberg Östrand, Marcus Claesson, Erik Ullenhag, Anna Manell, André Frisk, Gulan Avcı, Gunnar Nordmark, Jimmy Henriksson, Birgitta Borg, Anna Ekström, Eva Bremer, Ann-Charlotte

Strömwall, Karolina Wallström, Roger Haddad, Lennart Gabrielsson, Tove Henriksson, Andreas Froby, Ninos Maraha, Sandra Altrock, Ulf Nilsson, Rita Paulsson Svensson och Josefin Temrell.

Malin Sjöberg Högrell, Ismail Kamil och Benny Lindholm yrkade:

1. att motion F3 skulle bifallas

Awaz Karim yrkade:

1. att sista meningen i avsnitt 3.2 punkt 7 skulle utgå

Michael Helmersson, Ismail Kamil och Frida Johansson Metso yrkade:

1. att motion F4 skulle bifallas

Cecilia Wikström yrkade:

1. att motion F8 skulle bifallas

Erik Ullenhag yrkade:

1. att Folkpartiet skulle ställning för att den så kallade tvåårsregeln ska ses över, så att kvinnor som riskerar avvisning om relationen med mannen bryts inom två år skyddas
2. att frågan om territorialprincipen, med motionerna F44 och F45, skulle hänskjutas till beredningsutskottet
3. att frågan om användningen av termerna första och andra generationens invandrare, som tas upp i motionerna F46–F47, skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Helena Berggren, Annika Carp och Ann-Charlotte Strömwall yrkade:

1. att motion F11 skulle bifallas

Jimmy Henriksson yrkade:

1. att det i programmet i avsnitt 3.2 skulle föras in en ny punkt med lydelsen: ”Sverige ska trygga en skälig levnadsnivå för barn som vistas i landet under asylprocessen.”

Ismail Kamil yrkade:

1. att motion F19 skulle bifallas
2. att motion F40 skulle bifallas

Åsa Nilser yrkade:

1. att motion F20 skulle bifallas

Veronica Almroth, Birgitta Borg, Marcus Claesson, Azita Iranipour, Martin Johansen, Jan Jönsson, Roland Karlsson, Monica Lundin, Elisabeth Mattson, Ann-Charlotte Strömwall, Lisbeth Svensson, Lars Tysklind och Karolina Wallström yrkade:

1. att den sista meningen i avsnitt 3.2.2 punkt 10 skulle ges lydelsen: ”Kommuner ska inte kunna avsäga sig ansvaret att hjälpa till att ta emot nyanlända.”

Björn Brändewall yrkade:

1. att motion F27 skulle bifallas

Martin Ängeby yrkade:

1. att motion F29 skulle bifallas
2. att andra meningen i avsnitt 3.2.2 punkt 11 skulle strykas

Lena Mahrle yrkade:

1. att motion A2 yrkande 6 skulle bifallas

Fatima Svanå yrkade:

1. att första meningen i avsnitt 3.2.2 punkt 11 skulle ges lydelsen: ”Utbildning i svenska rättigheter för kvinnor och män ska vara obligatorisk för alla som flyttar till Sverige.”

Alexander Höglund m.fl. yrkade:

1. att motion F45 skulle bifallas

Linda Nordlund yrkade:

1. att, vid händelse av bifall till motion F45, ordet ”ges” i tredje meningen skulle ersättas med ”erbjudas”

Stefan Saläng yrkade:

1. att motion F51 skulle bifallas

Anne Kotavuopio Jatko yrkade:

1. att det i avsnitt 3.2.2 skulle införas en ny punkt med lydelsen: ”Ett integrationspris tilldelas den kommun eller region eller det län som har långsiktigt målmedveten samordnad integrationspolicy. Folkpartiet vidtar kraftiga åtgärder för att stimulera integrering på alla samhällsnivåer.”

Landsmötet beslutade:

945. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F1 yrkande 1–2
946. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.2 punkt 1 lydelsen: ”Vår vision är att fri rörlighet världen över erkänns som en mänsklig fri- och rättighet. Som liberaler strävar vi efter att stegvis förverkliga det långsiktiga målet om en värld där människor kan röra sig fritt utan politiska hinder och där var och en själv kan bestämma var han eller hon ska söka skydd, bo och arbeta. Under överskådlig tid ska Sverige ha reglerad invandring. Viktigast i dag är att värna asylrätten och driva på för en gemensam och human flyktingpolitik i hela EU.”
947. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F1 yrkande 4 besvarad
948. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 2
949. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 3
950. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 4
951. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F2 yrkandena 1–2
952. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F3 besvarad
953. att därmed Malin Sjöberg Högrells m.fl.:s yrkande
954. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F54 yrkande 1
955. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 5
956. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 6
957. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.2 punkt 7 lydelsen: ”Fler ska på plats i Sverige kunna söka om uppehållstillstånd för att arbeta. Reglerna för ansökan om och förlängning av uppehållstillstånd för den som vistas här lagligt ska förenklas. Asylsökande som får jobb under pågående asyprocess ska enklare kunna växla spår och ansöka om uppehållstillstånd som arbetskraftsinvandrare.”
958. att därmed avslå Awaz Karims yrkande
959. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna F4 och F5 besvarade
960. att därmed avslå Michael Helmerssons m.fl.:s yrkande
961. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F6
962. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 8
963. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F54 yrkande 2
964. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2 punkt 9
965. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F7 bifallen med vad partistyrelsen anfört
966. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.2 punkt 10 lydelsen: ”De generella välfärdssystemen ska underlätta för en trygg rörlighet. En ökad mellanstatlig samordning är önskvärd så att såväl personer som flyttar mellan länder som personer som bor i ett land och arbetar i ett annat, inte ska riskera att falla utanför de nationella systemen för skydd vid t.ex. arbetslöshet eller sjukdom.”
967. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F54 yrkande 3

968. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F8
969. att därmed avslå Cecilia Wikströms yrkande
970. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.2 punkt 11 lydelsen: ”Många människor lever utan tillstånd i Sverige, så kallade papperslösa. Att de vistas här utan tillstånd gör inte att de saknar de grundläggande mänskliga rättigheter som tillkommer alla. Så länge de befinner sig här ska de ha tillgång till skolgång och sjukvård och skyddas mot exploatering. Att vara papperslös är inte att vara rättlös.”
971. att i enlighet med Erik Ullenhags yrkande 1 ta ställning för att den så kallade tvåårsregeln ska ses över, så att kvinnor som riskerar avvisning om relationen med mannen bryts inom två år skyddas
972. att därmed i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna F9 och F10 besvarade
973. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F11 besvarad
974. att därmed avslå Helena Berggrens m.fl.:s yrkande
975. att avslå Jimmy Henrikssons yrkande
976. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F12 besvarad
977. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F1 yrkande 3 besvarat
978. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2.1 punkt 1
979. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F13 bifallen med vad partistyrelsen anfört
980. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2.1 punkt 2
981. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2.1 punkt 4
982. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F14 yrkande 6
983. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F14 yrkande 5 besvarat
984. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F54 yrkande 4 bifallet med vad partistyrelsen anfört
985. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.2.1 punkt 3 lydelsen: ”EU:s asylpolitik ska vara human och rättssäker och i linje med internationella konventioner. Ansvaret för flyktingmottagandet ska fördelas jämnare mellan länderna så att fler flyktingar ska få skydd. EU-länderna ska ta gemensamt ansvar för en rättssäker asylprocess och sanktioner utdömas vid brister i kvalitet. Sverige ska arbeta för att alla EU-länder tar emot kvotflyktingar och för att de länder som gör så i dag ökar sin kvot.”
986. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F15 besvarad
987. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F16 bifallen med vad partistyrelsen anfört
988. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.2.1 punkt 5 lydelsen: ”Asylprocessen i Sverige behöver förändras för att leva upp till folkrättsliga åtaganden. Kritik från FN:s flyktingorgan UNHCR ska vägleda svensk asylprövning. Särskild hänsyn ska tas till barns asylskäl och ensamkommande barn ska särskilt värnas. Avvisningar och utvisningar från Sverige ska utvärderas och kvalitetsgranskas. Ingen ska utsättas för skadlig eller förnedrande behandling under avvisning eller utvisning.”
989. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F17 yrkande 1 besvarat
990. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion F17 yrkande 2
991. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F17 yrkande 3 besvarat
992. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F17 yrkande 4 bifallet med vad partistyrelsen anfört
993. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F17 yrkande 5 besvarat
994. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna F18 och F19 besvarade
995. att därmed avslå Ismail Kamils yrkande 1
996. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion F20 bifallen med vad partistyrelsen anfört
997. att därmed avslå Åsa Nilssers yrkande
998. i enlighet med utskottets och programkommitténs ursprungliga yrkande ge avsnitt 3.2.2 punkt 1 lydelsen: ”Sverige ska vara ett öppet land som välkomnar nya invånare, ett land där vi oavsett ursprung skapar en gemensam framtid.”
999. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion F21 besvarad
1000. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F54 yrkande 5 besvarat
1001. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F54 yrkande 6

1002. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 2
1003. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.2.2 punkt 3 lydelsen: ”Huvudprincipen för integrationspolitiken är att den ska vara generell. Den ska bygga på lagar och regler som tillämpas lika för alla. Reformen som sänker trösklarna till arbets- och bostadsmarknaden stärker också möjligheten för nya invånare att skapa sig en framtid i Sverige. Det finns dock behov av särskilda insatser för nyanlända under de första åren.”
1004. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F22 besvarad
1005. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F23 bifallen med vad partistyrelsen anfört
1006. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 4
1007. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 5
1008. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna F14 yrkande 3 och 4 samt F24–F26 besvarade
1009. att efter votering med röstsiffrorna 90–85 i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.2.2 punkt 10 lydelsen: ”Staten ska inte styra var nyanlända ska bo. Det är angeläget att nyanlända har förutsättningar och drivkrafter att bo i kommuner med god arbetsmarknad. Alla kommuner bör ta emot nyanlända.”
1010. att därmed avslå Veronica Almroths m.fl.:s yrkande
1011. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F14 yrkande 1 besvarat
1012. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F14 yrkande 2
1013. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion F54 yrkande 7 bifallet
1014. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F27 besvarad
1015. att därmed avslå Björn Brändewalls yrkande
1016. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.2.2 punkt 8 lydelsen: ”Svenska är och ska vara det samhällsbärande språket. Samtidigt innebär internationaliseringen större behov av flerspråkig service. För att nyanlända så fort som möjligt ska kunna ta personligt ansvar i kontakten med det allmänna bör fler myndigheter och offentlig förvaltning tillhandahålla viktig information på de största invandrarspråken.”
1017. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F54 yrkande 8 besvarat
1018. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 9
1019. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna F28 och F29 samt F54 yrkande 9
1020. att därmed avslå Martin Ängbys yrkande 1
1021. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion F30 bifallen
1022. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna F31–F32 samt A2 yrkande 6 besvarade
1023. att därmed avslå Lena Mahrles yrkande
1024. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 6
1025. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 3.2.2 punkt 11 lydelsen: ”Utbildning om hur det svenska samhället fungerar ska erbjudas alla som flyttar till Sverige. För den som vill ansöka om medborgarskap ska genomgången samhällsutbildning vara obligatorisk.”
1026. att därmed avslå Martin Ängbys yrkande 2 samt Fatima Svanås yrkande
1027. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna F33 yrkande 1 och F34
1028. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna F33 yrkande 2 och F35–F38 besvarade
1029. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna F39–F42 och F54 yrkande 10
1030. att därmed avslå Ismail Kamils yrkande 2
1031. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F43 besvarad
1032. att i enlighet mer Erik Ullenhags yrkande 2 hänskjuta frågan om territorialprincipen, med motionerna F44 och F45 och tillhörande yrkanden, till beredningsutskottet
1033. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.2.2 punkt 7

1034. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 3.2.2 punkt 12 lydelsen: ”Att bli medborgare är för många den slutliga bekräftelsen på samhörighet med det nya hemlandet. Samhället bör bekräfta betydelsen av detta val genom frivilliga ceremonier. Den som lär sig grundläggande kunskaper i svenska ska kunna ansöka om medborgarskap tidigare. Grundläggande svensk kunskaper ska vara ett villkor för medborgarskap.”
1035. att i enlighet med Erik Ullenhags yrkande 3 hänskjuta frågan om användningen av termerna första och andra generationens invandrare, som tas upp i motionerna F46–F47, till beredningsutskottet
1036. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F48 besvarad
1037. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F49
1038. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F50 besvarad
1039. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F51 bifallen med vad partistyrelsen anfört
1040. att därmed avslå Stefan Salängs yrkande
1041. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F54 yrkande 11
1042. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F33 yrkande 3 besvarat
1043. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna F52 och F53 besvarade
1044. att avslå Anne Kotavuopio Jatkos yrkande

Reservation 7

Monica Lundin reserverade sig till förmån för att den sista meningen i avsnitt 3.2.2 punkt 10 skulle ges lydelsen: ”Kommuner ska inte kunna avsäga sig ansvaret att hjälpa till att ta emot nyanlända.”

Motivering: ”Det är beklagligt att de 20 M-ledda kommunerna som inte tar emot nyanlända tas i försvar av en majoritet av partistyrelsen. Hela landet behöver ta ett solidariskt ansvar för att hjälpa människor som söker skydd och en ny framtid. Menar vi allvar med att ha integration i det här landet måste vi visa det genom att ta ett gemensamt ansvar!”

Särskilt yttrande 2

Erica Markusson anmälde särskilt yttrande i anslutning till Erik Ullenhags tilläggsyrkande om tvåårsregeln: ”Tvåårsregeln bör efter omarbeting vara könsneutral i sin utformning.”

Särskilt yttrande 3

Stefan Saläng anmälde särskilt yttrande i anslutning till motion F51: ”Problemet med partistyrelsens i och för sig positiva hållning är att GD-nummer bara kan tilldelas fastighetsägare. Jag anser att inte bara fastighetsägare, utan alla EU-medborgare som har ett andra hem i Sverige medan de är korrekt folkbokförda i annat EU-land, efter ansökan ska kunna tilldelas ett GD-nummer eller motsvarande, som ska kunna fungera som ett personnummer. Utan personnummer fungerar inte vardagen – inte ens förlustgarantin på SL:s Accesskort kan man registrera utan personnummer!”

§ 86. Förhandlingspassets avslutande

Jonas Andersson förklarade förhandlingarna ajournerade till klockan 14.00. Förhandlingspasset avslutades klockan 13.55.

Förhandlingspass 11, 16/11 kl. 14.00–18.15

§ 87. Förhandlingspassets öppnande

Förhandlingarna återupptogs av Sara Svanström kl. 14.00.

§ 88. Dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1045. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 89. Justering av röstlängd

Sara Svanström anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Gunnel Orselius-Dahl, Stockholms län, ersattes av Daniel Forslund
Ann-Katrin Åslund, Stockholm, ersattes av Elisabeth Gunnars
Solweig Ericsson-Kurg, Södermanland, ersattes av Sarah Kinberg
Niklas Frykman, Södermanland, ersattes av Jan Andersson
Karin Granbom Ellison, Östergötland, ersattes av Tobias Josefsson
Niclas Erlandsson, Halland, ersattes av Ann Molander
Suzanne Åkerlund, Halland, ersattes av Bengt Eliasson
Kerstin Sandqvist, Norra Älvsborg, ersattes av Ulrik Hammar
Anna Ågerfalk, Örebro län, ersattes av Erik Johansson
Johan Åqvist, Örebro län, ersattes av Azita Iranipour
Fredrik Adolphson, Dalarna, ersattes av Bo Brännström
Lotten Kluck, Dalarna, ersattes av André Frisk
Monica Lundin, Dalarna, ersattes av Jörgen Persson
Peter Nordebo, Gävleborg, ersattes av Carina Östansjö
Linda Nordlund, Liberala ungdomsförbundet, ersattes av Emma Söderberg Majanen
Fatima Svanå, Liberala kvinnor, ersattes av Maria Nilsson

§ 90. Justerare och rösträknare för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1046. att utse Per-Åke Fredriksson, Ulla-Britt Hagström, Magnus Olofsgård och Eva Wittbom till justerare för innevarande förhandlingspass
1047. att utse Maria Winberg Nordström, Joar Forssell, Björn Brändewall och Helena Holmberg till rösträkningsdelegation för innevarande förhandlingspass

§ 91. Folkhälsa, hälso- och sjukvård, äldreomsorg, valfrihet i vård och omsorg, funktionsnedsättning samt utsatta barn (programförslaget avsnitt 3.3.2–3.3.7)

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 3.3.2 Folkhälsa och förebyggande hälsovård skulle ges lydelsen:

1. Varje människa har rätt att få kunskap om hur hälsan påverkas av de egna levnadsvanorna, inklusive användande av tobak, alkohol och narkotika. Hälsofrämjande och förebyggande insatser är centrala inslag i välfärdspolitiken. Kunskap om hur de egna levnadsvanorna påverkar hälsan ska förmedlas från skolan och uppåt.
2. Folkhälsoarbetet och de förebyggande hälsoinsatserna ska vila på kunskap och respekt för individens självbestämmande. Den enskildes motivation ska styra alla insatser som erbjuds.
3. Utvecklingen av antibiotikaresistens hotar folkhälsan. Sverige ska arbeta i EU och globalt för en ansvarsfull antibiotikaanvändning, både bland människor och på djur, baserad på medicinska bedömningar.
4. Det tobakspreventiva arbetet ska bedrivas målmedvetet och nyrekryteringen hållas tillbaka genom information, punktskatter och förbud mot tobaksreklam. Passiv rökning ska motverkas. Alla som använder tobak ska ha tillgång till tobaksavvänjning via hälso- och sjukvården.

5. Sverige ska ha en restriktiv alkoholpolitik. Särskilt viktigt för att minska alkoholens skadeverkningar är att ungdomar skjuter upp sin alkoholdebut, att högkonsumenter i riskzonen nås av insatser och att den totala alkoholkonsumtionen hålls nere, bland annat genom en hög alkoholskatt. Systembolagets detaljhandelsmonopol ska behållas. I EU ska hänsynen till folkhälsan väga tyngre än jordbruksintressen.
6. Den som blir beroende av droger i någon form förlorar sin frihet. Nolltolerans ska råda mot narkotika i alla led av hanteringen. För att avhålla från narkotikadebut ska användning vara kriminaliserad. De brottsbekämpande insatserna ska koncentreras särskilt mot de kriminella som profiterar på missbruket genom tillverkning, smuggling och försäljning.
7. En nära samverkan mellan polis, socialtjänst och missbruksvård är viktig för att personer som hamnat i missbruk ska erbjudas hjälp. Ideella organisationer står för en viktig del av stödinsatserna till personer med beroendeproblem och ska få stöd av det allmänna för detta.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 3.3.3 Hälsa- och sjukvård skulle ges lydelsen:

1. Vården ska vara jämlik. Var och en har rätt till god vård och omsorg oavsett bakgrund, kön, ålder, ekonomi eller bostadsort. Vård och omsorg ska i huvudsak betalas över skattsedeln och ska alltid organiseras utifrån individens behov.
2. Patienten ska ha valfrihet inom alla områden där så är möjligt. Hälsa- och sjukvårdslagen ska fastslå individens rätt att välja mellan olika offentliga eller privata vårdgivare. Valfriheten för patienter ska gälla inom hela EU.
3. Patientmakten ska stärkas och hälsa- och sjukvården vara tydligt serviceorienterad. Patienten ska enligt lag ha rätt till information om var behandlingen kan ges och rätt att välja mellan olika offentliga eller privata vårdgivare, även om detta betyder behandling på annan ort.
4. Patientens insyn i vård- och behandlingsprocessen behöver stärkas. Grundregeln ska vara att patienten har tillgång till sin journal och bestämmer vilka som ska få ta del av den. Information om olika vårdgivare, vad gäller exempelvis behandlingsresultat och väntetider, ska vara lätt tillgänglig på nätet.
5. Vårdgarantin ska omfatta hela vårdkedjan, från diagnostik och undersökningar till återbesök och rehabilitering. Vårdgarantin ska utformas med hänsyn till patienter med särskilda behov, såsom täta kontroller.
6. Den som behöver vård på sjukhus ska ha rätt att ligga i eget rum. Detta är viktigt för både privatlivets och patientsäkerhetens skull.
7. Vård, behandling och rehabilitering av fysiska och psykiska sjukdomar ska ges på vetenskaplig grund. Personal i legitimationsyrken ska alltid arbeta i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Kunskap om alternativmedicin måste finnas för att kunna bedöma eventuell inverkan på den medicinska behandlingen.
8. Det behövs en utökad nationell samordning och ett ökat samarbete över nationsgränserna på vårdområdet. Detta stärker likvärdigheten och valfriheten, förbättrar vårdmöjligheterna för sällsynta diagnoser och ökar tillgången till hälsa- och sjukvård i landets glest befolkade delar.
9. Ett husläkarsystem där patientansvaret ligger i primärvården gynnar särskilt multisjuka och äldre medborgare. Avancerad sjukvård i hemmet ska vara ett väl utbyggt alternativ för dem som så önskar. För patientens skull ska vistelserna på akutsjukhus så långt möjligt minimeras och kommunerna ha hög beredskap att ta emot patienter som behöver fortsatt omsorg.
10. All vårdrelaterad statistik ska analyseras ur ett genusperspektiv. Kunskapen om skillnader mellan kvinnors och mäns sjukdomsbilder måste förbättras och hbt-kompetensen inom vården stärkas.
11. Kvinnan har rätt att bestämma över sin kropp. Aborträtten ska värnas och Sverige verka internationellt för att rätten till abort erkänns som en del av de mänskliga rättigheterna.
12. Tandvårdsförsäkringen ska vara generell och stimulera till förebyggande åtgärder och regelbundna kontroller. Ingen ska tvingas avstå från tandvård på grund av låg inkomst. Tandvård för barn och ungdomar ska vara helt kostnadsfri.
13. Rätten till vård och behandling är lika självklar för både fysiska och psykiska sjukdomar. Psykisk hälsa ska vara ett uttalat folkhälsomål. Även all behandling av psykisk ohälsa ska omfattas av patientsäkerhetslagen.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 3.3.4 Äldreomsorg skulle ges lydelsen:

1. Medicinska framsteg och bättre folkhälsa har skapat ett av vår tids viktigaste framsteg: den stigande medellivslängden och – för de allra flesta – fler friska år. Detta är en stor mänsklig vinst som leder till en ny syn på åldrandet och tillvaron som äldre, men också innebär utmaningar för att säkerställa en äldreomsorg av hög kvalitet.

2. Äldreomsorgen ska vara serviceorienterad och ha som uppgift att underlätta för den äldre att utforma sin vardag efter sina önskemål. Självbestämmande och valfrihet är lika viktigt för alla oavsett ålder.
3. En god äldreomsorg är en rättighet för alla som behöver den, oavsett ekonomi. Den offentligt finansierade äldreomsorgens kärnåtaganden ska vara skattefinansierade.
4. Äldreomsorgen ska präglas av valfrihet för den enskilde och mångfald i utbudet. Att olika aktörer erbjuder verksamhet och möjliggör fler alternativ för både brukare och anställda, till exempel omsorgsprofil eller språkkompetens. Avdragsrätten för hushållstjänster skapar ytterligare alternativ för äldre människor.
5. För att stärka den enskildes makt över sin vardag ska äldreomsorgens åtagande tydliggöras i en omsorgsgaranti med mätbara kvalitetskrav. Om omsorgsgarantin inte uppfylls ska den äldre få ersättning. Individens egna önskningar ska tydliggöras i ett "Leva livet-kontrakt" som ska ligga till grund för innehållet i den dagliga omsorgen.
6. Trygghetsboenden ska vara ett alternativ för äldre som önskar bo med personal till hands och möjlighet att äta gemensamma måltider. Trygghetsboenden ska inte vara biståndsbedömda.
7. Stödet till anhöriga som tar hand om sina nära behöver förbättras. Anhörigstödet ska ingå i omsorgsgarantin. En anhörig som ger vård och hjälp till äldre ska kunna påverka stödets utformning och även få vissa försäkringsförmåner. Den civila sektorn ska få en större plats inom omsorgen om äldre och avlastningen till anhöriga.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 3.3.5 Valfrihet i vård och omsorg skulle ges lydelsen:

1. Var och en som behöver vård och omsorg i någon form ska ges stor makt att välja. Valfriheten i välfärdstjänsterna stärker individens makt och ska tillämpas på alla områden där så är möjligt.
2. Privata och offentliga utförare ska verka på lika villkor och ska omfattas av samma ersättningsregler och kvalitetskrav. En mångfald av utförare ökar valmöjligheterna för individen och ger en bredare arbetsmarknad för personalen.
3. Etableringsfrihet ska råda i hela landet för den som lever upp till kraven. Vinstdrivande företag ska kunna verka i välfärdssektorn så länge kvalitetskraven uppfylls. Den utförare som håller otillräcklig kvalitet eller gör sig skyldig till allvarliga brister ska inte ha tillstånd att bedriva verksamhet inom välfärdssektorn.
4. Tillsynen ska ske i statlig regi utifrån nationellt fastställda kvalitetsnormer. Brukarmedverkan i kvalitetsarbetet ska underlättas, och meddelarfriheten för privat personal garanteras i lag. Auktoriserade kvalitetsrevisorer ska kunna anlitas som externa rådgivare av utförare, patient- och äldreorganisationer eller andra intressenter.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 3.3.6 Funktionsnedsättning skulle ges lydelsen:

1. Att bestämma över sitt eget liv är en grundläggande rättighet. Den liberala politiken för människor med funktionsnedsättning är en del av det liberala frihetsuppdraget. Målet är att funktionsnedsättningen så långt som möjligt inte ska hindra individen från att leva ett självständigt liv och utveckla sina unika förmågor.
2. Samhällets insatser ska skapa förutsättningar för ett självständigt och ansvarstagande liv, men däremot inte lägga livet till rätta. Den enskilde ska ha makt över sin vardag. Valfrihet ska garanteras även för behovsprövade insatser.
3. Sverige är långt ifrån ett tillgängligt land. Den offentliga miljön, inklusive kollektivtrafiken, ska vara tillgänglig. Systematisk tillsyn behövs för att få bort lätt avhjälpta hinder. Generösa anpassningsbidrag ska finnas för äldre fastigheter. Bristande tillgänglighet ska ses som diskriminering.
4. Personlig assistans är avgörande för många möjligheter att leva ett självständigt liv. Den personliga rättigheten till assistans ska värnas i lag och likvärdigheten i bedömningarna förbättras. Kommuner som inte uppfyller sina åtaganden ska betala skadestånd.
5. En sysselsättningsgaranti ska finnas för alla med en psykisk eller rörelserelaterad funktionsnedsättning enligt lagen om stöd och service (LSS). Tillgången till gruppboendestäder och andra anpassade boenden för den som omfattas av LSS behöver förbättras.
6. En väl fungerande habilitering och tillgång till hjälpmedel är i många fall en förutsättning för möjligheten till arbete och utbildning. Valfrihet ska råda för den som behöver habilitering.
7. Undervisning i teckenspråk ska vara fritt tillgänglig för alla som behöver det, liksom anpassade läromedel för elever och studenter som behöver det på grund av sin funktionsnedsättning.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 3.3.7 En bättre start för utsatta barn skulle ges lydelsen:

1. Alla barn förtjänar en bra start i livet. Barn och unga med svåra hem- eller uppväxtförhållanden tillhör samhällets mest sårbara. De stödjande strukturer som finns i förskola, skola, fritidshem och föreningsliv kan ge stadga åt en i övrigt instabil tillvaro. En hög kvalitet i verksamheter för barn och ungdomar är därför särskilt viktig för barn i utsatta situationer.
2. Tidiga och förebyggande insatser är avgörande. Socialtjänsten ska erbjuda ett brett utbud av öppna insatser som ges utan att de medverkande blir föremål för myndighetsutövning. Valfrihet ska finnas inom de öppna insatserna, t.ex. familjerådgivning. När en hel familj behöver socialtjänstens stöd ska barn ha rätt till ett eget ombud.
3. Innan tvångsomhändertagande blir aktuellt ska socialtjänsten kunna föreskriva obligatoriska åtgärder på hemmaplan, t.ex. obligatorisk föräldramedverkan i samtalsprogram.
4. Det offentliga ansvar är särskilt stort för de barn som placerats från sina föräldrar. Familjehem ska få utbildning och stöd för att klara sitt uppdrag. Placerade barns fri- och rättigheter ska vara tydligt angivna i lagen, och placerade barn ska ha rätt att få information.
5. För placerade och omhändertagna barn är skolgången ofta avgörande. Varje barn som placerats från sina föräldrar ska garanteras allt det stöd som behövs för att klara utbildningen. Skraddarsydda insatser och specialpedagogiskt stöd är viktiga investeringar i barnets framtid.
6. Fler familjehemsplacerade barn bör få sina familjehemsföräldrar som vårdnadshavare. Möjligheten till adoption av barn som väntas tillbringa hela uppväxten i familjehem bör öka.

I motion G29 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.3.2 punkt 2 ändras till följande: "Folkhälsoarbetet och de förebyggande hälsoinsatserna ska vila på kunskap och respekt för individens självbestämmande. Informationsinsatser om betydelsen av regelbunden motion och näringsriktig kost i alla åldrar får inte underskattas. Den enskildes motivation ska dock styra alla insatser som erbjuds."

I motion G30 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.3.2 punkt 1 kompletteras med: "Varje människa har rätt att få kunskap om hur hälsan påverkas av de egna levnadsvanorna, inklusive användande av tobak, alkohol, dopningspreparat och narkotika."

I motion G31 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.3.2 punkt 1 ges lydelsen: "Varje människa har rätt att få kunskap om hur hälsan påverkas av de egna levnadsvanorna, inklusive brukande av beroendeframkallande medel som till exempel narkotika, tobak, alkohol och spel. Hälsofrämjande och förebyggande insatser är centrala inslag i välfärdspolitiken. Kunskap om hur de egna levnadsvanorna påverkar hälsan ska förmedlas i skolan, genom föräldrautbildning m.m."
2. att avsnitt 3.3.2 punkt 2 ges lydelsen: "Folkhälsoarbetet och de förebyggande hälsoinsatserna ska vila på kunskap och respekt för individens självbestämmande och utgå från att missbruk är ett sjukdomstillstånd. Den enskildes motivation ska styra alla insatser som erbjuds inom folkhälsoområdet."
3. att avsnitt 3.3.2 punkt 3 ges lydelsen: "Utvecklingen av antibiotikaresistens hotar folkhälsan. Sverige ska arbeta i EU och globalt för en ansvarsfull antibiotikaanvändning, både bland människor och på djur, baserad på medicinska bedömningar."
4. att avsnitt 3.3.2 punkt 4 ges lydelsen: "Det tobakspreventiva arbetet ska bedrivas målmedvetet och nyrekryteringen hållas tillbaka genom information, punktskatter och förbud mot tobaksreklam. Passiv rökning ska motverkas. Alla som använder tobak ska ha tillgång till tobaksavvänjning via hälso- och sjukvården och arbetsgivare bör även tillhandahålla sådant stöd."
5. att det efter avsnitt 3.3.2 punkt 4 införs en ny punkt med lydelsen: "Arbetet med att minska skadeverkningarna av spel ska bedrivas målmedvetet och nyrekryteringen hållas tillbaka genom information, varningstexter, punktskatter och förbud mot spelreklam. Alla som har spelproblem eller ett spelberoende ska ha tillgång till behandling via hälso- och sjukvården, och samma stöd som gäller vid rökning och alkoholberoende."
6. att avsnitt 3.3.2 punkt 5 ges lydelsen: "Sverige ska ha en restriktiv alkoholpolitik. Särskilt viktigt för att minska alkoholens skadeverknings är att ungdomar skjuter upp sin alkoholdebut, att högkonsumenter i riskzonen nås av vårdinsatser och att den totala alkoholkonsumtionen hålls nere, bland annat genom en hög alkoholskatt."
7. att avsnitt 3.3.2 punkt 6 ges lydelsen: "Nolltolerans ska råda mot narkotika i alla led av hanteringen. För att avhålla från narkotikadebut ska användning vara kriminaliserad. De brottsbekämpande insatserna ska

- koncentreras mot de kriminella som profiterar på missbruket genom tillverkning, smuggling och försäljning.”
8. att avsnitt 3.3.2 punkt 7 ges lydelsen: ”En nära samverkan mellan hälso- och sjukvården, polis och socialtjänst är viktig för att personer som hamnat i missbruk ska erbjudas hjälp. Ideella organisationer står för en viktig del av stödinsatserna till personer med beroendeproblem och ska få stöd av det allmänna för detta.”
 9. att avsnitt 3.3.2 punkt 8 ges lydelsen: ”Missbruksvården ska, oavsett vilket ämne/beteende man är beroende av, vara vetenskapligt grundad. Forskningen inom beroendeområdet måste därför förstärkas. Missbruksvården ska ha som mål att minska det mänskliga lidandet genom vetenskapligt validerade insatser som exempelvis läkemedelsbehandling, motiverande samtal, substitutionsbehandling och sprututbytesprogram. Samverkan mellan primärvård, psykiatri och kommunernas socialtjänst är grundläggande för att kunna erbjuda en så bra och för patienten relevant vård som möjligt. Att stärka den enskildes motivation för att själv bryta missbruket är avgörande för framgång. Missbrukaren ska behandlas som patient inom hälso- och sjukvården. Tvångsåtgärder ska förekomma om det krävs för att rädda människoliv.”
 10. att det sist i avsnitt 3.3.2 införs en ny punkt med lydelsen: ” Medicinsk och preventiv forskning inom beroendeområdet ska förstärkas kraftigt genom ett ökat bidrag från Systembolaget och Svenska spel. Forskningsstödet bör vara långsiktigt och Systembolaget och Svenska spel bör ha som mål att årligen avsätta 1 procent av sin omsättning till forskning.”

I motion G32 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.2 punkt 3 ändra sista ordet från ”bedömningar” till ”forskningsresultat” så att sista meningen får lydelsen: ”Sverige ska arbeta i EU och globalt för en ansvarsfull antibiotikaanvändning, både bland människor och på djur, baserad på medicinska forskningsresultat.”

I motion G33 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.3 punkt 2 lägga till: ”Ökad offentlig finansiering, i första hand på EU-nivå, behövs också för att få fram nya antimikrobia.”

I motion G34 hade yrkats:

1. att till avsnitt 3.3.3 lägga en ny punkt som lyder: ”Bakterier som är resistenta mot antibiotika är ett av de stora hoten mot sjukvård och folkhälsa. Det behövs ett bättre förebyggande arbete mot antibiotikaresistens och ett ökat engagemang i det internationella arbetet mot resistens.”

I motion G35 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.2 punkt 4 efter första meningen lägga till: ”Varningsbilder på cigarettpaket ska prövas.”

I motion G36 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.2 punkt 4 lägga till följande: ”Rökningen är den enskilt största orsaken till sjukdom och för tidig död. Sverige bör anta en nollvision med det nationella målet att ingen längre röker år 2040.”

I motion G37 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att mål sätts upp för när Sverige i likhet med Finland och Nya Zeeland ska vara tobaksfritt
2. att Folkpartiet ska verka för större varningstext på tobakspaketen
3. att Folkpartiet ska verka för exponeringsförbud för tobak i butik

I motion G38 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att Sverige inte ska exportera snus till övriga EU-länder

I motion G39 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska ta ställning för att bryta upp det svenska alkoholmonopolet
2. att Folkpartiet ska ta ställning för att konkurrensutsätta Systembolaget med privata alternativ

I motion G40 hade yrkats:

1. att stryka meningen ”Systembolagets detaljhandelsmonopol ska behållas” i avsnitt 3.3.2 punkt 5 och ersätta den med följande mening: ”Systembolagets detaljhandelsmonopol ska ses över i en statlig

utredning. Utredningen ska undersöka alternativ till ett monopol som till exempel införande av licensierade specialbutiker för försäljning av alkohol.”

I motion G41 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska föra en rättvis alkoholpolitik och verka för sänkt åldersgräns för köp av öl, vin och starksprit till myndighetsåldern

I motion G42 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.2 punkt 5 lägga till meningen: ”Det ska vara möjligt att bedriva gårdsförsäljning i Sverige.”

I motion G43 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.3.2 punkt 5, efter ”Systembolagets detaljhandelsmonopol ska behållas” läggs till följande: ”Gårdsförsäljning av egentillverkat öl och vin ska dock tillåtas.”

I motion G44 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för ett möjliggörande av gårdsförsäljning av vin

I motion G45 hade yrkats:

1. att det till avsnitt 3.3.2 punkt 5 fogas följande mening: ”Regleringen av alkoholreklam ska vara lika restriktiv som den som gäller tobaksreklam.”
2. att Folkpartiet ska verka för att mål gällande alkoholreklam i fortsättningen handläggs av förvaltningsdomstolarna, inte av marknadsdomstolen
3. att Folkpartiet ska verka för att, som ett första steg, det förbud mot alkoholreklam i tidningar och tidskrifter som riktar sig till allmänheten, som gäller alkoholdrycker med en alkoholhalt över 15 procent, ska gälla alla alkoholdrycker
4. att Folkpartiet ska verka för att EU framöver behandlar alkoholreklam lika restriktivt som tobaksreklam

I motion G46 hade yrkats:

1. att andra och tredje meningen i avsnitt 3.3.2 punkt 6 stryks

I motion G47 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.2 punkt 6 ersätts av: ”Den som blir beroende av droger i någon form förlorar sin frihet. Ingen människa gör det aktiva valet att bli missbrukare. Domstolar ska kunna döma till vård av missbruk, men ingen som brukar eller missbrukar narkotika ska kunna straffas. De brottsbekämpande insatserna ska koncentreras mot de kriminella som profiterar på missbruket genom tillverkning, smuggling och försäljning.”

I motion G48 hade yrkats:

1. att följande tillägg görs i avsnitt 3.3.2 punkt 6: ”Utbudet av nya farliga substanser ska mera kraftfullt motverkas.”

I motion G49 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för en minskad dödlighet bland missbrukare

I motion G50 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.3.2 punkt 7 kompletteras och får följande lydelse: ”En nära samverkan mellan, polis, socialtjänst, kriminalvård, psykiatri och missbruksvård är viktig för att personer som har psykiska problem och/eller har hamnat i missbruk ska erbjudas hjälp. Ideella organisationer står för en viktig del av stödinsatserna till personer med beroendeproblem och ska få stöd av det allmänna för detta.”

I motion G51 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.3.2 punkt 7 får följande lydelse: ”En nära samverkan mellan polis, socialtjänst och missbruksvård är viktig för att personer som hamnat i missbruk ska erbjudas hjälp. Det gäller även de som drabbats av spelmissbruk eller annat icke-kemiskt beroende. Ideella organisationer står för en viktig del av stödinsatserna till personer med beroendeproblem och ska få stöd av det allmänna för detta.”

I motion G52 hade yrkats:

1. att socialtjänstlagen ändras så att spelmissbruk likställs med missbruk av alkohol och narkotika

I motion G53 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.2 punkt 8 den första meningen ändras till: "Missbruks- och beroendevården ska vara vetenskapligt grundad."
2. att i avsnitt 3.3.2 punkt 8 en ny andra mening införs med lydelsen: "Rätten till vård för missbruks- och beroendeproblematik ska vara diagnosneutral."

I motion G54 hade yrkats:

1. att inte exemplifiera olika metoder i partiprogrammet och därför stryka den andra meningen i avsnitt 3.3.2 punkt 8

I motion G55 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.3.2 läggs till en ny punkt 9 med lydelsen: "Hemlöshet medför stora sociala problem även för människor som inte är beroende av alkohol eller droger. Det är svårt för att inte säga omöjligt att ta itu med sitt missbruk om man samtidigt måste leta tak över huvudet. Metoden 'Bostad först' bör därför användas för att först erbjuda hjälp till boende och därefter arbeta med missbruket."

I motion G56 hade yrkats:

1. att texten "Ingen människa ska behöva vara hemlös i Sverige." ska föras in i avsnitt 3.3.2
2. att texten "I Sverige ska ingen behöva sova utomhus, på offentliga toaletter, i trappuppgångar och liknande. Inför tak-över-huvudet-garanti i hela landet." ska föras in i avsnitt 3.3.2

I motion G57 hade yrkats:

1. att det läggs till en ny punkt i avsnitt 3.3.2 med lydelsen: "Sverige ska vara ett jämställt land att leva i. Att mammor är dubbelt så mycket sjukskrivna som pappor är oacceptabelt och ett stort folkhälsoproblem. Pappor måste krävas att ta ett större omsorgsansvar för sina barn så att kvinnor och män kan få lika förutsättningar på arbetsmarknaden och lika förutsättningar till god hälsa."

I motion G58 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att utreda hur vi kan göra mer för förebyggande folkhälsa

I motion G59 hade yrkats:

1. att långsiktiga modeller för att investera i folkhälsa och social hållbarhet utvecklas, t.ex. sociala fonder
2. att det tas fram tydliga och uppföljningsbara mål med indikatorer eller andra mätetal inom folkhälsoarbetet

I motion G60 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för att vetenskapen som sägs stödja kostråden måste gås igenom från grunden för att se om inte förhastade slutsatser har dragits från studierna

I motion G61 hade yrkats:

1. att Livsmedelsverket omedelbart slutar med kostråd till allmänheten

I motion G62 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för att Sveriges invånare bör vitamin D3-berikas för oanade positiva folkhälsoeffekter

I motion G63 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för att införa en särskild sockerskatt

I motion G64 hade yrkats:

1. att Folkpartiet i sitt partiprogram skriver in att skolhälsovården i framtiden borde tas om hand av landstingen/regionerna

I motion G65 hade yrkats:

1. att ett förtydligande görs till avsnitt 3.3.3 punkt 2 genom ett tillägg av ”mellan landsting och” i sista meningen, vars lydelse då blir: ”Valfriheten för patienter ska gälla mellan landsting och inom hela EU.”

I motion G66 hade yrkats:

1. att vårdval ska innebära att samtliga vårdcentraler omfattas

I motion G67 hade yrkats:

1. att den nationella taxan bör bibehållas, utökas och omfatta all sjukvårdsproduktion

I motion G68 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.3 punkt 4 lägga till ”tidsbokning och” så att sista meningen får lydelsen: ”Tidsbokning och information om olika vårdgivare, vad gäller exempelvis behandlingsresultat, väntetider, ska vara lätt tillgängligt på nätet.”

I motion G69 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.3 punkt 4 ändra andra meningen till: ”Grundregeln ska vara att patienten har lättillgänglig åtkomst till sin journallogg och journal, och bestämmer vilka som ska få ta del av den.”

I motion G70 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.3 punkt 4 sista meningen ändras till: ”Information om olika vårdgivare ska vara lätt tillgänglig på nätet. Exempelvis väntetider, onödigt sjukhusinläggning och den allmänna indikatorn på dålig kvalitet, tre eller fler psykofarmaka.”
2. att i avsnitt 3.3.3 punkt 9 första meningen ändras till: ”Primärvårdens kvalitet måste säkerställas med husläkare som säkerställer diagnos och apotekare som tillämpar nu rekommenderad läkemedelsbehandling.”

I motion G71 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.3.3 punkt 4 modifieras så att det framgår att patientjournaler kan användas i syfte att göra vården säker
2. att Folkpartiet tar ställning för att patientdatalagen bör ändras så att läkare och sjuksköterskor får ta del av patientjournaler, även om patientrelationen inte längre anses vara pågående. Syftet med förändringen är att vårdpersonal med tystnadsplikt ska kunna följa upp och utvärdera sitt eget arbete, förbättra samarbetet mellan kollegor, professioner och kliniker samt att organdonationer inte ska förhindras på grund av spärrar i patientjournalerna

I motion G72 hade yrkats:

1. att orden ”via nätet” läggs till i avsnitt 3.3.3 punkt 4 så att lydelsen blir: ”Patientens insyn i vård- och behandlingsprocessen behöver stärkas. Grundregeln ska vara att patienten har tillgång till sin journal via nätet och bestämmer vilka som ska få ta del av den. Information om olika vårdgivare, vad gäller exempelvis behandlingsresultat och väntetider, ska vara lätt tillgänglig på nätet.”

I motion G73 hade yrkats:

1. att akutsjukvården måste ha omedelbar tillgång till patientens hela sjukvårdshistoria

I motion G74 hade yrkats:

1. att partiprogrammet kompletteras med ett ställningstagande för fortsatt kraftfulla satsningar på husläkarteam
2. att partiprogrammet kompletteras med ett ställningstagande för att vårdmiljöerna ska utvecklas för att säkerställa patienternas integritet och välbefinnande
3. att partiprogrammet kompletteras med ett ställningstagande för att patienter alltid ska kunna välja att vårdas hemma vid långvariga och allvarliga sjukdomstillstånd

I motion G75 hade yrkats:

1. att följande text läggs till i avsnitt 3.3.3 som en ny punkt 14: ”Samarbetet kring donationer av organ, vävnader och celler i Europa bör stärkas för att ge medborgare möjlighet att få sin önskan om att vara donator respekterad i alla EU-länder. Sverige bör även verka för att stärka samarbetet i Europa vad

gäller sällsynta sjukdomar för att ge möjligheter att kraftsamla resurser och dela på ansvar kring sjukdomar som endast drabbar ett fåtal personer i varje medlemsstat.”

I motion G76 hade yrkats:

1. att ett förtydligande görs så att Folkpartiets partiprogram fastställer en detaljerad specificering av vilka sjukvårdsinsatser som ingår i vår gemensamma sjukförsäkring oavsett var i Sverige vi är bosatta, samt att Folkpartiet betonar och framhäver att sjukförsäkringen är en försäkring som berättigar till en oavkortad tillgänglighet inklusive en hälsokontroll

I motion G77 hade yrkats:

1. att landsmötet ställer sig bakom intentionerna i motionen om att ett faktaunderlag gällande kriterier för kataraktoperationer i de olika landstingen ska tas fram

I motion G78 hade yrkats:

1. att till avsnitt 3.3.3 punkt 8 lägga till en ny sista mening med lydelsen: ”Därför ska Folkpartiet undersöka förutsättningarna för statlig finansiering av högspecialiserad vård.”

I motion G79 hade yrkats:

1. att en ny punkt tillförs till avsnitt 3.3.3 med lydelsen: ”Varje patient har rätt till en likvärdig vård, både vad gäller utbud och kvalitet, oavsett i vilken län individen bor. Huvudmannaskapet för den offentliga sjukhusvården ska därför vara statligt.”

I motion G80 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.3.3 punkt 8 ges lydelsen: ”Det behövs en utökad nationell samordning och ett ökat samarbete över nationsgränserna på vårdområdet. Detta stärker likvärdigheten och valfriheten, förbättrar vårdmöjligheterna för sällsynta diagnoser och ökar tillgången till hälso- och sjukvård i landets glest befolkade delar. Staten bör ansvara för finansiering och styrning av högspecialiserad vård och på sikt ta över huvudmannaskapet.”

I motion G81 hade yrkats:

1. att direkt efter första meningen i avsnitt 3.3.3 punkt 12 följande meningar läggs till: ”Därför vill Folkpartiet överföra huvudmannaskapet för sjukvården från landstingen till staten. Ansvaret för vårdcentralerna ska överföras till kommunerna.”

I motion G82 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska undersöka förutsättningarna för statlig finansiering av högspecialiserad vård

I motion G83 hade yrkats:

1. att Folkpartiet arbetar för att ett beslut om förändrad finansiering och organisation av framtidens sjukvård tas på riksdagsnivå
2. att sjukvården finansieras genom en individuell försäkring

I motion G84 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att avskaffa landstingen så att alla får en jämlik och rättvis vård oavsett var i landet de bor

I motion G85 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.3.3 läggs till ännu en punkt som lyder: ”Primärvården ska i högre grad än i dag ha möjlighet att, till den mer specialiserade vården, snabbt remittera patienter som fordrar avancerade utredningar eller har oklara besvär. Det gäller såväl i akut situationer som ej akuta. Det innebär att länsdelsjukvården behöver tillföras resurser. Samtidigt ska primärvårdens ansvar för att handlägga sjukdomar hos äldre underlättas och öka.”

I motion G86 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska leda utvecklingen av utvidgade vårdcentraler innehållande äldrevårdcentraler
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att utarbeta kriterier som ska gälla för en äldrevårdcentral

I motion G87 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att apotekare självständigt får förskrivningsrätt för läkemedel. Börja med några utvalda för att hitta formerna. Det finns ett problem när läkare trots apotekarförslag fortsätter med föräldrad behandling beroende på gamla kunskaper

I motion G88 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3, Trygghet och stöd, införa ett nytt delavsnitt med namnet "Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter"
2. att till det nya avsnittet flytta avsnitt 3.3.3 punkt 11: "Kvinnan har rätt att bestämma över sin kropp. Aborträtten ska värnas och Sverige verka internationellt för att rätten till abort erkänns som en del av de mänskliga rättigheterna."
3. att under det nya avsnittet införa följande punkt: "Sexualupplysning ska finnas tillgänglig av utbildad personal genom livets alla skeenden, från grundskola till äldreomsorg. Möjligheten till en fri sexualitet kan endast nås genom kunskap."
4. att under det nya avsnittet införa följande punkt: "Ungdomsmottagningar, sexologiska mottagningar och familjerådgivningen prioriteras i varje landsting och region."
5. att under det nya avsnittet införa följande punkt: "Ensamstående kvinnor och lesbiska ska få möjlighet till assisterad befruktning på lika villkor oavsett var de bor i Sverige."
6. att under det nya avsnittet införa följande punkt: "Rätten för samkönade par att adoptera barn får inte inskränkas. De begränsningar för samkönade par, som inte finns för olikkönade par att i dag adoptera, ska motverkas."
7. att under det nya avsnittet införa följande punkt: "Sverige ska ha ett utbrett preventivt arbete mot hiv och andra sexuellt överförbara sjukdomar, och det ska riktas mot riskgrupper."
8. att under det nya avsnittet införa följande punkt: "Vårdnadshavare till intersexuella barn ska få stöd och information så att barnet inte utsätts för en könskorrigering behandling innan barnet själv kan vara delaktig i beslutet. Intersexuella personer ska alltid ha tillgång till sexologisk vård och stöd."
9. att under det nya avsnittet införa följande punkt: "Högekostnadsskyddet ska inkludera sexualrådgivning och behandling av sexuell dysfunktion. Alla som drabbas av vestibulit ska ha rätt till vård och stöd"
10. att under det nya avsnittet införa följande punkt: "18-årsgränsen för att genomgå en könskorrigering behandling tas bort för alla transsexuellas rätt till att ha en biologisk kropp och juridiskt kön som passar denne, oavsett ålder."
11. att under det nya avsnittet införa följande punkt: "En omformulering av smittskyddslagen är viktig för att fokusera på hivprevention, eget ansvar och hivpositivas rättigheter."
13. att under det nya avsnittet införa följande punkt: "Personal inom människovårdande yrken ska utbildas inom sexologi och hbt-frågor för att motverka diskriminering och ojämlig behandling."

I motion G89 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.3.3 punkt 12 kompletteras med följande tredje och fjärde mening: "Tandvården ska likställas med sjukvården. Därför ska en ny tandvårdsförsäkring införas där patienten betalar samma avgift för både tand- och sjukvård."

I motion G90 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.3.3 förs in att det införs ett högekostnadsskydd för tandvård, likt det som finns för övrig sjukvård. Det är inte rimligt att just en kroppsdel inte ska ingå i högekostnadskortet/högekostnadsskyddet

I motion G91 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska medverka till en avbyråkratisering av lagtexten så att vanligt folk förstår vilka tandvårdåtgärder de har rätt till och vad de kostar
2. att Folkpartiet ska medverka till ett intensivt informationsflöde så att folk inte missar rättigheterna till en subventionerad undersökning hos tandläkaren
3. att Folkpartiet medverkar till att käkkirurgiska kliniker inte inför egna bestämmelser angående vilken vård de ska tillhandahålla allmänheten och inte nekar remisser till kliniken

I motion G92 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.3.3 punkt 13 kompletteras med: "Psykisk ohälsa behöver avstigmatiseras och allmänhetens kunskaper och förståelse för psykisk ohälsa måste öka."

I motion G93 hade yrkats:

1. att till avsnitt 3.3.3 lägga till texten: "Vårdpersonal ska kunna ägna sig åt sina patienter. Deras administrationsbörda måste därför minskas."

I motion G94 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för en översyn av smittskyddslagen i sin helhet, och att den så kallade informationsplikten tas ur lagtexten

I motion G95 hade yrkats:

1. att Folkpartiet driver frågan om översyn av smittskyddslagen beträffande hiv

I motion G96 hade yrkats:

1. att det i Folkpartiets partiprogram ska framgå lesbiska pars rätt till en enkel, snabb och lättillgänglig inseminationsprocess i Sverige, samt att Folkpartiet jobbar för ökade ekonomiska anslag till inseminationskliniker i hela Sverige och inte enbart koncentrerat till storstäderna. Dessutom ska behandlingen inrymmas i den allmänna sjukförsäkringen och kosta som ett vanligt sjukhusbesök i hela Sverige

I motion G97 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.3.3 läggs till ännu en punkt som lyder: "Folkpartiet ska initiera en utredning som syftar till att se hur läkarnas intresse för specialisering i allmänmedicin kan öka."

I motion G98 hade yrkats:

1. att Folkpartiet arbetar för upprättandet av en kunskapsdatabas omfattande de ovanliga sjukdomar och skador som inte med nödvändighet medför mer omfattande funktionsnedsättning, så att alla människor som får en ovanlig sjukdom ska kunna söka fram den information som de behöver i sin situation

I motion G99 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att en samordningsgrupp bildas på departementsnivå i syfte att främja klinisk forskning

I motion G100 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att ett nationellt register införs över alla pågående kliniska prövningar
2. att Folkpartiet ska verka för att klinisk forskning ska ingå i SKL:s och Socialstyrelsens öppna jämförelser
3. att Folkpartiet ska verka för att varje landsting utser minst en ansvarig för koordination av patientstudier

I motion G101 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att den övre åldersgränsen för mammografi tas bort
2. att Folkpartiet ska verka för att fler kvinnor över 65 år ingår i kliniska behandlingsstudier

I motion G102 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar initiativ till inrättandet av ett nationellt centrum för glesbygdsmedicin

I motion G103 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för inrättandet av ett centrum för samisk hälsa

I motion G104 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att en anmälan inom hälso- och sjukvården som ses som så graverande att den leder till avstängning innebär att den anställde stängs av från yrkesutövande i hela Sverige

I motion G105 hade yrkats:

1. att huvudregeln för yrkeslegitimationer, och motsvarande lagstiftade regleringar för yrken och arbetsuppgifter, ska vara att de är tidsbegränsade med förnyelse av legitimationen tydligt kopplad till krav på utbildning och certifieringsprov

I motion G106 hade yrkats:

1. att omskärelse av omyndiga barn av icke-medicinska skäl ska förbjudas

2. att straffet för den som utför sådan förbjuden omskärelse ska jämföras med misshandel, det vill säga fängelse i 6 till 24 månader

I motion G107 hade yrkats:

1. att Folkpartiet verkar för en kraftfull uppstramning av regelverket, när receptföreskrivna mediciner byts ut mot billigare preparat

I motion G108 hade yrkats:

1. att det införs obligatorisk läkemedelsgenomgång innan förskrivning av ytterligare ett läkemedel

I motion G109 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för symbolmärkning av beroendeframkallande läkemedel

I motion G110 hade yrkats:

1. att Folkpartiet arbetar för att säkerställa stöd till för tidigt födda barn i hälso- och sjukvården, förskolan och skolan men också i vuxen ålder

I motion G111 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för att lågkolhydratkost ordineras före viktoperation

I motion G112 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för att barn ska ha rätt till hjälp med smärthantering

I motion G113 hade yrkats:

1. att som en kraftfull åtgärd verka för att gymnasieskolorna får möjlighet att anställa hälsorådgivare/hälsocoacher, gärna i projekt och i samverkan med andra instanser

I motion G114 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.3 punkt 7 lägga till ordet "komplementärmedicin"

I motion G115 hade yrkats:

1. att rubriken för avsnitt 3.3.3, "Hälso- och sjukvård", omformuleras till "Hälso- och sjukvårdsfrågor"

I motion G116 hade yrkats:

1. att följande tillägg görs i avsnitt 3.3.3 punkt 10: "Kunskaper om skillnader mellan kvinnors och mäns sjukdomsbilder måste förbättras och genomföras så att vården i praktiken blir jämställd."

I motion G117 hade yrkats:

1. att Folkpartiet verkar för att ett system med äldreomsorgsfonder byggs upp i Sverige

I motion G118 hade yrkats:

1. att det görs ett tillägg i avsnitt 3.3.4 med meningen: "Äldre som har blivit beviljade äldreboende ska själva få välja vilken kommun man ska bo i."

I motion G119 hade yrkats:

1. att en ny punkt införs i avsnitt 3.3.4 mellan punkt 4 och 5 med lydelsen: "Äldre personer i behov av hemtjänst ska inte vara begränsade till att vistas i sin bostad där man är folkbokförd. Biståndsbedömd hemtjänst ska kunna utföras i fritidsbostaden, när man bor hos särbon eller om man av annan anledning vistas en längre eller kortare tid i en alternativ bostad. Folkbokföringskommunen ska stå för kostnaden som regleras genom interkommunala avtal eller via en riksprislista."

I motion G120 hade yrkats:

1. att ett tillägg görs efter sista meningen i avsnitt 3.3.5 punkt 1 enligt följande: "exempelvis i form av en äldrepeng"

I motion G121 hade yrkats:

1. att punkt 4 i avsnitt 3.3.4 kompletteras med en ny sista mening: "Nationella minoriteters rättigheter ska specifikt beaktas vad gäller äldre personers tillgång till vård och omsorg på eget språk."

I motion G122 hade yrkats:

1. att ordet brukare inte används i avsnitt 3.3.4 punkt 4

I motion G123 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för införandet av omsorgsplikt

I motion G124 hade yrkats:

1. att äldrefrågorna får en prioriterad plats i valen 2014
2. att landsmötet beslutar tillsätta en utredning kring samhällsplikt, att hela Folkpartisverige bereds tillfälle att komma med förslag och yttra sig i frågan och att Folkpartiförslag om samhällsplikt ska vara klara våren 2016

I motion G125 hade yrkats:

1. att gamla ska ges rätt till trygghetsboende

I motion G126 hade yrkats:

1. att Folkpartiet medverkar till en utförlig och tydlig interpretation av begreppen makeansvar och makaansvar i partiprogrammets text
2. att ett genusperspektiv gällande motionens dilemma ska tydliggöras i partiprogrammets text och för övrigt genomsyra allt partiarbete

I motion G127 hade yrkats:

1. att punkt 7, angående anhörigstöd, tas bort i avsnitt 3.3.4

I motion G128 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för en utökad sociallagstiftning som medger tillfällig närståendepenning på samma villkor som tillfällig föräldrapenning
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att låta utreda de samhällsekonomiska konsekvenserna av införandet av en tillfällig närståendepenning

I motion G129 hade yrkats:

1. att parboendegarantin i äldreomsorgen ska utvidgas till att gälla även en nära vän eller släkting

I motion G130 hade yrkats:

1. att frågan om självmordsprevention hänskjuts till partistyrelsen för handläggning utifrån motionens intentioner

I motion G131 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.5 efter punkt 2 läggs till en ny punkt med följande text: "Tydlig information till framtida brukare och anhöriga om omsorgens kvalitet och innehåll ska förbättra möjligheten för att välja den omsorg där kvaliteten är som högst och där innehållet bäst överensstämmer med individens önskemål."

I motion G132 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för mer fördelaktiga villkor för icke vinstdrivande, privata välfärdsorganisationer

I motion G133 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.1.3 om företagande följande text införs i punkt 6: "Lagen om valfrihetssystem (LOV) bör finnas i samtliga landsting, regioner och kommuner."

I motion G134 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.3.6 punkt 3 läggs till en mening med lydelsen: "En kommunal samordnare finns för föräldrar med funktionsnedsättning. De slipper därmed leta sig fram till rätt instans för stöd och hjälp gällande sitt barn men även för egen avlastning."

I motion G135 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.3.6 införs en ny punkt 8: "Färgbaserade samhällssystem bör utformas så att de inte i onödan försvårar för personer med defekt färgseende."

I motion G136 hade yrkats:

1. att formuleringen ”kunna” i avsnitt 3.3.7 punkt 3 ersätts med ”i de fall det är förenligt med barnets bästa”
2. att avsnitt 3.3.7 punkt 3 kompletteras med ”och intensiva insatser i hemmet” så att hela lydelsen blir som följer: ”Innan tvångsomhändertagande blir aktuellt ska socialtjänsten, i de fall det är förenligt med barnets bästa, föreskriva obligatoriska åtgärder på hemmaplan, t.ex. obligatorisk föräldramedverkan i samtalsprogram och intensiva insatser i hemmet.”

I motion G137 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.2.2 förs in: ”Från att skolan slagit larm om att en elev har problem som inte skolan klarar av utan som är frågor för sociala myndigheter ska de sociala myndigheterna vara tvungna att agera omgående, eleven ska omgående få en kontakt inom socialen. Om inte det sker måste de sociala myndigheterna kunna ställas till ansvar och också få en straffpåföljd.”

I motion G138 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.3.7 punkt 4 kompletteras med följande text: ”Det placerade barnet ska garanteras att man lyssnar på dess version om hur placeringen fungerar och att detta samtal förs enskilt.”

I motion G139 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.3.7 punkt 5 kompletteras med följande text: ”Den placerande kommunen har ett ansvar att kontinuerligt följa och säkerställa att barnets skolgång fungerar på bästa sätt utifrån barnets behov och förutsättningar.”

I motion G140 hade yrkats:

1. att i avsnitt 3.3.7 punkt 6 ersätta ”bör” med ”ska” i båda meningarna samt tillägga ”och stärkas” i sista meningen. Hela texten blir då: ”Fler familjehemsplacerade barn ska få sina familjehemsföräldrar som vårdnadshavare. Möjligheten till adoption av barn som väntas tillbringa hela uppväxten i familjehem ska öka och stärkas.”
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för lagstiftning om adoptioner även utan biologiska föräldrars medgivande

I motion G141 hade yrkats:

1. att avsnitt 3.3.7 kompletteras med en ny punkt: ”Barn som blivit tvångsomhändertagna och som i sin nya miljö blivit utsatta för bristande omvårdnad, eller utsatts för vanvård ska erhålla ersättning från staten.”

I motion G142 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.3.7 läggs till följande text: ”Barn är alltid barn i första hand men barn med funktionsnedsättningar är många gånger extra utsatta för våld, hot och sexuella övergrepp. Som ett socialliberalt parti ser vi att dessa barn har ett särskilt behov av stöd och det offentliga har ett stort ansvar för att förhindra övergrepp genom förebyggande insatser.”

I motion G143 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 3.6 punkt 3 läggs till en mening med lydelsen: ”En kommunal samordnare finns för föräldrar till barn med funktionsnedsättning. De slipper därmed leta sig fram till rätt instans för stöd och hjälp gällande sitt barn men även för egen avlastning.”
6. att i avsnitt 3.3.3 punkt 3 ordet ”ort” ersätts av exempelvis ”än hemorten”
7. att i avsnitt 3.3.3 punkt 4 orden 8–10 i den sista meningen ersätts av ”behandlingsresultat, väntetider, provotid och återkallelse av behörighet”
8. att i avsnitt 3.3.3 punkt 6 de sex sista orden ersätts av exempelvis ”av både integritets- och patientsäkerhetsskäl”
9. att i avsnitt 3.3.3 punkt 12 ”helt kostnadsfri” ersätts av ”avgiftsfri”
10. att i avsnitt 3.3.4 punkt 5 ”önsknings” ersätts av ”önskemål”
11. att i avsnitt 3.3.7 punkt 2 och 3 ”t.ex.” ersätts av ”till exempel”
12. att i avsnitt 3.3.7 punkt 6 båda meningarna tas bort
13. att i avsnitt 3.3.3 punkt 2 meningarna ersätts av till exempel ”De som behöver vård borde omgående få vända sig till utförare av primär- och specialistvård i valfritt landsting.”
14. att i avsnitt 3.3.3 punkt 3 orden 19–22 i den andra meningen ersätts av ”offentliga och icke-offentliga”
15. att i avsnitt 3.3.4 punkt 3 det klargörs vad som menas med den andra meningen

I motion A2 hade yrkats:

- att avsnitt 3.3.3 punkt 6 ges lydelsen: "Den som behöver vård på sjukhus ska ha rätt att ligga i eget rum. Detta är viktigt för både privatlivets och patientsäkerhetens skull. Skulle det förekomma rum med flera sängar, ska män och kvinnor ha rätt att inte behöva dela rum med någon av det motsatta könet."

I motion E35 hade yrkats:

- att i avsnitt 3.3.2 punkt 5 ändra tredje meningen till: "Systembolagets monopol ska avskaffas."
- att i avsnitt 3.3.3 punkt 10 ändra "genusperspektiv" till "genus- och åldersperspektiv"
- att avsnitt 3.3.3 punkt 12 kompletteras med följande tredje och fjärde mening: "Tandvården ska likställas med sjukvården. Därför ska en ny tandvårdsförsäkring införas där patienten betalar samma avgift för både tand- och sjukvård."
- att i avsnitt 3.3.3 lägga till en text om att det är viktigt att samverkan mellan omsorgerna och sjukvården förbättras vid hälso- och sjukvård för äldre
- att i avsnitt 3.3.7 punkt 3 lägga till texten: "Barnens rätt ska stärkas genom rätt till eget ombud i alla situationer."

Partistyrelsen hade yrkat:

- att avsnitt 3.3.2 punkt 1 skulle få lydelsen: "Varje människa har rätt att få kunskap om hur hon kan påverka sin egen hälsa. Hälsöfrämjande och förebyggande insatser är centrala inslag i välfärdspolitiken. Kunskap om hur de egna levnadsvanorna påverkar hälsan ska förmedlas redan från skolåldern."
- att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.2 punkt 2 skulle bifallas
- att motionerna G29, G30 samt G31 yrkande 1–2 skulle anses besvarade
- att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.2 punkt 3 skulle bifallas
- att motion G31 yrkande 3 skulle anses besvarat
- att motionerna G32–G34 skulle anses besvarade
- att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.2 punkt 4 skulle bifallas
- att motionerna G31 yrkande 4 samt G35–G38 skulle anses besvarade
- att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.2 punkt 5 skulle bifallas
- att motionerna G31 yrkande 6, G39, G40 samt E35 yrkande 8 skulle avslås
- att motion G41 skulle avslås
- att motionerna G42–G44 skulle avslås
- att motion G45 yrkande 1 samt 3–4 skulle anses besvarade
- att motion G45 yrkande 2 skulle avslås
- att motionerna G31 yrkande 7, G46 och G47 skulle avslås
- att motionerna G48 och G49 skulle anses besvarade
- att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.2 punkt 6 skulle bifallas
- att avsnitt 3.3.2 punkt 7 skulle ges lydelsen: "En nära samverkan mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård och rättsväsende är viktig för att personer som hamnat i missbruk ska erbjudas hjälp. Ideella organisationer står för en viktig del av stödinsatserna till personer med beroendeproblem och ska få stöd av det allmänna för detta."
- att motionerna G31 yrkande 5, 8 och 10, G50–G52 samt G53 yrkande 2 skulle anses besvarade
- att motion G54 skulle avslås
- att motion G53 yrkande 1 skulle bifallas
- att motion G31 yrkande 9 skulle anses besvarat
- att avsnitt 3.3.2 punkt 8 skulle ges lydelsen: "Missbruks- och beroendevården ska vara vetenskapligt grundad. Missbruksvården ska i största möjliga mån minska det mänskliga lidandet genom exempelvis substitutionsbehandling och sprututbytesprogram som kombineras med rehabilitering. Att stärka den enskildes motivation för att själv bryta missbruket är avgörande för framgång. Tvångsåtgärder kan förekomma om det krävs för att rädda människoliv."
- att en ny punkt skulle läggas till sist i avsnitt 3.3.2 med lydelsen: "I ett välfärdssamhälle som Sverige borde ingen behöva leva i hemlöshet. Skälen till hemlöshet varierar och har ofta samband med andra personliga problem. Därför krävs insatser från både socialtjänsten, psykiatrin, missbruksvården, frivården, hyresvärdar med flera. Ideella hjälporganisationer har en omistlig roll för många hemlösa, särskilt för dem som av olika skäl inte önskar kontakt med myndigheter."
- att motionerna G55 och G56 skulle anses besvarade
- att motion G57 skulle anses besvarad
- att motionerna G58 och G59 skulle anses besvarade
- att motionerna G60–G63 skulle avslås

29. att motion G64 skulle avslås
30. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 1 skulle bifallas
31. att motion G83 yrkande 2 skulle avslås
32. att programkommitténs avsnitt 3.3.3 punkterna 2–3 skulle läggas samman till en punkt med lydelsen: ”Patientmakten ska stärkas och hälso- och sjukvården vara tydligt serviceorienterad. Patienten ska ha valfrihet inom alla områden där så är möjligt, och rätt till information om var behandlingen kan ges. Hälso- och sjukvårdslagen ska fastslå individens rätt att välja mellan olika offentliga eller privata vårdgivare, även om detta betyder behandling på annan ort, i annat landsting eller i annat EU-land.”
33. att motionerna G65, G66 och G143 yrkande 6 skulle anses besvarade
34. att motion G67 skulle anses besvarad
35. att motionerna G68, G69, G70 yrkande 1, G71–G73 samt G143 yrkande 9 skulle anses besvarade
36. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
37. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 5 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
38. att avsnitt 3.3.3 punkt 6 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: ”Vårdmiljöer ska utformas med hänsyn till patienternas välbefinnande och integritet. Den som behöver vård på sjukhus ska ha rätt att ligga i eget rum. Detta är viktigt för både privatlivets och patientsäkerhetens skull.”
39. att motion G74 yrkande 2 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
40. att motion A2 yrkande 8 skulle anses besvarat
41. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
42. att motion G75 skulle anses besvarad
43. att motionerna G76 och G77 skulle anses besvarade
44. att avsnitt 3.3.3 punkt 8 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: ”Sjukvårdens organisation och finansiering står inför flera utmaningar. Det behövs en utökad nationell samordning och styrning. Det stärker likvärdigheten och valfriheten, förbättrar vårdmöjligheterna för sällsynta diagnoser och ökar tillgången till hälso- och sjukvård i landets glest befolkade delar.”
45. att motionerna G78–G82, G83 yrkande 1 och G84 skulle anses besvarade
46. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 9 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
47. att motionerna G74 yrkande 1 och 3, G85, G86 yrkande 1–2 och E35 yrkande 11 skulle anses besvarade
48. att motionerna G70 yrkande 2 och G87 skulle avslås
49. att motionerna G88 yrkande 13 och E35 yrkande 9 skulle anses besvarade
50. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 10 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
51. att motion G88 yrkande 2 skulle avslås
52. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 11 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
53. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 12 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
54. att motionerna G89, G90 samt E35 yrkande 10 skulle anses besvarade
55. att motion G91 yrkande 1–2 skulle anses besvarade
56. att motion G91 yrkande 3 skulle avslås
57. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 13 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
58. att motion G92 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
59. att motion G93 skulle anses besvarad
60. att motion G88 yrkande 1 skulle avslås
61. att motion G88 yrkande 6 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
62. att motion G88 yrkande 3, 4 och 9 skulle anses besvarade
63. att motion G88 yrkande 8 och 10 skulle anses besvarade
64. att motionerna G88 yrkande 11, G94 samt G95 skulle anses besvarade
65. att motion G88 yrkande 7 skulle avslås
66. att motion G96 skulle avslås
67. att motion G88 yrkande 5 skulle anses besvarat
68. att motion G97 skulle anses besvarad
69. att motion G98 skulle anses besvarad

70. att motionerna G99 och G100 skulle anses besvarade
71. att motion G101 yrkande 2 skulle anses besvarat
72. att motionerna G102 och G103 skulle anses besvarade
73. att motion G104 skulle anses besvarad
74. att motion G105 yrkande 1 skulle anses besvarat
75. att motion G106 skulle avslås
76. att motionerna G107–G109 skulle anses besvarade
77. att motion G110 skulle anses besvarad
78. att motion G101 yrkande 1 skulle anses besvarat
79. att motion G111 skulle anses besvarad
80. att motion G112 skulle anses besvarad
81. att motion G113 skulle anses besvarad
82. att motionerna G114–G116 samt G143 yrkande 7, 8, 13 och 14 skulle avslås
83. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.4 punkt 1–5 skulle bifallas
84. att motion G117 skulle avslås
85. att motion G143 yrkande 15 skulle anses besvarat
86. att motionerna G118–G120 skulle anses besvarade
87. att motion G121 skulle anses besvarad
88. att motion G122 yrkande 1 skulle avslås
89. att motion G123 och G124 yrkande 2 skulle avslås
90. att motion G143 yrkande 10 skulle avslås
91. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.4 punkt 6 skulle bifallas
92. att motion G125 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
93. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.4 punkt 7 skulle bifallas
94. att motion G126 skulle anses besvarad
95. att motion G127 skulle avslås
96. att motion G128 skulle anses besvarad
97. att motion G129 skulle anses besvarad
98. att motion G124 yrkande 1 skulle anses besvarat
99. att motion G130 skulle anses besvarad
100. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.5 punkt 1–4 skulle bifallas
101. att motion G131 skulle anses besvarad
102. att avsnitt 3.3.5 punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Idéburna organisationer och sociala företag som bedriver vård och omsorg utan vinstsyfte är viktiga aktörer i välfärden. Regelverk och upphandlingar ska utformas så att de får goda möjligheter.”
103. att motion G132 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
104. att motion G133 skulle anses besvarad
105. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.6 punkt 1 skulle bifallas
106. att avsnitt 3.3.6 punkt 2 skulle ges lydelsen: ”Samhällets insatser ska skapa förutsättningar för ett självständigt och ansvarstagande liv, men däremot inte lägga livet till rätta. Den enskilde ska ha makt över sin vardag. Valfrihet ska garanteras även för behovsprövade insatser. När det gäller barn med funktionsnedsättning är det särskilt viktigt att samhällets insatser utformas så att de skapar goda förutsättningar för hela familjen.”
107. att motion G134 skulle anses besvarad
108. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.6 punkt 3 utgår och flyttas till avsnitt 2.4.2
109. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.6 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
110. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.6 punkt 5 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
111. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.6 punkt 6 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
112. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.6 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
113. att motion G135 skulle anses besvarad
114. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.7 punkt 1 skulle bifallas
115. att motion G143 yrkande 11 skulle avslås
116. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.7 punkt 2 skulle bifallas

117. att avsnitt 3.3.7 punkt 3 skulle ges lydelsen: "För att förhindra att barn far illa och förebygga placeringar bör socialtjänsten kunna föreskriva obligatoriska åtgärder."
118. att motion G136 skulle avslås
119. att motion G137 skulle anses besvarad
120. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.7 punkt 4 skulle bifallas
121. att motionerna G138 och E35 yrkande 12 skulle anses besvarade
122. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.7 punkt 5 skulle bifallas
123. att motion G139 skulle anses besvarad
124. att motion G140 yrkande 1 skulle anses besvarat
125. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.7 punkt 6 skulle bifallas
126. att motionerna G143 yrkande 12 och G140 yrkande 2 skulle avslås
127. att motion G141 skulle anses besvarad
128. att motion G142 skulle anses besvarad

Utskottet yrkade:

1. att avsnitt 3.3.2 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Varje människa har rätt att få kunskap om hur hon kan påverka sin egen hälsa. Hälsofrämjande och förebyggande insatser är centrala inslag i välfärdspolitiken. Kunskap om hur de egna levnadsvanorna påverkar hälsan ska förmedlas redan från skolåldern."
2. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.2 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
3. att motionerna G29, G30 samt G31 yrkande 1–2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
4. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.2 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
5. att motion G31 yrkande 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
6. att motionerna G32–G34 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
7. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.2 punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
8. att motionerna G31 yrkande 4 samt G35–G38 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
9. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.2 punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
10. att motionerna G31 yrkande 6, G39, G40 samt E35 yrkande 8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
11. att motion G41 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
12. att motionerna G42–G44 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
13. att motion G45 yrkande 1 samt 3–4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
14. att motion G45 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
15. att motionerna G31 yrkande 7, G46 och G47 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
16. att motionerna G48 och G49 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
17. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.2 punkt 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
18. att avsnitt 3.3.2 punkt 7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "En nära samverkan mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård och rättsväsende är viktig för att personer som hamnat i missbruk ska erbjudas hjälp. Ideella organisationer står för en viktig del av stödinsatserna till personer med beroendeproblem och ska få stöd av det allmänna för detta."
19. att motionerna G31 yrkande 5, 8 och 10, G50–G52 samt G53 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
20. att motion G54 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
21. att motion G53 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
22. att motion G31 yrkande 9 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
23. att avsnitt 3.3.2 punkt 8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Missbruks- och beroendevården ska vara vetenskapligt grundad. Missbruksvården ska i största möjliga mån minska det mänskliga lidandet genom exempelvis substitutionsbehandling och sprututbytesprogram som kombineras med rehabilitering. Att stärka den enskildes motivation för att själv bryta missbruket är avgörande för framgång. Tvångsåtgärder kan förekomma om det krävs för att rädda människoliv."

24. att en ny punkt i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle läggas till sist i avsnitt 3.3.2 med lydelsen: "I ett välfärdssamhälle som Sverige borde ingen behöva leva i hemlöshet. Skälen till hemlöshet varierar och har ofta samband med andra personliga problem. Därför krävs insatser från både socialtjänsten, psykiatrin, missbruksvården, frivården, hyresvärdar med flera. Ideella hjälporganisationer har en omistlig roll för många hemlösa, särskilt för dem som av olika skäl inte önskar kontakt med myndigheter."
25. att motionerna G55 och G56 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
26. att motion G57 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
27. att motionerna G58 och G59 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
28. att motionerna G60–G63 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
29. att motion G64 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
30. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
31. att programkommitténs avsnitt 3.3.3 punkterna 2–3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle läggas samman till en punkt med lydelsen: "Patientmakten ska stärkas och hälso- och sjukvården vara tydligt serviceorienterad. Patienten ska ha valfrihet inom alla områden där så är möjligt, och rätt till information om var behandlingen kan ges. Hälso- och sjukvårdslagen ska fastslå individens rätt att välja mellan olika offentliga eller privata vårdgivare, även om detta betyder behandling på annan ort, i annat landsting eller i annat EU-land."
32. att motionerna G65, G66 och G143 yrkande 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
33. att motion G67 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
34. att motionerna G68, G69, G70 yrkande 1, G71–G73 samt G143 yrkande 9 skulle anses besvarade
35. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
36. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 5 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
37. att avsnitt 3.3.3 punkt 6 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Vårdmiljöer ska utformas med hänsyn till patienternas välbefinnande och integritet. Den som behöver vård på sjukhus ska ha rätt att ligga i eget rum. Detta är viktigt för både privatlivets och patientsäkerhetens skull."
38. att motion G74 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anför
39. att motion A2 yrkande 8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
40. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
41. att motion G75 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
42. att motionerna G76 och G77 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
43. att avsnitt 3.3.3 punkt 8 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Sjukvårdens organisation och finansiering står inför flera utmaningar. Det behövs en utökad nationell samordning och styrning. Det stärker likvärdigheten och valfriheten, förbättrar vårdmöjligheterna för sällsynta diagnoser och ökar tillgången till hälso- och sjukvård i landets glest befolkade delar."
44. att motionerna G78–G82, G83 yrkande 1 och G84 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
45. att motion G83 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
46. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 9 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
47. att motionerna G74 yrkande 1 och 3, G85, G86 yrkande 1–2 och E35 yrkande 11 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
48. att motionerna G70 yrkande 2 och G87 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
49. att motionerna G88 yrkande 13 och E35 yrkande 9 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
50. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 10 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
51. att motion G88 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
52. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 11 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas

53. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 12 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
54. att motionerna G89, G90 samt E35 yrkande 10 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
55. att motion G91 yrkande 1–2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
56. att motion G91 yrkande 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
57. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 13 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
58. att motion G92 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anför
59. att motion G93 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
60. att motion G88 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
61. att motion G88 yrkande 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anför
62. att motion G88 yrkande 3, 4 och 9 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
63. att motion G88 yrkande 8 och 10 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
64. att motionerna G88 yrkande 11, G94 samt G95 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
65. att motion G88 yrkande 7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
66. att motion G96 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
67. att motion G88 yrkande 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
68. att motion G97 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
69. att motion G98 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
70. att motionerna G99 och G100 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
71. att motion G101 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
72. att motionerna G102 och G103 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
73. att motion G104 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
74. att motion G105 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
75. att motion G106 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
76. att motionerna G107–G109 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
77. att motion G110 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
78. att motion G101 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
79. att motion G111 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
80. att motion G112 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
81. att motion G113 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
82. att motionerna G114–G116 samt G143 yrkande 7, 8, 13 och 14 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
83. att avsnitt 3.3.4 punkt 1–5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
84. att motion G117 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
85. att motion G143 yrkande 15 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
86. att motionerna G118–G120 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
87. att motion G121 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
88. att motion G122 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
89. att motion G123 och G124 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
90. att motion G143 yrkande 10 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
91. att avsnitt 3.3.4 punkt 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
92. att motion G125 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anför
93. att avsnitt 3.3.4 punkt 7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
94. att motion G126 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
95. att motion G127 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
96. att motion G128 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
97. att motion G129 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
98. att motion G124 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
99. att motion G130 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
100. att avsnitt 3.3.5 punkt 1,2 och 4 skulle bifallas och att punkt 3 skulle få följande lydelse: ”Vårdval och etableringsfrihet ska råda i hela landet för den som lever upp till kvalitetskraven. Vinstdrivande företag ska kunna verka i välfärdssektorn så länge kvalitetskraven uppfylls och ägarna tar ett långsiktigt

- ägaransvar. Den utförare som håller otillräcklig kvalitet eller gör sig skyldig till allvarliga brister ska inte ha tillstånd att bedriva verksamhet inom välfärdssektorn.”
101. att motion G131 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 102. att avsnitt 3.3.5 punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”Idéburna organisationer och sociala företag som bedriver vård och omsorg utan vinstsyfte är viktiga aktörer i välfärden. Regelverk och upphandlingar ska utformas så att de får goda möjligheter.”
 103. att motion G132 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 104. att motion G133 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 105. att avsnitt 3.3.6 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
 106. att avsnitt 3.3.6 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”Samhällets insatser ska skapa förutsättningar för ett självständigt och ansvarstagande liv, men däremot inte lägga livet till rätta. Den enskilde ska ha makt över sin vardag. Valfrihet ska garanteras även för behovsprövade insatser. När det gäller barn med funktionsnedsättning är det särskilt viktigt att samhällets insatser utformas så att de skapar goda förutsättningar för hela familjen.”
 107. att motion G134 anses i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 108. att avsnitt 3.3.6 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande utgår och flyttas till avsnitt 2.4.2
 109. att avsnitt 3.3.6 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
 110. att avsnitt 3.3.6 punkt 5 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
 111. att avsnitt 3.3.6 punkt 6 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
 112. att avsnitt 3.3.6 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering) i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
 113. att motion G135 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 114. att avsnitt 3.3.7 punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
 115. att motion G136 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
 116. att motion G143 yrkande 11 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
 117. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.7 punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
 118. att avsnitt 3.3.7 punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”För att förhindra att barn far illa och förebygga placeringar bör socialtjänsten kunna föreskriva obligatoriska åtgärder.”
 119. att motion G137 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 120. att avsnitt 3.3.7 punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
 121. att motionerna G138 och E35 yrkande 12 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
 122. att avsnitt 3.3.7 punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
 123. att motion G139 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 124. att motion G140 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
 125. att programkommitténs förslag avsnitt 3.3.7 punkt 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
 126. att motionerna G143 yrkande 12 och G140 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
 127. att motion G141 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 128. att motion G142 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad

Utskottsreservation 1

Marcus Claesson reserverade sig i utskottet till förmån för att en ny punkt skulle införas efter avsnitt 3.3.2 punkt 2 med följande lydelse: ”Ökningen av övervikt, fetma och diabetes typ 2 med tillhörande följsjukdomar som demens och Alzheimer hotar folkhälsan allvarligt. Kraftfulla åtgärder måste sättas in för att stoppa och vända trenden.”

Utskottsreservation 2

Yngve Filipsson, Gert Ohlsson, Anna Starbrink och Marianne Åhman reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G36.

Utskottsreservation 3

Yngve Filipsson, Gert Ohlsson och Marianne Åhman reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G37 yrkande 1.

Utskottsreservation 4

Yngve Filipsson och Gert Ohlsson reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G37 yrkande 2.

Utskottsreservation 5

Yngve Filipsson, Gert Ohlsson, Lena Skaring Thorsén och Marianne Åhman reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G37 yrkande 3.

Utskottsreservation 6

Thomas af Bjur, Cristina Glad, Eva Kullenberg, Thomas Olofsson, Tommy Rydfeldt och Christer Sörliden reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G42.

Utskottsreservation 7

Rose-Marie Fihn reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G52.

Utskottsreservation 8

Rose-Marie Fihn reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G55.

Utskottsreservation 9

Ann Catrine Fogelgren, Helena Hagberg, Nikoletta Jozsa och Elisabeth Mattsson reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G56.

Utskottsreservation 10

Alexander Höglund reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motionerna G60 och G61.

Utskottsreservation 11

Maj-Britt Elmvik, Rose-Marie Fihn och Tommy Rydfeldt reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G72.

Utskottsreservation 12

Alexander Höglund reserverade sig i utskottet till förmån för motion G73.

Utskottsreservation 13

Rose-Marie Fihn reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G76.

Utskottsreservation 14

Cristina Glad, Eva Kullenberg, Jens Sundström och Christer Sörliden reserverade sig i utskottet till förmån för att avsnitt 3.3.3 punkt 8 skulle ges lydelsen: ”Det behövs en utökad nationell styrning och finansiering av sjukvården. I ett första steg bör därför ansvaret för den högspecialiserade vården bäras av staten. Huruvida staten ska svara för fler delar av sjukvården behöver utredas förutsättningslöst.”

Motivering: ”Sjukvårdens organisation och finansiering står inför flera utmaningar. Det behövs en utökad nationell styrning, samordning och finansiering av sjukvården. I ett första steg bör därför ansvaret för den högspecialiserade vården bäras av staten. Det stärker likvärdigheten och valfriheten, förbättrar vårdmöjligheterna för sällsynta diagnoser och ökar tillgången till hälso- och sjukvård i landets glest befolkade delar.”

Utskottsreservation 15

Maj-Britt Elmvik, Anne Kotavuopio Jatko och Thomas Olofsson reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G79.

Utskottsreservation 16

Maj-Britt Elmvik reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G70 yrkande 2.

Utskottsreservation 17

Maj-Britt Elmvik och Rose-Marie Fihn reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G87.

Utskottsreservation 18

Rose-Marie Fihn, Eva Kullenberg, Tommy Rydfeldt och Christer Sörliden reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G89.

Utskottsreservation 19

Rose-Marie Fihn reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G92.

Utskottsreservation 20

Daniel Andersson och Josefin Croneld reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G95.

Utskottsreservation 21

Lena Skaring Thorsén reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G101.

Utskottsreservation 22

Alexander Höglund reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G102.

Utskottsreservation 23

Marcus Claesson reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G108.

Utskottsreservation 24

Rose-Marie Fihn reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G101 yrkande 1.

Utskottsreservation 25

Rose-Marie Fihn reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G119.

Utskottsreservation 26

Rose-Marie Fihn reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G127.

Utskottsreservation 27

Daniel Andersson och Ann Catrine Fogelgren reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G128 yrkande 2.

Utskottsreservation 28

Marianne Åhman reserverade sig i utskottet till förmån för att avsnitt 3.3.6 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "Personlig assistans är avgörande för mångas möjlighet att leva ett självständigt liv. Den personliga rättigheten till assistans ska värnas i lag och likvärdigheten i bedömningarna förbättras. **Kommuner som inte uppfyller sina åtaganden ska betala skadestånd.**"

Utskottsreservation 29

Ann-Charlotte Strömwall och Lena Skaring Thorsén reserverade sig i utskottet till förmån för att avsnitt 3.3.7 punkt 1 skulle ges lydelsen: "Alla barn förtjänar en bra start i livet. Barn och unga med svåra hem- eller uppväxtförhållanden tillhör samhällets mest sårbara. De stödjande strukturer som finns i förskola, pedagogisk omsorg, skola, fritidshem och föreningsliv kan ge stadga åt en i övrigt instabil tillvaro. En hög kvalitet i verksamheter för barn och ungdomar är därför särskilt viktig för barn i utsatta situationer."

Utskottsreservation 30

Rose-Marie Fihn, Nikoletta Jozsa och Elisabeth Mattson reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G136.

Utskottsreservation 31

Nikoletta Jozsa reserverade sig i utskottet till förmån för att landsmötet i anslutning till motion G136 skulle ta ställning för att man, innan man använder sig av tvång i barn- och ungdomsärenden inom socialtjänsten, så långt det är ska möjligt pröva hemmaplanslösningar.

Utskottsreservation 32

Maj-Britt Elmvik, Rose-Marie Fihn och Nikoletta Jozsa reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion G142.

I debatten yttrade sig:

Anna Starbrink för utskottet, Daniel Andersson, Magnus Åkesson, Gert Ohlsson, Jens Sundström, Marcus Claesson, Cristina Glad, Christer Sörliden, Tommy Rydfeldt, Ann-Charlotte Strömwall, Lena Skaring Thorsén, Rose-Marie Fihn, Marianne Åhman, Thomas Olofsson och Nikoletta Jozsa som utskottsreservanter, Birgitta Rydberg för partistyrelsen, Anders Ekegren, Staffan Werme, Anna-Lena Johansson, Lina Nordquist, Ove Wallberg, Helena Holmberg, Thomas af Bjur, Ann Molander, Mathias Sundin, Olle Schmidt, Anders Ekegren (replik), Olle Schmidt (kontrareplik), Lennart Ledin, Björn Ljung, Gabriel Romanus, Cecilia Wikström, Mats Persson, Jan Jönsson, Marianne Normark, Frida Johansson Metso, Christina Örnebjär, Amy Öberg, Rebecka Gabrielsson, Tobias Josefsson, Jens Sundström, Daniel Forslund, Anders Ekegren (replik), Malin Sjöberg Högrell, Thea Andersson, Yvonne Stein, Nina Larsson, Emma Söderberg Majanen, Erik Ullenhag, Johan Lepp, Maj-Britt Elmvik, Håkan Lindh, Yngve Filipsson, André Frisk, Erik Ullenhag, Maria Lundqvist-Brömster, Björn Brändewall, Carl B. Hamilton, Lennart Gabrielsson, Roger Haddad, Marianne Åhman (replik), Roger Haddad (kontrareplik), Annika Carp, Svante Parsjö Tegner, Jonas Wiandt, Maria Winberg Nordström, Pär Johnson, Eva Bremer, Fredrik Malm, Birgitta Rydberg, Ismail Kamil, Bengt Eliasson, Staffan Werme, Anita Jernberger, Henrik Edlund, Barbro Westerholm, Rosie Rothstein, Finn Svensson, Alexander Höglund, Eva Olstedt Lundgren, Johan Pehrson, Rose-Marie Fihn, Maj-Britt Elmvik, Anna Starbrink, Thomas af Bjur, Marcus Claesson, Birgitta Rydberg, Gert Ohlsson, Tommy Rydfeldt, Mathias Karlsson, Lina Nordquist, Jens Sundström, Birgitta Rydberg, Hans-Erik Andersson, Anna-Lena Johansson, Nikoletta Jozsa, Marianne Åhman, Gabriel Romanus, Lennart Ledin, Helena Holmberg, Björn Brändewall, André Frisk och Mats Persson.

Marcus Claesson yrkade:

1. att en ny punkt skulle införas efter punkt 3.3.2 punkt 2 med följande lydelse: "Ökningen av övervikt, fetma och diabetes typ 2 med tillhörande följsjukdomar som demens och Alzheimer hotar folkhälsan allvarligt. Kraftfulla åtgärder måste sättas in för att stoppa och vända trenden."
2. att motion G60 skulle bifallas
3. att motion G61 skulle bifallas
4. att motion G108 skulle bifallas

Marcus Claesson, Anita Jernberger, Anna-Lena Johansson, Maria Winberg Nordström, Gert Ohlsson, Anna Starbrink och Marianne Åhman yrkade:

1. att motion G36 skulle bifallas

Emma Söderberg Majanen yrkade:

1. att motion G40 skulle bifallas
2. att motion G41 skulle bifallas

Lennart Ledin och Magnus Åkesson yrkade:

1. att motion G42 skulle bifallas

Lennart Ledin yrkade:

1. att motion G43 skulle bifallas

Björn Brändewall och Emma Söderberg Majanen yrkade:

1. att motion G47 skulle bifallas

Andreas Westerberg yrkade:

1. att motion G51 skulle bifallas

Rose-Marie Fihn yrkade:

1. att motion G52 skulle bifallas

Helena Berggren yrkade:

1. att motion G55 skulle bifallas
2. att motion E35 yrkande 12 skulle bifallas

Helena Berggren, Marcus Claesson och Nikoletta Jozsa yrkade:

1. att motion G56 skulle bifallas

Eva Bremer yrkade:

1. att följande text skulle läggas till i avsnitt 3.3.3 punkt 2 efter "var behandlingen ska ges": "Det ska tas särskilt hänsyn till barn med sjuk- och tandvårdsrädsla."

Tobias Josefsson yrkade:

1. att motion G69 skulle bifallas
2. att motion G106 yrkande 1 skulle bifallas

Karl-Gustav Bynke och Annika Carp yrkade:

1. att motion G71 yrkande 1 skulle bifallas

Bengt Eliasson, Helena Holmberg och Rosie Rothstein yrkade:

1. att motion G72 skulle bifallas

Alexander Höglund yrkade:

1. att motion G73 skulle bifallas
2. att motion G102 skulle bifallas
3. att motion G104 skulle bifallas
4. att motion G136 skulle bifallas

Amy Öberg yrkade:

1. att motion A2 yrkande 8 skulle bifallas

Johan Lepp yrkade:

1. att första meningen i avsnitt 3.3.3 punkt 7 skulle ges lydelsen: "Vård, behandling och rehabilitering av fysiska, psykiska och kognitiva sjukdomar respektive skador ska ges på vetenskaplig grund."

Cristina Glad och Christer Sörliden yrkade:

1. att avsnitt 3.3.3 punkt 8 skulle ges lydelsen: "Det behövs en utökad nationell styrning och finansiering av sjukvården. I ett första steg bör därför ansvaret för den högspecialiserade vården bäras av staten. Huruvida staten ska svara för fler delar av sjukvården behöver utredas förutsättningslöst."

Maj-Britt Elmvik och Rose-Marie Fihn yrkade:

1. att motion G87 skulle bifallas

Nina Larsson, partistyrelsen, yrkade:

1. att motionerna G88 yrkande 11, G94 och G95 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Tobias Josefsson och Marianne Åhman yrkade:

1. att motion G89 skulle bifallas

Björn Brändewall yrkade:

1. att motion G92 skulle bifallas

Gert Ohlsson yrkade:

1. att motion G93 skulle bifallas

Maj-Britt Elmvik yrkade:

1. att följande text skulle läggas till i avsnitt 3.3.4 punkt 3 efter "ekonomi": "Granskning av läkemedelsbehandlingar för bättre hälsa och lägre kostnad."

Daniel Andersson yrkade:

1. att motion G128 yrkande 2 skulle bifallas

Pär Johnson yrkade:

1. att sista meningen i avsnitt 3.3.6 punkt 2 blir en ny punkt, tillsammans med tillägget "När det gäller barn med funktionsnedsättning är det särskilt viktigt att samhällets insatser utformas så att det skapar goda

förutsättningar för hela familjen. En kommunal kontaktperson för samordning och stöd bör finnas som stöd till barn med funktionsnedsättning.”

Marianne Åhman yrkade:

1. att utskottsreservation 28 skulle bifallas, det vill säga att avsnitt 3.3.6 punkt 4 (enligt programkommitténs numrerings) får följande formulering: ”Personlig assistans är avgörande för många möjlighet att leva ett självständigt liv. Den personliga rättigheten till assistans ska värnas i lag och likvärdigheten i bedömningarna förbättras. ~~Kommuner som inte uppfyller sina åtaganden ska betala skadestånd.”~~

Ann-Charlotte Strömvall yrkade:

1. att utskottsreservation 29 skulle bifallas, det vill säga att avsnitt 3.3.7 punkt 1 får följande lydelse: ”Alla barn förtjänar en bra start i livet. Barn och unga med svåra hem- eller uppväxtförhållanden tillhör samhällets mest sårbara. De stödjande strukturer som finns i förskola, pedagogisk omsorg, skola, fritidshem och föreningsliv kan ge stadga åt en i övrigt instabil tillvaro. En hög kvalitet i verksamheter för barn och ungdomar är därför särskilt viktig för barn i utsatta situationer.”

Lina Nordquist yrkade:

1. att avsnitt 3.3.7 punkt 2 skulle ges följande lydelse: ”Socialtjänsten ska, bland annat inom ramen för familjecentraler, erbjuda ett brett utbud av öppna insatser...”

Nikoletta Jozsa yrkade:

1. att följande formulering skulle läggas till i avsnitt 3.3.7 punkt 2: ”Innan barn eller unga tvångsplaceras utanför det egna hemmet så ska man så långt det är förenligt med barnets bästa pröva hemmaplanslösningar.”

Azita Iranipour yrkade:

1. att motion G141 skulle bifallas

Christina Örnebjär yrkade:

1. att en ny punkt skulle läggas till i avsnitt 3.3.7 med följande lydelse: ”Barn med funktionsnedsättningar är extra utsatta för våld, hot och sexuella övergrepp. Det offentliga har ett stort ansvar för att förhindra övergrepp genom förebyggande insatser och särskilt stöd.”
2. att ovanstående yrkande skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Landsmötet beslutade:

1048. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.3.2 punkt 1 lydelsen: ”Varje människa har rätt att få kunskap om hur hon kan påverka sin egen hälsa. Hälsöfrämjande och förebyggande insatser är centrala inslag i välfärdspolitiken. Kunskap om hur de egna levnadsvanorna påverkar hälsan ska förmedlas redan från skolåldern.”
1049. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.2 punkt 2
1050. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G29, G30 samt G31 yrkande 1–2 besvarade
1051. att därmed avslå Marcus Claessons yrkande 1
1052. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.2 punkt 3
1053. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G31 yrkande 3 besvarat
1054. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G32–G34 besvarade
1055. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.2 punkt 4
1056. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G31 yrkande 4 samt G35–G38 anses besvarade
1057. att därmed avslå Marcus Claessons m.fl.:s yrkande
1058. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.2 punkt 5
1059. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna G31 yrkande 6, G39, G40 samt E35 yrkande 8

1060. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G41
1061. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna G42–G44
1062. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G45 yrkande 1 samt 3–4 besvarade
1063. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G45 yrkande 2
1064. att därmed avslå Emma Söderberg Majanens, Lennart Ledins och Magnus Åkessons samt Lennart Ledins yrkanden
1065. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna G31 yrkande 7, G46 och G47
1066. att därmed avslå Björn Brändewalls och Emma Söderberg Majanens yrkande
1067. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G48 och G49 besvarade
1068. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.2 punkt 6
1069. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.3.2 punkt 7 lydelsen: ”En nära samverkan mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård och rättsväsende är viktig för att personer som hamnat i missbruk ska erbjudas hjälp. Ideella organisationer står för en viktig del av stödinsatserna till personer med beroendeproblem och ska få stöd av det allmänna för detta.”
1070. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G31 yrkande 5, 8 och 10, G50–G52 samt G53 yrkande 2 besvarade
1071. att därmed avslå Andreas Westerbergs och Rose-Marie Fihns yrkanden
1072. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G54
1073. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion G53 yrkande 1
1074. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G31 yrkande 9 besvarat
1075. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.3.2 punkt 8 lydelsen: ”Missbruks- och beroendevården ska vara vetenskapligt grundad. Missbruksvården ska i största möjliga mån minska det mänskliga lidandet genom exempelvis substitutionsbehandling och sprututbytesprogram som kombineras med rehabilitering. Att stärka den enskildes motivation för att själv bryta missbruket är avgörande för framgång. Tvångsåtgärder kan förekomma om det krävs för att rädda människoliv.”
1076. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande lägga till en ny punkt sist i avsnitt 3.3.2 med lydelsen: ”I ett välfärdssamhälle som Sverige borde ingen behöva leva i hemlöshet. Skälen till hemlöshet varierar och har ofta samband med andra personliga problem. Därför krävs insatser från både socialtjänsten, psykiatrin, missbruksvården, frivården, hyresvärdar med flera. Ideella hjälporganisationer har en omistlig roll för många hemlösa, särskilt för dem som av olika skäl inte önskar kontakt med myndigheter.”
1077. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G55 och G56 besvarade
1078. att därmed avslå Helena Berggrens yrkande 1 samt Helena Berggrens, Marcus Claessons och Nikoletta Jozsas yrkande
1079. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G57 besvarad
1080. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G58 och G59 besvarade
1081. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna G60–G63
1082. att därmed avslå Marcus Claessons yrkanden 2 och 3
1083. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G64
1084. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 1
1085. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G83 yrkande 2
1086. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande lägga samman programkommitténs avsnitt 3.3.3 punkterna 2–3 till en punkt med lydelsen: ”Patientmakten ska stärkas och hälso- och sjukvården vara tydligt serviceorienterad. Patienten ska ha valfrihet inom alla områden där så är möjligt, och rätt till information om var behandlingen kan ges. Hälso- och sjukvårdslagen ska fastslå individens rätt att välja mellan olika offentliga eller privata vårdgivare, även om detta betyder behandling på annan ort, i annat landsting eller i annat EU-land.”
1087. att därmed avslå Eva Bremers yrkande
1088. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G65, G66 och G143 yrkande 6 besvarade
1089. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G67 besvarad
1090. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G68, G69, G70 yrkande 1, G71, G73 samt G143 yrkande 9 besvarade
1091. att därmed avslå Karl-Gustav Bynkes och Annika Carps yrkande, Tobias Josefssons yrkande 1 och Alexander Höglunds yrkande 1
1092. att bifalla motion G72

1093. att därmed bifalla Bengt Eliassons, Helena Holmbergs och Rosie Rothsteins yrkande
1094. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering)
1095. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 5 (enligt programkommitténs numrering)
1096. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.3.3 punkt 6 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: "Vårdmiljöer ska utformas med hänsyn till patienternas välbefinnande och integritet. Den som behöver vård på sjukhus ska ha rätt att ligga i eget rum. Detta är viktigt för både privatlivets och patientsäkerhetens skull."
1097. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G74 yrkande 2 bifallet med vad partistyrelsen anför
1098. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A2 yrkande 8 besvarat
1099. att därmed avslå Amy Öbergs yrkande
1100. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering)
1101. att därmed avslå Johan Lepps yrkande
1102. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G75 besvarad
1103. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G76 och G77 besvarade
1104. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.3.3 punkt 8 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: "Sjukvårdens organisation och finansiering står inför flera utmaningar. Det behövs en utökad nationell samordning och styrning. Det stärker likvärdigheten och valfriheten, förbättrar vårdmöjligheterna för sällsynta diagnoser och ökar tillgången till hälso- och sjukvård i landets glest befolkade delar."
1105. att därmed avslå Cristina Glads och Christer Sörlidens yrkande
1106. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G78–G82, G83 yrkande 1 och G84 besvarade
1107. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 9 (enligt programkommitténs numrering)
1108. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G74 yrkande 1 och 3, G85, G86 yrkande 1–2 och E35 yrkande 11 besvarade
1109. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande motionerna G70 yrkande 2 och G87 avslås
1110. att därmed avslå Maj-Britt Elmviks och Rose-Marie Fihns yrkande
1111. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G88 yrkande 13 och E35 yrkande 9 besvarade
1112. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 10 (enligt programkommitténs numrering)
1113. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G88 yrkande 2
1114. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 11 (enligt programkommitténs numrering)
1115. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 12 (enligt programkommitténs numrering)
1116. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande efter votering med namnupprop med röstsiffrorna 93–85 anse motion G89 besvarad
1117. att därmed avslå Tobias Josefssons och Marianne Åhmans yrkande
1118. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G90 och E35 yrkande 10 besvarade
1119. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G91 yrkande 1–2 besvarade
1120. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G91 yrkande 3
1121. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.3 punkt 13 (enligt programkommitténs numrering)
1122. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G92 bifallen med vad partistyrelsen anför
1123. att därmed avslå Björn Brändewalls yrkande
1124. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G93 besvarad
1125. att därmed avslå Gert Ohlssons yrkande
1126. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G88 yrkande 1
1127. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G88 yrkande 6 bifallet med vad partistyrelsen anför

1128. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G88 yrkande 3, 4 och 9 besvarade
1129. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G88 yrkande 8 och 10 besvarade
1130. att i enlighet med Nina Larssons yrkande hänskjuta motionerna G88 yrkande 11, G94 och G95 till beredningsutskottet
1131. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G88 yrkande 7
1132. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G96
1133. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G88 yrkande 5 besvarat
1134. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G97 besvarad
1135. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G98 besvarad
1136. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G99 och G100 besvarade
1137. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G101 yrkande 2 besvarat
1138. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G102 och G103 besvarade
1139. att därmed avslå Alexander Höglunds yrkande 2
1140. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G104 besvarad
1141. att därmed avslå Alexander Höglunds yrkande 3
1142. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G105 yrkande 1 besvarat
1143. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G106
1144. att därmed avslå Tobias Josefssons yrkande 2
1145. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G107–G109 besvarade
1146. att därmed avslå Marcus Claessons yrkande 4
1147. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G110 besvarad
1148. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G101 yrkande 1 besvarat
1149. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G111 besvarad
1150. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G112 besvarad
1151. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G113 besvarad
1152. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna G114–G116 samt G143 yrkande 7, 8, 13 och 14
1153. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.4 punkt 1–5
1154. att därmed avslå Maj-Britt Elmviks yrkande
1155. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G117
1156. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G143 yrkande 15 besvarat
1157. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G118–G120 besvarade
1158. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G121 besvarad
1159. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G122 yrkande 1
1160. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G123 och G124 yrkande 2
1161. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G143 yrkande 10
1162. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.4 punkt 6 bifalls
1163. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G125 bifallen med vad partistyrelsen anför
1164. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.4 punkt 7 bifalls
1165. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G126 besvarad
1166. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G127
1167. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G128 besvarad
1168. att därmed avslå Daniel Anderssons yrkande
1169. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G129 besvarad
1170. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G124 yrkande 1 besvarat
1171. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G130 besvarad
1172. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.5 punkterna 1, 2 och 4
1173. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 3.3.5 punkt 3 lydelsen: ”Vårdval och etableringsfrihet ska råda i hela landet för den som lever upp till kvalitetskraven. Vinstdrivande företag ska kunna verka i välfärdssektorn så länge kvalitetskraven uppfylls och ägarna tar ett långsiktigt ägaransvar. Den utförare som håller otillräcklig kvalitet eller gör sig skyldig till allvarliga brister ska inte ha tillstånd att bedriva verksamhet inom välfärdssektorn.”
1174. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G131 besvarad

1175. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.3.5 punkt 5 lydelsen: "Idéburna organisationer och sociala företag som bedriver vård och omsorg utan vinstsyfte är viktiga aktörer i välfärden. Regelverk och upphandlingar ska utformas så att de får goda möjligheter."
1176. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G132 bifallen med vad partistyrelsen anfört
1177. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G133 besvarad
1178. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.6 punkt 1
1179. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.3.6 punkt 2 lydelsen: "Samhällets insatser ska skapa förutsättningar för ett självständigt och ansvarstagande liv, men däremot inte lägga livet till rätta. Den enskilde ska ha makt över sin vardag. Valfrihet ska garanteras även för behovsprövade insatser. När det gäller barn med funktionsnedsättning är det särskilt viktigt att samhällets insatser utformas så att de skapar goda förutsättningar för hela familjen."
1180. att därmed avslå Pär Johnsons yrkande
1181. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G134 besvarad
1182. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avsnitt 3.3.6 punkt 3 utgår och flyttas till avsnitt 2.4.2
1183. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.6 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering)
1184. att därmed avslå Marianne Åhmans yrkande
1185. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.6 punkt 5 (enligt programkommitténs numrering)
1186. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.6 punkt 6 (enligt programkommitténs numrering)
1187. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.6 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering)
1188. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G135 besvarad
1189. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.7 punkt 1
1190. att därmed avslå Ann-Charlotte Strömwalls yrkande
1191. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G136
1192. att därmed avslå Alexander Höglunds yrkande 4
1193. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G143 yrkande 11
1194. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.7 punkt 2
1195. att därmed avslå Lina Nordquists yrkande
1196. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 3.3.7 punkt 3 lydelsen: "För att förhindra att barn far illa och förebygga placeringar bör socialtjänsten kunna föreskriva obligatoriska åtgärder."
1197. att därmed avslå Nikoletta Jozsas yrkande
1198. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G137 besvarad
1199. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.7 punkt 4
1200. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna G138 och E35 yrkande 12 besvarade
1201. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.7 punkt 5
1202. att därmed avslå Helena Berggrens yrkande 2
1203. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G139 besvarad
1204. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G140 yrkande 1 besvarat
1205. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 3.3.7 punkt 6
1206. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna G143 yrkande 12 och G140 yrkande 2
1207. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G141 besvarad
1208. att därmed avslå Azita Iranipours yrkande
1209. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G142 besvarad

1210. att i enlighet med Christina Örnebjärs yrkande 2 hänskjuta Christina Örnebjärs yrkande 1 till beredningsutskottet

Vid voteringen med namnupprop under beslutspunkt 1116 avgavs röster enligt följande (ja för bifall till utskottet, nej för bifall till Josefssons och Åhmans yrkande):

Stockholms län

1	Daniel Adborn	Ja
2	Hans-Erik Andersson	Ja
3	Gulan Avci	Ja
4	Richard Bengtsson	Ja
5	Malin Danielsson	Ja
6	Abit Dundar	Ja
7	Anders Ekegren	Ja
8	Stella Fare	Ja
9	Joar Forssell	Ja
10	Ulf Fridebäck	Ja
11	Lennart Gabrielsson	Ja
12	Anna-Lena Johansson	Ja
13	Nikoletta Jozsa	Ja
14	Jan Jönsson	Ja
15	Karin Karlsbro	Ja
16	Björn Ljung	Ja
17	Nina Lundström	Ja
18	Fredrik Malm	Ja
19	Daniel Forslund	Ja
20	Karin Pilsäter	Ja
21	Gabriel Romanus	Ja
22	Lennart Rydberg	Ja
23	Stefan Saläng	Ja
24	Charlotta Schenholm	Ja
25	Madeleine Sjöstedt	Ja
26	Anna Starbrink	Ja
27	Anna Steele	Nej
28	Yvonne Stein	Ja
29	Lars Tunberg	Nej
30	Karin Westerberg	Ja
31	Eva Wittbom	Ja
32	Elisabeth Gunnars	Ja
33	Martin Ängeby	Ja

Uppsala län

34	Thea Andersson	Nej
35	Malin Sjöberg Högrell	Nej
36	Ismail Kamil	Nej
37	Lina Nordquist	Nej
38	Cecilia Wikström	Nej
39	Erik Wretling	Nej

Södermanlands län

40	Thomas af Bjur	Nej
41	Ewa Callhammar	Nej
42	Sarah Kinberg	Nej
43	Jan Andersson	Nej
44	Thomas Stääv	Nej

Östergötlands län

45	Eva Bremer	Nej
46	Tobias Josefsson	Nej
47	Rebecka Gabriellsson	Ja
48	Alexander Höglund	Ja
49	Björn Jansson	Nej
50	Anita Jernberger	Nej
51	Mathias Sundin	Ja

Jönköpings län

52	Frida Gårdmo	Ja
53	Liselotte Heinonen	Ja
54	Jimmy Henriksson	Ja
55	Magnus Olofsgård	Ja
56	Ann-Katrin Strand	Ja
57	Lena Skaring Thorsén	Ja

Kronobergs län

58	Ann Arousell-Sålebo	Nej
59	Yngve Filipsson	Nej
60	Gunnar Nordmark	Nej

Kalmar län

61	Kenneth Hardy Axelsson	Nej
62	Björn Brändewall	Nej
63	Mathias Karlsson	Nej
64	May-Britt Landin	Nej

Gotlands län

65	Amy Öberg	Nej
----	-----------	-----

Blekinge län

66	Börje Dovstad	Nej
67	Christoffer Karlsson	Ja
68	Lena Mahrle	Nej

Skåne län

69	Tina Acketoft	Ja
70	Ewa Bertz	Nej
71	Josefin Croneld	Ja
72	Gustav Georgson	Ja
73	Cristina Glad	Ja
74	Magnus Grill	Nej
75	Hanna Håkanson	Ja
76	Carina Ingelsson	Nej
77	Eva Kullenberg	Nej
78	Ulf Nilsson	Ja
79	Maria Winberg Nordström	Nej
80	Christer Nylander	Ja
81	Fredrik Sjögren	Ja
82	Christer Sörliden	Nej
83	Allan Widman	Ja
84	Magnus Åkesson	Nej

Hallands län

85	Ann Molander	Nej
86	Jan Ertsborn	Nej
87	Marianne Nord Lyngdorf	Nej

Signeras:

88	Tommy Rydfeldt	Nej
89	Bengt Eliasson	Nej
Göteborg		
90	Daniel Andersson	Ja
91	Kjell Björkqvist	Nej
92	Axel Darvik	Ja
93	Eva Flyborg	Ja
94	Ann Catrine Fogelgren	Ja
95	Helena Holmberg	Ja
96	Piotr Kiszkiel	Nej
97	Helene Odenjung	Ja
98	Rosie Rothstein	Nej
Bohuslän		
99	Veronica Almroth	Ja
100	Marcus Claesson	Ja
101	Martin Johansen	Ja
102	Roland Karlsson	Ja
103	Elisabeth Mattsson	Ja
104	Ann-Charlotte Strömwall	Ja
105	Lisbeth Svensson	Ja
106	Lars Tysklind	Ja
Norra Älvsborg		
107	Mikael Dockered	Nej
108	Johan Ekström	Nej
109	Maj-Britt Elmvik	Ja
110	Rose-Marie Fihn	Nej
111	Mathias Forsell	Nej
112	Ulrik Hammar	Ja
113	Finn Svensson	Ja
Södra Älvsborg		
114	Birgit Andersson	Ja
115	Morgan Hjalmarsson	Ja
116	Johan Lepp	Ja
117	Owe Lundin	Ja
118	Anna Svalander	Ja
Skaraborg		
119	Karl-Gustav Bynke	Nej
120	Annika Carp	Nej
121	Ulla-Britt Hagström	Nej
122	Edwin Hovemyr	Nej
123	Pär Johnson	Nej
124	Awaz Karim	Nej
125	Elsy Lundberg Östrand	Nej
Värmlands län		
126	Gösta Frödin	Nej
127	Malin Hedberg	Nej
128	Michael Helmersson	Ja
129	Inger Larén	Nej
130	Gert Ohlsson	Ja
131	Niklas Wikström	Ja
132	Marianne Åhman	Nej

Örebro län

133	Birgitta Borg	Nej
134	Lars Hultkrantz	Nej
135	Karolina Wallström	Nej
136	Erik Johansson	Nej
137	Azita Iranipour	Nej
138	Christina Örnebjär	Nej

Västmanlands län

139	Helena Berggren	Nej
140	Jesper Brandberg	Ja
141	Helena Hagberg	Nej
142	Barbara Kabacinski Hallström	Ja
143	Ragnhild Källberg	Nej
144	Jura Miniotaite	Ja

Dalarnas län

145	Bo Brännström	Ja
146	Martina Henriksson	Ja
147	André Frisk	Frånvarande
148	Jörgen Persson	Ja
149	Svante Parsjö Tegnér	Nej

Gävleborgs län

149	Ann Berg	Nej
150	Per-Åke Fredriksson	Nej
151	Carina Östansjö	Nej
152	Ove Wallberg	Nej
154	Lena Ödeen	Nej

Västernorrlands län

155	Henrik Edlund	Ja
156	Eva Olstedt Lundgren	Nej
157	Erica Markusson	Nej
158	Marie Melsom	Nej

Jämtlands län

159	Lennart Ledin	Nej
160	Pär Löfstrand	Nej
161	Malin Rimmö	Nej

Västerbottens län

162	Simon Karström	Ja
163	Marianne Normark	Ja
164	Peter Sedlacek	Ja
165	Cecilia Festin Stenlund	Ja
166	Jens Wennberg	Ja
167	Andreas Westerberg	Ja
168	Peder Westerberg	Ja
169	Ulrica Westerlund	Ja

Norrbottens län

170	Anne Kotavuopio Jatko	Nej
171	Inger Lundberg	Nej
172	Maja Mella	Nej
173	Thomas Olofsson	Nej
174	Jonas Wiandt	Nej

Liberala ungdomsförbundet

175	Emma Söderberg Majanen	Ja
176	Erik Scheller	Ja
177	Benny Lindholm	Nej

Liberala kvinnor

178	Jenny Sonesson	Ja
179	Maria Nilsson	Nej

Reservation 8

Lennart Ledin, Pär Löfstrand och Malin Rimmö reserverade sig till förmån för att motionerna G42 och G43 skulle bifallas.

Reservation 9

Björn Brändewall, Emma Söderberg Majanen och Malin Rimmö reserverade sig till förmån för att motion G47 skulle bifallas.

Motivering: ”Det går inte att förneka att den svenska narkotikapolitiken är misslyckad. Vi har mycket högre dödlighet och fler som prövar narkotika än EU-genomsnittet. Cirka en miljon svenskar (!) har brutit mot narkotikastrafflagen. Dödstaten har fördubblats sedan vi började ropa på polis i stället för vårdpersonal. År 2010 dog 420 människor i Sverige i narkotikarelaterade dödsfall, vilket är fem gånger fler än som dog av mord eller dråp.

När någon av denna miljon svenskar börjar falla i missbruk avskräcks de från att söka vård, av rädsla för att hamna i fängelse. Och att sätta människor i fängelse för att de har ett missbruk är att placera svårt utsatta människor i en svårt förråande miljö. Där snarare skapar vi brottslighet än blir av med den.

Allt fler forskare, regeringar och internationella organisationer anser att vi ska se missbruk som en sjukdom, inte som ett brott. FN:s före generalsekreterare Kofi Annan tycker det. Liberaldemokraternas ledare Nick Clegg tycker det. Portugals parlament tycker det, och gjorde slag i saken för tolv år sedan. Det minskade dödsfallen och minskade smittspridningen utan att öka antalet brukare.

Men i Sverige talar forskningen och den internationella kritiken för döva öron. Folkpartiets ståndpunkt är knappast unik i den svenska politiken, men det förändrar inte att de politiker som röstat mot motionen är moraliskt ansvariga för att dödsfallen fortsätter på denna höga nivå.”

Reservation 10

Nikoletta Jozsa reserverade sig till förmån för att motion G56 skulle bifallas.

Motivering: ”Det är en mänsklig rättighet att ha tak över huvudet. Därför borde det vara en självklarhet att det ska gälla alla människor oavsett var i Sverige de bor.”

Reservation 11

Helena Berggren, Eva Olstedt Lundgren, Erika Markusson, Marie Melsom, Thomas Olofsson, Cecilia Festin Stenlund och Andreas Westerberg reserverade sig till förmån för att avsnitt 3.3.3 punkt 8 ges lydelsen: ”Det behövs en utökad nationell styrning och finansiering av sjukvården. I ett första steg bör därför ansvaret för den högspecialiserade vården bäras av staten. Huruvida staten ska svara för fler delar av sjukvården behöver utredas förutsättningslöst.”

Motivering: ”Regionala skillnader i sjukvården skapar merkostnader och osäkerhet i hela landet. Ekonomiska incitament för regionala skillnader kan enbart utplånas om ansvaret för den högspecialiserade vården överläts till staten.”

Reservation 12

Maj-Britt Elmvik reserverade sig till förmån för att motion G87 skulle bifallas.

Motivering: ”Monopol och begränsningar är inte liberalt. Inte heller kostnadseffektivt med minst 20 miljarder kronor. Apotekare kan men får inte förskriva läkemedel. Läkare får, men hur bra kan de?”

Reservation 13

Lennart Ledin, Pär Löfstrand och Malin Rimmö reserverade sig till förmån för att motion G89 skulle bifallas.

Motivering: ”Tandvården ska likställas med sjukvården.”

Reservation 14

Maj-Britt Elmvik reserverade sig till förmån för att följande text skulle läggas till i avsnitt 3.3.4 punkt 3:

”Granskning av läkemedelsbehandlingen för bättre hälsa och lägre kostnad.”

Motivering: ”En bättre hälsa gör patienter och anhöriga till vinnare. Kommunerna kan spara stora pengar – 10–15 procent av en kommuns budget för äldreomsorgen. Enklare att åtgärda fel läkemedel innan problemen blir för stora.”

Reservation 15

Nikoletta Jozsa reserverade sig till förmån för att följande formulering skulle läggas till i avsnitt 3.3.7 punkt 2:

”Innan barn eller unga tvångsplaceras utanför det egna hemmet så ska man så långt det är förenligt med barnets bästa pröva hemmaplanslösningar.”

Motivering: ”För barnets bästa borde alltid hemmaplanslösningar prövas före tvångsomhändertagande om det är förenligt med barnets bästa.”

§ 92. Förhandlingspassets avslutande

Sara Svanström förklarade förhandlingspassets avslutat klockan 18.15.

Förhandlingspass 12, 16/11 kl. 18.15–19.50

§ 93. Förhandlingspassets öppnande

Förhandlingarna återupptogs av Ulrika Francke kl. 18.15.

§ 94. Dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1211. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 95. Justering av röstlängd

Ulrika Francke anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Gunnel Orselius-Dahl, Stockholms län, ersattes av Daniel Forslund

Anna Steele, Stockholms län, ersattes av Sigrid Rydell Johnson

Lina Nordquist, Uppsala län, ersattes av Anna Manell

Ewa Callhammar, Södermanland, ersattes av Göran Silfverling

Björn Jansson, Östergötland, ersattes av Tobias Josefsson

Amy Öberg, Gotland, ersattes av Mats-Ola Rödén

Börje Dovstad, Blekinge, ersattes av Mikael Andersson

Tommy Rydfeldt, Halland, ersattes av Bengt Eliasson

Suzanne Åkerlund, Halland, ersattes av Lovisa Aldrin

Anna Ågerfalk, Örebro län, ersattes av Erik Johansson

Helena Berggren, Västmanland, ersattes av Lennart Nilsson

Lotten Kluck, Dalarna, ersattes av André Frisk

Peter Nordebo, Gävleborg, ersattes av Nils-Gunnar Kempe

Ove Wallberg, Gävleborg, ersattes av Helena Sjöberg

Eva Olstedt Lundgren, Västernorrland, ersattes av Jonas Bylund

§ 96. Justerare och rösträknare för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1212. att utse Lina Nordquist, Ewa Bertz, Piotr Kiszkiel och Peder Westerberg till justerare för innevarande förhandlingspass

1213. att utse Niclas Erlandsson, Johan Lepp, Karolina Wallström och Marianne Åhman till rösträkningsdelegation för innevarande förhandlingspass

§ 97. EU-politik, internationella frågor och försvar (programförslaget avsnitt 5.3.1–5.4.3)

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 5.4.1 Ett starkare Europasamarbete skulle ges lydelsen:

1. Samarbetet i Europa gör Sverige rikare, gör vår omvärld tryggare och ger oss möjlighet att lösa gränsöverskridande problem. Fred, demokrati och mänskliga rättigheter, brottsbekämpning, ekonomi, handel och hållbar utveckling är några av de frågor som Europas länder behöver hantera gemensamt och där Sverige ska vara med och göra en insats. Som liberaler vill vi att Sverige ska delta fullt ut i Europasamarbetet.
2. EU ska vara en union som är öppen och demokratisk och där medborgare känner förtroende för det europeiska samarbetet. Nationalism, protektionism och stängda gränser ska höra till historien.
3. EU ska stå öppet för alla europeiska länder som respekterar demokratin och de mänskliga rättigheterna och har en fungerande marknadsekonomi. Inget land som ligger helt eller delvis i Europa och uppfyller dessa krav ska stängas ute från unionen.
4. Vår vision är ett federalt Europa som står starkt och enat i de frågor där samarbete behövs, och som lämnar andra frågor åt medlemsländerna och medborgarna själva. Federalism bygger på principen att maktindelningen mellan unionen och medlemsländerna regleras i grundlag. Ett sådant system innebär en

- tydligt reglerad makt- och ansvarsfördelning där EU ägnar sig åt frågor där de lokala, regionala och nationella nivåerna inte räcker till.
5. Europaparlamentet och rådet bör betraktas som två delar i ett tvåkammarsparlament. De nationella parlamentens inflytande i EU-samarbetet ska stärkas.
 6. EU-samarbetet ska på alla områden så långt som möjligt ske med deltagande från samtliga länder. Om några länder fördjupar sitt samarbete på ett område måste det ske i former som gör det möjligt för fler länder att ansluta sig efterhand. Ett Europa där det egentliga beslutsfattandet sker i andra forum än EU:s egna leder till att Sverige tappar inflytande.
 7. Social-, arbetsmarknads-, kultur-, turism- och mediepolitiken ska till största delen återföras till nationell nivå. Jordbruket ska omfattas av samma marknadsekonomiska och miljöpolitiska principer som andra näringar. Jordbruksstödet, utom landsbygdsstödet, ska avvecklas. Regionalstödet ska minska och koncentreras till satsningar som stärker konkurrenskraften och förmågan att hantera strukturomvandlingar.
 8. EU ska ha en offentlighetsprincip och meddelarfrihet med samma innebörd som i den svenska lagstiftningen. Alla utbetalningar av EU-bidrag, även sådana som förmedlas via nationella myndigheter, ska kunna spåras till den enskilde mottagaren.
 9. Respekten för de mänskliga rättigheterna behöver stärkas inom EU-länderna. EU ska årligen offentliggöra rapporter om situationen för de mänskliga rättigheterna i varje medlems- och kandidatland. Systematiska brott mot de mänskliga rättigheterna ska få konsekvenser som kan trappas upp stegvis. Till dessa följder hör minskade eller indragna utbetalningar, eller i grova fall suspenderad rösträtt i rådet och parlamentet. Varje gång ett medlemsland fälls i Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna ska överträdelserna analyseras också ur EU-synpunkt.

Programkommittén hade yrkat att 5.4.1 Global utveckling skulle ges lydelsen:

1. Demokrati, frihandel, privat äganderätt och marknadsekonomi är de viktigaste faktorerna till utveckling. Globaliseringen av världen har inneburit att andelen extremt fattiga har minskat dramatiskt. Samtidigt återstår många utmaningar.
2. Arbetet för varje människas rätt till goda livschanser stannar inte vid det egna landets gränser. Politisk ofrihet, förtryck av kvinnor, svält och undernäring, infektionssjukdomar, brist på skolgång och sjukvård bjuder varje liberal till handling.
3. Demokrati ska vara ett övergripande mål för utvecklingsbiståndet. Biståndet till demokratiserande krafter, institutionsbyggande och rättsstatliga strukturer samt jämställdhet behöver ökas kraftigt. Den rikare världen ska bidra med tekniskt och ekonomiskt klimatbistånd till de fattigaste länderna.
4. Ett generöst och effektivt bistånd handlar om solidaritet och ansvarstagande för vår omvärld. Det svenska biståndet ska uppgå till en procent av bruttonationalinkomsten. Det långsiktiga målet ska vara utvecklingen i världen leder till att biståndet inte längre behövs och därmed kan avvecklas.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 5.4.2 Säkerhets- och försvarspolitik skulle ges lydelsen:

1. Grunden för Sveriges säkerhetspolitik ska vara samarbete med andra demokratier. Nato är den absolut viktigaste samlingsorganisationen för säkerhet och ömsesidigt försvar i Europa, och är hörnstenen i det transatlantiska samarbetet mellan Europa och USA. Sverige ska söka medlemskap i Nato.
2. Europeiska unionen är det främsta forumet för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. EU:s insatser i ett stort antal civila och militära fredsoperationer har bidragit till konfliktförebyggande och stabilitet världen över.
3. Sverige måste alltid ha en nationell försvarsförmåga. Mot bakgrund av utvecklingen i vårt närområde behöver det svenska försvaret stärkas. Om det krävs för landets försvar ska en könsneutral värnplikt kunna tillämpas på nytt.
4. Det finns ett stort behov av internationella kris- och konflikthanteringsförmågor. Fler civila och militära fredsinsatser behövs. Fler svenskar bör ställas till förfogande för internationella insatser i FN:s, EU:s eller Natos regi.
5. Många fria stater är beroende av odemokratiska regimer för sin energiförsörjning. Att bryta behovet av olja och gas är inte endast en miljöfråga utan i högsta grad en säkerhetspolitisk fråga.
6. Sverige ska inte exportera vapen till diktaturer. I företag som svenska staten äger helt eller delvis ska finnas kriterier gällande affärsrelationer med odemokratiska regimer. Vid försäljning av statliga tillgångar eller intressen av strategisk art ska företag som kontrolleras av diktaturer inte accepteras som köpare.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 5.4.3 Stärk världens demokratikrafter skulle ges lydelsen:

1. En fortsatt demokratisering är den viktigaste faktorn för en långsiktigt fredlig utveckling. Demokrati är ingen lyx som bara passar länder som har nått en viss utvecklingsnivå. Varje människa har rätt att få leva i frihet. Demokratien har avgörande betydelse för att minska risken för konflikter inom och mellan länder. Demokratier startar inte krig mot andra demokratier.
2. Sverige ska vara en röst för global frihet och ge stöd åt de modiga människor som verkar för demokratisering av världens återstående diktaturer. Ingen enskild händelse skulle bidra lika mycket till ökad frihet som om Kina skulle demokratiseras.
3. Informationsutbyte och kontakter med omvärlden är avgörande för demokratikrafterna i världens ofria stater. Det fria informationsflödet ska försvaras. Sverige ska verka för att tillgång till hela internet erkänns som en del av de mänskliga rättigheterna.
4. EU:s granskingsavtal med unionens grannar söderut måste innehålla samma krav på demokrati och mänskliga rättigheter som med grannarna österut, och tydliga krav om respekt för kvinnors rättigheter ska ställas. Handelsförmåner ska villkoras med politiska reformer.
5. Förenta nationerna (FN) har en särställning som den viktigaste globala aktören för fred och säkerhet, konfliktlösning och internationell samverkan. FN:s roll försvåras dock allvarligt av bristande effektivitet och motsättningar mellan demokratier och diktaturer. Sverige ska bidra konstruktivt till att FN reformeras.
6. Internationella brottmålsdomstolens roll för att lagföra brott mot mänskliga rättigheter ska stärkas. Det ska finnas ett demokratikrav för medlemskap i FN:s råd för mänskliga rättigheter.
7. Sverige ska verka för att dödsstraffet avskaffas i världen.

I motion J1 hade yrkats:

1. att inledningen på avsnitt 5.3.1 punkt 1 ändras från: "Samarbetet i Europa gör Sverige rikare ..." till: "Samarbetet i Norden och Europa gör Sverige rikare ..."
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att EU-direktiv implementeras i Sverige på ett sådant sätt att inte nya gränshinder till våra nordiska grannländer skapas

I motion J2 hade yrkats:

1. att följande text stryks ur avsnitt 5.3.1: "Nationalism, protektionism och stängda gränser ska höra till historien."

I motion J3 hade yrkats:

1. att en ny mening införs i avsnitt 5.3.1 punkt 2 med följande lydelse: "I syfte att göra det enklare att skapa europeiska medborgarinitiativ ska initiativen kunna beröra EU:s beslutsfattande och institutioner, kravet på antalet underskrifter sänkas till 200 000 och åldersgränsen sänkas till 15 år."

I motion J4 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.3.1 punkt 2 kompletteras med följande meningar: "På sikt bör parlamentsgrupperna i Europaparlamentet ombildas till riktiga partier. Nationella kandidater ska vara valbara i hela unionen. Valkretsarna i Europaparlamentsvalen bör ritas om och bli gränsöverskridande."

I motion J5 hade yrkats:

1. att orden "europeiska" och "helt eller delvis i Europa" stryks ur avsnitt 5.3.1 punkt 3

I motion J6 hade yrkats:

1. att en mening läggs till sist i avsnitt 5.3.1 punkt 3 med lydelsen: "EU ska även effektivt och aktivt hjälpa de europeiska stater som ännu inte är medlemmar, men som är i en omvandlingsprocess och som söker sig till medlemskap för att eventuellt nå sitt mål."

I motion J7 hade yrkats:

1. att tredje meningen i punkt 4 i avsnitt 5.3.1 omformuleras till följande: "Ett sådant system innebär en i en konstitution tydligt reglerad makt- och ansvarsfördelning där EU ägnar sig åt frågor där de lokala, regionala och nationella nivåerna inte räcker till."
2. att en ny sista mening införs i punkt 4 i avsnitt 5.3.1 med följande lydelse: "En framtida EU-konstitution ska tydligt reglera det europeiska samhällskontraktet mellan EU och EU-medborgaren."

I motion J8 hade yrkats:

1. att i avsnitt 5.3.1 punkt 4 läggs till: "För att uppnå detta krävs en för medborgarna enkel och tydlig beslutsprocess. Enskilda staters vetorätt bör avskaffas."

I motion J9 hade yrkats:

1. att en mening läggs till sist i punkt 5.3.1 punkt 4 med lydelsen: "Medlemsstaterna ska ha vetorätt vad gäller utgiftstak, medlemsavgifter och utvidgning av unionens makt."

I motion J10 hade yrkats:

1. att följande text läggs till i partiprogrammets avsnitt om ett starkt Europasamarbete: "Inför allmänna val i Europa till posten som ordförande i EU-kommissionen."

I motion J11 hade yrkats:

1. att följande text läggs till som en ny punkt 6 i partiprogrammets avsnitt 5.3.1: "EU-kommissionens demokratiska legitimitet behöver stärkas. För att uppnå detta ändamål bör dess ordförande utses genom direkta val i samtliga medlemsländer samtidigt som valet till Europaparlamentet äger rum. Den direktvalde ordföranden för EU-kommissionen ska även vara ordförande för Europeiska rådet. Europeiska rådets och Ministerrådets sammanträden måste öppnas upp för allmänhetens insyn för att möjliggöra ett demokratiskt ansvarsutkrävande."

I motion J12 hade yrkats:

1. att punkt 5 i avsnitt 5.3.1 kompletteras med följande meningar: "Nationella parlament ska självständigt kunna kräva prövning av pågående eller avslutade lagstiftningsärenden och om en försvarlig mängd av unionens samlade parlamentsledamöter begär det ska lagstiftning kunna stoppas helt. Om ett nationellt parlament begär det ska en EU-kommissionär vara tvungen att besöka parlamentet och svara på frågor."

I motion J13 hade yrkats:

1. att punkt 5 i avsnitt 5.3.1 ges följande lydelse: "Europaparlamentet och rådet bör betraktas som två delar i ett tvåkamarparlament. De nationella parlamentens inflytande över medlemsstaternas ställningstaganden i EU-frågor bör stärkas. De nationella parlamentens roll som arena för diskussion av EU-frågor bör stärkas, bland annat genom att ge svenska ledamöter av Europaparlamentet närvaro- och yttranderätt i riksdagen vid de tillfällen då EU-relaterade frågor diskuteras."

I motion J14 hade yrkats:

1. att det efter den andra meningen i avsnitt 5.3.1 punkt 6 införs en ny text med följande lydelse: "Europaparlamentet ska alltid fatta beslut med fullt deltagande från ledamöter från samtliga medlemsländer. Inga ledamöter får diskrimineras på grundval av om det egna landet har ett undantag för deltagande i en del av samarbetet eller inte deltar i ett visst fördjupat samarbete."

I motion J15 hade yrkats:

1. att följande text läggs till som en ny punkt 6 i partiprogrammets avsnitt 5.3.1: "EU-kommissionen, som är EU:s verkställande organ, måste ha en jämnare könsfördelning för att i högre grad representera unionsmedborgarna. Medlemsstaterna uppmanas därför att till varje post som kommissionär nominera såväl manliga som kvinnliga kandidater, så att kommissionskollegiet kan uppnå en jämn könsfördelning."

I motion J16 hade yrkats:

1. att införa en punkt i avsnitt 5.3.1 med lydelsen: "Europeiska unionen bör få rätt att ta ut skatt på områden som är gränsöverskridande. Medlemsländernas medlemsavgifter ska avskaffas."

I motion J17 hade yrkats:

1. att första meningen i punkt 7 i avsnitt 5.3.1 ges en lydelse enligt följande: "Kultur-, idrotts-, och turismpolitiken ska till största delen återföras till nationell nivå."

I motion J18 hade yrkats:

1. att följande nya punkt läggs till efter punkt 7 i avsnitt 5.3.1: "I tider av åtstramning och lågkonjunktur bör även EU-institutionernas arbete effektiviseras. Demokratisk kontroll och inflytande utövas i medlemsstaternas beslutsorgan, Rådet, och genom det direkt folkvalda Europaparlamentet. Därför

verkar Folkpartiet för att Regionkommittén (ReK) och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) läggs ned. Folkpartiet verkar för att det genomförs en utredning inför nästa fördragsändring av behovet av samliga EU-institutioner och att det tas fram ett förslag kring vilka EU-institutioner som bör läggas ned eller slås samman.”

I motion J19 hade yrkats:

1. att följande text läggs till som en ny punkt 8 i avsnitt 5.3.1: ”Ytterligare kompetenser bör överföras till EU inom utrikes-, försvars-, säkerhets- och rättspolitiken. Det är bara genom en enad röst som Europa kommer att kunna göra sin stämma hörd i en globaliserad värld. Det kräver ytterligare samordning av utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiken och överföring av kompetenser till EU-nivån. Samarbetet i straffrättsliga frågor för att motverka den grova organiserade brottsligheten kräver också att EU ges nya kompetenser på brottsbekämpningens område.”

I motion J20 hade yrkats:

1. att en ny mening förs in i punkt 8 i avsnitt 5.3.1 med följande lydelse: ”I syfte att underlätta för EU-medborgare att utkräva ansvar av EU:s institutioner eller nationella myndigheter ska en EU-domstolen ha förstainstansfilialer i varje medlemsland.”

I motion J21 hade yrkats:

1. att första meningen i avsnitt 5.3.1 punkt 8 ersätts av följande: ”EU ska anta en förvaltningslag som gäller EU:s samtliga institutioner och myndigheter. Denna förvaltningslag ska bland annat garantera en fullgod tillgång till allmänna handlingar för EU-medborgare och meddelarfrihet för unionens tjänstemän.”

I motion J22 hade yrkats:

1. att punkt 8 i avsnitt 5.3.1 kompletteras med följande mening: ”En europeisk unionsrevision ska inrättas som ett granskningsorgan för att granska ekonomiska, politiska och demokratiska sakfrågor, likt vår riksrevision i Sverige.”

I motion J23 hade yrkats:

1. att orden ”och parlamentet” stryks ur avsnitt 5.3.1 punkt 9

I motion J24 hade yrkats:

1. att i avsnitt 5.4.1 en ny punkt 5 läggs till med lydelsen: ”Genom konsumtion av etiskt producerade varor och rättvis handel kan alla bidra till att välståndet i världen ökar. Etiskt märkta produkter gynnar de fattigaste och fattigdomen minskar. Arbetsförhållanden och löner till anställda på fabriker, odlingar och plantage runt om i världen strider i de flesta fall mot mänskliga rättigheter och alla människors lika värde. Vid upphandlingar bör därför ställas etiska krav på tillverkare och producenter.”

I motion J25 hade yrkats:

1. att i avsnitt 5.4.1 tillägga en punkt 5 med lydelsen: ”I biståndet ska familjeplanering åter få en hög prioritet och inriktas på de många länder som alltjämt har en så kraftig befolkningstillväxt att välfärdsutvecklingen äventyras.”

I motion J26 hade yrkats:

1. att det till avsnitt 5.4.1 läggs en skrivning med denna innebörd: ”Ett jämställt land ska fördela jämställt bistånd. Majoriteten av världens behövande är kvinnor. Det ska därför säkerställas att minst hälften av svenskt bistånd når dem.”

I motion J27 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska ha en kommunicerad utrikespolitisk policy
2. att landsmötet uttalar att relevanta landsmötesuttalanden ska ligga till grund för Folkpartiets utrikespolitiska policy
3. att landsmötet uttalar att det övergripande målet för Folkpartiets utrikespolitiska policy bör vara att exportera liberal demokrati
4. att landsmötet uttalar att en ödmjukhet bör visas inför att bistånd och utveckling tar tid
5. att landsmötet uttalar att bistånd som landar hos ”de behövande” eller bidrar till en långsiktig utveckling, som vi tror på, ska fortgå även om regimen i mottagarlandet är osympatisk

6. att landsmötet uttalar att biståndsforskning ska hyllas och anammas
7. att landsmötet uttalar att biståndseffektivitet ska mätas även i fattigdomsminskning och inte bara i ekonomisk tillväxt för landet som helhet
8. att landsmötet uttalar att en uppföljning av att 50 procent av biståndet verkligen hamnar hos kvinnor måste göras
9. att landsmötet uttalar att bistånd som sker genom etablerande av lokala kooperativ ska prioriteras
10. att landsmötet uttalar att bistånd som stärker markrättigheter genom bl.a. formalisering av traditionella nyttjanderättigheter ska prioriteras
11. att landsmötet uttalar att svenska myndigheter eller andra offentliga organisationer vid sina kontakter med myndigheter och myndighetsliknande institutioner ska begära samma verkshöjd på arbetet som vi förväntar oss av motsvarande svenska organisationer. Om motparten inte är kapabel att göra detta ska motsvarande svenska organisation bistå med hjälp

I motion J28 hade yrkats:

1. att avsnitt punkt 5.4.2 punkt 1 ska ha lydelsen: ”Grunden för Sveriges säkerhetspolitik ska vara samarbete med andra demokratier. Nato är den absolut viktigaste samarbetsorganisationen för säkerhet och ömsesidigt försvar. Om en säkerhetspolitisk kris uppstår i vårt närområde, är för oss självklart att bistå våra demokratiska unionsfränder, och vi förväntar oss att de stödjer oss. För att kunna realisera sådant stöd krävs mer än politiska utfästelser. Sverige ska så snart som möjligt bli medlem i Nato, och när EU är en federation ska även denna bli medlem.”
2. att avsnitt 5.4.2 punkt 2 ska ha lydelsen: ”Europeiska unionen är det främsta forumet för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. EU:s insatser i ett stort antal civila och militära fredsoperationer har bidragit till konfliktförebyggande och stabilitet världen över. I kongruens med visionen om ett federalt Europa ska EU ha ett gemensamt försvar.”
3. att avsnitt 5.4.2 punkt 3 ska ha lydelsen: ”Den svenska medborgarens frihet och oberoende måste kunna försvaras. Mot bakgrund av utvecklingen i vårt närområde behöver det svenska försvaret stärkas.”

I motion J29 hade yrkats:

1. att omformulera andra meningen i avsnitt 5.4.2 punkt 1 på något följande sätt: ”... hörnstenen i det transatlantiska samarbetet.”, ”... hörnstenen i det transatlantiska samarbetet mellan Europa och Nordamerika.”, ”... hörnstenen i det transatlantiska samarbetet mellan Europa, USA och Kanada.” eller ”... hörnstenen i det nordatlantiska samarbetet.”

I motion J30 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.4.2 punkt 1 ändras till: ”Grunden för Sveriges säkerhetspolitik ska vara samarbete med andra demokratier. Nato är den absolut viktigaste samarbetsorganisationen för säkerhet och ömsesidigt försvar i Europa, och är hörnstenen i det transatlantiska samarbetet mellan Europa och Nordamerika. Sverige ska söka medlemskap i Nato.”

I motion J31 hade yrkats:

1. att Sverige ska bidra med ett större antal poliser än de drygt 100 som för närvarande tjänstgör i internationella uppdrag.

I motion J32 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.4.2 punkt 2 ersätts med: ”Europeiska unionen är det främsta forumet för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. EU:s insatser i ett stort antal civila och militära fredsoperationer har bidragit till konfliktförebyggande och stabilitet världen över. Detta är dock inte en hållbar lösning för framtiden, därför bör EU på sikt skaffa sig en gemensam försvarsmakt. De starka transatlantiska banden på det militära området ska dock behållas intakta och förstärkas.”

I motion J33 hade yrkats:

1. att i avsnitt 5.1 punkt 4 ordet ”totalförsvar” byts ut mot ”en aktiv fredspolitik”
2. att i avsnitt 5.4.2 punkt 4 tillägga meningen: ”Att starkt ökade resurser ställs till förfogande för aktivt fredsskapande insatser, och att de stora möjligheter som finns hos det civila samhällets organisationer tas till vara.”

I motion J34 hade yrkats:

1. att första meningen i avsnitt 5.4.2 punkt 2 byts ut mot: "Norden och Europeiska unionen är de främsta forumen för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Det nordiska samarbetet bygger på samförstånd och fredliga lösningar."

I motion J35 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska arbeta för att återinföra lokal allmän värnplikt (antal efter behov)

I motion J36 hade yrkats:

1. att en könsneutral värnplikt ska återinföras

I motion J37 hade yrkats:

1. att Folkpartiet verkar för att i Sverige återinföra den allmänna värnplikten i fredstid

I motion J38 hade yrkats:

1. att tredje meningen i avsnitt 5.4.2 punkt 3 stryks

I motion J39 hade yrkats:

1. att Folkpartiet verkar för att Sverige övergår från Jas-projektet till att gå med i de projekt på europeisk nivå vars mål är att utveckla nya vapensystem. Detta för att uppnå en större europeisk samordning samt kostnadseffektivisering.

I motion J40 hade yrkats:

1. att sista meningen i avsnitt 5.4.2 punkt 3 stryks

I motion J41 hade yrkats:

1. att förändra texten i avsnitt 5.4.2 punkt 1 från "Grunden för Sveriges säkerhetspolitik ska vara samarbete med andra demokratier" till: "Grunden för Sveriges säkerhetspolitik ska alltid utgå från den egna försvarsförmågan."

I motion J42 hade yrkats:

1. att vi höjer vår försvarsförmåga och höjer beredskapen för att stärka den nationella gemenskapen och ge möjlighet till människor att bidra till samhället. Detta stärker den nationella suveräniteten samt freden och friheten inom och utom vår nation.
2. att försvaret ska ha som sin primära uppgift att försvara Sverige mot inre och yttre hot och har internationella operationer i andra hand.
3. att Sverige utreder en uppstart av ett gendarmeri som kan motverka anarkistiska upplopp i antidemokratiska demonstrationer och samhällen. Polisarmén ska ledas direkt under Justitiedepartementet och inneha en rad befogenheter som att utlysa utgångsförbud och undantagstillstånd. Denna polisgrupp ska bestå av specialutbildade militärpolis som arbetar för demokratin i nationen.
4. att tillåta försvarsindustrin att blomstra genom ytterligare satsningar inom försvaret och dess produktion.

I motion J43 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska arbeta för att minska de internationella insatserna till förmån för det nationella försvaret.

I motion J44 hade yrkats:

1. att ge punkt 3 i avsnitt 5.4.2 följande lydelse: "Sverige måste alltid ha en egen försvarsförmåga. Mot bakgrund av teknikutvecklingen som leder till nya hot behöver det svenska försvaret förändras och stärkas. En utslagning av den informationstekniska infrastrukturen skulle få mycket allvarliga konsekvenser för samhället, jämförbar med ett väpnat anfall, och hotet är globalt."
2. att komplettera punkt 3 i avsnitt 5.4.2, alternativt tillföra en ny punkt i avsnittet, med en text med följande lydelse: "Allvarliga hot mot Sveriges infrastruktur kan komma från andra stater, organisationer, enskilda personer eller naturen. Sverige måste förstärka robustheten av infrastrukturen för att kunna möta yttre eller inre hot eller naturkatastrofer. Vid sidan av tekniska förändringar behövs det stora personella resurser, jämt fördelad över landet som kan kallas in med kort varsel. En obehäpnad

civilförsvarsstyrka ska byggas upp. Om så behövs ska en könsneutral tjänstgöringsplikt för alla permanent bosatta i Sverige införas.”

I motion J45 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.4.2 punkt 3 får en avslutande mening som lyder: ”Sverige bör även ha en ständig militär närvaro på Gotland.”

I motion J46 hade yrkats:

1. att i avsnitt 5.4.2 punkt 3 lägga till en mening med följande lydelse: ”Sverige bör inrätta ett säkerhetspolitiskt råd som ska bistå regeringen samt bidra med kunskapsspridning i samhället.”

I motion J47 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska ta ställning för att Sverige stoppar miljardlöseriet på utvecklandet av nytt Jas-plan samt upphör med all vapenexport.

I motion J48 hade yrkats:

1. att säkerhets- och försvarspolitiken får en egen ämnesrubrik i partiprogrammet.

I motion J49 hade yrkats:

1. att följande tillägg görs i avsnitt 5.4.2: ”Sverige ska inte på egen hand ge sig in i stora kostsamma försvarsindustriprojekt. Anskaffning av förmågor och materiel bör ske i nära samarbete med andra demokratiska länder för att dela på kostnader och öka kompatibiliteten i försvarssamarbetet. Vid specialiseringar och ombyggnationer ska stor hänsyn tas till pris och leveranstid.”

I motion J50 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska arbeta för att minska ”outsourcingen” och att mer ska utföras i egen regi inom Försvarsmakten m.m.

I motion J51 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att stegvis minska andelen industripolitik i Sveriges försvarsbudget och satsa mer på samutveckling med andra medlemsländer i Europeiska unionen eller ren inköp av vapen från företag inom företrädesvis EU.

I motion J52 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för införandet av ett karriärväxlingsprogram i Försvarsmakten

I motion J53 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska arbeta för ett nordiskt gemensamt luftförsvar av Island och för att avsiktsförklaringen till Baltikum tas bort

I motion J54 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att utöka samarbetet mellan Försvarsmakten och viktiga funktioner i samhället genom utbildning och övningar

I motion J55 hade yrkats:

1. att en del Fas 3-medel överförs till Försvarsmakten

I motion J56 hade yrkats:

1. att lägga till ”och barn” i avsnitt 5.4.3 punkt 4 så att första meningen lyder: ”... respekt för kvinnors och barns rättigheter ska ställas.”

I motion J57 hade yrkats:

1. att andra meningen i avsnitt 5.4.3 punkt 4 stryks

I motion J58 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.3.1 får följande tillägg: ”EU behöver också visa beslutsamhet och handlingskraft när länder utanför EU uppvisar anti-demokratiskt beteende och kränker mänskliga rättigheter. EU behöver skapa beslutsvägar för att snabbt införa ekonomiska sanktioner mot sådana länder som en tydlig markering. Det ska också vara möjligt att upphäva sådana sanktioner med kort varsel när tydliga förbättringar uppnåtts. EU måste vara en bastion för frihet och respekt för individens rättigheter.”

I motion J59 hade yrkats:

1. att avsnitt 5.4.3 punkt 3 får en avslutande mening som lyder: "Ett förslag på hur detta kan genomföras är ett krav på att dubbla veton införs i FN:s säkerhetsråd."

I motion J60 hade yrkats:

1. att en ny punkt förs in i avsnitt 5.4.3 med lydelsen: "Folkpartiet ska verka för att ett Demokratiernas förbund skapas, där grundkriteriet för att vara med är att landet är en fullvärdig demokrati. Förbundet ska arbeta för ökat välbefinnande och säkra och utveckla demokrati i de egna länderna och sprida demokrati till länder som ännu inte har det. Förbundet är ingen ersättning, utan ett komplement, till FN."

I motion J61 hade yrkats:

1. att en ny punkt förs in i avsnitt 5.4.3 med lydelsen: "Sverige ska verka för att könsstämpning på flickor och kvinnor avskaffas i världen."

I motion J62 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna verkar för att Sverige erkänner Palestina som egen stat

I motion J63 hade yrkats:

1. att Folkpartiet i alla internationella instanser ger stöd åt Västsaharas krav på att få bilda en egen självständig stat

I motion J64 hade yrkats:

1. att Folkpartiet via Utrikesdepartementet och FN verkar för att Tibet återskapas som självständig stat

I motion J65 hade yrkats:

1. att i avsnitt 5.4.1 punkt 1 den sista meningen tas bort
2. att i avsnitt 5.4.1 punkt 3 de två första meningarna ersätts av till exempel: "Biståndet bör i högre grad gå till livsuppehållande saker som livsmedel och mediciner."
3. att avsnitt 5.4.2 punkt 5 avslås
4. att i avsnitt 5.4.3 punkt 1 mening två och fem tas bort samt "har rätt att" i den tredje meningen ändras till "bör"
5. att i avsnitt 5.4.3 punkt 2 de fyra sista orden ersätts av "att Kina demokratiserades"
6. att i avsnitt 5.4.3 punkt 4 meningarna ersätts av de fyra första meningarna under programrubriken "Globalt samarbete"
7. att avsnitt 5.4.2 punkt 3 ges lydelsen: "Det svenska försvaret måste fortsätta sin långsiktiga modernisering med inriktning på slagkraft och rörlighet. Värnpliktens avskaffande är ett led i moderniseringen."

I motion A2 hade yrkats:

9. att avsnitt 5.3.1 punkt 1 ges lydelsen: "Samarbetet i Europa gör Sverige rikare, gör vår omvärld tryggare och ger oss möjlighet att lösa gränsöverskridande problem. Fred, demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter, brottsbekämpning, ekonomi, handel och hållbar utveckling är några av de frågor som Europas länder behöver hantera gemensamt och där Sverige ska vara med och göra en insats. Som liberaler vill vi att Sverige ska delta fullt ut i Europasamarbetet."

I motion D81 hade yrkats:

2. att Folkpartiet liberalerna verkar för att alla medborgare i Europeiska unionen får rätt att delta i det politiska livet fullt ut i de länder de är bosatta

I motion D111 hade yrkats:

4. att i avsnitt 5.3.1 punkt 7 den första meningen tas bort och att i avsnitt 5.3.1 punkt 4 de 21 sista orden i första meningen tas bort
5. att i avsnitt 5.3.1 punkt 9 de tio sista orden tas bort
6. att i avsnitt 5.3.1 punkt 3 "öppet" ersätts av "öppen", "som" placeras före "har", "alla europeiska" tas bort och den sista meningen tas bort

I motion G88 hade yrkats:

12. att under det nya avsnittet införa följande punkt: ”Den höga mödradödligheten i världen behöver minska. Mödrahälsovård från utbildade barnmorskor och klinisk vård är en bristvara för många havande kvinnor. Det svenska biståndet behöver ha en särskild pott avsedd för att fokusera på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.”

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att avsnitt 5.3.1 punkt 1 skulle ges lydelsen: ”Samarbetet i Europa gör individen friare, Sverige rikare och vår omvärld tryggare, och ger oss möjlighet att lösa gränsöverskridande problem. Fred, demokrati och mänskliga rättigheter, brottsbekämpning, ekonomi, handel och hållbar utveckling är några av de frågor som Europas länder behöver hantera gemensamt och där Sverige ska vara med och göra en insats. Som liberaler vill vi att Sverige ska delta fullt ut i Europasamarbetet och sträva efter att vara en del av EU:s kärna.”
2. att motionerna J1 yrkande 1 och A2 yrkande 9 skulle avslås
3. att motion J1 yrkande 2 skulle anses besvarat
4. att motion J2 skulle avslås
5. att programkommitténs förslag avsnitt 5.3.1 punkt 2 skulle bifallas
6. att motion J3 skulle avslås
7. att motion J4 skulle anses besvarad
8. att avsnitt 5.3.1 punkt 3 skulle ges lydelsen: ”EU ska stå öppet för alla europeiska länder som respekterar demokratin och de mänskliga rättigheterna samt har en fungerande rättsstat och marknadsekonomi. Länder som ligger helt eller delvis i Europa och uppfyller dessa krav ska kunna bli medlemmar av unionen.”
9. att motionerna J5, J6 och D111 yrkande 6 skulle avslås
10. att programkommitténs förslag avsnitt 5.3.1 punkt 4 skulle bifallas
11. att motion J7 skulle anses besvarad
12. att motionerna J8, J9 och D111 yrkande 4 skulle avslås
13. att avsnitt 5.3.1 punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Europaparlamentet och rådet bör få jämbördig makt och de nationella parlamentens inflytande i EU-samarbetet ska stärkas. EU-kommissionens legitimitet behöver stärkas.”
14. att motionerna J10–J12 skulle anses besvarade
15. att motion J13 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
16. att motion D81 yrkande 2 skulle avslås
17. att avsnitt 5.3.1 punkt 6 skulle ges lydelsen: ”EU-samarbetet ska på alla områden så långt som möjligt ske med deltagande från samtliga länder. Om några länder fördjupar sitt samarbete på ett område måste det ske i former som gör det möjligt för fler länder att ansluta sig efterhand. Ett Europa där det egentliga beslutsfattandet sker i andra forum än EU:s egna leder till att Sverige tappar inflytande. Europaparlamentet ska alltid fatta beslut med deltagande av ledamöter från samtliga medlemsländer. En jämnare könsfördelning måste uppnås i EU:s institutioner.”
18. att motionerna J14 och J15 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
19. att avsnitt 5.3.1 punkt 7 skulle ges lydelsen: ”EU:s kultur-, turism- och mediepolitik ska till största delen återföras till nationell nivå. Samtidigt bör det ekonomiska samarbetet fördjupas. Direktstöden till jordbruket ska avvecklas medan landsbygdsstödet behålls och satsningar på landskapsvård och miljö utvecklas. Regionalstödet ska minska och koncentreras till satsningar som stärker konkurrenskraften och förmågan att hantera strukturomvandlingar. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén ska läggas ned.”
20. att motionerna J16–J18 skulle anses besvarade med vad partistyrelsen anfört
21. att motion J19 skulle anses besvarad
22. att avsnitt 5.3.1 punkt 8 skulle ges lydelsen: ”EU ska ha en offentlighetsprincip och meddelarfrihet med samma innebörd som i den svenska lagstiftningen, i syfte att garantera öppenhet och insyn. Revisionsrätten bör få ett vidgat mandat att även granska effektiviteten hos EU:s institutioner och myndigheter.”
23. att motion J20–J22 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
24. att avsnitt 5.3.1 punkt 9 skulle ges lydelsen: ”Respekten för de mänskliga rättigheterna behöver stärkas inom EU-länderna. EU ska årligen offentliggöra rapporter om situationen för de mänskliga rättigheterna i varje medlems- och kandidatland. Systematiska brott mot de mänskliga rättigheterna ska få konsekvenser som kan trappas upp stegvis. Till dessa följer hör minskade eller indragna utbetalningar, eller i grova fall suspenderad rösträtt i rådet.”

25. att motion J23 skulle bifallas
26. att motion D111 yrkande 5 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
27. att avsnitt 5.4.1 punkt 1 skulle ges lydelsen: ”Demokrati, frihandel, privat äganderätt, rättsstat, utbildning och marknadsekonomi är de viktigaste faktorerna till utveckling. Globaliseringen av världen har inneburit att andelen extremt fattiga har minskat dramatiskt. Samtidigt återstår många utmaningar.”
28. att motion J65 yrkande 1 skulle avslås
29. att avsnitt 5.4.1 punkt 2 skulle ges lydelsen: ”Arbetet för varje människas rätt till goda livschanser stannar inte vid det egna landets gränser. Politisk ofrihet, förtryck av kvinnor, trakasserier av minoriteter, svält och undernäring, infektionssjukdomar, brist på skolgång och sjukvård bjuder varje liberal till handling.”
30. att avsnitt 5.4.1 punkt 3 skulle ges lydelsen: ”Demokrati ska vara det övergripande målet för utvecklingsbiståndet. Därför ska bistånd till demokratiserande krafter, institutionsbyggande och rättsstatliga strukturer samt jämställdhet prioriteras. Den rikare världen ska bidra med tekniskt och ekonomiskt klimatbistånd till de fattigaste länderna.”
31. att motion J65 yrkande 2 skulle avslås
32. att motion J24 skulle anses besvarad
33. att motion J25 skulle anses besvarad
34. att motion J26 skulle anses besvarad
35. att motion J27 yrkande 8 skulle anses besvarat
36. att motion G88 yrkande 12 skulle anses besvarat
37. att avsnitt 5.4.1 punkt 4 skulle ges lydelsen: ”Ett värderingsstyrt, generöst och effektivt bistånd handlar om solidaritet och ansvarstagande för vår omvärld. Det svenska biståndet ska uppgå till en procent av bruttonationalinkomsten. Den långsiktiga visionen ska vara att utvecklingen i världen leder till att biståndet inte längre behövs och därmed kan avvecklas.”
38. att programkommitténs förslag avsnitt 5.4.2 punkt 1 skulle bifallas
39. att motion J28 yrkande 1 skulle avslås
40. att motionerna J29 och J30 skulle avslås
41. att programkommitténs förslag avsnitt 5.4.2 punkt 2 skulle bifallas
42. att programkommitténs förslag avsnitt 5.4.2 punkt 4 skulle bifallas
43. att motionerna J31 och J32 skulle anses besvarade
44. att motion J28 yrkande 2 skulle avslås
45. att motion J33 yrkande 1 skulle anses besvarat
46. att motion J33 yrkande 2 skulle avslås
47. att motion J34 skulle anses besvarad
48. att avsnitt 5.4.2 punkt 3 skulle ges lydelsen: ”Sverige måste alltid ha en nationell försvarsförmåga. Det svenska försvarets huvuduppgift, att försvara Sveriges territorium och dess befolkning, ska vara avgörande för hur försvaret utformas. Mot bakgrund av utvecklingen i vårt närområde behöver det svenska försvaret stärkas.”
49. att motionerna J35–J37 samt J65 yrkande 7 skulle avslås
50. att motionerna J38 och J40 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
51. att motionerna J28 yrkande 3, J41 och J42 yrkande 1 och 2 skulle anses besvarade
52. att motion J43 skulle avslås
53. att motion J44 skulle anses besvarad
54. att motion J45 skulle anses besvarad
55. att motion J46 skulle anses besvarad
56. att motion J65 yrkande 3 skulle avslås
57. att avsnitt 5.4.2 punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Många fria stater är beroende av odemokratiska regimer för sin energiförsörjning. Att bryta behovet av olja och gas är inte endast en miljöfråga utan i högsta grad en säkerhetspolitisk fråga. Den utveckling där odemokratiska eller rentav totalitära stater förvärvat strategiska tillgångar i demokratiska länder, till exempel hamnar, elnät eller liknande, måste ses i ett säkerhetspolitiskt perspektiv. Det finns en potentiell risk för att dessa kan komma att utnyttjas för politisk utpressning i framtiden.”
58. att avsnitt 5.4.2 punkt 6 skulle ges lydelsen: ”Sverige ska inte exportera vapen till diktaturer. I företag som helt eller delvis ägs av den svenska staten ska det finnas kriterier gällande affärsrelationer med odemokratiska regimer.”
59. att motion J47 skulle avslås
60. att motion J48 skulle avslås
61. att motionerna J39, J42 yrkande 4 samt J49–J51 skulle anses besvarade

62. att motion J52 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anför
63. att motion J53 skulle avslås
64. att motion J54 skulle bifallas
65. att motion J42 yrkande 3 skulle avslås
66. att motion J55 skulle anses besvarad
67. att programkommitténs förslag avsnitt 5.4.3 punkt 1 skulle bifallas
68. att avsnitt 5.4.3 punkt 2 skulle ges lydelsen: "Sverige ska vara en röst för global frihet och ge stöd åt de modiga människor i civilsamhället, partier, kulturen och institutioner som verkar för demokratisering av världens återstående diktaturer. Ingen enskild händelse skulle bidra lika mycket till ökad frihet som om Kina skulle demokratiseras."
69. att motion J65 yrkande 4–5 skulle avslås
70. att programkommitténs förslag avsnitt 5.4.3 punkt 3 skulle bifallas
71. att avsnitt 5.4.3 punkt 4 skulle ges lydelsen: "EU:s grannskapsavtal med unionens grannar söderut måste innehålla samma krav på demokrati och mänskliga rättigheter som med avtalen grannarna österut, och tydliga krav om respekt för kvinnors, barns och minoriteters rättigheter ska ställas."
72. att motionerna J56 och J57 skulle bifallas
73. att motion J65 yrkande 6 skulle avslås
74. att motion J58 skulle anses besvarad
75. att avsnitt 5.4.3 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Förenta nationerna (FN) har en särställning som den viktigaste globala aktören för fred och säkerhet, konfliktlösning och internationell samverkan. FN:s roll försvåras dock allvarligt av bristande effektivitet och motsättningar mellan demokratier och diktaturer. Världen behöver ett FN som är mer handlingskraftigt och mer trovärdigt."
76. att motion J59 skulle anses besvarad
77. att programkommitténs förslag avsnitt 5.4.3 punkt 6 skulle bifallas
78. att programkommitténs förslag avsnitt 5.4.3 punkt 7 skulle bifallas
79. att motion J60 skulle anses besvarad
80. att motion J61 skulle anses besvarad
81. att motion J27 yrkande 1–7 samt 9–11 skulle anses besvarade
82. att motion J62 skulle anses besvarad
83. att motion J63 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anför
84. att motion J64 skulle anses besvarad

Utskottet yrkade:

1. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 5.3.1 punkt 1 skulle ges lydelsen: "Samarbetet i Europa gör individen friare, Sverige rikare och vår omvärld tryggare, och ger oss möjlighet att lösa gränsöverskridande problem. Fred, demokrati och mänskliga rättigheter, brottsbekämpning, ekonomi, handel och hållbar utveckling är några av de frågor som Europas länder behöver hantera gemensamt och där Sverige ska vara med och göra en insats. Som liberaler vill vi att Sverige ska delta fullt ut i Europasamarbetet och sträva efter att vara en del av EU:s kärna."
2. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna J1 yrkande 1 och A2 yrkande 9 skulle avslås
3. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J1 yrkande 2 skulle anses besvarat
4. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J2 skulle avslås
5. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 5.3.1 punkt 2 skulle bifallas
6. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J3 skulle avslås
7. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J4 skulle anses besvarad
8. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 5.3.1 punkt 3 skulle ges lydelsen: "EU ska stå öppet för alla europeiska länder som respekterar demokratin och de mänskliga rättigheterna samt har en fungerande rättsstat och marknadsekonomi. Länder som ligger helt eller delvis i Europa och uppfyller dessa krav ska kunna bli medlemmar av unionen."
9. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna J5, J6 och D111 yrkande 6 skulle avslås
10. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 5.3.1 punkt 4 skulle bifallas
11. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J7 skulle anses besvarad
12. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna J8, J9 och D111 yrkande 4 skulle avslås
13. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 5.3.1 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Europaparlamentet och rådet bör få jämbördig makt och de nationella parlamentens inflytande i EU-samarbetet ska stärkas. EU-kommissionens legitimitet behöver stärkas."

14. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna J10–J12 skulle anses besvarade
15. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J13 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
16. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion D81 yrkande 2 skulle avslås
17. att avsnitt 5.3.1 punkt 6 skulle ges lydelsen: ”EU-samarbetet ska på alla områden så långt som möjligt ske med deltagande från samtliga länder. Om några länder fördjupar sitt samarbete på ett område måste det ske i former som gör det möjligt för fler länder att ansluta sig efterhand. Ett Europa där det egentliga beslutsfattandet sker i andra forum än EU:s egna leder till att Sverige tappar inflytande. Europaparlamentet ska alltid fatta beslut med deltagande av ledamöter från samtliga medlemsländer. En jämn könsfördelning måste uppnås i EU:s institutioner.”
18. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna J14 och J15 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
19. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 5.3.1 punkt 7 skulle ges lydelsen: ”EU:s kultur-, turism- och mediepolitik ska till största delen återföras till nationell nivå. Samtidigt bör det ekonomiska samarbetet fördjupas. Direktstöden till jordbruket ska avvecklas medan landsbygdsstödet behålls och satsningar på landskapsvård och miljö utvecklas. Regionalstödet ska minska och koncentreras till satsningar som stärker konkurrenskraften och förmågan att hantera strukturovandlingar. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén ska läggas ned.”
20. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna J16–J18 skulle anses besvarade med vad partistyrelsen anfört
21. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J19 skulle anses besvarad
22. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 5.3.1 punkt 8 skulle ges lydelsen: ”EU ska ha en offentlighetsprincip och meddelarfrihet med samma innebörd som i den svenska lagstiftningen, i syfte att garantera öppenhet och insyn. Revisionsrätten bör få ett vidgat mandat att även granska effektiviteten hos EU:s institutioner och myndigheter.”
23. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J20–J22 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
24. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 5.3.1 punkt 9 skulle ges lydelsen: ”Respekten för de mänskliga rättigheterna behöver stärkas inom EU-länderna. EU ska årligen offentliggöra rapporter om situationen för de mänskliga rättigheterna i varje medlems- och kandidatland. Systematiska brott mot de mänskliga rättigheterna ska få konsekvenser som kan trappas upp stegvis. Till dessa följer hör minskade eller indragna utbetalningar, eller i grova fall suspenderad rösträtt i rådet.”
25. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J23 skulle bifallas
26. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion D111 yrkande 5 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
27. att avsnitt 5.4.1 punkt 1 skulle ges lydelsen: ”Demokrati, jämställdhet, frihandel, anti-korruption, privat äganderätt, rättsstat, utbildning och marknadsekonomi är de viktigaste faktorerna till utveckling. Globaliseringen av världen har inneburit att andelen extremt fattiga har minskat dramatiskt. Samtidigt återstår många utmaningar.”
28. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J65 yrkande 1 skulle avslås
29. att avsnitt 5.4.1 punkt 2 skulle ges lydelsen: ”Arbetet för varje människas rätt till goda livschanser stannar inte vid det egna landets gränser. Politisk ofrihet, förtryck av kvinnor, trakasserier av minoriteter, svält och undernäring, mödradödlighet, infektionssjukdomar, brist på skolgång och sjukvård bjuder varje liberal till handling.”
30. att avsnitt 5.4.1 punkt 3 skulle ges lydelsen: ”Demokrati ska vara det övergripande målet för utvecklingsbiståndet. Därför ska bistånd till demokratiserande krafter, institutionsbyggande, korruptionsbekämpning och rättsstatliga strukturer samt jämställdhet och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter prioriteras. Den rikare världen ska bidra med tekniskt och ekonomiskt klimatbistånd till de fattigaste länderna.”
31. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J65 yrkande 2 skulle avslås
32. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J24 skulle anses besvarad
33. att motion J25 skulle avslås
34. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J26 skulle anses besvarad
35. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J27 yrkande 8 skulle anses besvarat
36. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion G88 yrkande 12 skulle anses besvarat
37. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 5.4.1 punkt 4 skulle ges lydelsen: ”Ett värderingsstyrt, generöst och effektivt bistånd handlar om solidaritet och ansvarstagande för vår omvärld. Det svenska biståndet ska uppgå till en procent av bruttonationalinkomsten. Den långsiktiga visionen ska vara att utvecklingen i världen leder till att biståndet inte längre behövs och därmed kan avvecklas.”

38. att avsnitt 5.4.2 punkt 1 skulle ges lydelsen: "Grunden för Sveriges säkerhetspolitik ska vara samarbete med andra demokratier. Nato är den absolut viktigaste samarbetsorganisationen för säkerhet och ömsesidigt försvar i Europa, och är hörnstenen i det transatlantiska samarbetet mellan Europa och USA. Sverige ska söka medlemskap i Nato. Ett svenskt medlemskap i Nato är också nödvändigt för att fördjupa det nordiska samarbetet."
39. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J28 yrkande 1 skulle avslås
40. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna J29 och J30 skulle avslås
41. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 5.4.2 punkt 2 skulle bifallas
42. att avsnitt 5.4.2 punkt 4 skulle ges lydelsen: "Det finns ett stort behov av internationella kris- och konflikthanteringsförmågor. Fler civila och militära fredsinsatser behövs. Kvinnors situation i krig och betydelse för fred ska synliggöras. Fler svenskar bör ställas till förfogande för internationella insatser i FN:s, EU:s eller Natos regi."
43. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna J31 och J32 skulle anses besvarade
44. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J28 yrkande 2 skulle avslås
45. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J33 yrkande 1 skulle anses besvarat
46. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J33 yrkande 2 skulle avslås
47. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J34 skulle anses besvarad
48. att avsnitt 5.4.2 punkt 3 skulle ges lydelsen: "Sverige måste alltid ha en nationell försvarsförmåga. Det svenska försvarets huvuduppgift, att försvara Sveriges territorium och dess befolkning, ska vara avgörande för hur försvaret utformas. Mot bakgrund av utvecklingen i vårt närområde behöver det svenska försvaret stärkas. Om det krävs för landets försvar ska en könsneutral värnplikt kunna tillämpas på nytt."
49. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna J35–J37 samt J65 yrkande 7 skulle avslås
50. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna J38 och J40 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
51. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna J28 yrkande 3, J41 och J42 yrkande 1 och 2 skulle anses besvarade
52. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J43 skulle avslås
53. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J44 skulle anses besvarad
54. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J45 skulle anses besvarad
55. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J46 skulle anses besvarad
56. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J65 yrkande 3 skulle avslås
57. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 5.4.2 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Många fria stater är beroende av odemokratiska regimer för sin energiförsörjning. Att bryta behovet av olja och gas är inte endast en miljöfråga utan i högsta grad en säkerhetspolitisk fråga. Den utveckling där odemokratiska eller rentav totalitära stater förvärvar strategiska tillgångar i demokratiska länder, till exempel hamnar, elnät eller liknande, måste ses i ett säkerhetspolitiskt perspektiv. Det finns en potentiell risk för att dessa kan komma att utnyttjas för politisk utpressning i framtiden."
58. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 5.4.2 punkt 6 skulle ges lydelsen: "Sverige ska inte exportera vapen till diktaturer. I företag som helt eller delvis ägs av den svenska staten ska det finnas kriterier gällande affärsrelationer med odemokratiska regimer."
59. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J47 skulle avslås
60. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J48 skulle avslås
61. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna J39, J42 yrkande 4 samt J49–J51 skulle anses besvarade
62. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J52 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
63. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J53 skulle avslås
64. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J54 skulle bifallas
65. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J42 yrkande 3 skulle avslås
66. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J55 skulle anses besvarad
67. att avsnitt 5.4.3 punkt 1 skulle ges lydelsen: "Sverige bör samarbeta nära med andra länder, både globalt och med våra närmaste grannländer i Norden och Europa. De nordiska länderna kan, liksom vi har gjort tidigare med t.ex. passfrihet och gemensam arbetsmarknad, fortsätta att gå före och riva gränshinder snabbare än andra. Vi kan också verka tillsammans för gemensamma värderingar i Europa och globalt. En fortsatt demokratisering är den viktigaste faktorn för en långsiktigt fredlig utveckling. Demokrati är ingen lyx som bara passar länder som har nått en viss utvecklingsnivå. Varje människa har rätt att få

- leva i frihet. Demokratien har avgörande betydelse för att minska risken för konflikter inom och mellan länder. Demokratier startar inte krig mot andra demokratier.”
68. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 5.4.3 punkt 2 skulle ges lydelsen: ”Sverige ska vara en röst för global frihet och ge stöd åt de modiga människorna i civilsamhället, partier, kulturen och institutioner som verkar för demokratisering av världens återstående diktaturer. Ingen enskild händelse skulle bidra lika mycket till ökad frihet som om Kina skulle demokratiseras.”
 69. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J65 yrkande 4–5 skulle avslås
 70. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 5.4.3 punkt 3 skulle bifallas
 71. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 5.4.3 punkt 4 skulle ges lydelsen: ”EU:s granskingsavtal med unionens grannar söderut måste innehålla samma krav på demokrati och mänskliga rättigheter som med avtalen grannarna österut, och tydliga krav om respekt för kvinnors, barns och minoriteters rättigheter ska ställas.”
 72. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna J56 och J57 skulle bifallas
 73. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J65 yrkande 6 skulle avslås
 74. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J58 skulle anses besvarad
 75. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 5.4.3 punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Förenta nationerna (FN) har en särställning som den viktigaste globala aktören för fred och säkerhet, konfliktlösning och internationell samverkan. FN:s roll försvåras dock allvarligt av bristande effektivitet och motsättningar mellan demokratier och diktaturer. Världen behöver ett FN som är mer handlingskraftigt och mer trovärdigt.”
 76. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J59 skulle anses besvarad
 77. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 5.4.3 punkt 6 skulle bifallas
 78. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 5.4.3 punkt 7 skulle bifallas
 79. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J60 skulle anses besvarad
 80. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J61 skulle anses besvarad
 81. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J27 yrkande 1–7 samt 9–11 skulle anses besvarade
 82. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J62 skulle anses besvarad
 83. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J63 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 84. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion J64 skulle anses besvarad

Utskottsreservation

Mathias Sundin reserverade sig i utskottet till förmån för att motion J60 skulle bifallas.

I debatten yttrade sig:

Allan Widman för utskottet, Birgitta Ohlsson för partistyrelsen, Fredrik Malm, Carl B. Hamilton, Benny Lindholm, Karin Granbom Ellison, Erik Scheller, Fredrik Adolphson, Linda Nordlund, Olle Schmidt, Carl B. Hamilton, Olle Schmidt, Cecilia Wikström, Maria Weimer, Marianne Åhman, Gösta Frödin, Jens Wennberg, Christoffer Karlsson, Helena Holmberg, Erik Ullenhag, Cecilia Wikström, Erik Ullenhag, Benny Lindholm, Erik Ullenhag, Olle Schmidt, Erik Scheller, Magnus Grill, Gabriel Romanus, Jasenko Selimovic, Tina Acketoft, Allan Widman, Michael Helmersson, Ulrika Landergren, Mathias Sundin, Fredrik Malm, Mathias Sundin, Frida Johansson Metso, Martin Ångeby, Birgitta Ohlsson, Jenny Sonesson, Fredrik Sjögren, Yvonne Stein, Fredrik Malm, Erik Scheller, Fredrik Malm, Benny Lindholm, Jura Miniotaite och Erik Ullenhag.

Erik Scheller och Jenny Sonesson yrkade:

1. att sista meningen i avsnitt 5.3.1 punkt 3 skulle ges lydelsen: ”Länder som ligger i eller angränsar till Europa och uppfyller dessa krav ska kunna bli medlemmar av unionen.”

Benny Lindholm yrkade:

1. att motion J7 skulle bifallas

Johan Åqvist yrkade:

1. att motion J11 skulle bifallas

Cecilia Wikström yrkade:

1. att motion J11 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Benny Lindholm och Olle Schmidt yrkade:

1. att avsnitt 5.3.1 punkt 5 skulle ges lydelsen: "EU-parlamentet och rådet bör få jämbördig makt och de nationella parlamentens inflytande i EU-samarbetet ska stärkas. EU-kommissionens legitimitet behöver stärkas. Därför bör EU-kommissionens legitimitet kunna frågas ut i nationella parlament och kommissionens ordförande utses genom direkta val samtidigt som valet till Europaparlamentet."

Birgitta Ohlsson, partistyrelsen, yrkade:

1. att avsnitt 5.3.1 punkt 5 samt motionerna J10–J12 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Marianne Åhman yrkade:

1. att i avsnitt 5.3.1 punkt 7 fjärde meningen orden "minska och" skulle strykas, så att meningen skulle lyda: "Regionalstödet ska koncentreras till satsningar som stärker konkurrenskraften [...]"

Martin Ångeby yrkade:

1. att i avsnitt 5.4.1 punkt 1 ordet "anti-korruption" skulle strykas
2. att i avsnitt 5.4.1 punkt 3 stryka ordet "korruptionsbekämpning" skulle strykas
3. att i avsnitt 5.4.3 punkt 4 sista meningen skulle ges lydelsen: "[...] och tydliga krav om respekt för mänskliga rättigheter ska ställas."

Fredrik Malm yrkade:

1. att det av utskottet föreslagna tillägget i avsnitt 5.4.3 punkt 1 skulle flyttas till avsnitt 5.4.1 och göras till en ny punkt efter den nuvarande punkt 2

Christoffer Karlsson yrkade:

1. att en ny punkt skulle skrivas in i avsnitt 5.4.2 med lydelsen: "Korruption och rättsosäkerhet präglar ofta internationella insatsområden. Nyttjandet av poliser och representanter från rättsväsendet internationella insatser bör därför främjas."

Jura Miniotaite yrkade:

1. att partistyrelsens ursprungliga förslag till lydelse av avsnitt 5.4.2 punkt 3 skulle bifallas

Mathias Sundin yrkade:

1. att motion J60 skulle bifallas

Anita Jernberger yrkade:

1. att motion J61 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

1214. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.3.1 punkt 1 lydelsen: "Samarbetet i Europa gör individen friare, Sverige rikare och vår omvärld tryggare, och ger oss möjlighet att lösa gränsöverskridande problem. Fred, demokrati och mänskliga rättigheter, brottsbekämpning, ekonomi, handel och hållbar utveckling är några av de frågor som Europas länder behöver hantera gemensamt och där Sverige ska vara med och göra en insats. Som liberaler vill vi att Sverige ska delta fullt ut i Europasamarbetet och sträva efter att vara en del av EU:s kärna."
1215. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna J1 yrkande 1 och A2 yrkande 9
1216. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J1 yrkande 2 besvarat
1217. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J2
1218. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.3.1 punkt 2
1219. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J3
1220. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J4 besvarad
1221. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.3.1 punkt 3 lydelsen: "EU ska stå öppet för alla europeiska länder som respekterar demokratin och de mänskliga rättigheterna samt har en

- fungerande rättsstat och marknadsekonomi. Länder som ligger helt eller delvis i Europa och uppfyller dessa krav ska kunna bli medlemmar av unionen.”
1222. att därmed avslå Erik Schellers och Jenny Sonessons yrkande
1223. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna J5, J6 och D111 yrkande 6
1224. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.3.1 punkt 4
1225. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J7 besvarad
1226. att därmed avslå Benny Lindholms yrkande
1227. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna J8, J9 och D111 yrkande 4
1228. att i enlighet med Birgitta Ohlssons och Cecilia Wikströms yrkanden hänskjuta avsnitt 5.3.1 punkt 5 samt motionerna J10–J12 till beredningsutskottet. Därmed hade Johan Åqvists samt Benny Lindholms och Olle Schmidts yrkanden fallit
1229. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J13 bifallen med vad partistyrelsen anför
1230. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion D81 yrkande 2
1231. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 5.3.1 punkt 6 lydelsen: ”EU-samarbetet ska på alla områden så långt som möjligt ske med deltagande från samtliga länder. Om några länder fördjupar sitt samarbete på ett område måste det ske i former som gör det möjligt för fler länder att ansluta sig efterhand. Ett Europa där det egentliga beslutsfattandet sker i andra forum än EU:s egna leder till att Sverige tappar inflytande. Europaparlamentet ska alltid fatta beslut med deltagande av ledamöter från samtliga medlemsländer. En jämn könsfördelning måste uppnås i EU:s institutioner.”
1232. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna J14 och J15 bifallna med vad partistyrelsen anför
1233. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.3.1 punkt 7 lydelsen: ”EU:s kultur-, turism- och mediepolitik ska till största delen återföras till nationell nivå. Samtidigt bör det ekonomiska samarbetet fördjupas. Direktstöden till jordbruket ska avvecklas medan landsbygdsstödet behålls och satsningar på landskapsvård och miljö utvecklas. Regionalstödet ska minska och koncentreras till satsningar som stärker konkurrenskraften och förmågan att hantera strukturomvandlingar. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén ska läggas ned.”
1234. att därmed avslå Marianne Åhmans yrkande
1235. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna J16–J18 besvarade
1236. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J19 besvarad
1237. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.3.1 punkt 8 lydelsen: ”EU ska ha en offentlighetsprincip och meddelarfrihet med samma innebörd som i den svenska lagstiftningen, i syfte att garantera öppenhet och insyn. Revisionsrätten bör få ett vidgat mandat att även granska effektiviteten hos EU:s institutioner och myndigheter.”
1238. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J20–J22 bifallna med vad partistyrelsen anför
1239. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.3.1 punkt 9 lydelsen: ”Respekten för de mänskliga rättigheterna behöver stärkas inom EU-länderna. EU ska årligen offentliggöra rapporter om situationen för de mänskliga rättigheterna i varje medlems- och kandidatland. Systematiska brott mot de mänskliga rättigheterna ska få konsekvenser som kan trappas upp stegvis. Till dessa följder hör minskade eller indragna utbetalningar, eller i grova fall suspenderad rösträtt i rådet.”
1240. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion J23
1241. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D111 yrkande 5 bifallet med vad partistyrelsen anför
1242. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 5.4.1 punkt 1 lydelsen: ”Demokrati, jämställdhet, frihandel, anti-korruption, privat äganderätt, rättsstat, utbildning och marknadsekonomi är de viktigaste faktorerna till utveckling. Globaliseringen av världen har inneburit att andelen extremt fattiga har minskat dramatiskt. Samtidigt återstår många utmaningar.”
1243. att därmed avslå Martin Ångebys yrkande 1
1244. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J65 yrkande 1
1245. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 5.4.1 punkt 2 lydelsen: ”Arbetet för varje människas rätt till goda livschanser stannar inte vid det egna landets gränser. Politisk ofrihet, förtryck av kvinnor, trakasserier av minoriteter, svält och undernäring, mödradödlighet, infektionssjukdomar, brist på skolgång och sjukvård bjuder varje liberal till handling.”
1246. att i avsnitt 5.4.1 införa en ny punkt efter den nuvarande punkt 2 med lydelsen: ”Sverige bör samarbeta nära de andra länder, både globalt och med våra närmaste grannländer i Norden och Europa. De

- nordiska länderna kan, liksom vi har gjort tidigare med t.ex. Passfrihet och gemensam arbetsmarknad, fortsätta att gå före och riva gränshinder snabbare än andra. Vi kan också verka tillsammans för gemensamma värderingar i Europa och globalt.”
1247. att därmed bifalla Fredrik Malms yrkande
1248. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 5.4.1 punkt 3 lydelsen: ”Demokrati ska vara det övergripande målet för utvecklingsbiståndet. Därför ska bistånd till demokratiserande krafter, institutionsbyggande, korruptionsbekämpning och rättsstatliga strukturer samt jämställdhet och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter prioriteras. Den rikare världen ska bidra med tekniskt och ekonomiskt klimatbistånd till de fattigaste länderna.”
1249. att därmed avslå Martin Ångebys yrkande 2
1250. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J65 yrkande 2
1251. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J24 besvarad
1252. att i enlighet med utskottets yrkande avslå motion J25
1253. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J26 besvarad
1254. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J27 yrkande 8 besvarat
1255. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G88 yrkande 12 besvarat
1256. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.4.1 punkt 4 lydelsen: ”Ett värderingsstyrt, generöst och effektivt bistånd handlar om solidaritet och ansvarstagande för vår omvärld. Det svenska biståndet ska uppgå till en procent av bruttonationalinkomsten. Den långsiktiga visionen ska vara att utvecklingen i världen leder till att biståndet inte längre behövs och därmed kan avvecklas.”
1257. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 5.4.2 punkt 1 lydelsen: ”Grunden för Sveriges säkerhetspolitik ska vara samarbete med andra demokratier. Nato är den absolut viktigaste samarbetsorganisationen för säkerhet och ömsesidigt försvar i Europa, och är hörnstenen i det transatlantiska samarbetet mellan Europa och USA. Sverige ska söka medlemskap i Nato. Ett svenskt medlemskap i Nato är också nödvändigt för att fördjupa det nordiska samarbetet.”
1258. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J28 yrkande 1
1259. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna J29 och J30
1260. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.4.2 punkt 2
1261. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 5.4.2 punkt 4 lydelsen: ”Det finns ett stort behov av internationella kris- och konflikthanteringsförmågor. Fler civila och militära fredsinsatser behövs. Kvinnors situation i krig och betydelse för fred ska synliggöras. Fler svenskar bör ställas till förfogande för internationella insatser i FN:s, EU:s eller Natos regi.”
1262. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna J31 och J32 besvarade
1263. att hänskjuta Christoffer Karlssons yrkande till beredningsutskottet
1264. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J28 yrkande 2
1265. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J33 yrkande 1 besvarat
1266. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J33 yrkande 2
1267. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J34 besvarad
1268. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 5.4.2 punkt 3 lydelsen: ”Sverige måste alltid ha en nationell försvarsförmåga. Det svenska försvarets huvuduppgift, att försvara Sveriges territorium och dess befolkning, ska vara avgörande för hur försvaret utformas. Mot bakgrund av utvecklingen i vårt närområde behöver det svenska försvaret stärkas. Om det krävs för landets försvar ska en könsneutral värnplikt kunna tillämpas på nytt.”
1269. att därmed avslå Jura Miniotaites yrkande
1270. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna J35–J37 samt J65 yrkande 7
1271. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna J38 och J40 bifallna med vad partistyrelsen anfört
1272. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna J28 yrkande 3, J41 samt J42 yrkande 1 och 2 besvarade
1273. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J43
1274. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J44 besvarad
1275. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J45 besvarad
1276. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J46 besvarad
1277. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J65 yrkande 3
1278. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.4.2 punkt 5 lydelsen: ”Många fria stater är beroende av odemokratiska regimer för sin energiförsörjning. Att bryta behovet av olja och gas

- är inte endast en miljöfråga utan i högsta grad en säkerhetspolitisk fråga. Den utveckling där odemokratiska eller rentav totalitära stater förvärvar strategiska tillgångar i demokratiska länder, till exempel hamnar, elnät eller liknande, måste ses i ett säkerhetspolitiskt perspektiv. Det finns en potentiell risk för att dessa kan komma att utnyttjas för politisk utpressning i framtiden.”
1279. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.4.2 punkt 6 lydelsen: ”Sverige ska inte exportera vapen till diktaturer. I företag som helt eller delvis ägs av den svenska staten ska det finnas kriterier gällande affärsrelationer med odemokratiska regimer.”
1280. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J47
1281. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J48
1282. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna J39, J42 yrkande 4 samt J49–J51 besvarade
1283. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J52 bifallen med vad partistyrelsen anfört
1284. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J53
1285. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande motion J54 bifalls
1286. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J42 yrkande 3
1287. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J55 besvarad
1288. att i enlighet med partistyrelsens yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.4.3 punkt 1
1289. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.4.3 punkt 2 lydelsen: ”Sverige ska vara en röst för global frihet och ge stöd åt de modiga människor i civilsamhället, partier, kulturen och institutioner som verkar för demokratisering av världens återstående diktaturer. Ingen enskild händelse skulle bidra lika mycket till ökad frihet som om Kina skulle demokratiseras.”
1290. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J65 yrkande 4–5
1291. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.4.3 punkt 3
1292. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.4.3 punkt 4 lydelsen: ”EU:s grannskapsavtal med unionens grannar söderut måste innehålla samma krav på demokrati och mänskliga rättigheter som med avtalen grannarna österut, och tydliga krav om respekt för kvinnors, barns och minoriteters rättigheter ska ställas.”
1293. att därmed avslå Martin Ågebys yrkande 3
1294. att därmed i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motionerna J56 och J57
1295. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J65 yrkande 6
1296. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J58 besvarad
1297. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 5.4.3 punkt 5 lydelsen: ”Förenta nationerna (FN) har en särställning som den viktigaste globala aktören för fred och säkerhet, konfliktlösning och internationell samverkan. FN:s roll försvåras dock allvarligt av bristande effektivitet och motsättningar mellan demokratier och diktaturer. Världen behöver ett FN som är mer handlingskraftigt och mer trovärdigt.”
1298. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J59 besvarad
1299. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.4.3 punkt 6
1300. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 5.4.3 punkt 7
1301. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J60 besvarad
1302. att därmed avslå Mathias Sundins yrkande
1303. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J61 besvarad
1304. att därmed avslå Anita Jernbergers yrkande
1305. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J27 yrkande 1–7 samt 9–11 besvarade
1306. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J62 besvarad
1307. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J63 bifallen med vad partistyrelsen anfört
1308. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J64 besvarad

Reservation 16

Jura Miniotaite reserverade sig till förmån för partistyrelsens ursprungliga förslag till lydelse av avsnitt 5.4.2 punkt 3.

Motivering: ”Tvång att gå ut i krig är inte något Folkpartiet ska driva.”

§ 98. Beredningsutskottets förslag nr 6: Språkvalet svenska/engelska

Beredningsutskottet anförde:

”Inom grundskolans språkval ska skolan erbjuda eleverna att välja mellan minst två av språken tyska, franska och spanska (moderna språk). Eleverna får dock välja att istället läsa sitt modersmål, teckenspråk, svenska/svenska som andraspråk eller engelska.

Kombinationen svenska/engelska saknar stöd i förordningen, men ändå läser en stor grupp av eleverna denna. Det handlar om elever som inte kan, orkar eller vill läsa moderna språk. Varken kursplan eller uppföljning finns och kombinationen uppfattas därför som ett betydligt enklare alternativ för eleverna.

För att få eleverna att välja moderna språk har regeringen beslutat att elever som har läst ett modernt språk ska få meritpoäng och premieras vid urvalet till gymnasieskolan, men detta gäller för första gången inför läsåret 2014/15 och har därför inte fått effekt ännu.

Den oregerade kombinationen svenska/engelska bör tas bort. Detta är inte samma sak som att ett andra främmande språk blir obligatoriskt och hur det ska göras behöver analyseras närmare.”

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

1. att Folkpartiet ska verka för att språkvalet svenska/engelska i grundskolan tas bort
2. att motion B61 skulle anses bifallen med vad utskottet anfört

Landsmötet beslutade:

1309. att bifalla beredningsutskottets yrkanden

§ 99. Beredningsutskottets förslag nr 8: Resursfördelning i skolan

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 2 skulle ges lydelsen: ”Skolan ska vara likvärdig. En skola med jämn och hög kvalitet är den absolut viktigaste faktorn för att skapa jämlika livschanser och öka den sociala rörligheten. Detta är särskilt betydelsefullt för elever som fått en svår start i livet eller kommer från hem utan studietradition. Särskilt pojkaras kunskapsresultat behöver höjas. Resurser ska fördelas till skolorna utifrån socioekonomiska faktorer.”

Landsmötet beslutade:

1310. att bifalla beredningsutskottets yrkande

§ 100. Beredningsutskottets förslag nr 9: Kunskap i fokus

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

1. att avsnitt 2.2 punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Eleven och elevens kunskapsutveckling ska vara i fokus. Varje elev ska varje dag mötas av höga ambitioner och ges hjälp att nå högt uppsatta mål utifrån sina egna förutsättningar. Lusten att lära ska uppmuntras. Kunskap, kreativitet och kritiskt tänkande ska genomsyra skolan.”

Landsmötet beslutade:

1311. att bifalla beredningsutskottets yrkande

§ 101. Beredningsutskottets förslag nr 11: Barnahus

Beredningsutskottet anförde:

”I ett barnahus samlas insatser som rör barn som är brottsoffer eller upplevt våld, för att barnen inte ska behöva slussas runt bland myndigheter. Brottet och barnets behov utreds i en gemensam, barnanpassad miljö, av personer som har särskild barnkompetens.

Barnahuset är lite olika utformade i olika delar av landet, och täcker ibland en kommun, ibland flera kommuner i samverkan, ibland ett helt län. Enligt Rädda barnens kartläggning våren 2013 finns det barnahus, eller långt framskridna planer på barnahus som täcker 187 av landets kommuner.

I ett barnahus samverkar myndigheter i en barnanpassad miljö, utreder samt ger barnet stöd, skydd och behandling på ett och samma ställe.”

Erik Ullenhag, beredningsutskottet, yrkade:

1. att Folkpartiet ska verka för att barnahus ska finnas tillgängliga i alla län

Landsmötet beslutade:

1312. att bifalla beredningsutskottets yrkande

§ 102. Beredningsutskottets förslag nr 12: Medborgarskap

Beredningsutskottet anförde:

”Det måste bli enklare för barn som föds i Sverige att bli svenska medborgare. Svensk rätt bygger i dag på härstamningsprincipen, det vill säga att föräldrarnas medborgarskap avgör om ett nyfött barn blir svensk medborgare eller ej. Denna princip bör kompletteras med territorialprincipen, som tar sin utgångspunkt i frågan om var barnet föds.

Den statliga medborgarskapsutredningen har presenterat ett förslag om att barn som föds i Sverige ska kunna bli svenska medborgare vid födseln om minst en förälder har uppehållstillstånd i landet och är folkbokförd här sedan en viss tid.

Detta förslag är ett viktigt första steg, och bör genomföras. Folkpartiet vill också gå vidare med fler reformer som stärker barns rätt till svenskt medborgarskap direkt från födseln.”

Erik Ullenhag, beredningsutskottet, yrkade:

1. att motion F44 och F45 skulle anses bifallna med vad utskottet anför
2. att det i avsnitt 3.2.2 skulle införas en ny punkt 13 med lydelsen: ”Det måste bli enklare för barn som föds i Sverige att bli svenska medborgare. Svensk rätt bygger i dag på härstamningsprincipen, det vill säga att föräldrarnas medborgarskap avgör om ett nyfött barn blir svensk medborgare eller ej. Denna princip bör kompletteras med territorialprincipen, som tar sin utgångspunkt i frågan om var barnet föds.”

Landsmötet beslutade:

1313. att bifalla beredningsutskottets yrkande

§ 103. Beredningsutskottets förslag nr 13: Begreppet ”invandrare” m.m.

Beredningsutskottet anförde:

”Sverige ska vara ett öppet och inkluderande land. Vi kan inte bestämma att någon ska identifiera sig som svensk, men som samhälle har vi ett ansvar att bemöta den som vill ha sin framtid i Sverige som svensk.

Det är viktigt att använda begrepp som är korrekta och som de berörda personerna själva känner igen sig i. Exempelvis ordet ’invandrare’ används ofta på ett generaliserande sätt för alla personer som har rötterna utomlands.

I vissa sammanhang kan det i offentlig statistik och forskning vara viktigt att kunna följa situationen för olika grupper, till exempel när det gäller integration eller diskriminering. Det kan bland annat handla om hur det går i skolan för barn som nyligen kommit till Sverige. Det är mycket viktigt att bara göra detta om det är relevant, och i så fall alltid använda rätt begrepp, till exempel ’utrikes född’.

Varje människa är mycket mer än sin födelseort och sina föräldrars hemland. Folkpartiet verkar för ett språkbruk som respekterar varje människas rätt att själv definiera sig, till exempel som svensk, svensk-iranier eller första generationens svensk.”

Erik Ullenhag, beredningsutskottet, yrkade:

1. att motionerna F46 och F47 skulle anses bifallna med vad utskottet anför
2. att motion F48 skulle anses besvarad

Landsmötet beslutade:

1314. att bifalla beredningsutskottets yrkanden

§ 104. Beredningsutskottets förslag nr 4: Public service

Erik Ullenhag, beredningsutskottet, yrkade:

1. att avsnitt 2.3 punkt 16 skulle ges lydelsen: ”Public service-medierna blir allt viktigare för det gemensamma samtalet i samhälleliga och kulturella frågor. Public service ska fortsatt ha ett brett

uppdrag och sträva efter kvalitet och relevans. Bevakningen av vår omvärld, framför allt Europa, ska utvecklas. Radio- och tv-avgiften (den så kallade TV-licensen) i dess nuvarande form ska avskaffas. Finansieringen av public service-medierna ska slå vakt om bolagens oberoende.”

2. i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande att motion B151 skulle avslås
3. i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande att motionerna B152–B155 skulle anses besvarade
4. i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande att motion B156 skulle anses besvarad

I debatten yttrade sig även:

Björn Brändewall.

Björn Brändewall yrkade:

1. att avsnitt 2.3 punkt 16 andra meningen skulle ges lydelsen: ”Public service ska fortsatt sträva efter kvalitet och relevans.”

Landsmötet beslutade:

1315. att bifalla beredningsutskottets yrkanden
1316. att därmed avslå Björn Brändewalls yrkande

§ 105. Förhandlingspassets avslutande

Ulrika Francke förklarade förhandlingarna ajournerade till klockan 20.00. Förhandlingspasset avslutades klockan 19.50.

Förhandlingspass 13, 16/11 kl. 20.00–22.00

§ 106. Förhandlingspassets öppnande

Förhandlingarna återupptogs av Lars Persson kl. 20.00.

§ 107. Dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1317. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 108. Justering av röstlängd

Lars Persson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Anna Steele, Stockholms län, ersattes av Sigrid Rydell Johnson
Thomas af Bjur, Södermanland, ersattes av Bengt-Erik Sandström
Ewa Callhammar, Södermanland, ersattes av Göran Silfverling
Niklas Frykman, Södermanland, ersattes av Jan Andersson
Björn Jansson, Östergötland, ersattes av Tobias Josefsson
Anna Svalander, Södra Älvsborg, ersattes av Anne-Marie Ekström
Anna Ågerfalk, Örebro län, ersattes av Erik Johansson
Helena Berggren, Västmanland, ersattes av Lennart Nilsson
Lotten Kluck, Dalarna, ersattes av André Frisk
Ove Wallberg, Gävleborg, ersattes av Helena Sjöberg
Marie Melsom, Västernorrland, ersattes av Eva Halling
Benny Lindholm, Liberala studenter, ersattes av Jasmin Jaziri Stenberg
Jenny Sonesson, Liberala kvinnor, ersattes av Maria Nilsson

§ 109. Justerare och rösträknare för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1318. att utse Per-Åke Fredriksson, Ulla-Britt Hagström, Magnus Olofsgård och Eva Wittbom till justerare för innevarande förhandlingspass
1319. att utse Lina Nordquist, Ewa Bertz, Piotr Kiszkiel och Peder Westerberg till rösträkningsdelegation för innevarande förhandlingspass

§ 110. Plädering för och val av ledamöter i partistyrelsen

Presidiet yrkade i ordningsfråga:

1. att det för varje nominerad kandidat skulle göras en (1) plädering
2. att plädering för valberedningens kandidater skulle göras av valberedningen
3. att plädering för övriga kandidater skulle göras av en av kandidaten föredragen person

Lennart Rydberg yrkade i ordningsfrågan:

1. att presidiet yrkanden skulle avslås och att de i förhandlingsordningen intagna reglerna för pläderingarna därmed skulle följas

I debatten i ordningsfrågan yttrade sig:

Lars Persson för presidiet, Lennart Rydberg, Charlotta Schenholm och Madeleine Sjöstedt.

Landsmötet beslutade i ordningsfrågan:

1320. att bifalla presidiet förslag

Reservation 17

Birgit Andersson, Thea Andersson, Kenneth Hardy Axelsson, Richard Bengtsson, Eva Bremer, Abit Dundar, Anders Ekegren, Anne-Marie Ekström, Stella Fare, Yngve Filipsson, Joar Forssell, Per-Åke Fredriksson, Ulf

Fridebäck, Lennart Gabrielsson, Elisabeth Gunnars, Frida Gårdemo, Helena Hagberg, Jimmy Henriksson, Morgan Hjalmarsson, Malin Sjöberg Högrell, Anna-Lena Johansson, Sigrid Rydell Johnson, Tobias Josefsson, Jan Jönsson, Ismail Kamil, Karin Karlsbro, Mathias Karlsson, May-Britt Landin, Johan Lepp, Björn Ljung, Nina Lundström, Jura Miniotaite, Lennart Nilsson, Peter Nordebo, Linda Nordlund, Gunnar Nordmark, Lina Nordquist, Magnus Olofsgård, Thomas Olofsson, Gunnel Orselius-Dahl, Lennart Rydberg, Tommy Rydfeldt, Stefan Saläng, Erik Scheller, Charlotta Schenholm, Peter Sedlacek, Helena Sjöberg, Yvonne Stein, Ann-Katrin Strand, Mathias Sundin, Svante Parsjö Tegnér, Lena Skaring Thorsén, Andreas Westerberg, Eva Wittbom och Lena Ödeen m.fl. reserverade sig mot beslutet i ordningsfrågan att i val av partistyreelse inte tillåta pläderingar enligt tidigare beslutad förhandlingsordning.

I pläderingarna yttrade sig:

Jan Ertsborn och Linda Nordlund, båda för valberedningen, samt Rose-Marie Fihn.

I den slutna omröstningen avgavs röster enligt följande:

Jonas Andersson	162 röster
Maria Arnholm	171 röster
Adam Cwejman	154 röster
Lotta Edholm	151 röster
Anna Ekström	145 röster
Roger Haddad	146 röster
Carl B. Hamilton	145 röster
Maria Johansson	90 röster
Ulrika Landergren	149 röster
Håkan Lindh	145 röster
Frida Johansson Metso	165 röster
Christer Nylander	160 röster
Birgitta Ohlsson	161 röster
Johan Pehrson	148 röster
Mats Persson	157 röster
Carina Sándor	159 röster
Anna Starbrink	144 röster
Torkild Strandberg	147 röster
Jens Sundström	159 röster
Anna Svalander	147 röster
Sverker Thorén	149 röster
Staffan Werme	150 röster

Landsmötet beslutade därmed:

1321. att till ledamöter i partistyrelsen välja Jonas Andersson, Maria Arnholm, Adam Cwejman, Lotta Edholm, Anna Ekström, Roger Haddad, Carl B. Hamilton, Ulrika Landergren, Håkan Lindh, Frida Johansson Metso, Christer Nylander, Birgitta Ohlsson, Johan Pehrson, Mats Persson, Carina Sándor, Anna Starbrink, Torkild Strandberg, Jens Sundström, Anna Svalander, Sverker Thorén och Staffan Werme

§ 111. Allmänpolitisk debatt

Partistyrelsen hade yrkat:

- att landsmötet skulle ställa sig bakom partistyrrelsens uttalande i regeringsfrågan:
”Folkpartiet går till val 2014 med ett eget valmanifest. Vi samverkar i valrörelsen för att bilda regering tillsammans med Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna inom Allians för Sverige. Folkpartiets mål är att Sverige ska fortsätta utvecklas i liberal riktning. De bästa sätten att nå detta mål är genom ett starkare liberalt parti och fortsatt allianssamverkan. Alliansregeringen ska bli återvald och fortsätta det liberala reformarbetet. Ett gemensamt alliansmanifest presenteras med huvuddragen i bland annat den ekonomiska politiken. Gemensamma arbetsgrupper är tillsatta och jobbar.
Alla partier bör i god tid deklarerat hur det egna regeringsalternativet ser ut, och vilken regering partiet avser att medverka till att bilda. Folkpartiets uppfattning är att om allianspartierna får fler mandat än de rödgröna partierna så ska alliansen fortsätta att ta ansvar för Sverige. Det är läget sedan 2006. Vi utesluter samarbete med Sverigedemokraterna. Om de rödgröna partierna däremot får fler

riksdagsmandat än alliansen, så är det de rödgröna partiernas ansvar att bilda regering. Det finns inga politiska förutsättningar för Folkpartiet att ingå i en rödgrön regering. Krav måste ställas på Socialdemokraterna och de rödgröna att ge besked om hur regeringen ska formeras och vilken politik som ska föras vid en rödgrön valseger.”

Utskottet yrkade:

1. att partistyrelsens uttalande skulle bifallas

I debatten yttrade sig:

Helene Odenjung för partistyrelsen, Fredrik Malm, Gösta Frödin, Inger Larén, Madeleine Sjöstedt, Linda Nordlund, Andreas Westerberg, Peter Nordebo, Karin Karlsbro, Fatima Svanå, Per-Åke Fredriksson, Olle Schmidt, Fredrik Malm, Olle Schmidt, Amy Öberg, Ismail Kamil, Fredrik Adolphsson, Gabriel Romanus, Nikoletta Jozsa, André Frisk, Anne-Marie Ekström, Anita Jernberger, Ismail Kamil, Eva Halling, Per Hansson, Martin Ängeby, Johan Strandberg, Jenny Sonesson, Jan Jönsson och Helene Odenjung.

Inger Larén yrkade:

1. att partistyrelsens uttalande skulle bifallas med ändring av sista meningen till: ”Tillfälligt samarbete över blockgränsen kan i vissa fall behövas för att säkra gynnsam utveckling i landet.”

Landsmötet beslutade:

1322. att i enlighet med utskottets yrkande bifalla partistyrelsens förslag till uttalande i regeringsfrågan
1323. att därmed avslå Inger Laréns yrkande

§ 112. Nominering till valberedning, dechargeutskott och revisorer

Jonas Andersson, presidiet, nominerade till valberedningen:

Olle Schmidt, Malmö (ordförande)
Linda Axäng, Kumla
Jan Ertsborn, Falkenberg
Linda Nordlund, Liberala Ungdomsförbundet
Thomas Stääv, Eskilstuna
Ann-Katrin Åslund, Stockholm
Anna-Karin Sjöstrand Östling, Umeå

I debatten yttrade sig:

Peter Nordebo, Fatima Svanå och Jonas Andersson.

Till dechargeutskott hade valberedningen nominerat:

Ann Catrine Fogelgren, Göteborg, ordförande
Ulf Fridebäck, Stockholm
Torsten Källberg, Västerås
Carola Larsson, Boden
Marianne Normark, Umeå
Perallan Orrbäck, Ulricehamn
Marita Sander Schale, Lund

Till revisorer för verksamhetsåren 2014 och 2015 hade valberedningen nominerat:

Ordinarie:
Fredrik Sjölander, KPMG, auktoriserad revisor
Harald Hagnell, Uppsala

Ersättare:

Anders Taaler, KPMG, auktoriserad revisor
Rune Andersson, Malmö

§ 113. Förhandlingspassets avslutande

Lars Persson förklarade förhandlingarna ajournerade till den 17/11 klockan 08.30. Förhandlingspasset avslutades klockan 22.00.

Förhandlingspass 14, 17/11 kl. 8.34–10.29

§ 114. Förhandlingspassets öppnande

Förhandlingarna återupptogs av Sara Svanström kl. 8.34.

§ 115. Dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1324. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 116. Justering av röstlängd

Sara Svanström anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Hans-Erik Andersson, Stockholms län, ersattes av Sigrid Rydell Johnson
Fredrik Malm, Stockholms län, ersattes av Daniel Forslund
Lina Nordquist, Uppsala län, ersattes av Albin Aronsson
Thomas af Bjur, Södermanland, ersattes av Bengt-Erik Sandström
Ewa Callhammar, Södermanland, ersattes av Fredrik Lundgren
Solweig Ericsson-Kurg, Södermanland, ersattes av Sarah Kinberg
Niklas Frykman, Södermanland, ersattes av Jan Andersson
Björn Brändewall, Kalmar län, ersattes av Mikael Petersson
Börje Dovstad, Blekinge, ersattes av Ylva Särnmark
Jan Ertsborn, Halland, ersattes av Emma Gröndahl
Tommy Rydfeldt, Halland, ersattes av Bengt Eliasson
Martin Johansen, Bohuslän, ersattes av Birgitta Adolfsson
Johan Ekström, Norra Älvsborg, ersattes av Anita Brodén
Karl-Gustav Bynke, Skaraborg, ersattes av Andreas Dahlborg
Anna Ågerfalk, Örebro län, ersattes av Erik Johansson
Helena Berggren, Västmanland, ersattes av Lennart Nilsson
Fredrik Adolphson, Dalarna, ersattes av André Frisk
Marie Melsom, Västernorrland, ersattes av Jonas Bylund
Malin Rimmö, Jämtland, ersattes av Eva-Britt Boij
Jenny Sonesson, Liberala kvinnor, ersattes av Maria Nilsson
Fatima Svanå, Liberala kvinnor, ersattes av Anna Mårtensson

§ 117. Justerare och rösträknare för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1325. att utse Lina Nordquist, Ewa Bertz, Piotr Kiszkiel och Peder Westerberg till justerare för innevarande förhandlingspass

1326. att utse Niclas Erlandsson, Johan Lepp, Karolina Wallström och Marianne Åhman till rösträkningsdelegation för innevarande förhandlingspass

§ 118. Val av valberedning

I debatten yttrade sig:

Peter Nordebo.

Landsmötet beslutade:

1327. att i enlighet med presidiets förslag välja följande personer till valberedning:

Olle Schmidt, Malmö (ordförande)
Linda Axäng, Kumla
Jan Ertsborn, Falkenberg
Linda Nordlund, Liberala Ungdomsförbundet

Thomas Stääv, Eskilstuna
Ann-Katrin Åslund, Stockholm
Anna-Karin Sjöstrand Östling, Umeå

§ 119. Val av dechargeutskott

Landsmötet beslutade:

1328. att i enlighet med valberedningens förslag välja följande personer till dechargeutskott:

Ann Catrine Fogelgren, Göteborg, ordförande
Ulf Fridebäck, Stockholm
Torsten Källberg, Västerås
Carola Larsson, Boden
Marianne Normark, Umeå
Perallan Orrbäck, Ulricehamn
Marita Sander Schale, Lund

§ 120. Val av revisorer

Landsmötet beslutade:

1329. att i enlighet med valberedningens förslag välja följande personer till revisorer för verksamhetsåren 2014 och 2015:

Ordinarie:

Fredrik Sjölander, KPMG, auktoriserad revisor
Harald Hagnell, Uppsala

Ersättare:

Anders Taaler, KPMG, auktoriserad revisor
Rune Andersson, Malmö

§ 121. Transporter och infrastruktur samt bostäder (programförslaget avsnitt 4.5–4.6)

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 4.5 Transporter och infrastruktur skulle ges lydelsen:

1. Människors frihet och välbefinnande gynnas av goda kommunikationer. Rörligheten för människor, idéer, kapital, varor och tjänster ska underlättas, såväl i städer som på landsbygden. Så skapas nya möten, nya idéer och ökad dynamik i samhället och i ekonomin.
2. Sverige behöver fortsatt stora investeringar i infrastruktur. Järnvägsnätet för gods- och persontransporter är i starkt behov av upprustning och utbyggnad, liksom vissa delar av vägnätet. För att höja investeringstakten ska fler nya projekt kunna avgiftsfinansieras.
3. Sverige ska vara en föregångare vad gäller IT-infrastruktur. Särskilt viktigt är det att möjliggöra bättre IT-kapacitet utanför städer och i glesbygd.
4. Frihandel leder till effektivare hushållning med resurser och snabbare teknikspridning. Ökade transporter påverkar dock i sin tur miljön. Internationella överenskommelser behövs om skatt och avgifter på utsläpp från långväga transporter.
5. För att stimulera till övergång till klimatneutrala bränslen och energieffektiva fordon behövs ekonomiska styrmedel där varje transportslag successivt bär en allt större del av sina miljökostnader. Hela transportsektorn ska på sikt införlivas i EU:s utsläppshandelssystem.
6. I städer med trängsel- eller miljöproblem bör nyttotrafik och kollektivtrafik ges större utrymme på bekostnad av privatbilism. Detta görs genom god stadsplanering och miljöavgifter, t.ex. trängselavgifter, som ska beslutas på lokal eller regional nivå. Det behövs sammanhängande stråk för att underlätta gång- och cykeltrafik både inom och mellan samhällen.
7. Transportpolitiken måste erkänna bilens roll på landsbygden. De enskilda vägarna är avgörande för en levande landsbygd och glesbygd.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 4.6 Bostäder skulle ges lydelsen:

1. Makt över det egna boendet är viktigt för den enskildes frihetskänsla. Målet är att alla ska kunna ha en bostad med en upplåtelseform som stämmer med de egna önskemålen och den egna livssituationen.
2. Det byggs för få bostäder. I dag sker den stora folkökningen i städer och andra tätorter. Det innebär utmaningar för att skapa utrymme för ökat byggande samtidigt som skönhetsvärden och kulturarv bevaras.
3. För att öka byggandet i Sverige bör konkurrensen öka och kommunernas rätt att ställa lokala byggkrav begränsas. Byggnormerna bör ses över för att ge möjlighet till mindre bostäder med något enklare standard. Lösningar som sänker kostnaden för att bygga tillgängligt bör eftersträvas. För att förkorta planeringstiderna för byggprojekt ska överklagandeprocessen förenklas.
4. Framtidens samhällen måste byggas på ett miljömässigt hållbart sätt. Plan- och byggregler ska stimulera energieffektivitet. Det behövs samhällsplanering för att klara klimatförändringarnas följder, till exempel höjda vattennivåer.
5. I samhällsplaneringen ska det kommunala planmonopolet användas i högre grad för att skapa förutsättningar för kollektivtrafik till nya områden. I större städer är förtätning av miljöskäl att föredra framför utglesad kringbebyggelse.
6. Bostadsmarknaden på expansiva orter präglas av inlåsnings effekter och stelhet. Detta drabbar särskilt dem som vill få fotfäste och komma in på bostadsmarknaden: ungdomar, invandrare och nyinflyttade.
7. För att det ska vara attraktivt att bygga och äga hyresfastigheter behöver hyressättningen i större utsträckning avspegla efterfrågan. Alla förändringar av bruksvärdessystemet måste kombineras med regler som ger hyresgäster långsiktigt förutsebara villkor och ett skydd mot plötsliga höjningar av hyran för den befintliga bostaden.
8. Ökad trygghet är en central fråga för att lyfta utsatta bostadsområden. Av avgörande betydelse är att rättssamhället har tydlig närvaro och att alla boende känner tryggheten i att brott beivras. Attraktiva offentliga rum ökar känslan av trygghet.
9. Det förebyggande arbetet mot vräkning, särskilt av barnfamiljer, behöver stärkas. Hyresvärdar ska alltid ha som ansvar att förvarna socialtjänsten när det uppstår risk för vräkning.

I motion H46 hade yrkats:

2. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att det på alla platser i Sverige där verksamheter eller permanentboende är tillåtet även ska finnas tillgång till basutbudet inom radio/TV med hög tillgänglighet
3. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att det på alla platser i Sverige där verksamheter eller permanentboende är tillåtet även ska finnas tillgång till internet och telefonitjänster med hög tillgänglighet och prestanda på minst 100 Mb/s
5. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att ”kopparnätet” ersätts med ”fiber” på alla de platser som har eller tidigare har haft rätt till att få fast telefoni samt att det införs regler för tillgänglighet med vite om inte kvalitén levereras

I motion H90 hade yrkats:

1. att tredje meningen i avsnitt 4.5 punkt 2 ändras till: ”För att höja investeringstakten ska fler nya projekt kunna samfinansieras mellan staten och regionen.”

I motion H91 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.5 punkt 2 orden ”vissa delar av vägnätet” ändras till ”strategiska delar av vägnätet”

I motion H92 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.5 läggs till en mening med texten: ”En fortsatt utbyggnad av E20 till fyrfältsväg ger förutsättningar för trafiksäkerhet och regional utveckling.”

I motion H93 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.5 punkt 2 får följande lydelse: ”Sverige behöver fortsatt stora investeringar i infrastruktur. Järnvägsnätet för gods- och personaltransporter är i starkt behov av upprustning och utbyggnad för att nå alla befolkningscentra i landet. Detsamma gäller vissa delar av vägnätet. För att höja investeringstakten ska fler nya projekt kunna avgiftsfinansieras.”

I motion H94 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska uttala sitt stöd för Norrbotniabanan

I motion H95 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för banutbyggnad med höghastighetsstandard (över 300 km/h) beträffande bl.a. kurvradier och gradienter (max 3 procent) på sträckorna Europabanan Stockholm–Jönköping–Helsingborg/Malmö– Köpenhamn–Hamburg samt Götalandsbanan Stockholm–Jönköping–Göteborg
2. att Folkpartiet tar ställning för att befintligt järnvägsnät rustas upp, och felande länkar byggs så att Sverige åter får ett modernt och hållbart järnvägsnät för såväl människors resande som godstransporter

I motion H96 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att Sverige inleder ett samarbete med Norge och Danmark om att förbättra järnvägsförbindelserna mellan våra länder

I motion H97 hade yrkats:

1. att punkt 3 i avsnitt 4.5 kompletteras med en mening och därmed får följande lydelse: ”Sverige ska vara en föregångare vad gäller IT-infrastruktur. Särskilt viktigt är det att möjliggöra bättre IT-kapacitet utanför städer och i glesbygd. För att kompensera för höga utbyggnadskostnader i dessa områden, ska staten vid behov medfinansiera denna utbyggnad.”

I motion H98 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.5 punkt 3 i förslaget till partiprogram kompletteras med ett tydliggörande av att IT-infrastrukturen i Sverige är samhällskritisk samt att samhället måste ta ett ansvar för kraftfull och snabb utbyggnad och underhåll av bredbandsinfrastruktur om Sverige ska återta sin ledande position inom IT-området

I motion H99 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.5 punkt 3 lägga till: ”För att lyckas med detta behöver mer pengar tillskjutas bredbandsutbyggnaden så att alla hushåll och företag i Sverige har möjlighet att koppla upp sig.”
2. att i avsnitt 4.5 lägga till en ny punkt med följande lydelse: ”Möjligheten att göra sig hörd krävs i hela Sverige. Än i dag saknar Sverige faktiskt mobiltäckning på många ställen. Därför ska det genom lag krävas av mobiloperatörer att erbjuda roaming kostnadsfritt för användarna. Så att man oavsett operatör kan välja det mobilnät som har täckning. Täckningskartor ska också hålla vad de lovar. De ska grundas på faktiskt uppmätning i stället för beräkningar. Landsbygden ska leva vilket innebär att infrastruktur-, service- och andra satsningar som sker i städer också ska genomföras på landsbygden. Kräv av mobiloperatörerna att mobiltäckningen stegvis ska förbättras med syftet att göra hela Sverige nåbart med mobilkommunikation. Ett minimikrav är att kunna ringa larmnummer så att insatser för personer i nöd kan göras snabbare och billigare i hela Sverige exempelvis då olyckor inträffar i nationalparker eller liknande.”

I motion H100 hade yrkats:

1. att efter punkt 3 i avsnitt 4.5 lägga till en mening med följande lydelse: ”Alla kommuner bör erbjuda avgiftsfritt wifi i offentliga miljöer.”

I motion H101 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.5 Transporter och infrastruktur läggs till en punkt (4.5 punkt 8) med lydelsen: ”Telefoni är en grundläggande samhällsservice som ska fungera i hela Sverige. Bolagen inom mobil telefoni ska åläggas ett gemensamt ansvar att upprätthålla god mobiltäckning för alla i hela landet.”

I motion H102 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att utarbeta ett helt nytt avsnitt, som därefter på lämpligt sätt införlivas i Folkpartiets nya partiprogram, och som behandlar det IT-samhälle som med bedövande kraft slår in på snart när alla politikområden och som innebär risker för medborgarna och det samhälle vi i dag känner. Bristande kunskap och fantasi är de huvudsakliga orsakerna till att svårigheter att formulera ett sådant programavsnitt, men inte motiv nog för att avstå från alls ens försöka

I motion H103 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.5 meningen ”Hela transportsektorn ska på sikt införlivas i EU:s utsläppshandelssystem.” stryks och att punkt 5 ändras till lydelsen: ”För att stimulera till övergång till klimatneutrala transporter, energieffektiva fordon och ökad användning av förnybar energi behövs ekonomiska styrmedel som

gynnar transportplanering, snål körning, elektrifiering och hållbart producerade biodrivmedel. Varje transportslag ska successivt bära en allt större del av sina miljökostnader.”

I motion H104 hade yrkats:

1. att det i punkt 5 under rubriken 4.5 efter näst sista meningen läggs till en mening med lydelsen: ”Det offentliga har ett ansvar för att skapa goda förutsättningar för att det växer fram en marknad för förnyelsebara energislag genom ett engagemang i skapandet av infrastruktur för fossilfria bränslen.”

I motion H105 hade yrkats:

1. att till avsnitt 4.5 punkt 6 läggs följande text: ”Det ska vara möjligt att ta med cykel på all kollektivtrafik i linjetrafik.”

I motion H106 hade yrkats:

1. att cykel ska kunna medföras på allmänna kommunikationsmedel såsom tåg, pendeltåg, buss och spårvagn

I motion H107 hade yrkats:

1. att punkt 6 i avsnitt 4.5 Transporter och infrastruktur delas i två punkter. Den första punkten ska lyda: ”I städer med trängsel- eller miljöproblem bör nyttotrafik och kollektivtrafik ges större utrymme på bekostnad av privatbilism. Detta görs genom god stadsplanering och miljöavgifter, t.ex. trängselavgifter, som ska beslutas på lokal eller regional nivå.” Nästa punkt ska lyda: ”Det behövs sammanhängande separerade stråk för att underlätta gång- och cykeltrafik både inom och mellan samhällen. Cykelinfrastrukturen bör utformas utifrån dess betydelse som eget trafikslag och färd sätt med stor variation på trafikantbeteende och bör ges högre prioritet i stadsplaneringen för utvecklingen av utökad och säker cykelinfrastruktur.”

I motion H108 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.5 punkt 6 sista meningen stryks och ersätts med ett nytt stycke: ”Cyklismen ska bli en lika naturlig del av den statliga transportpolitiken som motorfordonstrafiken. Ett sammanhängande cykelvägnät ska byggas ut över hela landet. Gång- och cykeltrafik bör åtskiljas där så är möjligt. För att underlätta cykelpendling ska snabbcykelvägar, s.k. cyklostrador, byggas ut där behoven finns.”

I motion H109 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.5 införs en ny punkt lydande: ”Det måste vara enkelt att åka kollektivtrafik. Staten bör därför driva fram ett samordnat biljettsystem så att man kan åka på samma kort i hela landet.”

I motion H110 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.5 punkt 6 läggs till följande text: ”Biljettpiserna ska vara förutsebara så att man både långt innan och, i tiden, nära resan kan göra sitt val. Det ska vara lätt att planera resan och köpa biljetter även för den som inte har dator eller behärskar en sådan.”

I motion H111 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.5 stycke 6 läggs till en mening med lydelsen: ”För att underlätta övergången till hållbar och energieffektiv kollektivtrafik bör staten medfinansiera med upp till 50 procent av kostnaden.”

I motion H112 hade yrkats:

1. att följande mening läggs till i slutet på avsnitt 4.5 punkt 7 i parti programmet: ”Reseavdraget till och från arbete och bostad, där kollektivtrafik saknas, behöver förbättras.”

I motion H113 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.5 punkt 7 görs följande tillägg: ”Folkpartiet ska verka för att reseavdraget för bosatta på landsbygden förbättras, b.l.a. genom att avståndet för rätt till avdrag förlängs och att avdraget på reskostnaden, i dag 10 000 kronor, tas bort helt, samt att milavdraget höjs så det är anpassat till dagens kostnader att ha bil.”

I motion H114 hade yrkats:

1. att en ny punkt läggs till med orden: ”Fordonsskatten bör ändras från dess nuvarande form till att läggas direkt på bränslet.”

I motion H115 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.5 läggs till en ny punkt 8 med följande lydelse: ”Den lokala och regionala planeringen har en avgörande betydelse i klimatarbetet. Planeringen ska ha som utgångspunkt att minimera behovet av transporter, till exempel genom lokalisering av dagligvaruhandel i eller nära bostadsområden.”

I motion H116 hade yrkats:

1. att en ny punkt tillförs till avsnitt 4.5 ”Transporter och infrastruktur”, förslagsvis efter punkt 2, och att denna får följande lydelse: ”Goda möjligheter till sjötransporter är ett viktigt inslag i infrastrukturen. Stora godsvolymer kan transporteras med låga klimatutsläpp per tonkilometer, samtidigt som vägar och järnvägar avlastas.”

I motion H117 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för en utredning om hur system med moderna trådbussar (”med batterireserv”) bör utformas
2. att Folkpartiet ska verka för att information om lågkostnadsalternativet trådbussar sprids bland kommuner och allmänhet

I motion H118 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att Gotlandstrafiken inte ska försämrats i fråga om överfartstider, standard och säkerhet samt att prisbilden ska motsvara en nivå som benämns vägpriser, vilket betyder att priset inte ska vara högre än att köra samma sträcka på väg

I motion H119 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för magnetståg
2. att Folkpartiet tar ställning för att höja kapaciteten på Mäljarbanan
3. att Folkpartiet tar ställning för att öka tillförlitligheten
4. att Folkpartiet tar ställning för mer järnväg för pengarna
5. att Folkpartiet tar ställning för att lyfta över privatbilismen till kollektivtrafik
6. att Folkpartiet tar ställning för att man ska kunna parkera i Västerås och ta tåget till Stockholm

I motion H120 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att bygga Ostlänken Linköping–Stockholm
2. att Folkpartiet tar ställning för att motverka problemen från Stockholm och söderut
3. att Folkpartiet tar ställning för att upprätthålla ställda restidskrav
4. att Folkpartiet tar ställning för att minska järnvägens barriäreffekt
5. att Folkpartiet tar ställning för att minimera risken att Stockholms central slår i kapacitetstaket
6. att Folkpartiet tar ställning för ett tillgängligare tågssystem

I motion H121 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att satsa på 2100-talets teknik
2. att Folkpartiet tar ställning för att bygga bort dagens problem
3. att Folkpartiet tar ställning för snabbt åtgärdande och byggande
4. att Folkpartiet tar ställning för vad som är totalekonomiskt billigast
5. att Folkpartiet tar ställning för ett Sverige i framkant
6. att Folkpartiet tar ställning för en kraftig regionutvidgning

I motion H122 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att utreda magnetståg i Sverige
2. att Folkpartiet tar ställning för att slå vakt om europeisk industri
3. att Folkpartiet tar ställning för Bombardier på spåret

I motion H123 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att bygga en alternativ färdväg från södra till norra Sverige
2. att Folkpartiet tar ställning för att minska trängseln i Stockholm
3. att Folkpartiet tar ställning för jämnare trafikrytm
4. att Folkpartiet tar ställning för minskad olycksrisk
5. att Folkpartiet tar ställning för tids- och bränslevinster samt effektivare transporter
6. att Folkpartiet tar ställning för bättre miljö

I motion H124 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att utreda hur infrastrukturen kring skoterleder kan organiseras och vem som ska vara huvudmannen för denna infrastruktur

I motion H125 hade yrkats:

1. att Folkpartiet verkar för etablering av relevant vintertestning av järnvägsfordon avsedda att trafikera områden med nordiskt klimat

I motion H126 hade yrkats:

1. att Folkpartiet verkar för att en utredning tillsätts för att undersöka möjligheten om att lagstadga så att fyrhjulingar ska utrustas med störbåge, och att Folkpartiet verkar för att en utredning tillsätts för att undersöka möjligheten om att lagstadga om att hjälm ska användas vid färd med fyrhjuling

I motion H127 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att införandet av trafikkameror vid särskilt olycksdrabbade korsningar och övergångsställen

I motion H128 hade yrkats:

1. att böterna för trafikbrott höjs kraftigt
2. att det görs straffbart att hålla för små avstånd

I motion H129 hade yrkats:

1. att Folkpartiet verkar för införandet av ett register över personer behöriga att utfärda intyg enligt trafikförordningen

I motion H130 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.6 punkt 2 utgår ur förslaget till partiprogram

I motion H131 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.6 punkt 3 stryka: "För att öka byggandet i Sverige bör konkurrensen öka och kommunernas rätt att ställa lokala byggkrav begränsas."
2. att i avsnitt 4.6 punkt 5 stryka: "I större städer är förtätning av miljöskäl att föredra framför utglesad kringbebyggelse."

I motion H132 hade yrkats:

1. att orden "och kommunernas rätt att ställa lokala byggkrav begränsas" stryks i punkt 3

I motion H133 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.6 punkt 3 ges lydelsen: "För att öka byggandet i Sverige bör konkurrensen öka och kommunernas rätt att ställa lokala byggkrav avskaffas. Byggnormerna bör ses över för att ge möjlighet till mindre bostäder med mycket enklare standard. Lösningar som sänker kostnaden för att bygga tillgängligt bör eftersträvas. För att förkorta planeringstiderna för byggprojekt ska överklagandeprocessen förenklas."
2. att avsnitt 4.6 punkt 7 ges lydelsen: "För att det ska vara attraktivt att bygga och äga hyresfastigheter behöver hyressättningen i större utsträckning avspegla efterfrågan. Den sociala uppgiften på bostadsmarknaden ska ske genom kommunalt upphandlade lägenheter som kan fungera som *social housing*."

I motion H134 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.6 punkt 3 ges lydelsen: "För att öka byggandet i Sverige bör konkurrensen öka och kommunernas rätt att ställa lokala byggkrav tas bort. Byggnormerna bör ses över för att ge möjlighet till mindre bostäder med något enklare standard. Lösningar som sänker kostnaden för att bygga tillgängligt bör eftersträvas. För att förkorta planeringstiderna för byggprojekt ska överklagandeprocessen förenklas."

I motion H135 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.6 Bostäder ändra punkt 5 till: "För att öka byggandet i Sverige bör konkurrensen öka. Byggnormerna bör ses över för att ge möjlighet till mindre bostäder för särskilda ändamål med något

enklare standard utan att göra avkall på miljö- och hälsoskyddsrelaterade regler. Lösningar som sänker kostnaden för att bygga tillgängligt bör eftersträvas. För att förkorta planeringstiderna för byggprojekt ska överklagandeprocessen förenklas.”

I motion H136 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.6 punkt 3 efter tredje meningen lägga till en ny mening med följande text: ”Översynen av byggnormerna ska göras utan att kraven på tillgänglighet minskar.”

I motion H137 hade yrkats:

1. att en ny punkt tillförs till programmet: ”En liberalare bygglagstiftning måste eftersträvas. Onödiga regleringar måste tas bort för att på ett bättre sätt balansera det allmännas intresse mot inskränkningar i den enskilde mark- och fastighetsägarens äganderätt.”
2. att ett tillägg görs till sista meningen i avsnitt 4.6 punkt 3: ”Den maximala handläggningstiden för planframtagande och för överklagandeprocessen ska vara lagreglerade. Enskilda byggherrar ska ha möjlighet till att få ersättning från det offentliga då handläggningstiderna inte efterlevs.”

I motion H138 hade yrkats:

1. att en ny punkt förs in i avsnitt 4.6 med lydelsen: ”De långa överklagandeprocesserna som drabbar dagens bostadsprojekt bidrar till dyrare bostäder och sämre konkurrens, då endast de största byggherrarna har möjlighet att gå igenom dessa långa processer. Antalet instanser där det är möjligt att överklaga plan- och bygglovsärenden ska därför kraftigt begränsas och endast kunna göras i mark- och miljödomstolen.”
2. att en ny punkt förs in i avsnitt 4.6 med lydelsen: ”Bostadspolitiken behöver regionaliseras. Därför ska regionerna ta över delar av planprocessen. Detta för att kunna få en samhällsplanering som är mer anpassad till dagens arbetsmarknadsregioner och för att kunna effektivisera planeringen av bostäder och infrastruktur.”

I motion H139 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för sänkt moms på tjänster och varor inom byggsektorn
2. att en ny punkt tillförs i avsnitt 4.6 med texten: ”För att stimulera till ett ökat byggande vill Folkpartiet sänka momsen på tjänster och varor inom byggsektorn till 12 procent.”

I motion H140 hade yrkats:

1. att Folkpartiet profilerar sig i bullerfrågan och verkar för att utreda möjligheten att bullerskyddsdeklarera bostäder, bostadsområden, infrastruktur eller hela städer
2. att Folkpartiet verkar för att i ökad grad introducera befintliga metoder för effektivare reducering av buller för såväl ny som befintlig bebyggelse och infrastruktur
3. att Folkpartiet verkar för att i högre grad införa bullerreducerande åtgärder för bullerkällor genom att införa effektivitetskrav för dessa
4. att Folkpartiet verkar för att införa effektivitetskrav på byggnaders bullerisolering, bullervallar och andra bullerhämmande åtgärder vid nybyggnation. Effektivitetskraven ska följas vid nybyggnation av såväl byggnader som infrastruktur
5. att Folkpartiet verkar för att utveckla nya metoder för effektivare reducering av buller för befintlig bebyggelse och infrastruktur
6. att Folkpartiet verkar för att i ökad uträkning beakta bullers spridning vid olika vädersituation, terräng, bebyggelse, vegetation etc.
7. att se över reglerna för vilka fastigheter i omgivningen kring planerade nya bulleralstrande anläggningar som ska anses bli bullerstörda – inte enbart avståndet från bullerkällan ska vara avgörande

I motion H141 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.6 punkt 5 lägga till: ”Finansiering av ny kollektivtrafik ska kunna ske med hjälp av exploateringsavgifter.”

I motion H142 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att en attraktiv innerstad förutsätter en mix av upplåtelseformer. För att uppnå det krävs minskade incitament att omvandla hyresrätter till bostadsrätter. Medlet för det är i första hand att marknadsprissätta hyresrätterna. Det skapar också en större rörlighet på bostadsmarknaden och minskad svarthandel med hyreskontrakt

2. att Folkpartiet tar ställning för att fri hyressättning vid uthyrning av bostadsrätter, ägarlägenheter och villafastigheter tillsammans med skattefrihet för uthyrningsinkomsterna skulle öka incitamenten att hyra ut
3. att Folkpartiet tar ställning för att rörligheten på bostadsmarknaden är en förutsättning för en väl fungerande arbetsmarknad. En höjd fastighetskatt för både villor och bostadsrätter kombinerat med en slopad skatt på realisationsvinst minskar inlåsnings effekterna och ökar rörligheten på bostadsmarknaden
4. att Folkpartiet tar ställning för att bostadsbyggandet är en regional angelägenhet som kräver övergripande beslut om infrastruktur och byggvolym. De enskilda kommunernas planmonopol får inte stå i vägen för regionens utveckling

I motion H143 hade yrkats:

1. att partiprogrammets avsnitt 4.6 punkt 6 förtydligar de kommunala bostadsföretagens viktiga roll i bostadsbristens Sverige

I motion H144 hade yrkats:

1. att avsnitt 4.6 punkt 6 utgår

I motion H145 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.6 punkt 6 läggs till en mening med lydelsen: "Bostadssituationen för ungdomar i landets storstäder är särskilt akut och utgör ett hinder för ungdomar att tillvarata jobb- och utbildningsmöjligheter. Därför bör en utökning ske av upplåtelseformerna ungdomslägenheter och studentlägenheter inom allmännyttans bostäder."

I motion H146 hade yrkats:

1. att i avsnitt 4.6 punkt 6 läggs till: "Därför bör möjligheterna till uppskov med reavinstbeskattning vid försäljning av privatbostad stärkas och uppskovsräntan avskaffas."

I motion H147 hade yrkats:

1. att en ny punkt tillförs i avsnitt 4.6, förslagsvis efter punkt 6: "Ett särskilt problem är byggande utanför storstäderna. Låg hyresnivå och ofta svag värdestegring gör att man sällan kan räkna fram en kortsiktigt positiv ekonomisk kalkyl på ett enskilt byggobjekt. Dagens regelverk försvårar därmed byggande i dessa områden, trots att behovet kan vara stort. Det regelverk som Sverige kan styra ska anpassas till att underlätta byggande även utanför storstäderna."

I motion H148 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.6 punkt 7 klargörs vad som menas med den första meningen

I motion H149 hade yrkats:

1. att en ny mening införs sist i punkt 7: "Bruksvärdessystemet bör på sikt avskaffas och marknadshyrer införas."

I motion H150 hade yrkats:

1. att en ny punkt förs in i avsnitt 4.6, mellan punkt 2 och punkt 3, med följande lydelse: "Nuvarande reglering av pris på hyresrätter slår undan benen för dem som vill bygga nya hyreslägenheter. Prissättningen på nybyggda hyresrätter bör frigöras helt."

I motion H151 hade yrkats:

1. att föra in en ytterligare punkt i avsnitt 4.6 med lydelsen: "Det är främst kvinnor som talar om otrygghet i det offentliga rummet. Att vara rädd påverkar ditt beteende och begränsar ditt livsutrymme. Trygghet är frihet och stadsplanering är en jämställdhetsfråga. Jämställdhetsperspektiv bör därför finnas med i alla led."

I motion H152 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för målet att 80 procent av alla flervåningshus år 2025 ska byggas i trä

I motion H153 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att fastighetsskatten på obebyggda tomter avskaffas

I motion H154 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att tomträttsinstitutet för småhus ska avskaffas och tomträttshavare erhåller rätt att friköpa tomträttsmarken

I motion H155 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 4.6 införs att en bostadsrättsinnehavare som missköter sig och inte upphör med det trots upprepade varningar ska kunna vräkas. Dessförinnan ska någon form av skadestånd kunna utkrävas

I motion H156 hade yrkats:

1. att en kommunal möjlighet till diskretionär bedömning av byggsanktionsavgiften bör återinföras

I motion H157 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att statlig mark erbjuds till kommuner för bostadsbyggande samt naturvård

I motion H158 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för T-märkning (tillgänglighetsmärkning) av lägenheter i Sveriges kommuner

I motion H159 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att vitalisera bostadsmarknaden

I motion H160 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna tar ställning för att de kommunala byggloven avskaffas för den enskilde individen och ersätts med en invändningsrätt

I motion H161 hade yrkats:

1. att förslagen som presenteras av Folkpartiets bostadsarbetsgrupp ska beaktas när programkommitténs förslag under avsnitt 4.6 behandlas

I motion A1 hade yrkats:

7. att avsnitt 4.5 punkt 1 ges lydelsen: "Människors frihet och välbefinnande gynnas av goda kommunikationer. Rörligheten för män och kvinnor, idéer, kapital, varor och tjänster ska underlättas, såväl i städer som på landsbygden. Så skapas nya möten, nya idéer och ökad dynamik i samhället och i ekonomin."

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 1 skulle bifallas
2. att motion A1 yrkande 7 skulle anses besvarat
3. att programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 2 skulle bifallas
4. att motion H90 yrkande 1 skulle avslås
5. att motion H91 skulle avslås
6. att motion H92 skulle anses besvarad
7. att motion H93 skulle avslås
8. att motion H94 skulle anses besvarad
9. att motionerna H95 yrkande 1 samt H96 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
10. att motion H95 yrkande 2 skulle anses besvarat
11. att motionerna H97, H98 och H99 yrkande 1 skulle anses besvarade
12. att motion H46 yrkande 5 skulle avslås
13. att programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 3 skulle bifallas
14. att motion H100 skulle avslås
15. att motion H101 skulle anses besvarad
16. att motion H99 yrkande 2 skulle anses besvarad
17. att motion H46 yrkande 2 skulle anses besvarad
18. att motion H102 skulle avslås
19. att programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 4 skulle bifallas
20. att programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 5 skulle bifallas
21. att motion H103 skulle avslås
22. att motion H104 skulle anses besvarad
23. att programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 6 skulle bifallas

24. att motionerna H105 och H106 skulle anses besvarade
25. att motionerna H107 och H108 skulle anses besvarade
26. att motion H109 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anført
27. att motion H110 skulle avslås
28. att motion H111 skulle avslås
29. att programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 7 skulle bifallas
30. att motionerna H112 och H113 skulle avslås
31. att motion H114 skulle avslås
32. att motion H115 skulle avslås
33. att det sist i avsnitt 4.5 skulle läggas till en ny punkt med lydelsen: "Goda möjligheter till sjötransporter är ett viktigt inslag i infrastrukturen. Stora godsvolymer kan transporteras med låga klimatutsläpp per tonkilometer, samtidigt som vägar och järnvägar avlastas."
34. att motion H116 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anført
35. att motion H117 skulle anses besvarad
36. att motion H118 skulle anses besvarad
37. att motionerna H119 yrkande 2–6 och H120 skulle anses besvarade
38. att motionerna H119 yrkande 1, H121 och H122 skulle anses besvarade
39. att motion H123 skulle anses besvarad
40. att motion H124 skulle anses besvarad
41. att motion H125 skulle anses besvarad
42. att motionerna H126 och H127 skulle anses besvarade
43. att motion H128 skulle anses besvarad
44. att motion H129 skulle avslås
45. att motion H46 yrkande 3 skulle anses besvarad
46. att programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 1 skulle bifallas
47. att programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 2 skulle bifallas
48. att motion H130 skulle avslås
49. att motionerna H131 yrkande 1, H132, H133 yrkande 1 och H134 skulle anses besvarade
50. att motionerna H135 och H136 skulle anses besvarade
51. att motion H137 skulle avslås
52. att motion H138 yrkande 1 skulle anses besvarad
53. att motion H139 skulle avslås
54. att avsnitt 4.6 punkt 3 skulle ges lydelsen: "För att öka byggandet i Sverige bör konkurrensen öka och reglerna kring byggande på såväl statlig som kommunal nivå förenklas. Byggnormerna bör förenklas, överklagandeprocessen förkortas och möjligheterna till att begränsa kommunala särkrav ses över."
55. att motion H140 skulle anses besvarad
56. att motion H141 skulle avslås
57. att motion H131 yrkande 2 skulle avslås
58. att motionerna H138 yrkande 2 och H142 yrkande 4 skulle avslås
59. att programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 4 skulle bifallas
60. att programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 5 skulle bifallas
61. att motionerna H143–H145 skulle avslås
62. att motion H146 skulle avslås
63. att motion H142 yrkande 3 skulle avslås
64. att motion H147 skulle anses besvarad
65. att programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 6 skulle bifallas
66. att motion H148 skulle anses besvarad
67. att motionerna H133 yrkande 2, H142 yrkande 1 och 2, H149 och H150 skulle avslås
68. att avsnitt 4.6 punkt 7 skulle ges lydelsen: "För att det ska vara attraktivt att bygga och äga hyresfastigheter behöver hyressättningen i större utsträckning avspegla efterfrågan. Förändringar av bruksvärdessystemet måste kombineras med regler som ger hyresgäster långsiktigt förutsebara villkor och ett skydd mot plötsliga höjningar av hyran för den befintliga bostaden."
69. att motion H151 skulle anses besvarad
70. att programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 8 skulle bifallas
71. att programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 9 skulle bifallas
72. att motion H152 skulle avslås
73. att motion H153 skulle avslås
74. att motion H154 skulle anses besvarad

75. att motion H155 skulle anses besvarad
76. att motion H156 skulle anses besvarad
77. att motion H157 skulle anses besvarad
78. att motion H158 skulle anses besvarad
79. att motion H159 skulle avslås
80. att motion H160 skulle avslås
81. att motion H161 skulle anses besvarad

Utskottet yrkade:

1. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 1 skulle bifallas
2. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion A1 yrkande 7 skulle anses besvarat
3. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 2 skulle bifallas
4. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H90 yrkande 1 skulle avslås
5. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H91 yrkande 1 skulle avslås
6. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H92 skulle anses besvarad
7. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H93 yrkande 1 skulle avslås
8. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H94 skulle anses besvarad
9. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna H95 yrkande 1 samt H96 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anför
10. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H95 yrkande 2 skulle anses besvarat
11. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna H97, H98 och H99 yrkande 1 skulle anses besvarade
12. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H46 yrkande 5 skulle avslås
13. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 3 skulle bifallas
14. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H100 skulle avslås
15. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H101 skulle anses besvarad
16. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H99 yrkande 2 skulle anses besvarad
17. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H46 yrkande 2 skulle anses besvarad
18. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H102 skulle avslås
19. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 4 skulle bifallas
20. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 5 skulle bifallas
21. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H103 skulle avslås
22. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H104 skulle anses besvarad
23. att avsnitt 4.5 punkt 6 skulle ges lydelsen: "I städer med trängsel- eller miljöproblem bör nyttotrafik och kollektivtrafik ges större utrymme på bekostnad av privatbilism. Detta görs genom god stadsplanering och miljöavgifter, t.ex. trängselavgifter, som ska beslutas på lokal eller regional nivå och vars avgifter ska stanna på regional nivå. Det behövs sammanhängande stråk för att underlätta gång- och cykeltrafik både inom och mellan samhällen."
24. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna H105 och H106 skulle anses besvarade
25. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna H107 och H108 skulle anses besvarade
26. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H109 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anför
27. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H110 skulle avslås
28. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H111 skulle avslås
29. att avsnitt 4.5 punkt 7 skulle ges lydelsen: "Transportpolitiken måste erkänna bilens roll på landsbygden. De regionala och enskilda vägarna är avgörande för en levande landsbygd och glesbygd."
30. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna H112 och H113 skulle avslås
31. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H114 skulle avslås
32. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H115 skulle avslås
33. i enlighet med partistyrelsens yrkande att det i avsnitt 4.5 skulle läggas till en ny punkt med lydelsen: "Goda möjligheter till sjötransporter är ett viktigt inslag i infrastrukturen. Stora godsvolymer kan transporteras med låga klimatutsläpp per tonkilometer, samtidigt som vägar och järnvägar avlastas."
34. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H116 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anför
35. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H117 skulle anses besvarad
36. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H118 skulle anses besvarad
37. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna H119 yrkande 2-6 och H120 skulle anses besvarade

38. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna H119 yrkande 1, H121 och H122 skulle anses besvarade
39. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H123 skulle anses besvarad
40. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H124 skulle anses besvarad
41. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H125 skulle anses besvarad
42. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna H126 och H127 skulle anses besvarade
43. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H128 skulle anses besvarad
44. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H129 skulle avslås
45. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H46 yrkande 3 skulle anses besvarad
46. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 1 skulle bifallas
47. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 2 skulle bifallas
48. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H130 skulle avslås
49. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna H131 yrkande 1, H132, H133 yrkande 1 och H134 skulle anses besvarade
50. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna H135 och H136 skulle anses besvarade
51. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H137 skulle avslås
52. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H138 yrkande 1 skulle anses besvarat
53. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H139 skulle avslås
54. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 4.6 punkt 3 skulle ges lydelsen: "För att öka byggandet i Sverige bör konkurrensen öka och reglerna kring byggande på såväl statlig som kommunal nivå förenklas. Byggnormerna bör förenklas, överklagandeprocessen förkortas och möjligheterna till att begränsa kommunala särkrav ses över."
55. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H140 skulle anses besvarad
56. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H141 skulle avslås
57. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H131 yrkande 2 skulle avslås
58. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna H138 yrkande 2 och H142 yrkande 4 skulle avslås
59. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 4 skulle bifallas
60. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 5 skulle bifallas
61. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna H143–H145 skulle avslås
62. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H146 skulle avslås
63. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H142 yrkande 3 skulle avslås
64. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H147 skulle anses besvarad
65. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 6 skulle bifallas
66. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H148 skulle anses besvarad
67. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motionerna H133 yrkande 2, H142 yrkande 1 och 2, H149 och H150 skulle avslås
68. att avsnitt 4.6 punkt 7 skulle ges lydelsen: "För att det ska vara attraktivt att bygga och äga hyresfastigheter behöver hyressättningen i större utsträckning avspegla efterfrågan. Förändringar av bruksvärdesystemet måste kombineras med regler som ger hyresgäster långsiktigt förutsebara villkor och ett skydd mot plötsliga höjningar av hyran för den befintliga bostaden."
69. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H151 skulle anses besvarad
70. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 8 skulle bifallas
71. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 9 skulle bifallas
72. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H152 skulle avslås
73. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H153 skulle avslås
74. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H154 skulle anses besvarad
75. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H155 skulle anses besvarad
76. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H156 skulle anses besvarad
77. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H157 skulle anses besvarad
78. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H158 skulle anses besvarad
79. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H159 skulle avslås
80. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H160 skulle avslås
81. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion H161 skulle anses besvarad

Utskottsreservation 1

Andreas Westerberg reserverade sig i utskottet till förmån för att motion H93 skulle bifallas.

Motivering: "Järnvägar behövs i hela Sverige."

Utskottsreservation 2

Gösta Frödin, Frida Gårdmo och Anita Jernberger reserverade sig i utskottet till förmån för att motion H97 skulle bifallas.

Utskottsreservation 3

Andreas Westerberg reserverade sig i utskottet till förmån för att motion H101 skulle bifallas.

Motivering: ”Det svenska mobilnätet behöver samordnas.”

Utskottsreservation 4

Nina Lundström reserverade sig i utskottet till förmån för att motion H107 skulle bifallas.

Utskottsreservation 5

Amy Öberg reserverade sig i utskottet till förmån för

1. att motion H118 skulle bifallas
2. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att inordna Gotlandstrafiken som en infrastrukturfråga under Transportstyrelsen
3. att Gotlandstrafiken ska jämföras med vägar och järnvägar
4. att Folkpartiet ska verka för att Gotlandstrafiken inte ska försämrats i fråga om överfartstider, standard och säkerhet samt att prisbildningen ska motsvara en nivå som benämns vägpriser, vilket innebär att priset inte ska vara högre än att köra samma sträcka på väg

Utskottsreservation 6

Gösta Frödin reserverade sig i utskottet till förmån för att motion H147 skulle bifallas.

I debatten yttrade sig:

Nina Lundström för utskottet, Mats Persson för partistyrelsen, Amy Öberg, Gösta Frödin, Anita Jernberger, Andreas Westerberg, Erik Johansson, Anders Ekegren, Stella Fare, Ewa Bertz, Lennart Nilsson, Magnus Grill, Lars Tysklind, Björn Ljung, Lars Hultkrantz, Erik Wretling, Andreas Westerberg, Albin Aronsson, Roland Karlsson, Jens Wennberg, Marianne Åhman, Michael Helmersson, Linda Nordlund, Erik Scheller, Benny Lindholm, Anita Brodén, Maja Mella, Anne K Jatko, Sverker Thorén, Peter Nordebo, Mathias Sundin, Kjell Björkqvist, Ulla-Britt Hagström, Andreas Dahlborg, Elsy Lundberg Östrand, Inger Lundberg, Jens Sundström, Erik Ullenhag och Michael Helmersson.

Annika Carp och Ulla-Britt Hagström yrkade:

1. att i avsnitt 4.5 punkt 2 orden ”vissa delar av vägnätet” skulle ändras till ”vissa delar av vägnätet, däribland särskilt strategiska delar av vägnätet”

Erika Markusson yrkade:

1. att i avsnitt 4.5 punkt 2 orden ”och samfinansieras” skulle läggas till i slutet av sista meningen

Annika Carp, Andreas Dahlborg och Ulla-Britt Hagström yrkade:

1. att motion H92 skulle bifallas

Andreas Westerberg yrkade:

1. att motion H93 skulle bifallas
2. att motion H101 skulle bifallas

Inger Lundberg, Maja Mella och Andreas Westerberg yrkade:

1. att motion H94 skulle bifallas

Magnus Grill, Magnus Olofsgård och Lena Skaring Thorsén yrkade:

1. att motion H95 skulle bifallas

Magnus Grill yrkade:

1. att motion H96 skulle bifallas

Gösta Frödin och Pär Lofstrand yrkade:

1. att motion H97 skulle bifallas

Lena Skaring Thorsén yrkade:

1. att motion H99 yrkande 1 skulle bifallas
2. att motion H99 yrkande 2 skulle bifallas

Lars Hulkrantz yrkade:

1. att det i slutet av avsnitt 4.5 punkt 4 skulle läggas till meningen: ”Alla transportmedel bör bära sina kostnader för olyckor, miljöeffekter, trängsel och slitage.”

Anita Brodén och Lena Skaring Thorsén yrkade:

1. att motion H105 skulle bifallas

Anita Jernberger yrkade:

1. att motion H106 skulle bifallas
2. att motion H140 skulle bifallas

Anita Brodén, Anders Ekegren och Stella Fare yrkade:

1. att motion H107 skulle bifallas

Peter Nordebo yrkade:

1. att motion H112 skulle bifallas
2. att partistyrelsen skulle ges i uppdrag att verka för att reseavdraget för resor mellan bostad och arbete förbättras, där kollektivtrafik inte finns som alternativ

Jens Sundström yrkade:

1. att följande mening skulle läggas till i slutet av avsnitt 4.5 punkt 7: ”Förutsättningarna för resor mellan bostad och arbete där kollektivtrafik saknas behöver förbättras.”
2. att motion H134 skulle bifallas
3. att motion H137 skulle bifallas

Annika Carp, Mikael Petersson och Elsy Lundberg Östrand yrkade:

1. att följande mening skulle läggas till i slutet av avsnitt 4.5 punkt 7: ”Reseavdraget till och från arbetet behöver förbättras.”

Mathias Karlsson och Mikael Petersson yrkade med instämmande av partistyrelsen:

1. att avsnitt 4.5 punkt 7 samt motionerna H112 och H113 och tillhörande yrkanden av Peter Nordebo, Jens Sundström, Elsy Lundberg Östrand, Mikael Petersson och Annika Carp skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Ewa Bertz, Anna Steele och Amy Öberg yrkade:

1. att motion H118 skulle bifallas

Amy Öberg yrkade:

1. att Folkpartiet liberalerna skulle verka för att inordna Gotlandstrafiken som en infrastrukturfråga under Transportstyrelsen
2. att Gotlandstrafiken skulle jämföras med vägar och järnvägar

Anne Kotavuopio Jatko och Inger Lundberg yrkade:

1. att motion H124 skulle bifallas

Anne Kotavuopio Jatko yrkade:

1. att en ny punkt skulle införas i avsnitt 4.5 med lydelsen: ”Transportpolitiken måste säkerställa goda möjligheter till att färdas med skoter. Det är avgörande för en levande landsbygd och glesbygd.”

Mathias Sundin yrkade:

1. att motion H136 skulle bifallas

Roland Karlsson yrkade:

1. att motion H138 yrkande 1 skulle bifallas
2. att motion H138 yrkande 2 skulle bifallas

Anders Ekegren yrkade:

1. att motion H141 skulle bifallas

Gösta Frödin och Inger Lundberg yrkade:

1. att motion H147 skulle bifallas

Benny Lindholm, Nina Lundström, Linda Nordlund och Erik Scheller yrkade:

1. att en ny mening skulle läggas till i början av avsnitt 4.6 punkt 7 med lydelsen: "Hyressättningen behöver i högre utsträckning avspegla konsumenternas efterfrågan."

Jesper Brandberg och Erik Johansson yrkade:

1. att partistyrelsens ursprungliga förslag till lydelse av avsnitt 4.6 punkt 7 skulle bifallas

Nina Lundström yrkade med instämmande av partistyrelsen:

1. att avsnitt 4.6 punkt 7 med tillhörande yrkanden av Benny Lindholm, Nina Lundström, Linda Nordlund och Erik Scheller Lundström samt Jesper Brandberg och Erik Johansson skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Börje Dovstad yrkade:

1. att motion H159 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

1330. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 1
1331. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A1 yrkande 7 besvarat
1332. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 2
1333. att därmed avslå Annika Carps och Ulla-Britt Hagströms samt Erika Markussons yrkanden
1334. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H90 yrkande 1
1335. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H91 yrkande 1
1336. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H92 besvarad
1337. att därmed avslå Annika Carps, Andreas Dahlborgs och Ulla-Britt Hagströms yrkande
1338. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H93
1339. att därmed avslå Andreas Westerbergs yrkande 1
1340. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H94 besvarad
1341. att därmed avslå Inger Lundbergs, Maja Mellas och Andreas Westerbergs yrkande
1342. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna H95 yrkande 1 samt H96 bifallna med vad partistyrelsen anfört
1343. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H95 yrkande 2 besvarat
1344. att därmed avslå Magnus Grills, Magnus Olofsgårds och Lena Skaring Thorsén samt Magnus Grills yrkanden
1345. att i enlighet med Gösta Frödens och Pär Löfstrands yrkande bifalla motion H97
1346. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna H98 och H99 yrkande 1 besvarade
1347. att därmed avslå Lena Skaring Thorséns yrkande 1
1348. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H46 yrkande 5
1349. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 3
1350. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H100
1351. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H101 besvarad
1352. att därmed avslå Andreas Westerbergs yrkande 2
1353. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H99 yrkande 2 besvarat
1354. att därmed avslå Lena Skaring Thorséns yrkande 2
1355. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H46 yrkande 2 besvarat

1356. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H102
1357. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 4
1358. att därmed avslå Lars Hultkrantz yrkande
1359. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.5 punkt 5
1360. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H103
1361. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H104 besvarad
1362. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 4.5 punkt 6 lydelsen: ”I städer med trängsel- eller miljöproblem bör nyttotrafik och kollektivtrafik ges större utrymme på bekostnad av privatbilism. Detta görs genom god stadsplanering och miljöavgifter, t.ex. trängselavgifter, som ska beslutas på lokal eller regional nivå och vars avgifter ska stanna på regional nivå. Det behövs sammanhängande stråk för att underlätta gång- och cykeltrafik både inom och mellan samhällen.
1363. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande att motionerna H105 och H106 anses besvarade
1364. att därmed avslå Anita Brodén och Lena Skaring Thorséns yrkande samt Anita Jernbergers yrkande 1
1365. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna H107 och H108 besvarade
1366. att därmed avslå Anita Brodén, Anders Ekegrens och Stella Fares yrkande
1367. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H109 bifallen med vad partistyrelsen anfört
1368. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H110
1369. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H111
1370. att i enlighet med Mathias Karlssons och Mikael Peterssons yrkande hänskjuta avsnitt 4.5 punkt 7, motionerna H112 och H113 samt tillhörande yrkanden av Peter Nordebo, Jens Sundström och Annika Carp, Mikael Petersson och Elsy Lundberg Östrand till beredningsutskottet
1371. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H114
1372. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H115
1373. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande lägga till en ny punkt i avsnitt 4.5 med lydelsen: ”Goda möjligheter till sjötransporter är ett viktigt inslag i infrastrukturen. Stora godsvolymer kan transporteras med låga klimatutsläpp per tonkilometer, samtidigt som vägar och järnvägar avlastas.”
1374. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H116 bifallen med vad partistyrelsen anfört
1375. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H117 besvarad
1376. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H118 besvarad
1377. att därmed avslå Ewa Bertz m.fl.:s samt Amy Öbergs yrkanden
1378. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna H119 yrkande 2–6 och H120 besvarade
1379. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna H119 yrkande 1, H121 och H122 besvarade
1380. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H123 besvarad
1381. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H124 besvarad
1382. att därmed avslå Anne Kotavuopio Jatkos och Inger Lundbergs yrkande
1383. att avslå Anne Kotavuopio Jatkos yrkande
1384. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H125 besvarad
1385. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna H126 och H127 besvarade
1386. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H128 besvarad
1387. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H129
1388. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H46 yrkande 3 besvarat
1389. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 1
1390. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 2
1391. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H130
1392. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna H131 yrkande 1, H132, H133 yrkande 1 och H134 besvarade
1393. att därmed avslå Jens Sundströms yrkande 2
1394. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna H135 och H136 besvarade
1395. att därmed avslå Mathias Sundins yrkande
1396. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H137

1397. att därmed avslå Jens Sundströms yrkande 3
1398. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H138 yrkande 1 besvarat
1399. att därmed avslå Roland Karlssons yrkande 1
1400. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H139
1401. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 4.6 punkt 3 lydelsen: "För att öka byggandet i Sverige bör konkurrensen öka och reglerna kring byggande på såväl statlig som kommunal nivå förenklas. Byggnormerna bör förenklas, överklagandeprocessen förkortas och möjligheterna till att begränsa kommunala särkrav ses över."
1402. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H140 besvarad
1403. att därmed avslå Anita Jernbergers yrkande 2
1404. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H141
1405. att därmed avslå Anders Ekegrens yrkande
1406. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H131 yrkande 2
1407. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna H138 yrkande 2 och H142 yrkande 4
1408. att därmed avslå Roland Karlssons yrkande 2
1409. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 4
1410. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 5
1411. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna H143–H145
1412. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H146
1413. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H142 yrkande 3
1414. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H147 besvarad
1415. att därmed avslå Gösta Frödins och Inger Lundbergs yrkande
1416. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 6
1417. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H148 besvarad
1418. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna H133 yrkande 2, H142 yrkande 1 och 2, H149 och H150
1419. att i enlighet med Nina Lundströms yrkande hänskjuta avsnitt 4.6 punkt 7 med tillhörande yrkanden av Benny Lindholm, Nina Lundström, Linda Nordlund och Erik Scheller samt Jesper Brandberg och Erik Johansson till beredningsutskottet
1420. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H151 besvarad
1421. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 8
1422. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 4.6 punkt 9
1423. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H152
1424. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H153
1425. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H154 besvarad
1426. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H155 besvarad
1427. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H156 besvarad
1428. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H157 besvarad
1429. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H158 besvarad
1430. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H159
1431. att därmed avslå Börje Dovstads yrkande
1432. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H160
1433. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H161 besvarad

Reservation 18

Elisabeth Gunnars reserverade sig till förmån för att motion H107 skulle bifallas.

§ 122. Förhandlingspassets avslutande

Sara Svanström förklarade förhandlingarna ajournerade till klockan 10.30. Förhandlingspasset avslutades klockan 10.29.

Förhandlingspass 15, 17/11 kl. 10.33–13.30

§ 123. Förhandlingspassets öppnande

Förhandlingarna återupptogs av Lars Persson kl. 10.33.

§ 124. Dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1434. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 125. Justering av röstlängd

Lars Persson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Hans-Erik Andersson, Stockholms län, ersattes av Sigrid Rydell Johnson
Fredrik Malm, Stockholms län, ersattes av Daniel Forslund
Thomas af Bjur, Södermanland, ersattes av Bengt-Erik Sandström
Niklas Frykman, Södermanland, ersattes av Sarah Kinberg
Rebecka Gabrielsson, Östergötland, ersattes av Helena von Schantz
Börje Dovstad, Blekinge, ersattes av Ylva Särnmark
Jan Ertsborn, Halland, ersattes av Lovisa Aldrin
Marianne Nord Lyngdorf, Halland, ersattes av Emma Gröndahl
Martin Johansen, Bohuslän, ersattes av Birgitta Adolfsson
Kerstin Sandqvist, Norra Älvsborg, ersattes av Ulrik Hammar
Birgit Andersson, Södra Älvsborg, ersattes av Anne-Marie Ekström
Karl-Gustav Bynke, Skaraborg, ersattes av Andreas Dahlborg
Lars Hultkrantz, Örebro län, ersattes av Azita Iranipour
Anna Ågerfalk, Örebro län, ersattes av Erik Johansson
Johan Åqvist, Örebro län, ersattes av Ulrica Solver-Gustavsson
Helena Berggren, Västmanland, ersattes av Lennart Nilsson
Ann Berg, Gävleborg, ersattes av Helena Sjöberg
Eva Olstedt Lundgren, Västernorrland, ersattes av Eva Halling
Erica Markusson, Västernorrland, ersattes av Jonas Bylund

§ 126. Justerare och rösträknare för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1435. att utse Per-Åke Fredriksson, Ulla-Britt Hagström, Magnus Olofsgård och Eva Wittbom till justerare för innevarande förhandlingspass
1436. att utse Maria Winberg Nordström, Joar Forssell, Björn Brändewall och Helena Holmberg till rösträkningsdelegation för innevarande förhandlingspass

§ 127. Jämställdhet och likabehandling (programförslaget avsnitt 2.4.1–2.4.2)

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 2.4.1 Jämställdhet skulle ges lydelsen:

1. Det liberala jämställdhetsuppdraget tar sikte på kvinnors och mäns lika rätt till frihet, ansvar och makt. Det handlar om att frigöra individen genom att bekämpa den bristande jämställdheten och de värderingar som ligger bakom.
2. Sverige är inte ett jämställt land. Patriarkala maktstrukturer begränsar individens frihet och möjlighet att delta fullt ut i samhället. Insikten att denna ofrihet särskilt drabbar kvinnor och att dessa maktstrukturer måste brytas gör Folkpartiet liberalerna till ett feministiskt parti.
3. Den bristande jämställdheten är en fråga för såväl kvinnor som män. Därför måste jämställdhetsarbetet tydligt involvera pojkar och män.
4. Barn och ungdomar har rätt till en uppväxt där de fritt kan utveckla sin personlighet utan att begränsas av könsbundna krav och förväntningar på livs-, studie- och yrkesval. Därför ska förskolan och skolan arbeta aktivt med jämställdhets- och genusfrågor såväl i undervisningen som i skolmiljön.

5. Jämställdhetsperspektiv behövs i hela samhället och ska genomsyra offentliga verksamheter och regelverk. Kvinnor och män ska ha jämställda förutsättningar att utbilda sig, arbeta och göra karriär. Det förutsätter jämställda villkor inom utbildning och arbetsliv.
6. Förbudet mot könsdiskriminering ska upprätthållas på alla samhällsområden.
7. Jämställdhet förutsätter delat ansvar för hem och barn. Vårdförstjänster som barn- och äldreomsorg är centrala för att både kvinnor och män ska kunna förvärvsarbeta. Möjligheten att köpa hushållstjänster underlättar för både kvinnor och män att förena arbete med ansvar för hem och barn.
8. Skillnaden i ekonomisk makt mellan kvinnor och män är en central jämställdhetsfråga. Offentliga arbetsgivare ska vara förebilder i att motverka ofrivillig deltid, som särskilt drabbar kvinnor, och förbättra möjligheterna till lönekarriär i kvalificerade kvinnodominerade yrken som lärare och sjuksköterskor.
9. Bristen på kvinnor i näringslivets högsta positioner är ett betydande maktproblem. Det offentliga ska visa vägen genom jämställd karriärutveckling och rekrytering till myndigheter och offentligt ägda bolag.
10. Mångfald inom välfärdssektorn är en viktig jämställdhetsfråga, eftersom möjligheterna att byta arbetsgivare, göra karriär och starta eget då blir mer likvärdiga.
11. I ett jämställt samhälle måste det vara möjligt att kombinera föräldraskap med förvärvsarbete eller företagande. Föräldraförsäkringen ska tydligare stimulera vårdnadshavare att dela på föräldraledigheten, bland annat genom en förstärkt jämställdhetsbonus. Om det visar sig att utvecklingen mot jämställt uttag behöver stimuleras ytterligare kan ännu en månad i försäkringen öronmärkas åt vardera föräldern. Vårdnadsbidraget ska avskaffas.
12. Mäns våld och förtryck mot kvinnor är den mest extrema uttrycket för kvinnors utsatthet och har sin grund i synen på kön, makt och sexualitet. Alla former av våld i relationer och könsrelaterat våld ska förebyggas. Sexualbrottslagstiftningen måste utgå från brottsoffrets rätt till sexuell integritet. Insatserna för att förebygga och förhindra könsrelaterat våld måste fokusera på förövarna. Dömda ska erbjudas behandling.
13. Brott ska aldrig relativiseras med hänsyn till patriarkala traditioner eller hedersbegrepp. Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt hot mot individers frihet och en jämställdhetsfråga som berör både kvinnor och män.
14. Religiös särlagstiftning inom familjerätten står i motsats till jämställdhet och kvinnors frigörelse, och ska inte tillåtas i Sverige.
15. Det ska vara förbjudet att köpa sex. Prostitution är i dag ofta en del av den gränslösa organiserade människohandeln. Den viktigaste insatsen är att få bort efterfrågan. Prostituerade ska få skydd och stöd att gå vidare.

Programkommittén hade yrkat att avsnitt 2.4.2 Likabehandling skulle ges lydelsen:

1. Alla ska ha samma rätt att forma sitt liv och bilda familj oavsett könsidentitet eller könet på den man älskar. Därför ska all lagstiftning vara jämlik i förhållande till sexuell läggning eller könsidentitet.
2. Liberaler ska verka för ett öppet samhällsklimat där ingen känner sig tvungen att dölja sin kärlek eller sin könsidentitet, och ingen förutsätts vara heterosexuell så länge inget annat sägs. Det allmänna har ett särskilt ansvar att se till att skola, vård, äldreomsorg och annan service ges på jämlika villkor.
3. Sverige ska verka i EU och internationellt för hbt-personers rättigheter som en del av de mänskliga rättigheterna. Diskrimineringskyddet på EU-nivå ska stärkas. Rättsakter inom ramen för EU-samarbetet ska erkänna den samkönade familjen fullt ut.
4. Samernas, sverigefinnarnas, tornedalingarnas, judarnas och romernas ställning som nationella minoriteter och samernas ställning som urfolk ska erkännas i grundlagen. Skolan ska ge alla elever kunskap om Sveriges urfolk, nationella minoriteter och minoritetsspråk. Det offentliga ska understödja välfärdstjänster och ett kultur- och medieutbud med minoritetsspråksprofil. Individens möjligheter att använda minoritetsspråk i kontakten med myndigheter ska stärkas.
5. Sametingets roll som förvaltningsmyndighet ska tydligt skiljas från rollen som folkvalt organ för samer. Samernas rätt att utöva renskötsel och utnyttja marker i enlighet med urminnes hävd ska garanteras. En nordisk samekonvention ska upprättas.
6. Barn och ungdomar har rätt att respekteras som individer och i takt med åldern få ta ett ökande ansvar för sin egen tillvaro. För att tydliggöra barns och ungdomars rättigheter ska FN:s barnkonvention införlivas i svensk lag.
7. Äldres rätt till självbestämmande ska hävdas och alla tendenser till åldersfördomar bekämpas. Förbudet mot åldersdiskriminering ska upprätthållas i alla samhällsområden.

I motion C1 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.4.1 punkt 2 stryka följande mening: "Insikten att denna ofrihet särskilt drabbar kvinnor och att dessa maktstrukturer måste brytas gör Folkpartiet liberalerna till ett feministiskt parti."

I motion C2 hade yrkats:

1. att punkt 2 i avsnitt 2.4.1 utgår

I motion C3 hade yrkats:

1. att i andra meningen i avsnitt 2.4.1 punkt 2 ordet "patriarkala" ändras till "genusgrundade"

I motion C4 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.4.1 punkt 2 läggs till ytterligare en mening: "Ingen, oavsett kön, ska användas som sexobjekt inom idrotten."

I motion C5 hade yrkats:

1. att i sista meningen i avsnitt 2.4.1 punkt 4 lägga till "normkritik samt med ett hbt-perspektiv" efter "jämslälldhets- och genusfrågor" så att meningen lyder: "Därför ska förskolan och skolan arbeta aktivt med jämställdhets- och genusfrågor, normkritik samt med ett hbt-perspektiv såväl i undervisningen som i skolmiljön."
3. att en ny punkt läggs till i avsnitt 2.4.1 med följande lydelse: "All förskolepersonal ska ha grundläggande kunskap i mångfalds- och hbt-frågor för att kunna möta och inkludera vuxna och barn som är hbt-personer."

I motion C6 hade yrkats:

1. att i punkt 4 i avsnitt 2.4.1 lägga till meningen: "Som en viktig inspirationskälla och resurs i detta arbete ska utbildning av genuspedagoger återinföras och dessa ges förutsättningar att verka inom förskolan och skolan."

I motion C7 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.4.1 punkt 5 läggs till "och att påverka och forma samhället", samt att orden "arbeta och" i samma mening stryks
2. att den avslutande meningen i avsnitt 2.4.1 punkt 5 stryks och ersätts av följande: "Det förutsätter jämställda villkor inom alla områden, såväl politiska, kulturella, sociala som ekonomiska."

I motion C8 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att kommuner och landsting kartlägger och offentliggör fördelningen av samtliga politiska uppdrag och arvoden
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för en jämställdhetsrankning av landets kommuner och landsting
3. att Folkpartiet tar ställning för en behovsstyrd jämställdhetsintegrering med syfte att lyfta landets minst jämställda kommuner och landsting

I motion C9 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för en skärpning av arbetet med jämställdhetsintegrering. Detta ska innefatta tydligare krav och uppdrag, skarpare uppföljning av återrapporteringen med påföljder för de myndigheter som inte genomför uppdragen. Olika stimulansmedel bör komplettera dessa åtgärder

I motion C10 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.4.1 punkt 7 efter första meningen lägga till: "Jämställdheten gäller också skilda/separerade föräldrar."

I motion C11 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.4.1 efter punkt 8 lägga till en ny mening med följande text: "Krav på goda arbetsvillkor i kvinnodominerade yrken ska även ställas på privata utförare av offentlig verksamhet."

I motion C12 hade yrkats:

1. att följande text läggs till som en ny punkt 11 i avsnitt 2.4.1: "Folkpartiet verkar för att förbättra jämställdheten inom näringslivet genom att tillsätta en statlig utredning. Utredningen ska särskilt studera

den nya danska lagen som introducerar en 'följ eller förklara'-modell, varigenom alla företag över en viss gräns åläggs att fastställa mål för den andel av deras verkställande och icke verkställande styrelseledamöter samt tjänstemän på ledande befattningar som ska utgöras av det underrepresenterade könet. Varje företag bör därtill utarbeta en strategi för att skapa en jämnare könsfördelning, och bör i sina årsberättelser rapportera om könsfördelningen i företagets styrelse och ledningsgrupper. Om det enskilda företagets mål inte nås bör företaget åläggas att i årsberättelsen förklara orsakerna till detta och att ange vilka åtgärder företaget som planerar att vidta för att åtgärda detta."

I motion C13 hade yrkats:

1. att följande text läggs till som en ny punkt 10 i avsnitt 2.4.1: "Folkpartiet ska verka för jämställdheten i kommunala (landsting och kommuner) och statligt ägda bolag förbättras. Till varje post i styrelsen ska därför både en man och en kvinna nomineras. Valberedningen ska därefter i sitt arbete se till att styrelsen har en jämställd representation".

I motion C14 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.4.1 punkt 5 ges lydelsen: "Möjligheterna till likvärdig yrkesutveckling begränsas ofta redan på ett tidigt stadium. Invanda värderingar och beslutskriterier bland chefer och beslutsfattare som inte bara grundas på kompetens, kan leda till diskriminering som sedan hämmar yrkesutvecklingen under resten av arbetslivet. Likabehandling och karriärmöjligheter måste genomsyra verksamheten på alla nivåer i både offentlig förvaltning och privat verksamhet. Därför är det viktigt att belysa könsfördelningen på alla nivåer och verka för ökad jämställdhet även på lägre beslutsnivåer för att ge alla lika utvecklingsmöjligheter från början."

I motion C15 hade yrkats:

1. att det i avsnitt 2.4.1 läggs till en ny punkt 6 med lydelsen: "Jämställdhetsintegrering är den strategi som ska användas för att nå de jämställdhetspolitiska målen och ett jämställt samhälle. Jämställdhetsintegrering kräver ett planlagt utvecklingsarbete som ger ett långsiktigt och hållbart resultat."

I motion C16 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att medelstora och stora företag åläggs att göra en årlig jämställdhetsdeklaration som görs tillgänglig för konsumenterna

I motion C17 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.4.1 punkt 11 lägga till texten: "Ännu en månad i försäkringen ska öronmärkas åt vardera föräldern."
2. att nödvändiga följdändringar görs i nämnda punkt

I motion C18 hade yrkats:

1. att punkt 11 i avsnitt 2.4.1 ges lydelsen: "I ett jämställt samhälle måste det vara möjligt att kombinera föräldraskap med förvärvsarbete eller företagande. Föräldraförsäkringen ska tydligare stimulera vårdnadshavare att dela på föräldraledigheten, bland annat genom en förstärkt jämställdhetsbonus. För att stimulera utvecklingen mot ett mer jämställt uttag ska ytterligare en månad i föräldraförsäkringen öronmärkas åt vardera föräldern. Vårdnadsbidraget ska avskaffas."

I motion C19 hade yrkats:

1. att punkt 11 i avsnitt 2.4.1 ges lydelsen: "I ett jämställt samhälle måste det vara möjligt att kombinera föräldraskap med förvärvsarbete eller företagande. Föräldraförsäkringen ska dock inte användas för att med skattepengar finansiera strukturer som leder till att kvinnor väljs bort på arbetsmarknaden. Föräldraförsäkringen är en förmån, inte ett tvång, och bör individualiseras. Vårdnadsbidraget ska avskaffas."

I motion C20 hade yrkats:

1. att det i partiprogrammet ska föreslås att föräldraledigheten tidsmässigt ska delas lika mellan båda föräldrarna och att summan av föräldrapenningen, som ska utgå för båda, räknas utifrån den högsta lönen som någon av föräldrarna har. Detta för att säkerställa att familjens ekonomi inte lider av den jämställda föräldraledigheten

I motion C21 hade yrkats:

1. att andra och tredje meningen i punkt 11 i avsnitt 2.4.1 ges lydelsen: "Föräldraförsäkringen ska tydligare stimulera vårdnadshavare att dela på föräldraledigheten, bland annat genom en tredelning av uttaget av dagar ur föräldraförsäkringen och genom en förstärkt jämställdhetsbonus."

I motion C22 hade yrkats:

1. att Folkpartiet tar ställning för att föräldraförsäkringen ska vara individualiserad, det vill säga delad lika mellan vårdnadshavarna. Dagarna ska inte kunna överlåtas till annan vårdnadshavare. Så länge könsnormer råder kommer föräldraförsäkringen att bidra till cementering av dessa. Därför ska antalet dagar i föräldraförsäkringen minskas

I motion C23 hade yrkats:

1. att punkt 11 i avsnitt 2.4.1 ges lydelsen: "I ett jämställt samhälle måste det vara möjligt att kombinera föräldraskap med förvärvsarbete eller företagande. Genom möjligheten att skydda sin föräldrapennings-SGI över lång tid om man får barn i tät följd gynnar försäkringen i dag att en och samma förälder är hemma lång tid med flera barn, vilket bryter kontakten med arbetsmarknaden på ett sätt som ofta blir ofrivilligt och negativt mot individen. Föräldraförsäkringen stöder också en norm där endast de offentligt erkända vårdnadshavarna skulle vara kapabla att ta hand om och stödja ett barn. Föräldrapenningsdagarna bör vara överlåtbara till alla personer som vårdnadshavarna finner lämpliga. Dessutom bör reglerna för att skydda specifik föräldrapennings-SGI slopas och ersättningen vid långa uttag av föräldrapenning trappas ned, för att undvika situationer där en och samma person är hemma under lång tid. Särregler ska finnas för barn som bara har en vårdnadshavare."

I motion C24 hade yrkats:

1. att i punkt 11 i avsnitt 2.4.1 stryka följande: " Om det visar sig att utvecklingen mot jämställt uttag behöver stimuleras ytterligare kan ännu en månad i försäkringen öronmärkas åt vardera föräldern."

I motion C25 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att de så kallade pappamånaderna avskaffas

I motion C26 hade yrkats:

1. att andra och tredje meningen i avsnitt 2.4.1 punkt 11 ges lydelsen: "Föräldraskapsersättningen ska på sikt utformas så att den ekonomiska ersättningen till familjen blir oberoende av vilken av föräldrarna som uppbär föräldraskapsersättningen. Vårdnadsbidraget ska avskaffas."

I motion C27 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.4.1 punkt 13 ändras till: "Brott ska aldrig relativiseras."

I motion C28 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska verka för att benämningarna hedersvåld och hedersmord byts ut till skamvåld och skammord

I motion C29 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.4.1 punkt 3 orden "pojkar och" tas bort
2. att i avsnitt 2.4.1 punkt 4 de sex sista orden tas bort
3. att i avsnitt 2.4.1 punkt 7 den första meningen tas bort
4. att i avsnitt 2.4.1 punkt 8 den sista meningens 15 första ord tas bort och den sista meningen blir exempelvis: "Möjligheterna till lönekarriär för till exempel lärare och sjuksköterskor bör förbättras."
5. att i avsnitt 2.4.1 punkt 9 ordet "i" ändras till "på" och den sista meningen ändras på något sätt
6. att det i avsnitt 2.4.1 punkt 10 bör stå till exempel: "En mångfald inom välfärdssektorn är viktig ur jämställdhetssynpunkt och förbättrar möjligheterna att byta arbetsgivare, göra karriär och starta eget."
7. att i avsnitt 2.4.1 punkt 11 den sista meningen ändras till exempelvis "Vårdnadsbidrag bör däremot avskaffas." eller innehåller något argument
9. att i avsnitt 2.4.1 punkt 13 ordet "relativiseras" ersätts på något sätt så att det blir begripligt
11. att i avsnitt 2.4.2 punkt 1 "älskar" ersätts av till exempel "lever tillsammans med"
12. att i avsnitt 2.4.2 punkt 1 den andra meningen förändras på något sätt
13. att i avsnitt 2.4.2 punkt 4 den andra meningen tas bort
14. att i avsnitt 2.4.2 punkt 6 den första meningens 14 sista ord tas bort

15. att i avsnitt 2.4.2 punkt 7 ordet "i" ändras till "på"
16. att i avsnitt 2.4.1 punkt 12 den andra meningen ändras till exempelvis: "Könsrelaterat våld och våld i nära relationer bör förebyggas."
17. att i avsnitt 2.4.1 punkt 11 det klargörs vad som menas med den tredje meningen eller att i alla fall de 11 första orden ersätts av "Fortsätter inte ökningen av mäns uttag av föräldradagar" och de 11 sista av "kan ytterligare en månad bli oöverlättbar"
18. att i avsnitt 2.4.2 punkt 2 den första meningen blir: "Ingen bör förutsättas vara heterosexuell eller känna sig tvungen att dölja kärlek eller könsidentitet."
19. att i avsnitt 2.4.1 punkt 12 orden 7–15 tas bort och "ofta" placeras efter "har" eller i alla fall "den" blir "det"
20. att i avsnitt 2.4.1 punkt 5 "jämförda" i den andra meningen ersätts av "samma"

I motion C30 hade yrkats:

1. att avsnitt 2.4.2 byter rubrik från "Likabehandling" till "Likvärdig behandling"
2. att avsnitt 2.4.2 punkt 1 ges lydelsen: "Alla ska ha rätt att forma sina liv och bilda familj oavsett könsidentitet, könsuttryck och/eller sexuell läggning och all lagstiftning ska vara könsneutral."
3. att avsnitt 2.4.2 punkt 2 ges lydelsen: "Liberaler ska verka för ett samhällsklimat där alla kan vara öppna med sin kärlek. I all skattefinansierad verksamhet ska alla bemötas likvärdigt oavsett könsidentitet, könsuttryck och/eller sexuell läggning."
4. att avsnitt 2.4.2 punkt 3 i slutet får ett tillägg med lydelsen: "[...] fullt ut – i alla medlemsländer – samt bli ett krav för kandidatländer."
5. att avsnitt 2.4.2 punkterna 4 och 5 lyfts ut och bildar ett eget avsnitt med rubriken "Minoriteter"
6. att avsnitt 2.4.2 punkterna 6 och 7 lyfts ut och flyttas till de områden de tillhör

I motion C31 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för en utredning av hur ett system för ett fritt val av det juridiska könet skulle kunna utformas

I motion C32 hade yrkats:

1. att punkt 6 i avsnitt 2.4.2 kompletteras med en ny mening "Modersmålsundervisning ska underlättas för att revitalisera nationella minoritetsspråk."

I motion C33 hade yrkats:

1. att det i partiprogrammet ska framgå att Folkpartiet önskar att en utredning tillsätts för att få svar på om fler minoriteter med historisk förankring i Sverige ska få officiell nationell minoritetsstatus i framtiden, i enlighet med Europarådets ramkonvention för skydd av nationella minoriteter

I motion C34 hade yrkats:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att Sverige snarast ansluter sig till konventionen ILO 169

I motion C35 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska driva frågan att ILO-konvention 169 ratificeras i Sverige, vilket innebär stärkta rättigheter för samerna

I motion C36 hade yrkats:

1. att Folkpartiet ska arbeta aktivt för att FN:s barnkonvention ska antas som svensk lag

I motion C37 hade yrkats:

1. att punkt 3 i avsnitt 3.3.6 ges ett tillägg i sista meningen: "Bristande tillgänglighet i offentliga miljöer och transporter ska ses som diskriminering."

I motion A2 hade yrkats:

4. att avsnitt 2.4.1 punkt 1 ges lydelsen: "Det liberala jämställdhetsuppdraget tar sikte på kvinnors och mäns lika rätt till frihet, ansvar och makt. Det handlar om att frigöra individen genom att bekämpa den bristande jämställdheten, frigörande från de rådande könsstrukturerna och de värderingar som ligger bakom."

I motion A8 hade yrkats:

2. att punkt 2 i avsnitt 2.4.1 omformuleras till: "Sverige är ett av världens mest jämställda länder. Juridiska regler och kulturella attityder begränsar dock alltjämt i vissa sammanhang individens frihet och möjlighet att delta fullt ut i samhället. Könneutral lagstiftning måste införas inom alla områden och kulturellt betingade könsdiskriminerande normer måste bekämpas. Det undantag i regeringsformens förbud mot diskriminering (regeringsformen 2 kap. 13 §) som medger könsdiskriminering av individer för att uppnå kollektiva effekter måste avskaffas."

I motion B12 hade yrkats:

1. att i avsnitt 2.4.1 lägga till en ny punkt som lyder: "Mäns våld är ett avgörande samhällsproblem som drabbar både kvinnor och män. Ett jämställt samhälle är ett samhälle fritt från mäns våld."

I motion B72 hade yrkats:

4. att avsnitt 2.4.1 punkt 4 avslutas med orden "samt i studie- och yrkesvägledningen"

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 1 skulle bifallas
2. att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 2 skulle bifallas
3. att motion C1 skulle avslås
4. att motion C2 skulle avslås
5. att motion C3 skulle anses besvarad
6. att motion A8 yrkande 2 skulle avslås
7. att motion A2 yrkande 4 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
8. att motion C4 skulle anses besvarad
9. att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 3 skulle bifallas
10. att punkt C29 yrkande 1 skulle avslås
11. att avsnitt 2.4.1 punkt 4 skulle ges lydelsen: "Barn, ungdomar och unga vuxna har rätt till en uppväxt där de fritt kan utveckla sin personlighet utan att begränsas av könsbundna krav och förväntningar på livs-, studie- och yrkesval. Därför ska förskolan, skolan och högskolan arbeta aktivt med jämställdhetsfrågor, genusfrågor och normkritik såväl i undervisningen och vägledningen som i skolmiljön."
12. att motion C5 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
13. att motion C29 yrkande 2 skulle anses besvarat
14. att motion C6 skulle anses besvarad
15. att motion B72 yrkande 4 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
16. att motion C5 yrkande 3 skulle anses besvarat
17. att avsnitt 2.4.1 punkt 5 skulle ges lydelsen: "Jämställdhet skapas där ordinarie beslut fattas, resurser fördelas och normer produceras. Ett jämställdhetsperspektiv ska integreras i alla relevanta offentliga beslut. Kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att utbilda sig, arbeta, göra karriär och forma samhället. Det förutsätter jämställda villkor inom alla områden, såväl politiska, kulturella, sociala som ekonomiska."
18. att motion C7 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
19. att motion C7 yrkande 2 skulle bifallas
20. att motion C8 yrkande 3 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
21. att motion C9 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
22. att motion C29 yrkande 20 skulle anses besvarat
23. att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 6 skulle bifallas
24. att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 7 skulle bifallas
25. att motion C29 yrkande 3 skulle avslås
26. att motion C10 skulle anses besvarad
27. att avsnitt 2.4.1 punkt 8 skulle ges lydelsen: "Skillnaden i ekonomisk makt mellan kvinnor och män är en central jämställdhetsfråga. Löneskillnaderna mellan kvinnor och män ska minska och på sikt upphöra. Arbetsgivare i offentligt finansierad verksamhet ska vara förebilder i att motverka ofrivillig deltid, som särskilt drabbar kvinnor, och förbättra möjligheterna till lönekarriär i kvalificerade kvinnodominerade yrken som lärare och sjuksköterskor."
28. att avsnitt 2.4.1 punkt 9 skulle ges lydelsen: "Bristen på kvinnor i näringslivets högsta positioner är ett betydande maktproblem som inte kan accepteras. Det offentliga har ett ansvar att verka för jämställd

- tillgång till makt och ska särskilt visa vägen genom jämställd karriärutveckling och rekrytering till myndigheter och offentligt ägda bolag.”
29. att avsnitt 2.4.1 punkt 10 skulle ges lydelsen: ”Att öka kvinnors företagande är en prioritet. Mångfald inom välfärdssektorn är en viktig jämställdhetsfråga, eftersom möjligheterna att byta arbetsgivare, göra karriär och starta eget då blir mer likvärdiga.”
30. att motion C29 yrkande 4–6 skulle anses besvarade
31. att motion C11 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
32. att motion C12 skulle anses besvarad
33. att motion C13 skulle anses besvarad
34. att motion C14 skulle anses besvarad
35. att motion C15 skulle anses bifallen med partistyrelsen anfört
36. att motion C16 skulle anses besvarad
37. att motion C8 yrkande 1 och 2 skulle anses besvarade
38. att avsnitt 2.4.1 punkt 11 skulle ges lydelsen: ”I ett jämställt samhälle måste det vara möjligt att kombinera föräldraskap med förvärvsarbete eller företagande. Föräldraförsäkringen ska tydligare stimulera vårdnadshavare att dela på föräldraledigheten genom en jämställdhetsbonus och ytterligare en öronmärkt månad åt vardera föräldern. Vårdnadsbidraget ska avskaffas.”
39. att motion C17–C18 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
40. att motion C19–C22 skulle anses besvarade
41. att motion C23–C25 skulle avslås
42. att motion C29 yrkande 7 och 17 skulle anses besvarade
43. att motion C26 skulle anses besvarad
44. att avsnitt 2.4.1 punkt 12 skulle ges lydelsen: ”Mäns våld och förtryck mot kvinnor är det mest extrema uttrycket för kvinnors utsatthet och har sin grund i synen på kön, makt och sexualitet. Alla former av våld i relationer och könsrelaterat våld ska förebyggas.”
45. att motion C29 yrkande 16 och 19 skulle anses besvarade
46. att motion B12 yrkande 1 skulle anses besvarat
47. att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 13 skulle bifallas
48. att motion C27 skulle anses besvarad
49. att motion C28 skulle anses besvarad
50. att motion C29 yrkande 9 skulle anses besvarat
51. att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 14 skulle bifallas
52. att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 15 skulle utgå och flyttas till rättsavsnittet
53. att i avsnitt 2.4.2 en ny första punkt skulle införas med lydelsen: ”Alla ska ha samma möjlighet att nå sin fulla potential utan att hållas tillbaka av fördomar och diskriminering. Den som drabbas av diskriminering ska kunna få hjälp att få upprättelse och det ska kosta att diskriminera.”
54. att avsnitt 2.4.2 punkt 1 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: ”Alla ska ha samma rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv. Inga lagar får missgynna personer med avseende på sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.”
55. att motion C29 yrkande 11 och 12 samt motion C30 yrkande 2 skulle anses besvarade
56. att motion C30 yrkande 1 skulle anses besvarat
57. att i avsnitt 2.4.2 efter programkommitténs förslag till punkt 1 en ny punkt skulle införas med lydelsen: ”Sverige ska vara ett öppet och tolerant land. Fördomar och diskriminering ska bekämpas. Det behövs ett målmedvetet arbete för att motverka diskriminering inom samhällsområden såsom arbetsmarknad, utbildning och hälso- och sjukvård.”
58. att avsnitt 2.4.2 punkt 2 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: ”Liberaler verkar för ett öppet samhällsklimat där ingen känner sig tvungen att dölja sin sexuella läggning, sin könsidentitet eller sitt könsuttryck, och ingen förutsätts vara heterosexuell så länge inget annat sägs. Det allmänna har ett särskilt ansvar att se till att skola, vård, äldreomsorg och annan service ges på jämlika villkor.”
59. att motion C29 yrkande 18 skulle anses besvarat
60. att motion C30 yrkande 3 skulle anses besvarat
61. att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.2 punkt 3 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
62. att motion C30 yrkande 4 skulle anses besvarat
63. att motion C31 skulle anses besvarad
64. att avsnitt 2.4.2 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: ”Samernas, sverigefinnarnas, tornedalingarnas, judarnas och romernas ställning som nationella minoriteter och

- samernas ställning som urfolk ska upprätthållas. Skolan ska ge alla elever kunskap om Sveriges urfolk, nationella minoriteter och minoritetsspråk. Det offentliga ska understödja ett språk-, kultur- och medieutbud med minoritetsspråksprofil. Individens möjligheter att använda minoritetsspråk i kontakten med myndigheter ska stärkas.”
65. att motion C29 yrkande 13 skulle anses besvarat
66. att avsnitt 2.4.2 punkt 5 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: ”Sametingets roll som förvaltningsmyndighet ska tydligt skiljas från rollen som folkvalt organ för samer. Samernas rätt att utöva renskötsel och utnyttja marker i enlighet med urminnes hävd ska värnas. En nordisk samekonvention ska upprättas.”
67. att motion C30 yrkande 5 skulle anses besvarat
68. att motion C32 skulle anses besvarad
69. att motion C33 skulle anses besvarad
70. att motion C34 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
71. att motion C35 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
72. att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.2 punkt 6 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
73. att motion C29 yrkande 14 skulle anses besvarat
74. att motion C36 skulle anses besvarad
75. att avsnitt 2.4.2 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: ”Äldres rätt till självbestämmande ska hävdas och alla tendenser till åldersfördomar bekämpas. Förbudet mot åldersdiskriminering ska upprätthållas.”
76. att motion C29 yrkande 15 skulle anses besvarat
77. att motion C30 yrkande 6 skulle anses besvarat
78. att i avsnitt 2.4.2 en ny punkt skulle införas (från avsnitt 3.3.6 punkt 3) sist i avsnittet med lydelsen: ”Sverige ska vara ett tillgängligt land. Den offentliga miljön, inklusive kollektivtrafiken, ska vara tillgänglig. Systematisk tillsyn behövs för att få bort lätt avhjälpna hinder. Bristande tillgänglighet ska ses som diskriminering.”
79. att motion C37 skulle anses besvarad

Utskottet yrkade:

1. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 1 skulle bifallas
2. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 2 skulle bifallas
3. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C1 skulle avslås
4. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C2 skulle avslås
5. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C3 skulle anses besvarad
6. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion A8 yrkande 2 skulle avslås
7. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion A2 yrkande 4 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
8. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C4 skulle anses besvarad
9. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 3 skulle bifallas
10. i enlighet med partistyrelsens yrkande att punkt C29 yrkande 1 skulle avslås
11. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.4.1 punkt 4 skulle ges lydelsen: ”Barn, ungdomar och unga vuxna har rätt till en uppväxt där de fritt kan utveckla sin personlighet utan att begränsas av könsbundna krav och förväntningar på livs-, studie- och yrkesval. Därför ska förskolan, skolan och högskolan arbeta aktivt med jämställdhetsfrågor, genusfrågor och normkritik såväl i undervisningen och vägledningen som i skolmiljön.”
12. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C5 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
13. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C29 yrkande 2 skulle anses besvarat
14. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C6 skulle anses besvarad
15. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B72 yrkande 4 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
16. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C5 yrkande 3 skulle anses besvarat
17. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.4.1 punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Jämställdhet skapas där ordinarie beslut fattas, resurser fördelas och normer produceras. Ett jämställdhetsperspektiv ska

- integreras i alla relevanta offentliga beslut. Kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att utbilda sig, arbeta, göra karriär och forma samhället. Det förutsätter jämställda villkor inom alla områden, såväl politiska, kulturella, sociala som ekonomiska.”
18. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C7 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
 19. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C7 yrkande 2 skulle bifallas
 20. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C8 yrkande 3 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
 21. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C9 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 22. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C29 yrkande 20 skulle anses besvarat
 23. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 6 skulle bifallas
 24. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 7 skulle bifallas
 25. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C29 yrkande 3 skulle avslås
 26. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C10 skulle anses besvarad
 27. att punkt 8 skulle ges lydelsen: ”Skillnaden i ekonomisk makt mellan kvinnor och män är en central jämställdhetsfråga. Löneskillnaderna mellan kvinnor och män ska minska och på sikt upphöra. Arbetsgivare i offentligt finansierad verksamhet ska vara förebilder i att motverka ofrivillig deltid, som särskilt drabbar kvinnor, och förbättra möjligheterna till lönekarriär i kvalificerade kvinnodominerade yrken som lärare och sjuksköterskor.”
 28. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.4.1 punkt 9 skulle ges lydelsen: ”Bristen på kvinnor i näringslivets högsta positioner är ett betydande maktproblem som inte kan accepteras. Det offentliga har ett ansvar att verka för jämställd tillgång till makt och ska särskilt visa vägen genom jämställd karriärutveckling och rekrytering till myndigheter och offentligt ägda bolag.”
 29. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.4.1 punkt 10 skulle ges lydelsen: ”Att öka kvinnors företagande är en prioritet. Mångfald inom välfärdssektorn är en viktig jämställdhetsfråga, eftersom möjligheterna att byta arbetsgivare, göra karriär och starta eget då blir mer likvärdiga.”
 30. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C29 yrkande 4–6 skulle anses besvarade
 31. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C11 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 32. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C12 skulle anses besvarad
 33. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C13 skulle anses besvarad
 34. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C14 skulle anses besvarad
 35. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C15 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 36. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C16 skulle anses besvarad
 37. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C8 yrkande 1 och 2 skulle anses besvarade
 38. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.4.1 punkt 11 skulle ges lydelsen: ”I ett jämställt samhälle måste det vara möjligt att kombinera föräldraskap med förvärvsarbete eller företagande. Föräldraförsäkringen ska tydligare stimulera vårdnadshavare att dela på föräldraledigheten genom en jämställdhetsbonus och ytterligare en öronmärkt månad åt vardera föräldern. Vårdnadsbidraget ska avskaffas.”
 39. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C17–C18 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
 40. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C19–C22 skulle anses besvarade
 41. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C23–C25 skulle avslås
 42. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C29 yrkande 7 och 17 skulle anses besvarade
 43. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C26 skulle anses besvarad
 44. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.4.1 punkt 12 skulle ges lydelsen: ”Mäns våld och förtryck mot kvinnor är det mest extrema uttrycket för kvinnors utsatthet och har sin grund i synen på kön, makt och sexualitet. Alla former av våld i relationer och könsrelaterat våld ska förebyggas.”
 45. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C29 yrkande 16 och 19 skulle anses besvarade
 46. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion B12 yrkande 1 skulle anses besvarat
 47. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 13 skulle bifallas
 48. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C27 skulle anses besvarad
 49. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C28 skulle anses besvarad
 50. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C29 yrkande 9 skulle anses besvarat
 51. att avsnitt 2.4.1 punkt 14 skulle ges lydelsen: ”Religiös särlagstiftning inom familjerätten står i motsats till jämställdhet och kvinnors individers frigörelse, och ska inte tillåtas i Sverige.”

52. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 15 skulle utgå och flyttas till rättsavsnittet
53. i enlighet med partistyrelsens yrkande att i avsnitt 2.4.2 en ny första punkt skulle införas med lydelsen: "Alla ska ha samma möjlighet att nå sin fulla potential utan att hållas tillbaka av fördomar och diskriminering. Den som drabbas av diskriminering ska kunna få hjälp att få upprättelse och det ska kosta att diskriminera."
54. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.4.2 punkt 1 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "Alla ska ha samma rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv. Inga lagar får missgynna personer med avseende på sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck."
55. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C29 yrkande 11 och 12 samt motion C30 yrkande 2 skulle anses besvarade
56. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C30 yrkande 1 skulle anses besvarat
57. i enlighet med partistyrelsens yrkande att i avsnitt 2.4.2 efter programkommitténs förslag till punkt 1 en ny punkt skulle införas med lydelsen: "Sverige ska vara ett öppet och tolerant land. Fördomar och diskriminering ska bekämpas. Det behövs ett målmedvetet arbete för att motverka diskriminering inom samhällsområden såsom arbetsmarknad, utbildning och hälso- och sjukvård."
58. att avsnitt 2.4.2 punkt 2 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen:
59. "Liberaler verkar för ett öppet samhällsklimat där ingen känner sig tvungen att dölja sin sexuella läggning, sin könsidentitet eller sitt könsuttryck, ~~och~~ där ingen förutsätts vara heterosexuell så länge inget annat sägs. Det allmänna har ett särskilt ansvar att se till att skola, vård, äldreomsorg och annan service ges på jämlika villkor."
60. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C29 yrkande 18 skulle anses besvarat
61. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C30 yrkande 3 skulle anses besvarat
62. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.2 punkt 3 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
63. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C30 yrkande 4 skulle anses besvarat
64. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C31 skulle anses besvarad
65. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.4.2 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "Samernas, sverigefinnarnas, tornedalingarnas, judarnas och romernas ställning som nationella minoriteter och samernas ställning som urfolk ska upprätthållas. Skolan ska ge alla elever kunskap om Sveriges urfolk, nationella minoriteter och minoritetsspråk. Det offentliga ska understödja ett språk-, kultur- och medieutbud med minoritetsspråksprofil. Individens möjligheter att använda minoritetsspråk i kontakten med myndigheter ska stärkas."
66. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C29 yrkande 13 skulle anses besvarat
67. att avsnitt 2.4.2 punkt 5 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "Sametingets roll som förvaltningsmyndighet ska tydligt skiljas från rollen som folkvalt organ för samer. Samernas rätt att utöva renskötsel och utnyttja marker i enlighet med urminnes hävd ska värnas. ILO-konventionen 169 ska ratificeras och ~~En~~ nordisk samekonvention ska upprättas."
68. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C30 yrkande 5 skulle anses besvarat
69. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C32 skulle anses besvarad
70. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C33 skulle anses besvarad
71. att motion C34 skulle bifallas
72. att motion C35 skulle bifallas
73. i enlighet med partistyrelsens yrkande att programkommitténs förslag avsnitt 2.4.2 punkt 6 (enligt programkommitténs numrering) skulle bifallas
74. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C29 yrkande 14 skulle anses besvarat
75. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C36 skulle anses besvarad
76. i enlighet med partistyrelsens yrkande att avsnitt 2.4.2 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering) skulle ges lydelsen: "Äldres rätt till självbestämmande ska hävdas och alla tendenser till åldersfördomar bekämpas. Förbudet mot åldersdiskriminering ska upprätthållas."
77. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C29 yrkande 15 skulle anses besvarat
78. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C30 yrkande 6 skulle anses besvarat
79. att i avsnitt 2.4.2 en ny punkt skulle införas (från avsnitt 3.3.6 punkt 3) sist i avsnittet med lydelsen: "Sverige ska vara ett tillgängligt land. Den offentliga miljön, inklusive kollektivtrafiken, ska vara tillgänglig. Systematisk tillsyn behövs för att få bort ~~lät~~ enkelt avhjälpna hinder. Bristande tillgänglighet ska ses som diskriminering."
80. i enlighet med partistyrelsens yrkande att motion C37 skulle anses besvarad

Utskottsreservation 1

Thea Andersson, Christoffer Karlsson, Jura Miniotaite och Malin Rimmö reserverade sig i utskottet till förmån för att motion C19 skulle bifallas.

Motivering: ”Vi är glada över att utskottet väljer att bifalla yrkandet om en tredje ej-överlåtbar månad men tycker att ett liberalt, feministiskt parti bör ha med att gå hela vägen och verka för en helt individualiserad föräldraförsäkring. Staten ska inte finansiera förlegade, patriarkala strukturer.”

Utskottsreservation 2

Ulla-Britt Hagström reserverade sig i utskottet till förmån för att texten ”och ingen annan förutsätts vara heterosexuell så länge inget annat sägs” i avsnitt 2.4.2 punkt 2 (enligt programkommitténs numrering) skulle ändras till ”och där alla visas samma respekt oavsett sexuell läggning”.

Presidiet yrkade i ordningsfråga:

1. att talartidsbegränsningen under innevarande debatt skulle skärpas till en och en halv minut för ombud och partistyrelsen samt 45 sekunder för övriga

Landsmötet beslutade i ordningsfråga:

1437. att bifalla presidiet förslag

I debatten yttrade sig:

Lars Tysklind för utskottet, Maria Arnholm för partistyrelsen, Charlotta Schenholm, Jonas Wiandt, Fatima Svanå, Carina Sándor, Jenny Sonesson, Ulla-Britt Hagström, Thea Andersson, Erik Ullenhag, Lina Nordquist, Birgitta Ohlsson, Hanna Håkanson, Linda Nordlund, Maja Mella, Anna Steele, Staffan Werme, Mathias Sundin, Jens Sundström, Karin Granbom Ellison, Helena von Schantz, Ulrika Landergren, Jasenko Selimovic, Eva Bremer, Alexander Höglund, Gulan Avci, Daniel Forslund, Axel Darvik, Mathias Forsell, Peter Sedlacek, Helena Sjöberg, Yvonne Stein, Ylva Särnmark, Benny Lindholm, Lovisa Aldrin, Helena Holmberg, Carina Sándor, Björn Brändewall, Anne-Marie Ekström, Cecilia Festin Stenlund, Ulrica Solver-Gustavsson, Eva Wittbom, Ulrika Landergren (replik), Eva Wittbom (kontrareplik), Maria Arnholm, Malin Sjöberg Högrell, Andreas Westerberg, Gösta Frödin, Christoffer Karlsson, Ulrica Westerlund, Marianne Åhman, Svante Parsjö Tegnér, Jan Jönsson, Helene Odenjung, Gabriel Romanus, Lena Skaring Thorsén, Monica Lundin, Maja Mella, Anne Kotavuopio Jatko, Marcus Claesson, Fredrik Adolphson, Emma Gröndahl, Anita Jernberger och Maj-Britt Elmvik.

Ewa Bremer yrkade:

1. att i avsnitt 2.4.1 punkt 4 andra meningen orden ”förskolan, skolan och högskolan” skulle ersättas med ”utbildningssystemet”

Helena von Schantz yrkade:

1. att motion C8 yrkande 1 och 2 skulle bifallas
2. att motion C16 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Helena von Schantz och Helena Sjöberg yrkade:

1. att motion C8 yrkande 1 och 2 skulle hänskjutas till beredningsutskottet
2. att motion C16 skulle bifallas med den ändringen att resultatet av den årliga jämställdhetsdeklareringen skulle göras tillgänglig för allmänheten i stället för konsumenterna

Ylva Särnmark yrkade:

1. att motion C9 skulle bifallas

Hanna Håkanson yrkade:

1. att motion C19 skulle bifallas

Azira Iranipour, Ulrika Landergren, Mathias Sundin och Karolina Wallström yrkade:

1. att avsnitt 2.4.1 punkt 11 i enlighet med programkommitténs ursprungliga förslag skulle ges lydelsen: ”I ett jämställt samhälle måste det vara möjligt att kombinera föräldraskap med förvärvsarbete eller företagande. Föräldraförsäkringen ska tydligare stimulera vårdnadshavare att dela på föräldraledigheten, bland annat genom en förstärkt jämställdhetsbonus. Om det visar sig att utvecklingen mot jämställt uttag

behöver stimuleras ytterligare kan ännu en månad i försäkringen öronmärkas åt vardera föräldern. Vårnadsbidraget ska avskaffas.”

Björn Brändewall yrkade:

1. att avsnitt 2.4.1 punkt 11 skulle ges lydelsen: ”I ett jämställt samhälle måste det vara möjligt att kombinera föräldraskap med förvärvsarbete eller företagande. Föräldraförsäkringen ska tydligare stimulera vårdnadshavare att dela på föräldraledigheten, bland annat genom en förstärkt jämställdhetsbonus. Om det visar sig att utvecklingen mot jämställt uttag behöver stimuleras ytterligare kan ännu en månad i försäkringen öronmärkas åt vardera föräldern. Familjer kan se ut på många sätt, och de dagar i föräldraförsäkringen som inte är öronmärkta bör därför kunna överlåtas till alla som föräldrarna finner lämpliga. Vårnadsbidraget ska avskaffas.”
2. att motion C28 skulle bifallas

Ulla-Britt Hagström yrkade med instämmande från partistyrelsen:

1. att i avsnitt 2.4.2 punkt 2 (enligt programkommitténs formulering) texten ”och ingen annan förutsätts vara heterosexuell så länge inget annat sägs” skulle ersättas med ”och där alla visas samma respekt oavsett sexuell läggning”

Anne Kotavuopio Jatko yrkade:

1. att avsnitt 2.4.2 punkt 5 med tillhörande motioner skulle skickas till beredningsutskottet

Landsmötet beslutade:

1438. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 1
1439. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 2
1440. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna C1 och C2
1441. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C3 besvarad
1442. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion A8 yrkande 2
1443. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A2 yrkande 4 bifallet med vad partistyrelsen anfört
1444. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C4 besvarad
1445. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 3
1446. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion C29 yrkande 1
1447. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.4.1 punkt 4 lydelsen: ”Barn, ungdomar och unga vuxna har rätt till en uppväxt där de fritt kan utveckla sin personlighet utan att begränsas av könsbundna krav och förväntningar på livs-, studie- och yrkesval. Därför ska förskolan, skolan och högskolan arbeta aktivt med jämställdhetsfrågor, genusfrågor och normkritik såväl i undervisningen och vägledningen som i skolmiljön.”
1448. att därmed avslå Eva Bremers yrkande
1449. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C5 yrkande 1 bifallet med vad partistyrelsen anfört
1450. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C29 yrkande 2 besvarat
1451. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C6 besvarad
1452. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B72 yrkande 4 bifallet med vad partistyrelsen anfört
1453. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C5 yrkande 3 besvarat
1454. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.4.1 punkt 5 lydelsen: ”Jämställdhet skapas där ordinarie beslut fattas, resurser fördelas och normer produceras. Ett jämställdhetsperspektiv ska integreras i alla relevanta offentliga beslut. Kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att utbilda sig, arbeta, göra karriär och forma samhället. Det förutsätter jämställda villkor inom alla områden, såväl politiska, kulturella, sociala som ekonomiska.”
1455. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C7 yrkande 1 bifallet med vad partistyrelsen anfört
1456. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion C7 yrkande 2
1457. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C8 yrkande 3 bifallet med vad partistyrelsen anfört

1458. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C9 bifallet med vad partistyrelsen anfört
1459. att därmed avslå Ylva Särnmarks yrkande
1460. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C29 yrkande 20 besvarat
1461. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 6
1462. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 7
1463. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion C29 yrkande 3
1464. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C10 besvarad
1465. att i enlighet med utskottets yrkande ge avsnitt 2.4.1 punkt 8 lydelsen: ”Skillnaden i ekonomisk makt mellan kvinnor och män är en central jämställdhetsfråga. Löneskillnaderna mellan kvinnor och män ska upphöra. Arbetsgivare i offentligt finansierad verksamhet ska vara förebilder i att motverka ofrivillig deltid, som särskilt drabbar kvinnor, och förbättra möjligheterna till lönekarriär i kvalificerade kvinnodominerade yrken som lärare och sjuksköterskor.”
1466. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.4.1 punkt 9 lydelsen: ”Bristen på kvinnor i näringslivets högsta positioner är ett betydande maktproblem som inte kan accepteras. Det offentliga har ett ansvar att verka för jämställd tillgång till makt och ska särskilt visa vägen genom jämställd karriärutveckling och rekrytering till myndigheter och offentligt ägda bolag.”
1467. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.4.1 punkt 10 lydelsen: ”Att öka kvinnors företagande är en prioritet. Mångfald inom välfärdssektorn är en viktig jämställdhetsfråga, eftersom möjligheterna att byta arbetsgivare, göra karriär och starta eget då blir mer likvärdiga.”
1468. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C29 yrkande 4-6 besvarade
1469. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C11 bifallen med vad partistyrelsen anfört
1470. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna C12–C14 besvarade
1471. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C15 bifallen med vad partistyrelsen anfört
1472. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C16 besvarad
1473. att därmed avslå Helena von Schantz yrkande 2 och Helena von Schantz och Helena Sjöbergs yrkande 2
1474. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C8 yrkande 1 och 2 besvarade
1475. att därmed avslå Helena von Schantz yrkande 1 och Helena von Schantz och Helena Sjöbergs yrkande 1
1476. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.4.1 punkt 11 lydelsen: ”I ett jämställt samhälle måste det vara möjligt att kombinera föräldraskap med förvärvsarbete eller företagande. Föräldraförsäkringen ska tydligare stimulera vårdnadshavare att dela på föräldraledigheten genom en jämställdhetsbonus och ytterligare en öronmärkt månad åt vardera föräldern. Vårdnadsbidraget ska avskaffas.”
1477. att därmed avslå Azira Iranipours m.fl.:s yrkande samt Björn Brändewalls yrkande 1
1478. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna C17 och C18 bifallna med vad partistyrelsen anfört
1479. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna C19–C22 besvarade
1480. att därmed avslå Hanna Håkansons yrkande
1481. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna C23–C25
1482. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C29 yrkande 7 och 17 besvarade
1483. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C26 besvarad
1484. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.4.1 punkt 12 lydelsen: ”Mäns våld och förtryck mot kvinnor är det mest extrema uttrycket för kvinnors utsatthet och har sin grund i synen på kön, makt och sexualitet. Alla former av våld i relationer och könsrelaterat våld ska förebyggas.”
1485. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C29 yrkande 16 och 19 besvarade
1486. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B12 yrkande 1 besvarat
1487. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 13
1488. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna C27, C28 och C29 yrkande 9 besvarade
1489. att därmed avslå Björn Brändewalls yrkande 2
1490. att i enlighet med utskottet yrkande ge avsnitt 2.4.1 punkt 14 lydelsen: ”Religiös särlagstiftning inom familjerätten står i motsats till jämställdhet och individers frigörelse, och ska inte tillåtas i Sverige.”

1491. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta programkommitténs förslag avsnitt 2.4.1 punkt 15 utgå och flyttas till rättsavsnittet
1492. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande införa en ny första punkt i avsnitt 2.4.2 med lydelsen: ”Alla ska ha samma möjlighet att nå sin fulla potential utan att hållas tillbaka av fördomar och diskriminering. Den som drabbas av diskriminering ska kunna få hjälp att få upprättelse och det ska kosta att diskriminera.”
1493. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.4.2 punkt 1 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: ”Alla ska ha samma rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv. Inga lagar får missgynna personer med avseende på sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.”
1494. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna C29 yrkande 11 och 12 samt C30 yrkande 2 besvarade
1495. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C30 yrkande 1 besvarat
1496. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande införa en ny punkt i avsnitt 2.4.2 efter programkommitténs förslag till punkt 1 med lydelsen: ”Sverige ska vara ett öppet och tolerant land. Fördomar och diskriminering ska bekämpas. Det behövs ett målmedvetet arbete för att motverka diskriminering inom samhällsområden såsom arbetsmarknad, utbildning och hälso- och sjukvård.”
1497. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande samt Ulla-Britt Hagströms tilläggsyrkande ge avsnitt 2.4.2 punkt 2 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: ”Liberaler verkar för ett öppet samhällsklimat där ingen känner sig tvungen att dölja sin sexuella läggning, sin könsidentitet eller sitt könsuttryck, och där alla visas samma respekt oavsett sexuell läggning. Det allmänna har ett särskilt ansvar att se till att skola, vård, äldreomsorg och annan service ges på jämlika villkor.”
1498. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C29 yrkande 18 besvarat
1499. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C30 yrkande 3 besvarat
1500. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.4.2 punkt 3 (enligt programkommitténs numrering)
1501. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C30 yrkande 4 besvarat
1502. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C31 besvarad
1503. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.4.2 punkt 4 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: ”Samernas, sverigefinnarnas, tornedalingarnas, judarnas och romernas ställning som nationella minoriteter och samernas ställning som urfolk ska upprätthållas. Skolan ska ge alla elever kunskap om Sveriges urfolk, nationella minoriteter och minoritetsspråk. Det offentliga ska understödja ett språk- kultur och medieutbud med minoritetsspråksprofil. Individens möjligheter att använda minoritetsspråk i kontakten med myndigheter ska stärkas.”
1504. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C29 yrkande 13 besvarat
1505. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C30 yrkande 5 besvarat
1506. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna C32 och C33 besvarade
1507. att i enlighet med Anne Kotavuopio Jatkos yrkande hänskjuta avsnitt 2.4.2 punkt 5 samt motionerna C34 och C35 till beredningsutskottet
1508. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla programkommitténs förslag avsnitt 2.4.2 punkt 6 (enligt programkommitténs numrering)
1509. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C29 yrkande 14 besvarat
1510. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C36 besvarad
1511. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge avsnitt 2.4.2 punkt 7 (enligt programkommitténs numrering) lydelsen: ”Äldres rätt till självbestämmande ska hävdas och alla tendenser till åldersfördomar bekämpas. Förbudet mot åldersdiskriminering ska upprätthållas.”
1512. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C29 yrkande 15 besvarat
1513. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C30 yrkande 6 besvarat
1514. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande i avsnitt 2.4.2 införa en ny punkt sist i avsnittet (från avsnitt 3.3.6 punkt 3) med lydelsen: ”Sverige ska vara ett tillgängligt land. Den offentliga miljön, inklusive kollektivtrafiken, ska vara tillgänglig. Systematisk tillsyn behövs för att få bort enkelt avhjälpna hinder. Bristande tillgänglighet ska ses som diskriminering.”
1515. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C37 besvarad

§ 128. Byte av förhandlingsordförande

Lars Persson överlämnade ordförandeklubban till Jonas Andersson.

§ 129. Beredningsutskottets förslag nr 7

Helene Odenjung, beredningsutskottet, informerade att beredningsutskottets förslag nr 7 om genuspedagogik skulle utgå eftersom det till utskottet hänskjutna yrkandet hade dragits tillbaka.

§ 130. Beredningsutskottets förslag nr 3: Jämställdhet mellan kvinnor och män i Folkpartiet liberalerna

Beredningsutskottet anförde:

”Folkpartiet liberalerna bedriver en ambitiös jämställdhetspolitik och ska bedriva ett ambitiöst internt jämställdhetsarbete. Kvinnor och män ska ha samma möjlighet att i vårt parti engagera sig för att förändra samhället, och i vårt parti växa och söka förtroenden från partimedlemmar och väljare.”

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

1. att landsmötet skulle anta det reviderade förslaget till PS-förslag nummer 4 ”Jämställdhet mellan kvinnor och män i Folkpartiet liberalerna” enligt nedan:

” Folkpartiet liberalerna är ännu inte ett jämställt parti. De maktstrukturer som finns i det omgivande samhället är närvarande också i vår organisation. För att ge kvinnor och män lika möjlighet att engagera sig och växa i Folkpartiet liberalerna krävs ett ambitiöst internt jämställdhetsarbete.

Landsmötet föreslås besluta att:

 1. Rekommendera följande till länsförbund och kommunföreningar:
 - 1.1. Gå till väljarna med en varvad lista 2014
Vartannat namn på valsekeln bör vara en kvinna, vartannat namn en man. Detta gäller särskilt de översta platserna på listan. Om listan trots detta inte är varvad bör den på annat sätt ha en jämn könsfördelning.
 - 1.2. Jämn könsfördelning av de olika listornas förstanamn 2014
I det fall flera listor finns inom kommunen, för landstinget genom landstingsvalkretsar och inom länsförbundet flera riksdagslistor bör dessa växelvis toppas av kvinnor och män. Detta kräver i förekommande fall samverkan mellan nomineringskommittéerna för de olika listorna.
 - 1.3. Aktivt arbete från nomineringskommittéerna 2014
Kommittén måste arbeta aktivt, uppsökande och förberedande för att skapa underlag för nomineringsmöten att fatta beslut enligt rekommendationen.
 - 1.4. Jämställd representation i styrelser, nämnder och bolag
Då platser i styrelser, nämnder och bolag fördelas bör nomineringskommittén föreslå en varvad representation, särskilt när det gäller de tyngsta posterna i de centrala nämnderna, styrelserna och bolagen, liksom när det gäller fördelning mellan ordinarie platser och ersätтарыplatser. Likaså måste valberedningarna för interna partiuppdrag eftersträva jämn könsfördelning på alla nivåer, och särskilt på de tyngsta posterna. Om en jämn könsfördelning inte kan uppnås ska det särskilt kunna motiveras.
 - 1.5. Aktivt arbete med jämställdhetsintegrering
Länsförbund och kommunföreningar bör ha en hög ambition och se till att den interna jämställdheten integreras i allt löpande arbete. Ansvaret för detta ska ligga på samma instanser och beslutsfattare som leder verksamheten i stort. Jämställdhetsintegrering av interna partiverksamheten kan innebära kartläggningar av könsfördelning, analyser av arbetsmetoder och arbetsklimat, utbildningar för förtroendevalda m.m. Särskilda åtgärder bör göras för att göra nomineringskommittéerna delaktiga i arbetet. Det interna jämställdhetsarbetet ska kontinuerligt följas upp.
 2. Uppdra följande åt partistyrelsen:
 - 2.1. Jämn könsfördelning i arbetsgrupper
Tillse att det normalt är en fördelning på minst 40 procent av vardera könet i centrala arbetsgrupper och programgrupper
 - 2.2. Jämställd profil
Tillse att partiet har en tydlig jämställdhetsprofil genom att det är en jämn könsfördelning bland Folkpartiets företrädare i samtliga externa och interna arrangemang samt i partiets centrala marknadsföring.

2.3. Aktiv jämställdhetsintegrering och jämställdhetsanalys

Integrera jämställdhetsperspektivet i Folkpartiets beslutsfattande på central nivå och i partiet som helhet. Uppmärksamma jämställdhetsfrågorna genom t.ex. seminarier vid riksmöten eller grupp- eller länsledningskonferenser, konferenser för nomineringskommittéer m.m. samt dialog även med riksdagsgruppen. Följ upp könsfördelningen bland Folkpartiets medlemmar och förtroendevalda.

2.4. Jämställdhetsbokslut

Presentera i verksamhetsberättelsen inför varje landsmöte ett jämställdhetsbokslut innehållande en kartläggning och utvärdering av den gångna perioden på både riksnivå och länsförbunds nivå. Jämställdhetsbokslutet bör om behov föreligger innehålla förslag för att stärka den interna jämställdheten och arbetet med jämställdhetsintegreringen.

2.5. Nationella kandidatlistor

Uppmana nomineringskommittén inför Europaparlamentsvalet 2014 att arbeta aktivt, uppsökande och förberedande för att skapa underlag för en lista med jämn könsfördelning. Vartannat namn på valsedeln bör vara en kvinna, vartannat namn en man. Detta gäller särskilt de översta platserna på listan. Om listan trots detta inte är varvad bör den på annat sätt ha en jämn könsfördelning. Om partistyrelsen väcker frågan om en riklista inför riksdagsvalet 2014 ska motsvarande gälla för den.

3. Uppdra följande åt dechargeutskottet:

Att granska partistyrelsens jämställdhetsbokslut som en del av verksamhetsberättelsen.”

2. att motion K7 skulle anses bifallen med vad ovan anförts

Landsmötet beslutade:

1516. att bifalla beredningsutskottets yrkanden

§ 131. Beredningsutskottets förslag nr 5: Icke-konfessionell skola

Beredningsutskottet anförde:

”Beredningsutskottet anser att skollagen från 2011 innehåller en rimlig avvägning när det gäller regelverket för konfessionella inslag i fristående skolor. Själva undervisningen styrs av läroplanen och ska vara fri från konfessionella inslag. Det är tillåtet att bedriva fristående skolor med konfessionell inriktning, vilket följer av Europakonventionen. Vid sidan av undervisningen får det i sådana friskolor förekomma t.ex. samlingar eller musikstunder med konfessionell inriktning. Kravet att en skola ska vara öppen för alla innebär dock att det inte föreligger närvaroplikt i sådana aktiviteter.

Den kommunala skolan ska vara fri från konfessionella inslag, såväl i undervisningen som i övriga av skolan anordnade aktiviteter. Det finns dock ett behov att förtydliga regelverket när det gäller förekomsten av t.ex. skolavslutningar i kyrkan, vilket på många håll i Sverige är en lång och uppskattad tradition. Det är BU:s uppfattning att det ska vara tillåtet att hålla skolavslutning i kyrkan, men att en sådan ceremoni måste utformas med respekt för att alla ska kunna känna sig välkomna, och att det ska vara möjligt att avstå från att delta.”

Erik Ullenhag, beredningsutskottet, yrkade:

1. att avsnitt 2.2.2 punkt 8 skulle ges lydelsen: ”Skolan ska vara icke-konfessionell. Undervisningen ska vara öppen för alla och fri från förkunnande, också i friskolor som har en konfessionell inriktning. Den friskola som inte efterlever detta ska förlora sitt tillstånd.”

Landsmötet beslutade:

1517. att bifalla beredningsutskottets yrkande

§ 132. Beredningsutskottets förslag nr 10: Nordisk samekonvention m.m.

Beredningsutskottet anförde:

”Äganderätten liksom rätten att bedriva rennärning är skyddade i grundlagen och dessa intressen kan stå emot varandra.

En ratificering av ILO-konvention 169 kräver avvägningar mellan olika intressegrupper såsom samer, andra minoriteter, markägare och kommunala företrädare. Det är viktigt att olika grupper talan kommer fram och att man på lokal nivå finner samförståndslösningar.

Enligt en särskild utredare, som utrett frågan om svensk ratificering av ILO-konvention 169, uppfyller Sverige i stort konventionen men markfrågorna är komplicerade och är anledningen till att ratificering dröjer.

Förhandlingar pågår också avseende en nordisk samekonvention. Markfrågor och rennäring är frågor som hanteras i denna konvention liksom i ILO-konventionen. Förhoppningen är att förhandlingsprocessen kring den nordiska samekonventionen kan driva på utvecklingen med att finna samförståndslösningar som inkluderar alla som bor och verkar i de berörda områdena.”

Erik Ullenhag, beredningsutskottet, yrkade:

1. att avsnitt 2.4.2 punkt 7 sista meningen skulle bytas ut mot: ”En nordisk samekonvention ska upprättas. ILO-konvention 169 ska ratificeras efter samråd med olika intressegrupper som samer, andra minoriteter och markägare.”
2. att motionerna H89, C34 och C35 därmed skulle anses besvarade

Landsmötet beslutade:

1518. att bifalla beredningsutskottets yrkanden

§ 133. Beredningsutskottets förslag nr 14: Smittskyddslagen

Beredningsutskottet anförde:

”Smittskyddslagen tar upp ett trettiotal smittsamma sjukdomar, såsom salmonella, hepatit A, B och C, tuberkulos samt hiv.

Det är nästan 20 år sedan den senaste större översynen av smittskyddslagen påbörjades. Sedan dess har den medicinska utvecklingen lett till radikala framsteg. Förbättrade behandlingsformer har bland annat gjort att många patienter med hiv inte längre har mätbara virusmängder. I sammanhanget är värt att notera att Smittskyddsinstitutet slagit fast att smittriskan vid sexuella relationer är minimal eller mycket låg för hivbärare med välfungerande behandling.

Det är dags att göra en bred översyn av smittskyddslagen och analysera om dess bestämmelser fyller sitt ändamål. I det arbetet bör också ingå att analysera bestämmelserna om hiv, bland annat den så kallade informationsplikten. Utgångspunkten för denna översyn ska vara att Sverige ska fortsätta ha ett smittskyddsarbete i världsklass och att varje människa har rätt att bemötas med respekt och värdighet.”

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

1. att motion G95 skulle bifallas
2. att motion G88 yrkande 11 och G94 skulle anses bifallna med vad som ovan anförts

Landsmötet beslutade:

1519. att bifalla beredningsutskottets yrkanden

§ 134. Beredningsutskottets förslag nr 15: Tillsättning av ordförande för EU-kommissionen samt beredningsutskottets förslag nr 17: EU-konstitution

Erik Ullenhag, beredningsutskottet, yrkade:

1. att avsnitt 5.3.1 punkt 4 skulle ges lydelsen: ”Vår vision är ett federalt Europa som står starkt och enat i de frågor där samarbete behövs, och som lämnar andra frågor åt medlemsländerna och medborgarna själva. Federalism bygger på principen att maktindelningen mellan unionen och medlemsländerna regleras i grundlag. Ett sådant system innebär en tydligt reglerad makt- och ansvarsfördelning där EU ägnar sig åt frågor där de lokala, regionala och nationella nivåerna inte räcker till. Detta, liksom medborgarnas rättigheter, bör slås fast i en konstitution för EU.”
2. att avsnitt 5.3.1 punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Europaparlamentet och rådet bör få jämbördig makt och de nationella parlamentens inflytande i EU-samarbetet ska stärkas. EU-kommissionens legitimitet behöver stärkas. Därför bör medborgarnas inflytande över tillsättningen av kommissionens ordförande öka.”

Landsmötet beslutade:

1520. att bifalla beredningsutskottets yrkanden

§ 135. Beredningsutskottets förslag nr 16: Poliser m.fl. i internationella insatser

Beredningsutskottet anförde:

”Sverige har ett ansvar att bidra internationellt till fred, säkerhet och uppbyggande av demokrati och rättsstat. Bland de svenskar som ingår i internationella insatser finns bland annat representanter för försvaret, polisen och andra myndigheter i rättsväsendet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Lantmäteriet.

Korruption och rättsosäkerhet präglar ofta internationella insatsområden. Nyttjandet av poliser och representanter från rättsväsendet i internationella insatser bör därför främjas.”

Erik Ullenhag, beredningsutskottet, yrkade:

1. att Folkpartiet ska verka för att fler poliser och andra representanter från rättsväsendet ingår i internationella insatser

Landsmötet beslutade:

1521. att bifalla beredningsutskottets yrkande

§ 136. Beredningsutskottets förslag nr 18: Barn med funktionsnedsättningar

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

1. att i avsnitt 3.3.6 punkt 2 sista meningen skulle bytas ut mot: ”Samhällets insatser för barn med funktionsnedsättning ska utformas så att de skapar goda förutsättningar för hela familjen. Det offentliga ska också aktivt förebygga våld och övergrepp mot barn som är särskilt utsatta på grund av sin funktionsnedsättning.”

Landsmötet beslutade:

1522. att bifalla beredningsutskottets yrkande

§ 137. Beredningsutskottets förslag nr 19: Reseavdrag

Beredningsutskottet anförde:

”Avsnitt 4.5 punkt 7 lyder i partistyrelsens förslag: ’Transportpolitiken måste erkänna bilens roll på landsbygden. De enskilda vägarna är avgörande för en levande landsbygd och glesbygd.’

Motionerna H112 och H113 förespråkar ett utbyggt reseavdrag. Yrkandet i H112 lyder: ’Reseavdraget till och från arbete och bostad, där kollektivtrafik saknas, behöver förbättras.’

Beredningsutskottet menar att det skapar nya svåra gränsdragningar att ta in en skrivning som bygger på tillgång till kollektivtrafik. Resekostnader är en viktig faktor i ekonomin i glesbefolkade områden, såväl för individer som för företag och offentliga institutioner. Men det är inte den enda – såväl transportekonomin som andra faktorer måste ses i en helhet. Frågan bör därför tas upp i Folkpartiets landsbygdsgrupp”

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

1. att frågan om trafikekonomi skulle hänskjutas till Folkpartiets landsbygdsarbetsgrupp
2. att motion H112 och H113 därmed skulle anses besvarade
3. att utskottets förslag avsnitt 4.5 punkt 7 skulle bifallas

Mathias Karlsson yrkade:

1. att det i avsnitt 4.5 punkt 7 skulle läggas till en ny mening med lydelsen: ”Reseavdraget till och från arbetet behöver förbättras.”

I debatten yttrade sig även:

Mathias Karlsson, Nina Larsson, Gunnar Nordmark och Erik Ullenhag.

Landsmötet beslutade:

1523. att bifalla beredningsutskottets yrkanden
1524. att därmed avslå Mathias Karlssons yrkande

§ 138. Beredningsutskottets förslag nr 20: Hyressättning

Beredningsutskottet anförde:

”Det behöver byggas fler bostäder i Sverige. Inte minst gäller detta hyresrätter. Att det byggs för lite i Sverige har flera förklaringar. Dyr mark, krånglig planprocess med många möjligheter till överklaganden och stel prissättning är några av dessa.

Frågan om hyressättningen rymmer flera dimensioner. En är möjligheten att ta ut en hyra som återspeglar efterfrågan, exempelvis genom presumtionshyror. En annan är behovet av flexibilitet i syfte att låta individen påverka en lägenhets standard och utrustning. Ytterligare en är skyddet för konsumenten att inte drabbas av godtyckliga och oväntade justeringar i hyrans nivå.

Beredningsutskottet anser att hänsyn måste tas till alla dessa dimensioner. Det innebär att Folkpartiet liberalerna är emot ett system med marknadshyror. Med det sagt ser vi med öppet sinne på förslag till reformer som syftar till att fler ska kunna bo där de vill och med den standard de föredrar. Hur hyrorna sätts är en av frågorna som behöver behandlas i denna process.”

Erik Ullenhag, beredningsutskottet, yrkade:

1. att avsnitt 4.6 punkt 7 skulle ges lydelsen: ”Hyressättningen behöver i större utsträckning avspegla konsumentens efterfrågan och individuella val, till exempel till- och frånval. Förändringar av bruksvärdesystemet måste kombineras med regler som ger hyresgäster långsiktigt förutsebara villkor och ett skydd mot plötsliga höjningar av hyran för den befintliga bostaden.”

Landsmötet beslutade:

1525. att bifalla beredningsutskottets yrkande

§ 139. Beredningsutskottets förslag nr 21: Eventuella obehandlade yrkanden

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

1. att eventuella yrkanden på landsmötet som i efterhand upptäcks av misstag ha lämnats obehandlade överlämnas till partistyrelsen för slutbehandling

Landsmötet beslutade:

1526. att bifalla beredningsutskottets yrkande

§ 140. Fastställande av nytt partiprogram

Landsmötet beslutade:

1527. att med av landsmötet beslutade förändringar anta det nya partiprogrammet för Folkpartiet liberalerna

§ 141. Ordförandebyte

Jonas Andersson överlämnade ordförandeklubban till Jan Björklund.

§ 142. Avtackningar m.m.

Jan Björklund avtackade de avgående partistyrelseledamöterna Birgitta Rydberg och Olle Schmidt. Jan Björklund informerade även om Ola Ullstens nyutgivna memoarer samt Hans Lindblads nyutgivna biografi över Sven Wedén.

Jan Björklund riktade vidare ett tack till deltagarna på landsmötet samt till alla som bidragit i processen med att ta fram det nya partiprogrammet. Särskilda tack riktades till programkommitténs ordförande Christer Nylander, programkommitténs huvudsekreterare Åsa Malmström och biträdande huvudsekreterare Martin Andreasson, Folkpartiet liberalerna Västmanland för värdskapet under landsmötet, landsmötets ordförande Jonas Andersson och vice ordförande Ulrika Francke, Lars Persson och Sara Svanström samt riksorganisationens landsmötesansvariga Therése Quiding och Anita Holm.

§ 143. Landsmötets avslutande

Jan Björklund förklarade landsmötet avslutat den 17 november 2013 klockan 13.30.

Justering

Protokollet justeras:

.....
Ewa Bertz

.....
Per-Åke Fredriksson

.....
Ulla-Britt Hagström

.....
Piotr Kizkiel

.....
Lina Nordquist

.....
Magnus Olofsgård

.....
Peder Westerberg

.....
Eva Wittbom

Landsmötesordförande:

.....
Jonas Andersson

.....
Ulrika Francke

.....
Lars Persson

.....
Sara Svanström

Signeras: